M.S. en 4.º pergamino, regular con 358 hojas.

Disputationes scholasticae de summo bono, summoque malo &c. authore P. Petro de Arendaño. 1654.

Rotulata

Arendaño, de Omnipotencia.

Ext. 2. ex Ms.
Tab. B.

Annuæ Disputationes scholasticæ De summo Bono, Summoq; malo, quoad essã, et attributa mutuo cõparatis. Ad quæstionem 6am primæ partis, et alias affines.

Authore P. PETRO DAVEDAÑO Societatis Iesu Primariæ Theologiæ Cathedræ Professore.

Cordubæ apud eiusdẽ Societatis Collegium Divæ Chatarinæ V. et M. Sacrũ,

Scribebat, et audiebat Antonius de Flores et Leon D. PELAGII Martyris Cordubensis COLLEGA.

Anno Domini Millessimo sexcentessimo quinquagessimo quarto.

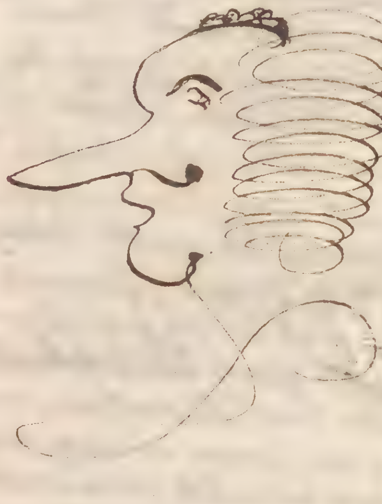
Lector admonitus.

Æterni floridi Boni Summi decor, quem nec aetas atterit, nec extin-
guit gelu, nec aestas adurit, nec ulla temporum vicissitudo decolorat,
sicque diuturnum vibrat [illegible], ut quandiu reductis velis, faciem modo non licet
ad faciem intueri, saltem in speculo cognitis [illegible], vivis adumbratum
coloribus adamare. Nec si legere singularum perfectionum flores, eorum
florentissimum unum bonorum omnium fasciculum colligere, vix pulchritudinem eius to-
tam exprimere. Quaeritur auscultata locutum de Bono Summo Vatem: Et
pulchritudo agri mecum est. Inquit Psalm. 97. Tot enim vernat ex-
picta floribus Divina venustas, ut omnium politissima creaturarum elegantia nec sit
omnibus impleta veneribus, sicut Divinae bonitati confertur, quin mille exuta
nevis appareat. Sed ad summum bonum inhiantem deterrebat atque quae
insidias illi teterrimum Summi Mali monstrum, e regione Divini velati
oppositum, ut nec ulla perfectione florum, omnis potius bonitati vacuum, insigni quo
defformatae foedum. Florentissimi paradisi, addictum summae quoque felicitatis
aspectum occludat. Quid ergo facerem, dum a tergo monentis Ecclesiastici
voce excipio capite 21 [v. 2]. Velut a facie colubri fuge peccatum. An
aversum oculos a Divina pulchritudine contemplanda, ut ne deforme pec-
cati spectrum eius correlativum scrutari compellar? An haec extrema
dicat dividere? Sed nonne nobis illud vulgatum prohibet, opposita iuxta
se posita magis elucescunt. Vestisne nubibus aquilisque, Auditorum,
et [illegible] sol annua dispendia complectar? Sed vereor, ne
radiantis per sole Boni Summi fulgor, qui nec dum acutissimis Aqui-
larum in Theologia luminibus plene effulgendum hactenus se permisit.
[illegible] praestringentes meos [illegible] oculos, Icarum Phaetontis more, prae-
cipitet sua. Audentem Herculeae vires deterrimum peccati monstrum, mille
fecundum [illegible] capitibus redivivum, nunc [illegible], vix hactenus valu-
erunt, intima quoque [illegible] penetrarunt, cum diuturnas
moras innecterem in utraque vincenda difficultate donec moram facerem perficere,

quae

quæ xu[illegible] tyreosummaturo quodq aborte desformaret. Fecit tu[illegible] sum-
pere moras Ricardus Victoring, dic Libro 3° de Summa Trinitate
q.e 1° cap.e 1°; Sic implum ad disput[illegible] ardua me solantis, Fateor, inquit
ad tentandi ausq, timetq Scia elevat, q[illegible] estuantis animi ardor
instat. Q.d Si n'det pervenire, quò tendo? q.d si Currendo deficiq? nihil
tu e fleci, si veracitha mihi dilexe stinpat. Feciq pom[illegible], quæsivi, et ri
inveni. I. Ane fiuche Imendationg in ting exprimit Sudor honestus.
Inmagnis Enim I. Ceciderse Laude. Igit[illegible] go vestris, Auditores, jam
pridem instantib[illegible] lubenter annuo votis, et annuo disputationg curriculo Sum-
mi Boni, Summiq Mali, nos attributa, Mutuaq relationg ex
pendo. Q.d moras traxerim opportune, exatq q[illegible] vobis sit, mox Enim
vobis gerere materia, multo q[illegible] fenore doctj polliceor.

Totq opus de Summo Bono, tribus [illegible] absolvg, 1.q
erit de Institutio Summi Boni. 2.q de na[illegible] Summi Mali. 3.q de Boni,
mali q[illegible] Summi relativa Iparatio. Iam [illegible] ad prælium accingamur.

acrimissimate [illegible]

divino [illegible] —

1\. Inre satis implexa vix aliquid perfectius hinc inde discussum apud authores invenies, itaque hinc dependeat rerum omnium propria quidditativa consideratio. Solum enim dicitur frequenter quod supponit a multis rei constitutivum atque ultimum, esse ly rei proprium, cui caetera debent, atque quod vera causalitas tribuitur quod tamen alteri priori non debet, quod est esse ly primo sui, et native. Sicut in homine radix operationum humanarum, et in Deo radix attributorum, aut intellectivum. Lens a Deo. Sed haec definitio primo peccat; quia licet omne rei proprium ly, sit essentiale rei constitutivum, non tamen e contra. Constitutivum omne debet esse ly rei proprium, sed periodi quo prius non intellecto, res non intelligitur, quamvis alia quaeque [illegible] ponantur (et similiter plano secundo, quod mox addemus intelligendum id sit) hoc tamen saepe convenit propriis sequentibus aliud ly ut radicem.

2\. Confirmat exemplis; visus enim rationalis est essentiale constitutivum hominis, et tamen non est ly eius constitutivum, praesupponit enim prioratem nemo [illegible] ut hoc constituat. Licet etiam visus multum indubitate persistet. Si sit ergo generis subsistendi [illegible], prius est quam differentia, differentia ultimo frequentissime genus perfectius superat, et nihilominus nec sola maior pluribus constituit hominem, neque solum genus metaphysicum constituit speciem; ergo licet omne ly rei proprium sit rei constitutivum, non tamen omne rei constitutivum debet esse ly entis proprium. Dices: magis ly non est proprium ly adaequatum, sed inadaequatum in genere passivo per [illegible] autem, ac radicis ly operativum. Sicut ly proprium activum complere ly hominis proprium adaequatum in utroque genere, cui debent, ut adaequatae radici caetera

Consequentia

oppositi praedicatum. Similiter de genere dicitur quod in oppositis metaphorice.

3\. Resistit tamen, et opponitur 3°; nam hominis essentiale constitutivum adaequatum perfecte resultat ex duobus, quorum unum est altero prius; igitur tamen prius quam posterius praedicatum est formale constitutivum illius tertii, quod resultat homo constitutum. Ergo non constitutivum erit omnino superius praedicatum. Urget 4° in quantum nomine suo constitutivum Dei claudit essentialiter plures formalitates explicite distinctas, quarum una omnes, aliis alias subordinant, videlicet ens a se, radix attributorum, intellectivum, et volitivum, motivum formale divinae cognitionis, prius subsistens personalis, et tamen non suo multorum esse creaturarum, quas respicit, quae praedicatum, ne sint, ut scopus dissolutum, debent apud omnes omni subordinari; sicut nec divinae subordinant attributa, ne ponant a suis rationibus inordinata. Ideo quod aliquis accepto dictivum sit alteri subordinatum constans, non obstat, quod utrumque sit utrumque constituat ens, de quo sit utrumque praedicatum. Neque contendo formalitates has in ante relatas, dictivas praescindibiles esse, sed saltem ex parte modi cognitionis, ut apud me disputant omnes perfectiones divinae, praescindimus, quare non patitur argumentum hoc evasionem, quam aliqui conantur, non praescindentibus dictivis.

4\. Urget 5°; nam ultimum hominis constitutivum includit esse prius subsistens, cognitionis, et amoris. Item apprehensivum, iudicativum, atque discursivum. Et tamen prius rationem concipit radix subsistens, quam cognitionis. Item intellectivum explicite, prius est, quam volitivum. Item apprehensivum praecipit ante iudicativum, ac discursivum, sicut unius connotatum, re ipsa connotatum alius antecedit radicis: ergo quod unum praedicatum sit altero posterius, non impedit, quatenus utrumque sit rei constitutivum. 6°, nam ad essentiale constitutivum entis incolit, prius est explicite fundamentum veritatis, quam bonitatis, prius unitatis, quam distinctionis secundum prioritatem indicativam, in ratione cognitione comparat, dum concipit sic, et taliter, et nihilominus entis constitutive adaequate per esse fundamentum, et radicem tamen veritatis, quam bonitatis, unitatis et distinctionis.

5\. 7°; nam prius concipit in materia ignis susceptivum caloris, quam ignis, et prius dignitatem perfectionis intelligit receptivum ignis, quam caloris, et tamen eas subordinatio non obstat quominus distinctione

ry et Istuat per receptionem uniusq. qualitatis tam accidentalis, quam substantialis, ut ex adversarijs plurimi fatent. Et calor prius est calefactivus subti, quam expulsivus frigoris, et tamen utroque prato constituitur essentia caloris. Quod vel nique constat; calidum quidditative sumptum est ignis: caloreque constituitur proprium hic esse, qui tamen non constituit solo primo calidi prato, vel d. ignis. Similiter ex calore. Similiter albus est nive resultans et albedine, tam substantia nivis, quae prior est, quam albedo, quae manat ex substantia nivis, constituitur: ergo licet omne eius supratum sit rei constitutivum, non tamen omne rei constitutivum esse debet eius supratum absolute.

Cap. 2um.

Nec explicat aequate, constitutivum aequatum, aut in recto, per id, quo praecisse ablato, res immediate tollitur.

6. Propter haec, alij dixerunt, rei constitutivum aequatum esse, quo re, vel cogitatione praecisse posito, res immediate ponitur, quamvis alia desint, et quo praecisse re, vel cogitatione, partim, aut totaliter ablato, res immediate tollitur, quamvis alia quaeque superessent. Ut autem etiam partiali constitutivo, definitio possit aptari; constitutivum in communi sit definitum, quo praecisse sublato, quamvis caetera quaeque supersint, immediate res aufertur. Ut maius praecisse definiti, definitur immediate ponitur.

7. Sed nanc definitiones minus apte arguit una vel altera difficultas. Primo, non relativa sunt nam sub. et donec quare non intellecto relationis, nec relatio concipi potest, et tamen non sola relatio constituit cetera, relativum enim transitivum, vel, et ad terminum sit, non tamen constituit per terminum; ergo non est constitutivi proprium; quod praecisse non intellecto, non intelligatur hoc ipso constitutum, quod difficultas, vel olim ego fregeri, asserendo percipi posse totum constitutivum unius relativi

relationi transitalis alii certa cogni, quin eodem genere cognis intelligatur altera; et satis est praedicta [illegible] frat. Deus enim vere indisfat unum relativum aequaturaliter distinctum ab alio, dicit enim Patrem esse Filium, subdi go [illegible] talis distinctis vere subdit unum relativum, ut dividendum a praedicato, quod alterum relativum, quod ab eodem praedicato dividat relativum alterum, aliquid [illegible] esse falsum. Unde tunc relationis transcendentalis vere convenit, quod cognito, sive intellecto certo modo cognis, superest esse tota relationis cognitas per aliquod genus cognis, quod [illegible] praescindit, quare [illegible] accepta praedicta definitio, minime [illegible] tunc relationis transcendentalis.

8. Adhuc tamen eadem definitio [illegible], quia potest accipi sine vi definitionis taliter, ut etiam tunc relationis transcendentalis conveniat, si particula quo non intellecto sumatur [illegible] distributive, scilicet nullo genere cognis intellecto, quod nullatenus intellecto tunc relationis, intelligi nequit esse relationis transcendentalis, alioquin [illegible] intelligit relatio, non potest esse intelligi [illegible]. Debet ergo ea definitio [illegible] sic, ut constitutivis in omni quadret; constitutivum est, quod praecise non intellecto certo quodam modo cognis esse tota ratio, nequit intelligi ullatenus; quod [illegible] cetera cognant, sive, sine [illegible] esse nequit ullo genere cognis intelligi, [illegible] praescindi nequit ulla cognitione, quod sonat tunc relationis transcendentalis, [illegible] intellecto [illegible] subiecto [illegible] supradicto num.° 7°, relationis tunc esse tota cognit, ut definitivum subiectum a subiecto [illegible] dicto [illegible].

9 Occurrit tamen gravior alia difficultas, quae [illegible] retrahit ab eadem definitione, pro constitutivo quovis comprobando; nam, et ea sufficiens esset pro constitutivis in genere, [illegible] abstrahit ab omni particulari constitutivo, minime tamen est aequata pro constitutivis aequatis, ut alibi [illegible] distinguunt, et enim [illegible] conveniant, [illegible] minime distinguunt. Quare superaddendum est aliquid utriusque discrimen, quod praeter ipsum nullum aliud sit [illegible] constitutivum, [illegible] non discernit ea definitione constitutivum rectum ab obliquo, [illegible] enim utrumque tale sit, ut cognito non intellecto [illegible] intelligatur esse tota constitutivi, non tamen [illegible] praecise. Satis discernit [illegible] constitutivum rectum ab obliquo, ni novae particulae definitioni superaddantur. Denique [illegible] reicit, quia et omne constitutivum

tale

tale sit, ut eo precise dempto, res tollatur immediate, ab instanti id patet, quia rei constitutivum convenit etiam cuicumque collectioni cuilibet includenti rei constitutivum, et talia non constitutivum, posito enim sub hoc, vel eo praecise, ponitur homo; sicut, et eis sub ablatis praecise, tollitur homo nec tamen equus, et homo, sub sunt hominis constitutivum, in ea est deffinitioni (ridendi), nisi reformetur sic; id quo praecise sublato res auffertur immediate, scilicet, id constituit rei constitutivum. Eo quo principio non satis decidit, quid debitate sit rei constitutivum.

In hac vero quaestione, sicut et in aliis, quibus essentia rerum datur, praecipue disquiritur quod non debitate sit rei constitutivum, aequatum, formalis, et intrinseco, quod dici debeat ex ea deffinitione constat.

10 Hinc infero, nec apte deffiniri rei constitutivum in recto per hoc quod sit essentialis, et intrinsece requisitum ad rei constitutionem. Prius enim, quia praedicatum essentialiter exigitur ad constitutionem actionis, ad esse etiam unionis, et extrema requirunt denique Deum ad creaturae constitutionem exigit, et tamen, neque creatura per Deum, nec unio per extrema, nec actio formaliter et intrinseco per terminum constituitur. 2.º Collige non esse sufficientem ad essentiale constitutivum in recto, quod a re constituta sit realiter indistinctum, aut ratione realiter idem tantum cum ente constituto: Paternitas enim a Deitate reipsa non distinguitur, nec tamen est formale constitutivum Deitatis in recto, cum tamen etiam plene Deus, quia sit essentialiter Pater, aut ex Paternitate constituta. Igitur cap. 3.um aequatum rei constitutivum in recto complectitur id omne solum, quod est idem realiter virtualiter aequate cum ipsa.

Cap. 3.um

Aequatum rei constitutivum in recto complectitur id omne solum quod est idem realiter virtualiter aequate cum ipsa.

Pro

11. Pro dictae autem expositione supponendum est 1° Deum, seu Deitatis a nullo praedicato Divino distingui realiter, vllo genere distinctionis actualis, ante operationem intellectus absolute; sed esse singulas Dei praedicata per verum, et perfectam identitatem realem summe identificari cum essentia Divina, vel cum identitate actuali inter Deum, et eius praedicata distinctio vera removetur ante operationem intellectus, ut ostendi disputatione 3ª de Trinitate. 2° Supponendum est inter perfectionem absolutam, et relativam Deitatis identificatam inveniri distinctionem realem virtualem intrinsecam ante operationem intellectus, quae solum post eius operationem fieri potest actualis distinctio rationis; datur enim intrinseca ... capacitas ad opposita praedicata realia, si quo ad intra verificanda, praeter quod intellectus noster aliquid distinguat. Deus enim est unus, et cum tribus suppositis. Persona vero Divina triplex est, et incommunicabilis alteri Personae; quam distinctionem soli Deo propriam admittendam esse, satis multis ostendi disputatione 4ª et 5ª de Trinitate.

12. 3° Supponendum est, inter omnes absolutas Dei perfectiones simpliciter simplices, non solum esse realem illam identitatem, quam inter ipsas et relationes admisimus, sed etiam specialem identitatem, et indistinctionem virtualem intrinsecam, vel cum nullum reale praedicatum de una perfectione dici possit, quin et quod vere de caeteris absolutis enunciet, ut ostendi disputatione 7ª de Trinitate per totam. 4° Sciendum est, in creaturis omnes formalitates realiter identificatas, etiam esse virtualiter idem intrinsece, quin ulla capacitate possint opposita praedicata realia quoad intra; virtualis enim distinctio cum identitate reali perfectissima mixta, solum Deitatis privilegium est, ut stabilivi disputatione 6ª de Trinitate.

13 5° Sciendum est: perfectam identitatem realem, et cum distinctione virtuali cohaerere posse in Divinis, et intrinsecam annexam habet vel etiam identitatem quantitatis absolutae ab identitate; sed distinctio virtualis formalitatum, nihil aliud esse, quam intrinseca formalitatum communicatione, vel cuius omnes sibi non excedunt earum alteram. Ergo est intima communicatio cum aequivalentia perfectionis. quod abunde probatum est disputatione 10 de Trinitate. 6° Notandum est identitatem virtualem intrinsecam esse mutuam

2 tenis

Iseny formalitaty in oi prato reali Logo verifabili quoad utrumque. Sive
Cupnoy adhendum oppa prata realias quoadintrinsece. 2a tr dicto virtuali
Cintrad formalitatem e intra parua capacitatem adopposita prata realia, salte
Logad quoadintrinsece verifanda sine cessatione. I. ac de Formalitate, et
natione eiusdem prati, sine 3o dicitur verifanda.

14 7o notandum e formalites reales identificatas, duplici ge-
nere realis identitatis, adhuc identificari posse 1o, taliter, ut identi-
ficent exmira convertibiliter a quate reciproce, qr opponant ullo
modo, quoad identitatem in aliquo 3o, q. in ol prato Logo Iseny
habeant mutuy, et uniformy. et contra q q e uniformiter, sicut q q
e alterum, qui realis identitatem n disjunctam ab identitate virtuali formalitatem
intra, qualis e int definitionem et definitum, int intellectivum, et volitivum
in sa Moi. I. int formalites quae creatas in sa nra. I. etiam inter
perfectiones Dinas absolutas vicissim 3paratas.

15. 2o formalites identificat realiter, Idem ee realiter
ide, n convertibiliter aquate, s. cum oppoe reali formalitatem in aliquo 3o;
cum quo sit realiter idem formalitas una, secus altera, qui realis
identitas mixtam het distinctionem virtualem intrinsecam, sive dissimilitudinem, in alio prato
reali Logo in tr e gradibus inequalitatis, talisautem identitas aime dcedit
int () solas formalitates Dinas absolutas cum relativis 3paratas; liberas; int quas
admitto distinctionem virtualem intrinsecam admixtam cum identitate reali perfectissima.
caret tn hec identitas exemplo creatum, aut pratorum Dinitum vestigiali
lumine nali. quapropter Deo proprium ostendi disp 4a de
Trinitate, q. aut n opponat cum identitate reali perfecta distinctio virtualis,
atq diversa ee roes identitatis utriusq satis constat e disp 1a
4a 9a de Trinitate citatis.

16 8o. si semel identitatem realis cum distinctione
virtuali

virali, consequenter divinis. Colligit inde non obesse realis formalitatis divinae identitati utriusque extremi, ut essentia constitutivum deitatis in recto quod alterius extremi identitas sit eiusdem constitutivum in recto, quod si semel haec identitas patitur secum admixtam distinctionem virtualem, et capacitatem, ut aliquod affirmatur de uno talis identitatis extremo, de altero secundum identitatem formaliter negetur, cur non patiet unum extremum esse formaliter, et in recto constitutivum essentiale Dei, quod aliud quae sit: quod identitas realis inter absoluta et relativas perfectiones non impedit, quominus absolutum reverasit essentiale Dei constitutivum in recto, non item relatio.

17 Quaeritur solummodo distinctionem in gradibus inaequalibus impedit realis identitatem extremorum, ut distinctitas in gradibus his, scilicet esse sapientem et esse vivens, et esse, et esse. Sed virtualiter identificatur cum ipso Deipraedicato, scilicet esse constitutivum deitatis in recto non est in gradibus inaequalibus quos habent omnes praestantiae omnium habentium; nam quae perfectio est esse Paternitatem esse Deum, identificatur realiter cum distinctione virtuali, identificari realiter simul et virtualiter: quod identitas realis inter relationes et absoluta non impedit, quominus absolutum reipsa Deum formaliter et in recto constituat, et relatio ita Deum constituat.

18. His suppositis constitutivum adaequatum rei formaliter et in recto, sic apte deffiniendum esse, nota, est quod in recto, sive nominando casu de re constituta vere praedicari potest, ac debet virtualiter adaequate. Quod aliis terminis brevius dicitur, est id, quod identificatur virtualiter adaequate cum re constituta, seu est id, quod haec mutuis convenit in omni praedicato cum re constituta. Colliges inde quod sit inadaequatum rei constitutivum in recto, dicitur enim id, quod simul cum aliis haec identitatis virtualis adaequatae cum re constituta. Sive quod est idem virtualiter adaequate cum aliqua parte rei constitutae; sic enim de ipso dicitur totalis partis formalis Filii, cum qua formaliter virtualiter Filius; Paternitas itaque constituit Patrem inadaequate eo quod virtualiter est idem cum proprietate constitutiva Patris.

19. Hinc pronum erit colligere, qualiter apte deffiniri

possit

possit constitutivum in communi, quod omnia constitutiva comprehendit, adaequatum, scilicet etiam inadaequatum, in recto, et obliquo: sic enim mihi apte definitur, constitutivum est quod est id quod realiter adaequate cum re constituta. Secundum aliquid sui. Quod autem est idem realiter adaequate cum re tota constituta, constitutivum erit adaequatum. Si autem realiter idem sit cum aliqua solum parte rei constitutae, constitutivum erit inadaequatum, de utroque enim dici indifferenter est realiter idem cum re constituta secundum aliquid sui. Deinde constitutivum in recto vocatur id quod est idem realiter cum eo quod in recto de re constituta praedicatur. Obliquum autem est id quod est idem realiter cum eo quod de re constituta praedicatur adiective, vel in obliquo, sicut albedo respectu denominationis albi. adiective

20 Rectitudo definitionis huius ex bonitate definitionis pendet, ut reflectenti constabit. Bonitas autem definitionis constitutivo formali formaliter, et in recto tradditae, satis constat ex eo, quod omni constitutivo formaliter, et in recto competat, nec aliis applicari possit, quam solis constitutivis in recto, neque in divinis eo solum, formaliter, et in recto Dei constituunt, quae sunt idem realiter adaequate cum Deitate, quales sunt omnes simpliciter absolutae perfectiones, ut infra constabit. Relationes vero, quae dicunt realiter ad aliquid, removeri quoque debent ab eius constitutivo formaliter, et in recto Dei constituendo. Rursus in creatis, quod quae realiter identificantur cum re constituta, constituunt formaliter, et in recto, cum quae realiter aliquo identificantur adaequate, sicut ostendimus in fine, quia definitio convenit omni, soli quod definitur, quapropter exacta censeri debet.

21 Confirmatur, non ideo genus, et differentia sunt formaliter, et in recto sunt adaequatum speciei constitutivum, quod conveniunt adaequate realiter idem sunt cum specie constituta. Partes item corporis physici, sub unione collective sumptae, constituunt adaequate formaliter et in recto totum subiectum, quod conveniunt adaequate, sunt realiter, et realiter cum toto corpore, de quo proinde praedicari possunt etiam in recto. Denique differentia rationis, ideo non constituunt in recto formaliter genus a talis, nec similiter alterum constituit speciem

formaliter

formalis, et intrinseca, quae nec distinctio realis est, idque convertibiliter aequivalet realitati cum qualibet secundum se, nec similiter cum ratione. Constitutiva aequivalet formalis et intrinseca, nihil aliud est, quam quod omnes quae convertibiliter aequivalet realitati idque est cum re constituta. Suspicor ab hac sententia non procul abfuisse Patres Suarez, Molina, Ruiz, Aegidium, et alios, qui tandem in eamdem devenire videntur, dum dicunt praedicata, seu quae res esse nequit sine illis constitutiva esse, atque non nuncuparunt; unde merito dicunt esse talia quaelibet absoluta Dei praedicata. Benigne interpretandi sunt de constitutivis intrinsecis, nam alioquin forent arguendi [illegible] ea definitio. Cap. 4um definitio praedicta constat inductione [illegible].

Cap. 4um

definitio praedicta constat inductione [illegible]

22 Si definitio tradita non sit in causis, nimis prodesset ut non possit in Deo non admitti, secundum id, quod in Deo plura sunt, neguit scilicet, quod ad esse, et non divina. Extendendo quod hic est, in creaturis, esse singulare, et individuum de uno tamen probabile aequivalet formaliter et intrinsece constitutiva omnes praedicata realitatis identitatis convertibiliter aequivalet cum ipsa. Probo primo, non ablato seu uno praedicato prius, quod erat convertibiliter cum ente singulari, non manet totum idem ipsum ens singulare, quod erat, secundo ex parte definitionis, quod idem ens singulare constitutivum formaliter et intrinsece quod omnes praedicata, quae cum ipsa convertibiliter de ipso praedicantur intrinsece. Probatur pariter ex his propriis constitutivis enim entis huius formalis est idem omne parte, quod posse esse demptis, et reliqua manent non manet tamen intrinsece constitutiva.

23 Antepono si ens singulare prius, quod appello B, realitatis et utilitas convertibiliter erat id praedicatum C, quod modo detrahitur. Suppono ens autem, quod modo manet, quod appello D

D, non est realiter, et virtualiter distinctum a C, supponimus enim auferri, quod sit C, prius quod ens simplex, scilicet B, non maneret idipsum, quod erat, scilicet C, quia ex hoc praecise, quod detrahatur in recto unum praedicatum identificatum virtualiter, aut conversaliter adaequate cum ipso. Confirmatur 2°: si modo sit datus, scilicet A, sit receptivum specierum sensibilium et quiditativum, hoc praecise, quod detrahatur ab illa receptivum specierum sensibilium, non maneret modo simplex A, quod prius erat; ergo de conceptu implicatur ... est utrumque receptivum, et gratis omnino dicitur quod alterum tantum in recto sit ... realiter: ergo de quovis ente simplici probabili de uno tantum, dicitur essentialiter quod in recto realiter sit ... quod realiter, et virtualiter, aut conversaliter a se cum ipso sit idem.

24 3° Confirmatur, non est pluribus praedicatis identificatis conversaliter adaequate realiter, aut virtualiter cum ente simplici creato, non est ullo vero rationis, cur unum sit potius quid detractum, et realiter distinctum in recto, quam alterum non sit; sed excludat abesse cum quae res simplicis creata, sit realiter et virtualiter, et quae conversaliter utrumque sunt omnia praedicata sua; ergo de conceptu rei creatae simplicis realiter, et in recto sunt indiscriminatim omnia, quae conversaliter adaequate realiter de se praedicantur in recto. Confirmatur: Antecedebat; si quod enim discrimen esset, maxime quod unum praedicatum reale vel ... esset altero rationis prius, ut risibile quam ... intellectivum praedicatis Ioannis praedicatis admirativo scilicet, et risivo realiter et in recto Ioannes distinguit; sed ... non sufficit, ergo nullum est praedicatis identificatis virtualiter adaequate cum ente simplici removendum est a distinctivo talis entis realiter et in recto.

25 Probatur minor ultima; non esse unum arguit esse 1° distinctivum, non tamen esse distinctivum adaequatum, sive nihil aliud esse distinctivum in recto

propter

proprio ipsius primo proprio modo 1° qu... constituit non essentialiter formaliter et in recto constitutivum, et si non sit constitutivum omnino. Deinde secundo adverto quod constitutivum est rationis constitutivum entis virtualis formaliter et in recto, et presuponat rationis conceptum explicitum virtualis radicalis, quamvis cum eius praedicatum permittit adhuc constitutivum in recto; quamvis ultimum primum radicalis risus rationis supponeret admirativum, et hoc supponeret intuitivum, adhuc hec omnia praedicata essent constituere possent formaliter et in recto singularem hominem.

26. Dicitur 4° praedicatum quidditativum illud est quod satisfacit questioni quid est, sive quo dicere rem rogantur quid est res. ... ratione identitatem conveniat aequate cum re singulari signanter in recto, dicemus, et in recto satisfacimus roganti quid est hoc ens. Et omnium sola collectio satisfacit aequate satisfacit aequate praedictae questioni, nam uno praetermisso, restat adhuc aliquid assignandum, quod sit convenienti praedicatum, ergo praedicatum conveniens aequate formaliter identitatem cum ente singulari quidditativum est, et sola collectio praedicatorum omnium quae dicere erant identitate virtuali, sive conveniens aequate, dici debet aequatum, et quidditativum rei constitutivum formaliter et in recto.

27. Dicitur 5° res singularis constituit ultimo conceptu sibi proprio, et cuilibet alteri repugnante, alioquin non esset aliquid esse alit... singulare; sed conceptu aequalis est sola collectio praedicatorum, quae sunt idem aequate conveniente cum ente singulari dicitur conceptum proprium, et cuilibet alteri repugnante; ergo sola collectio praedicatorum omnium convenientium cum ente singulari sunt aequatum et ultimum illius constitutivum. Consequentia patet, et maior; minor probatur: nam detracto uno praedicato virtualiter identificato cum ente singulari, reliqua collectio partialis est conceptus entis cuidam excogitabili, cui superesset ista collectio praedicatorum conveniret, praeter unum quod detrahitur:

quod.

q. ista dilectio partialis n. e. propria solum probatis entis singularis, quod debet addi probat detractum, ut compleat propria conceptum adaequatum huius entis singularis cetoribus aliis repugnans.

28\. Instar 6o conceptus methaphy. et formalis adaequate quidditativus concipere deberent, quae in ipsa sunt et conversabilit adaequate cum ente, cuius est imago formalis adaequata quidditativa, quae aliquid repraesentat, alioqui non conducit ad intra, quod quia res habet de se identitatem univers., nec servant in imagine veridica res intentionali quicumque .... sine differentia ......, ut cognitio sine fictione repraesentat adaequate quidditative parte entis formalis, aliquid distinctum ab ipsa ..... creparant, vel ..... fictitia, quasi esset rerum ..... potius determinaret, ... exprimeret; quod quia ..... universalit adaequate cum re distinctas, pertinet ad conceptum formalis adaequatum, et quidditativum entis singularis. Contra constat.

29\. Respondetur 1o, nec ..... cum Theologorum, neque Deus, neque Beati visione intuitiva adaequate quidditativa videre possunt Deum, aut rem aliam singularem, quae expresse videant ..... quae est identificatum convertibiliter adaequate ..... cum ipso Deo, ... entis singularis; ..... inde solum convenit, quia conceptum adaequatum quidditativum abstractivo concipit, et attingit omnia, quae sunt ..... convertibiliter et repraesentat. ..... in ipso convertibilitate, et similiter ipsum ..... 2o, neque ideo cognitio praecisiva, et abstractiva dicitur inadaequata, quia non ..... praedicata, quae sunt convertibiliter adaequate cum ente singulari, ... cognitio adaequata, dicitur omnia quae sunt eodem convertibilis adaequate cum ipsis rebus.

30\. Instar 7o, conceptus rei proprie exprimere debet quae ..... universalit, sive convertibilit cum ipsa re, sicut ..... ut ..... Deitatis ad extra ..... unum ..... tatem, erit conceptus ..... alteri rei, quae ..... unius rei .....

retinere ...

retineat, s. q. pro rei accepta trat ad illius formale constitutivum aequatum in recto reserandum; quod formale rei constitutivum adaequatum et methaphysicum importato C. quod est idem virtualiter, aut identice aequate cum sibi ablatis, q. constituit.

Cap. 5um

In Divinis etiam omnia, quae sunt idem virtualiter aequate cum 1° Dei prato pertinent ad methaphysicum, et formale Dei constitutivum in recto, ibi quoque non ea non sin Genti.

31. Haec assertio pugnat cum omnibus, qui recenti methe solum uno, vel altero Dei prato Deum formalit, et in recto constituunt. Contra tamen ideo formale primo non aqua domines cum rei prato, virtute debent. Etiam quo reliqua derivant, quae ipsum alteri radicatum debeat, alessum rei methe constituendum spectat in recto, vel ens a se, ratio, et virtualiter, aut radicatorum, quae sunt intra vel extra Deum, sed pratum omnium Divinum virtualiter identificatum aequate cum eo 1° Dei prato, revera formaliter, et in recto, sum Deitatis Dei prato ideo omnes pratum Divinum identificatum virtualiter aequate cum 1° Dei prato, quod methaphysicum est, et formale Dei constitutivum in recto, nihil quod identificatum virtualiter cum 1° prato Dei, removeri potest a constitutivo formali methaphysico Deitatis in recto.

32. Ceterum patet; maior est ergo sat veriss. non inter ea, quae Deum non formaliter, et in recto constituunt, praecipuum habet meritum sicut ipsius pratum, a quo cetera defluunt. Minor est evidens, nam ea sunt idem virtualiter aequate quoad intrinseca, quae mutuum habent identitatem intrinsecam in omni prato, quod de ipsis revera inter se enuntietur, nam si vel uno, discreparet, jam quaerere ex misso ratio, aut virtualiter, quoque sunt idem intrinsece virtualiter aequate cum 1° Dei constitutivo methaphysico, non possunt non ad ipsum Dei constitutivum formale methaphysicum, et in recto pertinere, secus

constitueret

ĩ virtute exclusive, vel ex illo, quod virtualiter, vel aliquo modo distinguitur a 1° Dei prato.

33. Dico 2°; non omnia, quae sunt idem virtualiter cum 1° Dei prato sunt aeque 1° prata ipsius: quoniam ubi stat id, verum est cum obiectis quae aliud constituit Deum formaliter, et in recto: pertinent ad omnia pariter ad formalem, et metaphysicam constitutionem in recto ... gratuito cognoscenti. Con.... Si enim prata praeceteris esset ... Dei constitutivum formale metaphysicum ... differret a ceteris ... prato ... propter quod distinctum esset virtualiter a ceteris, quae non aeque 1° Deum formaliter constituerent, quo ... omnia pariter formaliter, et in recto metaphysice Deitatem constituunt ... Dei prata. ... non sunt idem omnia virtualiter aequate cum 1° Dei prato constituenti metaphysice formaliter, et in recto Deitatem.

34. Dico 3°; non radix intellectionis, et voluntatis, aut ens a se virtualiter, vel quodvis aliud, quod in ... dicat formaliter Dei constitutivum in recto ... talem dicitur, quia realiter, et virtualiter est idem aequate cum 1° Dei prato ... summe ... omni prato ... sapientia, bonitas ... sunt aeque virtualiter idem aequate cum 1° prato Dei; quodlibet quo Dei prato aeque pertinere debet ad metaphysicum, et formale Dei constitutivum in recto, non alii atque radix attributorum, aut ens a se, sive quod libet aliud, quod in ... distinguendum est virtualiter a 1° Dei constitutivo.

35. Dico 4°; non idem formaliter, et metaphysice Dei constitutivum in recto, ... quod formaliter, et metaphysice distinguit Deum a quolibet alio, quod Deus non est formaliter, et in recto, sed ... idem virtualiter aequate cum 1° Dei proprio prato formaliter, et in recto metaphysice Deus distinguitur a quolibet alio, quod non sit formaliter, et in recto Deus; quo ... omnes virtualiter identificatur aequate cum 1° Dei prato proprio constitutivo Deum metaphysice formaliter, et in recto. ... constat

et maior ex propriis adversariorum. Minor autem probatur; quia si non distingueretur Deus formaliter ab omni, quod non est sum Dei praedicatum formaliter, et in recto ipse idipsum quod eidem virtualiter aequivalet in ratione suo praedicato Dei, de rebus indistinctis intrinsece virtualiter verificarent opposita praedicata realiter, scilicet distinguitur id, et indistinguitur id ab omni, quod non est formaliter, et in recto Deus; quod vero sequitur in Christo, et hoc non esse realem; + tamen enim desunt identitate virtualiter repugnans adopposita praedicata, quorum desinit homo esse realem.

36\. Istis tamen in esse sum ens realiter, et virtualiter, aequivalenter realiter aut virtualiter distinctae procedunt, non possunt ad constitutivum Deitatis in recto pertinere; sed omne quod est virtualiter aequivalenter sequens suo realiter, et virtualiter a se, quod ut prius ad ipsa distincta praesupponitur, est etiam essentialiter ens a se realiter, et virtualiter: ergo omne quod est virtualiter idem aequivalens suo praedicato Dei formaliter, et in recto constituit Deitatem. Tamen urget; idem omnino virtualiter, nequit esse prius et posterius intrinsece virtualiter, sed omne quod excludit a ratione formali constitutivo Deitatis in recto, posterius est virtualiter et intrinsece suo Dei praedicato ubi quod exclusum a constitutivo formali Deitatis in recto potest esse virtualiter idem aequivalens suo Dei praedicato quod est prius intrinsece virtualiter quolibet alio.

37\. Dum minor maior quod quod est alio posterius virtualiter est distinctum virtualiter ab alio priori; sicut e contra quod quod est distinctum virtualiter a suo Dei praedicato, debet esse virtualiter ipso posterius; quare nequit idem esse virtualiter aequivalens prius virtualiter, et posterius, ut ostendimus de Deitatis ad intra suum. Sed omne quod constituit formaliter, et in recto Deitatem est ipsa Deitate posterius virtualiter; ergo nihil identitatem virtualiter aequivalens suo Dei praedicato, potest non constituere formaliter et in recto Deitatem. Consequentia constat, et minor elucet, quia praedicatum Deitatis similiter, quod non est constitutivum Deitatis in recto supponit Deum aequivalenter constitutum, et existit in Deo, quia Deitas existit; maior autem probatur, nam de praedicato posteriori verificari debet praedicatum oppositum alteri priori, posterius enim non dicere realiter existens, quia quodammodo prius existere potest. Sive, quia prius existit talis prius in

actu

2. Cuius pro[prieta]s virtualiter add[ebat]? ... [con]tinebat, q[uo]d autem est om[n]ino imperfectionem virtualis, non est in se re vera, quia si ius aliud existit, in quo pro[prieta]s pro[pri]e contineatur, necesse est quod [con]tinentia illa sit a se solum virtualis, ut ostenditur ex inde.

Cuius +

Cap. 6. de formalitatibus statutis n° 18. vindicantur ab argutiis.

38. Obiess[io] 1°. Paternitas praedicabilis est in recto de Deitate, ex processu Patres enim et Concilia contra Gilbertum dicunt re ex concedendo in divinis eas propositiones, quibus abstracta relativa praedicantur de concretis, et abstractis absolutis, ut dixi disp. 3ª de Trinitate cap. 3°, et disp. 38. Quaeris enim Pater, non solum est Deitate Deus, sed est ipsa Deitas, nec solum est Paternitate Pater, sed est ipsa Paternitas; at Paternitas non constituit in recto Deitatem, alioqui sicut Filius est Deitas, esset etiam Paternitas; ergo satis non est ad constituendum aliquid in recto, praedicari de re constituta casu nominandi, seu in recto.

39. Huic potius nostra ratio deservit, quam nos dispicimus maiorem; Paternitas est praedicabilis in recto de Deitate convertibiliter aequate, sive per identitatem virtualem talem, ut quidquid est Deitas sit Paternitas, et e converso, non maiori, praedicabilis est in recto non convertibiliter, neque per identitatem virtualem aequatam, sed inaequatam, quatenus alioquin ... Et non omnis, quod est idem in Deo de Paternitate praedicatur, concedo maiorem, et minorem, et consequentiam; nos enim non diffinivimus constitutivum aequatum in recto per ea prius verba, quae truncant adductionem, sed per esse praedicabile convertibiliter aequate, distincte de re constituta casu nominandi, sive per identitatem virtualem aequatam, quam non habet Paternitas cum Deitate. opp. non in 3° quia identitas io q. non aeque identificat deitati, non identificat Patri

40. Obiess 2°. Similitudo non est essentiale, neque formale Petri oratio, sed [ut] in maiori solum, quia Petri similitudo est idem convertibiliter aequate cum Petro, ideoque est praedicabilis in recto per identitatem virtualem, ergo non est constitutiva in recto praedicabile per identitatem virtualem ex re constituta dividebet cuius formale constitutivum in recto. Contra constat. Accipit nostra definitio formalis, et essentialis non ... explicit rationem praedicatam formalem, seu essentialem similitudinis, quia tamen exprimat distinctionem individualem, quam nec humana ... veritas quod (non enim est scientia de rebus individuis) nec definitio omnino conceptu concipiendi potest; haec enim solum assequitur genus, et differentias specificas quibus homo sufficienter dignosci possit ab aliis omnibus, non his nobis qui distinguunt ab homine, quoad nos. Contra constitutiva praedicata, quibus

individua

Avendaño.

individuo discernunt ut in vivi solet, quod non est unde, nec posteriori denominationem expectat.

41 Neque vero subtrahitur dicitur posse praeterea aliquid male, 1° quia ipso enim et hoc sua etiam tales Est in illis, quatenus individuum fallit, etiam corporum, secundum diversitatem corporum. 2° quia non exprimit formalitatem absolute aliquo exceptam; talis etiam male. Et confirmatur, quia est idem respectu eorum formalitatem exprimit, hoc autem singularitatis est praeter male. Nam dicitur specifice, quo solum exprimit formalitatem generis et differentiae, malitia autem identice, sive directe differentias singularitatis etiam, sicut specifica differentiae rationalis; hoc sibi male quoque praeterea est generis aliis formalitatibus; singularitas apparet etiam individualis; 1° prius exprimi debet aequales, qualiter a Deo cognoscitur, sed est formale praeterea individui singularis, ut Deus praeteritum, etiam specifica differentiae rationalis species aequalis constituit. 2° dicitur aliquid male, quia sepe rit instantiam nihil agendo, non autem instanti, quae dicit activa radix operationis, et consequenter singularitas dicit quoque sed praeterea male, quia se potius gerit in instanti, quo instanti, singularitas enim non est facultas proxima operationis, sicut specifica differentiae, quae operationes formaliter a nobis explicari solet, quatenus non motor, singularitas enim constituit essentiam individuum, quod autem aequalitas aequatur distributive sit idem, quo totum argumentum evanuit.

42. 3° tandem dices molesto in contrarium: Personalitas divina secundum suum rationem formalem quiddativam identificatur realiter cum essentia aequali Deitate, sed divina personalitas non constituit formaliter essentiam Deitatis: quod non est, quia identitas realiter cum essentia aequali essentiae divinae Deitati, pertinet ad metaphysicam et formaliter constituit in recto Deitatis: consequens patet, et minor constabit ex dicendis disputatione 4°, falle quod patet; Deitas enim communicatur tribus suppositis, et essentia est communicabilis

ex

existentia sua perfectiones, Personalitas autem essentialiter est incommunicabilis. Maior denique persuadetur, quia tam satis patet Personalitas ac Deitas non distinctas esse ideo ab omni Divino predicato. Deinde quod quidquid est Deitas est Personalitas, et quidquid est Personalitas est Deitas, quod sufficere videtur, ut Deitas, et Personalitas idem esse convertibiliter aequate vicissim.

43. Retorqueo, negando maiorem, ad probationem. Et Deitas, et Personalitas, secundum se sumpta, eque patentes, quatenus non est realitas, in qua sit Deitas, quam sit etiam Personalitas, utraque enim identificatur cum singulis Personalitatibus in particulari, solum inaequate, non tamen convertibiliter aequate distributive sive realiter omnino, nequit enim verificari: quidquid est Deitas, est ~~illud~~ Personalitas, et e contra. — Pater enim ~~est~~ est Deitas, et tamen Pater non est Filius, qui est Personalitas. Et Filius est Personalitas secunda et non est ~~[illegible]~~ est Pater quia est Deitas secunda, et haec Deitas Pater est. Haec autem distributiva praedicatio requirit ad identitatem convertibiliter aequate, qualem ad invicem dicunt formalitates intrinsece requisitas, et ideo Personalitas non est Deitatis identificativa formaliter et intrinsece. Sunt enim distinctae realiter, Deitas enim est una tantum, Personalitas autem est triplex, et realiter, et essentialiter incommunicabilis, Deitas autem est essentialiter realiter communicabilis, nihil autem dicitur realiter a Deitate identificatum formaliter et intrinsece.

cumquocumque realiter eidem haec deitas, est realiter idem haec Personalitas. aut Personalitas utertinre

44. Replicabis 1°. esse ipsa Personam, et identificari ipso cum praedicatis communicabilibus suppositis, est perfectio simpliciter simplex, quoniam omne suppositum habens substantiam est omnino non habens, sed esse ipsa Personam, aut cum praedicatis [illegible] non constituit formaliter et intrinsece Deitatem, alioquin Deitas constitueretur intrinsece formaliter ex relativis, quibus etiam convenit esse ipsa Personam, et esse realiter idem cum praedicatis communibus, ergo non est perfectio simpliciter simplex, quam essentialiter ipso de se non ipsa constituit formaliter, et intrinsece Deitatem.

45. Retorqueo, perfectiones illas simpliciter simplices, de quo loquitur maior, per se identificatorum, et non absolutas pertinentes ad praedicata Dei relativis, est enim inter transcendentiae utrasque perfectiones

quapropter nec aequalitas absoluta, nec aequalitas relativa convertitur identitati,

sed inaequalitas singularis, quae solum ut distinguitur ab absoluta et identitatem virtualem constituit formaliter in recto Deitatem. Secus autem quatenus limitatur a relationibus; nos autem ad formale constitutivum in recto Dei solum id pertinere diximus, quod est idem convertibiliter aequalitati, seu omni virtualiter identitati Deitate.

46. Obiicies, praeter aliquod, ita se habet in singularibus, ut verificetur [illegible], quod nomine [illegible] in recto, seu in obliquo de re constituta [illegible], ideoque si taliter modo [illegible] re praedicatis ad hoc sufficientes constituit essentialiter, et aequalitatem [illegible] constitutivum aequalitatis apte definit quod est summa praedicatorum, ut communiter a Doctoribus explicatur; praeter enim sicut in Divino, debet in definitionibus ab antiquitate venire.

47. Praeterea distinguendo maiorem, dato praedicatorum identitatem virtualiter aequatam [illegible] constituto, concedo maiorem, si identitatem virtualiter aequatam, nego maiorem, seu maiorem omitto, distinguo minorem: id sufficit ad constituendum aequalitatem, si sit identitas virtualiter aequata [illegible] constituto, concedo minorem, si ita [illegible] identitatem virtualiter aequatam, nego minorem, et distinguo consequens, + ergo definitio aequata constitutivum aequalitatis est summa aliter [illegible]. Collectio [illegible] praedicatorum quae sunt identice virtualiter [illegible] constituto, non conceditur quod est summa [illegible] eo [illegible] quo praedicta collectio disponi ac debet summa praedicatorum, concedo consequens: atque recentioribus non sic explicat his dictis summa praedicatorum, quod re constitutivum ab eis dicitur, ideoque rejecta fuit a nobis praedicta definitio, praesertim pro constitutivo, quod abstrahit tam ab aequalitate quam inaequalitate, tam recto quam obliquo.

48. Pro quo sciendum est, [illegible] disponere praedicata et [illegible] prius aliis; primo locari privative dubitationem [illegible], quae [illegible] praedicata [illegible] sunt priora [illegible] posterioribus, non exhibita [illegible] illa vel e contra [illegible] sed res priores quoad [illegible] praesentia nihil [illegible].

2° pot esse [illegible], tamquam [illegible] praecedens Logicam, ut [illegible] actua

et sequitur cum inhaerens qualitas, velut partes [illegible] esse [illegible]

inclusae; ut species in [illegible] super [illegible] quae [illegible]

Valet enim [illegible] est [illegible], vivens, etc. [illegible] pot esse tamquam

radix, aut [illegible] activa realis, aut virtualis, a qua [illegible]

fluunt, ut est cuiuslibet [illegible] priori [illegible]

secundum hec rei distinctivum aequalitas [illegible] sint [illegible] essentialis, quae

sibi, ceteris [illegible] rebus [illegible] fiunt. [illegible] aut [illegible]

proprietates, quae dicuntur realiter, aut virtualiter, [illegible]

[illegible] aequalis Dei distinctivo; [illegible] Dei [illegible], ut [illegible]

velut [illegible] inhaerens. [illegible] perfectiones absolutas [illegible]

essentiales, et omnes rebus aliis excogitabiles, quae Deus [illegible] essent. [illegible]

tiones autem, et proprietates [illegible] dictas realiter ab essentia [illegible]

quadam [illegible] differt tamquam radix earum activa virtualis. [illegible]

tiores autem aliter explanant [illegible] idem [illegible] distinctivum

distinctivum, nec solum aequalis distinctivi id appellant, ideoque [illegible]

tecti sunt.

49. Obiicies denique: si Deus distingueret omnibus

identificatis secum realiter, sequeretur Deum distingui perfectionibus

omnibus absolutis, scilicet [illegible], volitione, potentia, [illegible] virtualiter

identificatis aequaliter [illegible], contra communem

Theologorum [illegible], quibus [illegible] perfectiones Deum aequaliter

distinguunt, [illegible] autem appellant attributa secundaria [illegible]

admittendam [illegible] praedicta distinctivi definitio. Nec admissa sequela

maiori, [illegible] minori vero [illegible] disputabo. [illegible] ex dictis

omnem aliam distinctivi definitionem [illegible] probandum [illegible] in [illegible]

reluceat, secus esse [illegible]. [illegible] 2° an Deus realiter

aequaliter [illegible] realiter, [illegible] omnibus suis absolutis, et variis

perfectionibus? Cap. [illegible] praenotationes ad [illegible] quaestionem.

Disp.o 2.a

An Deus non aliter aequaliter constituatur formaliter, et in recto, quam omnibus absolutis, et variis Perfectionibus.

Cap. 1.m

Praenotationes ad statum quaestionis.

1. Utrum Dei attributa aequaliter exponere difficultas est, quae visum est aliquibus recentioribus. Oritur enim 1° ex quadam [illegible] ex multiplici genere praedicatorum, quae dicuntur in Deo; nam alia sunt absoluta praedicata, quae nec [illegible] alteri Personae Trinitatis, sed [illegible] vincta, sive propria sunt, sed omnibus communia, quae [illegible] Divinae ubique secuntur, aut essentialiter illorum [illegible], essentialia praedicata dicuntur; alia sunt praedicata relativa, scilicet unius ad aliam Personam, aut propter relationes Divinis suppositis sunt communia, scilicet uni propria aut [illegible] specialia dicuntur, ut Paternitas, scilicet duabus solum Personis convenire possunt, quibus ab aliis talis Personarum differunt, quae non essentialia, sed notionalia nuncupantur, quia deserviunt ut Personae dignoscantur.

2. Tum absoluta, quam relativa Dei praedicata dividuntur in omnino necessaria, quae [illegible] nullo modo possunt, et in aliquo modo libera, et contingentia, sive indeterminata, scilicet secundum quid; omne necessarium dicitur in re [illegible] perfectivum, et e contra; liberum autem praedicatum [illegible] [illegible] pure denominativum, et non supponit [illegible] perfectionis [illegible] imperfectionis expers, ideoque secundum quid essentialiter formaliter, [illegible] simpliciter [illegible] necessario suis [illegible] perfectionibus, quas [illegible] scilicet in alterius

prius

prius dicendi solent etiam perfectionaria pure denominativa, nullam Deo perfectionem aut imperfectionem, sicut P. Petrus Hurtado de poss. simplicit. tradit sive in capitulo, docuit, cum memini disp. 3.ª de possibilit. ad extra, de relationibus aut Divinis idem opinant. Suarez, libri 2º praedicat dicunt a Caietano, ceterisque sequacibus perfectiva sancte extensive, quibus proinde deficientibus aliqua perfectio Deo deficit, et a quibus ego procul absum, ut expono relictis de voluntate disp. 5.ª

4. Aliud praedicatum Dei praeter positivum, ut bonae, aliud negativum appellat, ut immortalitas, negativa praedicata talia in suis Juniorum asserunt circa talia negat intrinsecam extrinsecam extra fictionem absoluta positiva distinctam a quavis in statu, et in esse, et sumunt positivam intrinsecam, quam negationem physicam appellant, tamen ego non acquiesco, nam enim Deo solus convenire negationem activam inclusam a positivo praedicato, quod extrinsece taliter in Deo est negationem aut mentalem, verum alterius cum Divina perfectione repugnantis explicat, quia cum suum esse alteri repugnat, ergo a Deo prorsus se removet, ideoque removeri intrinsece; vita Dei perfectissima semper cum morte pugnat, et ea a Deo procul abigit, ideoque dicit activam negationem radicalem mortis Dei intrinsecam, aut immortalitas posita, praeter hanc autem negationem activam, nulla in Deo datur praeter negativa pure negativa, quia non est pure mortis, quae Deum extinguat, in esse mortis, sed eius esse impedit, quare pure negationes in positione rationibus quae Deo nant, et contra in Deo non existunt, ut etiam nec sunt actuoprata Divina, sed in Deo repugnantia et in Deo nunquam existentia, pro velle mundi alia.

5. Alia deinde sunt praedicata primaria de genere suo, vel etiam secundaria, quibus Deus convenit cum creatis, ut talia quae nullum aliud praeter praesuponente se supponunt, quae dicuntur praedicata

accidentalia

(margin:) negantia; Extra

accidentia praedicata saltem [illegible], siue rationes nostrae, quibus scilicet

Deus conuenit cum creatis substantiis, aut subsistentiis

suppositis aequiuoce [illegible] substantiale, quae ut [illegible] dicere

consequuntur. Et tamen quaelibet praedicata Deo sunt extrinsecae substantiuae

modo nostro imperfecto cognoscendi, nos per species alienas creaturarum extrinsece

denominationes diuinae primariae aut secundariae ex obiecto creato, cuius ad

similitudinem intellexit, quapropter illa sunt extrinsecae denominationes diuinae

substantiae uenientes ex imperfectionibus nostro modo cognoscendi.

6. Rursus alia praedicata sunt Deo propria, nec ulli

possibili creaturae conueniant, ut comprehensio Dei. Licet absurda sit quae [illegible] uero

sunt Deo creaturisque communia, ut sapientia, quae [illegible] ab [illegible] statim

non si nulla creatura sapiens esset. Et talia quoque praeter Deum esset, etiam

creatura ipsa sapientia fuisset praedicatum Deo proprium, licet autem nos separatim esset

communia; [illegible] recentiores ea praedicata Deo propria dicunt, quae singulis

nominibus infinitam perfectionem explanantibus, solummodo unius lineae [illegible]

nant, ut infinita sapientia, bonitas, amor, aut potentia. Et eis singulis non

exprimant omnes Dei perfectiones absolute collective sumptas, scilicet in-

finita perfectio sub omni linea, nos autem aliter opinamur, ut

constat ex dictis q. de potentia Deitatis ad extra a num. 28, nos praedicata

Deo propria solum ea censemus, quae formaliter omnes suas perfectiones simpliciter

simplices explanant, nulla excepta, nec si [illegible] ...[illegible] aut exprimat

infinita perfectio sub omni linea, [illegible] quicquid explanat, [illegible]

non erit communis ceteris aliis a uero Deo dictis, et consequenter Deo mi-

nime proprium, ut explicaui dicta citata a num. 35.

7. Tandem alii diuidunt praedicata diuina in uitale, formale,

et non uitale; uitalia dicunt ab ipsis amor, et sapientia; non autem uitalia

censent ab esse, aeternitas, et immensitas, ut inde euenit; ego uero

omnia Dei praedicata praesertim maxima formaliter et intrinsece uitam actualem

praestantissimam appello, quia non potest esse uiuidior acceptio uitae, quam ea

quae sumitur pro formaliter eo, quod possidet, et habet ab intra, quod ita possit

ab

ab extra provenire, s. oes Dei perfectiones ab intra posidet, et hunc perfectionem omnem formaliter è vita praestantissima. Sed prob. et minor prob. nihil enim è magis ab intra, sive quod sit à se realiter, aut etiam virtualiter, s. ab intra producentibus identitatem; Deitas autem, et alia eius perfectiones sunt à se realiter, et virtualiter, ut ostendi disp. 5 de proc. Deitatis ad intra, et disp. 12 de Trinitate. Paternitas item è virtualiter à Deitate saltem seclusa, saltem realiter; caeterae vero relationes sunt ab ea virtualiter, et filiatio producitur à Patre realiter sicut et ad eam. Denique Spiratio passiva producitur à Patre, Filioque, ut uno utriusque spirationis activae; Denominationes vero liberae producunt virtualiter ab essa, tamquam ab intra producti nullum è ergo Dei perfectio, quae non sit formaliter et ab intra vita praestantissima.

8\. Orit deinde difficultas explandi Doctrina ex varia Doctorum opinione, circa formale rei constitutivum in genere, de quo cum vix ullus expressius disputet, omnes supponunt ipsum, quomodo probant prius, quod assumunt ad probandum in specie, quod sit hanc, aut illud rei constitutivum ultimum. Et quamvis et cum non omnes in eadem definitione conquiescant, opus erat prius id severa disp. sancire, ne gratis posita falsitas ne pereat, ac nihil è prodiacto concludat. Quare disp. quaerendum est, quid sit rei cuiusque constitutivum ultimum in genere, determinando quod fuerunt praedicta et falsa; quae varia praedicata, quae Deo competunt, ut tali modo sua determinet quamvis alia sui praedicato Deus aquate formaliter, et intrinsece constituendus sit.

9\. Suppendum item è, Deitatem non constitui per actus Dei liberos, aut ex praedicatis quae denominativis contingentia extendentes in se ipsum, quod s. actus Dei liberi sint rei talis involvit aliquam creaturam, ex qua Deus minime constituit; s. afferat aliquam intrinsecam aquate Deo perfectionis, et imperfectionis expers, sine quo Deus integer. Itaque Deus constitui potuit

aut solum afferat perfectionem extensivam a Deo defectibilem. Deus autem est ens necessarium, et indefectibile, quare nullo pacto modo constitui essaliter vel per actum suum liberum, sine quo superesset ens omnino necessarium, necesse autem

hendi velle, seu nolle liberum sub disiunctione, non est per actum Deo liberum, sed quem necessarium, ac ipsa Deitas, et ideo non excludit hactus a constituenda Deitate. De liberis autem rationibus oppositis sine medio disiunctive sumptis idem censendum est, ac de relationibus vagè, seu disiunctive sumptis, de quibus infra dicemus disp. 4°.

10

Denique Deum non constitui formaliter, et in recto liberis actibus determinate sumptis, patet, nam in mea sententia denominatio libera distinguitur virtualiter ab essentia Dei, nec identificatur convertibiliter aequaliter omnino 3°, cum quo realiter identificatur essentia, scilicet cum opposita denominatione libera, sicut in opposito; neque item constitutiva Deitatis in recto secundum ullam opinionem de constitutivo libero actus. Constat ex dictis praecedenti num° 18, nam constitutivum in recto constat existit solum, quae realiter identificantur cum essentia, seu realiter aequaliter reciproce quod non evenit in denominationibus Deo liberis. Quod autem neque sint in obliquo Deitatis exacte determinate libere constituat, ostendit, quia in illa hypothesi vera Deus carere potuit actu quovis signato libero disiunctive, neque ergo ex illo Deitas, nec in obliquo constitui, quodvis enim rei constitutivum tale deberet, quod eo precisse dempto, res tamen ista desinat, ut omnes consentiunt.

11

Dico 2° supponendum est, Deum non constitui formaliter ex pratis pure nativis, sed in mea sententia relata a num° 3. cum Divinae rationes sunt activae necessariae, sint perfectiones pure Dei, quibus impossibilia manant. Constat ex eis rationibus paritaliter, ac ceteris perfectionibus absolutis omnino pure constitutivis Deitatis. Si fingam hec omnibus perfectionibus absolutis constituat, de rationibus vero paris, sine de iis impossibilibus nativis et activas rationes existentes in Deo, certum est minime illis Deum constitui; Deus enim non constituit ex chimaeris, aut iis, quae nihil loco sunt, idem quod dicendum est de denominationibus aequaliter distinctis ab omnibus pure, quas pure fingimus, et tum

natum

natu, aliqui accedunt exerc suo modo realiter extra nrm intrinsece extra — nrm intr. Deus enim est ens simplex, et hic rationes in sua suorum authorum, non habent esse simplex, sed potius diminutum, atque rationum, ipso Deus realiter in se minime distinctus esse ponit. Et tale Deo seclusa finitu

Cap. 2 Deum methaphysice realiter, et in recto distinctum quod omnem perfectionem absolutam trinitatis esse disp. praesenti colligit.

Cap. 2

Deum methaphysice realiter, et in recto distinctum quod omnem perfectionem absolutam trinitatis esse, disp. praesenti colligit.

12. Omnis haec tantum sanctorum Theologorum, uno aut altero, ex absolutis perfectionibus seligit, quam velint esse Deus realiter, et in recto distinctum. Et maxime dissideant in assignando simpliciorem perfectionem aut primatum iste spectat. A talij radices aliquarum attributorum omnium assignant. Alij solum radicem intellectionis et volitionis, nulli radicalem solum intuitum a voluntate praecisum. Plurimi solum ens a se Deum infinitum alij praecisum a perfectionibus alijs absolutis ipsum consequentibus colligunt. Omnes autem hi conveniunt in excludendis aliquibus praedicatis absolutis a distinctione Deitatis. Singulos authores allegat Ramnesius tomo 1o disp. 2a q. 1a dubio 5o num. 2. Et Mendoza refert — mendosè Magistrum Bandi qui ad opposita sunt refferens.

13 Theologi vero rudis eorum sunt oppositi ipsi firmiter adhaesi, reor quod Deum ultime distinctum methaphysice realiter et in recto quod aggregatum absolutarum omnium perfectionum, quae de Deo necessario praedicantur a via sua inveniendi firmiter est assertum. Nobiles enim habet patronos, et alij prius moveant, eo enim plane habet P. Montoia disp. 8a de Trinitate sectione 5a num. 8o. Magister Albi .... Lodescia, disp. 2a

sectione

sectio 6° numero 23. Aegidius de praesentatione lib. 1 q. 2 art. 2, lib. 5° sectio 3° articulo 3° § 4°. P. Christophorus Gillius libro 2° tractatu 1° capite 8° § 9. caput est, eorum aperte fuerunt Ecclesiae Patres, qui bus prae fulsit Augustinus praesertim libro 5° de Trinitate cap. 7. et Sanctus Anselmus in Monologio cap. 14. et 15, quorum verba retuli disp. 6°, et 7° de Trinitate a num° 39 ad 42 plures alios Patres vide ibi ap. Suarezius in 1° dictis 45 articulo 3° q. 3°. P. 14 monito Gillius et supra citatos subscribunt, qui Platonicos et ante Deum summum senserunt, quos allego disp. 4°.

14 Omissis aliorum punctis ex prius a me raciis sa- perte demonstrat ratio 1°, non est formalis metaphysica ratio constitutiva adaequata in recto, quae identificat realiter et virtualiter adaequate, sive quae identificat virtualiter sive absoluta, sed ipsius 1° gradus primi metaphysici, sed omnes perfectiones absolutae sive simpliciter simplices et sunt identificant per quem virtualiter adaequate et identificant, et in virtualiter essentiae Dei. Ergo 1° gradus metaphysicus proprius Deitatis: quae perfectiones omnes absolutae, sive simpliciter simplices et notionales quae sunt intra rationem metaphysicam Deitatis constitutivae in recto, et ad ipsius constitutivum et quae pertinent intra. Consequentia videtur. Maiorem suppositam demisso constat. Minor a me probata est ex doctrina D. Augustini 7° de Trinitate praesertim a capite 5° ad 7 et. Praeiectis quibus contra disp. ita fulserit, summatim hic singula perstringam.

15 Identitas ergo virtualis omnium absolutorum cum esse Dei prae- cisi est in genere 1°, non distinctio virtualis concedendum est, neque formaliter virtualiter dicta multiplicandi sunt, sine necessitate urgente sunt. Praeterea nulla necessitas urget ad distinguendum virtualiter perfectiones absolutas simpliciter simplices a sua Deitate, quae est a se realiter et virtualiter:

C9

q omnes in ntmaiste virilitra a se 2o prati Dei. 2o quia si alia
distinguitur desineret ee separabiles ab unq... [illegible] unius [illegible]
in altri, sed omnes perfectiones absolute, idem modo [illegible] omnes sunt
per quae realiter identificant adquodlibet separat sine reali discrimine
[illegible]: quod discernunt inter [illegible].

16\. 3o de eo de perfectionis simpliciter simpliciter in omni genere
qualis est Deipratus, est virilitas identificaret secundum omnem perfectionem secundum
in oppositum, et requisitum ad excludendam imperfectionem, quae proinde melius sit
habere quam non habere, nam alioqui melior esset perfectio; at sic omnes eas perfectiones
intra [illegible] habet, quam eas quae non habet, et contra haec non est
simpliciter in eo genere, caret enim [illegible], cum melius esset habere realiter
sed omnes absolute perfectiones, ut amor, sapientia, bonitas, omnipotentia, sunt
perfectiones simpliciter simplices omni defectu carentes, et ad imperfectionem excludendam
omnino requisitae, quas ideo melius est habere quam non habere, nec oppositae
sunt ullo modo cum Deipratu, sicut argumentum solvit [illegible]. Ergo [illegible]
Deipratus secum habet identificatam virilitatem intra propriam lineam, omnes [illegible] perfectiones
absolutas.

17\. 4o: non in Deo dari de [illegible] a se realiter, et virilitas
indivisibilis, quod sit omnium perfectionum adaequata radix realiter, et virilitas, et contra
adesse [illegible] aliud prius
saltem virilitas. [illegible] requisitae relationis, haec enim supponit aliud absolutum
cuius relatio sit, restat quod sit aliquid absolutum, sed [illegible] ee [illegible] realiter,
et virilitas perfectiones [illegible] simpliciter simplices secum habet identificatas virilitas
[illegible] secundum [illegible] secum habet identificatam [illegible]
[illegible] simpliciter [illegible], alioqui [illegible]
[illegible] virilitas [illegible] esset aliquid [illegible] indivisibile [illegible]
[illegible] esset aliquid [illegible] a se realiter a quo [illegible] creata, daret [illegible]
in causis creatis [illegible] se subordinatis; quod [illegible] omnino [illegible] adaequata radix, et
[illegible] perfectiones [illegible] simpliciter [illegible] habent, eas debet [illegible]
debet realiter in se, quia nemo dat quod non habet, et [illegible] debet esse saltem
[illegible] perfectionem, actus productus; ergo [illegible] ens a se virilitas [illegible]

pelis radix omn. iherere de se et in se identitatis virtualem oesp. perfectiones simplr simplices, quas aliis dispensare potest, sicuti et eminenter habere debet omnes quae non sunt perfectiones simpliciter simplices.

5° pt; si quae perfectiones absolute distinguerent a Deitate virtualiter intra, maxime cognitio, et amor, sed hae sunt indistinctae virtualiter a 1° praedicato statis; ergo nullae distinguuntur. Probatur, quia nullae perfectiones absolutae distinguuntur virtualiter a cognitione, et amore, sed hae perfectiones non distinguuntur virtualiter a 1° praedicato Deitatis; ergo nullae perfectiones absolutae distinguuntur. Minor utraque pt. sequentibus argumentis. 1um est, quia Deitas, quatenus est prior ans. od distinctae ab se realiter, aut virtualiter, et illud esse perfectissimum, est formaliter sapiens et amans, sive aliquis honestus, ad quas omnes, quae sunt ab ipsa Deitate referuntur et ordinantur, alioquin temere, et iniucunde, non autem sapienter, honeste, iucundeque cuncta fluerent a 1° principio et fectivo, quod absurdum est; quod si Dei praedicatum, quatenus prius omnibus distinctis valide aut virtualiter antecedit, et circle clesivat, se ipso formaliter claudit sapientiam, et amorem iucundum, et honestum, per identitatem virtualem. Consequentia pt., nam in eo priori nihil intelligit distinctum virtualiter a 1° Dei praedicato proprio, quare, et idinsipiens est, et a semet habet formaliter sapientiam.

19 2um est, quia Deitas secundum suum praedicatum est summum bonum formaliter in omni genere, quo nihil melius cogitari potest, est enim ac radix omnium aliarum perfectionum, et ipsa sola Deitatis aequipollet, quod in eo priori summe felix est possessione summi Boni, quae summa felicitas est in ratione, et consistit in cognitione, dilectione que summae bonitatis; atque in eo priori solum habet ea, quae sunt identificata cum ipso virtualiter, quod amor, et cognitio summi Boni sunt idem virtualiter cum ipso Dei praedicato. Consequentia: Deitas in eo priori, quo sub eius similari praedicato intelligitur, est capax Beatitudinis, nec appetitus hic vacuus est, aut quasi famescens, esset enim imperfectus, quod explere plena Beatitudine, scilicet amore, visioneque summi Boni sec. identificatum

virtualit.

virtualiter, alioquin non explerent appetitum in illa parte, seu ardiret adhuc desiderio non dum voto expleto.

20. 4°: non intellectiva, et appetitiva subsistens actualiter est cognoscens, et amans obiectum optimum, melius quam quibus actu cognoscere [illegible] nescire. Sed Deipara ipso formaliter est intuitivus et appetitiva subsistens perfectissima quae cogitari possit, quod semet est actualiter intelligens et amans obiectum perfectissimum. Si dicas Spiritus Sanctus accipit vi formalis productionis non esse existens, sed nihil accipit distinctum virtualiter ab amore, non quod distinguitur virtualiter amor, et esse Sancti Spiritus, qui non distinguit virtualiter ab esse Trinitatis. Contra Deitas, quae radix perfectionum est, includit formaliter perfectiones requisitas omnes requisitas ad excludendas omnes imperfectiones, quam supponunt omnes carentes imperfectione, at amor, et cognitio Summi Boni requiritur ad removendam imperfectionem inscipientis, seu inappetentis, quapropter amantis, seu cognoscentis omnis ignorantis, seu in appetentis Summum Bonum: ergo Deitas includit formaliter intellectionem, et amorem.

21. 7°: Deipara est vita perfectissima substantialis, a qua vitae ceterae dimanant, est enim a se totaliter immobilis, quin possit ab extra provenire, et quod vita perfectissima rigide definitur, sed vita perfectissima debet esse realis et actualis, scilicet formaliter amor, et cognitio: ergo Deipara semetipso formaliter est amor, et cognitio Summi Boni. Consequentia constat et minor probatur, donec enim actualiter erat amor, et cognitio Summi Boni, desideraret aliquid ad summam perfectionem et felicitatem intuitivis non pertinens. Nec satis est asserere continere cognitionem, et amorem eminenter in sua intrinseca radice. 1° non etiam sufficeret volitionem continere saltem eminenter in intellectivo, quin opus esset, quod Deipara esset formaliter et se volitivum quod auctores huius solutionis admittunt. 2° non Deipara continens eminenter aliud, non potest habere perfectiones omnes simpliciter simplices, quod hoc aliud, cuius aequata radix est, scilicet amor, et intellectio Summi Boni, perfectiones differunt simpliciter simplices: quod continere nequit eminenter in radice,

quae

quæ non habet in se formaliter sapientiam, et amorem.

Cap. 3um.

Alijs argumentis ostenditur institutio Dei, quod omnia simul absoluta formaliter, et in recto. &c.

22 Alii vero id probare possunt 1o quia Deus essentialiter est ens, quo majus perfectius excogitari potest sine dictis [illegible], Deus enim, ut inquit Bernardus, Anselmus, et Boetius, est id quo nihil melius excogitari potest, et melius esset, nisi sic constituet nostra. Deus, ut haberet essentialiter omnes perfectiones, non repugnant, sed ens essentialiter summe perfectum includit perfectiones omnes simpliciter simplices requisitas ad excludendam imperfectionem in suo conceptu formali recto; deberet enim esse formaliter infinite sapiens, omnipotens, et cetera; sed haec singula praecipue posita in recto videntur chimaera, quoniam aut privare detracto formaliter, et in recto, remaneret ens ita summe perfectum, ad esse posset in suo conceptu formaliter, et in recto. Ergo enim actus, sive defectus alicujus perfectionis habetur in genere entis, quod Deus includeret formaliter, et in recto perfectiones omnes simpliciter simplices, requisitas ad excludendam imperfectionem, [illegible] communes.

23 Confirmatur 1o. Perfectum est habere perfectiones omnes requisitas ad excludendam imperfectionem actu formaliter, quam solum in virtute, seu radicaliter, quatenus det aliquid, cui debeat ea perfectio, sicut melius est ipsum esse liberum, quam esse proxime dispositum ad dignum, et melius est actu Deum videre, quam esse in potentia, vel ratione ipsius habere. Sed Deus est ens perfectius quod esse potest: quod non solum est essentialiter perfectum in omni linea radicaliter, aut in virtute primi conceptus, cum contrarium dicant, qui requirunt ad excludendam imperfectionem, sed etiam actu formaliter omnes perfectiones intensive, actu possessas, et inclusas. Confirmatur 2o propositum quod solo responso, scilicet summe perfectum esse radicaliter habere perfectiones omnes: quod id, quod non habet in se formaliter perfectiones omnes simpliciter simplices, requisitas

negari

nequireus radix a quate perfectio, sinon omnia quae per fectione hent simpliciter simplex, quia aequatum radix eius formaliter includere debet actualiter omnes eius dem perfectiones.

24. Confirmatur 3°. Deus constituitur in recto per attributum perfectionis, quomodo non repugnat in recto constitui, si non repugnat, immo de facto dat per attributum quod seclusum actu formaliter, et in recto perfectionem ab omni genere entis, quod requiritur ad excludendum imperfectionem; ergo Deus constituitur in recto quod id per attributum huiusmodi includit perfectiones omnes simpliciter simplices, et infinitas ...

1a consequentia probatur, et minor, minor probatur, non quod omne Dei per attributum absolutum acceptum, est entis ... actualiter excedens, distinguitur ab omni, quod non est Deus, et includit essentialiter omnem perfectionem simpliciter simplicem cuiusque lineae infinitam ...

25. 2° probatur a priori: non ideo ... constitutivum in recto penes adversarios, quo praecisse ... in mente abstracto non manet adaequata ... aequata ... perfectio ... essentialiter, et in recto ... immediate deficit saltem ex parte ... detracta Deo ... omnipotentia ... et talia perfectiones simpliciter simplici, cum ipso realiter identificata, non manet Deus adaequate constitutus formaliter, et in recto ... ex parte deficit formaliter, et immediate ... praedicabilis de Deo formaliter, et in recto: quaelibet ... perfectio simpliciter simplex ... constitutiva constituit Deum formaliter, et in recto. Consequentia constat, maior est certissima ... explorandi ... apud adversarios ... non ... ipsi ... Dei per attributum, et in hoc ... constitutivum formaliter, et in recto Dei ... hominis ... hoc ... non ... illis ... probet id esse ... Dei ... hominis constitutivum in recto.

26. Minor probatur, quia Deus est ens essentialiter ... perfectissimum in linea, quo nihil aliud perfectius ... mente careat perfectiones quas ... summi boni ... non est ... in mente Deus ... perfectissimus in sua linea, nec habet optimo modo perfectiones omnes ... lineae ... manent enim hae duo, carere scilicet perfectiones quod ... perfectioni

32

in here per se sin omne optimo modo, deficit q imma, ē [illegible]. 41
Ex parte, si detrahat[ur], ut s. toes perfectio simplir simp[lic]iter ... vel sic identificata cū Deo quis intelligat. Ne perfecte Deus [illegible] dig[no] erat actu perfectio. ibi [illegible] nec[essari]us actualiter here, q[uoniam] non here. [illegible] Cui rup-
nat eo here [illegible] identitas aquato. [illegible] ens actu co-
ret n possit identificari cū ipso realiter. Certe si det ens a se, q[uod] non esset realiter omnipotens, aut sapiens, ex apprehensione [illegible] staret
mihi non ... Deus, aliud enim melius excogitari posset, et exeret quod
esset omnipotens, atq[ue] sapiens p[er] identitatem realem. Si vero detracta
re ipsa sapia realiter identificata cū Deo n maneret re ipsa Deus, etiam
mente ch intellecta n maneret Deus plene intentus, quia nisi traducant
ad cognitionem oia, que re ipsa sunt [illegible] Dei, n concipit aquata formalis
essentia Dei neq[ue] conceptus ei formalis.

Dices: Concedendum solum, q[uod] ex parte perfectionis
absolute realiter eadem indivisibili perfectio Deitatis, atq[ue] ois absoluta perfectio Dei: cū eo stare, quod non explet ex parte modi. 1o Conceptus formali
Dei aq[ua]de absolutus perfectionis ē in Deo, scilicet ad summum ens a se realiter,
aut radix attributorum, et ideo formaliter, et explicite solo eo prato prisse
constituit Deus formaliter: et in recto. Et in re deberet ois divinas perfectiones. Contra
est 1o: non omnia, que realiter aut re ipsa sunt idem, et realiter aq[ua]te
cū re similari, toto quoq[ue] [illegible], formaliter pertinet ad eiusdem constitutionem
ut ostendimus [illegible] a capite 3o. 2o quia si conceptus Dei
absolutus, scilicet ens a se realiter, et realiter n esset [illegible] perfectionis
absolute realiter, aut realiter, et realiter aquatē cū ipsa ceteris perfectionibus absolutis, ob hoc id n esset formaliter aquata Deitas, que
de facto dat[ur]: hec enim re ipsa, realiter, et realiter, et realiter perfectio
sapiens, et omnipotens, hens q[ue] identitate reale ceteras perfectiones
absolutas: q[uo]d ... Dei formaliter, et in recto constituit ... realiter, et
realiter, et realiter idem aquatē re ipsa cū oib[us] perfectionibus Dei, simpliciter
simpli... absoluta. Contra patet: non hoc detracto prioriter n esset necessaria Dei.

[illegible]

27\. Modo sic arguo; id quod est virtualiter, et formaliter virtualiter adaequate cum omni perfectione entis absoluta, formaliter et in recto claudit in suo conceptu perfectiones omnes entis absolutas; sed Deus est formaliter et in recto hoc, ergo etc. Maior videtur omnino evidens, et ex ipsa virtualiter adaequate cum absoluta quavis perfectione terminatis; ergo Deus est formaliter et in recto perfectiones omnes absolutas, cum qua ex ipsa virtualiter adaequate sive virtualiter est identificat. Consequentia constat, et minor declaratur, maior ostenditur, quia praecise non intellecto [illegible] virtualis identitatis istius aut non intelligitur identificari virtualiter, et non intellectis perfectionibus omnibus absolutis, nequit intelligi Deus identificari cum illis virtualiter; ergo ratio identitatis virtualis est de conceptu formali recto rei cum qua virtualiter identificatur; ergo omnis perfectio virtualiter identificata cum Deo pertinet ad conceptum formalem in recto absolutum entis.

28\. 3º in quo virtualis identitas entis a se cum ceteris perfectionibus absolutis est essentia quaedam definibilis essentialiter adaequate [illegible] a Deo, sed definiri nequit adaequate, nisi ponatur explicita definitione in recto sit omnis Dei perfectio simpliciter simplex, et absoluta, cum qua virtualiter est idem: ergo [illegible] formali quid relativa [illegible] talis identitatis virtualis est omnis absoluta Dei perfectio formaliter et in recto, sed de conceptu Dei formaliter et in recto debet esse virtualis identitas cum absoluta quavis perfectione divina, ut a capite 2º proxime disputatis [illegible] constat; ergo de conceptu entis est omnis absoluta perfectio, quae est virtualiter sive identica formaliter, et in recto, quod quidem minime includitur in absolutivo recto, claudit in [illegible] secundum adversarios. 4º, quia non alia de causa est homo formaliter et in recto rationale, nisi quia detracto praecise quod rationale sit ei formaliter et virtualiter cum hoc, quamvis maneat ens sensitivum, non manet homo formaliter: ergo si detracta, [illegible] una perfectione virtualiter identificata cum Deo non manet Deus, quamvis maneat ens a se, [illegible] est Deus formaliter et in recto perfectio quavis absoluta virtualiter identificata cum ipso. Cap. 4 arguitur absoluta posteriori.

Cap: 48

Argumentum aliud à Posteriori

29 Nervosum ergo est argumentum à posteriori pro sententia prima cap. 2.º in quo si Deus non distinceret [illegible] in recto omnes perfectiones absolutas, non distinguerer realiter essentialiter, et in recto, sive [illegible] quolibet [illegible] simpliciter simplici, quod non sit essentialiter necessaria [illegible] at Deus [illegible] distinguit in recto [illegible] id, quo [illegible], et in recto distinguit ab omni, quod non est essentialiter necessarius Deus: ergo distinguit debet essentialiter, et in recto omnes perfectiones absolutas simpliciter simplices, et terminat [illegible] consequentia est, et minor constat, non solum ratione quia [illegible] simpliciter simplici, nequit esse [illegible] unaquaeque [illegible], [illegible] essentialiter [illegible], et in recto [illegible] utroque [illegible] probabilis [illegible] realiter [illegible] identitatis realem quod Deus essentialiter, et in recto dicere debet aliquid quod [illegible] non est Deus, non [illegible] essentialiter et in recto [illegible] essentialiter, et in recto [illegible] Deus a non Deo.

30 Maioris prob.: Patet [illegible] enim [illegible], in mente, quoddam ens quod habeat secum identitatem realem [illegible] [illegible] ad secundum [illegible] adversariorum Deus, 1.º distinguit [illegible] careat [illegible] perfectionibus absolutis identificatis [illegible] ipso realiter a quibus [illegible], aut realiter actu distinguatur, hoc, inquam, casu [illegible] [illegible], aut saltem distinctum à Deo, quidem [illegible], [illegible] identitatem [illegible] realiter [illegible], [illegible] realiter [illegible] omnes perfectiones simpliciter simplices [illegible] est, [illegible] hoc ente non distinguitur essentia Dei [illegible] adversariis de facto distinguit, [illegible] a se [illegible], de utroque [illegible] enunciabile sit, [illegible] realiter utrique [illegible] Deus [illegible] de facto [illegible], essentialiter includat in recto [illegible] omnes perfectiones absolutas quibus modo [illegible], non distinguitur essentialiter [illegible] ente quovis excogitabili [illegible] perfectiones [illegible], aut [illegible] tamen [illegible] secum habeat identitatem [illegible] [illegible], [illegible] secundis perfectionibus, careat [illegible] identitatem realem.

31. Confirmatur 1.º in nostra ens essentialiter distinctum ab excessu perfectionis ab ente, quod esset tantum intuitivum à se, non posset esse Deus, sed tunc Deo non sit infinitum: ergo Deus est ens essentialiter distinctum ab ente, quod tantum esset intuitivum à se, Consequentia [illegible] perfectionibus [illegible] idem [illegible] virtualiter, sed ut ens essentialiter distinguatur ab ente tantum intuitivo, seu virtualiter à se, debet essentialiter includere perfectiones alias in recto praeter hanc secundum identitatem: ergo Deus praeter intuitivum à se claudit essentialiter alias perfectiones, quas secundarias alii vocant. Et hic idem argumentum instaurari potest [illegible] quod dicere [illegible] perfectiones praeter unam infinitam Deus ut sit essentialiter distinctus ab hoc ente debere formaliter, et in recto claudere perfectiones omnes absolutas nullo excepta.

32. Confirmatur 2.º in nostra aliud est essentialiter esse tantum ens à se, non tamen omnipotens, infinite sapiens etc. aliud autem esse non tantum ens à se, sed omnipotens, sapiens, et omnibus perfectionibus [illegible] alio ratione formali quidditativo, sed alia formaliter essentialiter distinguit [illegible] ens, quia diversis formalitates [illegible] essentiae formaliter diversa distinguere debent: at [illegible] his [illegible] perfectio essentiae, quidditas, aut ratio formalis est, qua distinguit [illegible] ens, quam ea sequitur distinguitur: ergo essentia Dei [illegible] non autem [illegible] [illegible], cuius essentiae perfectio est quae cogitari potest sine ratione, sed ea quae de facto distinguit ens [illegible], et [illegible] intrinsece [illegible] formaliter. Deitas ergo essentialiter est collectio perfectionum divinarum, quae distinctae sunt, quarum essentialiter distinguuntur à quovis ente [illegible] unum [illegible] absoluta Dei perfectio virtualiter identificata [illegible].

33. Confirmatur 3.º quia Deus distinguitur essentialiter ab ente tantum intellectivo, non autem volitivo, quod propter distinguitur à adversariis [illegible] volitivo praeter infinitum: ita essentialiter distinctus est ab ente tantum à se, non tamen infinito, propterea quod distinguitur [illegible] infinito, et ex [illegible], et virtualiter à se, tantum [illegible] distinguo ergo debet Deus essentialiter distinctus ab ente, quod sit tantum intuitivum, et volitivum à se, quapropter distingui debet aliis perfectionibus [illegible]

sed actd. Coap. 3° Lig. 9° funt. diversit. diu debet etc. et ideo ratio
nat. 2. que assertis ig. igitur Deus denit. ex 2°, ... ex 1.
perfectionibus, quas adversarij disquirunt, si per se ... discrimini
de ex argumentis solutis evanescabit, ut ex dictis, et in ex dicendis
patebit. Cap. 53 argutur 3a Dei distinctio ex omnibus
absolutis in recto.

Cap. 53

Argutur 3a Deum distinctione ex omnibus absolutis in recto.

34\. 1a ... statuti cap. 2° Et statim arma capiunt
contra rationes, quibus veritas solutis, aut aliud pertinet absolutis Dei, alia de distinctione
iudicarunt, quorum memini num° 11. Nobis obstant 1° Patres
Ecclesie, quos allegavi ... de Trinitate a num° 42, qui dicere
docent absolutam ... Dei ..., supponere Deitatem intrinsece absolutam,
et esse ... secundaria, quae propter circunstantias Dei ...
aut illud sequuntur. ... esse seu subsistat sapientia, et voluntatem
esse fatentur; non autem ex sapientia, seu voluntate Dei non esse; sunt ergo pro-
pter ... absoluta Dei ... quae non includunt essentialiter in conceptu ... De-
itatis, quae nominant attributa ... accidentalia Dei ...

35\. 1° refertur e loco citato testimonia Patrum de ...
Dei liberis absolutis frequenter intelligi, quibus essentia Dei minime distinguit.
2° Patres quandoque de ... accipi possunt, quibus Deitas
non distinguitur formaliter, et in recto. 3° possunt exponi de perfectionibus ...
... communiter ... singuli divine
perfectiones ... saltem ... conveniunt ..., et ... separant,
et inclusa parte, ad ... includens. Et ut conceptus ... conceptus autem
... et pars ad ... actuale separat ut ... ad ...
e ... Non ... similiter valet e ... e so-
piens ... omnipotens: non autem e contra valet, e sapiens ... Deus,
quapropter ... Patres dixere ... Divina ... Dei ...
...

et ibi circumstantiam quia probatur posse in accepto nisi supponendo plures conceptus [illegible] Deo [illegible], a quam [illegible] quorum singuli [illegible] ad exprimendum accepta velut [illegible] ad suum loquitur [illegible] quod sic deducit ex substantia sapientia [illegible] bonum [illegible], non [illegible] contra substantiam deducit ex sapientia. Videas plura, quae dixi loco citato num.° 29.

36. Sed ut haec percipiant observa perfectiones divinas [illegible] esse [illegible]. 1.° rudi satis [illegible] modo [illegible] creatis speciebus Deo minime propriis, et instar [illegible] creaturarum, et [illegible] modo divinae perfectiones [illegible] ut [illegible] 1. qualitas + circa [illegible] sapientiam cognitionis de perfectionibus divinis [illegible] sicut [illegible] colores interiecto cristallo [illegible] et imbuit qualitatem [illegible] albedo [illegible] cristallo, sic divinae perfectiones [illegible] species, sapientia [illegible] creaturas [illegible]. Patres [illegible] circa [illegible] loquuntur [illegible] loquuntur

37. [illegible] possunt [illegible] reflexo correcto iudicio, quod [illegible] apprehensionis imperfectionem corrigat, ac [illegible] [illegible] quo [illegible] Patres [illegible] appareat ex creatis speciebus, nec [illegible] sapientia [illegible] accidens, [illegible] substantia [illegible] oppositum [illegible] species [illegible] quo [illegible] loquuntur alii Patres [illegible] qui supra relati sunt, [illegible] omnes Dei perfectiones esse substantiales, et quidditatem Dei, non vero qualitates, aut accidentia. Sicut docet Augustinus et alii Patres [illegible] supra relatis, num.° 12. [illegible] constat ex Ioanne [illegible] decade 10, cap. 1, qui [illegible] circa Dei substantiam [illegible] propria [illegible] subdit nisi forte a nobis [illegible] consuetudine intellectus [illegible] possumus aliter intelligere [illegible] qui nunc vitam [illegible] in [illegible] transeuntem. [illegible] Patres [illegible] perfectiones divinas, [illegible] qualitates, imperfecto [illegible] modo cognoscendi [illegible] species creatas, appareant [illegible] vera Dei substantia.

38. [illegible] 2.° [illegible] scilicet in [illegible]

[illegible]

I. enti realiter distinctā a se, debent iure saltem inseparabiliter metha[phisice] ceteræ perfectiones absolutæ, scilicet immensitas, æternitas, omnipotentia, sapientia; quinimo opus sit hæ realiter a sua radice seiuncta distinguantur, ut nec eo ipso a aliis tamen distinguantur ab ente, cui realiter inseparabiliter iure debent: quod at[que] ita aliquid Deitatis continens intime radicaliter ceteras Dei perfectiones absolutas, qui eas realiter formaliter includat, quod ex eo scires a reliquis distinctam aquatè constat. Conceptus, neque lo Deitas esse 1.º constitutivum, quo scilicet perfectione continet omnes perfectiones, a distinctas a ceteris omnibus ex ipso derivatas.

39. Probatur; inferre perfectionem omnes, est illas exigere, illas exigentiæ debere, si intuitu Divinæ essentiæ, proprie conferens perfectiones alias in esse: quod intuitu exigit ceteras alias perfectiones, et continet illi debent omnes. 2.º Probatur ex ipsis, in unaquaque re constitutivum ultimum dicitur id, quod est aquatè distinctum a quovis alio, quod non est ipsa, sed in Deo est ille conceptus, qui ceterorum est radix distinguita aquatè ab quovis alio conceptu creato, et increato; nihil aliud est, quod sit radix omnium Divinorum, et creatorum entium, quod id est aquatum Dei constitutivum. Probatur 3.º; nam ultima differentia rei debet esse indivisibilis, quare debet esse simplex; at aggregatum perfectionum Divinarum, est quod metaphysice compositum: quod nequit esse ultima differentia Dei.

40. Hinc arguitur, facile ex dictis diced quod de potentia Dei num.º 17 perfectiones scilicet Divinas dupliciter posse concipi. 1.º solum, ut specificative Divinæ, sive secundum conceptum inaquatum generalium, et communium creaturis percipi solent, quare omnes falsum est, intuitu Dei quamvis intuitu primò inseparabiliter immutato; realiter a[b]... perfectiones omnes simpliciter simplices ..., ... humanæ, et angelicæ intuitu esse ... immensitatis, et immensitas, omnesque perfectiones afferret ... capite ... id quod exigat ... intellectu ... quoad ... divinitatis ... de quovis ... creato, quod præceptis ... assiduat ... quid dictum Deitatis.

2.º Generatim ... sub ... perfectiones secundum primum aquatum, et specificum, ut reduplicative Divinas. Sub hac autem ratione, quod libet

qd libet Deipratis absolutis seu affectivis paraliter identificatur radicaliter
et virtualiter aliis omnes perfectiones simpliciter simplices et radicaliter saltem eas
quae sunt perfectio simpliciter, quapropter constitutiva ni solum intrinseca, et entitative
de Deitatis, immensitas, et omnes aliae perfectiones ius habent aequale quoad
intrinsece constituendi Deitatem, et sic Deipratis. Et primas omnibus omnipotentia
deferat, in eo quod aliae constituant ultimo Deitatem, quatenus sunt formaliter
omnipotentia, et Deitas vero prius, quatenus omnipotens formaliter Dei et aequatur
constitutivo in recto, de quo plura dictum disp. 3a.

42. Quapropter hinc potius fiat, quod entia ad intra sola, quodlibet entitas Deipratis secundum ultimam sui receptionem aequaliter ius habet aequaliter ad perfectiones absolutas sibi radicaliter identificandas; secundum intrinseca ideo perfecte constituit Deitatem, quia in quid habet, quod ceterae partes Dei perfectiones ea de causa constituunt. Deinde sum in Deipratis absolutis, ceterae debent; secundum non debent radicaliter, ut vere radici, nullum enim est reipsa vera radix saltem virtualiter aliorum, ut statim disp. 5a de perfectionibus Deitatis ad intra cap. 12, et disp. 9a de Trinitate num. 20; debent eis formaliter ut includentibus ceteras, sicut genus debet speciei.

43. Quapropter ad argumentum dicendum est ad 1um Deipratis prio prato, quod non disputat de absolutis attributis, debent singula prata Dei in Deo sic reis, sicut genus debet speciei, illationem nego, nam antecedens: debent ut prio, et radicaliter ut ducenti saltem virtualiter, nego antecedens, et similiter dicendo consequens; quod deducitur ex eo quod prata absoluta Dei prius dicuntur a illectis perfectionibus Trinitatis, cui ceterae debeant, ut genus speciei, non vero ut radicis ducenti, concedo totum, illatum prata 1a absoluta dicta absolutis absolutis illectis, cui ceterae debeant ut radici ontice, 1. loquendo, non loquendo, insignis enim est adversarium aequivocatio, dicta ab illis supposit prata ultima Dei absoluta, v.d. entitative, 1. intrinsece seorsim a ceteris identitatis cum ipso virtualiter esse sic Deipratum proprium, nequit enim esse sic proprium ex eo proprio, donec in unum illigant aeternalibus perfectiones ad excludendam imperfectionem requisita; posita vero praedicta illectione intelligitur sum Dei prata specificatur, ex quo patet bonitas illationis singula Deiprata loquendo.

i. quasi generica deducunt, sicut ex specie genus infert. Clarius optime, dat ens a se cum omnibus perfectionibus simpliciter simpli[citer] virtualiter identificatis, quod est intelligens, amans, et aeternum, sicut haec est bona locutio, dat equum: ergo dat animal. Quo solum sensu dicit a Patribus, et Theologis Deum primo concipi sub praedicato communi, et inferri aliasque perfectiones absolutas, et has deinde, ac Personas. Ares enim appellavit personas subsistentes, solum subsistens individuum singulare, et omnibus numeris absolutum, quia sic infert omnia praedicata generica.

44\. Adversarii vero detorquent id in aliud sensum omnino falsum, dum supponunt uni seorsim perfectionum absolutarum, ut radici physice producenti deberi ceteras, quod erroneum est. Solum enim asseruimus ens a se primum complectens omnes perfectiones absolutas, esse radicem virtualiter quasi physicam relationum, quibus dispuit intra ipso virtualiter. Unum vero singularem perfectionum absolutarum, esse aliarum radicem metaphysicam, et radicem illusionis, aut identitatis virtualis inferens singula Dei praedicata generica, ad personas.

45\. At sol. praeponitur, duplex exigentia, physicam scilicet, et logicam, physicam solum dari inter distincta realiter aut virtualiter, ut inter esse creatum, et passiones, ac proprietates sibi debitas, i. inter essentiam divinam, et relationes, at inter absolutas perfectiones Dei, nulla distinctio realis, sed quaestio virtualis intercedit, ideoque nec ulla debet alteri per exigentiam physicam, nec a priori, nec a posteriori, quia non est ulla causa, l. pars alterius, ut requiritur ad illam physicam a priori. Noster autem intentio nisi fingendo negavit attribuere Deo physicam exigentiam, nisi per supponat eam, sicut nec dum disputavit in virium a vestro, talem praedicatum ponit in Deo, hoc supponit.

46\. Exigentia vero logica dicit inseparabilitatem inter identificata realiter, et virtualiter, quibus mutuo repugnat divisio, i. dissensio praedicatorum intrinsecam: quare nequit unum praecise absque altero, aut rationum a priori, creatorum, quoad nos, unicum et extrinsecum denominationem, adque sicut primum de ipsis praedicata possunt: quo sensu dici solet intellectum prius volitioni, et infra, scilicet quoad extrinsecum denominatum, per quod dicitur

nobis

nobis decipi. Scilicet intellectione, quae dicit eas, prius, aut ad salteri a priori vim volventis; necessaria Ergo omnes dedicebat iribus cum quae perfectionibus absolutis, omnes enim quoad rationem equaliter idem transit virtualiter aequate, pariter ex se et vice versa non inferunt, quare, 1. ons, 1. nullo potius per quod existimat Deum, 1o. dedit, aut est intrins ad ceteros a priori formaliter, etiam tunc, sed ad summum extrae, 1. aequipollenter.

47\. Ad 2um confirmationis, Concedo maiorem, et distinguo minorem, 1o. ille conceptus, videlicet in formaliter virtualiter omnes perfectionis absolutas, distinguitur essentialiter Deum ab omni in Deo, Concedo minorem; sic enim est Deus per se, ille conceptus depressus ab eilemtis virtualiter ceteris aliis absolutis Deipraetis, nego minorem, sic enim acceptus horsim reliquis, ille conceptus forse enim, qui, non hereo identitatem formaliter virtualiter omnes perfectiones absolutas, quod non esset essentia Dei, quod debet esse summe perfectum, et excogitari posset sine repugnantia. Omnia divina certe terminata, formaliter in se perfecto conceptu claudit.

48\. Ad 3um confirmationis distinguendum est antecedens differentiae indivisibilis, idest in explicabilis pluribus conceptibus adaequatis seu intercludentibus, in dans: idest, est determinata ita ex collectione graduum, qui neque plures neque minus habere possint, et quae tota est vnio sub additione, sed determinato gradu varietatis Concedo antecedens: Ergo potest evidenter indicare distinctionem substantiae, quae non est simplex, sed duabus partibus, genere non est ipsa differentia. Et vniore, et est homo a ceteris, et homo est intrinsece a Bruto, et corporeum ... Ampelo distinguitur, immo non solum aliquando, sed semper indico differentiam adaequatam rei, multis conceptibus coalescentem, quorum nullus horum a ceteris differre ab omnibus ita seducitis, sed omnibus, et singulis in aggregato solum distinguitur, quod iam pridem in metaphysica docui, consentiunt quidem alii auctores.

49\. Obiicient 3o. Satis est, unum Deum absolute praetum, quilibet debeant, et quod radicaliter habeat omnes perfectiones simpliciter simplices, ut Deus agere perfectissime dicat, sed praeterea quod non sit formaliter omnis perfectio simpliciter simplex, nec formaliter in omni linea perfectionis: quod Deus perfectissime dicatur posset esse non inclusis omnibus perfectionibus absolutis, ea constat

Angeli, ad instar [illegible] [illegible] continet actus [illegible] calor ignis melius continet radicaliter, et eminenter, quam calor ipse se formaliter. Sic et Deus creaturas [illegible] includit in se continet radicaliter, et eminenter, quam creaturas se formaliter habent.

50. Sed distinguendum est an satis est unam perfectionem [illegible] Deo solum [illegible], cuius [illegible] illatione logica absolutas singulas perfectiones [illegible] ut perfecti debet genus, relativas vero [illegible] realem [illegible] perfectionem saltem virtualem ut radici debeantur, concedo an satis est unam perfectionem absolutam [illegible] in Deo, qui debeat [illegible] realem productionem, aut virtualem, ut radici debeantur aliae perfectiones absolutae, [illegible] et supponi quod tale debet in Deo esse perfectionem ut uni Dei perfectio [illegible] debeant, ut radici saltem virtuali, sive radicaliter, opus est unam ab alio reipsa realiter aut virtualiter inter distinguatur, et unam sit [illegible] productivam alterius saltem virtualiter, non ubi est unius productivum [illegible] productio, nequit unam alteri, vero deberi radicaliter, quia virtus mensura [illegible] distinguat. Sed inter absolutas Dei perfectiones nulla est distinctio [illegible] ipsa, neque virtualis, inter ostendi [illegible] de Trinitate: quare nequit unam absolutam Dei perfectionem radicaliter alteri deberi veluti radici, sive reali, sive virtuali: [illegible] quod sunt inseparabiles [illegible] secundum perfectionem [illegible] ideo quod [illegible] reciproce [illegible] [illegible], et reipsa formaliter, non autem radicaliter invicem sibi mutuo debent, iuxta dicta disputatione [illegible] de potentia Deitatis ad extra. Si vero [illegible] adaequatam, et propriam conceptum cuiusvis absolutae perfectionis [illegible] aliis [illegible] absolutis in aliquo [illegible], sive [illegible] cognitione [illegible] [illegible] in aliquo cognitae debent [illegible] quia [illegible] [illegible] illatione logica, [illegible] debet [illegible] [illegible] [illegible] Dei [illegible] bonum [illegible] [illegible] [illegible], sapientiam [illegible] [illegible] dicta loco citato. Cap. 6°, alia solvuntur obiecta.

Cap. 6°

Alia solvuntur obiecta

51. [illegible] replicant alii 4° [illegible] quia in

re sit ante mentis operationem, nihilominus salit rationem solam id, in unaquaque re reddidicit esse, quod est rationem praecipuam ejus per hens rationem communes, cuique debent, et attribuuntur, et velut radix, et principium rationum praesupponitur ad reliqua, consequenter infallibiliter infertur, etiam in Deo non omnia praerata sunt hujusmodi rationes, sed unicum est conceptus primus reliquorum distinctorum per rationem, qui praesupponitur ad ceteros perfectiones absolutas, et illas infert a priori in ipsas, quae denotat ipsum sapientem, amantem, potentem, et quae ei debent, et attribuuntur quemadmodum in separatis methaphysice, quin opus sit haec a sua radice sunt realiter ipsa distinguantur, quod non omnes Dei perfectiones, sed ille conceptus rationem dicit essentiam Dei, ceteras vero sunt extra conceptum formalem essentialem Dei.

52. Maior inductione probatur, in quo inventa, primo conceptus, potius scilicet ac existendum constitutivus. Secundum aquatem est rationem bonum aut, aut verum unitas, et distincto, quia rationem debent illi primo conceptui, dicuntur attributa. Similiter in hoc, radix intellectionis est essentia, volitivum aut, et admirativum sunt passiones realiter debitae, quod proinde non constituunt, sed consequuntur, et in physicis sola substantia, quae substat accidentibus est esse, reliqua vero supellex accidentium, quae praesupponunt substantiam et illi debent, ut illam denotent, et non constituunt per essentiam, in Angelis communis suppositum conceptum substantiae, quae denotet cognoscentem utique et secundum non est cognoscens utique. Similiter ergo Sapientia Dei supponit suum conceptum essentialem, qui denotet sapientem quae, sine quo Deus non esset per se sapiens quae.

53. Deminor in quantum in Deo dispensare, quod secundum Dionisium varijs sententijs est antiquior, et secundum esse Dei, deinde ceteras praerant. Et sive sit ens a se, sive radix attributorum, sive sit ens extremitas, aut intrinsecum radicale, nam nequit in Deo conceptum distinctum a reliquis, cui non repugnet denotari sapiens, amans, omnipotens, et alijs similibus denotationibus, qui prior, et aquate distinctus sit ab eis suis, quibus denotat, et contra ex illis non constituatur, sed antea, et independenter ab his, ut solent constituta, sicut enim id, quod in Angelo denotat sapientem quae, est quod prius, et aquate distinctum a cognitione, quae denotat, et quae sola sapientem quo, sic etiam in Deo, nisi praesupponat aliquid distinctum, et per identitatem ad Sapientiam Divinam, non dabitur per se sapiens

ut

Avendaño.

utq^d, sed utquo. ....

54. Confirmatur primo: prius, et posterius; denotans, et denotatum; radix, et proprietas; sunt conceptus oppositi, et repugnantes, et contradictorie dicti, qui nequeunt in uno conceptu convenire. ergo conceptus, qui radix est, et denotat, ab aliis negative, sive includere, qui sunt eius posteriores, aliter esset nulla prioritas inter radicem, et eius constitutivum, cum tamen sit ex radice, quae regnat in Philosophia. Confirmatur 2°; nisi ex textu Divi Thomae fecerimus ex illa una radice derivent, et uniri debeant, erunt velut scopae dissolutae, nullo nexu vinctae, quod elegantiae Dei divinitati repugnat.

55. Respondeo 1°: distinguo maiorem: essentia perdicitur, est ille conceptus, cui super veniunt secundum nostram reliquis, praecise, ac seorsim a reliquis, cum quibus est idem omnino reipsa convertitur adaequate; nego maiorem, completus, et consumatus ex aggregatione aliorum, cum quibus identificatur convertitur adaequate reipsa: concedo maiorem. Similiter distinguo minorem, disquo consequentiam: quod conceptus, qui fons est, et origo ceterorum solus, et seorsim a reliquis est essentia tota Dei; nego consequentiam, completus, et consumatus omnibus aliis, quibus identificatur, ac perficit identitate virtuali, et reali adaequatum; concedo consequentiam. Sic autem intelligitur Divi Thomae in suo conceptu divina omnes perfectiones continet.

56. Ad inductionem, respondeo ex dictis a me superius in Metaphysica, nullum ens similare creatum ultimo constitui, nisi per omnia sua praedicata, cum quibus est idem re virtualiter, et quorum quolibet praedicato dempto non esset necessaria similaris entis, sed alia; quare est in quovis ente, possint ratione nostra distingui varii conceptus inter se subordinati, nullo tamen seorsim a reliquis, ergo illud similare constituit plene. Quare nec ens adaequate constituit per potentiam existendi, seorsim ab unitate, distinctione, cognoscibilitate et apprehensibilitate, quae sunt idem inseparabiliter cum ente, sed per potentiam existendi bonum, verum, distinctum, et unum, nec homo constituitur adaequate per discursivum, seorsim ab admirativo, sive risivo, cum sit quasi radix operationum humanarum, sicut ...
... adversarii ... constitutivum ... a ... Constituit enim hominem per rationale completum omnium operationum humanarum, scilicet risus, admirationis, amoris, et orationis dicitur per vocem homo significari potius discursivum primum, quam ... risivum ..., cum entis similaris

que dicit homo tot sit realis, quam rdivas, tot risiva, quam admirativa.

57 Si pronunc quisque imperat vocem ad signandum entitatem illam, quae prius discurrit, non explicat adaequate similarem illam entitatem, quae dicit, esse homo, qui de facto dat, quam quidem, ut explet adaequate, deberet explanare vocem, quae significet illam esse non modo rationalis principium etiam risus, admirationis, amoris, et aliarum operationum, quatenus talis entitas adaequate constituat, scilicet explicat dicitoria, quae sunt idemtificata realiter virtualiter cum rationali, quare est iudicio signari per vocem ho, et sub intelligant ob brevitatem multa praedicata, principaliter scilicet distincte sciant ex plicare non exclusis, sed subintellectis aliis ceteris, aliter non explicat adaequate hominis constitutivum, ut est in se similare quodcumque; sed constitutum aequatur hominis constitutivum, ut est in se similare quodam vero; sed constitu aliquis inadaequatum, continens communis aliis rebus, quae non sunt hic homo.

58 Aliter contingit in spiritis a substantia reiter alit dictis, ut in Angeli cognitione, quae cum adesse possunt, et adesse sine subst corruptione non obstante fuit ad receptionem essentiae subst, quia manet integra similaris, et dum non cognit, sicut erat, quando cognoscebat, receptionem autem idem tificabilem alio virtualiter sic desinit non possunt non immutare receptionem interna alterum praedicati, cum quo sunt virtualiter dicta, quia idem non est, quo prius erat et ideo non constituit per acciam phicam realiter a se distinctam; constituit tamen per intrinsecam praedicatam scilicet idemtificatam virtualiter, quatenus res essentialiter est idipsum; quia virtualiter est; cum quod Deus sit ens similare, cui nihil deest ratio ad virtutibus perfectionis, scilicet omnes perfectiones secum habet idemtificatas realiter aut virtualiter, constitui debet adaequate per omnia, quae sunt idem cum ipso, scilicet in recto, scilicet in obliquo.

59 Quo ad rationem omissa minori saltem in ratione, scilicet similari fictam, narando tamen illam in re similari simpliciter in fictam, scilicet omnibus perfectionibus res entium, quam perfectiones congregari possunt in subiecto dicitoria, in quibus perfectiones possunt idemtitatem virtualem, quo vis entium simplicium non esse ens salvatis omnimodo perfecta; rebus vero vulgares, quae non dicunt omnes perfectiones possibiles hic perfectionem modo quo possit perfectionum intelligi possunt sub aliquo rationis prius discurrendi, sub qua sunt existentiae quaedam humanae signent per vocem ho, quatenus et haec entia sic accepta non constituant omni

praedicato

ens + prato secundum identificatae, Deus tamen, ut est ens summe perfectum non potest non includere

collectionem perfectionum omnium, quae requiruntur ad excludendum imperfectionem

cum quibus identificatur inter virtutes.

60. 3° probatur; quia Deus continet radices omnium +Del

attributorum, et non prius intrinsece a volitivo praecisam

quamvis radix intellectionis sit, et alia prior, et cui aliae subordinantur

sicut et eius actus alios praecedit, et in nulla ratione posita disputari de ista

Dei, utrum complectatur plures formalitates, sicut aggregatum horum, et in una

aliis prior, ut intelligere Deum, et omnes Dei perfectiones, et in una

Deum adaequate continent.

61 Admirorum: 1°, non plures in Deo conceptus

absolute reales, aut virtuales, aut rationis subordinatos, cum sint de-

fectus intrinseci, quorum unus aliis subsit veniant. 2° quod indulgentiis id permittit,

non deinde sequitur [illegible] sufficienter, et aequet Deum continere, nec

inde sequitur, quod ille, qui dicit radix, aut subiectum denotatum a reliquis

includat reliquos conceptus, secundum id, quod est radix, aut subiectum praecise, sed

potius includat, ut est radix consummata ramis, floribus, fructibus, sed quia

est denotatum subiectum, et perfectum aliis denotationibus quare secundum est intrinsecum

ex multiplici conceptu rationis distincto, quorum quilibet ratione sui ratione distinctorum

et oppositorum alteri, sicut calidum ignis dicitur ignis radice caloris, et calor

dicitur ex ea radice, quae sunt convenientia in uno conceptu simplici, non tamen in

conceptu metaphysico, sed rationis [illegible].

62 Nec periculum est mutuae prioritatis inter eo-

dem, nam conceptus, qui radix est, et prior, qui talis non dicitur ex

conceptu radicato, sed quia ab isto denotatur, quia ratione dicitur novum esse conceptum

+ Secundum distinctum a radice, solum autem hoc esse, non est prius, sed posterius ratione conceptu de-

notanti, qui subcedit radice, secundum se non ratione ab ipso perfecto, et ornatum radice de scopis dissolutis, rogo, nunquid plures illi conceptus radicales

et substantiales, quibus esse Dei constituunt adversi, sint scopae dissolu-

tae, sed aliquo nexu vinctae? Si nulla fibula nectuntur, cur ipso mirantur

d'

9.

q. a nobis Deitas omni perfectione spoliat, et si nullo vinculo nec-
tant? Sin asserant, eo q. radice omnes uni debeant, aut
identice mutuo vincti sint inseparabilit, eadem nos fibula catenatas
esse dicimus perfectiones divinas, quibus essa constituit, pari q. in utraq.
sol. l. fibula, l. solutio. Sileat ergo de fatalitate omnipotentiae, infini-
tatis q. innatalis, et de aliis similibus.

Cap.

Ceteras dotiones absolvo

69. Replabunt 5o; Deus constituit agere prius, q. sit
omnium perfectissimum, f. ut sit prius omnium perfectissimum, non oportet includat formalit
omnes perfectiones absolutas, f. satis est omnes contineat eminenter, et
radicalit; perfectius enim est Deum continere eas eminenter, q. formalit,
ergo satis est Dei prius, q. est radix ceterorum attributorum, ut Deus
sit aequate constitutus formalit, et attributa perfectiora esse extensive,
non intensive moventur esse perfectiora: ergo Dei prius, ad ceteros
praesupposit antecellit omnibus aliis. Ideo ceterorum omnium praestantissimum,
et aptum ad constituendum aequate Deitatem. Verum maiores esse prius ab
stringendis disputantibus admissum, utrum utile sit et ad intentum efficax
opus est intelligatur de perfectis simplicit et absolute, non autem cum additione q.
ab aliquibus sibi additur, scilicet de prius solum essali in linea per-
fectionis. Sic enim constituit se prius ad vestigandum, q. prius sit Dei
constitutivum, expensis enim omnibus Dei prius, superest adhuc controversia
quonam Deus constituatur, et constituendus sit ex prius perfectissimo sub esse
linea, cum adhuc dubitetur et inquiratur quae sit esse Dei linea
q. discernendum erat ex eo, q. prius sit omnium perfectissimum absolute. Secus
idem pro idem, et ignotum dicit per aequalit ignotum, si tibi rogat ad lineam
esse

esse, et relinquat locum, ut prati aliud absute perfectio in sit Cstituens Deitatis, et extra Lineam esse sit, quod est ipsum lumen.

64 Accipiendum quod est id principium de prato

+ maiori. simpliciter, et absute perfectionis sub ea linea, sicaute accepta minori, nominare, nam sit l. una perfectio simpliciter simplex Deo deficiat tamen facta evadit Deus, aut saltem minus perfectus absute, a quo enim ea gauderet, ut attigis n.° 65, et enim Deus perfectiones creaturas continet eminenter, et non formaliter, quia sunt perfectiones simpliciter simplex, et ex iis, quibus carere foret imperfectio perfectione absutas, non nisi formaliter includere debet, alioqui notaret aliquas tamen perfectionis labe, quod absit a Deo, quod est mensura totius perfectionis. Ad 1.um rationem non ... quavis enim detracta perfectione simpliciter simplici foret ... perfectio, et minus in ea linea perfectus, atque tam est ac minus stimabilis, ... quod ... unus, et has ... perfectiones absutas, quas adversi vocant extra lineam esse, non est ... absuta ... prato disparitas ullas perfectionis, neque secundum proprios conceptus neque secundum genericos, ut en numero sequenti ...

65. Reclamabunt 6.° ; prata Deitatis absuto servant ordinem inter se prioris, et posterioris, nobilioris, et ... ideo nobilis, nec enim omnia sunt ... aequalia, neque ... quae ... Deitate. Resp. 1.°, nam ... omnes, et ordinem ... prioris, et posterioris, maioris, aut minoris perfectiones inter absuta ... sive secundum ... proprios conceptus aequalis, sive secundum ... et ... non secundum proprios, quod non designant ... nec ... nec ... nec intra ... nec ext.te modi cognis, ut stant ... depone ... ad extra. Sunt enim ... omnino ... et ... et ... Nota ... quoad conceptus genericos ... positivos omnes disparatos, aut inaequalitates ... inter ea ... quibus individuum ... eidem ... quod ... sit ... quibus individuum utriusque generis, nulla ... exarsy, tempor ... melior ... alius individuum ... alterius generis

qd q. d. [illegible] in individuo [illegible] antonomastis utriusque generis, eradi nullo modo possunt [illegible], scilicet generis [illegible] et amoris [illegible] substantialis, et individuorum [illegible] perfectionum [illegible], quae sunt in [illegible] amor, et cognitio [illegible] evidente [illegible], quibus nulla cognitio et amor excellentior esse potest, quia amor, et cognitio [illegible] sunt aequales [illegible] expressione sua quod [illegible] [illegible] attributis applandum est, quia [illegible] [illegible] inter se collatis nullis [illegible] eminet, nec [illegible], nec [illegible] [illegible] infinito [illegible] quare [illegible] sunt [illegible], [illegible] nullis, et contra [illegible] nullis, [illegible] [illegible] debent [illegible] Deitatis [illegible].

66 Petes 2º, datas indulgentias in[illegible] et ordine prioris, et posterioris omissio ante, [illegible] [illegible] comprehensivi et discursivi, quae [illegible] Deo secundum adversarios, et penes ipsos [illegible] ordinem inter se prioris, et posterioris, nec sunt [illegible] secundum explicitum, [illegible] [illegible] absoluta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectionum [illegible], prius amore [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] abadversis [illegible] ex amore [illegible], [illegible] intellectionum, prioras [illegible] unius ad aliud, [illegible] excludit posterius a [illegible] [illegible] sub [illegible] alio priori. Si vero [illegible] [illegible] cognitionem et amorem [illegible] inter eos quoque [illegible] [illegible] absoluta [illegible] secundum [illegible] prior, et [illegible] [illegible] virtutem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] possit, hoc [illegible] Deitatis, nisi [illegible] [illegible] requirunt ad excludendam imperfectionem, [illegible] in [illegible] [illegible], ubi nulla [illegible] [illegible] includere [illegible] perfectionem exclusivam imperfectionis: debet [illegible] [illegible], [illegible] [illegible].

67 Obiicies 7º, Deus est omnipotens, amans, et intelligens: [illegible] aliquid in Deo, quod [illegible] sibi [illegible] omnipotens

amans,

amari, et intelligeri, et aliud per modum, quod denotat. Ad aut quod gerit dicitur denotari vices, est nostri Divinorum, et vero quod denotat est attributum omniscientiae, sapientiae, vel amoris, et quod nostri Divinum distinguitur ab his attributis: et omittendo res ans. Et dico quod potens, et aliquid est in Deo per modum subiecti, vel signat in recto nomine decreto, quod solent creata ... physicae signari. Secundo concedo quod dat aliquid per modum subiecti physici distincti realiter, aut virtualiter a forma denotante, non loquor.

68 Nominibus enim decretis, quibus a Dialecticis signat increatis decretis physicis ex partibus physice distinctis minime signat in divinis physicas partium distinctarum realiter, aut virtualiter: ... unum et idem doctrinam ab hoc imparibile, realiter, et virtualiter ... quaevis ... increati creati partibus ex ipsa distinctis, quod intrinsece unus per ... actionum, cui ... sublatum denotatum, sic ut forma denominans ... signat ... quam ... partium, a quibus ... denotat subiectum, aut forma, vel integrat denotationem ... quamvis quaevis subiecto ... creatis, ... coalescit ... physica ...

69. ... Deum esse physice sapientem ... nomine decreto signat, solum ... sapiens in decreto ... physica ... indivisibiliter ... ... Deum ... entitas, virtus, amor, et sapientia, quae potens, sapiens, amans, ut plurimi Patres advertunt, scilicet in Deo ... radix ex qua more nostro revera producantur attributa sapientiae, potentiae, vel amoris, ut ... denotet; ... sapit, amat, et omnia potest, qui ... denotantur, et denotari ... si requireret ... revera ... cognoscit, amat, et omnia potest, ita revera distinguerer a suis denotantibus, ... quod ... absurdum, et minime catholicum.

70 Adijciam ... eadem ... intrinsece signari ... nomine ... attributorum ... distinctis ... conceptis ... ...

perfectiones deceptus activ, q° Divinorum perfectionum absolute simplicissimarum significans ut na Divina, signans vt n... intra... Ideo conceptus exelar, iq vt prisse sapientis, signi vt pura sapia significat aut solam Divi... pars imaginem totam, sed attributum aliquod coe Creis, aut Chis; Ideo autem eodem conceptu significat vnum ut subiectum denotans, alterum vt forma denotans, ita eorum dista rerum signatum, quoad intrinseca rerum creatarum, quibus eadem Divina equivalet ... ordine ad quam; nomine a creatis signat...

Obiects 8°: quae distinguuntur in creatis re ipsa, saltem ratione distingui debent in Divinis, si formaliter in Deo sunt, ut subsistentia, actus, virtus et operatio re ipsa distinguuntur in creatis; ergo ratione distingui debent in Divinis, in tua subsistentia, virtus in tua ... Divina cognitio; siquidem formaliter hec in Deo perfectiones ... concedenda sunt. Resp. distinguendo maiorem: distingui debent ratione, si recipiant ... conceptus inadaequatos, quos representant ... sicut creata perfectiones inter se diversas; concedo maiorem; distingui debent ... dignitate sibi proprios et adaequatos conceptus, quibus ... ut sunt in se distinctae, quibus in creatis: nego maiorem; et omitto deinde minorem, ac distinguo consequens; distingui debent ratione ... cognitione conceptus inadaequatos ... et omnes ... cognoscuntur conceptu sibi proprio et adaequato, nego consequens. Vt explicui cum ... citata de ... adextra.

72 Obiicitur 9°: radix intellectionis, et ratio facultatis intelligendi, sicut et intellectio, quae realiter distinguuntur in creatis, in Deo sunt ... eminenter ... formaliter ... exclusis imperfectionibus; possunt ... distingui formaliter in Deo. Resp.: si ex ... 3° ab imperfectionibus ... deponerent, solum remansura actualem simplicem intellectionem Divinam perfectissimam, quae formaliter habet in se quod perfectionis in illis ... vel ... imperfectionis ... re ipsa distinctis, antea dispersum erat, quod vero ... imperfectionem maxime, non est in Deo formaliter, sed eminenter ... quatenus continetur in alia perfectione, quae formaliter est in Deo, sicut vita ... formaliter est in Deo, seclusis imperfectionibus, quatenus his ... solam manet

vita

vita purissa, que formaliter in Deo concedit, et eminenter continet vitam [illegible] est [illegible] et aquantum illius perfectionem: =

73\. Hinc est quod tres illae rationes intellectus [illegible] formali distinctione formaliter in Deo concedi nequeant: item nec dicitur formaliter ratio nostra [illegible] distinctio rationis formalis non est in objecto formaliter, et proprie [illegible] praescindenti, [illegible] quia singuli conceptus inadaequati praescindentes [illegible] sine fictione non sunt adaequati, [illegible] et includant in intellectu Dei perfectissimo, quare singuli necessario [illegible] quomodo intellectus perfectissimus [illegible] adversarii [illegible] Arriaga qui sine fundamento [illegible] radicale [illegible] indistinctionem [illegible] intelligendum [illegible] intellectioni [illegible] Argumenta, quibus probatur cognitionem, et amorem rationis nostrae supponere Deitatem, et ab illo [illegible] duci

cap. 8um

Argumenta, quibus probatur cognitionem, et amorem rationis nostrae supponere Deitatem, et ab illa produci

74\. Aurelius in 1o dist. 3 [illegible] 3 initio, [illegible] Sancto Thomae tribuit [illegible] qui docet intellectionem a [illegible] Divinis rationem nostram, tamquam prius produci, nec leviter probet [illegible] Thomas occasionem [illegible] 1a p. q. 1a [illegible] sublimitatem [illegible] constatque apud Thomistas: Caietanus [illegible] in [illegible] videt ab hac [illegible] Thomas excusasse. [illegible] opinantur [illegible] Thomistae, qui tenent [illegible] ductiones cognitionis, et amoris [illegible] Divinas, rationes nostras [illegible] Ferrara [illegible] Aurelius [illegible] aliisque quos affert [illegible] de scientia Dei.

75 [illegible] Antonius [illegible] intellectionem sunt Aurelius in 1o dist. 35 art. 3o. Alexander Gabriel

Ocamus,

Ocamus. Et e Thomistis Caietanus, et alii quibus id postea placuit,
quorum alias cultores S.to Thome citato, qui postea in oppositum se inclinant. E
nostris P. Suarez, Hesine, Arriaga, [illegible]
alii, quorum fundamenta varia sunt, quae in [illegible] partes ascribantur,
iacta supra sunt a cap. 2o, [illegible] intellectionem divinam, neque
rationes nostras formaliter esse productas ab essentia. Ostenditur 1o quia [illegible] productio
divinae cognitionis ab essentia non est ante considerationem intellectus in Deo, neque [illegible]
[illegible] rationes nostras concedi, [illegible] enim ut rationes nostras concedat [illegible] aliquid
in Deo, non est aliud [illegible] realiter in Deo [illegible]
apprehendat, neque enim rationes nostras ponit in Deo [illegible] formaliter, [illegible] supponit
[illegible] quae vere sunt in Deo, quae vere [illegible]
[illegible], ideo [illegible] in Deo vere [illegible] intellectionem, [illegible]
quia [illegible] hae diversa sunt in Deo [illegible]
nostras [illegible] in Deo [illegible] non est in Deo [illegible]. 2o [illegible] Deus [illegible]
nequit [illegible] creatam, necessario [illegible], [illegible] producere
[illegible] immanenter intellectionem creatam, [illegible] intellectionem re
[illegible] cognitionis, quae nequeunt in Deum cadere, [illegible]
[illegible] Deus, et [illegible] ut actus purus [illegible] excludimus, [illegible]
nec rationes nostras [illegible] divinae cognitionis [illegible] immanenter productae, et
[illegible] a Deo. 3o [illegible] producatur [illegible] ab
essentia, [illegible] cognitio secundum [illegible] proprium [illegible]
essentia.

76 Restat expendere adversariorum argumenta. [illegible]
est Deitas, et intellectio rationes nostras distinguuntur, [illegible] Deitas rationes nostras praesupponitur
intellectionis: [illegible] praesupponitur ad intellectionem. 1a [illegible]
[illegible] intellectio, quae [illegible] a nobis cognoscitur [illegible] ab [illegible]
saepe nostrae Deitatis [illegible] intellectione [illegible] cognitas rationes nostras [illegible]
[illegible] distinguitur [illegible]. 2o [illegible]
[illegible] intellectionis, non [illegible]
[illegible] Deitas enim [illegible]
[illegible]

ens, primus autem intellectionis; quod sepius habet non est intellectio non est ens perfectissimum. Atqui intellectio, quae sibi non sufficit utraque intel-
ligendi perfectissime quae subsistens, nequit esse perfectissima; quare si
intellectio, ubi tota intellectiva, quae intellectio [illegible] sub [illegible] perfectione
intellectio supponit enim agere [illegible], id autem in Deo nequit convenire.

77 3° Deo tanquam Theologi, a quibus probationes distinctionis intellectionis creatae a natura producta actionis, et passionis, quarum una substantia est substantiae receptivae, haec autem [illegible] perfectionem afferunt, ad Deum, nec ratione nostra [illegible] tradi possunt, quare sicut natura divina, nec ratione nostra [illegible] potest esse subiectum gravium, ita neque est prima actio immanens intellectionis, instar intellectionis creatae, sed ipsa [illegible] intellectio sui. Et [illegible] nobilissime sane [illegible] instar intellectionis creatae, quae producit, et recipit ab intrinseco, sicut Deus Aeternus instar senis [illegible] canitie venerandi capillis [illegible], utrumque [illegible] crudis imaginatio [illegible] [illegible] Deus [illegible] considerandus sit.

78 Quaeres, an amor et intellectio sint actus vitales, [illegible] intentionales [illegible] physica, praesupposito quod [illegible] ad intellectionem, et amorem [illegible] ipsa vitae [illegible] amor, et cognitio supponunt enim interiorem. Nonnulli Deo [illegible] vitam essentialem [illegible] intentionales, quae si [illegible] vitali [illegible] amore, quos sine [illegible] producere [illegible] Deo [illegible], qui [illegible] maiorem. Deo solum intentionalem vitam, quia non eget [illegible] producere [illegible].

79 Atque [illegible] aquirere [illegible] Deum vitam physicam essentialem, utpote sine qua [illegible] [illegible] maior, et [illegible] enim [illegible] vitam physicam servat [illegible] perfectionis ab intrinseco, quia [illegible] possit ab extrinseco convenire, quod [illegible] creatum [illegible] immanentis actus ab [illegible] principio, quia creatura [illegible] aliter habere vitam ab intrinseco, nisi [illegible] producit immanentia in Deo [illegible] perfectionem ab intrinseco. [illegible] nobilissimum [illegible] omnes [illegible] perfectiones, realiter, et [illegible] sunt a se

quod

qst prius aliud, neque intus, neque extus sibi ipsi supponi, neque enim magis ab intra potest heri prius, quam dixi, et hoc a se.

80 Nec inde veniunt se omnes actiones Dei ut fecit ... Dei vitam physicam, immo magis inde commendant omnes ... praeter non vivunt, ... et Patres de vita ... amoris meminerint, quia secundum sunt ad rationem productiones ... intus et voluntas, non ideo ... immo supponunt ... identificata ... intellectus, ... amore ... physicam, atque ... et a nobis non ... in agere ... creata ... vitalia ... debent ... sibi ... nec ideo calor ... immanentiae, dicitur debet vita physica, quia ... ab extra ... convenire ... sole ... vi ... calefacienti. Dicendum de motu gravis, et levis, et ... dicta ... de ... disp. 5a ano 6.

81. Dices inde ... omnipotentia vivit producit ... producet omnipotentiam ... vivit ... intus et volat intus ... ducit ... et ... Personam ... nec enim ideo Deus producit ... intellectionem ... et amorem ... quia ... vitales sunt, ... amor, et intellectio ... intus, et volas, ... intellectualis ... amoris ... vitam, ... productiva intellectualis ... creatae ... intellectio ... physica nec intentionalis ... amor ... intellectio ... ab extra ... producat ... operatio ... Verbi ... pondus ... ductiva ... nec amor creatus est proprium ponderis, ... pondus ipsius ...

Amor enim meus, inquit Augustinus, pondus meum, proprius ... intus, et voluntatis est producere ... quapropter ... intus, et volas ... qua talis retinent ... producendi ... intra se Verbum, et amorem

Spiratum

spiratj, Et qua sulamorelintellecho sint eiq vita pfectissa tam
phyca, quo intentialis.

82\. Sicut enim aliq sunt in ee n vitalia, s. transeuntia, quoad operari vero vitalia, sicut Angeli, sic alia sunt, in operari transeuntia, sive n vitalia, quoad ee vero vitalia, sunt enim a Deo intrinseco, Et operent n vitaliter, sive transeunter. Sic Omnipoa pot ee vitalis quoad esse, transiens vo quoad operari, quis enim exat a se realiter, et vitaliter, operat in realiter ad extra. Diversus enim e ordo rerj ad suam orig, ac ad suam operationem. Denique cum Omnipoa sit indistincta vitaliter a cogne, et amore, si quid ab his producit vitaliter, ab Omnipoa similiter eritadintra producty, quo satis explet eius fecundos, nec alterius Perse producti desiderat, qd enim in eo pfectionis excogitari pot, indiualo de facto producti, plenisse supplet, nec producere Personas substale alio detitulo, quam loquendi pfectisse; Excellentisse summy bony amandi per fectiong, ab infra pfectis liberaty arguit.

[margin: productione +]

83\. 3o arguitur; in Deo procedit ex ipsa fintalis productio cognis a desio, quam nos actualem, et formalem reddimus, ita cogrendo, sicuti in Deo dat fintalis distinctio cognis ab essa, quam postea nos formalem efficimg actualem cognem; sicut ergo distinctio rois admittitur debuit admitti debuit productio rois cum fundo. Nec satis insigne equivocatione [illegible] distinctionem rois fintalis, quam Deo reddimus omnes ad productionem fintalem admittendam. Unde eadem paratenirez, in Deo [illegible] ee quantatem, imperfectionem, accidentia aut peccata fintaliter, quomodo nos cognend. [illegible] quantos, imperfectio, [illegible], accidens, quia tam absurdus e [illegible] distinctionem realem exare, quam ee quantatem, accidens, peccatum aut impfectionem realiter in Deo, si nihil omnino distinctio fintalem rois admittitur; quod certe [illegible] potuerunt; qd a Catholicis absit.

84\. Negandum cum e ansilet [illegible], discrimen admittendi distinctionem rois fintalem, n aut quantatem, aut productionem fintalem

e

è aperta; non distinctio rationis formalis è actualiter creati cognoscens dei realiter incomparabile, et aequatus deo, scilicet inadaequate ex modo cognoscendi, quia ratio connotata, scilicet intellectus praedicati, generat, ut possit reddere rationis diversam ipsum totum eius, cum connotatis cognoscibilis per distinctionem actus inadaequate, è distinctio fundamentalis, ideoque distinctio rationis, non dividitur proprie, nec actu rationis discurrens cum fundamento; deprehendit in deo distinctionem, quam formaliter ipse facit, donec deducere flexo supra priorem cognominationem adversam distinctione dei per extrinsecam rationem, et in deo, scilicet inadaequate formaliter esse, quare distinctio rationis è eorum cognitio, qui sunt formaliter in Deo, scilicet non cognoscit eam formaliter esse distinctam secundum se, scilicet discurrit eam formaliter extra, quam cognoscit inadaequate rationes, quae sunt in deo sine distinctione, scilicet per rationem, et duae ergo rationes cognitionis inadaequatae cognoscentes dei realiter indivisum, dicendum est id distinctum per rationem, quapropter deo ita cognoscibile distinctio fundamentalis appellatur, nam distinctio fundamentalis per ordinem ad formalem explicat.

85. Ceterum de ratione nostra productio conceditur, non solum dicit intellectio divina, ratio producta per extrinsecam denominationem, a productione separanda tex. [illegible] inadaequata [illegible] producit, ut ludit ex [illegible] apprehensione [illegible] per probabile, fundamentum eiusdem productionis rationis nullo intendit, neque in presenti disputatur. Solum quod intendit [illegible] authoribus, quod divina cognitio rationis nostrae producat absque, quatenus nostra cognitio cognoscit quod divina cognitio est producta absque, sicut concedit realiter ab alias cognitio creata, scilicet fit omnino sine fundamento, quia nihil absolutum in Deo productum, ideoque fingimus, deinde productionem ponimus in absoluta productione, ideoque distinctio rationis in Deo distinctionem eximendo clarius è, quia distinctio rationis in Deo ponit, Deo distinctionem productione non facit, scilicet efficit se per denominationem extrinsecam; cognitio vero de productione in Deo, per productionem, scilicet cognoscit, quare distinctio cognitiva in Deo ergo è cognitio vero productionis in Deo cognoscit, quod non est, ideo ponit hec sine fundamento, distinctio vero rationis cum fundamento sine fictione conceditur, ideoque non conceditur productio fundamentalis, scilicet fundamentalis distinctio, quia non è intentionaliter formaliter productio, sicut è formaliter distinctio rationis absque fictione.

Cap. 4 eiusdem [illegible] fundamentalis [illegible]

Cap. 9um.

Eiusdem — sententie iuncte ceteris

86. Ad 4um arguitur; deitas perfectio Dei ... nostro dicitur; ergo necessario principium activum, et passivum intellectionis. R. [illegible] no [illegible]. Discrimen e dictis stat ... [illegible] passivum receptivum virtute [illegible] de potestate deitatis ad intra disp. 2°, et 4° § [illegible] insuper addo, constatus per quod in Deo cognitum dictionem, nullum dicere imperfectionem, qualem affert constatus ille per quod subiectum receptivum apprehendimus; non realis dictio, cuius actus stat [illegible] dictio rationis non affert imperfectionem ex genere suo, subiectum autem passivum imperfectionem affert ex suo genere; quare etsi possit concipi dictio, nequit in [illegible] concipi subiectum, [illegible] ratione nostra, passivum; etenim longe distat subiectum id quod intrinsece denotat a relationibus, et actibus Dei liberis, a quibus virtualiter essentia distinguitur, numquam tamen exercet vim subiecti physice receptivi.

87. Etenim subiectum ex receptione perficitur, deitas autem nec ex relationibus, neque ex liberis actibus denuo perficitur, etenim de sola [illegible] se fecisse completa, nullius vacuitatis, indigentiae, et incomplementi [illegible] deformis, ideoque illis [illegible] identitatis [illegible], ut purissimus actus [illegible] perfectionem, quorum proinde [illegible] non indiget, ut Verbum personaliter intrinsece [illegible], et perficiat humanitatem non ut subiectum [illegible], aut forma physica, sed ut purissimus actus complens intra se humanitatem; quamvis ergo deitas sit principium activum virtute relationum, et liberorum actuum, nulla tamen ratione dici debet principium receptivum, neque virtualiter. In qua vero constat prioritas qua [illegible] procedit [illegible] distinctionem virtualiter [illegible], ut explicui disp. 2a de [illegible] deitatis ad intra. Nullam autem intra prioritatem in [illegible] assumpto reperiri secundum [illegible], [illegible] explicui disp. 5° de Trinitate. Prioritatem autem rationis in cognitione [illegible] conceptu [illegible] admitto, non intra Deo, sed ex constatis externis ad conceptus nostros, ut existentiae derivat ab obiecto, [illegible] tamen vita non [illegible] Divino, secundum [illegible], [illegible].

exterat

88. 5um

§ 88. Si arguitur; In Deo non requirit intelligens quod, et intelligens quo, Deus enim in se subsistens, et Personae Divinae sunt intelligentes ut quod, sicut individua substantia rationalis intelligit ut quod, cognitio vero Divina dicitur intelligens quo, quae realiter, et formaliter est ratio formalis intelligendi, sed idque Deus sit intelligitoria, sicut creata cognitio dicitur intelligens ut quo, quia realiter, et formaliter, est id, quo suppositum actuale creatum intelligit, at intelligens quod, et intelligens quo, non possunt non distingui formaliter; ergo essentia Divina, quae dicitur intelligens quod, distinguitur ab intellectione, quae solum est intelligens ut quo.

89. Confirmatur: in Deo sunt plures formales effectus quod, et quo, cum distinctio rationis distincti, sunt ergo distinctae rationes formales quibus constituantur. Antecedens probatur, quia Pater est producens quod, et Paternitas producens quo, sive productio Deitatis subsistit ut quod, relatio vero subsistit ut quo, sicut quod effectus formales quod, et quo rationes distinguuntur cum fundamento, sic etiam rationes distingui debent intelligens quod, scilicet Deitas, et intelligens quo, scilicet intellectio. Retorqueri concessa maiori, sed non minorem; nam in creatis ob imperfectionem distinguuntur intelligens quod, et quo, neque ita horum distinctio cum fundamento reddi Deo, nec ratio nostra, neque quae dicuntur imperfectione in creatis, nec ratio nostra cum fundamento Deo concedimus.

90 Antecedens probatur, quia nostra cognitio non est complete subsistens, sed inhaerens, eget fulcimento substantiae, quae deinde est intelligens ut quod; ipsa vero cognitio tantum est intelligens quod. Praeterea, quia substantia rationalis ab intellectione sua realiter distinguitur, et immanenter eam producit, non est seipsa intellectio, sed intelligens quod. Divina vero cognitio ipsi debet perfecte et complete subsistens, utpote perfectissima, quae per eandem indissolubilem perfectionem, habet utrumque, scilicet est cognoscens ut quod et quo, et eos conceptus rationes, et ita quod adaequate habet per indivisibilem distinctionem Divinae cognitionis. Ad probationem,

distinguendum

disquendy é ans; in Deo dicti sunt ... q.d et quo, quia prisse sunt q.d et quo, nõ ans, quia supponit ex alio cap. dicti propt intra ... dese ... quod docet fides, omitto ans, tut patet ... in Personalite Patris. et integra Persona, ... in Deitê, relivis Subsistijs, quibg aliunde ... dicta conveniunt. Ubi verò deficit ea distio ... intra, ... sufficit prisse ... q.d, ... sicut patet in exente q.d et quo.

91. Contra arguunt, cui P. Granado maxime nititur hoc; cognio Divina ... ad esse ... dotis finale sui, ... cogni et dotis finale debet dari aliqua distio ... pinto inre; debet ergo dispui roe ... Deitas. et intellectio D. Deo ... maior, dis ... minor, expressa roe cognis, et dotis finalis nõ minore ... alijs de Capitibg omitto minorem, ... enim q.d ... roes ... disperant, in Deo ... in eandem ... coalescunt. Ita censent authores allegati num.o 74 ... Sancto Thom. in q.e 14 articulo 4.o ad 5.m ... intelligere Divinum, q.d é seipso subsistens, é suipsiq, et nõ alicuius alteris, ut sic oporteat pce dere in infinitum. Loquitur autem dese, ... quo ... arguto ... Aristoteles 12 metaphe capite 9.o dixit, Deus est intellectio intellectionis. Nec enim Deitas intelligens, et intellecta ... prescindi potest ab intellectione sui in actuali exercitio.

92. Q.d etiam urget roe, nec enim Deus dispui roe ... aquate ... quamdiu intelligit adeo ... intelligens ut ... creary accedere possit, ad diiudicare ... nrae actiones, ut propt hec dignus sit, quis ut Deus colerem, verexi ... teneamur; atque per actualem intellectione dese sufficiente ad intelligendum oia, ... Deus in ee ... intelligentis, ergo ... per intellectione ... in roe Dei. 2.o nam ... requirit intelligendi capacitate, ... hec nequit ... Divina; nisi ... includat actualem intellectionem; ergo ... per intellectione ... roe Dei. Probo minorem, q ... capacitas ea dispui nequit ab intellectione ... nec ex lo q.d ... intellectionis,

nec

nec tertio quod sit nec ... genus quod est ... nec exercitio, quod nec exercitio quod sit dotis formale cognitionis, haec enim omnia possunt in Angelo formaliter intrinsece includere, non ergo caput dotis ... intellectionem actualem excludat. quod totum erat quod probandum formaliter est intellectio.

92 3°: capacitas ista prior intelligi nequit quam formaliter incipiat actualis intellectio possibilis; est enim possibile ... quam Deus cognitus, et eius non repugnantia ... si cognitio Dei. Secundo ... possibilis est, actualiter existens est, existit enim ... quidditativum omni ... absolutum, ut a cap. 1° disp. ... exponitur, ideo ... essentialis est ipsius ... quia habet realem esse, nequit ergo ... intellectivus Dei ... actuali cognitione ... existentis. ... quia si Deitas non esset ... de se ipsa actualis intellectio, ... aliqua creata magis ab intra, ... magis essentialiter haberet perfectionem actualiter intelligendi, quam ipse Deus, ... intellectio creata formaliter et essentialiter est actualis intellectio, ... absurdum esset, ... perfectionis ... excludendo imperfectionem ... certius atque melius Deo convenire debet, quam ...

93 Replicat 7° P. Granado: diversas habent definitiones dotis et cognitio, distinguuntur quam ... formaliter ... Consequentia patet. Antecedens: dotis enim est, quod ... incipit, in quo nihil includitur vitale formaliter, cognitio vero ... vitalis est ... perfectio, quae vitali soli operationi convenit; ergo definitiones cognitionis et dotis ... sunt diversae. ... formaliter cognitio ... transcendentaliter ... dotis ... ordinis ... et ... formaliter distinguuntur ... dotis et cognitio distinguuntur. Hinc ipse deducit in ... reflexionem simultaneam: quia eadem ipsa cognitio supra se reflectat ut dotis ... 1°, 2°, et 3° donec ... in infinitum. Alii vero ... reflexionem simplicem a directa cognitione distinctam admittunt ... invitas, inter quos est P. Martinez disp. 7° de scientia sectione 2°.

94 Disquisitionis ... dotis ut sic et cognitio ... diversas habent definitiones, ... dotis quae ... singulare ... singularis cognitio ... definiunt. ... dotis ... sui cognitio sui scilicet Deitas, et cognitio quidem est, quae ... dotis sui, scilicet

cognitio

cognitio divina, sicut producens, et productum, et sic diversa non desiunt a-
liquod tres similare productum est quod sunt producens, et alia producens, quod sub
se productum ut calefactio, l. divina productio, quae non desiunt dicendo sunt
non eadem intra realitate, quae calefactio producit, et non producit. et eadem
productione qua divina productio paivas se producere, et non producit. Ad
confirmationem dic inter cognitionem divinam et obiectum increatum absolutum, nec reale
nec virtualem relationem transcendentalem esse, neque rationis solum fundamentum. Solum enim
est cognitio divina, quidditative intentionalis similitudo sui, quae metaphorice solum est
relatio secundum dici, quare non quis est infinitas reflexiones cum P. Salas,
et Granado, nec ulla reflexione distincta a cognitione directa Deitatis cum P.
Montoya sup. addere: non eadem indivisibili realitate Deus est obiectum cognitum,
et cognitio sui, sicut, et cognitio cognitionis et solum extrinsece comparationis ad cognitionem
creatam, reflexa, et directa, et obiectum utrumque, quapropter cognitio divina
solum eminenter dici debet directa, et reflexa comparatione sui, quia
nobilius praestat sine distinctione sui quaecumque praestant in creatis diversae rea-
litates obiecti scilicet directe cogniti, et reflexe, non solo Deus [illegible] sui
est res, quae cognoscit; et cognitio, alia est res, quae cognitio rei cognoscit, sit modo
[illegible], nunc [illegible] ordinis ad obiectum creatum, [illegible] non est sui cognitio, suppleat
a nobis sincera obiecti quod cognitum [illegible] comparationem ad cognitionem
creatam, quae non est obiectum sui, suppleat a nobis sincera directe cognitum modo eam-
de ipsa Deitas [illegible] similitudine cognitionis creatae reflexae supra distinctam ab illa
cognitionem [illegible] ut cognitio reflexa [illegible] in Deo [illegible]
[illegible], propter quod res creata [illegible] obiectum directe, et cognitio [illegible]
directe, et reflexa propter [illegible] in Deo [illegible] realitati
distinctae comparationi sui, [illegible] eminenter ut observat P. Suarez lib.
2o de attributis, cap. 28. quod autem infinitas reflexiones sint [illegible]
ostendemus sequenti capite. Cap. 10 [illegible] reflexio [illegible] distinctam
[illegible] esse, quam [illegible] ipsa Deitas.

Cap. 10

Nulla

Nullam cognitionem etiam reflexam a beato distinctam accedendo esse, quae constituit ipsa Deitas.

95 Ut solutioni praecedentis fulciamus, oportet in primis eas perfectiones, quas P. Pallav., et Granado [illegible] inducere, reiiciamus, [illegible] quod omnis etiam reflexio distincta a Deitate, semetipsam cognoscens, suam cognitionem. Dicendo 1°, non cognitio Divina magis elevata Deipi debet ad illa cognoscendum, quoad unitum ... [illegible] ad producendum se, sed in creatis, increatis, sicut [illegible] sunt ad participandum hos effectus [illegible], ut calefactio propter suam actualitatem, et determinationem ad electricam sibi se producat, et calorem, et eadem ... quam rem calefaciens, calor, et calefactio producit, eadem ratione [illegible] summa ... requirere, semper, et [illegible]; quia Divina cognitio semet etiam cognoscit et donum est; illa recipere debemus, quae determinatur ad utrumque [illegible].

96 Dicitur 2°: cognitio Divina Deipi debet adaequata tam quoad unionem obiectum impassibile, propter [illegible], requirit quod Deipara Divina facta reflexa, etiam a directa, [illegible] quia [illegible] Deiparam ... Dei directo perfectionem aliquam in dote [illegible] impossibile, quia cognosceret esse, et non cognosceret cognitionem [illegible] Deitatis. [illegible] cognitio Divina directa Deipi [illegible], ut adaequata [illegible] dotis. Ut [illegible] sunt, quia ipsa Deitas, et tota Veritatis [illegible] cognoscit [illegible] directa, et contra haec est dotis [illegible], et cognoscitur. Non quod cognitio Divina directa Deipi [illegible] adaequata [illegible] inde, quod [illegible] ipsa perfectione afficit, [illegible] ab alio [illegible] ... [illegible] adaequate praecinderet, quod [illegible] ipsa perfectione a [illegible], neque [illegible] in Deo [illegible], quia revera [illegible] in Deo [illegible] a n.° 76 dari [illegible] in Divinis etiam [illegible], quae ducat unum ab uno [illegible] ab alio, quia realiter in [illegible] est, etiam perfectione afficeret.

+ [illegible]

97 4.º quia sequeretur nullam cognitionem possibilem esse circa

Deum cognoscentem suis comprehensivam, at nam nequit angelus comprehendere Deum quam Deus se

comprehendit; quod adstipulatur nullam cognitionem formaliter sui divinam, et collectionem, ut ad comprehensionem requirit; quod concedo, quia cognitio comprehensiva Dei

de ipsa non praescindit a cognitione qua cognoscit necessaria; sicut non cognoscere qua cognoscit

comprehendere Deum, quia aliquam Dei formalitatem non exprimat scilicet cognoscentem

qua se cognoscere; maior sequela probatur; nam ut cognitio qua se cognoscat, ut comprehensio Dei,

dici debet ut attingens expresse distinctum et diversum omnia quae sunt formaliter in Deo,

quorum unum est Deum cognoscere semetipsum omni modo se cognoscere.

98. Dices angelus non cognoscit Dei comprehensionem formaliter, sed

materialiter solum. Contra tamen est: quod nec cognoscit angelus, nec cognoscit potentia angelus Deum

esse formaliter cognitionem omnis sui cognitionis, quod est maxime inconveniens; loco patet; nam

quia ratio cognoscit comprehensio Dei, cognoscere debet Deum esse cognitionem omnis sui cognitionis, quia hoc est in Deo cognoscibile secundum a teris. Respondebis, ut dicitur

comprehensio Dei angelus satis esse dicere, perfectam, quod quidquid est in Deo cognoscibile, quod hoc

tamen adhuc praescindit ab eo quod cognoscat omnis cognitio Dei. Contra tamen est, comprehensio

formaliter est cognitio omnium omnino: quod nisi dicatur esse cognitionem omnis qua cognoscit

aperte continentis, sed a Deo formaliter, ut comprehensionem, in idea quo

praescindit non esse omnium, hoc autem utrumque falsum est. quod. Deinde de

facto non praescindit a defecto, nec e contra, sunt enim identitates formaliter quoad

obiectum. Si oe cognoscibile Dei defectum magnitudine quam hanc Dei cognitionem sui cognoscit

a qua praescindit: quod si comprehensio dicit ut exprimens omne cognoscibile omnium

quam sic nequit ut praescindens ab ulla cognitione divina.

99. 5.º in ex hoc infinito progressu reflectionum divinarum,

quarum quaelibet reflectat + in flexat posteriorem aliorum reflectentium super ipsum

sequeretur aliquam in Deo cognitionem rationem non esse intelligendam esse, quae sit ignota

Deo, quod absurdissimum est; alioqui Deus deesset omniscientiae necessaria plene compre-

henderet, quia non omnia, quae sunt in ipso dependeret, imo verum aliquam

absurdum cognoscibile, et angelus cognitionem, Deus ignoraret. Probatio vero

est; in hoc infinito processu cognitionis reflectentibus in alios, et reflexibilibus

+ super aliam priorem reinflexat,

(supra quos illi cetalli reflectunt) Series ref[lexibi]lium superat seriem reflectentium in alios unica saltem cogne, scilicet ea cogne, quae directe tract ad Deum, quare licet reflexibilis sit, non e' reflexa supra alias anteriorem cognem, quo superat haec series reflexibilium alios reflectentium in una cogne reflexibili non reflectente, quia quamvis sit paria [illegible] enim cogni reflexibili, sive reflexae cognit., ret aliae reflectentes, cognit. deinde refluentes, et reflexibilem sit, restat una reflexibilis sine reflecti. Quarentia haec ignota Deo, alia semetipsum coonere nequit, quae sine reflecti nulla sua ret[...] cognio reflectens, sed admittendum est, non sive eius dicta cognis, ut sit cognita formaliter cognens, quod non falli in sua reflexae direct[...] fuit. Deus utrumque signi, quod ubi nunc omitto, sed videmus sit verum omnis id, ex quo tamen impossibile sequitur. Idaue ex dictis directe D. cognis a reflexa deducitur: quod e' ea dictio Chiras.

100 Relatit, conatur unica solum reflexio Montisano quae sistit progressum in finitum, sed ea quoque simplex reflexio tenetur se quod unica est reflexio se ipsa formalis cognita sine dicta reflexa; quoniam actus directus se ipso formaliter cognitus sine dicto se reflexo. Confirmatur. Sicut enim actus reflexus hic impossibilis, et sine dicto rei cognis, et d[...]. Sic hanc spontaneus actus directus in se formaliter utrumque [...] tenendus rei quoque rei sine dictis cum fundo. Respondeo; nisi actus ille reflexus cognitus omnino nobis, ut res dictis a directo, quae debet quod ipsi tamquam a Deo clare cognibilis, cum omnia Deo sint cognibilia, res autem prodictis cognitis, et aliter solvenda sunt a Patribus Montisano pro 2a reflexa cogne, quod ponis[...] set tanto naturae generis reflexionis rei dictae a directa cogne Dei, ne sit in infinitum processum, aut tamen aeternum incognitum ablatum.

+ tuto

101 Notandum quod studio summo fuit, aliter a nobis cogni D. debitum, quam a Deo cognitum, et contra aliter a nobis ipsi pienduy e' a Deo cognosci, quam cognit a nobis. Etenim sicut D. cognio tract in diliti ad totum Deum ut e' in se realiter impartialis ab esse, sic ergo a nobis ipsi debet esse debitum D. in se impartialem, quia ipsi primus D. cognem, non est praecisivam perfecte nec inadaequatum ob [...] sed aequalitate apprehensivum, licet enim nos debitum D. praecisive saltem ex parte modi cognamus D. absolute, quasi partibus in intellectualiter in

in fructu, gradatimque cognoscendo, variat perfectionem omnes, idque aut ex-
datum, et prius Deum cognoscimus, adveniamque a Deo cognoscendi perfectum
id non gradatim, nec prius quam sentiendo, ut ostendit supra numero 20 &

102 Sicut enim non decipimur Omnipotentia Deo cognoscendo, in-
cipimus a Deo cognosci creare posse Omnipotentem esse, et in gradatim
licet, et etiam gradatim, accidit singula post Omnipotentiam
omnes successive cognoscamus a Deo non distinctas, sed eadem cognitione, sicut ipsa
ipsi consideramus, sicut etiam ipsa sunt ab Omnipotentia ipsi dubitamus
ut sicut dicimus causas cognoscimus, et per discursum venamur effectum, non intellexi-
mus Deum ita, secundum discursum cognoscere causam et effectum, sed eodem actu, quare
anteductum a parte quo nos per discursum actum assequimur, non vero quod non cog-
nitis et creatis cognitis, non circa cognitionem Dei, de qua quod cognoscimus a
Deo sunt et omnes scindit eas cognitiones, quae successive discurrimus a nobis praecise
percipiuntur.

103 Hinc colliges 1° scientiam Dei e parte sua, et indistincte
esse scientiam de visione et de simplici scientia, quia decipit in nobis ut inde
dicamus praecise, sed partim, et aut non exprimimus Dei cognitionem ad dictas
novy + rationes, non ponimus in Deo scientiam passionis, sed per eandem cognitionem antiquo cognosci
considerantes, aliogui sequeretur. Colliges 2° ... dicat quod ... et de
pendens cognitionem ad ... quoad cognitionem ... de entia ... de entia se, quam
scientiam de entea scientia cognitis de Spiritu Sancto, sed amore, sed ...
... cognitis intuitive posuerit ... in quo ... adaequatis
et propriis ... et propriis, habentes nullam distinctionem ...
divinas perfectiones, sicut illis.

104. Hinc, quod scientia de praxis ... absolutis, et relativis
seorsim, et collective ... sine ... tali ... ratio ...
... adaequatis, priores autem extra sine ... Dei qui ...
... inadaequatis ... quibus eadem imparti ... et ...
et ... adaequate pertinet, nihil ad proprium Theologi munus refert,
non enim priores ... Dei sed dependentia, sed independentia ...
... extra ... ordinat ad ... Dei ... cognitio-
nem

Fraltitatis vniq D. pendet a cogne fralitatis alterutri Et è contra, sicut cognitio de Spiritu Sancto pendet a Spiritu Sancto procedendis, ut sciat Deus cognoscendo Spiritum Sanctum cognitio, qui tum apud cognata, ut scia Deus cognoscendo ut sciat de Spiritu Sancto D. fralitas duas cognoscere aequale scientia, nisi sub alia certa cognitione sint, ideo quod sunt mutuo dependentes in cognosci, et cognitione aequali, et contra sunt quae sub linquo: aliquis qd. obiectis non cognitis incipienda scia Dei ... qui sine ... ex parte D. cognitis. Et quovo ... omnipotentia, et possibilia, Deus enim cognitum ... a Deo posse produci omnipotentiam, et ... cognosci ... sciam ... produci, cognit posse, et successive ... cognitis ... notatio, non in scia, L. Omnipotentia D. ... ut ... successive cognitis.

105. Dices: Spiritus Sanctus est prior intuitiva sui cognitione, non ideo cognitus, quoniam est, ipse Deus quia cognitus ipse Spiritus Sanctus supponit ... ideo cognitus, quoniam est ... intuitiva cognitio quae ... est Spiritu Sancto supponit in ... a Verbo ... in ... Nego, nando maiorem, ... quae origine ... intuitiva cognitio ... quo Spiritus Sanctus ... Verbo ... ex altera origine, Verbum ... intuitiva cognitione ... quae procedit ad probationem dic ... tales signare ... mutuo inter Spiritus Sanctus, et ... intuitivas, non autem ... cognit, ut statui disp. 26 n. 10 de Trinitate

106. Ultimo. Si ... negetur scia visionis. Scia vero visionis ... libera ... visione Dei, meliori ... quo Spiritus Sanctus ... non ... visio ... libero ... amore ... scia vero visionis ... ad ... libero requirit, ut ... actionis omnipotentia; quae ... mutuo ... quae altera sit alterius causa simul, quia propter ... creaturas, sub ... scia visionis ... posterior sit, idea ... reciprocae vera causa: quia Deus videt esse mundum, non mundus, et quia mundus Deus videt esse ... : nec ideo ... sunt ... quo

quoq Spiritus S. qui posterior est origine visione sua, et sic etiam est visione natura, praecedere natura, quoq a liberaria procedere.

107

Tandem obiectasque his hac nostra ratione difficultatibus, si Deus destrueret omnibus absolutis praedicatis hactenus dicta ... ratione ... relationes inter se distinctas; hoc autem vnat D. ... vtroque vbique Theologi fatentur: quod ... vnde ... Sicut ... disp. 4. ... quibus dicto ... intellectionis amoris, et essentiae, quorum meminimus ... de Trinitate ... omnia hic aequata praecedimus, ... Disp. 3. ... D. absolutum ... meritò sibi vendicet esse Deitatem formaliter et in recto. ... absolutum esse, siue actiuum, siue quidditatiuum, omnium formaliter et in recto Deitas est.

Disp.º 3.ª

Num Aliquod D. Absolutum Prae ceteris meritò sibi vendicet esse Deitatem formaliter et in recto?

Cap. 1.um

Quodlibet absolutum esse, siue actiuum, siue quidditatiuum, omnium formaliter et in recto, Deitas est.

N. 1. Vt difficultatis huius ... sensum ... observandum est 1.º rem esse, siue ... duplici ... posse, 1.º simpliciter et absolutè ... secundum vltimam actualitatem ... quam res habere potest, siue a se, siue a suis causis in ... tunc autem dicitur res esse simpliciter, quod ... suae integritatis, vt nullus ... extendi ... 2.º dicitur ... quidditatiue, quod ... habere esse, quod ... potest, siue a se, siue a suis causis, et quod ... inseparabiliter quouis ... sine quo ... nequit ... stare.

2 Duplex autem ... separari solet mente

Libere dirigente, q. abessenti caas sunt hec ee dirigenter, di-
ricenim a suo prio libero stat, et c[um] politice traducat ad exemplum
quod hec extra caas in extabiliter, primum quod erat demonstrandum
solum hec ee quidditivum caas 1o, ff. in D. Cognos. Secundo q. ee
rei creat sit ab ista deffinitionis essentia, et propter vitalis, dicitur
hec ex diminuta sumpta seorsim ab exatiori ex[illegible], q.
n. sufficit univocas simpliciter, et abrivite sit in se, s. solum secundum q. et
in alio. Q[uod] ... ente s[ecund]o nario, cuius essa nullo modo
separabilis e[st] ab eo, nec illi ee sit, ergo quidditas dirigunt, aut separat
ab ee simpliciter actualiter in seipso, quapropter quidditative deffinit
p[ro]p[ter] ee simpliciter, dicta a Deo Moysi dicit: ego sum, qui sum
quo plane Deus differt ab omnibus, q[uod] n[on] e[st] sunt, oro nobis.

3. Q[uo]d permittendum e[st] dubitationem aliquid dirigere sine ee
caeterorum, scilicet ingredi [illegible] efficientis active realiter, aut virtualiter,
aut a quo ratione a priori, quaeritur id nullum aliud suppositum quo sit ac-
tive realiter, ac virtualiter, s. ut ratione sufficientis a qua realiter ratio cantus
einsee, s. ab ipso sunt alia quaedam realiter, aut virtualiter, sed
a rone sufficienti a priori. Q[uo]d partem aliquid posse esse sine ingredi
causalitatis, aut exemplaris extra, quia scilicet aliquid e[st], q[ue] sit ratio sta-
tuendi dictandi q[uod] unumquodque sit, quandocumque sit, et statuendi se ee
quidditativum sine ratione, et q[ue] apta sit ratio quaerendi q[uod] sit unumquodque rerum,
quin ultra ingredi possit prudentia, cur hec talis sit.

4. Sicut enim aliquam causam dat, quod sit ratio
finalis statuendi q[uod] sit ee quidditativum, ad hunc sunt liberum ... interna
quam ultra ... causa, cur quidditas hec ita sit, sic aliquid in exemplar
assignandum e[st] unicuique rei, q[uod] sit 1o ro, cur ea talis ee debeat,
alioqui prosequendum esset in infinitum, in q[uo] q[ue] e[st] unumquodque s[ecundu]m cogitale,
q[uod] ad minus e[st] absurdum, quod in infinitum abire, rogando q[uod] sit primum
activum cuiusque rei. Revocandum id totum e[st] in aliquid ... [illegible] omnium
ingredi principiorum producentibus ... quod ingredi ... finalis statuentis

eius

esse veritatis cuiusque rei, sustentes et fundantis a priori veritatem eius esse.

5 3° praemittendum est, nihil excogitari posse contradictionis, quod sit primum omnium esse, et in genere productiuum actiuum, seu reddendum ultimum rationem, adaequatam a priori, cuius liber esse, quod in genere rerum formalis statuendum est quidditatiuum omnium, nisi sit id a se, et in ratione principii productiuis, quod in ratione reddendum ultimo quaestionem, propter quod est et a se quod in ratione constitutiuum esse rei quidditatiuum, quod eius necessario actiuum, nec rationem aliam supponat, qua prius fundat suum esse quidditatiuum. Probatur: non quod aliquo, liter est, et in a se totaliter ab aliquo alio proxime sumit esse, quoddam modo derivare, prius quod quod essentia a se, quod non modo substantialiter quod status, salutem quidditatiuum, et quidditatis accederet; hoc enim est esse suum omnium, sine quo nullum aliud esse participat: quod id quod non est a se quo uiuimus, sed aliqualiter est ab alio, tamquam a prima ratione esse suum omnium esse productiuum, aut quidditatiuum. Consequentia patet, si enim in genere quouis excludit aliud in eodem genere prius.

6. 4° praemitto, nihil esse posse suum esse, quod a se est ab alio productibile constituti in statu quidditatiuo, quin sit quidditatiue sum ipsius productiui prius actiuum, et ultimo resolutiuum huius quaestionis, propter quod est ea res. Probatur; quia si res, et qua dixit suum esse quidditatiuum hominis, haberet prius aliud prius, ab illo haberet homo principaliter esse, quapropter id esset suum esse quidditatiuum hominis, et id quod debet resolui, et ab alio merito quaeri posset: quod non illud est, cui resi deberet, et suum hominis esse quidditatiuum: quod hoc esset suum hominis esse quidditatiuum, et illud quod antea supponebatur esse derivatum, loco quod non esset suum hominis prius actiuum, ob 3° dictionem inuoluit suum esse quidditatiuum rei productibilis, non esse suum rei prius actiuum, quod in relationibus et actibus liberis applicari debet.

7. 5° praemitto: suum esse quidditatiuum rei, nullam rationem productibilem ab alio, nec in alio habere a priori sufficienti, tamquam quod est ex libera reuocabilis, quod proinde valide et utiliter, et quippe intra

e

ā se i sui, ab eius exā simplr, et a se ite; quia n sit proximalr sivr alia. Pt, nō ens ā se nullū habet aliud sui prīn, aut roē aquatā a priori qua semetipsū het ipse esse sui, cuius ab alio n̄ heat, sed ex rei sū ē eius essā, l. ee quiddivū: q ens ā se semet het hoc suū ee quiddivū; at n̄ l het ee quiddivū, nisi q aliquo roē svale actualiter existentū absolute, q quā statū ille quiddivū inxe s̄stituit: q ens ā se p suū ee sū, et quiddivū actualr exit, et contra exstaet quiddivē.

8\. J̄ fiat: id sōlū het statū quiddivū, et esse separabe accidit ab statu simplr exndi, q prīs potuit ee, quo ē, sive prius exit realiter, l. eminenter in alterius potē, q educt, quo in re fuit exār, sed q realiter, et realiter ā se, h prius potuit ee, quo ē, nec in alio potē pr̄ sīncipi potuit, antequā actualr existeret, alioqui n̄ esset realiter ā se, neque unt q in hoc ente disqui, nec separari quiddivū status, et statū exndi, nec eius essā prescindibilis ē ab exā, quare nullū illius esse diminutū ē, ut ee possibile extrasū, sac quiddivū, imo sū eius ee quiddivū ē exns, et numerissime ab-sutū.

9\. J̄ fiat 3º; ingens; q nullū ante se habet potē p̄rne-tur, nullū het in diffrā ad exndū, s. summā elevatione hē rebe-tur, nullū potē libero hi-bet exndi; sed ens realiter, et realiter ā se nullā potē libero hi-bet exndi; sed summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, sed summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, s. summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, s. summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, s. summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, s. summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, s. summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, s. summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, s. summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, s. summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, s. summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, s. summā elevatione gaudet: q nullū het indiffrā ad exndū, s. summā elevatione gaudet; q nullū het indiffrā ad exndū

et rem formalem quidditativam et actualiter existens: quod sit esse quidditativum rerum omnium et formaliter existens.

11\. Ex dictis apparet colligi 6.o: nihil creatum a Deo factibile, nec increatum realiter, aut virtualiter ab alio producibile esse in rerum aliquo prius ultimo revocabile et causale verum, quales sunt immensas divinitates, et in aliorum opinione quidquid attribuunt divinitati ratione sui esse omnium aliorum esse quidditativum, aut activum, quia solum id convenire potest soli Deitati tanquam universali essentiae Dei. Patet evidenter, omnis suspensa quo sit active realiter, aut virtualiter, a quo prius resultet in statu quidditativo, nequit esse esse omnium primum activum, nec esse esse quidditativum omnium, nec actualiter existens quidditative esse, cum esse nequeat ponere, quae tamen requiruntur ad esse esse omnium activum, et quidditativum, sicut de creatis, aut divinis ab alio producibile realiter, aut virtualiter supposita aliud prius suum activum, a quo participet esse activum formaliter autem existendum et in statu suo quidditativo, nihil ergo realiter, aut virtualiter producibile dici potest esse esse omnium activum, aut quidditativum, solum quod id reservat soli Deitati universalissimae essentiae Divinae, quae esse est omnium, tam divinorum, quam creabilium.

12\. 7.o sequendum est, esse omnium esse quidditativum, et activum, a quo sunt omnia, quod ipsum ab alio sit collocandum in rerum ordine, non posse metaphysice cum aliis entibus extra, sed esse prorsus absolutum a quovis alio re ipsa differente, quare nullo realiter eidem coexistente, sed id existere potest sive solum existere potest integre et se perfectum, et nullius alterius indigens. Patet, nam sicut ens quod est, quod est ab alio, relativum est ad aliud, atque proinde nequit existere, quia propter essentialiter est alteri coexistens, et affixum, ideo sit esse non est absolutum, ita similiter ens, quod non est ab alio, sed a se totum suum habet esse realiter, et virtualiter, et quidditative, sub omni genere causae formaliter, aut aequipollenter, nequit esse connexum alteri, nec relativum ad aliud alium coexistentem, sed est in se penitus absolutum ab existentia cuiusvis alterius re ipsa differentis.

13\. Itemus quod intentus huius capitis praefixum, scilicet Deus, sive summa Deitatis, et formale constitutivum intrinsecum obiecti sub hac Deitate praedicta, distinctum, et existens esse suum esse quidditativum, et activum realiter, aut virtualiter, aut aequipollenter, a quo realiter, aut virtualiter, aut aequipollenter

fiunt

hent sui status quidditativi et exercitii, omnia quae sunt tamen quo est, quia possent in aliquo rerum aequante sufficientiae a priori reddere revocari. 2°, quod Superessentialis habet inseparabilem exercitii, seu exercitii quidditativi, quod ipsius esse. 3° demum habet esse ita abstractum ab exercitio cuiuslibet alterius ipsa differentiis, quod ulteriori probatione non eget. Cap. 2um ex doctrina praedicta denuo confirmatur illius esse primum a quo sunt omnia propriissimum omnipotentem Deum esse.

Cap. 2um

Ex doctrina Praedicta denuo confirmata colligitur esse primum a quo sunt omnia, propriissimum omnipotentem Divinae conceptum esse.

14 Aliquid in Deo concedendum suum esse realiter et vitaliter, et obiectivam rationem penitus incredibile, quod quod ultimo debet de hoc quaestionem rogabit; propter quod est ens quod tunc dicitur Superna Divinae, aut creaturae. Et si luminum ... Patrum Sancta Claudat hinc veritati, ... creatura ... quia tu adaequatum theologi lumen, adeo tantum oculi quorundam alioqui sibi clarissimi, clarent ex Sanctorum Patrum et pressione ... hinc veritatem amplexere.

+ adeo

15 Pro quo notandum est multiplicitatem esse in hoc ... revocari posse; demonstrative quatenus habet aliud ... ulteriorem ... sive habeat aliquid ab ... dedicatum, quare ... parva creatura, seu ... a Deo, quatenus non habet aliud, a quo propriissime sit, et nihil eius non esse revocari possit, quod ... excellentiam afferat. 2° potest in Deum aliquid ultimo revocari posse, quatenus habet in Deo ... sufficientiam et aliquid ... quaerendum, cur id habeat esse, quin prudentia ultra aliquid ... aliud inquirendum. Quod ... de hoc ...

4; sed realem adductorum Libri, quare est

cau

[illegible] sunt adducta a Deo talit, ut effusa calcas, quia Deo ab aeterno [illegible]
[illegible] in lucem edere, voluntate [illegible] nunc quaerere placat admi
ratio [illegible] : assignat enim aqua [illegible] 2° [illegible]
activa libera creaturi, utrum sufficiens ad [illegible] intimo [illegible] realit
admittendam. 2° revocat aliquid in Deum [illegible] eius, quam
explicat [illegible] de potestate Deitatis ab intra [illegible] quo pacto [illegible]
[illegible] aliquid a Deo, scilicet relationes, et alius [illegible] re
vocant in esse, utrum [illegible] aqua [illegible] potest, et [illegible]
actualiter [illegible] sunt in [illegible] sequenti, quae ratione [illegible]
suspendit admiratio, [illegible] acquirere, cum [illegible] re
lationes [illegible] Dei liberi, placat, [illegible] enim a priori, quia
Deitas existit [illegible] aqua [illegible] relationes [illegible] relationibus
[illegible], et [illegible] suis [illegible] in necessitate prudentes [illegible]
[illegible] in malis [illegible] incurrere.

3° potest aliquid in Deum revocari [illegible] quirent [illegible] [illegible]
tionem, tamquam in [illegible] sufficientem ad [illegible] deinde [illegible]
[illegible] [illegible] quae ratione [illegible] indigere a Deo [illegible]
[illegible] revocat, et [illegible] Deitate, [illegible] et [illegible] praeter
[illegible], 1. [illegible], quam, ut a Deitate sint talit [illegible] [illegible]
sola defecit [illegible], quoad [illegible] praeter [illegible] ipsa conveniunt, [illegible]
quia [illegible] indigeret ad [illegible] [illegible] [illegible] sicut si
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] quia [illegible] unde [illegible] admira
tio; 2. extinguit [illegible] inquirendi, cur Deus auctor [illegible]
sit a praeteritis [illegible], [illegible] quia sibi [illegible] sunt, ut a se [illegible]
[illegible] quiescit in quaerere, cur existat creatura, [illegible] quia [illegible]
[illegible] impedita. [illegible] aliquod [illegible] his modis [illegible]
[illegible] bonum, ideoque [illegible] honorem [illegible] [illegible]
[illegible], et [illegible], aut [illegible] dicitur [illegible] omnia [illegible]
[illegible], aut eminenter, quia 1. [illegible], 2. [illegible]
[illegible], aut activa [illegible], aut [illegible]; 3. [illegible]
sufficiens ut a Deo sint [illegible] [illegible] principium
aliquam [illegible]: [illegible] [illegible]
Deitatis actus [illegible].

[illegible]

18\. Sunt autem huius assertionis ultra dicta, quia ratio [illegible] apprehensis [illegible] patet ex perfectione simpliciter simplici, qua carere foret imperfectio, talis haec sufficit, ut omnia bona vere sint ab alio, tamquam adaequata ratio satisfaciendi sufficienter quaestioni [illegible], cur aliquod bonum exstat; quae propria perfectio Deo nati nequit; alioquin foret imperfectus, aut non summe perfectus. 2.º, quia id statuitur a Sanctis Patribus asserentibus à Deo summo bono, bonum omne provenire. Sanctus enim Augustinus lib. de duabus animabus contra Manichaeos cap. 6.º fine, quod quidem diligit, quoniam est, in quantum est, a Deo est. Idem ipse sibi libro de doctrina Christiana capite 32; Cetera quae sunt, fecit Deus, et nisi ab ipso esse non possent; et in tantum bona sunt, in quantum acceperunt, ut sint. Subscribit Anselmus lib. de casu Diaboli, capite 1.º; Sicut a summo bono non est nisi bonum, et omne bonum est a summo bono, ita a summa essentia, non est nisi essentia; et omnis essentia, est a summa essentia. Unde constat, ut omne bonum sit essentia, et omnis essentia bonum.

19\. Ratio autem qua ab essentia ultimo producantur prata [illegible] distas virtualiter ab ipsa, multum addit [illegible] deinceps Deitatis ad actum dicti distinctionem 10 de Trinitate. 1.ª fuit [illegible] 5.ª, et 6.ª, quas summatim colligi dictum 10 de Trinitate. 1.ª dixit virtualis relationibus ab essentia Deitas ut a relatione dicta virtualiter [illegible] est [illegible] aequate sufficiens ad [illegible] relationum, quia intrinseca illarum ut a qua [illegible] pod[illegible] praepolita sactiva que relationes [illegible] extrinsecus denominata [illegible] antequam exstant, ex qua [illegible] profluxerunt in lucem, ut ex abdito fonte [illegible] de radice fructus. 3.º, quia Deitas sufficit [illegible] aliquo modo minus est. 4.º quia maius est, ipso sufficit [illegible] aliquo modo minus est. [illegible] propter [illegible] Deo realiter producta, quia praecedit [illegible] aequate [illegible] perfectionis, ut [illegible] ipsarum aequata, quo denominant ab [illegible] productive [illegible], sicut ab essentia [illegible] in se relationes exstant, virtualiter [illegible] sunt [illegible] aequata ratio perfectissime continentis relationes: [illegible] virtualiter ab essentia producuntur. 5.º quia multitudo quaevis revocari debet in unum principium, ut ordinata sit, et confusio vitet; ideo creaturarum omnium principium unum assignatur; ergo pluriumque

relationum

Avendaño.

+ esse debet

relationes una Deitas prius esse debet salutis, quibus addi ponit non habet nos agmen instruct. [illegible] a Deitate [illegible]

20. Ex hac veritate [illegible] [illegible] esse rerum omnium [illegible] a Deitate, non [illegible] melius explicari [illegible] aequalis perfectiones Omnipotentis, quae erat capitulus huius scopus, [illegible] sufficere, [illegible] omnia posse, quae vivunt [illegible] perfectiones acquirunt e esse [illegible] perfectiones quod potentis, ut Deus esse [illegible], quod enim [illegible] sufficeret, non [illegible] summe perfectus, at idea quo sufficere [illegible] omnia [illegible] quae erant omnia, sive [illegible] ut sola sufficeret [illegible] ad stabiliendam et veritatem [illegible] omnium quae sunt a [illegible] habet. Ceterum [illegible] sufficiat, [illegible] omnia possit [illegible] a quo [illegible] quae sunt [illegible] ultimo [illegible] quod ad originem revocant omnia [illegible] merito dici debet Omnipotens. Et [illegible] Omnipotens perfectissime dici debet. [illegible] constat, et [illegible].

21. Sed [illegible] non si [illegible] esset, [illegible] omnipotens non esset, falso diceret Omnipotens, [illegible] ea sint [illegible] quae [illegible] non est Omnipotens [illegible] posset ea [illegible] quae posset [illegible] 2° [illegible], Et enim [illegible] Omnipotens [illegible] ad [illegible] creatorum, [illegible] ad [illegible] quae non [illegible], ex suo [illegible] latius patet [illegible] quod [illegible] perfectiones [illegible] virtutes, [illegible] efficacia, quae [illegible] ex suo [illegible] ex re sufficiens, [illegible] aut esse possint omnia, quae sunt, aut esse possunt, [illegible] quae ex [illegible] et [illegible] esse [illegible] perfectiones [illegible]. [illegible] perfectissimas, non Omnipotens in [illegible] [illegible] Omnipotens, quae [illegible] tantum [illegible] Omnipotens [illegible] cap. 3 [illegible] Omnipotens [illegible] proprio [illegible] propriis [illegible] aequalitate [illegible] Deitatis

CAP. 3um.

Statuitur Omnipotentia, ex suo proprio conceptu formali perfectionis absolutis intra propriam lineam, adaequate constitutiva formaliter, et in recto Deitatem.

22. Ex dictis, nullo negato formaliter consequenter deducitur Deum adaequate constitui formaliter, et in recto per rationem formalem Omnipotentiae propriam, quam per aeternitatem, et amorem, aliasque perfectiones absolutas in linea Deus apte definit, a seipso, dum Genesis 17 clamat; Ego Dominus Omnipotens, et Exodi 15 dicitur: Omnipotens nomen eius. Probatur, nam Omnipotentia propria ex dictis n.º 20 formaliter, et in recto dicit virtutem quam habet, ad quod sufficientissime, et absque formaliter virtualiter, aut consequenter, sive aut esse potentiam, quae simpliciter est, aut esse possunt, et intra quam est Deus; sed haec omnia convenit his nec in ratione omnium aliarum perfectionum absolutarum constitutiva adaequate formaliter, et in recto Deitatem intra propriam lineam: ergo Omnipotentia secundum proprium conceptum perfectionis absolutae formaliter, et in recto constituit adaequate Deitatem intra propriam lineam, quod satis elucet maiore ex dictis constat.

23. Minor probatur quia licet omnes absolutae perfectiones quae sunt in Deo virtualiter, ut 1.º Dei gratia, quae est radix adaequata Dei; et formaliter Omnipotentiae, propter quod simpliciter, et absolute constituant omnes formaliter, et in recto Deitatem, cum tamen eam constituunt, quatenus virtualiter idem sunt cum ratione Omnipotentiae, quae est Omnipotentia formalis, quare ex formalis, sed quia omnia attributa constitutiva Dei sunt Omnipotentia, nos perfectiones inhaerent esse Omnipotentiae Dei formaliter, et in recto, satis adaequate. Ergo sola Omnipotentia formaliter, et in recto Deum adaequate constituit rationem suam perfectissime, aut ratione per ea sapientia; et aliis per alias aliunde quam ditis, omnes enim formaliter in Omnipotentia continentur absolutae perfectiones: ergo licet omnes absolutae constituant formaliter, et in recto Deum, Omnipotentia tamen ultimatum complementum pertinet ad formale constitutivum Deitatis in recto.

24. Exemplum adest: Sicut enim verum, et bonum

sit

sit idemmet formaliter, et obiective, nihilominus est formalit ut verum intelligit, non ut bonum, et ut bonum formaliter amat, non ut verum, et sic amor et cognitio D. intrinsece virtualiter, nihilominus amor est aliquomodo formaliter principium Sancti Spiritus virtualiter, quo modo non est cognitio formaliter, sicut cognitio formaliter est principium aliquomodo Verbi, quomodo principium non est amor formaliter, ut explicat dist. 2 de Trinitate num. 4, et 5, ergo evenit in dicto, cadente super extra intrinseca dicta, non super intra, quae est idem met.

25. Confirmatur 1°, sit Sapientia D. intrinsece virtualiter idem debere, vel Omnipotentia formaliter in eam denominationem habere ex conveniens cum omni scientia creata, cum qua divina formaliter constituit genus sapientiae, cum hac cognitione creata non convenit formaliter D. Sapientia, quatenus virtus est activa seu efficientia ad extra, sed potissime, quia cognitio evidenter dicta, sic Sapientia D. non est ex eo potissime, quod noverit evidenter dicta, sed quia conveniat formaliter cum omni cognitione creata, constituit aequale Deus formaliter et in recto, sic ex eo quod sit Omnipotentia formaliter a qua creatura sit, quin ipsa stabilis, ergo Sapientia D. non quia Sapientia potissime, sed quatenus formaliter est Omnipotentia Deus aequale constituit in recto.

26. Confirmatur 2°, non Omnipotentia, quo formaliter est Omnipotentia sive ex virtus ad extra, convenit cum omni perfectio creata simpliciter simplex, quae producit, cum enim omnis creata perfectio fluat effective ab Omnipotentia, non solum praesupponit in ipsa perfectionem omnem simpliciter simplicem formaliter habitam, quam creatura participat, nullum enim principium est aequalis alteri dare posse, quae in se non habet formaliter aut eminenter, ergo autem perfectio simpliciter simplex, melius est habere formaliter quam non habere, debet enim ea quae formaliter carere perfectione, debet ergo Omnipotentia quatenus, ut est productiva Sapientiae formaliter includere Sapientiam, et cum sciat creata convenire formaliter, et ut est primum principium amoris summi boni, debet amorem summi boni formaliter includere, quem cum amore creato formaliter conveniat, ergo Omnipotentia formaliter, ut Omnipotentia, claudit essentialiter omnes perfectiones simpliciter simplices, quae relucent in creaturis ab eo productis, ergo non habet Sapientiam formaliter, ut est Sapientia potissime, nec amor, ut est formaliter amor.

27. Confirmatur 3°; singulae perfectiones absolutae sunt

essentialiter

essentiæ suæ, et non realiter, sed æquivalenter; nihil enim aliud virtualiter supponit, quam quod sunt, sed id a quo sunt omnes, et singulæ perfectiones absolutæ Deitatis; realiter est Omnipotentia physica tantum, sed efficiat extra suffecientiæ suæ aquatæ, ut exirant ab ipsa Deitate perfectiones omnes absolutæ, ceteræque de illo habeat perfectiones: quod Omnipotentia realiter in se collectiva ceteras omnes perfectiones absolutas. Respondeo, omnes enim sub æquate sumuntur id, a quo sunt omnes collective sumptæ, quod omnes, et singulæ perfectiones creatæ collective, et divisim, quapropter a quo sunt omnes sub non possunt esse realiter omnium collective. Cap. 4um Argumenta contra primatum Deitatis, et Omnipotentiæ divinorum omnium enervant.

Cap. 4um

Argumenta contra Primatum Deitatis, et Omnipotentiæ divinorum omnium enervant.

28. Obiecies contra dicta 1o; quod Deitas per praxim non distinguitur, neque virtualiter ab ipsis, nequaquam esse principium activum, aut quidditativum, et consequenter nec esse Omnipotentiam, et id a quo sunt ea, quæ sunt. Resolvitur quaerendo conjunctionem: non est principium activum sui formaliter, et physice: verum concedo conjunctionem, equipollenter, eminenter, et longe, nego; aquare enim praxim sive potentiam formalis et physica, quatenus sicuis continet, aut continet activè non repugnans antecedenter exigit duplicem: 1o sufficientiam aquatam proximam excludentem omnes alias principiantem ... indigentiam omnem aliarum causarum, aut principiorum, ut constat. 2o distinctionem exigit realem, aut virtualem, ab eo quod continet in virtute principianti.

29. Deitas, quod non est hoc praxim virtualiter perfectionum, quas identificatas secum habet realiter, et ideo non est principium activum, aut potentiam physicam formalis ad absolutas perfectiones ex se producendas, habet in se perfectionem activæ potentiæ praxim, scilicet sufficientiam aquatam, ut exirant ab ipsa perfectiones, que quiretur et a aliis causis, aut principiis ad exirendum; ideoque Deitas longe dicit perfectionem potentiæ sua ratione sui. Possidens tria specialiter suæ actionis identitatis. Eminenter, et equipollenter est potentia physica quatenus longe melius habet a se suorum omnium praxim ... quorum enim ... posterioribus Deitate sua habet ex ... aliis causis aut principiis distinctis

realiter, aut virtualiter, ideoque merito dici debet omnes actus, et quidditative formaliter, et per quidditatem, et Omnipotentia existentissimas sufficienter ut illas, quae sunt ab ipsa distinctae, exercere secundum Originem.

30. Obiicies. Receptivitas etiam propria, similiter est inadaequata, et Sapientia continet formaliter omnes perfectiones absolutas, ut ostendimus, deinde quod est de se modo relativi ad extra, propterea quod constituit adaequate Deum formaliter, et in recto, sicut propria et inadaequata receptivitas Omnipotentiae. Respondeo receptivitas inadaequatas Omnipotentiae non includit formaliter omnes alias perfectiones absolutas, sicut nec inadaequatas D. Sapientiae receptivus: quod eque constituit, aut non constituit Deum tam Sapientia Sapientiae, quam Omnipotentiae receptivus.

31. Declinando contrarium: discrimen est apertum, sicut enim magis propria, et similiter utrumque receptivus similiter virtualiter idem quod divina perfectione, qua Deitas formaliter, et in recto constituit; propterea est inadaequata Omnipotentiae receptivus non emendicat perfectionem ullam extra lineam Omnipotentiae formaliter, quin coalescat propria Omnipotentiae D. receptivus adaequate Deum constituendo: cum vero Sapientiae receptivus operatalis gratis, aliunde quaesitis extra suam lineam, quia nequit esse propria, et inadaequatas receptivus D. Sapientiae, nisi pertineret ad alias lineas, ut ad se trahat perfectiones alias extra genus Sapientiae, scilicet amoris, immensitatis, et aliarum, quas ex se non affert formaliter genus Sapientiae: quapropter receptivus Omnipotentiae proprius continet formaliter intra propriam lineam, quod exprimere debet, ut sit inadaequatus Omnipotentiae D. receptivus secus tamen receptivus D. Sapientiae.

92. Simile discrimen est inter receptivus inadaequatos Sapientiae, quam Omnipotentiae, prout ad creaturas, et posse respexerit; neque enim neuter adaequate Deum constituat attributa, et aliter quod divinae totalis Dei defluunt, neque vero receptivus Omnipotentiae ut tenens non constituat adaequate Deum, debere esse inadaequata ratione partialis, quia scilicet comparata ad omnes, quod ab Omnipotentia sui habere, neque si comparetur ad ea, non potest non eius receptivus adaequatus formaliter esse, receptivus vero Sapientiae D. Et ad omnia cognita comparet, adhuc erit inadaequata, quia non explorat amorem, et alias perfectiones

absolutas

absolutam q. Omnipoa dicentes n' possit n' exprimere, sitaque vatis ex parte subiecti; quare semper est discrimen inter utramque q. perfectionis complexum tam aequatam, quam inaequatam, quapropter Omnipotentia, potius quam aliae perfectiones, dicitur, et in recto dicit Deitatem.

33. Et hinc ulterius doctrina roboratur: quia, licet aequalitas, realitas, et humanitas, quae sunt parte vivit idem ... hominis ... tamen, nihilominus humanitas potius, quam aequalitas, et realitas, formaliter, et in recto dicit naturam ... hominis, quia formaliter hic refertur ad ... humanis, secundum aequalitatem, aut realitatem. Et omnes perfectiones absolutae sunt parte vivit idem cum Deitate, nihilominus Omnipotentia potius, quam aliae perfectiones ... formaliter, et denominat Deum ordine ... Deitatis, quia formaliter Omnipotentia dicit ordinem ... Deitatis, secus autem amor, aut bonitas. Cum potius debeat ... idem ... quae dat intrinsecus Dei perfectione, ... idem ... formaliter, ut ostendi disp. 4 de Trinitate.

34. ... Et intellectus, et volitas sint idem vi ... intellectum, nihilominus intellectus potius, quam volitas formaliter dicit ... intellectus quoad rationem actus intelligendi: volitas autem potius, quam intellectus formaliter dicit ... quoad rationem actus amandi, ... dicit rationem actus appetendi, ... utrum ... non roboratur ... formalitatis ad ... ipsa ... Quod constat ex dictis a me supra disp. 7 de Trinitate n.º 48, et 70.

35. Denique, licet scientia, qua Deus ... novit suam cognitionem indistinctam, ... de Omnipotentia, sub hac acceptione ... sufficientis ad ... ; dicat parte quae Deitas, ac Omnipotentia, quoad ... perfectionis formaliter potius tam dicat, ut formaliter Omnipotentia ... adoptam, quae ... mutuari, ... talis scientia, ... creaturis ... Dei suam indistinctam ... Omnipotentiam, ... formaliter ... Deitatis ... in recto, sicut neque creata ... idem eminenter, ... Deum formaliter, et in recto ...

q. Omnipotentia, constituitur perfectiones absolutas, a quibus exeat, ut per hoc contineat formaliter, et in recto Deitas, quamvis omnes perfectiones sint in re, ut liberi idem cum 1º praedicato Dei, ex terminis constat. haec enim est vera formalis: Omnipotentia, quatenus, et quia formaliter est omnipotentia, sine Deum a quo constituit formaliter, et in recto; non tamen est haec vera: Sapientia quatenus, et quia formaliter est Sapientia praecise Deus a quo constituit formaliter, et in recto.

36. Obiicies 2º: Deitas, et Omnipotentia, quatenus sunt id a quo sunt omnia, formaliter includit intellectionem, ut supra ostendimus: ergo Deitas, et Omnipotentia sunt etiam ab intellectu. Consequentia probatur, nam ideo Deitas, et omnipotentia est perfectissima dicitur a me, quia formaliter includit intellectionem, et hac exclusa non esset Deitas, et Omnipotentia perfectissima, qua sine repugnantia cogitari posset: ergo Deitas, et omnipotentia sunt ab alio priori; quare non continentur in 1º praedicato, a quo sunt omnia. Consequentia probatur, nam non constitutivum per rationem generalem, quale est intellectio Deitatis, est prius saltem ratione constituto. Respondeo: concedendo antecedens, et distinguendo consequens; Deitas, et Omnipotentia quoad originem, negatur sunt ab intellectu, tamquam a priori, quo sint physice non causari, haec enim sunt solum a Deitate, id est ab omnipotentia sunt omnia; Deitas, et Omnipotentia sunt ab intellectu, sicut etiam singulis praedicatis absolutis, tamquam a ratione communi, id est praedicato constitutivo partiali sine prioritate quoad originem, concedo consequentiam.

37. Subdistinguo deinde 2um: Omnipotentia non est ab aliis virtutibus prioritate substantiali, concedo; antecedens, prioritate quoad originem sustentationis, ac virtutis ad omnia potentis, nego antecedens, est enim in reliquis aequivocatio confundere has prioritates, cum hac, quae confusio totius contrariae opinionis origo fuit, licet enim ut sic est aliquod constitutivum partiale Dei, nec impedit invictus esse, quod proprium Dei praedicatum sit origine 1um, et totaliter a se: Dices: Omnipotentia formaliter est a se, sed Omnipotentia formaliter est amor: ergo Omnipotentia formaliter est ab amore, sicut est a se, sed est a se 1º quoad originem: ergo est ab amore 1º quoad originem. Distinguo consequens: ergo est ab amore, quatenus habet formaliter Omnipotentiam; concedo consequentiam: est ab amore, quatenus est formaliter amor praecise, nego consequentiam, nam amor creatus etiam est amor: ergo Omnipotentia non est ab amore creato

tamquam ab orige sui. Cap. 57 nixus Doctr. recentioris obscurare nantis Deitati radicis gloriam, et Primatum omnium Rerum Divinorum infringit.

Cap. 57

Nixus Docti recentioris obscurare nantis Deitati radicis primam gloriam, et Primatum omnium Rerum Divinorum infringit.

38 Doctus recentioris in materia Primatus Rationalis fuit nullo vero suo Docti per relationibus [illegible] ... [illegible]

[illegible]

39 [illegible]

[illegible]

paulatim assuescant, ideoque oculi tenebrosi addiscant. Quod primo ... non auscultent.

40. Dixi 2º, nemini detrahere, dum sua deservire, quia qui non sui intelligerent, ut bene caperent Doctores Sacrae Scripturae, Patres, Theologos, ac Philosophos, viri clarissimi ... Bono praecedere, nec infelicis illius Caietani ... partes, ne lucem ... Voces enim quibus utor ab Scriptura, Patribus, Theologis, et Philosophis accepisse me constat, enim ... quae vocibus signant, ut meridiana luce clarius est ... quae dixi dixisse 2º 5 ... quae si ... dubitari ... mittam.

41. Patet enim 3º Primitiis in Theologia facile, quod Theologorum principes, ac Magistri de ... Joannes Evangelista, qui ... ut ... clamant, instar Aquilae supra ... volans ... radiante intro spiciens ... claritatem evangelii sui ... primum posuit ... Verbi ... In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum; Deus ... idem ... Verbum erat ... quem erat Verbum, erat in Deo tamquam in ... Deus idem ... re ipsa ... Verbo, non produxit realiter, in quo ... produxit virtualiter, ut ... idem ... realiter ... virtualiter ... videat cum Joanne ... Theologi ... in Symbolo ... Deum de Deo, Lumen de Lumine, Deum verum de Deo vero ... verum Deum ... a Verbo ... nec realiter distinctum, me ... realiter Verbum producat ... produxit ... in quo virtualiter ... lumen ... rationale produxit ... lumine ... in ... non separabat ... nobilis ... genuit ... flammae ... Divinus ... bene ... oculis ... ab esse ... Evangelii ... Joannis ...

pduxit V. + quips ...

Quamvis repetere, [illegible] aperto rostro propugnare nollem, quia [illegible] antiquos adeo theologos, et praestantissimos [illegible] [illegible] regnantes.

42

Si quid enim testibus [illegible] dimissis declarari, quoque est bonum a summo bono [illegible] exeundi quem admodum ex ardente sole sidera micant, aut e [illegible] fonte flumina manant, et ex sua radice lilia florescunt. Sunt enim hujusmodi imitationes illius mirandi germinis, quo Trinitas [illegible] floret. Illa enim, ut [illegible] S. [illegible] Dionysius lib. de divinis nominibus cap. 2o, florens [illegible] divinae [illegible] germi[illegible] [illegible] et [illegible] Conveniunt enim [illegible] [illegible] cessio [illegible] ex radice [illegible] una [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] recentiores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nat [illegible] quia admittit [illegible] [illegible] superest hic [illegible] [illegible] declarari, nisi quisquis [illegible] studio [illegible] dicere [illegible] [illegible] [illegible], aut malignorum [illegible] oculorum [illegible] voces, et res adulterantium, [illegible] Apostolus ingemuerit [illegible] [illegible] [illegible], qui dicunt lucem tenebras, et tenebras lucem.

43

Sicut [illegible] oculis [illegible] [illegible] [illegible] relationes, dic mihi [illegible], [illegible] petere [illegible] sit [illegible] relationes ab essentia, [illegible], nihil aliud est, quam quod exant relationes ab essentia [illegible] realiter: Reclamas, [illegible] relationes exant ab essentia. [illegible] nihil aliud est, quam quod [illegible] distinguit realiter a relationibus, [illegible] habeat sufficientiam statuendi relationes [illegible], et traducendi [illegible], relationes ad statum exeundi simpliciter in seipsis, exant [illegible] distinctae realiter ab [illegible]. [illegible] adhuc, [illegible] traducat posset [illegible] relationes ad exeundum in seipsis? [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] relationes [illegible] in seipsis [illegible] aequata [illegible] [illegible] proxima, sive [illegible] relationum, [illegible] sua verificat [illegible] relationes [illegible] sine [illegible], [illegible] impatiens ad hoc [illegible], cum [illegible] [illegible] [illegible] a relationibus? [illegible], quia [illegible]

utpote sperg. perfectiss., ita prior continet eminenter agit bonorum sylexu

longe meliq quam in radice fructus aut in fonte continet agit

rivique ubertim effluant.

44. Dicas tamen, haec te ingerere, quod enim relationes inessent virtute eminenter, aequate continere Deitatem, et continentiq. Sanctus dicere, Deitatem esse perfectiorem saltem extensive relationibus Deitatis, hac quando eminentia sit diffusivo, et dicatur omnes relationes, nostri Deitatis possibiles seorsim, et distincte, quod minime possit extendi relationes, ideoque maiore ambitu, et amplitudine Extensio Deitatis, quam relationis, quam propter esse singularum relationes perfectiorem continet, ut origo, et primi actus, non continentiam actum nequitur summe perfecta, sicut ideo Deus continet eminenter creaturas.

45. Ceterum, ut uno verbo tibi satisfaciam, sicut dicis ista

percipis: remihi, quod sit creatura a Deo productio: non obscurum idem: an forte non: quod deum esse rationem a priori creaturae, et primi actus, sit aliquid sufficiens denominandi possibiles creaturas, antequam exant: quod item sit Deus in Deo continet satis eminenter: quantum summe necessaria sint, nequit naturale conceptu clarissimo tamen, quod ultimo talis creatura a Deo mutet in virtualem distinctionem relationis ab essentia, quam recentior sic admittit, et bene concipit, ceteram vero, quae ratione et conceptu clarius productio creaturae ratione sibi potuit, et concipere tenebit non eductas virtuali relationis ab essentia, nam haec nullatenus, quo imitatio quidem talis productionis ut sic, eam rationi distinctae, solum in virtualem distinctionem huiusmodi mutato, ratione quod creaturas, quibus conveniunt talis, et virtualis productio concipi, distinctione virtualem sint, ipse deducitur, istam meam doctrinam admittit, ac denique percepit, cum quod ab obscuritate recipit dicitur, quod clarissime continet admittere: satis ergo clare rei ponit se ab obscuratis.

46. Inde constat, quam absurde Synonime dicant

eminentiae adversae cum Alii volent, a priori, primi actus, ipsa

continens

Idnens p mij fontis aut radicis, per deniq. politos; Item enim

eandem esse C. rechionem in re signent, aliter in re, et alit secundum

diversos conventus, et in relationes extrinsecas diversas rem

eamdem exprimant, dicit enim Vettes ro pror, quatenus Schottid, in

quo quiescit inquisitio, procedens in to quaerens cur erat omne dis-

tinctum a Deitate; l. ut e idinq ultimo revocat ex a re, dicit

vero p ras politos, quatenus aequivet officii patri suppleto requisitio ibi ar-

tibus ad effum; quibus ipse cernat ante rationem politi, et excludit om-

ne effectus rationem a Deitate, sed mentiam, sed vero, primo aut vii actio

dicit; quatenus e idem q. virtualiter sit ad exandy actus tay. et

dicit relati-

sua propria politis, velut p aequivet pos creati; Itemque v.o dicit relati-

onis instar fontis aut radicis; l. quatenus excellit tamquam fecit, sal-

ff extensive tiz, sicut putare fontis fluentis aquam, excedit et ro

dis antecessit fructibus; l. quatenus latent in Deitate relationes quae

mox erunt in luce, ut ex radice flos, vel e fonte fluvius. Vide

quomodo dixerat realiter exprimant eis vocibus; et maxime in eade re

sit inseparabiliter relationes, et dictatione earum recte; ut alium unum et aliud

scientifice probat, neque disquirant, ob tam signatam realiter in recta

formas signandi magis, etiam ut notis, in ordine ad varia

notat, et in aliquibus in alio parte probaret de ffity exceptis, necessa

et attributa methaphysice inseparabiliter idem fatur, q.e. I.o dial

omnes resolvente in entitate, similiter in variis effectibus realiter adusque suppre-

mum ... Cap. Vires addo frustra conantibus evellere radicem

virlem

Cap. 6.

Vires addo frustra conantibus evellere radicem virlem

47 Dices: in realiter dista recte p cipi; cur

unum ab alio producat, relationes autem, et essas sit idem realiter actual

id autem producitur realiter a seipso principium potest. Haec tamen via non est firma quia parum capacitatis verificandi videtur ista praevatio ejusdem producentis realiter se relationibus essendi; omne enim ad rem admittitur in Deo, sine dubio realiter actualiter, ideoque producitur in relationes essendi dictionis intra virtualem limitationem realis dictionis, de quibus dicta realitas non fuit possitio praevationem aeternam ejusdem intra praevationem realis. Sine dicto dictio, Deus enim est Deus ut Causa: Causa autem est Paulus et non est Paulus, etc.

realiter distinguitur ergo falle, si velles, principere posses, quod relatio producat virtualiter relationes, sed identificatur realiter distincta virtualiter limitationis, qua Deus imitatur principium producens realiter atque etiam se esse realiter dictum.

48 Sicut enim tale principium aliquod est posse proximum, ut exeat tamquam ab ipso realiter distinctum, ita de Deo dicitur eminenter a Deo sui virtualitates actionem, ideo quod Deus verus realiter distribuit utrique producenti, sit Deitas et posse proximum ut exeant relationes virtualiter distinctae, quapropter eas dicimus dici eminenter actuale Deum virtualiter actionem extensivae, quare merito tribui debet esse tamquam principium virtuale relationum esse dicta virtualiter a se esse, tamen enim Deus imitatur principium realiter producens, quod imitatur eminenter dictas realiter mutationes in producto. Sed non realiter distinctionis in dictione virtualiter: quod licet identitas realis non obstat distinctioni virtuali, nec obstit distinctioni virtuali relationum ab esse, sicut enim admittitur ejusdem ad seipsum habitudo distinctionis virtualis, admitti debet habitudo dictionis.

49 Si dices ad quod video, cur esse dicta virtualiter a relationibus esse debeat prior, et in Deo sit relationibus quod prioritate non admissa, necessaria ulla ratio virtus activa relationum, aut eminenter actione dicens. Sed utrumque tergiversandi potius amoveas, ostendi in cur nam nequeat Deitas ... aliquod verum ... relationum. Nos in relationibus distinctis virtualiter et realiter identificatis, eam dicit prior virtualiter aliam quam merito suo verum Deitatis principium ponit alteri, tamquam ... tione dicta, quatenus directe, et indirecte substituit secundus atque indistinctus ab ipsa assistere ad verificandum directe ratione sui, per quibus de Deo praestant gradus eminentis quibus Deitas eminenter relationibus, quorum ad

Vim

Vim fecundi se communicandi tribus Personis, seorsim et distincti

& identitatem realem, et ceteris perfectionibus ... realem.

Deitas secundum aliquid indistinctum virtualiter ab ipsa est, distincta quod virtualiter a

relationibus, verbo Dei iudicio praeponitur ipsis relationibus, quatenus non se

... aliquid distinctum virtualiter ab ipsis directe, et in recto subijcitur ad veri

ficandas omnes directe praedicationes, continenter quidem eminentiae

dicto, quia eminenti ... Deitas, ut distinctum virtualiter a relationibus

debet esse revera praecise virtualiter, quas relationes continet. ...

50 Maior ex terminis innotescit, nos ...

distis, ut creatum, et increatum, ideo ... increatum, huiusmodi

... quia verbo Dei iudicio praeponitur, ... ad verificandum ...

eminentiae, ... et hoc sui ... omnes eminenti, quibus carere

... perfectionis, quapropter eidem ... bona ...

... sufficiens, ... bonum ... et eidem quod ...

... possibilitas sufficeret ... creata sint, et hoc ...

non ... Unde dici ... nequeat ... Deo ... aut ...

... Deo ... ex capite ...

virtualiter ... venire debet.

51 Minor autem ex fide constat, ... quam admittimus ex fide. Deus ...

virtualiter relationibus ab ipsa, ... ad ...

... Deitas, in relationibus ... sui ... virtualiter ...

... idem ... virtualiter, et realiter ... virtualiter ...

sit, et aliquid distinctum virtualiter a relationibus vim ... ut identitas

... ratio ... relationibus, ... extensive perfectionem, ideo continet

amplitudine sua ... perfectiones relativas, indicat ... esse ...

... possibilitatis ... si velit. ...

directe sola Deitas immediate subijcitur in recto, ... relationes ...

ut ... immediate ... sui ... in recto ... relationis ...

... verificat ... immediate de relationibus in recto, scilicet, quod non ...

... seorsim et ... quod non ... sui conceptu ...

... virtualiter ab ipsa ... et ... creaturas ...

enim ex suo conceptu ..., ut ab ... quod ...

modo

modo qualitercumque per intellectum non est vestigabilis, et [illegible] Deus sed-
nus: sicut Deus unus est, ... [illegible] haec, et eminentia, qua Deitas
praesupponit relationibus, ipso Deitudo [illegible] rem proxime virtualiter rem re-
lationum, ob quam praecontinet relationes, aliquo vero sit [illegible] abesse, quo
sunt Deitas non est aequaliter a relationibus, ut ab origine sui.

52 Confirmatur 1°: entitas B (scilicet ipse Filius D.) ideo pos-
terior est origine, quia entitas A (scilicet ipse Pater D.) et haec o-
rigine prior est illa, quoniam entitas A Patris, vero Dei iudicio praesupponitur
ad entitatem B, actus a fieri A directe, et in recto, tamquam subiectum, de
quo verificatur hoc praedicatum, scilicet, entitas Patris, est aequata ratio sufficiens, ut
exerceat Filius; et est ipsa proxime, sicut [illegible] aut posse proxime, ut exerceat Filius;
debet ... [illegible] eminenter aequata Filius, ut illius prius activi realiter,
propter quod exit Filius, [illegible] evocatur a priori, et causali, sive quo
ut dictum est, quo [illegible] revocatur in Filium, [illegible] Deitas imitatur
non Paternitatis praesupponit enim ipsi, quoad esse subiectum directum et [illegible]
relationis [illegible] Deitas in recto per virtute relationibus dispositum est posse proxime
ut exerceat Paternitas in se ipsa dicta virtualiter a Deitate, debet quod Paternitas
in Deitate revocari, ergo tandem a priori, quin e contra Deitas aequaliter
in Paternitate revocetur, quod quamquam verum est, exit Filius, quia Pater exit, tamquam
quam eminentiae dicta realiter, et ideo prior origine realiter, tamen est verum, Paternitas
exit, quia Deitas exit, tamquam eminentia prior origine virtualiter, quae [illegible]
fateri nolit prius clariori, timeat ne sit [illegible].

53 Confirmatur 2°: non ab eodem est aliquid actualiter exercere, [illegible]
a quo prius fuit proxime exercere posse, sed a Deitate sola praedicta virtualiter
et relatione fuit proxime exercere posse Paternitas, ergo ab eadem, ut dicta
virtualiter a Paternitate, convenit exercere Paternitatis secundum ultimum [illegible], quod haec et
in se ipsa dictam virtualiter abesse. Confirmatur 3°: non ab eodem est actualis communicatio
Deitatis, a quo prius Deitas proxime communicabilis, et ex necessitate communicanda fuit, sed
Deitas in se ipsa, praedistinguitur virtualiter a Paternitate, proxime communicabilis est, et ex
necessitate communicanda ergo Paternitas: ergo non Deitate ponitur actualis communicatio Deitatis

activa

activa, quæ non est aliud, quam ipsa Paternitas realiter et virtualiter. Cætero lege locis citatis, ad Sanctitatis enim tuæ verba succurrendum. Et aliquibus otiosis visum fuerit inter clarissimas has prodigere rationes; at ego fueris, et non præsagus, malui tunc sensus prodigos, quam indigos modo reos iudicari. Capit. 6 quæ aliæ rationes enervant.

Cap. 7um

Aliæ rationes enervant.

54. 2o mereretur author sic ex definitione productionis virtualis, quam non sponte puras arripuit, sed distortas insualiter afferret mihi sic: Origo virtualis est, ipsa similitudo extremorum, cui si addatur distinctio realis, unum ab alio producet realiter formaliter. Hoc quod est, inquit, dicendum quod relationes esse virtualiter creatas, esse virtualiter accidentia, esse virtualiter imperfectas, esse virtualiter finitas est. Quod si dicat, deffendit poterit discretio distinctis. Creatio virtualiter est illa, quæ ita ab alio est, ut si inter utrumque addatur distinctio realis erit creatum formaliter, at relationes ita se habent, ut si adderet distinctio realis inter ipsas et essentiam, ipsæ erunt formaliter creatæ: ergo relationes sunt virtualiter creatæ. Discursus legitimus est, et ratio similitudinis, nisi quod certi probet relationes fore creatas, si disquirant realiter ab essentia, quod producerent realiter ab essentia, si ab illa eloquerent. Paternitas est infinita virtualiter est, cui si addatur distinctio realis ab essentia, erit finitus, at filiatio talis est, cui si addatur distinctio realis ab essentia, erit ens infinitum formaliter: ergo filiatio est finita virtualiter. 2o autem si addatur distinctio realis inter relationes et essentiam, relationes sunt creatæ, et finitæ, prorsus evidens est, quod ad adversarios procedunt realiter ab essentia tamquam a principio distincto realiter nec.

55. Ego tamen ne detorquerer, ut sit ab adversariis, in absonum sum de definitione, sic erroris tum præcavi, dum productionem virtualem definivi dicens 2a disputatione Cap. 5 adiunxi, scilicet quod productio virtualis est talis extremorum similitudo, quæ si recipiat inter extrema distinctionem realiter sufficeret ad realem productionem unius ab alio. Cuius sensus est, quod eatenus extrema talia inter se se habent, ut producens et productum realiter quæ conveniunt in omnibus

aliis

alijs ex ratis. Vlla dirig ar rali dictis, p[r]o[p]t[er] subrogat[ur] in r[e]l[ati]o[n]e dicto virili
[illegible] int[er] extremas dicta, dat[ur] p[ro]ducto virilis et talis a extremorum
Simitudo cui sola deest dicto ralis, ut dicat[ur] p[ro]ducto ralis, apellat[ur] p[ro]duc-
tio virilis: sicut recte dicit[ur] idalal[is] cui solus realis dif[ferent]ia deest, ut spe-
cies solis sit aquate [illegible].

56\. Se[cu]nde satis [illegible] [illegible]: q[uod] animalitas [illegible]
[illegible] dif[ferentia] rationalis [illegible], quare nec m[ir]atori cum se non e deduce
extremas deffi[nitio]nes [illegible] hanc: a [illegible] Simitudine virili [illegible] alre
lationes, et ex dicta rali [illegible] Patris a filio coalescet p[ro]ducto v. ralis.
Nec enim mixtis fieri debet ex p[ar]te rally doctoris [illegible] [illegible],
ex parte [illegible] ralis [illegible], et modi [illegible] [illegible] quibus variatis, vari-
at [illegible] aquata deffi[nitio] [illegible] ralis doctoris [illegible] [illegible] precisius [illegible]
[illegible] coalescens, sicut [illegible] [illegible] animalis, et realis coalescit
[illegible] deffi[nitio]. Et in quodlibet [illegible] [illegible] verificandos eos deffi[nitio]nem
[illegible]: s[ed] sufficit aliquod, nec idexplet opus, sic talem Si-
tudine, intra doctoris secundum se, quibus addita [illegible] rali dictae
[illegible] p[ro]ducto ralis unius a [illegible], recte deffi[nitio] p[ro]ducto virilis. Et
nec o[mn]is Simitudo, nec ulla declarare signanda sit. [illegible] ab o[mn]i [illegible]
dendum sit ex p[ar]te [illegible] c[omm]unis in ea diff[erent]ia. Sufficit enim una [illegible]
[illegible] fuerit [illegible] diffamenis [illegible] additus specificat, [illegible]
[illegible] virilem, a [illegible] summum [illegible] analogia cum Simitudine rali. Sicut
ex diff[erent]ia realis declarat quomodo animalitas sit [illegible] propria, q[uod]
verba, quibus [illegible] nihil et usurpant a me quando [illegible]
hoc eadem [illegible], verissima sit, si vero detorquea[n]t in alienum sensum
[illegible] [illegible], quo fiat [illegible] fictio, nec a me sic usur-
pant ea verba, nec [illegible] mittenda sit arguentibus.

57\. Nunc a[d] argum[en]ta [illegible], et evidenter non [illegible]
illationes [illegible] probabiliter e[ss]e in ea deffi[nitio]ne satis inferri, sicut et eos [illegible]
tempore defendi posse, q[uo]d [illegible] clarius ostendam, [illegible] q[uod] illationes in-
ferior, scilicet relationes [illegible] virilitate [illegible], ad probandam [illegible] minores,
a si paternas, et esse retineant [illegible] Simitudine [illegible] com
[illegible] [illegible] ralitex dicti, p[ro]ducti scilicet, [illegible] ralitex aliam ab [illegible]

[illegible]

producenti, q[uod] vi[rtu]s infus[a] addat p[rae]cisse disqui[sitionem] Paternitati aeq[u]e realiter, quia adm[odum] D[eu]s a Filio Divo distinguit[ur] in [illegible], neq[ue] [illegible] realiter ex [illegible] primis p[rae]cisse, Paternitas est creat[ur]a [illegible] esse Finis alig[uo]d equale Deo sal[tem] intensivè totidem [illegible], et equales [per]fectiones requisitas ad excludendas imp[er]fectiones creat[ur]arum.

58. Nam Filio D[e]i verè p[ro]ducto actualiter, id fieret, q[uo]d s[ci]entia realiter, quanto eff[ect]us [illegible], atq[ue] D[eu]s, eius aut[em] creatus verè caret infinitis [per]fectionibus, quibus omnia Divina gaudent, et excederet ideo infinitè excessu a Deitate, q[uo]d minime convenirent relationibus Divinis, si retinerent p[er]fect[ion]es [illegible]. [illegible] uno talem distinct[ion]em, qui Divinitati conceditur. Videmus quod nulla sit relatio [illegible], nec [illegible], quia [illegible] adderet realiter alig[uo]d distinct[ion]is relationis absolutæ, n[on] ideo esset immat[eria]l, q[uo]d [illegible] alig[uo]d summè perfectum, et equali Deo, quoad esse, dyaut[em] [illegible], et excludentes ... imp[er]fectiones, quas [illegible], ideoq[ue] nec relatio [illegible] realiter accidens, nec [illegible], nec alig[uo]d [illegible], [illegible], [illegible] tunc, plura Divina realiter distincta [illegible] excludentia, quoad esse, [illegible]. Mare tenim adhuc verius, et [illegible], quas [illegible] relationes, et p[rae]cissè demum [illegible] eas distinqui realiter alig[uo] genere realis [illegible] ditionis actualis, in [illegible] p[er]fect[ion]i, relatiue absolute [illegible] realiter, q[uo]d è verum, [illegible] eas realiter distingui [illegible] [illegible] sal[tem] entis infiniti [per]fecti.

59. Non è q[uo]d eisdem relationes [illegible] p[rae]cisse, q[uo]d realiter disquant absoluta, [illegible] addat, nec equale [per]fectiones q[uo]d Deitati [illegible] relationes [illegible], si distinguant absoluta, quia [illegible] realiter p[ro]ducendas absoluta, si distinguant realiter absoluta. [illegible] è, [illegible], [illegible] è verissim[um], quia relatio [illegible] sequeretur, ut [illegible] mo [illegible] aut[em] repulimus [illegible] particulare, p[ri]ncipiti [illegible] relationum [illegible], [illegible] ditione realem, [illegible] p[er]fecta [illegible] imp[er]fectiones [illegible], quibus [illegible] realiter [illegible], et [illegible] maxime repugnant, [illegible] creat[ur]a [illegible] accidens, imperfectio, creatio [illegible] realiter, quia ablata [illegible] distinctio realis [illegible], [illegible] aut saltem superiorit[atis], et l xcviii.

As

60 Ad 3m argum. retorquendo, quod sic deduxit: illa similitudo realis est, ergo virtualis sicut realis, et ita productio realis; nam similitudo illa nihil est aliud, quam dependere relationem ab essentia, tamquam productum a producente; unde si similitudo illa a productione assimilativa producentis est realis formalis, etiam productio ipsa est realis formalis; sed illa similitudo non est formalis realis, sed tantum virtualis, quod si dixeris, realiter cum virtualiter idem sit idem, non dum intendis explicare, quod sit illud virtuale produci, non vitare reinventum, cum dicitur ad formalem realem produci, dicitur esse similitudinis virtualis. Hoc autem petitionem explere virtualis, quidem explicatione indiget.

61 Ergo talem similitudinem [illegible] reipsa virtualem esse, sive quae versatur inter distinctas virtualiter, imitari quod realem similitudinem, quae reflectantur producens et productum inter se distincta realiter. Existit conceptus formalis, quaerit generici, quo definitio formalis ea sequitur, nec explicat an illa sit similitudo realis, quae reflectantur extrema distincta realiter, nec an sit similitudo virtualis, quae reflectantur extrema distincta virtualiter, sed ab utroque praescindit, sicut conceptus generis animalis, quo definitur homo, praescindit a rationalitate leonis et humana determinatione, nisi ex addita differentia. Nec propterea ultimate definitur homo per animal, nec explicat circulo vitioso definitionem hominis, dum variis conceptibus clarioribus et minus claris, generis scilicet et specificis, eadem definitiva conceptio realis indistincta declaratur; sic productio virtualis, cuius similitudinem intangendo his exprimunt, additis conceptibus definitionis particularibus, summendo esse productio virtualis, et contra similitudo per conceptum definitionis esse virtualis, et non sumitur realis. Nemo tergiversaris, sciant qui instaurat in sua definitione: animal quo homo definitur est humanum vel non humanum, si 2m est mala definitio, nam homo realiter est animal humanum: si 1m: quod definitur idem per idem, dum homo per animal humanum definitur, et explicat ignotum per aeque ignotum. Vide quam potenter nitaris arguto.

62 4° nos impugnat sic: produci est conceptus aequate distinctus a dicere reali, quamvis enim legitima ratio dictionis sit productio, tamen productio constituit contradictionem, ut fere omnes supponunt disputantes, an Deus possit seipsum producere, pluribus affirmantibus, posse seipsum creare, aliis negantibus non posse seipsum aeque creare, aliis affirmantibus, posse seipsum 2° producere quia non possit seipsum 1° creare. Sed quidquid sit de veritate harum opinionum, illi qui illas defendunt, et qui illas impugnant, unanimiter docent, conceptum productionis distinguitur a [illegible]

dictionis

" dictioni. Ita ans, inquit, nihil aliud e nary addere relationi, ut producenti realiter ab eisd. Ultima quas dictionis realem ... abessat, ... re
" ipsa de conceptu adaequato productionis abessat. ... dictionis ... conceptu extra conceptum adaequatum productionis. Unde rursus inquit, subinferens:
" quod de facto relationes procedunt realiter et taliter abessat. ... conceptus taliter adaequatus productionis reddit eum productum realiter, ...
" ... scilicet dictio non constituit productionem.

63. Aliquis hoc loco est defformem ... ut ... non sine mendo ... incistere. ... nam ab eodem principio ... nanhia colligit. Supponit enim esse certum apud omnes conceptum productionis adaequate distinctum esse a conceptu dictionis, et conuerti ex dictione, nulla alia constituit dictionem, sed productio sicut ... realis dictionis. Idque probat authoritate, quia graves aliqui Doctores dicunt idem se metipsum posse producere, ... disquat, ... inquisitionem ... unde colligit ipse productionem non constitui ... dictionem, ... at e qua ... inferat, ... productio dictionem inferat, nec ei ... arguit, quod ... arguens ... complacitum: ... platonica Doctrina ... ipse docet. Probo ... quod aliqui Doctores asserant idem se metipsum producere posse, colligit ... author, omnes supponere dictionem non esse de conceptu productionis, cum a dictione separabilis sit, at ... deducit inde, nec productionem inferre dictionem, sed esse dictionis argumentum, ... dictione reperiri possit: quod ... dicit ... esse productionem ex dictione non constitui. Et ... idem se producere posit, implicat ... dictio, nam inferri dictionem, et dictionem inseparabilem esse ... a dictione, quod est falsum, ... possit ... producere.

64. Roboratur amplius ex sua docentium idem se posse producere, ... inferre realem dictionem et non esse penes istos de conceptu productionis, quoniam infert non apte colligi dictionem realem ex conceptu productionis ... producere ... sed ex illa sua colligis ut indubitatum apud omnes ... conceptum productionis a conceptu dictionis adaequate distinctum esse: ergo non colligis ... certum, non inferre dictionem ... Scilicet productionem argumentum esse dictionis: ergo pugnant ... colligis ab eodem principio. Deinde ... est stultum inquirere ... aliquid se possit producere. Suppono quod productio

dictionem

arguto +

productionem

distionem in esse rat. in finalitur, quam suppo, quod ex definitione productio constituat, si in utroque casu extitisse nam dicitur est: et quod est extra quaestionem, quam agitant Scholastici, non potest suppositum ab aliis, quod producit, sit aliud quam distingui.

65. Quarto refellitur quod a Doctoribus omnibus, ut certum ponit [illegible] probabiliter nemo dixit, si producit deceptione distinctionem priorem ab [illegible], quod est realiter distingui taliter, ut in eius nullatenus includat. quod ad- omnes + [illegible] ostendo 1o, nam id ipse dixit, quia Doctores omnes, si dubitant si affirmant, idem posse semetipsum producere, dato quod Deus aequaliter productione sine reali distinctione: sed ex tamen minime dixit, non si ipsi, qui docent idem se producere posse, nam id posse fieri, si in illis [illegible] realis dictis actionibus, si quarum priori constituatur producens in re esse, et primum producere potentia, a posteriori distinctum realiter in re esse producens constituatur: ergo si extra se dixit producens ut tale constitutio aliquid re ipsa distinctum a producto. Signum [illegible] in quo patet et per se potens affert actionem [illegible] producere, qui realiter distinguit, si producto, si ab actione posteriori qua huius producta constituit in ratione posteriori. Semper ergo dat distinctio realis inter constitutivum priori, et posterioris.

66 2o quia enim [illegible] aequivocatio dicere eorum esse Doctores sanctos vicissim esse Deum agere distinctam productione, et distinctionem realem. Et si quis Deus sua est [illegible] distinctionis realis agere distincte esse sentiret, separatam a re realis productionis, non tamen contra, quia Michael, et Gabriel, Angeli, realiter agentes distinguuntur, quin Angelus alter alterum producat, et Adamas Adamantem non producit, si tamen se re ipsa distinguant. Unde concludimus omnes, satis patere realem distinctionem [illegible] realem productionem, ideo quod non omnem realem distinctionem esse [illegible] realis productionis, si aequaliter distinctionis realis esse exercitio per se productio, [illegible] a [illegible] distinguit a re, qui dat actualitatem et aptitudinem distincte realiter a reali, numquam tamen contra sentire Deus [illegible] suum, qui intendit [illegible], scilicet e converso realem productionem excludere realem distinctionem. [illegible] necessario sumat [illegible] agere [illegible] ab animalitate dixit, imo Deus [illegible], ut fatetur adversarius, quod productio realis [illegible] distinctionis illius [illegible]; ubi non [illegible] esse [illegible]:

animal.

aialenim e Solis [illegible], et ex hoc colligit infallibit, inseparabilit, enim sufficit ad illationem, si non excludit exclusionem, aut [illegible]. Unde patet in signis [illegible] fallacia, qua suppon[illegible] ex hoc placitum, quod productio [illegible] non includat [illegible] distinctionem [illegible] Deus solum [illegible] directius [illegible] distinctionem non includere productionem.

67. Ut vero [illegible] fallacia detegat, dicendum est 1º [illegible] ans: q[uo]d [illegible] excitat [illegible], produci non [illegible] sat, si dicendum q[uo]d [illegible], aut ab utroque [illegible] e [illegible] distinct[illegible] [illegible] distinct[illegible], transeat ans; produci taliter absolute [illegible] [illegible] [illegible] prio, [illegible] distinctionem [illegible] producenti a producto, nullam [illegible] includens [illegible] in solis, [illegible] ans; [illegible] enim [illegible] producti [illegible] rationem aut pure virtual[illegible] separabilis [illegible] distinct[illegible] producto [illegible] simplicit[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] producentis a producto [illegible] ex ea [illegible] productio [illegible], [illegible] [illegible] q[uo]d producto [illegible] absolute, [illegible] aut ag[illegible].

68. Quia de [illegible] Sancti Patres [illegible] intelligunt [illegible] distinctionem [illegible] productionis simplicit[illegible] et absolute [illegible], [illegible] absolute [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] Scriptura clamat: Dixit Dominus Domino meo [illegible] meus es tu, ego hodie genui te. q[uo]d absolute sine limitatione, taliter productionem [illegible]: [illegible] directa [illegible] absolute [illegible] Theologis, dat actus liberi et meritorii ac moralit[er] honesti: q[uo]d dat [illegible] ex se liberum a quo [illegible] quia morali honestas, ac libertas in actu [illegible] in obliquo [illegible] [illegible] [illegible]. Necesse est, q[uo]d [illegible] ant[illegible], et [illegible] [illegible] eadem mentates affirant, ut [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] alicui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible], alioquin nulla artificiosa [illegible] a regula [illegible] [illegible].

69. 2º [illegible] ans, [illegible] ea sit [illegible] Doctrina scilicet [illegible] secundum se solum inferre [illegible] distinctionem, [illegible]

n̄ dependet nisi a termino; ex natura ergo sua nullo modo valeat ad rationem
actus, relationis realis dictae, quae pertinet ad eius esse, et eam non auferat, debet
vera productio, quae pertinet ad eius rationem, quo fit productio non efficiat
dictae realis ... sed actus efficiat ... cum ... faciunt, neque manent
productio, si ... removeat: alioquin si maneret, tamen productio
sine dicta relatione ... maneret, ... haberet verum ... falsum;
... quamvis ergo productio relationem absolutam realis sit, ... reali ...
reali talis ... relationis ... producerent absolutam realem, ...
... intelligit ... esse de facto realem productionem absolutam relationem absolutam
... quia sicut ... productio ... non ... dictione
... ... realis absolute ...

7°

Unde ... ad ... dicere
... relationem ... productionis ...
... realis ... manserit
... productionem absolutam realis absoluta, ... non ...
... realis absolute ... unius ab alio realiter
distincto; ... ... ut
... : ... productionis ... sit
... additam productionem ... agi
... productionis, ... realis dictae ... manebit productio ...
... realis, aut ... realis ... quare ... ...
... non ... enim ... talis productionis
... realiter ... realis non manet
productio realis, sive ... ut modo ... sive
via ... ut mihi certum est, realis enim productio ... infert
... productio ... realis productio
realis, aut ... qui reddit ... relationem ... absolutam
non absolute, ... realiter ... ad ...
productionem ... ut relationem ... dictio ... realis ...
... et in ... realis.

7L

Sed ut videatur, quam nullius ... quos ...
... patentes ... quantum ... hoc
... ... non ... nisi ... realis,

ut

vtaiali et humany: go bruty het aquiv. Icepty aialis dimis:

tq hec coar pt, quay pt hia. Cogenim sepis zvalibs e extra

Icepty aquaty aiallis in hoc. quia exra Icepty sucuonis e disti ralis

hic inet subinferas: q sbatiy e de eo ralis diallq. e in hoc. I

hec vltima coar quanty vltima hia patebat, quia Icepty aquaty

aialitis sume seipsa denotat zem aial sumis, id auty g. destracas

scilicet ralitas adiungenda n. Ichit fralitez aial sous: q q. go

texy sercelentymati rio, levidissimo hic rece posteris, Ishat enim

eisde q pbiati tritis.

72 Neccu diuty hireas, zebis vtriq. Snatus loa

gemina quas patentissas exclamaveras, nec enim sufficit dicere

Icepty aquaty generiq aialis aut ralis pauchonis vt reipra dicit

aial, aut q. couchio ralis, nisi sulaviunbat specifice Icepty vivens

enim side sensitivo, n fautaial raliter, neq. s paucho secundu

se sine discerali suory efmrorig facti ratter fauctay Divini

relatione abessat. Sequereterim iata vulgasit, i sussio

multimaginati, reginse posh raliter cy capitosie, fuastonat

nobet & Icepty prestivy, ideo q s sterig fallunt, vitnvirh

stensit, nas exte, q. p duchio ralis sit p duchio quidam et exco

q. p ruchio secunes coern Icepty n expletalem dictione illi-

qere Snat aiquerf ig. pituchio ralis e natabs q. dist e ralig

e incautel alludi prescisionibq. cop. & aiquetas etas

Cap. 8. 9 ple

Arguta cetero

73 S°. n simpugnat, neq. eade facilitate sisemel sic

gere datq e dici posset esse des a se raliter, sive seipsas visilit p du-

cere, sienim res simel dicat p ducere visilit alias sibi tempo

fatq raliter, ignoro, cui n posset esse seipsas p ducere. Cra

ingenuig ipse novit n si kerisui solvendi arguthe, et adelicit

les fore dicer sine risu essas n dici visilit a seipsa: D. quam

in

in meis [illegible] propter adeo solutionem. Sic inquit 2°, nam unde probabit, inquit, essentiam non distingui a seipsa virtualiter? Infra ostendam, ait, Cel[ebres] Theologos ... rationem aliquam, qua probabiliter deffendat essentiam non distingui a seipsa virtualiter, [illegible] sicut enim ad infinitatem essentiae spectat, illa de ipsa et relative sibi identificata realiter, verificent praedicata alias [illegible] 1° dicta. Ita dicet aliquis ad eandem esse infinitudinem spectabit, quod de ipsa, et iterum de ipsa verificent praedicata alias 2ª dicta. 2ª 2° i[n]cepta aquata productionis e extra [illegible] distinctionis. Unde ergo probabit si semel admittam rem procedere ab alio a quam distinguitur realiter, non posse procedere ab alio, a quam distinguatur realiter, non posse procedere ab alio, a qua neque virtualiter distinguatur. 2ª 3°, si seipsam essentia produceret, a seipsa distingueretur virtualiter, sicut enim verificare praedicata alias 2° dicta arguit distinctionem virtualem, cur verificare produci, et producere non arguet eandem distinctionem virtualem. Unde quod res essentiam non posse seipsam producere virtualiter, quia non distinguit a seipsa virtualiter, nisi hactenus dicis, quam non posse, putari potest.

74 Pleraque 3° quoque verbo dicta a me, productionem virtualem solum distans virtualiter. Ad sequentem igitur rationem constat e meis principiis absoluta constitutiva Deitatis repugnare distinctionem virtualem intrinsecam, quam satis est ostendisse ubi disp. 1° de Trinitate, quarum etiam meminisse sic disp. 2° cap. 2°, quas qui legerit, nisi [illegible] sit, probabilissimas iudicare debet, quibus adiungat maiorem Theologorum partem, aut omnes fere Theologi distinctionem mediam ex natura rei negantes, et virtualem intrinsecam inter absoluta Dei, sed extrinsecam aut rationis admiserint, ut constabit legenti disp. nostram 7am de Trinitate n° 11, et 82, non nisi per summam incuriam, aut [illegible] in [illegible] disposuit inexcogitabile esse rationem, qua probabiliter distinctio virtualis inter absoluta Dei constitutiva deffendatur. Item nec in infinitum abeundum in formalitatibus divinis distinctis virtualiter, sed in una sistendum omnium 1°, quae Deitas sit virtualiter insecabilis, sicuti abit in infinitum in rebus distinctis realiter, sed intra Deo sistendum probabilissimum satis disp. 5° cap. 2° et 3°, satis quod constat ex [illegible] disp. cap. 1°.

75 Perfectiones simpliciter simplices, quibus

Deos

Pcas Condivit disquerent vialitate propt oppos qruy requisit ad excludendas imperfectiones realiter etias disquirens, ut creati re- sites verifantes pratas desc. 2° dicta, propta realit disquirens, q qruy essentias qualiter, 3° aut absuty. Ceipratis repugnat, quae summe perfectas dent ralem idemitis. Qd q vita petes, ut probabilit defendat. Deit indisquibilis vialitate a semetipso. Nectuas ba hoc premit nas curle pratis oppis de relationibg. Cetera verifaty, inutil perad arguy, ut oppa prata verifent de pratis absutis int se, et etiam instan- tiit, abunde dixi disp. 1a de Trinate n° 62, et disp 7a n° 77 et 78, Idistiones enim distionis vialit nequeunt in absutas perfec- tiones cadere sine reali distio, q de ipsis verifarent, qruy inequalitas, posito int absuta, sub. et relativa repererit, q realem distin significant, aut qruy inequalitas, q relatus, et essat n equae patent, secundy sidy infinitas aut n sufficit ad oppa que q prata; nas alio qui posset aliqd in se n esse simpliter, dy aliud esset. Sed ad eas prius prata desit, qui sides docent, et quibg neminem n repugnat, q n afferunt perfectiones requisitas ad excludendas imperfectiones, a quo vis sente. de q° rore efficacissimas attuli disp. 5a de Trinate, q eu ut vere sibi- vitio amalsa omissit, mea nihil refert.

76\. Ad ras 2 (d)ifficultatis responsio e, dy solvia sy argum- a n° 63, Sed re mihi, cur sicut admittis distiones vialis intras infinit- a ifatas realiter, n etias admittis int identifatas vialit? Certe electua tibi res; distat ite e n° precenti productionis affexu seu adnexas distiones sibi pportatas, at productionis vialis n aliam exigit quas distio vialis. Ad- 3y, certe tolerantias dim exhaurit, ac ipse pathe facit, q int doctos hic arguendi mos irrepat, nas si semel evalis sit, ceffar, nulla veros chatolica n satis impugnabit, et rilicebit ab ex probiisine priu usus Philibut Genroy erit, q n eque sibi forment quatiat. Haec enim e in fide textu ab verig Arianos, quas filiy D. n est creat. aut Fil minor, I. ab eo pendens, ut a causa libere producens. Sed unde melig pro a Patribg id, quoq hoc arguto: Filiq D. n Sei dittas essas, aut inequalis Patri nas, sed unas, et eandes perfectiones absutas utriq.

ore +

x rit li.

utriq[ue] conveniam: ergo aliq[uod] ens nequit esse creatum, liberum pendens a suo principio nobiliori. Contra quam rationem eque suum argumentum retorqueo, si aliquod Dei opus creatum nobiliori libertate actum, ut hanc eandem essam, equaliter venam raut [?] effectiorem abutam: quod sancti Patres, et Theologi probant aliquid Deum esse creaturam ... a Deo, quiranam eam ... esse ... aliud sent, quia non est creatum ... minores, quia non ... enim ad hec dixeris, tibi responsum dabis.

77 Sit ergo evidenter, quam dicis homo esse, quia formaliter est animal rationale: idem eodem argumento suo pariter infringitur, nam si arguis, si Petrus esset homo, non esset animal rationale, ergo quod predicatis rationem animal rationale, predicabimus Petrum hominem esse, quia Petrus est homo. Vide quam argumentum sit ... ille tuus impugnandimus. Ne ... quod iaculis, quibus ut unius hostis oculus pungeres, tibi binos ... nihil ... ergo securius rebus, quam a me dictis anno 6 ... scilicet et rationem dixerim, ... realiter eandem esse posse, quin ullo vitio notet argumentum, postquam enim id est omnino natura, non procul exulet a ... ordine ... discursus proveniat, ad ... aut fide sancta, quod ego ... in argutate mea ... virtualiter productus non ... realiter individua ... quia productio penes omnes est unius posterioris ad aliud prius, sive dicas supra aut in effectus distinctionem, et equaliter distinctionis ... eadem ... aut realis, aut virtualis, aut productio rationis, quapropter ex natura distinctionis optime deducit natura productionis.

78. Sed non tamen impedit, quod posita illa, quae esse eminentiale, quod dicit sese relatio in essentia est proxima Christi, nam res in se ipsa formaliter et actualiter nequit sese esse eminentiale a relatione distincta realiter, et formaliter continens eam esse ... quod implet relationem: a omni plat relationem hanc esse eminentiale, et politi ... in essentia divina. Maior, inquit, mihi est certa, nam actu formaliter est relatio, et qualiter sunt ipsa relatio, et essentia actu ipsa et essentia implet.

ralitex +

" 3. essa inessa Geat ∂tinentias eminentiale q. ... activa; go "
" implat, q. ante inty. relatio Geat ∂tinentias eminentiale q. ... activa inessa. Sed O ... studio ... impugnandi genius! ... enim e in meo discursu, q. n ... ipsi ... n supp abipso ...

79. Sed quam benedictus sit deus. Scrutemur. ... inquit essas eminenter ∂tinere relationes virtualiter ... priori, q. n ... relationes ... Seipso, et ... idemptificatis realiter ... in alia ... Probo ... in ... Pr. 1°, nam ... relationes et essa ... realiter ... inter ... et ... intrans adverticanda ... Deitas enim e ipsa ... relatio, Deitas ∂tinet ... eminenter ... idemptificatis ... relationes ... et collectim singula ... et tres sunt relationes, relationes vero nec divisim nec collectim ... ipsa ... patent, aut distinguuntur amplius, quam essa ... tres relationes, q. n ... virtualiter ... essa; Deitas enim e, q. q. e relatio, relatio v° n e q. q. e Deitas: go sicut ... adeo ... ∂ponunt sine ... inter ... realiter ... sine ... ∂ponent ... duo, scilicet relationes inessas ∂tineri virtualiter ... essa n ∂tineat virtualiter in seipsa, q. in relatione.

80. Confirmatur; Semel enim admissis adeo divisis ... in eadem indivisibilitate ... nullo negotio ∂ponunt ... duo, relationes scilicet produci virtualiter, et essam n produci ... facilitate ... communi essa, n ... relationes, ... realiter productam ... relationes, et n ... productam Deitatem: ... virtualiter ab essa relationes, ... ab essa, ... Deitas virtualiter producere relationes, relationes ... produci, n ... Deitas a relatione produci q. ab ipsa Deitate ... Deitas ... ipsa Divina ... relationibus ... enim ratio principalis ... q. Deitas ... emi ... quibus ... Divina ... communi ... idemptificatis ... patent ... singulis relationibus ... intentionali ... ut ... potius quam relationes

quibus idearum repugnat [illegible] in recto, sicut abunde constat ex dictis [illegible] de [illegible] de precisionibus obiectivis.

81. Et ultima contra nostram essentia Dei quatenus ludio subiicit in recto, fundat sane veritati, non repugnat, immo per se potius est relatio virtute Deitas praedicata, signum quod non dum incipit exercens relatio. Verum ita est in eo praedicatum dat esse posse proxime relationes continet eminenter sua latitudine singulas relationes, easque denotans absolute potius. Et non dum actualiter intelligantur exercere relationes in seipsis exercente prius sola Deitate, prout est dicta virtualiter relationibus. Denique vere [illegible] summum bonum a quo fluat omne bonum, quod non dum intelligit exercens, quod cumque [illegible]: Itaque adest vis sufficiens, et radix prior singulas ultimo revocetur ex natura liberi entis, quod modo intelligatur exercens. Haec autem sunt de re praetacta [illegible] quibus Deitas esse prius virtute relationum: quod Deitas continet eminenter virtualiter relationes, aut est esse quoddam eminentiale relationum. Haec autem supposita fide ita Christiana non sunt, ut sensibus oculis luce clariora videantur, et sine quibus altissimae difficultates Theologiae [illegible] potius nocte tenebrescunt. Capitis Disputationis analecta colligit.

Cap. 9um

Disputationis analecta colligitur.

82 Restat ea quae pendant, quae recentioribus [illegible] sua [illegible] [illegible] [illegible] sparsit in diversorum argumentorum nostram effectis, facile evanescunt [illegible] [illegible]. Quia dicit [illegible] mihi supponere relationes exercere portenta, quod essentiam, inquio [illegible] suppl., et non [illegible]: idem enim essentiam esse prius active fecundam et propagativam, relationes exercere portenta a [illegible], nec [illegible] [illegible] [illegible] virtutem, qua relationis ex [illegible] revocat in Deo sufficienter fecundam, ratio sane reciprocari sese vera causalis, qua Deitas infinitam et sufficientem revocat ipsas relationes fecundas, et continet essentiam ipsam quam [illegible] Deitatem a seipsa [illegible] dicatur virtualiter. Haec ille.

83. Sed impingit adhuc in eundem lapidem, in quem offenderat n. 39, nec dum advertere valet ea, quae sunt indistinctae, et inseparabiliter in eadem obiectiva realitate [illegible] involuta, [illegible] variis conceptibus nostris [illegible], magis minusve [illegible] clarioribus, et minus claris sapiunt a Theologis [illegible].

[illegible]

q abarig di, L, tinidz inclile centry dotivy, deptur si varii recurrant, q ipse cy otiby fatez tenet in doïis resdulter metaphas ꝯ quy superiorÿ, et superiori aduigq supremaz entit rocm. deptq enim ꝯ ois suppit dup- ty aialis, et nihilominq ꝯ aial apte predbat homo, partialiter sist alliunde noy. Stiq contra methq arguit; crea potste; go Deus poëz pdu- cere creay. At Deus poest pducere creay: go crea potise. ꝯ in loctis, etiam adeade ꝯtartrant. Pluvitz silite de Paulo. Paulz go silise ꝯ ro. demy exa Dei recte pt à gravissis Doctoribq innumeris, eoq. siten s summe ꝯ fectz inoi linial. Aursq exeo, q. det aliq. ensa de nario zaliter, et ꝯaliter, antorosy, à quo sitaq. ta ꝯlecho creary. At exeo, q. ory creata ꝯ fecho ꝯtmen delbeat eminenter in aliqo ptio totali sui, q. sit nario politey actualiteory. Atdoty lory oiy antiuq, e quibq Deiz exere nario ꝯcludit, e idz raliter, et virtualiter intkè, solog ꝯ dixromo deipi- endi ꝯ varia ꝯnotata diversifat: q eadz ꝯ fecho zaliter, et ꝯaliter explata ꝯ varios ꝯcepty magis, aut ming claros observire poë ut pluri- ma coallescant argato satis ap. omny Phy. et Theologos e ffaciter ꝯcludentia.

84. Deinde ꝯceptus prioris, et posterioris n d synonimq cy ꝯcepta paij pducenty, aut activy, ꝯ ꝯ. q ꝯ ꝯos, q. satis ex- plicitur nº 46, et ꝯ otiy disp 1o de potz Dei ad intra nº 25, nay ꝯditio prævia priore, et n e activa poor cognio boni prr ad stamore, et n e poa volitiva, ut go probet virtualiter Deum. exeo, q. sec sitorior- relatio posteriori, n ꝯ idz ꝯ idz, sicut nec dz homo aial differt. Deinde ꝯstat à nº 49 ad 54, eadem verag. n reciprocasitatis, ut infinitas, aut fæcunditas esse tribuat prioribq relationibq velut pard, cy se postponant esse vero Dei iudio, tribuens Deiti maye ꝯtensiony et ꝯtentiay, quay relationibq.

85 Nec inde emendz e. q. recentior hic verez scilicet, q. relatis D. saptant aliq. creatus, eoq. pr ꝯtneant ut poles ꝯmessa D. L, tenim ꝯveniant cy creis, in eo, q. aliquomo dis- quant à sua polate, sicut creis, differunt tn infte, q. D. rela- tiis n ꝯtrent in Deate tamquay in sibi poa ptenti nolle ꝯrelony

e rat

exer, ut nolle poes. exras creaturas, sicut D. sapia, minime creas redder, eo qd. percipiat dotes sicut creata sapia, quia differunt in ... per hoc, qd. creas cognio Deus comprehendere nequit sicut D. sapia. Cetera, quae colligi possent, istâ sufficiant ... replicates.

Disp.o 4.a

An singulae D. Relationes de ratione sumptae saltem inadequate constituant formaliter, et methaphysice Deitatem?

Cap. 1.us

Singulas Personalitates nullo modo constituere formaliter, et in recto Deitatem, certissimum esse debet.

N. 1. Et pauci Drs, quos allego n.o 2.o docuerint Deum constitui formaliter ex singulis trinitatis relationibus distinctive sumptis, alij vero cum limitatione dixerunt physice saltem, et realiter. Evidentissime Deus constitui tribus Personalitatibus de ratione. Nullus tamen, quem ego viderim expresse docuit constitutis methaphysice saltem formaliter et in recto Deitatis constitui singulis de ratione praedictis Relativis, imo contrarium oppositum supponunt ab omnibus, et vere quidem, praesertim si D. relationes distinctive praesumuntur ab omnibus, ceterorum sicut fatent cum Arriaga multi recentiores effacissime.

2. 1.o, quaeri posset verificari de Dcribus, qui dicunt a Dallijs, et Patribus, si Deus includat singulas relationes: quod Patres, Praesertim et Scilia dicunt integras esse vere dici de singulis relationibus, ista; quod Christus ... Christo D. praeter Paternitatis. Item unamquamque Personas esse plene Deum, et plenitudinem Deitatis, ut passim dicit in Concilio Lateranensi, Florentino, Toletanis, et repetit a Patribus Damaso, Hilario, Athanasio,

Ambrosio

Ambrosio, Boecio, quos allegat Quiroga disp. 9.a sect. 5.
et disp. 6. q.o ex falsum in hac sa. pt. q.a Et Paternas ri disquat
realiter a Filiatione quae est 2.a fidem, si disqueret, et adhuc inclu-
deret in essa formaliter, et in recto, sicut Pater quiquit disposset, unde Filius
non esset plene Deus, nec totam Patris Deitatem identificatam realiter, et
sibi donatam haberet. Si non disqueret realiter a Paternitate quae enim rugo-
nat distinctivo recto methaphysico, rugnat etiam distincto. Et Paternitas
rugnat communicari Filio quae identitas quoque et distincti formaliter, et in recto.
methaph. et quae identitas inde rugnat.

+ in recto dicitur Filio, nec identificari; communicari Filio realiter, ita necessario tota Paternitas formaliter et in recto claudens de Filio dici posset, unde etc.

3\. 2.o pt. q.o quae de Concepta formali recto praeter formaliter
et in recto distinctis aliquo subiectum etiam est formaliter et in recto de Concepta
formali subiecti quae extra praeter distincti. et quae nequit de Concepta subiecti,
formaliter et in recto [Distinctis eiusdem subiecti], nequit de Concepta praeter
formaliter et in recto distinctis eiusdem subiecti: sed Paternitas nequit
formaliter et in recto de Concepta Filii, nec de Filio praedicari potest realiter: quod
nec est de Concepta Deitatis formaliter et in recto, quae praedicatur realiter et in recto
de Filio. Similiter, idque includi potest sic: sed Deitas est realiter et in recto praeter
de Filio, quae in recto distincti: quod Paternitas inclusa formaliter in Concepta Dei-
tatis in recto; foret etiam de Concepta Filii formaliter et in recto, quod unusquisque
nari debet ab omnibus Theologis.

4\. Adversus aliter explat: quae includit esse realiter in di-
stinctivo recto, debet in subiecto distincto formaliter et in recto claudi; sed Pater-
nas in Filio, formaliter et in recto non includit: quoniam Deitatem Filii distincti
formaliter et in recto claudit. Sed Scarpuo et sic Paternitas in recto formaliter
includit in Concepta Deitatis distinctis Filii: quod formaliter et in recto cla-
udit in Filio, quae Sprsticum est. Adversus 3.o potest urgeri: quae convenit distinctivo
formaliter et in recto, convenit etiam distinctis, nec enim distincto rugnare potest,
quae distinctivo metaphysico formaliter et in recto quadrat. Sed Deitati repugnant
in recto praeter proprias Relationes, ut esse genitam, aut generare formaliter realiter.
Quare cum multiplicitates, et multiplicitas quae necessario disquat et opponant, alia
quae Filiationem, quae de Deitate formaliter et in recto dici nequeunt; quod
Deitas non includit formaliter relationes, quibus haec formaliter et in recto conveniunt

Veniunt

Quirendanno.

conveniunt, aliter eadem prioritate cum veritate subsisteret in recto.

5. 4º pr: prius proxe sufficiens formaliter generare Filium est in eo priori bene, in quo perfectissime Deus. Filius enim ex Apostolico Symbolo Deus est de Deo. et ex Nazianzeno Oratione 49. ubi vide, lumen de toto, perfectus de perfecto, integer de integro. Deinde prius proxe potens formaliter spirare Spiritum Sanctum, est bene Deus; Sed in eo priori quo concipit Pater Filium genitivum, non dum est aut intelligit Filius in recto, nec dum Pater et Filius est prius formaliter spirans, intelligit Spiritus Sanctus in recto, secus non esset terminus productus origine posterior principio producenti; Sed esse tale ratio pendet prius; quod in illo priori concipit plena Deitas in Patre generante Filium constituta plene formaliter, et in recto. Alter in numero l. Sancti Spiritus spirantis praesupponit esse [illegible] in recto producta formaliter, et in recto praesupponit.

6. Confirmatur: quia terminus productus constituitur formaliter et in recto prius producens, aut ipso formaliter includeret in recto, daret mutua prioritas physica cum priora vicissim intrinseca, et principium exercita, terminus enim praesupponit ex natura rei, a quo pendet prius, aut praesupponeret eum, a quo formaliter et in recto constituit, constitutivum intrinsecum est aliquomodo prius saltem ratione constituti velut ratio formalis intrinsece constituens, at mutua prioritas physica iugnatur etiam apud adversarios: ergo etc. terminus productus constituatur in recto prius productivum &c.

Haec argumenta pro non solent ab aliis (mutatis terminis), quibus proinde minime accedit ipsorum intentum, scilicet relationes nullo modo constituere Deitatem, quod esse falsum ostendam a numº 12, quapropter haec argumenta non aliter instruximus, ut eis procul esse deludat, quod verissimum est, scilicet relationibus non constitui Deitatem formaliter et in recto, quamvis in obliquo me iudice Deitas formaliter relationibus constituatur metaphysice.

7. Denique ratio, quam attigi disputatione 38 de Trinitate numº 2º; nam si Deitas praescindi posset a relationibus abstractive per intentionalem praecisionem, quin nullatenus relationes attingeret, non constitueret relationibus formaliter et in recto, sed de facto Deitas physice praescindit a relationibus, media productione, seu communicatione reali, Deitas enim Filio communicatur, quin Paternitas communicetur, et relationes producit, quin Deitas producatur: ergo Deitas constituitur neque ex relationibus formaliter, et in recto. Confirmatur: Deitas aliter attingitur a conceptu directe descendente Deitatis, quam Paternitas attingitur: ergo Paternitas

non

n̄ Ostitui recto Deitas. Co ap.t. Ostituj enim in recto cogni debet eodem mo, quo cognit Ostitutus ab intrin. xy O pscendenti, sed rel. pl. prata subire debet in recto. Pt ans: quia lt. diuise prescindi nequeant D. formalitates vt statui disp. 9o de Trine, nihilominus Deitas in recto, relationes auth in obliquo respiciunt à recepto directo Deatis, et à recepto Relous è contra Deas in obliquo, Relationes auth in recto cognoscunt.

8. Deniq. pt. ex natis prijs: idenim solus Ostuit formalit. et in recto, q. dere Ostituta vere prativa casu noinandi, tamquas identi fatus realiter, virtualiter, ó vextiliter agtè cū re Ostituta. Sed nec Reloes sin-gula diuisim, nec collectim de Deitate de Deate vere prant in casu noinan-di, tamquas aliq. identi fatus ó vextiliter aquatè cū ipsa Deate realiter. go Reloes nullo mo Ostituunt formaliter de Deitate, et in recto Deatis. Co a pt., et maior constat Disp. 1a cap. 3o. Minor pt.: quia q. d. Deas è vna q. q. Relous diuisim, aut collectim, solus enim è Deitas, et tn n̄ è Trina, nec è Patras; vt auth Reloes identificarent ó vex-tiliter aquatè cū Deate, reciprocari deberet haec distiua pratio, q. q. è Deitas è q. q. è Relatio, q. q. auth è Relatio similiter q. q. è Deas, q. ipsa fide veri fari nequit.

Cap. 2um

Inconsequentia quorundas Asserentium Deus Ostitui singulis Reloib. Physicè, ma-liter, et identicè, Redarguit.

9. Nonnulli Rores, int. quos è P. Arriaga disp. 48 de Trine num. 7o, et 9o secut. P. Mendoza disp. 4 de Trin. sect. 4 n. 9. Pat. Hurtado disp. 9. cap. 3. Tanner. 1a p. disp. 4a q. 4 dubio 3o docuerunt vt indubium esse D. in recto Ostitui Relatoib. orig. ó prato reali salt. physicè maliter, et identicè quatus sit idz realiter cū esse D. si-licet cū 1o prato D. Respuent metaphysicè Deus formaliter, et in recto, Sic n̄ certus n̄o existiment Deus n̄ Ostitui Reloib., et attrib. liberis metha-phice formaliter, et in recto, qui duo tas in fundezalia misi sit, vt nulla

possint

possint arte, me Iudice, dsui. Quapropt ostendam sam sane peccare dudbg

1o, q. a Istvo fralismetho Deitatis omnimo Reloes excludant, q Relaciam infexig disp. 5a. 2o. q. ad frale dstivum Deitatis inrecto pertinere, supponant Divinas Relaties physicè maliter, raliter, ac identicè, q. ty falso, tum impossibile deliction eam ostendo, quoniam nec 2y, nec 2u tolerari poel, nec tolerabo.

10. 1o. inam ideo physicè salts, et raliter D. relaties destruerent inrecto Deitatem quatenus stricte raliter cum essa D. I. quia sunt eadem ralitas Deitatis, fo inideri deludit Deitatis dstui vere ex Relationibg raliter, et physicè, n est unde talis dstutio probet. Cons pt, maior dtinet unicum adversariorum fundum. Minor autem pt quia Deus, sicut Pres, et Scilla testant, è raliter entas physica filij quem genita dicit, et è raliter idem cum Paterne, qui generat, et tn hec identitas n suffit, ut ullo vero sui Deitas proprie obtineret raliter, aut genita sit; id enim Scilia, et Pres dicere pro Sibent innumeris locis allegatis a Pe Ruiz disp 80 seche 13 de trine. Itr Paterna sèidem fraliter cum essa cor tribus ipso identis etiam physicè maliter, aut vero proprio sui, quis mittat a Pribus, et Scilijs. Paterna enim è essa aliter incoreabilis reipsa multis ipso identis, et uni tamum addita Stium quamvisgo Reloes sunt idem reipsa cum pratis absolutis, quibg Deitas fit fraliter, et inrecto dstuitur, n ideo fraliter et inrecto dstuit Deitatem.

11. 2o. pt a priori, quia n o è, q. è idem raliter cum essa I. dstutivo rei, dstuit ideam rem quidquid q. pot abs essa. I. eig dstvo virliter, et hec distinguali quod prato raliter, aut n identificari cum illo virliter, sive dvertibiliter agte raliter: go quamvis Reloes sint idem raliter aliqo mo cum dstvo Deitatis inrecto, n ideo dstuunt ullomo fraliter, et inrecto Deitatem, etiam physicè, quia distingunt abo essa virliter, nec ullamo sunt idem etiam physicè dvertibiliter agte ralit cum essa. I. dstutivo Deitatis inrecto. Cons pt inam id solum è physicè, I. metaphe rel dstutivum inrecto, q. raliter, et virliter è idem aquatè saltem cum re dstuta. I. cum eius agto dstvo recto, q. ostendi disp. 1. cap. 3. nam ea solum res dvenit Reloibg et dstutivum, qua dvenit eis dstvi de fto, I. de ftio dstutivi Deitatis inrecto, nullomo, nec physicè, nec idemticè, dvenit sine dicte Reloibg: go n sunt in-

recto

recto Ostitivy Deatis, nec identice, nec phyce.

12\. Disparitas et explicatur: nam aliud est realiter idem cum formali constitutivo recto Deitatis, aliud est recto constitutivi formale Deitatis in recto, sicut etiam aliud realiter idem cum constitutivo recto Deitatis, aliud esse cum illo realiter et virtualiter idem. Ad primum enim sufficit intima communicatio formalitatum, quae identice et perfectionis absolutae, qua D. Relationes et essentia gaudent, ut ex dictis lib. 2° de Trinit. cap. 5 et sequentibus. Ad secundum vero requiri, non videtur sufficere, sed ultra requirit constitutivum recti, et in corporato reali, quem non habent Relationes, et essentia, sed eius constitutivum in recto, ut dicens enim docet essentiam aequalem revera communicare tribus suppositis, alienationem autem non esse, recipia Patris cog., sed Relationes D. non sunt idem virtualiter, quae realiter, nec virtualiter intime cum esse constitutivo recto Deitatis, quod licet Relationes sint eadem realitas esse, sed sunt idem realiter cum esse constitutivo recto, non ideo constituent ullo modo proprie Deitatem in recto.

13\. Dices: 1° adverbium phyce, tenetur aliud significare, ultra quam significat hoc verbo realiter, ut significat id, quod antecedit operationem intellectus; ultra autem est Relationes esse realiter essentiam: ergo phyce quoque dici debet esse constitutivum. Respondeo: nam aliud est realiter essentiam, aut constitutivum Deitatis in recto, significante se realiter solam realem identitatem, non virtualem aequalitatem inter Relationes, et essentiam, aliud vero significante se realiter identitatem realem, et constitutivam in corporato, sive realem identitatem et virtualitatem aequatam inter essentiam, et Relationes. Porro dicendum est Relationes esse realiter essentiam et constitutivum Dei, adiective, sed neutraliter, minime tamen sufficit, ut sit phyce, sed metaphysice Deum constituat in recto, sicut nec sufficit ad identitatem virtualem Relationum et esse, quae requirit ad constituendum in recto Deitatem. Quo vero sensu falsum est Relationes esse realiter aut phyce Dei constitutivum in recto, sed adiective, quod significat his verbis in distinctio virtualis Relationum ab essentia, quae cum recto carent Relationes, ideo neque phyce, neque metaphysice sunt in recto constitutivum Deitatis.

14\. Urges: nam eo modo, quo + convenire omnes rationes formalis oppositae, quibus a Deitate reliqui Patris, unitas esse discriminat a pluralitate Relationum contra alios actualiter cogitationis intellectui + praevertentis, Patres enim, et Concilia discriminanter arte nituntur unitatem Deitatis, et multiplicitatem Relationum, et hic, quod Deitas sit vere totus et Paternitas vero et Filiatio realiter filio totus. Item, quia Deitas vere realiter generatur, secus tamen Paternitas, Relationem multiplicare, Deitas autem simplex, sed si sufficeret identitas realis, cum eorum quod concedit, ut utique D. adiective communicabile

dicere

+ praevertit

diceret, et potius Deitas, quam Paternitas esset vere communicabilis, ergo Deitas est saltem realiter, cum communicabili quodam: [illegible] eas omnes oppositas et signat identitas, utcunque sit realis, sed exprimit identitatem [illegible] [illegible] [illegible] quales non est inter absolutum, et Relativas perfectiones: ergo sicut Paternitas, nec sit physice communicabilis et revera [illegible] identitas, ita nec [illegible] physice dicitur esse revera constitutiva Deitatis in recto.

15. Quod vox physice sumatur a te pro analogia ad partes quod [illegible] naturalis, quae physice totum constituunt, summum mihi fastidium educit abusus [illegible], quia constitutio physica, quia metaphysica dispuit, ea dicit, qua partes realiter distas, et unitas unum totum revera distinctum a singulis integrato, coalescit. Ideo vero constitutio metaphysica dicit eo quod sit pro partes identificatas revera, solaque ratione differentes, et constituentes unum indistinctum realiter a singulis: at nullum Dei praedicatum Relativum a Deitate revera disquisit, et contra nec pro unionem physicam constituit Deitatem: ergo nullum Dei praedicatum physice constituit in recto Deitatem; sed si constituit aliquando, metaphysice constituit. Consequens patet, quia omnia Dei praedicata sint indiscriminatim identificata revera cum Deo.

16. Dices, non eo sensu Relationes esse constitutivas physice Deitatis in recto, sed quia realiter, et sine fictione, sunt identificatae, quod Deitatem in recto constituit. Ideo [illegible]: ergo constitutivum Dei metaphysicum non erit verum, sed sola fictione Dei constitutivum, quod nullus ausit asserere, vel constitutivum metaphysicum cum eo quod physice constituit Deitatem, nullum [illegible] discrimen inter utrumque constitutivum, ut intendis. Dices 2o, solum id quod ratione non fingente, 1o constituit, esse metaphysice rei constitutivum, physicum autem, quod est ante intus cogitationem et idem cum ipsa re. Contra est 1o quod ante operationem intus rei constituit essentiam, apprehendi debet ratione non fingente, [illegible] essentiam constituere, sicut [illegible] cognitione ideae rei constitutivum; et realiter ante cogitationem intus essentiam rei constituit; sed quod est realiter idem cum eo quod Deitatem in recto constituit, dicitur a te constituere physice Deitatem in recto [illegible] Relationes: ergo constitutivum, quod ratione Deitatem metaphysice constituit, cum etiam metaphysice [illegible], [illegible] Relationes, quae physice [illegible] constituunt in recto Deitatem etiam metaphysice Deum constituent: nihil ergo differunt in Deo physicum et constitutivum metaphysicum, nisi sequeris de constitutione chimerica per merum fingentis libitum. Constat consequentia, et minor.

Maior

17. Maior autem probatur: intellectus enim verorum essentiis nec auget, nec detrahit constitutiva rebus, sed ea tantum contemplatur, quibus res ipsa plane constituitur, alioquin ratio fingeret, et aliter quam sit ratio nostra cogitemus Deum habere quantitatem, aut certe corporeum aperte fingamus, quia revera Deus non habet ... nostras cogitationes, et quia Deus habet affectiones cogitationis, et amoris verum ante quam eam habere cogitemus, ideo non fingimus, cum Deum ratio nostra cognoscit, et amantem apprehendimus, intimus, quo distincte, seorsimque cognoscuntur ea separata, non sit intrinsece, quia non fecit ille intimus in Deo, sed ab intrinseco scilicet cogitationes nostras et extrinsecas denominationes habet. Aliter si praeter aliquid revera Deum constituat, etiam ratio nostra Dei constitutivum debet, alioquin ratio nostra fingeret; sicut si ratio nostra constitutivis aliquid adderet iis, quibus Deus constituitur, sine dubio fingeret.

18. Urges: Relationes secundum adversarios sunt realiter idem, atque constitutivum Dei metaphysicum, et ab eo nullatenus reipsa distinguuntur actu; nihil enim relativum in Deo distinguitur ab absoluto realiter actualiter; ergo relationes exerunt essentialiter constitutivum Dei metaphysicum, et contra constituentes intrinsece metaphysice Deitatem. Consequens probatur: nihil enim est constituere reipsa metaphysice, nisi realiter esse constitutivum essentiale metaphysicum, aut si quid praeter aliud requiritur, expletur; idque auctores hi explicant necessarium propriis, quibus nanti in Deo distinctis existentibus intrinsecis, exprimi possunt. Dices relationes esse realiter identificatas (?) in Deo ... non vere formaliter Dei constitutivum, ideoque non constituere metaphysice, sed solum physice Deitatem.

19. Contra est: relationes non esse formaliter essentiam, ac Deitatis constitutivum, nihil alludere apud hos Auctores, quam divinas relationes non exprimi cogitatione nostra, quae formaliter exprimit essentiam; sed sunt realiter eadem, ac id, quod formaliter essentiam constituit, atque ideo repugnat a parte rei essentiam constitui relationibus, et tamen exprimi cogitatione, quae formaliter adaequate totam Deitatem explicat, ejusque constitutivum exprimit; ergo relationes non constituunt rei constitutivum Dei metaphysicum, sed etiam ratione nostra formaliter, et metaphysice constituunt Deitatem. Consequens constat, et Maior ex adversariorum dictis, minor probatur, alioquin non esset essentia rerum in suo conceptu formali veridico talis, qualis est in se realiter, conceptusque suas rebus essentias detraherent, aut illas fingerent ab eadistas quae reperiuntur in rebus.

20. Confirmatur 2°: nam intellectus saltem Dei rerum essentias apprehendens, et intellectus Beatorum, qui nihil esse rerum detrahit, nequit exprimere Deitatem adaequate, quin exprimat formaliter ideo, quod est reipsa constitutivum Deitatis; sed relationes sunt de constitutivo Deitatis; ergo sunt etiam de conceptu formali, quo divina

mens

mens, et alia quaecunque quae non imperfecte loquuntur, exprimit Deitatem: ergo formaliter, et physice, sed formaliter etiam, et metaphysice constituunt Deitatem. Probatur
3°. Rationalitas quae a parte rei constituit animalitatem hominis formaliter et etiam metaphysice constituit illum, quapropter animalitas hominis se pendet et distinguitur ab animalitate leonis: ergo si Deitas est a parte rei constituit physice Deitatem, formaliter etiam, et metaphysice constituit eam, et ab illa diversa est, et a natura illius: quia non constituit Paternitatem formaliter.

Cap. 3.

Argumentis difficilioribus contra praedictas veritates enodatur.

21. Obiectio in primis argumentis, cuius meminimus disp. 2. n. 29. 19. parte 2a sect. 16. praeiactam instaurari posset: Deus constituitur in recto formaliter ex omnibus absolutis: sed etiam constituitur formaliter ex singulis relationibus. Antecedens abunde constat ex tota disp. 2. Consequens probatur, nam ideo constitui debet Deus ex singulis absolutis, quia detracto per possibile quovis absoluto, non manet in se infinite perfectus, sub omni linea formaliter, nec optimo modo constitutus, essaliter quod dictum est de Christo, sed etiam inferri possit, quod detrahantur a Deo relationes: ergo quae formaliter et intrinsece Deitas constitui debet singulis relationibus.

22. Minor probatur, nam si Deus non esset ullo modo trinus, nec haberet secum identificatas praedictas relationes, deficeret illi 1° perfectio personalis, quam non aliter quam per identitatem Deus habere potest, utpote summe simplex, et incompositus; 2°. non constitueret Deitas quod perfectionem absque perfectione cogitari posset, perfectior enim esset Deus trinus, qui fecundus, atque facundus sit. 3°, non esset Deus actu fecundus et facundus, eloquens, atque amans dilecte paria. 4°, non esset solis tribus completus: haec enim omnia sine relationibus intelligi nequeunt.

23. Sed quia licet Deus haberet omnes absolutas perfectiones identificatas cum ipso realiter, nisi relativas insuper identificatas realiter, et essentialiter haberet, non distingueret essentialiter a Gentile Christiano, quod tamen haberet omnes perfectiones simpliciter simplices, et tantum ipsa careret relationibus, ideoque fieret unus Deus essentialiter, et personaliter quin ullo modo trinus esset in personis; ac ab hoc gentile Christiano, Deus qui de facto datur formaliter, et essentialiter in recto distingui debet: ergo constituitur etiam in recto formaliter ex

tribus

-tatibus Perfectionibus, ne constituat eodem omnino constitutivo formali recto Deus verus, et Chymericus, ensitate nempe, et simpliciter, Tamquam facta dicta 2.º revincunt Perfectionibus constituendam formaliter, et in recto ex omnibus absolutis.

24. Hoc argumentum obiiciens mihi 2.ª parte disput 2.ª amicae actae cap. 2. Recentiores quidam Augustiniani secuti Magistrum Albiz nris quondam proveciti in scholis, respondere semel, etiam Deum verum solum absolutis perfectionibus distingui sufficienter essentialiter a Deo Chymerico, qui careret solis pfectis relativis, retentis tamen omnibus absolutis, et contra solum complexum ex absolutis ... formaliter ens simpliciter, et absolute summe perfectum, ... probant ex eo ... hic numero Deum qui verus, ac relative perfectus absolute exigit essentialiter idem trinitatis relationibus, quamvis non constituatur ex relationibus, quia non haberet Deus iste Chymericus, qui relationibus actu careret, ideoque nec foret infinite perfectus, fecundus, ac faciendus radicaliter, ut Deus verus, qui de facto datur.

25. Verum hec solutio nullius levaminis esse potest, reviviscit enim argumentum inextinctum. Constitutivum enim adaequatum in recto Dei, proprium esse debet soli Deo vero, non autem Deo ficto, disque ... debet essentialiter Deus verus a Chymerico: sed adaequatum absolutum D. exigens idem ... relationibus, non distinguit essentialiter Deum verum a ficto, nec ita vere Deo proprium, ut nequeat convenire Deo Chymerico, ergo sufficit absolutum omne Dei praedicatum exigens relationes, ut constituat adaequate Deum formaliter, et in recto, nisi relationes in obliquo addantur, quibus Deus verus essentialiter a ficto discernatur.

26. Consequens pt: Alioqui ... eadem adaequata ratione formali quidditativa summe naturam ens ... Maior constat. Et minor, nam eo ipso quod absolutum exigat careat expetitis relationibus ponitur Deus Chymericus indistinctus perfecte quoad totam suam rationem ... a vero Deo, nam utrique Deo pariter ac sine discrimine conveniet tamen absolutum D. exigens relationes, quod dicitur a te constitutivum adaequatum Dei veri eo solo discrimine, quod Deus verus actu ipsas obtineret relationes, quas essentialiter exigit, Deus vero fictus careret hiis relationibus, quas expetit, quae tamen differentia ... non spectat ad constitutivum Dei rectum, ... ea solutio minime placat argumentum, nec ad hanc instantiam responsum unquam ab ipsis audivi, qui iactabant satis argumentum esse ...

27. Nec mirum: ... ut vulgaribus ... radicitus extremum, observandum est 1.º ... et ... totius ... scilicet

ralit

realiter absolutum, et virtualiter relativum praedicamentaliter; est enim realiter absolutum, quatenus delius ex se Ambiguitet; illo dicto realiter absoluto existenti secundum se, scilicet se solum seorsum a quovis alio, sive solitarium esse potest; ideo quod dicat ens realiter absolutum: dicitur insuper relativum praedicamentale virtualiter, quatenus necesse, nec intelligi potest absolutum id tale, nisi referatur ad aliud virtualiter distinctum, scilicet ad relationes divinas inter se distinctas realiter, et ab essentia divina virtualiter, cum quibus est realiter quasi per syntaxim connectatur. Hoc utrumque constat ex dictis supra disputatione de Deo ut ad extra dicto 3º.

28\. 2º notandum est: sicut relativum praedicamentale quatenus relativum non aliquid aequate realiter ab eo, scilicet existente saltem tamquam terminus in obliquo, sic absolutum id tale Deo quatenus relativum praedicamentale virtuale non excludit ab eo omnino distinctum ab ipso virtualiter, scilicet existente in obliquo praedicabiliter, terminus enim relationis praedicamentalis in obliquo praedicabilis est de relativo praedicamentali virtuali. Patet enim ut si virtus hens [illegible], et albedo, ut si illius est albedinis dicitur albedo connotans absolutum, quare deficiente [illegible] relationis praedicamentalis, deficit formaliter relatio, scilicet esse relatum, ut relatum, quia deficit aliquid ipsi praedicatum saltem in obliquo de ipso praedicabile, quod nequit non esse relativum ipsius, ut constat ex dictis disputatione 1a, cap. 3º.

29\. 3º intelligendum est: id Deo rectum realiter absolutum, quod solet esse relatum, quatenus praedicamentaliter virtualiter ad tres relationes distinctas ab ipso virtualiter, et identificatas realiter cum eodem absoluto praedicato [illegible], est intelligendum realiter in obliquo, et virtualiter tres divinas relationes inter se distinctas realiter et ab uno Deo virtualiter, quia nequit esse, nec intelligi rectum ad divinum realiter absolutum conceptum sibi proprio, scilicet adaequato cum ipso, sive qui super cuiliberet alteri, nisi concipiatur ut connotans tres divinas relationes sibi coexistentes, et identificatas realiter, ac distinctas ab ipso virtualiter, hac enim connotare praeterire, scilicet non explicitas, scilicet reipsa detracta, reliquum, quod superesset, aut esset indifferens ad ens chymaericum, scilicet potius chymaericum esset, ut sic conceptus sibi Deo proprius sit, explorare debet aliquid realiter absolutum, et virtualiter relativum, et connotare coexistentes relationes secum identificatas realiter, ac distinctas virtualiter, alioquin conveniret adaequato definitive chymaericum ens, et narium.

30\. Hinc oritur 4º conceptus illum absolutus, qui confunderet et obtineret quodlibet absolutum rectum exspectans tres divinas relationes, illisque ad adjacentes (ut fingi potest) et confunderet etiam verum Dei rectum realiter absolutum,

connotans

instanis q. virtualiter actu Relatioes Seu idemtitates virtualiter, ac distae virtualit, q. quidem e ens mo natus quandiu n exprimeret utriusq. rect. valit absuit differentia veras, et valem, ille ee deceptum aquatum proposito. et spectu suq. utriusq. rect. valiter absuit, f. illud ee inaquatum, generica et diversis decepti utriq. Cois; sub quo ppes dtinetur duplex adhuc absutum, absutum recto, alterum scilicet, q. solum e praementale Relativi virtualiter vte Deitates; et hoc e ens oio narium alterum absutum, q. n e praementale Relativi, s. tamde carens suo ab exeunti, que essaliter exipit, quapropt e ens chymicum a Deo vero distinctum, si neuter explat aquate quasi deceptum sibi propositum, et dverhsliter aquatum q. decepti entis sab stis prescindentis a distinctione virtuali Relativi, et eius taxia. Sicut sub decepti generico sensitivi; duplex sensitivum specie divisum dtinet, rtale, scilicet et irrtoale, quae propter n explant, veluti decepti sibi proprio dverhsliter aquate q. decepti coimatalis, donec rtoale, t. irrtoale sup addat.

31. Quibus ita praejactis, rendum e ad argutum e no 21. nando 1am cons. Ad probationem dtr pro maiori; ideo Deus distinctus deberet recto singulis absutis, quia detracto prisse q. idemtitatem fet virtualiter cum Deitate praty illud absutum, n maneret ens infinite perfectum, sub oi linea, ut habet eas quinq. dditiones relatas no 22; dcedo maj: ideo distinctus deberet recto singulis absutis, quia detracto quovis absuto, valiter solum idemtitatem fato cum Deitate, distinctum virtualiter ab ipsa, n maneret ens in fte perfectum, et cui illis quinq. praatis supradictis; nomaiori. Similiter dtr quae minori, et cui illis quinq. praatis supradictis; no maiori. Similiter dtrque minori, idipsum infert, si detrahant a Deo Relatioes idemtitatem fato cum ipso virtualiter no minori; si detrahant idemtitatem fatas pure valiter, ac distinctas virtualiter a Deitate, dcedo minorem, et no cons. Solum enim infert inde Deum distinctus saltem in obliquo virtualiter q. D. Relatioes idemtitatem fatas secum ipso valiter, ac distinctas ab ipso virtualiter.

32. Ad probationem aut Minoris disquendum e ans e no 22. si Deus n esset trinus idemtitate virtuali cum trinitate Relativi, n esset ens infinite perfectum, et habens eas quinq. praata: no ans; si Deus n esset vel somo trinus neq. per idemtitatem valem n dverhsliter aquatam cum tribus Relationibus; s. mixtum distinctae virtuali, n esset ens infinite perfectum; et illis quinq. praatis, dcedo ans. et no cons. Ut enim Deus sit in recto perfectissimus, et dtinat quo perfectio, dtinet, et vedictis sit essalit ab oi Deo, sitas dfundendo, aeque faciendo, n opus e in recto dtinat ex tribus Relationibus, sicut nec opus e, q. idemtitatem fet cum illis virtualiter, aut dverhsliter aquate valiter. Satis

enim

enim est, ut obiectum Deitatis rectum, et realiter absolutum immediate deficiat ex ablatione Relationum praecise, quod ex illis rectum identificatis realiter, distinguat saltem in obliquo, quamvis in recto non distinguatur ex Relationibus. Sicut Petrus, ut Paulus, si ille in specie determinate deficiente praecise Paulo, et in obliquo solum ex Paulo distinguat Petrus et Paulus similis. Etenim rectum obiectum Deitatis est essentialiter relatum virtualiter praementaliter ad tres Relationes distinctas virtualiter ab ipsa Deitate, quarum praecise defectu, deficiet et relatum praementaliter ad ipsas, ideoque non manet verum Deus infinite, quod rectum, secundum, hinc quod est quinque, quod praeter, solius enim defectu Relationis deficit integrum Dei ... obiectum rectum et obliquum, et ideo nihil minus deficiat immediate Deus verus, quod enim superest est ens chymericum affirmans realiter quod dictionem, et illam inferens.

33.

Restabis adhuc: Ablatis Relationibus manet idem ex primit ... proprie totius entis absoluti Divini requirentis essentialiter Relationes, quod manet aequatum obiectum rectum Deitatis, et consequenter erit verus Deus. Nam idem non est ens, non aequatum rectum Deitatis, solum est realiter absolutum, et essentialiter Relationum virtualiter praementaliter ad tres Relationes, tamquam ad proprium ... virtualiter, hoc autem praecise non existente, nequit ... vero Deitatis rectum quod et realiter absolutum sit, virtualiter non est praementale Relationum; tollit immediate quod maneat rectum reale Divinum, sicque quod superest, quod sicut ... chymericum est, et ab eo Patris disputat ... Dei rectum ... quod hoc, quod est rectum inseparaliter ... suum obliquum, quod enim essentialiter ... praementaliter obliquum, ergo quod non ita ..., nequeunt essentialiter idem esse, quod enim ... praementaliter Relationes, est ens verum ... quod non ... non ... est chymera.

34.

Quod ostendas facile: nam illud ens quod ... idem realiter cum tribus Personis, hoc ipso ... non solum non est ... et ideo deficere obiectum Deitatis in obliquo ... inferret etiam non habere perfectiones omnes absolutas, nec enim veram, ac realem necessariam ad ... summam ad eam identitatem exercitam haberet, necessaria enim realis ad identitatem ... Carentia, duplex quod dictum involvit, et infert, necessaria enim vera dicit, et posse non identificari cum tribus, ex quo non ... deducit actualem identitatem exercere, Carentia vero Realis identitatis ... dicit non identificari realiter, et infert posse non identificari, quia sunt duo quod dicta saltem vera, tam quod repugnat enti habens omnes perfectiones Divinas absolutas Coelestibus ... non identificatas realiter cum tribus, quam repugnat

Somo

homo in Realis.

35\. Reclamabis tandem: aquat unigeniti distinctio posset partiale, l. inaquat alterius distinctioni, q. enim aquate distinguit magis, inaqute distinguit homines: ergo distinctio unius posset etiam a rebus aliis essaliter ab alio distinctio, q. propter id a ceteris disquat: ergo distinctionem aquatam Dei posse esse cum rebus aliis partem inpossibilis includentem inaquate totam Deitatis distinctionem, quia ipso id a ceteris disquat: propterea quamvis Deus cum ente Chymico conveniret omnes perfectiones absolutas, adhuc ex eis distingui posset aquate, quia ex eis disquiret Deus verus, et Chymicus. Similiter probari posse distingui satis Deum, cum ens a se existens ab omnibus absolutis, l. t cum sit homini praeter entitatem, q. careret ceteris absolutis. Resp. 2°: Compositum ex p. Uni distinguit aquate distinctio Dei, claudit enim essaliter plenitudinem Unitatis, nec tamen disquirit essaliter ab omni Deo, potius includit essaliter humanitatem, quaerit l. essaliter Deus: propterea omne distinctivum magis Deum disquirit essaliter per distinctionem totalis ab omni non Deo.

36\. Resp.: Recedendo a nos, et disquirendo totaliter: distinctionem metaphysice proprium aquatam unius, posse esse cum rebus aliis distinctis a re distincta non communicantem; distinctio alius physicus: communicatio, totus enim homo plene distinctus includi posse essaliter numero pleno rerum existentium, cum sit essalis una pars, et non ultima communicans... Ens enim a se metaphysice posse identificari eodem ceteris perfectionibus, atque esse distinctum ralliter ab illis. Cum eis quae distinctis distinguere distinctio per metaphysicam, neutrique tamen spectaret distinctio aquata metaphysice, l. inaquata, ideo quod disquirerent species re praeter cetera entis a se existentis, l. re distinctionalis. Unde si Deus disqui debet essaliter ab omni Deo, distinguit non quod solum praeter absolutas, q. coedicit esse in Deo: l. distinctas etiam habendi perfectiones relativas q. etiam applandum argumentum probant Deum distinctum singulis absolutis.

37\. Discrimen autem partis physice componentis, et distinctionis metaphysice, consistit in hoc, q. 1a distinguit unionem, quae communicat, et regerit realem partium distinctionem. 2a vero distinguit identitatem realem partium cum toto distincto, quae distinctionem non communicat inter distinctum, et distinctionem; quare distinctio aquata unius, non posse esse metaphysice alterius reipsa distinctae distinctio, sed enim exigeret identitatem, et distinctionem alterius, quae repugnat. Quare proprium, et aquatam distinctionem unius metaphysice affectis illis similaxit, et consequentia

repugnant

rugnant essaliter adidem cum alijs a constitutis dixis. Quapropter e incorcalle metaphysice multis, ideo q. distinguitur essaliter ens sintaxe constitutis a quolibet alio, q. n. evenit in constitutivo physico totali q. rursus posse esse partiale rutioni totalis, saltem aggregationis.

Disp.o 5.a

Num Deus formaliter, et metaphysice ex singulis Divinis Relationibus detracte saltem in obliquo constituatur?

Cap. 1.us

Singulas Relationes Divinas detracte formaliter, et metaphysice constituere Deitatem saltem in obliquo virtuali; defendit.

N. 1. Cum Divinae Relationes sint realiter identificatae cum Deitate, nec ullam actu distinguant ab essentia ipsa, nequeunt a Deitate connotari realiter, quia connotatio distinctionem exigit connotati a connotante, quia tamen Relationes distinguuntur virtualiter a Deitate, optime possunt a Deitate connotari virtualiter, licet q. de conceptu formali Deitatis in recto connotare D. Relationes virtualiter ab essentia distinctas, et realiter identificatas, et contra q. ea ista connotatas essaliter Deus definiri debet essaliter definitione metaphysica, q. in Cutrinterpretatur docere voluerunt Doctores qui dixerunt quod Deus ex Relationibus formaliter, et essaliter constitui docuerunt, licet non expresserint, an in obliquo solum, an etiam in recto pertineat ad constitutivum formale Deitatis. Ita sunt P. Gregorius de Valentia + libro 2. de Trinitate numero 2.o, et dubio num.o 6. P. Albertinus 7.o prin. Phylosopho q. 1. corollar. 1. assert. 2. n.o 7. Lt phicologica de Relationibus sub disjuncto. Cui conveniunt Aldrete, Vanes in ipsa q. 25. a num.o 40. cap. 4.o de relationibus et efferendi.

+ cap. 29. art. 40. P. Juniga disp. 3. de Trinitate n.o 5.

2. Suffragantur e Sanctis Patribus, Nicenus, Athanasius, Augustinus

Augustinus, Damascenus, quos videre est apud P. Montoya disp. 44 de Trinitate sectione 1. et 4. Sed prae ceteris clarius id expressit Sanctus Ephren Syrus sermone de poenitentia; nec enim sola Unitas, nec Trinitas est Divinitas, sed utraque simul: Altera scilicet in recto solum, altera tamen in obliquo. Sed Augustinus ait, non aliud esse Deum esse, aliud, Personam esse, sed omnino idem. Consonat Anselmus dum ait, Deum esse tres. Nec procul abest D. Thomas dum inquit, praxi posse dici subito praxis in hac propositione: Deus est Pater. Hac ergo modo dicendum est, quod essentialiter intelligendum est solum in obliquo, cum illud nequeat in recto, ex dictis cap. 1.

3\. Quod autem a nobis dictum, quod memoravit in hanc sanctus homo; Deus formaliter, et in recto metaphysice constituitur ex omnibus perfectionibus absolutis Trinitatis et virtualiter identificatis aequaliter cum ipsa Deitate et alia Dei praeter absoluta constituitur per Relationes secundum identitatem realiter solum, non vero virtualiter. Consequentia satis effulget, Maior aliunde patet ex dictis cap. 2. Probatur autem minor 1° quia Deitas essentialiter constituitur virtualiter distinctis, et oppositis, et una ex identitate cum tribus Personalitatibus Divinis realiter distinctis, et oppositis, praeter absolutas Trinitatis ... afferret enim perfectionem simpliciter simplicem, qua carere foret imperfectio, sed ens constitutum per identitatem tribus Relationibus ac Personalitatibus Divinis, ut tale formaliter, et virtualiter, ex Relationibus saltem in obliquo constituitur, ut potest sine quibus nequit definiri, nec explicari potest: ergo Deitas essentialiter constituitur per Relationes per identitatem realem, constituitur formaliter in obliquo saltem virtualiter, ut Relationibus.

4\. 2° arguitur: si enim negaret Deus ex Relationibus constitui saltem in obliquo virtualiter, eo quod dici posset, quod solum perfectionibus puris, sed tamen perfectione carentes constituuntur, ergo ... etiam ex ens ... perfectionibus ipsius constituitur cogitari possit; at ex nullo capite repugnat Deitatem constitui sicut ex argumento solutum constabit: ergo Deitas formaliter in obliquo constituitur de facto Divinis Relationibus. Consequentia constat, et maior; Minor autem probatur quia de facto datur ens essentialiter constitutum in recto per perfectiones quasdam absolutas, similiter et ... proxime, et in multiplicabili, multiplicatis per perfectiones Relativas connotata

saltem

salti in obliquo virtli; n° go rugnat Deus ita Ostitui, nam oia, quae Deus ita Ostitui obici posset, et quae pugnant Oo praedicamentis, ut Osiderantis patebit.

5. Anspon: nam in Deo dat ens unicum summe perfectum, et quidditive subsistens triplici relatione, secundum idemptitatem ... hoc decretum quidditivum Ostituit ex una numero similari perfectione ... idemptitate ... sicut albus quidditive Ostituit, ex subiecto sub, et albedine, taliter ut subiectum afferat in recto, et ... albedinis in obliquo Ostater: ergo de facto dat ens ... ex uno sub absoluto realiter et in recto, triplici vero relatione Ostatum solum in obliquo. Taliter ultra pro, quia sicut detracta sola albedine ... albus, ita taliter ... intellectus relationibus ... intelligit ens a se ... et subsistens ... : ergo ... ens a se subsistens in triplici persona ... quam albus quidditive ... albedine Ostituitur.

6. Instat: non est difficilius ... relationes sint de realitate ... impermixtis, quam ... realiter de ... unius salti in obliquo sine ... mixtione ... ... apud adversarios, immo esse naturam ... ex fide Trinitatis: ... de facto ... exit, ... deducat ... natura. ... nam, quae sit idem realiter cum una Deitate, posset non esse realiter idem inter se ... distare realiter, quamvis nullum ad rem ... Exemplum in creaturis: ergo ... quae sit idem essentialiter in aliqua ... Deitatis in obliquo ... in illo ... includunt, posset non ... nec in aliqua ... realiter, aut essentialiter idem inter se, possit ... in ... includi ... realiter ... excludi multo ... in creaturis ... mens inveniat humana.

7. Instat; nam Paternitas, quae realiter est idem cum Deitate ... Filium, adhuc non Ostituit Filium, nec ... illo realiter est idem, quia Paternitas non Ostituit Deitatem in recto ... in obliquo propter distinctionem virtualem inter ... inter Paternitatem, et essentiam: ergo ... Paternitas Ostituat in obliquo Deitatem quam Filius in recto Ostituit ... non ideo Paternitas Ostituere debet ... nec

in

in obliquo [illegible], sed ab illo prorsus excludi potuerit propter eandem distinctionem virtualem dirimentem inter rationem Deitatis, et Paternitatis. Secundo arguitur: repugnat conceptus aliquis obiectivus omnino simplex, et immultiplicatus essentialiter includens in obliquo plura, quae vicissim se excludant, et opponant, quamvis ipse ille conceptus obiectivus communis sit extremis oppositis: ergo quamvis esset Deus constitueret essentialiter in obliquo divinis Relationibus, et ideo Relationes se mutuo distinguere debent, aut invicem includere, sed poterunt adhuc realiter, et formaliter impossibiliter misceri, seu oppositae esse, quamvis una idea ex illis in obliquo constituta cum eadem se etiam trahat, atque tribus communis sit identice. Consequentia probatur, unicum enim impedimentum, ne Relationes sint realiter includant, esse posset, quod inde deducat Relationem unius Personae formaliter includendam in altera Persona, quae formaliter includit integram Deitatem.

8\. Answer: nam hic conceptus obiectivus, ens essentialiter perfectum omni perfectione relativa, seu Deus identificatus cum tribus Personis, aut ens a se subsistens in tribus Personalitatibus, aut ens a se subsistens in tribus Personis personaliter; hoc, inquam, obiectum formaliter includit alterum in obliquo, Relationes distinctas et oppositas: sed obiectum id dicit essentialiter de singulis Personis, et eas invicem distinctas; quin invicem singulae Personae de se praedicentur, aut se mutuo constituant essentialiter: ergo conceptus aliquis obiectivus immultiplicatus potest constitui formaliter, et in obliquo multis, non se invicem includentibus, sed potius excludentibus, quamvis in unico tertio singulis communi conveniant. Consequentia probatur, et minor.

9\. Maior autem probatur: nam si intelligantur Relationes incommunicabiles, et invicem oppositae, quamvis alia permaneant, nequit intelligi Deus identificatus cum tribus Relationibus, aut ens essentialiter perfectum omni perfectione relativa, aut ens a se subsistens personaliter in tribus. Sicut denominationes differentes ab [illegible], desinit album immediate, seu ablata potentia cognoscendi, nequit obiectum intelligi [illegible], et amoto, quod obiectum sit, aut [illegible], desinit immediate verum [illegible], aut si dictamen rationis auferatur, eo ipso esse tollitur immediate moraliter actus liberi. Denique dempto de [illegible], altero calore, desinit immediate [illegible] calor. De quibus omnibus cum [illegible] Philosophis, et Theologis [illegible] constituere denominationes essentialiter ab ipsis differentes. Denique praxis illud obiectum essentialiter praxi de singulis Personis Deus ex fide, communi Patrum, et Theologorum sat constat. Sunt enim hi veri sensus. Pater est Deus identificatus realiter cum tribus Personis. Et est ens a se subsistens personaliter in tribus.

Avendaño.

L. eius essentialiter perfectiones et perfectiones relativas. Nam adversatur earum prationum, satis est, quod absoluta perfectio cois constituens formaliter et in recto 3 personas, eque sit validius cum singulis, quamvis inter se vicissim opponantur.

10. Confirmatur 1°: nam à Concilijs, et Patribus frequenter essentia de Personis affirmatur, et solum Personae discernantur invicem. Concilium Toletanum, Nazianzenus, Oratione 5ª de Theologia, docuit. Filius non est Pater quod Pater, nec Spiritus Sanctus est Filius, quod Filius. Idem, Deus identificatur cum Filio, quin Spiritus Sanctus sit ipse Filius, quo sensu Concilium Toletanum, et alij Patres apud Montoyam disp. 8ª, sectione 5. 6. et 8. et disp. 12 sectione 3ª repetunt singulas esse plenum Deum, ac totam plenitudinem Trinitatis, id est, aliquid identificatum cum omni perfectione Divina, quamvis relativae perfectiones opponantur invicem. Sicut enim dicitur de sacharo, quod album sit, et dulce; sicuti et dulce calidum est, et calidum est album, et dulce propter identitatem unius subiecti cois affecti in formis realiter distinctis, sic vere dicitur, Pater est Deus identificatus cum Filio, Filius est Deus in Patre subsistens, Spiritus Sanctus est Deitas cois toti Trinitati: sufficit enim ad verificandas eas propositiones identitas rei significatae casu nominandi, seu in recto, licet distinguantur ea, quae connotantur in obliquo.

Cap. 2um.

Id ipsum alijs argumentis ostenditur.

11. 4um praedicta veritate fundatur: Non est de ratione constitutivi constituentis solum in obliquo, quod immediate constituat, aut intrinsece denominet id, quod ab alio constituto per ipsum in obliquo, constituitur in recto, neque quod dicitur essentialiter de constituente solum in obliquo, ditinario debet dici de quovis etiam mediate constituto per aliud in recto, quamvis ergo D. Relationes constituerent Deitatem essentialiter in obliquo, non ideo essentialiter deberent constituere Personas singulas, quas Deitas per se immediate constituit in recto: partim docente fide non esse realiter idem cum Personis quod quod est idem cum una Deitate constitutivo Personarum. Confirmatur. Ans probatur inductione per longa. 1°: Deitas constituit ex communicabilitate, seu identitate reali cum tribus, unica absoluta perfectionis,

q.d in Personis repugnat. 2° Pro repugnat esse plures Hoes, humani vero secundum se, quia Prius v.g. ut praxe metaphysica distinxit apud adversos abstracte praescindentes, id minime repugnat. 3° punctum et inseccabile distinctum a re ipso distinctum, et individuum. 4° res in completa distinxit ens completum essentialiter. 5° cognitionalis est distinctum intrinsece. 6° Relo recti rois distinxit actum praxis, et aberrantem a mensura, et a sua realitate aberrantem. 7° scia divina vera de pecco distinxit apud adversos ex malitia, cum in se ipsa sit a perfectissima. Similiter quamplurima suppetunt exempla, quibus Adversarij passim utuntur, quorum aliud distinctum derivat praxatam sibi proprie, et intrans denotatione admediate distinctum partim in directo genere.

12. Confirmatur 1°: nam id, quod distinxit Filium in recto potest distinxit formaliter ex aliquo in distinguente Filium: ergo quamvis Deitas includat in obliquo Paternitatem, quae Filius minime distinxit, poterit adhuc distinxere Filium. Antecedens: Deitas enim, quae est idem realiter cum tribus suppositis distinxit Filium et non alia, nisi quae sit Persona triplex, et eo praesse, quod non esset ea, quae formaliter subsisteret in tribus suppositis, non distinxeret Filium hunc Deum; at Deitas, quae formaliter est Persona triplex et realiter identitatem includit in obliquo saltem triplicem Personalitatem, hac enim praecise dempta, non esset Deitas talma Personaliter, et in Personalitas aliena non distinxit Filium sine Deo formaliter: ergo quod distinxit Filium in recto, distinxit potest formaliter ex aliquo saltem in obliquo et quae Filius minime distinxit.

13. Confirmatur a simili: nam id quod subiectum distinxit in saccharo aliquod album, et dulce, unde vere dicit, quod est album distinxit dulce, quod est dulce distinxit album, et quod est calidum distinxit album, et dulce, cum in dulce consistat ex dulcore, quod non distinxit album; et album ex albedine, quae non distinxit dulce et calidum ex calore, qui non distinxit album, aut dulce, quamvis distinxat calidum subiectum, ex quo distinxit album, et dulce, sed additis aliis aliis: ergo quamvis unus Deus sit Persona triplex, et ex Deitate triplex suppositum distinxit, adhuc potest Deum distinxit cois Patris et Paternitatem in obliquo connotatam, et distinxit cois Filio per Filiationem similiter allatam, ac denique distinxit potest cois Spiritum Sanctum per Spirationem passivam allatam in obliquo, quin ideo ullo modo Paternitate distinxat Filius, aut ex Filiatione Pater, seu ex utraque Spiritus, sed id, quod est Pater distinxat in recto Filium, et id quod est Filius distinxat in recto Patrem, et id quod est Pater, et

Filius

Filius, constituat Spiritum S. S.do Deus unus Personis divisis constitutis, sine commixtione Personarum, sicut Saccharum idem, est album, calidum, et dulce, sine confusione qualitatum, aut substantiae divisione.

14. Scio tamen non in omnibus adesse paritatem in exemplo; saccharum enim a qualitatibus his realiter distinguitur; Personae autem absolutae minime distinguuntur actu realiter, quoad hoc tamen paritas retinet ob distinctionem virtualem Personarum absolutarum; sicut enim id, quod est dulce, constituit album, qui non album ex dulcedine constituat, quamvis ut dulce sit constituat ex dulcedine, sic Deus, qui Pater est, constituit Filium, quin Filius ex Paternitate, sed ex Patre constituat, licet ut Deus sit Pater, constitui debeat ex Paternitate, quod erat a me probandum, et satis constat ex dictis.

15. Constat: ex Patribus, et Conciliis [illegible], Patrem essentialiter esse, quod est Filius, et Filium idem esse, quod est Pater, et Spiritum Sanctum esse itidem, quod est Pater, et Filius, ut ex Nazianzeno, Conciliisque relatis constat. Videtur autem etiam doceri aliunde Patrem non esse Filium, et Filium non esse Patrem, ac denique Spiritum S. non esse Patrem, aut Filium: atqui quod est Filius, ut est id, quod est Filius, neque esse, neque concipi potest, non intellecta Filiatione, qua deficiente [illegible] constituit in esse perfectionis, quae sit Filius: ergo Pater constituit ex perfectione constituto formaliter ex Filiatione, quamvis [illegible] ideo Pater ex Filiatione coalescat, propter distinctionem virtualem Filiationis ab eo praedicato, quod est Filius idem realiter: Dices Patrem constitui formaliter ex eo, quod specificative solum est Filius, non ut est Filius. Prima tamen est, si quod constituit Patrem non esset Filius, non esset haec Deitas, quae modo constituit Patrem, haec enim debet esse communis in exercitio, semper, et absolute Filio per identitatem: ergo Deitas, quae de facto constituit Patrem constituit ex eo, quod sit id, quod est Filius; ergo constitutivum Patris constituit in obliquo per aliquid non constituens immediate Patrem, sed ex Filiatione absolute.

16. Post adductas rationes, alia possunt ex nostris praescriptis. Prima sit: quia nequit Deus perfecte constitutus intelligi, donec concipiatur perfectissime cognoscens absolute complete; sed ultima ratione veritatis omnes intelligibiles et similiter amans omne bonum amabile; sed nequit intelligi Deus cognoscens et amans perfectissime complete, sed ultima ratione veritatis omnes intelligibiles et amabiles appetitu recto, nisi concipiatur in recto tam intellectio, quam

amor

amor cois, et essaliz, quib, Deus active ẟalit cognit, et amat, et nisi Inoret pxamentalit indobliquo tas cognites quas volo pavo quã trat. et ẟplet activa, denoat ẟ xis intllicta, dilatag ẟ pavi ẟ pxte, quẏ n' disquit ã ẟ pxiete Verbi, S. g. e Spus: gonequit Deg agt ẟstuts intlligi nisi ẟcipiat actus absuetg cognis, et amoris ẟratis, et cois. ẟbetet g ẟ ẟelivg, ita intlectionis quas amoris actus pavg, et ẟxativg. Coa constat, et mox ẟ dispsitat, minos ostendet ex disp 13 de Trinate.

17. 2ª rõ. Deus nequit ẟ ẟstutis aquate sabxoẟ summi Boni, nisi ẟcipiat aligd impductus intxe ẟ fiche pducerg in actu 1º ẟ fecto, S. in ẟacto sty aliquis ex sua fecunclate pductg actualit, sed impductg actualit pducerg in actu 2º ẟ fecto, S. in facto ẟstult indobliquo saltz, ẟ aliquid revera passive pductg, gd in Divinis nequit absutz ee, sed pure ẟelivg: go Deus aquate ẟstuta intelligi nequit, nisi ẟcipiat in recto quidquas absutz impductg, et pducerg actualit, et in obliquo quidquas ẟelivum, et pductg: at id omne nequit ee valit ẟducturr absute, Patrayenim, et spixatio pducerg, e valit impducta, nullag ẟ ẟelo pducit.

Probat utrags coa. Maior constat ex eo, quod ee prius fecundg actus ducerg in ee pducerg, sitẟ fecto simplit simplex, quas fechei carexe nequit summy Bony, utpote qua carere foret imperfecho, quẏ vero Juniores ẟo rxam hanc Dramtvis, axma fudexunt expediem ẟ nfexig. ẟrat: Deitas enim e aliquid idem ẟatẏ valit cg ribg ẟeloibg, sub. et sioxdm, ly e xecty ẟnotary essalit indobliquo trẏ ẟeloes Deitati coexentes, idem xfatos g ẟxalit: go tres ẟelationes idemfi fant ẟialit aquate cum obligo quod pxati posset accedebit in obligo de Deitate.

CAP. 3um.
Que possunt obiici 9ª Relationes Del ẟstuvag indobliquo, murmura placant.

18. Obiec. 3° dicta 2° ; sicut albus ex albedine, et entis rationis, aut impossibile cognitum ex cognitione coalescit, sic Deus identificatus realiter cum tribus Relationibus ex Relationibus constituit, sed et albus, ut albus reduplicative sumptus, constituatur ex albedine formaliter, et in recto, et impossibile cognitum, quod est ens rationis, ut cognitum, et ens rationis, ex cognitione constituatur in recto, nihilominus id, quod albus est, aut impossibile, quod denotat cognitum esse rationis specificative sumptum minime constituit ex albedine, et cognitione nec in recto, nec in obliquo, sed ex eo prius, quod denotat, et est subiectum denotativum albi cogniti, et entis rationis: ergo nec Deus, qui realiter est identificatus cum tribus Relationibus specificative sumpta constituit, nec in recto, nec in obliquo Relationibus, et ut identificata cum tribus Relationibus, et ut ens totum Deitatis etiam in recto Relationes includat, quo pacto non est id prius, quod est Deus Deitatis ut Trinitatis, sed aliud aliud scilicet Deus et Trinus, sicut albus ut albus est subiectum, et albedo, et impossibile ut ens rationis est impossibile, et cognitio.

19. Resp.: novi rationes aliquas in ente rationis, et in relatione non mentali veraque formali propius, ac similibus aliis rationibus, quae requirunt ex suo conceptu plura, quorum alterum signare solet in obliquo, 2. de Iudicato nunquam ita Philosophantes audio, sicut in obliquo reflexe, qui talia comprehendunt in unum denominatorum concretum quidditativum, et subiectum ut denotatum, ut haec tria secundum ipsos, pariter includant in recto tam subiectum, quam formam. Deinde subiectum denominationis secundum se concretum denotativum, et subiectum id quod denotatum est specificative sumptum, ita comprehendunt, ut haec tria solo subiecto seclusa ratione formalis denotante constituitatis, et aequatae consecuti, mihi in his communibus est persuasio communis, et veterum Dialecticorum, qui saepe concretum utroque dispartiunt in concretum denotativum, et quidditativum, cum autem concretum includat formam, hanc etiam oppositae includat, quod sibi concretum specificum, quod quidem tamquam membra dividentia concretum ut sic et divisum participari debet.

20. Cum omnibus ergo Dialecticis constanter asserimus, propterea

concretum

Jouem quidditativum, quo affert utramque, et in recto dicto praedicabili, quia
sub, ut est ipsi subjicibile de toto praedicantur, admittendumque esse concretum denomi-
nativum, quod afficiat, ut praecipuum sui est in recto de toto praedicabili solummodo
subiectum denominatum, et ex quo denominativum concretum
ex quo denominativum formam appellat, et formam vero solum denotat, et afficit
in obliquo, licet etiam includat, similiter in differentia, ut album quod
de Deo dicitur agentem, ut sit praedicabile, nec enim de Deo vere dicitur agentem
esse, et albedo, nec prius Deo ipsi solum, nam identica propositio 2a semper
est necessaria, 2a vero impossibilis, restat quod de Deo vere dicatur agentem liber
albedinem, ut hic albedinem quod est concretum denominativum ex albedine agentem
a Deo denotata, sicut et ex ipsa Deo distinctum, licet inaequaliter. sat +

22. Ad formam quod concessa maiori nomen minori, et eius suppositum
quod subiectum denominativum reduplicativum sumptum non includit in recto formam, nisi redu-
plicet ex intentione reduplicantis supra formam etiam in recto, sive reduplicet
super concretum denominativum, quatenus affert subiectum in recto, formam autem in obliquo, re-
duplicatio enim includit in recto formam, sed eam solum attendit, et determinat
obliquo, quod aperte convincit ex hac propositione, quam admittunt communiter Theologi,
Christus, ut homo fuit Creatus, quae tamen non requirit esse verum, si reduplicatio
fiat supra naturam humanam, quae non est Persona divina, nec convenit personae divinae.
nec si fiat reduplicatio supra nudum suppositum divinum, quod de se prius non est homo,
nisi denotet signatam in obliquo, reduplicat quod supra concretum denominativum
subiectivum, quod in recto constituat ex parte perfectionis, denotat naturam humanam,
sed non subiectivalis in obliquo. 2o convincit, nam homo, qualiter albus
praedicat de Deo contingenter, ut sit praedicabile, cum in albedo nullatenus in
recto praedicetur, nec subiectum, quod denotat albedinem contingenter Deo conveniat,
solum quo praedicat agentem subiectum ut denotans contingentem albedinem in obliquo
similiter quo Deus, ut idem est fata [illegible] ... relationum de singulis personis
divinis dicitur in recto praedicabilis, quin ideo tres relationes de se aliquo in recto, sed
de persona praedicantur convertibiliter aequaliter, sed eas sola denotans relationes
in obliquo, vere de singulis in recto praedicatur.

22. Obiicies 2o: rectum, et obliquum non sunt rationes obiectivae, quae
dentur in rebus, sed puras denominationes extrinsecas intentionales ex modo significandi,
quo

quo mentis rei conceptu exprimimus rem in recto, vel in obliquo; sed rem esse obiective expressam realiter, et ex obliquis ut sic, a parte rei quin ad hoc dependeat ex modo nostro signandi rem ad libitum; porro conceptum non debet explicari per rectum, et obliquum.

23. Antequam respondeat, suppono quod frequens in aliis disputationibus Physicis, et Theologicis observavi. Quod non nulli arbitrantes universim rectum, et obliquum, numquam afferre diversum aliquid in ipsis rebus, sed ex mero libito loquentium: his autem in his verbis suspendi; in quantum est, conceptum esse rectum, aut obliquum, non esse meram denominationem extrinsecam a signo mentali, vel vocali casu recto, vel obliquo signanti conceptum rectum, sed addere naturam rerum exigentem postulantium ita signari, sive per vocem signantem, sive per ipsam, detrahente quod significet. Sicut enim substantia iuxta modum ac proprium sibi signandi modum exigit signari tantum substantivo, quoniam substantiae modum essendi, quoad signandi modum imitatur, vel tum improprie quod quod signet adiectivo; quo tum accidens petit signari per terminum adiectivum, ex modo sibi signandi modum, vel aliquando substantivo, quamvis improprie, signatur, sic aliqua obiecta quaedam, et conceptum rectum ex natura, ac sibi propriam significationem et intelligentiam, exigunt ab intellectu signari, sive praeter casum rectum, aliter ut improprie solum in obliquo praesentetur. Neque vero libito suppositum hoc a me videatur, inductione probari oportet.

24. Probatur primo sic: haec enim est propria, nempe quod praedicatum ex dialecticam, et Philosophicam regulam est: totum physicum est materia, forma, et unio substantialis, quia partes collective dicuntur in recto de toto composito, foret autem haec impropria, vel falsa potius, materia, per unionem recipiens formam, est adaequate compositum in genere. Ergo partes ita postulant ex se signari, vel praedicari solum in obliquo, ex natura ac propria sibi significatione sibi veritatem propositionis, aliter, ut si praesentent in recto, fierent impropriae, vel falsa oratio, verbi gratia si dicerem vestimentum Petrum est album, vel homo prout albus, denominatur Petro praedicatio est vera dicere; si vero praedicatio sit homo substantialiter et albedo, fiet falsa propositio, vel improprie signatio, quod enim de Petro denominatur praedicatum, solum est habens albedinem,

signando

signando quidq. ab illis in obliquo solq, hensaut in recto. Similiter, si Petrus solq, et Paulq erant, vere diceret solus Petrus e' similis Paulo quoad speciem; significatq sit Petrus solq in recto, denotaq in obliquo Paulq, falsa tn̄, et impropria, si Paulq afferat in recto.

25. Sicq dum petit an Deq ex relatoibq constat, l. falso, l. impropriisse reddet, Deum dicit tā absolutis, quā relativis, equaliter, et in recto, vere tn̄, et propriisse rebus, si dixeris Dey dicit formaliter et in recto praters oibq absolutis, et in obliquo relativis. Nasq ad fiq argum. facile rest: recty, et obliquy signaty citra meritq rery e' soly extradenominatio rebq à modo signandi, transeat maior, recty, et obliquy signaty ex natura rery exigam, et meritq postulantiq à natura ipsi, l. signari, ... propinsiory obliqua. l. extray omnino rebq, nō maiorem supponit enim intraq in rebq proportiory, ut in recto, l. obliquo signent, quo opus sit advertendy deceptum ..., et praters sibi proprio ... deceedo minory, et nō ...

26. Obies 3°: In his ppbq: Petrus cy Paulo constit binarity; nulla maior exigentia dat, ut signet Paulq casu recto, quā in obliquo, nay ut Petrus conveniat praty constituendi binarity, si plus requirit, q̄d Paulq in recto, quā in obliquo signet: qo signari, l. in recto, l. tn̄ obliquo Paulo convenit ... extrinsecā denoatiory accidentaly ab actu, l. signo reprandi Paulq sic, ut actualit, prout opus é, ut ppo verifer. Ret in obliq, in quibq nulla maior exiga datur, ut signentur casu recto, l. obliquo, quoniq utroq signandi modo ppo verifar, nec propria, et intray exigat, ut unō, prē altro modo signenti, erit tn̄ in illis obliq intra signalitay ... hac indiffra; quod videre licet in adductis ppbq: ut vero sit hec ppo vera, Petrus et Paulq sunt duo, requirit ab obiecto, quod subiy obliquy, q̄d é Petrus, et Paulq afferant in recto, nec sufficit alterq denotet in obliquo, simpex q̄ é obiectiuy exigere, hoc, l. illo modo determinato signari, qualit oportet, ut cum verite cognoscant.

Disp.º 6.ª

An Divinæ Relationes disiunctim, et vagè sumptæ acceptæ, constituant formalit. et in recto Deitatem?

Cap. 1.um

Ingeniosi Recentiores affirmant Relationibus vagè sumptis constitui Deitatem, non autem illis distrivè sumptis.

N. 1. Ita opinat. P. Alberting 7º prin. Philico q. 1.ª Theologica Cordlar. 1º asserit 2.ª nº 7º, docuit enim esse D. formalit. ibi trinitat. illas Personalitates indeterminatè sumptas, licet non constituat formalit. singulis Personalitatibus determinatè sumptis, quos nuperissime sequitur P. Albiete, tomo de Incarnatione disp. 44. s. 6. n. 15. quorum fundament. est potuit, nec à nobis prosus alterum, quod enim constitutiv. agere realiter idem est sal. (essa) D. constitutivè illas formalit. et in recto est D. Personalitas indeterminatè, sive vagè consignata constitutiv. est realit. agere cum Deo; Personitas q.º D. vagè sumpta constit. formalit. et in recto Deitatem. Maxime ponit minorem, nam sig.da est Deitas est sec. autem illa Personalitas vagè, sicut è contra quod est hic, licet illa Personalitas vagè sumpta est Deitas; nec aliud de me requiri videtur ad idem constitutivè adaequatum int. constitutivum recti agendi, et constitut.: q.º..

2. Sed ut structura perfecti sic colligatur, observandum est duo casu quo posse duplex est constitutivum adaequatum formalit. et in recto, unum requisitum et sufficiens ad constitutionem adaequatam, alterum est sufficiens, sed minime requisitum, quod praeter illud est insuper aliud sufficiens, ideoque dicitur hoc in agendo constitutivum, non ut opponit sufficienti, sed ut opponit solitario constitutivo sufficienti: constitutivum sufficiens, atque salvo quaestio, dicit duo sic authores, quod licet sufficit, utres agere constituta sit, et deficiens sufficit utres

constituta

Avendaño.

§ 3.

Constituta deficiat: Stante hac, vel illa Persona. Constitutivum requisitum, et sufficiens ad ipsos, ad constituendum numero Deum omnibus suppositis; constitutivum autem non requisitum, sed sufficiens, est magis, ut oppositum solitarii rei constitutivo, dicitur id, quod sufficit, ut constituat, et tamen deitate deficiente non sufficit, ut res constituta deficiat, quia propter id, remanet aliud sufficiens, et eo sensu singula persona deitate sit constitutivum singulare Dei sufficiens, non tamen omnino requisitum, quia praeter singulas superest alia Persona, quae sufficiat ut constituat Deum numero unus. Deducitur ergo rem constitutam salvam posse quoad exercitium, quam singula constitutiva sufficientia, quoad defectum unius, Statum singularem, patet constitutivum sufficiens, quam ipsa Deitas, nec enim ex alterius defectu constituit sufficientius ad defectum Deitatis constitutivum, debetur e contra.

4\. Modo argumentum a priori capiet: Nec enim arguunt, ut essentialiter, et interne constituatur relationibus vage, solum id ostendunt, quod scilicet relationes sint reipsa tres, esse vero realiter et formaliter, et unum Deum constituunt cum singulis impossibilitate similis imperii. Sed non requiritur unum numero singulare agendum, et sufficiens, et constituta sit una numero perfecte similaris, et immultiplicabilis. Si requiritur id per Clausam realiter, aut virtualiter distinctam implicat, quorum quod liberum deitate sit sufficiens constitutivum, ut constituat requisitum id formaliter, et non perfecte plene constituta, non tamen sit sufficiens eius deitate defectus, ut absolute deficiat formaliter id requisitum, aut id quod illud constitutum: Sed quod relationes deitate sumptae sufficientes sunt, quatenus sufficientes sunt, ut constituta sit una numero Deitas immultiplicata, tres sint reipsa multiplicatae, vage non sumpti possunt esse formaliter eorum requisitum, ut esse plene constituat, excludens non omnem multiplicationem, quoad non requisitam formaliter ad eam. Sed salvo constituat maliter multiplex constitutivum sufficiens Deitas magis, scilicet singulas Personalitates divinas.

5\. Huius discursus lucem firmaviderit: et maior est nobis supposita. Et minor inductione constat Longa similium, qui tamen [illegible], quam in theologia negari non posse. Attendens ad vel clarius. Est enim: actus Dei liber Unitatem numero singularis, prius inde flecti constitui debet, ad quam proinde constituendam, requiritur haec, vel illa tendentia libera, scilicet velle, vel nolle mundum, est quod unum requisitum constituens sub esse duarum deitate tendentium realiter distinctas, quae sine se [illegible] de flexibiles sui esse sui, quoniam servat integra cum libertate tendendi constituta. Vel [illegible] immutabilitas simpliciter illesa [illegible] aequivalentium alias

tendam

tendam Creaturam Contingentem, sicut ea, quae deficit. Ideo plures sunt deitati tendentiae Liberi, quae sufficienter constituunt eandem numero Perfectionem actus divini Liberi, sed idem numero requisitum formaliter ad eius constitutionem, licet non excludat multiplex constitutivum sufficiens et magis ab ipso constituti: quamvis enim quilibet actus Liberi de se tati sufficiat, ut exerceat ea perfectio, non tamen sufficit unius actus Liberi defectus, ut deficiat nisi duo sufficientes Liberi distincti realiter actu deficiant. Ita sentiunt Plures ingeniosi, quos refert de Voluntate disp. 6a n° 222.

6. 2°; Si oculus dexter, et sinister, quilibet de se sufficiat ad videndum aliquod visibile colorem, et contra sit constitutivum sufficiens, ut exerceat requisitum ad videndum utcumque colorem, ut tamen id deficiat, non sufficit deficiat de se dexter, nec sufficit, ut deficiat de se sinister oculus, nisi deficiat uterque: Ergo sit multiplex oculus, qui sufficit, ut videat colorem, et qui deficere debet, ut non sit oculus sufficiens ad videndum in re tamen constituentis formaliter, et per se requisitum ad videndum, ut requisitum ad id, non est oculus multiplex, nec enim requiritur de se dexter, ut a sinistro distinctus, nec de se sinister, ut distinctus a dextro requiritur, sed hic, vel ille dexter, aut sinister sine discrimine. Ita Personitas D. quae sufficit ad Deitatis constitutionem, et requisita formaliter ad eius defectum, non excludit multitudinem, quae vero requiritur ad eius constitutionem, non affert distinctionem, aut multitudinem. Sed unitas specifica necessaria, ideoque potest constituere Deum unum, sed in re materialiter, sit multiplex relatio Personalis.

7. 3° exemplum, hic homo singularis v.g. Petrus aeque constituit, ut constitutivo requisito hanc humanitatem Petri similem subsistentiam aliquam Personitatem vagam, scilicet hanc, vel illam, quae licet varietur hec numero Personalitas, dummodo adveniat equivalens alia, manet idem numero Petrus, et sic homo similis. Idem est si varietur hec, vel illa partium absolutarum substantialium unio, si remaneant eaedem numero partes absolutae, materia scilicet, et forma, manet enim idem homo numero: materia in quotidiana nutritione, vel in resurrectione, servatur idem Petrus, si tamen multorum saeculorum varietur unio physica partium absolutarum et successive continuative varientur, manet quod constitutivum unum et idem requisitum formaliter ut hic homo constituatur aeque. Si et varietur constitutivum aliquod sufficiens, et non requisitum, ut exerceat hic homo numero, scilicet haec determinata Personalitas, aut unio.

8. Quare satis declarat a Patribus Vasquez, et Suarez, et Theologis aliis 1° qualiter sit unus numero Deus, si tres Personae sint, quarum singulae sunt unus numero Deus, quia scilicet, si Personae singulae sufficiant sed non

requiruntur

requiratur ad constitutionem unius Dei. 2º similiter explicatur, cur, si tres Personae Divinae, naturas singulares humanas assumerent, unus tantum esset homo singularis. 3º declaratur, cur si Verbum assumat humanitatem praeter exercitum personalitatem creatam, praecise homo singularis, quod scilicet ad constitutionem numerum singularis hominis; solum requiritur, haec, vel illa personalitas: sub quo tali acceptu variari posit multiter dicta personalitas, quarum quaelibet sufficit, sed non requiritur, ut sit hic homo singularis, aliter instituti in esse talis hominis absolute.

9. Declaratur 4º quomodo Christus et Sanctissima Maria univoce conveniant, et eiusdem speciei sint in hoc homine, et qualiter hic homo praedicatur univoce de ceteris hominibus, et de Christo Domino, quia licet personalitates specie differant, aut univoce non conveniant, attamen ad huius hominis in specie constitutionem, non requiritur haec determinate personalitas creata, sed haec, vel alia divina: possunt quod constitutivum requisitum, et maxime non esse, tale multiplex aut diversum, sed constitutivum rei sufficiens, sed non requisitum ad talem rei acceptus sit multiplex, ac inde variabile. Ergo relationes sufficientes ut constituat unus Deus, sint determinatae tres, in hoc constitutivo necessario requisitum, scilicet vage sumpti, non admittunt divisum, aut distinctionem ullam sui; quamvis indeterminate sumpti, tantum sufficiens constitutivum requisitum, et sufficiens esse Divinum.

10. Hanc doctrinam exerceconant ex Pater Suarez t. 1º in 3. p. q. 16 art. 1. in commentario, et disp. 18. sect. 3. et disp. 33 sect. 2ª. Deinde t. 2 in 3. p. disp. 43 sect. 2, cui consonat P. Salas t. 1. in 1am 2ae tract. 2. disp. 14 sect. 12. P. Vasquez t. 1 in 3. p. disp. 43 sect. 2 nº 14, et t. 3º in 3. p. disp. 18 [illegible] quatenus ait hoc opus humanum in verbis consecrationis significari magis hanc nº [illegible] hac, vel illa forma reali, vel cadaveris. Item Cardinalis de Lugo t. 1 in 3. p. disp. 32 sect. 2. nº 12, et nº 18, et disp. 26 sect. 9 nº 35, et disp. 19 sect. 3ª. Favent, qui figuram et formam artificialem per talem partium distantiam, ex qua pulchritudo resultat per ordinem ad spatium imaginarium constitui putant, sive his, sive illis vocationibus nº distinctis colliscat, ut coitus 9ª P. Aubry statuit a Philosophis apud Ovie[do] con[tro]versia 8ª metaphysica puncto 2º.

11. Similiter iis, qui spatium imaginarium, [illegible]

aut

authorum solutiones detrahat potest. Sic Sarauti illam vagam servantes hanc signatam intercapedinem. Statuit etiam id R. Martinez Ferrer disp. 6 de Trinitate sect. 6ta, ex aliis qui docent nullam productionem simpliciter simplicem esse formaliter in Deo, quae non sit in Filio formaliter, ex quo constant productionem esse simpliciter simplicem et Personam Divinam, idem in ex aliis est, quam et esse Personam, atque opus est, quod haec productio simpliciter simplex ex natura terminat hac, vel illa Personalitate vage, quae sola possit terminari ... non autem terminat naturam pro illa dictiae Personalitates. sed contra ... Cap. 2um.

Falsitas praedictae sententiae detegitur, et statuitur relationibus neque vage sumptis terminari posse Deitatem formaliter, et in recto.

Cap. 2um

Falsitas praedictae sententiae detegitur, et statuitur relationibus, neque vage sumptis terminari posse Deitatem formaliter, et in recto.

12 Hanc iam esse falsam, et illius vires fundamentum, e dictis satis constat relectione de voluntate disp. 5. nº 222, duo huius authoris solutiones circa terminationem D. ... abegi; nunc autem praecipue praesentibus duabus rationibus ... 1º quia relationes distributive sumptas exclusit ab omni terminatione Deitatis. 2º quia relationibus vage sumptis Deitatem in recto terminat. Deficit ergo illa sequeretur ... (ut ipse ... multis) hanc non Deitatem, quae per productionem intensive manere, si per impossibile deficiat Filiatio vel Spiratio sola, deinde altera Personalitas ... esset, nisi autem ... neque terminari ... Personalitatibus saltem vage sumptis in recto, nullo modo terminari ... obliquo ... Personalitates ab ipso ... et ... deficientibus Filiatione manet adhuc, quod ... erat Filiatio, vel alia Personalitas, pro quibus in determinatione Personalitatis acceptis satis ab hoc authore terminari haec non Deitas, atque ... sic Deus.

13. Minor probatur, alioqui terminatio ... agitur formaliter et in recto tam Deo praesenti, qui naturam ... quam Deo Christo, vel reciproce impossibile dixisset, qui ... careret ... Filiationi, quae de facto datur, et ... omnia ... absurdi vitandi causa, ... et antiquos inter Theologos ... recognitum; necnon ... subigere potuit ... ut

ut crederet Christum modo, etiam ordinarium, eadem atque ratione formali constitutiva definiri posse, quae sit utrique propria, nam quo perfectior inf. sit, et summum bonum eminenter nihilo, si nullo pacto quidditativo aliquam ab illo?
. . . sit pariter utrique mensura quidditativa, praeterquam apte quadret? aut entia ordine creata, aut hortatur evidens, quam Deus et summe perfectus.

14\. Confirmatur 2°: non solum perfectio simpliciter simplex, a essentialis, ut esset aliquae Personalitas D. sed etiam ut erant omnes et singulae tres D. Personalitates, nulla dempta, sed hic num° Deus constituit formaliter, et in recto per omnem perfectionem simpliciter simplicem, ut dixi 2° pt. a cap. 2°: debet ergo constitui Deus hic n° formaliter per necessitatem ut erant omnes, et singulae tres Personalitates D. deitate sumptae, nulla dempta. Sed necessarius haec formalis, et vera constituit formaliter in obliquo per singulas Personalitates distributive sumptas, ut ostendi disp. 4a cap. . nequit ergo Deus hic n° formaliter, et in recto constitui per eam necessitatem, sed per dictas tres Divinas relationes, quin eisdem tribus deitate formaliter constituat saltem in obliquo.

15\. Assertum autem sub n° 2um, quod scilicet Personalitate vage sumpta constituat aliquem Deus formaliter, et in recto, repellitur ex eo quod potius nulla res omnino simplex et partium expers, per se est quid singularis, aut immultiplicabilis, quam una numero singularis est. Constituitur omnis formalis, et in recto, quibus constitutivis reipsa distinctis, et sufficientibus, ut aliquae deitata sit. Sed tristius ei casu requisita, nec ullum ad probandum oppositum hactenus ab adversariis exemplum adductum fuit, sed adduci potest, at hic n° Deus (qui nario de facto excedit, et est perfectissimum ens, quod excogitari potest) formaliter est una n° res omnino simplex, partibusque formalibus distantibus expers, per se est quid singularis, et immultiplicabilis in plures res, ut ex fide, Scriptura, et Patribus, Conciliis, Theologorum, atque omni rationali notione, et probavi disp. 3a de Trinitate: nequit ergo Deus hic num° formaliter, et in recto constitui tribus relationibus, etiam vage et indistincte sumptis, aut Personalitates secundum se, quae reipsa multiplicantur, ac dividuntur in tribus Personalitatibus, reipsa distinctis, sed hi dictam constitutivam sufficientiam, sed non requisita formaliter ad hunc n° Deitatis.

16\. Contra pt. exprimitis: Minor ex fide supponit; tres enim Personae sunt unum, et hic n° Deus relatus. Tres enim res sit una n° res, in eo quod meritum arcanum Divinarum, et excellit nostras creaturas, infinitae Spiritus convenientes

convenientes; quia est aliqd unu unitate sola praecisionis; aut saltem, re ipsa multiplicant individua sentanty; quae scilicet sunt hoc et illud animal, hic, et alter equus, haec humanitas et alia, ita autem, et illud. D. est hic Deus, et alter, haec Deitas, et altera nat. D. quia sic Deus sic constituit unus partim ex re et re ipsa multiplex. Et sic inter praecisionis unitatem praecisionis una, quod esset similare, et eximie mirandum. Decerta fore plurali realis, et unitate numerica Deitas: esset ergo Deus, ut unus ro nihil includere realiter et in recto. Sed idem esset virtuali, quod re ipsa multiplex sit, sed ab omni alia multiplicatis distinguitur virtualiter in re.

17. Modo p. maior, nec aliud melius demonstrat, quam ostendendo, nec ab adversariis impense conantibus exemplum aliquod adducere repertum adhuc videtur fuisse, ostenimus suppositum simul oppositum veratis, quod scilicet aliquid constitutum, et distinctum, aliquid multiplex, aut unicum esse debere. Superest oppositum docentibus incumbat, onus probandi, quandiu vero nihil probabant, ista semel suscepta cadunt. Hac vero probasse constabit relegentibus exempla, quae proferunt a no 4o, quae enim aliquod co et multiplicabile involvunt, cum quo distinctum uno recepto confunduntur unitate sola praecisionis, ut aperte constabit ex no 22.

18. Confirmat 3o ratio, in qua fundamentalis ratio fragabilis devictis semper adversariorum argumentis, constitutivum enim magis praecisionis, realiter et semel + in recto debet dicere constitutivo praerationali cum re constituta, sed idem haberet debet virtualiter agere cum ipsa, quare, nec satis patere potest, quam re ipsa constituta: non enim est aliud aliquid constitutivum in recto, quam omnino est ipsa res constituta quod idem virtus, ut probavi disp. 4. cap. 3. Sed Personalitas D. nec directe, nec vage sumpta, constitutivum haec una forma in re praerationali cum hac ro Deitate, nec est idem virtualiter agere cum Deo, Deus enim hic numero, totus quatus est in recto similaris, et non multiplicatur est, cum vero sit idem rationale cum tribus Personis re ipsa distinctis, id autem Personalitati repugnat, haec enim est ipsa triplex: cum hic ro Deus constituit realiter et in recto per D. Personalitates etiam vage sumptas.

19. Confirmat 4o: res et ipsius propria constitutiva non differunt: ergo res una ro, cui repugnat esse ipsa plura, constitui nequit pluribus ro constitutivis sufficientibus: alioquin simul esset una ro similaris et multiplex ro sub eadem omnino ratione: sicut res multiplex ro nequit uno ro constitutivo sufficienti constitui: plures enim homines nequeunt nisi pluribus constitutivis realiter et in recto constitui.

sicut unus homo non seipsa qua formalis unus non multiplex sufficiens statuit non differentem formaliter, et in recto constitui nequit. Cap. 3. argumenta partis affirmantis enervantur.

Cap. 3um.

Argumenta Partis affirmantis enervantur.

20\. E dictis extinguitur vis argumentorum; ad 1um enim n. 1. respondendo minorem, Deitas enim, et Personalitas utraque vage sumpta valide inter se distinguuntur: Deitas enim est una ratione non solum singularis seipsa constituens tribus suppositis: Personalitas autem est inter multiplex, et inter minime constituens una ratione tribus; ideoque Deitas et Personalitas quamvis sint inter, non identificantur valide conversibiliter aequate, sicut definitum, et definitio; quia nequit uniformiter inter illas reciprocari veraque quaelibet distributiva praedicatio, quae conveniat uni saltem extremo, sic enim verum est, quodcumque est haec determinata Personalitas est haec non Deitas. Non tamen e contra, quod quodcumque est haec non Deitas, est haec non Personalitas, ut patet in Filiatione. Pater enim est haec non Deitas, et tamen non est haec Filii Personalitas.

21\. Si autem Personalitas vage signata quoad vocem, accipiatur ut formalem distributivam, quae pateat ac ipsa Deitas activa, respondeo signatam conversam, accipitur quod formalem Personalitatis secundum se, non equiparatur, quod Personalitas seipsa determinata, neque intellectum, neque Divinitatem, praedicatur de singulis Personis, de quibus haec determinata Deitas verificari potest, Deitas enim haec non formaliter est Paternitas, et est Filiatio, sicut et Spiratio; Paternitas autem, nec est Filiatio, neque Paternitas. Sic enim a sapiente formalis Personalitatis secundum se non exigatur Paternitatis [illegible], illud, quod revera signatur, et confunditur, ea de causa triplex debiat Personalitatem esse, quaeque sit una determinata, non manet id, quod verum nunc est dominus magister ipsius Capituli. Vide, quae de distinctione Librorum actum dixi disputatione 5a reflectionis de Trinitate n. 227 ad 231.

22\. Ad 2am rationem in n. 3. distinguo minorem, si sermo sit de constitutivo rationis unius seipsa singularis, et imparabilis, ac immultiplicabilis, non mirum, huius enim constitutivum sufficiens unicum esse debet, et contrarii ipsius toto requiritur; si vero sermo sit de constitutivo rationis solum rationis unalis, et multiplicabilis, quae solum praecisionis unitate sit una, tamen mitto minorem: haec enim ratio formalis est una per rationem realiter vero multiplex. Et non deinde ita, Deitatem enim, et hic non Deus

e

Eoid simlaxis, impartibilis, et immultiplicabilis reperiatur quare ostensivo requisit
revera multiplo ostensivo sufficiente. Quod non sit ~~eatenus~~ quovis ad ipsius
ostensionem otd requisitum.

23. Veraq[ue] solutionis unde constat quod nullum ab ad-
versariis exemplum adductum sit, quod involvat rem aliquam eandem unam et re-
multiplicatam, a qua multiplex factus perfectio aeque ac una non simlaxis et im-
multiplicationis effectivum ostensivum, qualis est hic non Deus, quod videre est
in exemplis adductis a n° 4° unam non Dei liberi tantum actualiter circa
creaturam extra efficit, tamquam nolle quam velle liberae rem, quae sit extrema vitalis
intra se dictam: deinde ab simlaxis Solis directe directum A, B, C, D, realiter
intra se dictum. Et horum videndi colore, effectus dextrum et sinistrum oculum;
in quibus rebus miscet aliquod commultiplicabile realiter, aut vitaliter. Ista rem non
est non explet, de vage, quia ibi sic quidem disputant, ideoque sufficit cuilibet parum
ut exactiat, quod a videndo circa definitionis exigit, non sufficiunt.

24. Nam si loquamur de simlaxis his rebus, ut tales sunt,
et eas explens ut extrema, fallaciter non requiri similia dextra ostensiva sufficientia
quod ostensive sub casu et acceptis obtinet, nec explicat, nam ut Deus sit libere volens
mundum efficiter requirit dextrae velle, nec sufficit nolle; et ita ut Deus sit
libere nolens mundum efficiter, requirit dextrae nolle, nec sufficit velle. Atque
ut sit hic homo ostensive resolute bonus, sufficit dextralitas sit; nec ut videas
colorem oculo dextro sufficit sinister: quod loquendo de rebus a dictis simlaxis dextrae separatis
requirit ostensivum requisitum et sufficiens ab eo quod est absolute sufficiens, nec quod est sor
imaginetur, de rem intellectibilem impartibilem et immultiplicabilem ostendit. Restabat
ad calcem sancti Augustini ... expendere, quod sit bonum et perfectio, quo summum bonum
a malo summo differt, et inutiliusque separatur, simulque id expendit
... 3° ... 27 de ostensive summi mali. Disp. 10 quod sit summum
malum, et quale erat.

Tractatus 29.

De constitutione Summi Mali

Disp.o 1.a

Quid sit Summum Malum, et qualiter existat?

N. 1. Summum Malum, cum possessioni Summi Boni è diametro opponatur, ideo postquam egi de constitutione Summi Boni, restat exponamus etiam S. M. Sicut enim Deus, sicut enim est Summum B. physicum et morale, Summum M. excogitari physicum et morale. Fuit ens sibi re Deus infinitum recedens quam maxime a ratione. Summum autem M. pure physicum esse non potest; aut ratione unius mali simpliciter, propter summam Dei necessariam existentiam, quod naturaliter est esse Summum B. Ideo restat inquirere quid sit, et an sit S. M. formale constituendum; physicum malum formale summum est carentia actualis omnium bonorum creabilium, similiorum enim bonorum positivorum, aut cuiusvis imaginabilis collectionis carentiam existere non est Summum malum physicum, quam aliud malum existere possit. Restat quodubium quid sit S. M. formale simpliciter.

2. In qua re pars ab auctoribus evoluta dicendum est rationem peccati, sive mali in genere moris esse S. M. ex quo suo rursus constitutivo: Probatur ergo id constituat peccatum, sive malum morale cum omni malo physico, peccatum omni malo physico praeponderat quoad electionem, et expetibilitatem rectam; prius enim omne malum physicum subeundum, et expetendum est, quam etiam leve peccatum: ergo malum morale maius malum est omni malo physico. Item probatur, nam id quod alteri praeponderat in electione recta quoad fugam, et aversionem, sive quod prae quovis alio fugiendum est, est in genere suo Summum Malum; et detestabilius: ergo malum peccatum, aut morale malum, Summum

malum

malũ ē, id enim ē ex g.re suo summũ, q.d alijs oībꝰ alterius generis malũ ē.

3. Cumque tn̄ stat, q.d novat, singula q.d peccat summũ eẽ malũ intra g.nus suũ genꝰ, quia singula quibꝰ q. peccatis in spẽ rep̄ntatis, p̄ter aliud [illegible] p̄ct: g.o illa ellectio peccatorũ potius dequata dicipos summũ malũ morale tã intensive, quã extensive, quã tn̄ nec tota ad extremũ equit, de summo soly malo morali de genere suo, separatũ et errorũ qui n̄ sunt mala culpæ, sermo fiet. S.t idem est ac de pecco discedere, prout opp.it Deo summo Bono q.d offensã posse, p̄sertim eiꝰ beatifica amicitiã expungendo, quale censet grave peccatũ, q.d q.d g.o [illegible] [illegible] id. exponendũ hic est.

Disp.o 2a.

An detratio formaliter, et immatè liba quavdlam peccat. sit ens simplr. et proprie participans à Deo per influxũ immatũ bonitatem aliquam positivam?

Cap. 1us.

Status questionis apperit, et è Doctorũ opinionibꝰ nativa seligit.

N. 1. Ne questiones extraneas involvamꝰ, supp.o 1.o puraũ omissiõ actus præcepti [illegible] liba, [illegible] peccaminosa posse eẽ, n.a ferre pernã entitatẽ apud illos authores. Restat g.o q.o de detratione formali, et immata liba, q.a volõ elicit actũ gravẽ odij, v.g. Dei, quo violat præceptũ nativũ odiãn̄ [illegible] Deum, et appellat peccatũ commissionis. Supp.o 2.o questionẽ indifferenter agitari [illegible] de positivo pecci commissionis, quia sive dicat, id positivũ formalis agẽ q.d intrag tendentiã libã volatis ad obiectũ p̄ dictamen rõis, sive positivi tota privatiõ rectitudinis coent. [illegible]

eum

eius actus a ratione dissonus, sive constituat quod extrinseca denominatio actui libero redundantes ab indifferenti potentia cognoscenti prohibitione acta, sive quod utrumque simul componat, actus scilicet, et privationem rectitudinis ad actum consecuta. Restat itaque explicandum commune dubium, an scilicet actio formaliter, et immediate libera, quae violat praeceptum nativum, prout in suis circumstantiis inseparabilis est a malitia morali, quin ab ea possit ulla potentia dividi, sit prout talis simpliciter ens proprie, taliter quod compositum exigens omnipotentiam Dei concursum, sine quo nullum ens simpliciter existens distinguendum esse potest, sive talis actio prava, sit idem malitia formalis, sive solum partiale constitutivum, aut male saltem proximum eius malitiae.

2. Communiter quidem omnium fere recentiorum opinio fert actionem formaliter, et immediate liberam, quae violat legem naturalem non reddendi Deum odio, posse entitatem essentialiter afferre realem bonam, et amabilem a Deo, quae dependentiam a immanentis influxu effectivo, etiam ut est saltem privationis debitae rectitudinis. Sed quia libera formaliter et contra rectam rationem, ideo quidem conveniunt videntur in eo puncto [illegible] relate ad peccati constitutivo, cum eo discrimine, quod eam dicunt malitiam etiam formalem peccati commissionis (quam ab actione, quae libera dicitur exercitio non distinguunt) habitant esse positivam entitatem; alii vero, qui solam privationem rectitudinis eligit ad constituendam formalem malitiam commissionis, nam formale peccati pendere a immanente influxu a Deo. Solum quia concedit entitatem male malitiae substratam actioni, qui denotat peccatum in aliquo Dei concursu, quapropter ab hac sententia referri possunt omnes Tripartiti sententiae auctores, quos allegat P. Oviedo

3. Secunda illa sententia, quae docet actionem peccaminosam formaliter, et immediate liberam, non esse simpliciter ens, hinc a Deo bonum nullum immanentis influxus, ut ab auctore boni cuiusvis, est expressa sententia Sanctorum Patrum, scilicet Anselmi, D. Thome, plurimique cum ipsis opinantium peccatum esse defectum, non ens, et pure nihil, quos videre licet apud P. Suarez disp. 11 Methaph. sect. 1, quibus minime indulgeo P. Salas 1o 2ae tract. 13 disp. 10 n. 12, sine, quam etiam longe a vero vindicat P. Petrus Hurtado in Philosophia disp. 10 a 35, pro qua refert Alensem, Gregorium, et alios.

4. Sed eorum ego sententiam amplecterer, nec non dicta liberam existimarem, si simul assereret fidi quod in peccato Dei concursu non indiget esse

Simpliciter

simpliciter ens, bonum est effectivum, Deum authorem indiget, quo forte suadebantur ab aliquibus ut Durandi placitum sal. qui docet actum pravum a Deo non pendere per influxum immediatum, quia Deo non debet esse causa, et author alicuius entitatis verae seu entis bonae, quod minime verum est: quia in proxime relata sententia graviter differt a Durando, dum omnem entitatem absolute habet actus pravus, pariterque illa sententia servat dogmata duo digna esse Deo, scilicet Deum non esse causam, authorem ve peccati, nec ullum esse verum, et proprium ens, aut reale bonum, cuius Deus non sit author, et prima causa qui quantum hic esse debet melioris sit fructus, propter libentiorem amplectar, et propterea praeferam, a qua fructus iste tutus nequit obtineri. Cap. 2um actionem formaliter, et immediate liberam contra rectam rationem, non esse simpliciter ens a Deo participans bonitatem aliquam probatur ex Augustini sententia.

Cap. 2um.

Actionem formaliter, et immediate liberam contra rectam rationem non esse simpliciter ens a Deo participans bonitatem aliquam probatur ex Augustini sententia. Probat.

5. Huic sententiae favent Ecclesiae Proceres innumeri, sed inter eos praefulget Augustinus Lib. de Doctrina Christiana, vers. 4o, ubi ita fatur: *Si peccatum est res, necesse est habeat authorem, et si authorem habet, rationem talem esse, ut author quarum Deus alicuius rei, quod si hoc impium est, necesse est peccatum esse actum, non entem.* Haec ergo Augustinus, ergo docet pravum quod sit res habens bonitatem, et cuius Deus author sit, neque Deus aliquando sit causa peccati, quod satis indicat actum, quem intendit, non solum malitiam, sed et formaliter esse pravum, ideoque bonitatis, et entitatis expertem esse, ne sicut Deus est causa cuiusvis entitatis, sic etiam author, et causa peccati. Deinde dum peccatum appellat actum, in ficiam esse puram privationem, aut carentiam pravam, quae nullum sit esse, sed rem aliam, quam pure non esse.

6. Donat Augustinus, lib. de nat. et grat. cap. 62, dum sentit Chrisostomo relato per Pelagium asserenti peccatum non esse substantiam, sed actum malignum. Et iterum Augustinus: quis hoc negat? Et author hypognosticon, quem tribuit Augustino, sic ait ad fines: Diabolus natus est Angelus, sed quod natus est, opus Dei est, quod vero Diabolus ultro est, operatio eius mala

quæ vitia dicuntur actus sunt, non res. S. præclara sunt verba, quæ reperies Lib. 2. de Lib. arbitr. cap. 20, supponit enim Augustinus voluntatem, dum peccat, ab immutabili bono, ad mutabile moveri, & motum aversionis, de quo sic loquitur, si enim motus iste, idest aversio voluntatis a summo Deo, sine dubitatione peccatum, possumus num authorem peccati Deum dicere? Non erit ergo iste motus ex Deo. Et fine capitis ultimi ait, tractatque de aversionis, & fatemur esse peccatum, quoniam defectivus motus est, omnis autem defectio ex nihilo est. Vide quo pertineat, et ad Deum non pertinere ne dubites. Putat quod August. peccatum esse motum, ideo quod non esse puram carentiam, quæ sine dubio non est ex Deo, quia iste motus videbatur futurus a Deo, decrevit August. non ita stringere, quia motus est aversionis a bono, sive defectus voluntatis, quæ peccavet, non esse puram carentiam.

7. Confirmat hoc ipsum Lib. 12. Confessionum cap. 11, cum enim dixisset, horum nihil a te est, quod non est, statim addit, motum voluntatis non esse a Deo, quia recedit a summo bono, et tendit ad id quod minus est. Ubi plus dicitur a Deo condistinctus pravum, quam in puram carentiam. Concludit intentum Lib. de spiritu et litera cap. 31 dum statuit non esse verum asserere, non est voluntas, nisi a Deo, quia alioqui Deus esset author peccati, sicut authorem esset malæ voluntatis, quia mala voluntas sola peccatum est. Sentit ergo Deum non esse malorum actuum authorem, et malam voluntatem pro se et ratione esse peccatum. S. elegantius rem expressit Lib. 12. de civitate cap. 7. dum ait malam voluntatem a Deo non efficiente causam, quærere causam efficientem malæ voluntatis, non enim efficiens, sed deficiens, quia nec illa effectio est, sed defectio. Cui consonat Anselmus de concordia præscientiæ praedestinationis cum libero arbitrio cap. 10. columna 8, etc.

8. Augustino suffragatur Athanasius Lib. de incarnatione Verbi, dum ait mala non entia dicenda sunt, bona autem entia, ut quorum verus Deus author sit, hinc consequens actus pravus ut talis, qui Deus non habet authorem, sed vitiosum sui, non entis, potius quam entis rationem habet, nihil enim appellari debet ens proprie, cuius Deus author non sit.

9. S. Augustini vestigiis insistit etiam S. Thomas dum clarissime negat Deum nec agere, nec causare peccaminosum actum, S. Unde se gerere, sicut carentia oritur, quam sine dubio Deus proprie non efficit: sic habet in 2° distinc. 36 q. 1. art. 5. ad 4um, illa autem pars, quæ est substractio ordinis, est causa Deus

Sicut in agendo, et p hunc etiam in ydeam pupillus, qui ipse actus de suspecti, in quia ipsum caret, et ego ipsum permittit eum non impediendo. Nisi dispositus ad resistendum; quod constanter repetit etiam D. Th. 2a 2ae q. 4. art. 2o exponens, duos actus obdurationis quando actus voluntatis obstinatus in malum cum obstinacia adheret, et sit status quod obdurationes causa non est. Consonat 1a p. q. 25 art. 4o ad 2um. Consentit Hugo Victorinus, et alii quos omitto brevitatis gratia, constat quod ad antiquos Patres esse tritum, quod novioribus videtur invium, et inauditum.

Cap. 3um

Eadem sententia Naturis ex ratione statuit.

10\. Actio moraliter prava in circumstantiis, in quibus non potest non habere maliam statu, non est proprie simpliciter ens bonum ullum prudenter amabile a Deo participans, optima ratione firmatur; consequitur enim hac assertio mirifice ex differentiali entis a bruto fecit, quam exposui resolutione de volunte disp. 5o cap. 7o n. 9 et 44 disp. 3 de pot. Dei ad extra, et disp. 1a de Trinitate n. 64; Ultima I. in uti consentiunt adversarium aliqui, non fieri ens reale simpliciter, proprie, in stricte debet esse bonum expetibile prudenter ab appetitu recto, dignum quod propter se sui quod iudicio vero Dei praeferatur suo dictamini quoad existentiam, quapropter aequiquet Deum sue bonitatis Authorem, et voluntatem ad obiectum afficit, afficit libere contra rectam rationem, quod non potest non esse peccatum, neque est bonum prudenter amabile ratione sui, nec estimatione vera dignum, sed potius est vituperabile, contemptu quoque dignissimum, quo prudenter eius existentia suo dictamini postponat: sed afficit libere voluntatem ad obiectum contra rectam rationem, quod non potest non esse peccatum, non est simpliciter ens proprie, et stricte, sed absolute non ens.

11 Confirmatur 2o. Deus immense diligit omnia, quae sit entitatis simpliciter et bonitatem a Deo participant, ut sunt Dinatis umbrorum; nihil enim odisti eorum quae fecisti, clamat Sapientia cap. 2. Sed a Deo diligi nequit mala voluntas odisse libere Deum contra proprie conscie dictamen; sed actus liberae Deum in his circumstantiis non est entitatem simpliciter accipiens bonitatem ullam a Deo. Confirmatur 3o, nam idens, quod omnia fugiunt, et horrent, nequit esse bonum, et ens proprie, sed agere libere contra rectam rationem in circumstantiis, in quibus nequit non esse moraliter malum, et peccatum, omnia fugiunt, et horrent; id prudentis iudicio ducant, et si sapientes, et periti, prudentiam habent, id etiam horrerent

qd sic egisse, neque esse bonum absolute, nec transire, qd absente tali simpliciter e inseparabile.

12 Instat 4o: nam id proprie dicitur ens, qd melius e existere quam ipsum non existere; sed quam existere quodvis indpabile corpori seu voluntatem stabilit determinate libere sed detrahere sola rectam roem ad clamandum dolum, roi dissonum, non ita sehet, melius enim e, qd ea detractio non existat; sed est aliquod indpabile ignis a et quam qd ipsa ipsa actaliter exat. go talis detractio stabilit determinate libera non e hic et nunc ens simpliciter et proprie bonam ullam a Deo participans. Instat 5o; caris puri voluntas non sit ens indigens auctore Deo, quia posse removere bonum, et physicam bonitatem intrinsecam addere, que est proprie ratio influxus, sed odisse libere Deum contra rectam roem, removet actum bonum oppositum sibi, nec ullam affert roe sui bonam estimatione dignam: go non e ens proprie requirens Deum auctorem, nec eius influxum exposcit.

13. Instat 6o, tam repugnat entitatem vera malo morali ut tali, quam honestati morali ut tali repugnat non entitas; at Cossa docet puram cariam non esse moralitatem honestatem sub ullis circumstantiis preceptis: go dici debet nullam entitatem posse sub nullis circumstantiis moralitatem esse malam. Instat 7o; ens proprie, simpliciter et reale bonitatem aliquam habet a Deo participatam, quam quam e aliqualis accessus ad Deum, at voluntatem determinate stabilit, et libere contra rectam roem agere, dum peccat, nullam affert bonitatem a Deo participatam qua accedat ad Deum, immo procul a Deo per eum motum aversionis recedit: go voluntatem agere contra rectam roem, qd non poenitet ille peccatum, nullam affert entitatem proprie realem.

14. Instat 8o, ideo caritas pura, velut Antichristum non existere, non ens e actu simpliciter indigens Dei concursu, qd sit dolum intelligibile sed amabile, qd e potentiae transferre ad aliquam actualitatem, et exa ad sunctu eam ponderat ipsius contra dicto, scilicet exe, quam habet Antichristus, melius enim, et prudentia eligibilius e Antichristum, qd exat, quam qd non exat, at agere libere contra rectam roem, prout a pecco dividi negatur, non ponderat suo contra dicto prudentis electiones, et estimationes Dei rectam, melius enim e, non sic agere, quam ita turpiter operari: voluntatem agere libere contra rectam roem non e

simpliciter

simpliter ens, s. absolute non ens.

15. Confirmatur 2°, nam imprudenter eligeret, qui de duobus extremis, scilicet odio, et agere vel non agere, contra magis potius se eligeret, quam illud. Quod non perponderat odio nihilo, quoad electionem, et estimationem prudentem, directam, nequit esse simpliciter ens estimatione, et appetitu Dei dignum, s. absolute nihil est, ac despectu dignissimum: ergo contra agere libere non est simpliciter ens estimatione dignum, s. absolute non ens, despectu meritissimum. Cap. 4um Diligitur deviatio generaliter, et immediate liberam, que volens peccat, etiam contra preceptum nativum, nec exigere Deum ut causam, et authorem, nec egere concursu Dei virtutis immediato.

CAP. 4um

Diligitur deviationem generaliter, et immediate liberam, qua volens peccat, etiam contra Preceptum nativum, nec exigere Deum, ut causam, et Authorem, nec egere concursu Dei in quo virtutis immediato.

16. Modo facile convincitur deducitur 2a assertio, quod verati Catholice sentiunt Deum, non esse causam, authorem, ut peccati vicariam apposite solidam sternit. Sine quibus vix adeo clara doctrina solidis argumentis fulcitur potest. Probatur contra 1°, nam id solum ad suam existentiam egere immediato Dei concursu, quod est simpliciter ens bonitatem habens, et perfectionem estimatione dignam pro suo contradictorio, quod arguat ideo fecunditatem virtutis, et perfectionem in authore suo, neque sit ulla bonitas, que non sit a summo Bono, seu a bonitate Authoris; sed deviatio libera peccaminosa, non est simpliciter ens, bonitatem, et perfectionem habens a summo Bono participatam, et estimatione dignam pro suo contradicto, que proinde virtutis, et perfectionem, ac fecunditatem arguat in authore, s. cum sua non est positiva, ergo deviatio generalis, et immediate libera, qua volens peccat, ad existendum egeat immediato Dei concursu, s. solo sufficit vis defectiva creature volentis. Consequens patet:

17. Minor constat ex dictis satis constat. Maior probatur, nam ideo privationes pure, sicut, et chimere, que nihil actu sunt, non egent influxu Dei directo, quod non sit entitas propria, nec bonitas, aut perfectionem ullam habent amabilem appetitu Dei directo, et estimatione vera dignam, que nihil a ...

authoris

Avendaño.

Authis arguat, nec enim alio titulo, quam arguit summae perfectionis redundantis in Deum ex causalitate suae actionis rei defectuosae, sensit, ut describitur Deo talis influxus ad omnia bona requisitus, quia perfectio non arguit, imo minuit, et deprimit; at imperfectio Deo minatur, si requiratur ejus influxus immatus ad essentiam, perindeque ac malorum moralium author, atque bonorum.

18. Secundo probatur: Deus potest directe per se, laudabiliter, honeste velle posse quidquid ejus omnipotentia facit, at Deus potest directe per se laudabiliter velle nequit, ac intendere detractionem formalitatem immatam liberam, qua voluntas peccat, pro circumstantiis, quibus a morali malitia dividi nequit, quibus a morali malitia dividi nequit, nec in ea semel existente complacere potest imo potius illas committendas prohibet acriter, et commissas punit severiter: ergo Deus efficere nequit immatam pravam detractionem voluntatis formalem, et immatam liberam, quia conceptus nativus voluntatis alloquitur posse et honeste Deum desiderare faciendam, et in ea semel facta laudabiliter complacere. Consequentia constat, sicut enim apud adversarios, quod turpiter ea detractio fiat a voluntate creata, non obest, quominus a Deo laudabiliter, et honeste fiat: ita quod a nobis ea desiderari, et amari per se nequeat, nec stat, quominus honeste diligi possit a Deo.

19. Maior ex se constat, quidquid enim Deus efficit, laudabiliter et honeste facit, et quod libertate generis realiter, laudabiliter, et honeste vult, et intenditque ipsi laudabile, decens, et honestum. Minor supra dicta probatur, quia Deus efficere libere, et imputabiliter detractionem immatam liberam, qua voluntas peccat, est ipsa prava voluntatis detractio, sicut efficere Deum honestam detractionem adactus charitatis, est ipsa formalis actio bona, qua voluntas se detrahat, sed actionem ac detractionem pravam Deus amare nequit laudabiliter, et honeste, nequit quoque intendere, seu desiderare laudabiliter actionem pravam, aut in ea facta complacere.

20. Minor eadem secundo probatur: nequit esse Deo turpe nec indecens, suum exequi munus, nec Deo probrosum est in eo complacere, sed honestissimum, ac valde debitum: at in eo, quod a Deo sit, et a voluntate fiat, detractio libera, qua peccamus, Deus nequit honeste complacere per se directe, nec Deum decet, quod aliquid fiat ab ipso quod fieri nollet, et cujus defectum anxie desiderat; sicut in nobis imperfectionem arguit efficere, quod nollemus fieri, quod nollemus fieri. Quem nevum a Deo removet Sapientia Cap. 11. n° 25. dicens, nihil odisti eorum, quae

fecisti

fecisti, nec enim vel diensaliqd dixisti, aut fecisti. Nequit q esse munus Dei concurrere directe per influxum effectivum immatum ad actionem pravam formalit, et immate liberam, quam peccaminosam in circumstantiis, quibus est separa- bilis a malitia formali.

21. Urget 3°: tam purus, sanctus, atque mundus est activus influxus Omnipotentiae, quam concursus effectivus Dei, sive Divinae Volutatis bene placitum sanctissimum nequit Deus se directe velle pravam actionem, quae peccat vo- luntas in circumstantiis, quibus non potest non esse peccatum, sicut amat [illegible] actiones bonas aut malas: ergo nec activo virtute Omnipotentiae directe [illegible] ipse efficere [illegible] influxu immatum actiones ita peccaminosas, alioquin illas concurreret pravas actiones D. volutatis quas Omnipotentia Divina, quare non essent quae sancti effectus sunt Divini.

22. 4° premit: quod Deus nihil efficit, nisi volendo, nec aliquid velle potest, nisi possit illud velle, qua propter Augustinus q. 83 [illegible] nequit, hoc est aliquid fieri Deo agente, quod Deo volente. Quare Sanct. Patres et Theologi: Deus peccata velle nequit, apprime illi volunt Deum non esse causam auctorem peccati, at peccata velle nequit, ergo [illegible] actio prava, quae voluntas peccat, dum a malitia separa- ri non potest peccatum formaliter. Si actio prava, quae voluntas peccat, dum a malitia separa- xi nequit, non potest fieri tunc Deo volente, secus diceret Deus formalem malitiam: ergo fieri tunc nequit agente Deo, secus Deus ageret, quod ipse nollet, quod dedecorosum [illegible] Deum argueret.

23. Urget 5°: tam aperte distat ex Scripta Sanctisque Patribus omnia Dei facta fieri Deo volente, non autem odio suam actionem sentiret, quam clare constat, omnia quae sunt, praeter Deum a Deo fieri, sed ab omnibus Patribus, et Theologis nihilominus excipit a generali regula 1a peccatum, et actio prava, quod non potest non esse peccaminosa, usque secundum Catholicos non fiunt a Deo vo- lenti, sed prohibenti, et nolenti fiant; ergo similiter ab hac 2a regula debet excipi peccatum et actio libera circumstantiis quibus nequit non esse peccaminosa, itamque [illegible] illa non fit agente, sed auctore Deo, nihil enim probat influxus immatum Omnipotentiae, quod usque non prodeat immatum D. volutatis concursum effectivum, atque beneplacitum. Cap. 5um. Praecipuum argumentum, quod secus Deus esset causa peccati proponit, et reiicit solutiones.

Cap. 5um.

Precipuum

Precipuum argumentum, quia secus Deus esset causa Pecci, proponitur et Reiectae Solutiones &c.

24\. 3° probatur 2° : nam agens quod immediate physice proprie pravam actionem efficit sciens, et prudens, non est eius causa secundum quod sed illam propriè rigorosè, seu absolutè causat, etiam moraliter, et imputabiliter : at Deus absolutè proprie cum rigore physice, moraliterque causare nequit imputabiliter detractionem immediatè liberam, qua prava voluntas inevitabiliter peccat odio Dei : nequit ergo Deus sciens, ac prudens immediatè physice, proprie pravam eam actionem in eis circumstantiis efficere. Consequentia probatur : maior probatur, nam efficere proprie directè per immediatum influxum, est absolutè causare, quod si fiat cum advertentia plena libera quod voluntate concurrendi, non potest non esse causare moraliter.

25\. Minor probatur : quia Patres allegati supra sic statuunt, et canone 6. + Tridentinum expresse docet sess. 6. cap. 6. *si quis, inquit, dixerit, mala opera ita ut bona Deum operari, non permissive solum, sed etiam proprie et per se adeo, ut sit proprium eius opus, non minus proditio Iudae, quam vocatio Pauli. Anathema sit.* Quod quod [illegible] ea minor, nam actio formaliter, et immediate libera, qua voluntas se detrahit a Deo diligendo, aut est ipsa formalis malitia, seu radix, et fundamentum a quo malitia inevitabiliter illam secum annexam afferens, ut ab ea nullo modo separari possit, ideoque qui causat actionem, eo ipso malitiam ex ea sine nova libertate secutam causare censeatur, ut videre est in voluntate [illegible] quae propterea dicitur causa pecci, sed Deus sanctissimus iniquitatis formalem et malitiam pecci causare nequit : ergo nec detractionem immediatè liberam, et imputabilem, qua voluntas eligit odium Dei.

26\. Confirmatur quia si Deus ad actionem pravam, ex qua dissultat inevitabiliter malitia concurrit effective propriè, seu immediate, si propriè Deus erit propriè causa pravae deviationis, qua peccamus, quae hic inseparabilis est a malitia morali, si vero non causat propriè, nec immediatè causabit, nam ex eo requiritur influxus effectivus in actum, ut dicatur sit proprius influxus, et rigorosus, et quia Deus probat a Sanctis Patribus omnis entis creati causa, longe melius quam causae 2æ, quas Deus applicat ad agendum, et facit ut faciant, quare, [illegible] in eos proprius influxus in actum pravum, nec requiratur ad eum influxus immediatus.

27. Variae sunt excogitatae solutiones, ut infringat. Sui argumenti vis, ac ne Deus sit author, causa[ve] peccati. Sed diligentes, nec argumenti vim facta illa solutio fregit, ut recurrentibus subsequentibus facile patebit, omnes enim eo tendunt, ut asserant Deum esse causam actus mali materialiter, non formaliter, ut malus est, sive causare materiale peccati, non tamen eius malitiam formalem.

28. Nam 1° respondent, solet actus pravus constitui formaliter malus moraliter per privationem rectitudinis, quam Deus proprie non efficit, sed facile reiicitur, quia voluntas creata causat secundum adversum absolute peccatum, eius quod malitiae formalis author est, quia cum advertat libere detractionem efficit, quod voluntas eligit obiectum prohibitum, licet nec privationem efficiat, quae nihil est, nec illam intendat, quam potius actionem suam absequi nollet, si fieri posset: quod a fortiori Deus efficiens libere cum advertat plenissime liberam ipsam detractionem, qua peccamus, producensque eo agens indifferenter, et moraliter obligatus ac certas circumstantias probas, quibus, ut ex argumento constituto resultat intentionaliter malitia formalis, aut ex illis quod agere constituit, dici debet author et causa malitiae formalis.

29. 2° respondent alii Thomistae, pravam actionem scatere formalibus utriusque interne distinctis capacitate formationis et natione eiusdem prati, sicut Deitas et relatio Divina, nam et est entitas, et est moraliter mala, quatenus autem entitas est, a Deo causatur absolute, quatenus vero malitia moralis est, minime causatur a Deo. Sed refellunt ex eorum principiis: nam 2do causa creata nequit unam formalitatem efficere, nec aliam simul realiter identificatam efficere valet, ideoque secundum Thomistas quod voluntas efficere nequit, supernaturalis actus charitatis, necessario vitaliter efficere potest, sed influxus agens adscribitur intrinseco principio supernaturali. 2°, quod nulla datur in creatis interna distinctio virtualis inter formalitates identificatas realiter, ut ostendi disputatione 4a de Trinitate. 3° repellitur, nam ut est realis distinctio, arguimus a b ut producitur, et non producitur, licet sint variae formalitates virtualiter duplices, sic et a Deo produci formaliter actum, et a Deo non produci formaliter aliam, arguet realem distinctionem inter eas formalitates.

30 3° respondent alii Deum esse causam physicam peccati [...] actionis

prave qua talis, non tamen absolute dicatur causa peccati, quia non intendit innata, sed elicita pendet. Et addant posse sine limitatione dici Deum esse causam physicam peccati, scilicet actionis pravae. Sed rejiciunt 1°. Persuadet enim Augustinus sic solutio, quia ut actiones peccaminosae esse simpliciter ens, aut egere Deo factore scilicet authore, dicebat, non esse quaerendam causam effectricem peccati, quod hoc esset velle videre tenebras. 2°, quae fiunt a Deo physice, fiunt a Deo proprie, dicuntur quae simpliciter ejus opera, at peccatum, seu actio peccaminosa, nequit absolute simpliciter a Deo fieri, nec opus illius appellari potest. Vetat enim id Tridentinum allegatum n° 24 per [illegible]: mala opera efficiunt a Deo proprie et per se: Quapropter de peccato D. Augustinus exponit Joannis illud cap. 1°. Sine ipso factum est nihil, id est, peccatum: ergo peccatum, seu actio prava physice fieri nequit a virtute Dei, nam particula physice, non est additum diminuens a potestate causalitatis, nec ad improprias causas vocem distrahens.

30. 3°, quia Deus efficit physice non se odio, sed diligit, nihil enim odisti eorum quae fecisti, dicit Sapie. 11. Sed peccatum et actiones peccaminosas Deus se odio, nec directe vult exire, nequit ergo peccatum seu actio prava moraliter fieri, nec physice per Deum. 4° si aliquid ens absolute bonum principalius a causa fieret, quam a Deo, scilicet si ita fieret, peccatum, quod ab adversis dicitur ens absolute bonum, dum a Deo physice causatur, principalius a Deo fieret, quam a creatura. Sed a creatura vel alia causatur absolute peccatum, alioqui daret ens simpliciter, seu tamen a se quod non haberet causam simpliciter: ergo si peccatum a Deo physice causatur, etiam causatur simpliciter, et absolute, quod absurdum videtur, si ideo ergo principalius a Deo, quam a creatura causatur actio prava, sicut asserere tenentur adversarii.

31. Alii 4°. Deum physice concurrere, sed non esse causam peccati proprie, quia nec physice causat illud. Deficiunt enim causam eam, quae per se influit in aliud, id est, ex intentione, quapropter inter non dicitur causa erroris causa nec stellae monstri, quia scilicet non concurrunt adeo ex sua inclinatione, sed velut reluctantes: quia tamen Deus nec elicite, nec innate peccatum intendit, nollet enim illud fieri, nec ad id pendet, ideo non est illius proprie causa. Sed refellitur 1° quia cum Aug.

pugnat

pugnat, qui admittit peccatum esse simpliciter ens, et a Deo non causari. Cui oppositum statuit Augustinus supra n° 5. dum ait peccatum a Deo non causari quia non est res, quod quidem verum bonum, et ens est a Deo laudandum, ut vis authe[ntica] bonitatis.

32. 3° relicitur, quod male Jactatorium in eorum sat. causat physice gratiam quod per suam obedientiam, quae sensus quod nullam sunt necessitatem innatam necessitatem, quod pensionem ad gratiam, quam efficit physice, et ergo sequitur, ut agens physice causat effectum quod instus innatam [illegible] elicitam quod pensionem sunt. 3°, si enim, quod prius relicitur ex requisitis ad effectum non adscribatur ipsi, quod exat effectus, ideoque Deus monitum, et nihil non tribuatur errori, ex [illegible] quod exant disponentes admonitum, et errare [illegible] etiam, et nihilus [illegible] physice causant eorum effectus. Adeoque sub [illegible] potest coenter inclinationem sunt omnes lineae causae partiales, in [illegible] pendens causat [illegible], et non omnibus adscribatur, quod sic et nunc exat effectus. Itaque cum vere physice causant, et ineam [illegible] potest quod pendeant, unde si Deus infunditur inclinationem pravam in circumstantiis, quibus voluntas peccat, etiam in eadem quod pendebit, quod absurdum est, ideoque nunquam est omnino inclinatio [illegible] pro ne cogamur fateri Deum esse quod pensio inclinationem pravam.

33. 4° relicitur, de effectu inclinationis arguitur de effectu influxus, ut arguat de effectu causalitatis alioquin necessitas causaret errorem, nec voluntas effectu tracta supernaturales extra solum auxilio deductus, quod nec innatae necessitate nostrae intus inclinat in errorem, nec voluntas in actione supernaturali, et [illegible] dicit causam malitiae causalitatis in quam non inclinat. [illegible] quod Deus non inclinet in peccatum, si tamen in id influat, non excusabitur causalitate peccati physica.

34. Tentalii 5°, Deum non esse peccati causam, quod non occurrit omnipotentia libere finaliter, sed intendendo violationem legis, nec violando legem ullam, quod non tenet impedire pravam actionem, imo tenetur satisfacere muneri [illegible] quod [illegible] nec enim requirimus sic, cur Deus non peccat cooperando nobiscum, quod edictis [illegible] sed quomodo non causat peccatum, [illegible] in illo influxu efficienter, si enim Deus non amet [illegible] nec amet, nec non discurrit distinxerat, utrumque [illegible] causat, et effectus, [illegible] ad peccandum quam causalitas illi efficientia requirit, sitiusenim, et cognitio, si non peccet

causat

caat tm physice peccy, dus a volate creata sunt. Nec ex redit sac solutiē, quomo Deus caet actiones pravas, ut entas ē, n aut ut peccatū ē.

35. Deniq dicunt alij Deus n e caa pecci, q n suadet, nec se securrit, nec sedecrat, nec applat 6 applanons magis pendentes ipsecy, quaj in lig. sooms. [illegible] quia n impedit caalitatē physica defsa. [illegible], aut caalitē moralis, dehenemaliq invitgadi ad occidendy se p pria manu, evidenter excepta physicē caat lig indutus, stintecy. zenitat, ac dissuadiat intentus. [illegible] si samel st fieri peccinosaj achons a Deo, cur n licebit etias suadere. [illegible] st omnipot facie per [illegible] dicto, st etiaj volat D. velie [illegible] quo [illegible] cur [illegible] n applabit ad achons pravas omnipo 6 D. volat magis pendenti ad socig. loat actio prava, quaj adeiq casiaz. n [illegible] quia talis actio n ē ens absute, nec bonat volaj det, qiy suo [illegible] dicto preponderet, de quaj explete sit appetitu recto pro suo [illegible] dicto. [illegible] ē tandem in ma ra e recurrere, qui tenent Deus n e caa pecci, q peccy n det entat, aut bonate de seo ntro caantis ē colcare bonatj aliquaj amabile tro dato. nihil a- liud dici post, quo mens nra quiescat in argus predicti solutiē. Cap. 6. arguta coisa, que probant actiē peccaminosaj esse simplr ens a Deo pendens immatē, influxy effectivy.

Cap. 6tuz

Arguta cois se, que probant actiē peccosaz eē simpl ens a Deo Pendens immatē per influxu effectivus.

36. Probari tm pos cois sal 1o; naj ens e sporaj c simpl ens effectu et amabile, st actu pecci. L- actio stalit, et im- me scibat, quaj vdas peccat, ē ens pos, nec enim ē ens chizicu aut pure ratiy, ut oes supponunt. [illegible] actio stalit, et imme scibat vdas peccat ē proprie simplr ens effecty, et amabile. Del actione peccaminosas ut taly, n ee pavy ens partcipe bonatis, aut perfectiores vstis, ro cui, a Do diligi posset, aut suo [illegible] dicto pre- ferazt; quapropt nec influxus Dei directus reqit, a q sdy absute

bona

bona sunt; imo contra actio prava dici solet a Patribus et Scriptura nata obs-
natis esse, et perfectionis, quia vere caret perfectione quae [illegible] ipsa [illegible]
eius subiecti propter ipsam perfectionem, aut melius stat.

37. Sunt autem est prava, enim actus in oppositis est [illegible] quoddam
honesto perfectivo, quae ut talis tunc esse posset, e duobus autem extremis con-
trariis et in oppositis, ideo quod deterius est, nec praeponderat alteri, nec utrumque
secundo dicto, dici solet oppositi privatio, quod perfectionem ipsum excludit, sicenim innuit
Aristoteles 10 Metaphysicae cap. 7o, Omnis contrarietas privatio est, manifestum est
quod semper alterum contrarium secundum privationem dicitur. Et sentit D. Thomas
10 Metaphys. lectione 6. Ultra Caietanus quod accipiendum est de ratione quidem
activa et depravata. Nihilominus actio prava dicitur [illegible] ens
pravum, secundum quid scilicet, et per analogiam, quatenus eius tendentia circa [illegible] si-
bi [illegible] monstralis, sicut actus perfectionem afferentis extra monstratur.
trat. Sicenim Thomistae plurimi cum Scotistis frequenter assumunt
relationes [illegible] esse realiter pravas, nullam perfectionem physicam afferentes. Sic
ergo relatio pravae relationis addit, est realitas defectiva in nullo[?] [illegible]
sui bonam afferens, ideoque non est simpliciter ens. Et hinc est Deus liber
est alio ratione pravus, nec tamen addit esse bonam nullam pravam absolute.

38. 2um arguitur, est, de distinctum a Deo, quod realiter exit
extra fictionem, et terminus rationis parte dicitur ens reale pravum a Deo
pendens immediate per influxum, scilicet actio quod voluntas format, et immediate
se dirigat ad violandum praeceptum naturae non sendi Deum odio, distinguitur a Deo
extra fictionem, et terminus rationis realiter exit tamen propter, quamvis
actus [illegible]: quod actio formalis, et immediate libera, qua voluntas violat praeceptum naturale
est simpliciter ens reale pravum a Deo pendens immediate per influxum.

39. Respondetur ens reale dividendum in ens reale simpliciter
et proprie, quod perfectivum est, et in ens reale secundum quid, et per analogiam exiens,
sub quo etiam dicitur non esse chimericum, necessarium rationis, hoc autem defectivum est.
Primum ens est bonum et expetibile propter se, tum a Deo, tum ab universo: quod non est frequenter,
ergo praeponderat intellectui recto, prudenti quod suo dicto, propterea quod Deus
authorem sibi petit, influxum quod Deus requirit. Quod autem ens secundum quid
non est ens bonum absolute, nec Deus authorem, et causam efficientem exigit, ut per in-

rationibus quae adversi occedunt, et privationibus agit distis absolutis, quod
exit, quae etsi sint chirae, nec 2° dictionis afferant: duas analogias ex toto
minime tamen a Deo actionis propriae fiunt, peccatis q. et actio prava, quae
inseparabilis a materia sit ens secundum quod, et solus analogias, etiam o-
sit nihil sit, idem nihil defectivum, ut ex Sanctis Patribus et Scriptura mon-
stravi cap. 2°, quapropter, sicut a Deo diligi nequit ratione sui, sic, nec authore Deo
fieri valet.

40. Ad quod adarguitur stas disquo mag, sistit ens absolute
defectivum, i. pessimatae dignitas verae, praesub 2° dicto, i. exactae rationis sui
appetitus recti, occedo mag, si solum analogias idexat, quatenus non est illativum
contradictionis, duo ex aliquo sui parte traducit ad aliquam exam impuram: nego
mag, idenim det peste natio physica, quamvis a Deo non fiat, ut absolute nihil
idem evenit in entitatibus pure moralibus, quas passim adversi nobis intru-
dunt, ut indenominatae peccati pravo simulis inestimabilitate pavamentum,
et sexcentis alijs.

41. Tertio arguunt: actio vitalis, et libera defectiones, entitatem,
et excellentiam realem pravam afferit, i. actio formaliter, et minime libera, quod voluntas elicit
debitum quod ditibus est actio vitalis, et libera formaliter: quae pravam entitatem defectionis,
ac bonitatis excellentiam afferit, ideo disquo mag: actio vitalis, et libera de-
fectiva occedo mag, actio defectiva, seu depravativa, i. non defectiva: nego
mag: nec enim est irrefragabile bonitatis et defectionis appetitus recti ama-
bilis arguunt libertas, et vitalitas, ut quia hi non dicant defectos omnis bonitatis
expertes, ut patet in actibus Dei liberis, qui nullam rationem sui defectionis afferunt
dictam vitaliter absessam, i. dicant tantum vitalitatem et libertatem additam, ut
explicuit relicte de voluntate disputationis cap. Relationis iis. vitales sunt, et
ab scientiis vacuis defectionis, et bonitatis asserunt vacuis defectionis,
et bonitatis. Alter omissio pura, dicitur a multis vitalis, et libera illa
tamen omnis defectionis sit esena: occurrit quod, et actus vitalis ac liber sit,
quatenus defectivus actus ac depravativus, nullam afferit bonitatem prudenti
amabilem, hoc enim expresse dicit meritum placendi recto ... ap-
petitui, ideo vero vitalis actus, ... quandam ad obiectum
abintra posseriora.

42. Quarto arguunt; voluntas se liberi detransacti bonum

nihil experiri essalle, quod dum se dicerent ad malum, vel ad actum bonum et meritorium supernaturale dictat actio perfectionis seu, et proportionis, cum insigni praemio beatitudinis: ergo similiter voluntas se dicerent ad malum actionem perfectionem aliquam sentimus, sicuti discrimen id experimur. Dico perquirens, an sicut actus bona gratiam et gloriam mereantur, sic etiam et actus prava mereantur? Si antinequalitatem utriusque meriti a nobis experiri(at). Si fateris inaequales esse praedictas actiones, et nullum discrimen nos ... quod percipiamus, idem dixeratis per suas dispositiones, sive discrimen id experiamur ex testimonio conscientiae solantis expectatione gaudii perennis praemium remuneraturum, testificantis per rectas actiones; et testimonio malae conscientiae terrentis comminante supplicii. Discindipsum in praesenti scilicet testimonio conscientiae discerni bonum opus a malo, satisque nos interius discrimen experiri solatio boni conscientiae laudantis bonum honestum, et malae conscientiae flagello reprehendentis opus a recta ratione dissonum. Et dixi disputationibus de ... disputatione 2. a dubio 2, et disputationibus de conscientia disputatione 1o.

43. Dices 2o, dato quod experimento non minime percipi possit discrimen inter actus perfectivos et defectivos, non tamen ideo videri cerni discrimen actionum. Etenim experimento non satis a nobis percipitur discrimen actionis naturalis, et supernaturalis. Atque ansit omissio pura, vel actus pravo mixta, dum omittimus audire sacrum, tamen vera discrimen id attingit: ergo et a nobis, dum agimus honeste, minime discernatur an eliciamus actum perfectivum, dum vero nativas leges violamus, an exerceamus actionem puram defectivam, nisi sentiamus utriusque discrimen nostri requirit, si quantis adductis aliunde demonstret, ut omnes fatentur ordini servato memoriam fidei repetere, quam semel hauserat. Et prius sive ordis vix adsunt. Philosophi caluerunt, cogimur quo plura fatear propter argumenta quibus id evincit, et experimento cessare, ut in titulo conclusionis vincit nequeat. cap. 7um argumenta caetera dissolvunt.

Cap. 7um.

Argumenta caetera dissolvuntur.

44. Obijcies 5°: Si determinatio liberae qua voluntas peccat non esset entitas a Deo dependens immediate per influxum, non posset Deus ad individuationem talis actionis arbitrium nostrum determinare. Sed Deus voluntatem ad individuationem actionis creatam determinat voluntatem. Quia licet in istas differentes actiones potius eligere nequeat, ut potest creatura, ratione quod a Deo determinet ad individuationem extra quatenus suam omnipotentiam applicat per hunc influxum non . . . determinatis. Addi posset illa ratio maioris perfectionis, nec Deum indifferentiam adhibere eligendi hunc actum non, tollere posse nostram voluntatem, nec impedire posse similiter hunc effectum non, ut destructa nostra potestate peccandi, nisi occurreret immediate. Sed Deus potest quoad exercitium necessitare voluntatem ad hunc actum non ponendum. Item impedire potest peccatum per liberi individuale per istam potestatem peccandi, potest enim necessitare voluntatem quoad exercitium per Deum suum omnipotentem vel Sementum, ac lo subtracto peccatum impedire quodlibet. Utraque sequela constat, maior probatur, quia Deus voluntatem cum extra sit arbitrium nostrum, nec ipsi nota sit intelligi nequit, quod non possit creatam . . . determinet, nisi suam omnipotentiam applicet ad eligendum potius per hunc influxum, quam per alium: nam intra determinativam ponere, sunt chimaeram excogitare, cum fieri non possit media cum dependentia creaturae a Deo. [illegible]

mal +

45. Argumentum hoc . . . minimum . . . premit. Nam, independenter enim ab influxu . . . activo divino, potest Deus extra sola sua voluntate permissiva potius hanc individualem actionem peccaminosam praeferre permittere nostrae voluntati, cum autem voluntas permissiva Dei sit conditio naturalis, sine qua nostra voluntas . . . peccare nequit, hoc ipso quod sua voluntate Deus permittat hanc actionem non naturalis . . ., manet voluntas nostra determinata quoad individuum actionis talis, ut . . . non peccatura sit, . . . electura sit hanc non pravam actionem, nec oportet cognoscat a voluntate nostra, voluntas haec Dei permissiva quae . . . potestatem ad peccandum, ignis enim non cognoscit pabulum applicatum . . . dispositum, . . . determinatum ab . . . pabuli . . ., tamquam ab extra conditione minime cognita determinatur quoad speciem effectus . . . producendi. Sic ergo voluntas extra determinari potest a voluntate permissiva Dei, . . . ignota tamquam ab extra conditione, quae circumstat voluntatem.

46\. Quam autem maioris illationem admitto, in qua nullum ea dicit absurdum, postquam enim semel Deus decrevit voluntatem nostram proram liberam exercendi pravam hanc actionem, nequit in collis sono necessario quoad exercitium talis actionis, esset enim aperta contradictio, sed in collo signo quod dat, sicut gratiae, ea sub tempi nequit, ut constat ex dictis supra de auxiliis disp. 50 et 6. et disp. 9 de praedestinatione disp. 12 a cap. 3. Quam autem ad illationis adversa [illegible] peccandi potentiam complexi voluntate Dei permissiva, quae facit voluntatem non impediendi pravam hanc actionem singularem, cum quod minime deponi possit voluntas efficax eam impediendi, quare nullum erit absurdum, quod retenta praxi potentia peccandi, nequeat impedire Deus hoc individuale peccatum, id enim consequenter est dicendum; licet actu praxim minime dependere a Deo per influxum, dum enim severat Deus voluntas influendi cum arbitrio nostro, quod se debeat ad agendum, consistere nequit voluntas efficax denegandi concursum, et impediendi talem actionem nostram, quare subtracta voluntate Deus posset impedire peccatum individuum retenta praxi potestate peccandi per hanc individualem actionem, nullatenus [illegible] diminuta.

47\. Confirmatur ex adversariorum doctrina: sicut enim in opposita sententia requirente Dei concursum immediatum ad peccatum, posset impedire Deus effectum causae creatae, non dum ea destructa, sed alio requisito subtracto, scilicet voluntate Dei concurrendi cum causis 2is per immediatum influxum, ut in fornace Babilonica certis adstantibus requisitis impedivit combustionem trium Puerorum ferventi ardentium; sic etiam in mea sententia concursum eum declinanti pravis actionibus, possit Deus impedire singularem hanc pravam actionem subtracta prius voluntate permittendi, sive non impediendi tale peccatum, adhibendo scilicet virtutem efficax, ut voluntas eo peccato non peccet, quare non minus subordinatur Deo voluntati permittendi, seu non impediendi, nostra voluntas quoad peccandum, quam in adverso subordinat Deo voluntatem suam concurrendi per immediatum concursum Omnipotentiae; quare argumentum, quod ad asserendum secundo quandum influxum immediatum Dei requiri singulis ad effectus bonos urget, minime premit quoad pravos.

48\. Replicabunt 6o: licet quod revera fit ab aliqua causa, dicit ens revera creatum, sed actio peccatrix prout talis revera fit a voluntate creata,

tamen

tamquam a causa, nec enim peccatum est a se – sed ab alio factum: ergo actio prava formaliter, ut talis, est ens reale creatum; concedo maiorem, et nego minorem; idem enim proprie fit, id est ab alio, quod habet in se bonitatem aliquam existentem laudabilem appetibilem, et estimatione vera dignam, et ab alio communicatam: at peccatum, et actio quatenus inseparabilis a moralitate malitiae, nullam habet bonitatem appetibilem realem, id est estimatione vera dignam, nec a Deo, nec a voluntate creata communicatam: ergo nullam proprie sui causam effectivam habet, sed solum habet causam deffectivam, seu sui deffectivae, sive methaphorice.

49\. Hinc est, quod nec voluntas nostra proprie dicatur simpliciter effeciens causa peccati, sed impropria, sive deffeciens; quatenus non est ab alio primo non volarit, id est extrinsece: quam admittit admitti solet omisso pura ab aliquibus volaria, id est libera: non quia proprie sit facta a voluntate, tamquam ab omisso prius, essentialiter ab alio [illegible] sed; sed quia non provenit a primo totaliter extrinseco, sed commode quod per analogiam exit, oritur a voluntate cognoscente posse quod potenti facere quod [illegible] actum oppositum: peccatum ergo, cum absolute non sit ens, minimum non est, quod non habeat causam efficientem, sed deficientem sui, dicitur tamen nostra voluntas aliquo modo causa peccati, quatenus aliquid imputabiliter illud ut appetitus bonum apparens, quod posset, ac prudentiae debeat illud evitare.

50\. Obiies 7°: nullum ens reale potest fieri per se ab alio, quod non est ens reale positivum, sed habitus vitiosi, quibus pro vendere in actu pravos, fiunt et generantur ab actibus pravis: ergo actus pravus est aliquid reale positivum. Respondeo; licet putant actum pravum ab extrinseco tale denotari, et absolute nihil esse, posse quod ab aliis circumstantiis a malitia purgari, sub quibus esset simpliciter ens, asserere vim effectivam sue alterius rebus secundum intra praeter quam non expoliant ob extrinsecum aliquid accidens, ideoque pravum actum generare posse vitiosos habitus, vibrationes, et alios effectus, id est tunc circumstantiis, quibus dividi nequit a malitia, pravus actus non sit simpliciter ens, sed careat formalitate, quia hoc absolute reale ens fieri habere sub alio casu. Respondere potest 2°, etiam argumenti [illegible] esse, quia sicut prius non vitale potest in aliquid est vitale effectum, similiter ens non supernaturale potest efficere saltem aliquid rem supernaturalem, sic mirandum non esset, quod ideo non est simpliciter ens, efficeret partialiter aliud, quod simpliciter ens dicatur.

51\. Illustrius, ac securius est nihilominus, habitus

vitiosos

vitiosos non immediate generari per actus pravos: sicut nec actus adversos a bonis Dei pura generari essentialiter, sed ad eam inclinans, proximus enim habitus est comparative cum voluntate, quare docet voluntas virtus esse proxime, non exigit habitus promptitudo seu facilitas, et propensio, quam experimur ex sequentibus peccatis commissionis, sicut et omissionis adscribi debet habitui relicto per voluntatem indeliberatam, rationi praecurrentes, et experimento gaudii, delectationis quae consequentibus actibus pravis, qui non sunt rore sed pravi moraliter, nec experiri possumus inclinationem voluntatis ad eliciendos actus, quos per veram essentiam non efficimus, ut omissioni exemplo declaravit, sicut et alia praecaverunt, qui possent hic difficultatem facere.

52. Dices 8°: Si non esset ens, actio, quae est mala moraliter, foret essaliter mala, nec unquam exuere posset malitiam moralem, et esse nihil, sed actio prava non est essaliter prava, potest enim in bonam aut malam ab extrinseco mutari, sola varietate cognitionis bonitatis: sed quia actio prava non est absolute non ens. Cons. probatur modo, idem enim quod semel est nihil, nequit in entitatem veram, absolute et effectivam transmutari. Probatur minor: quia moraliter extra actibus et actionibus arbitrarii, non possemus, quamvis enim malitia moralis accidentalis, et extra sit atque variabilis, adhuc actio prava quae secundum se sub aliquibus circunstantiis posset esse simpliciter ens effectivum a Deo summo Bono dependens immediate, ut tunc hic et nunc inseparabilis est a malitia morali, non esset ens simpliciter bonum, et expetibile ratione sui, sed absolute nihil, nec in se veniens hic putabunt, quod aliquid sit per extrinsecam et accidentalem denominationem, recedentis simpliciter, est enim pure politicus, et exemplum, sed tamen debet se saltem ratione, quatenus non dispiciunt acte, cum tunc Antichristus pure politicus nihil absolute nunc sit in se, suo tamen tempore simpliciter ens erit: sed quod eadem actio modo mala, seu defectiva, sive non ens, de circunstantiis, quibus opposita hic recta ratione, potest mutari mox in entitatem bonam et effectivam, aut non malam, nec opposita recta ratione, propterea quod dependet a Deo per influxum effectivum.

53. Ipsa vero, quae mihi probabilior est asserentium malitiam moralem peccati esse essaliter moralibus actionibus (quae de bonitate morali sit) Praedicta causa mali, nando minor, tamen enim inseparabiliter et essaliter est annexa malitia moralis actionibus pravis, ut eadem numero, quae semel est mala, nec in bonam, nec in non malam, ulla possit permutari, seu mutaret suam essentiam actualem et actio prava, dum exuit absolute bonam et effectivam

q. effectivas, quia semel caruerunt, dilexerint, mox denuo eligerent, malitia ex bonitate mutata, nec enim idiq. semel extitit in se, nisi rapere potest in absolute non ens, exente simpliciter, nam id solum admittitur a doctoribus in transitu rerum non existentium ad existentiam, semel tamen existens res simpliciter posita manet immutabiliter ens absolute, quod semper id. est quandiu existit aut invariater est nisi sit absolute, quod semel est se tandem quod ens, et absolute non ens. Praeterea quod Deus esset author causative pecci, nam ipsa malitia qualis aquatur existit in actu sui, et actu oppositus sibito, nam actus, et actio realiter, et immate, stat illa libere praeceptum violans, et sui poena dignus, et vituperabile, quare quam aperte Deus non est causa pecci, tam aperte est actus, et actione oppositus non est simpliciter ens, quod effectivus a Deo causatus.

54. Obiciq.° quia si pollis si omissio pura, liba voluntas omittere poterit libere pravas detractiones immate libas, quod peccat pecco omissionis, sed voluntas quia omissione, non dicit omittere nisi quod quam pravus, ad quod est se detrahere poterat, alioqui non magis omittere diceret, quod detractiones pravas omittit, atque quod non omittit, casu utroque casu careat per qualitatem bonitate pova. Oper omissa maior, dis quod minore; omissio pura nequit omitti, nisi quod pravus absolute proprie effectivus: non minore, nisi quod porum saltem defectivus, quod importe. Secundus quod exit, secedo minore. Iterum, sive voluntas omittat pure, sive suppona detractiones pravas, careat bonitate simpliciter contra, non tamen eque caret bonitate secundus quod, ac defectiva, quae satis discriminat voluntas simpliciter omittens a volate, quae se libere detrahat ad actus pravus.

55.
n° 13. Obicies 10 contra nos idiq. dist. 11 de po. ad Deatis ad extra cap 4. nisi nos doleremus, advers. admittentes rationes quod distas ab omni povo, quod mo pos retorqueri dicit me etc: quod nequit esse nihil quod per eam meret poenas, et indignationes Dei studentis et nullitas aeterne, quod nullius e momenti pertinere, sed peccatum meret ex sus supplicius et indignationes Dei sine fine duraturas, nisi culpa repararet: quod peccatum non est absolute nihil, aut nullius aestimationis. Oper dirq.° maiore, quod omnis nihil est, quatenus nihil excludit omnem latitudinem entis, sive effectivus, denotativus, ac defectivus. Secedo maiore, quod nihil est, quatenus nihil excludit solum

Ens

ens absute affectivum, n aut ens secundum q. existis, et improprie quia defectivum est, et moralis honestatis. Et affectionis absute nō mag. q. enim nullius e momenti. Respondetis ad estimatio approbativam aut remunerativam summi poteris momenti, gravissi respondetis ad aversionem reprobativam et contemptum punitivum, et q. actio prava nihilo pendat, ad estimationem remunerativam maxime tn e pondetis ad provocandum odium, et indignationem Dei prudentis, cum enim affectio summe debet, ideo defectus maxe dolosus, et odio dignissima, sancgo convinci ame peccatum omissionis, n esse pure nihilum, ut excludit etiam ens de defectivum; sed id n impedit quominus peccatum omissionis sit poena dignum, quia licet n sit ens absute affectivum, e tn ens tale defectivum, et non nihil; sed ens secundum q. vere sine fictione possit dici poe. Disp. 8. An formalis malitia pecci omissionis consistat saltem partialiter ex privatione pura rectitudinis debitae subsequenti pravum actum. Cap. 1. Exarmant qui plurimi sunt affirmant. S. Palzoni.

Disp. 8.

An formalis malitia pecci Ommisionis consistat saltem partialiter ex Privatione pura rectitudinis debitae subseq. pravum actum?

Cap. 1. Exarmant qui plurimi sunt Affirmative R.

1\. Quorum assertio sequunt P. Granado 1. 2. C. 8. 5. 6. Sect. 1. de peccat. disp. 1. sectione 4. P. Tannerus disp. 2. q. 5. dubio 9. P. Ricardo [illegible] quorum praecipuum ac 1. argum. exurit ex frequentissimis Sanctorum Patrum testimoniis. Ptebat assexuerunt ubiq. ndlly malum in genere n esse substantiam aliquam, sed nam fuit Augustinus, et alij Patres D. Alanchus [illegible] contendunt sed in specie testant malitiam moralem esse privationem boni, sicut tenebrae sunt absens lucis, et mors e privatio vitae, nec appetitum esse, s. declinationem appetitus. Cum aut universalim Patres asserant rem entiam a Deo dictam, a Deo fieri, constanter tn negant a Deo peccatum esse, quia peccatum nihil est, et amissio Cura boni, et ru vitij absentiam

Avendano.

Istat ex Patribus peccatum esse pure nihil, inter quos exerant D. Fulgentius, Dionisius, Augustinus, Damascenus, Bernardus, et alii quos videbis apud P. Suarez disp. 12 Metaph. sect. 1. Selectiora leges supra disp. 7ª cap. 1º, quae pro mea sententia retuli.

2. Solummodo proferam Anselmum, qui videt nare peccatum esse mere carentiam, ut nos cum Augustino defendimus, nam lib. de concordia praedestinationis cum libero arbitrio cap. 7º, sic ait: mala sunt, quae iniustitia omni caret essentia, non enim ulla qualitas, aut actio, aut aliqua essentia, sed tantum absentia debitae iustitiae; omnis quippe qualitas, et omnis actio, et quae aliquam habet essentiam a Deo est. Et infra: malum, inquit, aliquid nihil est, ut caecitas, aliquid aliquid, ut dolor. Sed hoc malum, tametsi aliquid est, Deus facere nequaquam minime. Itaque de eo malo, quod est iniustitia, certum est, quod numquam est aliquid, et sicut Deus non facit iniustitiam, ita non facit aliquid iniustum esse, qui tamen facit omnes actiones, et omnes motus. Hoc de peccato testimonium, quod prima fronte videtur inspicanti aperta, consentit posse ex Patribus allegari.

3. Huius autem argumentis et aliis ex ratione, quas elegi disp. 7ª cap. 2º. Stat enim actiones pravas ut tales, non esse simpliciter ens positivum, a Deo bonitatem, aut amabilitatem aliquam sensu, sed absolute nihil esse, per analogiam autem simpliciter dicere ens defectivum et secundum quod exeunt quatenus ex aliquali positive defectiva creatura voluntatis, in esse non fictam, sed impiam et defectivam traducit, quod in actu pravo ut tali est essentialiter in ipsius actus fine viciis honesti, quem debebat apponere voluntas sive dum peccat, ideo dicitur a Patribus privatio rectitudinis, et bonitatis, quae licet enim ex magna parte cum aliis sit defectus sit opposita dicitur a Doctoribus privatio, quoniam in talibus invenitur, quapropter dicta a Patribus peccatum appellatur privatio boni satis apprime cum his consonant eorum dicta.

4. Accidio maiores facilitant, qui doctrinam praesentem agnoscunt in speciei actionum et actu pravum liberatione rectam rationem, et deinde immediate nec non huius est Anselmus, clarius videtur iniustitiam esse malum aut actionis. Loquitur enim proprie et stricte, quod sit pravum actum non esse defectivum, tamen est

simpliciter

simplificatio, i.e. motus affectionis. Et bonitatis aliquas affectivas, Aliud enim e defectio motus absolute, i.e. actio defectivas, recti q. et versus motus, sive bonitatis, et affectionis, aut rectitudinis exclusiva que posset, ac deberet advertere voluntas pro ignorantia peccat, ob bonum exercitium actus oppositi. Videsque quam periculosi discursu, quasque a Stoicorum [illegible] confundunt [illegible] vadis in sua [illegible] tralicias, [illegible] fausta desperant aliqui de Victoria!

5. Nam adversus Deum, i.e. in Scyllam incidunt, nantes formalem malitiae liberas immatas, et vitalitas actionis, ut evitarent Deum esse causam, authorem peccati, i.e. in Charybdim illabunt, non evitantes Deum aliquomodo causam, etiam malorum actionis iniquae, decipere nimirum ut peccato concederent entitatem, et bonitatem aliquas physicas effectivas, quae D. influxum effectivum requirat. Nos autem feliciter utrumque vitamus scopulum, quia nec peccato concedimus ullam entitatem absolute, sive effectivam, quae Deum authorem efficienter exigat. Sed adeo diminutam, ut solum sit a voluntate defectiva; minus proprie, nec enim nam esse motus. Et actiones defectivas immatas liberas et vitalis, quae aliqualiter influxum defectivum a voluntate creata veniat, ideoque a voluntate creata vitio vertat, ac supplicium merito. Quo [illegible] Euripus pacatissima serenitate quiescit. Cap. 1 affirmantis [illegible].

CAP. 2um.

Affirmantis sententiae Ratio reiicitur.

6. 2um argumentum [illegible] quia si peccati malitia formalis nec in agente consistet in causa rectitudinis [illegible] agente [illegible] entitate Majori, [illegible] actus, actionis prave, [illegible] circumstantias etiam, quibus prava [illegible] prohibitionis [illegible] peccat, quae [illegible] entia formalis malitia peccati formalis nequit [illegible] esse [illegible] agente [illegible] entitati sola prava, debet ergo [illegible] privare, i.e. causa debitae rectitudinis. Major et [illegible] in [illegible] et natura, aut privativa [illegible] medium, ideoque nisi peccati sit causa boni, solummodo [illegible] ut sit ens

tale pravum:

7\. Minor autem probatur: Nam entitas physica realis peccati a Deo fit, et causatur immediate per influxum effectivum; docet enim Joannes cap. 1°, quod omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil; ideoque omnis entitas creata diligitur a Deo directe ratione sui, quia quod enim a Deo fit bonum est, et per se diligitur; nihil enim odisti eorum quae fecisti, sicut Sapientia clamat cap. 11. Sed peccatum a Deo non diligitur, sed odio, quia Deo sunt odio tam impius, quam impietas eius: ergo formale peccati [illegible] negatio [illegible] aliquid reale positivum a Deo dilectum; alioquin Deus esset fautor et author etiam peccati, quod est contra Tridentinum sess. 6 cap. 6°.

8\. Argumentum hoc adeo turbavit caeteros Theologos excludentes a constitutivo peccati privationem, ut vix in una solutione duo conquiescant, et recentior ipse, qui paucis abhinc annis [illegible] de [illegible] Felicis Societatis Gymnasii [illegible] privationem consecutam ad actum pravum, fateri ad extremum [illegible] suis argumentis solutionem nullam dici posse, quo tandem animus pacate conquiescat, ut in publico examine petitum sibi argumentum me praesente dixerit religioso cuidam, et ingenioso Magistro, qui ingenuus mihi fuit et clari ingenii [illegible] testis idoneus, nam sibi se inveniri [illegible], quod iam priscis de recentiori, numquam dictum argumentum sibi satis solutum esse ratione a Theologis consentientibus peccatum esse positivam entitatem physice derivatam a Deo per influxum effectivum immediate [illegible], et audire [illegible] in eorum evasionibus, quas praecluserit disp. 8° isto cap. 5°.

9\. Quapropter pro sua aliis prius rebus, more in mea satis facilius respondeo: [illegible] ad dicendum maiorem, Deus esset causa peccati positive, si ad eam entitatem peccatum esset positivum, quae immediate [illegible] privationem rectitudinis consecutam ad actum, non magis esset author et causa peccati, quam si in utraque [illegible] causa maior; sicut in eadem navi periclitantibus, quam tu cymba naufragium effugeris, caperis ego fugam. Quod ergo [illegible] nos obiiciunt, quod [illegible] ipso non [illegible] recusant? [illegible] non per peccatum [illegible] privationem ad actum secutam, sed entitatem positivam, quam solus Deus est causa cuiusvis entitatis positivae, non male; sicut etiam ostendo [illegible] qui sequitur inevitabiliter ad aliquam actionem privationem, ut radix [illegible] et ut sic causatur, quia non creata voluntas est causa mali formalis, quia causat actionem, quam natura

sequitur

sequitur formalis ipsa malitia. Quapropter ostendi n° 27 Deus, qui formalitas peccati, et si influat in malitiam formalem privativam immediate; si tamen influat in entitatem potius aquatam, cui connexa videtur malitia formalis.

10. Ceterum ne rebus alienis implicemur innexas iam fallaciae nando, ergo, ad maiorem et ad probationem de quo maior; si peccatum non sit aliquid privativum esset entitas absoluta, formalis nomine esset ens secundum quod me- re deffectiva. Concedo maiorem, et similiter de quo minore peccatum non est aliquod entitas sola positiva effectiva, concedo minorem, cum entitas diminuta secundum quod, ac deffectiva, nego minorem. Ad probationem de quo maior, ens ibi est naturaliter effectivum, et absolute bonum habens respectum appetentis rectos fit a Deo per influxum effectivum immediate, concedo maiorem, est non mere deffectivum, quod solum est ens secundum quod, nego minorem; ad detrahendum enim suam creaturam impiam satis est, potest creatura deffectiva suis relicta viribus, perditio namque tua ex te Israel tantum modo ex me auxilium dicitur Osee 13. 7°. dicitur Scaliger originaliter peccatum autem in mea tamen non est ens simpliciter, et a Deo bonum, velut ens, sed tamen est ens secundum analogiam, et secundum quod atque deffectivum, nullius estimationis apparebat, quod ellectum dignum, videoque dicitur absolute nihil, teste Sancto Joanne: sine Deo factum est nihil.

11. Sed arguitur, quoties peccat voluntas, hic causam difformitatis ad legem, et nequit voluntas peccare, nisi deperdat carens ea difformitate, neque deperdere potest ea difformitate carens, nisi deperdat peccans. Ergo malitia peccati formaliter consistit in causa difformitatis ad legem, sed. ret: causam difformitatis ad legem nativam esse formaliter actionis deffectivam, et impuram causam, sed ad summum causam sequi, et secundum dici, lex enim nativa praecipit causam, et illi quod dicitur actio positiva deffectiva, quod satis enubilat, quod quod alijs terminis obscurum hic misceri solet. Cap. 3um malitia formalis non consistit in privatione rectitudinis ad actum liberum consecuta natura.

Cap. 3um

Malitia moralis non consistit in privatione rectitudinis ad actum liberum consecuta necessario.

12\. Sed hanc tuent[ur] alij, qui pecc[atu]m in privat[ione] perfect[ionis] constituunt, scilicet P. Vasquez, P. Arriaga, P. Lessius, et alij quos sequit[ur] et allegat P. Oviedo 1a 2ae contr[oversia] 4a p[unc]to 5° de actib[us] humanis puncto 5° Arrietag Authores, qui mecum docent peccatum n[on] esse simpliciter ens, neq[ue] in puram privat[ionem] posteriore[m] actu pravo libero, quos supra retuli disp. 4a num° 8°, mox et refferam disp. 10 num°. Duplex enim ea sententia defendit[ur], nam alij dixere malitiam esse privationem rectitudinis, quam debebat actus habere, quae privatio supponit liberam actionem a ratione dissonam, et exeunantis sub secutam. Sed si feliciunt 1°. quia pravus actus odij Dei capax n[on] est habendi rectitudinem, ideo q[uia] nec haec illi debet, quare nec est privatio. Sed natio predicta caret rectitudinis, quam habet actus odij, n[on] fit ergo malo et taliter privationem istam.

13\. Nec satis est, q[uo]d rem dedisti, scilicet actum odij, secundum rationem generica[m] actus humani, capacem esse rectitudinis, et id esse satis ut culpa tribuat[ur] volunt[ati] carenti rectitudine, quam habere posset actus humanus, sicut artifex, qui domum deformem et contra exemplar construxit, errare dicit[ur], et peccare contra regulas artis, atq[ue] malam edificasse domum, quia secundum rationem quae tali domo et alia recte constructa com[mun]is est, proportionatur domus ex arte bene disposita, monstra similiter mala dicunt[ur], quia carent recta part[ium] dispositione secundum speciem; sed eam habere nequeunt, et caeca mala dicit[ur], quia caret bonitate, quam habere n[on] quit.

14\. Accidunt enim 2°, nam ex hac sententia sequitur q[uo]d liber ens creatum n[on] solum habere caream, sed veram privationem debitis iacere debitis haberet summam perfectionem, nam ex conceptu com[mun]is entis debitus creis fuisse, n[on] repugnat enti creato Deitas. 3°, nam actui pravo

n

n solum una, sed omnes virtutum rectitudines debitae forent, quod nulla ratio- nati ssi secundum rationem actus sumi, quare quilibet actus pravus malitias innumeras, quia virtutes similiter deberet, similiter quod peccata fore eiusdem omnis malitiae, scilicet omnes peccatos, quod ridiculum est, cum nulla lex sit praecepta amandi Deum, odium quod non habendi soleat intimare.

19. 4° nam actus pravus non est rectus formaliter et ab actu rectitudinis, sed impediri, sicut se habent idem actus rectus, sed idem actus rectus non debet actui pravo, nec eius culpa diriguntur actus hi, et aliter quo malitia requiritur obsistere quod actus pravus non sit honestus, quod sumere nemo nisi peccare, quod malitia efficiat, sed actus pravus esse rectus est impossibile. Et enim de ratione recta non repugnet ab ente, repugnat ex absolute ... speciem talis actus, igitur peccat hac volar, quod non careat rectitudine actus pravi.

6° nam aliud est non repugnare logicae rationi praeter connexiones, aliud est debitum morale, sed exigentias physicas; sed quo ratio ... Año de 1655 a 25 del Mes de Enero, sobre este renglon

sed quod ad connexionem actus habeat logicam non repugnans, ut rectus evadat actus: si ... addant intra sal ... praeter ... simpliciter est impossibile, quod actus intra pravus ... connectus sit, quod autem est simpliciter impossibile, neque potest esse debitum, neque physice neque moraliter, ergo nec actui pravo debitum est per se rectitudine, debitum enim ex lege provenire deberet, nulla autem lex impossibile praecipit.

attendant +

Lege +

17 Nec explicationes ineptus Montoti, sed caria, sed ad rem, dum enim est mala, quia deformis est regulis actus, et inutilis ad finem institutum. Montoni ... est ipso malitiae, quod ... ipsius ... et appetitum, atque finem intentum ab aliis non specifica fore it, sed actus pravus in mea sententia malus est ideo ... rectum. Et eius oppositum est, deinde quod caria pure dicit malum non quia bonitate sibi debita careat, nec enim ulla debetur illi, sed quia destruit bonum oppositum, cuius pura caria dicit. Cap. 4um nec malitia omissionis formalis est privatio pu- ra rectitudinis ad quam bonitatem tenet ... opponeret.

Cap. 4um

Nec malitia commissionis formaliter est privatio pura rectitudinis, ad quam voluntas tenetur, dum operatur.

18\. Propterea hæc alii putant malitiam esse privationem rectitudinis, quam habere debet in actu, seu voluntas, quoties enim operatur hæc, tenetur operari recte, licet non operari. Contra tamen est: et refutatur 1º, nam casu quo per possibile cessaret lex habendi Deum odio, quin urgeat lex amandi, seu alia præcipiens actum ullum, nec voluntas tenetur actum amoris, aut rectum alium elicere, quia tunc nulla lege teneatur, nec tenetur odium elicere rectum, cum id impossibile sit, ergo nec peccat voluntas, quia caret actu recto charitatis, aut virtutis alterius, quia nullum tunc ei præcipitur, neque quia careat odium in voluntate receptum rectitudine charitatis, remoto enim odio posito, non potest evitare voluntas, quod ea rectitudine careat, ideoque nequit ob eam carentiam dici mala moraliter: ergo malitia, quam voluntas contrahit, dum odio Deum habet, nec consistit in carentia rectitudinis, quam voluntas habere debeat in se, seu in odio, quod concepit.

19\. 2º repellit eadem sententia, quia voluntas non tenetur saltem ordinarie quod operetur operari recte, et honestum actum, sed per possibile sufficeret, ut vitet actum pravum, ac ne turpiter operetur, id est operari turpiter, et vitare malitiam per actum non malum, et indifferentem, licet honestus non sit: ergo licet voluntas operaturus sit, dum odio Deum habet, nulla lege tenetur actum habere rectum, sufficeret enim indifferentem elicere. 3º Recentioribus impugnatur: quod videtur intolerabilis hæc obligatio ordinaria, quia si voluntas operatura sit, semper habeat actum honestum eligere, casu, quo non sit malus actus indifferens, qui ad dicunt Doctiores justificata ordinarie, seu impossibiliam, seu ridiculam esse legem. Nam si conditio sit operatio prava, erit impossibile sub ea conditione, quod operetur recte, si vero conditio ipsa referatur ad operationem bonam, ridiculum erit ad eam operationem obligari, quæ eam supponit, quod non imponit voluntati lex ea, cum lex esse debeat prudens, ac possibilis.

20\. Ceterum ardor impugnandi, in nullis arma

quandoq. minus apta ministrat, a ch. Jenim inveniat, quam in eleratione, quoad individuum, quam in eorum, et eius voluntas Ser. quibus hunc actum non precepit, eliciat, ex decreto ... ad hunc actum ... individuis effecit, tunc ... voluntatis sit operatura, tenetur hunc actum elicere, non aliud ... operatura, quare ... non teneat hunc actum ponere, sub ... operari velit, ad ... tenet. Qua quam obligationem conditionatam operandi tales actus, si voluntas operatura sit, obiici possunt omnia, quae ... legem missam obiiciunt. Ergo ... in amisso casu, potuerunt ...

21 Similiter ... qui lege teneat ... currere cum causis liberis, si ... liberas actiones in ipsorum ... immediato liberas voluntate indistat ... concursu Dei, tenebitur ea lege Deus concurrere nobiscum, si concurrat nobiscum ... dicit ... quod ... de legendo bis ... si facturi sumus ... differens? Nec expectando purificatio ... conditionis, ut urgeat obligatio, sicut ... amandi ... conditionis ... ut effectum absolutum ... ipsa positio conditionis ... eventum absolute poni: sic voluntas ... ut ... simul ac ... effectum ... absolutum, quin aliud impleta conditione ponendum sit ... ipsa conditionis apposita ... effectum absolutum ... actus in ... conditionali ... ad ... conditione ... nec ... tendendi ... si ... sit ...

22 Si ergo voluntas ... concurrendi nobiscum, si nos ... ipsam positionem conditionis ... effectum, quia voluntas Dei vult ipsam positionem conditionis ... tendendi conditionato, ... poni ... quae sequuntur ... volentis, ut ... effectus conditionatio ... ipsum non sit ... conditionis ... mus tendendi conditionatus ... exigit ... poni conditionem ut voluntas illa

transeat

transeat in absolutam, et esse absoluta esse; Sed potius poni conditionem quia

voluntas suum effectum sortire, transit eqq. in absolutam. Fateor esse

modum tendendi conditionati, qui vi sua non ponunt ea, quae requiruntur ex

se tendentis ad effectum, ut effectus, et conditio ponatur. Et tunc exit ex-

spectanda conditio, secus neque eveniet effectus, nec transibit in absolutum

modum ille tendendi. Ut si Deus velit concurrere mecum, si lecturus se

determinaverit; tunc enim exspectanda foret illa voluntas, quod voluntas se

denuo determinet. Aliter quod ex conditionalis modus sustendendi conditionati

ferri posset ad obligandum ad positionem conditionis, quin obliget ad aliud

distinctum a conditione posita.

23\. Sed ne tot ambagibus detineamus, facilius rebus,

legem illam explanans conditionatam, quod distinctam affert obligationem, scilicet non

non operandi, sed operandi non male; quae necessario delego clare explanari

per necessariam conditionem apponendi rectitudinem ex amore. Si non ponat aliud

quod si dicas non omittere pure sub his circumstantiis, taliter id esse, quod operari

non male; quapropter operari non male si ponat omissio pura; si vero

libere exit, vel ac operari non male, si operetur non male, quod vides praecep-

tum rectitudinis.

24\. Nobis unico verbo, non esse rectitudinem praecipere, ne

rectitudo, scilicet indifferenter separet ab operatione libera voluntatis: imo recte

rationis [illegible] debet esse prius, quo tenemur, aut non operari, scilicet operari recte

sed non prave. Quod enim dictamen prudentis certum, quam hoc esse potest agendum

est conformiter ad rationem. Igitur quod praeceptum superius aliquem indicat: aut

enim [illegible] praecipit id in actu bona moralitas? Nonne autem est actus agere,

nam operatio bona nequit non ex ratione fieri, sed de sermo de pravis actionibus?

Quod aliqui fieri nequeunt secundum rectam rationem, et impossibile praecipi nequit. An

ideo dices, non esse nobis obligationem agendi secundum rectam rationem? Minime quidem,

nisi seminali velles adversari.

25\. Nec obest, quod ex eo obligatio veras easdem dici possit talis

verbis identicis ac synonimis; satis enim est, quod idipsum aliter

dici possit congruenter et prudenter ex modo enunciandi: Ego obliga-

tionem quod conditionatam, solum intendit significari moralis inseparabilitatem,

et

et Inexio, quam secundum rectam rationem esse debet inter operationem liberam, et materiam moralitati, de qua, quoad rem ipsam, a nullo Theologorum dubitari potest, quod quaestio sit de modo explanandi dictam obligationem, sequitur dictas rationes esse omnibus exemplis sub dictis, et aliis sibi devorandam rectam quod aliis explanationem mitigando. Cap. 5. Securius ea sententia reiicit et alia de causa nativae rectitudinis.

Cap. 5um.

Securius ea sententia Reiicit, et Alia de causa nativae Rectitudinis

26. Meliusergo refellit istam sententiam 3o. quia non possent sufficientes discriminari peccatum omissionis, et commissionis, si in ea praescriberentur puram omissionem [illegible] enim tam affirmativum quam nativum praeceptum in ea sententia praecipiat actum, quem voluntas facere debet, utrumque peccatum [illegible] voluntas caret actu debito voluntati vi praecepti, propterea quod peccatum aequaliter malitia privativa, sine discrimine, debita, nec [illegible] praeceptum nativum actum praecipere, sed non rem sed sub praecipuo actio modo debita, [illegible] curans intendit, quo distinguit praeceptum nativum a praeceptis affirmativis, idoneam, dicere Doctores hinc sequuntur.

27. [illegible] quia potest voluntas actum debitum curare [illegible] meros actus bonos, et indifferentes, ergo non [illegible] malitia talis in una causa, idem unius actus, sed in aggregato causarum omnium actuum hic et nunc positum, quibus careret furandi voluntas, quivis enim actus sufficit ad finem impediendum furandi voluntatis. Deinde non omnes actus sunt debiti sed ad eum finem: ergo nec singulorum omnium causa potest esse malitia furti. Denique sequuntur ad dicere ne [illegible] asserere istam malitiam, quam directe prohibet lex non furandi, sitam esse formaliter in actu furandi. quod hi fateri recusarent, et ideo privationum nebulas amplexantur. Omitto rationes alias, quas apud Oviedo reperies [illegible] 4o. 2o. versus 5. punct. 4o.

28. [illegible] autem Sectatores non premit. [illegible] enim furti

sim sit omissio pura polis, semp actus a lege precipit: q. directe lex n violat, nisi p. cariam actu, qui precepto q. dicit. l. Peccu e. qualit- idi quo lex directe violat, et illi q. dicit: go peccu q. libet e. actu caria. Distinguendu tn e. ans, lege natural. precipit actus propt ipsum nat ans, precipit propt pravu cariam alteriq actus q libet, dedit ans, et no cras. Sufficit enim opponi legi aut p libenti, l. rol propt quam dicit p libens, ut actus dicat opponi legi, q. rex arm q exercity libantis qa legem, ut adversi fatent, ee debeat actu n omissio pura.

29\. Propt hec qa sat querendam, quot sequit. P. Salas 1o 2e q. disp. 20 sectio 3 a no 31 fuit pecc omissionis ee q privativu, et nullo mo positivu, vocat aut id cariam cario, quatus ideo peccat vdas omiss e, q n omittit actu, qui debebat omittere, q. e omissionis caria, sive caria rectitudinis natur. l. reiicit ea sat 1o, nam qa dictu unu qualiter destruit alteru, et uncig alio subrogat: go dy n omittit actus, ponit actu, et omissionis deffu subrogat, quia n omittere qo dicte destruit omissione actus, et contra ponit eius oppum actu, sicut caria cecitis, in qo ponit qualisse vissus, et carere cariam cecitis, e visu carere. l. Secundo pcitatu, alioqui n omittere cariam cario, quam hi cogitant, esset nova caria, q rerty q processu in finitu.

30\. Secundo n nullu admittere duas eiusd rei carias vn diversus instantibus, aut unam libam, et aliam nariam, ap. quos, et una caria rei, n polles cum alia caria, dici possit alteru caria, q. n ideo verum e. illam ee cariam rei simplit, a cuius cessatie valeat ad teru positivu: alteru si nulla det. caria illi posit, qualisse poni debet tus ipse positivus, ideoq q dixi qualiter idg ee n omitti, l. n dari cariam actu, atq q dari positivu actu, quia nisi po positivu n cessat l. a dictu oe nativu. Plures alios dicendi mos omitto, q a satis reiiciunt e dictis, aut sum aliquo verum sent, ut qd. pecc sit privo ex. q. de moralib explicui disp. 8a num. 37. l. do Sub verum sit, quatu sincer e. alig in spole ty gra, quapropt disp. o. activa caria gr. Deveni alib auh e aperte falsu. Ids dico de caria q fitis ad legem nativam, qui n disgaltur ab actu pravo. Cap. 6 q. qualis multas omissionis agit distincta

Cap. 6um.

Formalis Malitia Immissionis adæquate constituta Præsupponitur ante Privationem Rectitudinis subsecutam ad actum Pravum.

31. Ex hac dicta colligit iterum non consistere in privatione formalem pecc[ati] malitiam, quapropter eam assertionem ostendo 1° quia formaliter peccat vol[untas] contra præceptum naturale etiam si actus sit moraliter malus, formaliter oppositus dicto, quod primario directe per legem naturalem intendit; sed volunt[as] libera furandi, quod [est] præceptum non furandi nobis intimat, per seipsam seclusa tali privatione aliisque quibuscumque [con]ceptu positivo vel privativo subsequentibus priori ratione, stante quod illis aliter subsecutis formaliter opponit legi naturali non furandi, quæ primario directe [pr]æcipit, et intendit non voluntatem liberam furandi ponere, saltem sit carentia furti, et [...] per puram omissionem id eveniat, sive per actum positivum, ut medium ad finem præcepti, scilicet ad furti carentiam, quam primario naturalis lex intendit; ergo volunt[as] libera furandi contra normam legis per seipsam ante [...] aliquid [con]ceptum positivum, aut privativum, est id quo volunt[as] formaliter peccat, et per quod formaliter est mala moraliter.

32. Cons[equentia] patet, et maior constat, peccatum enim est dictum, factum aut concupitum contra legem æternam Dei; quare quando quod quod quam est contra legem æternam, est etiam peccatum. Minor probatur: lex enim naturalis prohibens furtum nihil aliud intendit formaliter primario, et directe, tamquam finem præcepti, nisi non furtum, sive furti carentiam, huic autem dato quod non dicit directe nisi [...] aut tenebris quod nisi lux opponitur directe volunt[as] ergo furandi, sicut lex ipsa formaliter opponitur carentiæ voluntatis liberæ furti, et dicitur seipsa formaliter adæquate peccatum furti.

33. 3° Formaliter quævis carentia conformitatis ad legem obligantem in conscientia, quæ formaliter libera sit contra advertentiam legis instantis, requirit non esse formaliter malam, sive peccatum; sed actus voluntatis liber circa [rem] prohibitam ante ad aliam quamvis privationem, aut [con]ceptum subsecutum, est formalis carentia conformitatis ad legem, per libertatem eius actus; ergo talis actus per seipsum est formaliter peccatum, et moraliter malum. Cons[equentia] patet, et probatur minor, nam, si admittitur omissio pura libera [...] ut in [...] lex naturalis præcipiens potest illam puram

Libera[m]

liberam furti causa, et omissione, sive rectitudine pure nativam, quae sufficienter implet praeceptum. Et contra carere rectitudine talis causae quod aliquis in potestate cum quamvis adimplere talis legis, erit sufficiens ad praecepti violationem, scilicet volo liberam furandi quae semetipsam excludit rectitudinem istam nativam non furandi quod aliquis in potestate cum observare praeceptum non furandi; formaliter ergo quod scilicet [illegible] transgressio praeceptum non furandi.

94. Sive propter haec asseremus non esse imputatam omissionem liberam, alliunde capitalis [illegible]. Et praeceptum nativum non furandi principaliter actum impedientem furari violari. Et causam eius omissionis, cum [illegible] principaliter propter causam furti, quam inducit, et ut furari omittatur, alioquin fuerit praeceptum, quae ponunt affirmativum, ac praeceptum amandi Deum, nec satis discriminaret ex prohibitionibus et praeceptis, quapropter id quod eo praecepto nativo directe prohibetur est velle furari, nam id lege prohibet directe, cuius causam lex primario respicit, dum prohibet actum, scilicet ponere formaliter id quod lege prohibet id peccare formaliter, formaliter malitia formalis: ergo velle liberum furari quod se formaliter est peccare. scilicet velle furari, prius intelligitur, quam omnis causa rectitudinis violatae furandi subsecuta, et formali [illegible] malitia prius [illegible] supplet agi [illegible] prius quam ullo privatio rectitudinis signo secundi subsequatur.

95. Dicitur adhuc, nam in opposita sententia, [illegible] erat causa rectitudinis subsecuta ponit actio liberam quae legem, ex quo sic arguo, de ratione peccati solum est ut quod sit formalitera opposita liberam ad legem ut cognitam, sive quod sit violatio liberam legis intimatae quod ratione, ut ex dictis constat; at in eo priori, quo actus intelligitur illa causa, volo libere tendit ad obiectum prohibitum, ut tale cognitum, ideo quod formaliter habet oppositionem cum lege cognita quod ratione, quod propter formalem legem violari et volo a recta deviat. Testatur enim advertat ne furari velit, et vult libere furari volens, quod est quod dictum obiecti, quod lege praecipitur. sicut lucis tenebris semetipsis [illegible] dicunt; et in eo priori formaliter volens peccat, et ante resultam privationis malitia formalis intelligitur agere destituta.

96. Quod probatur ipso id formaliter homo peccat, quod formaliter fit vituperio, reprehensione, scilicet deformitudine, scilicet solum modo prius quam

quam subsequatur privo rectitudinis in eo priori signo libere velas tendat tri-
bonum prohibitum ut tale cognitum, è digna vituperio, despecta [illegible] in eo signo
signo, in quo privo ratio resultat denuo fit vituperio digna; [illegible]
quoniam peccat formaliter per carentiam rationis subsecutam in posteriori signo, sed
libere tendat quae recuta in signo priori. Consequens liquet, et maior, sicut enim
bonum morale formaliter includit radicale meritum laudis et estimationis
de se; sic malitia moralis formaliter afferet demeritum radicale laudis
et approbationis, ac meritum vituperii.

37. Minor probatur 2°, quis enim est qui per formaliter formaliter
ac vituperio dignum esse, si libere voluntate velat adhaerendam carentiam conformitatis
ad legem [illegible]. 2° nam in eo solum priori libertas exercet a voluntate
libere tendendam actus, in autem sequenti signo, dum libera resultat carentia
rectitudinis, secundo dignatur, aut meritum reprehensionis, ita paralis è ab exer-
citio quae roq., sicut meritum laudis et dignatur ad premium annectit exercitio
libero virtutis rectum: ergo si illa actio sit, quae formaliter exercet libertatem, è
volitas digna vituperio, propterea quod [illegible] eam formaliter peccat. Si autem
per carentiam rationis subsecutam ex actione libera prava, quae nihil libertate
nova resultat. Si fiat, et explicatur, neque est demeritum novum, aut demeritum
sine libertate nova, secundo postquam semel exercet actio prava, nullam novam
libertatem exercet in eo signo, in quo resultet privo rectitudinis, hec enim posita
determinatione libera prava, formaliter ratio resultat secundum adversi signo, neque
denuo volas habere demeritum, aut esse digna vituperio propter eam privationem
natam resultantem: solum ergo fit agere digna vituperio per antecedentem libertatem,
quae sibi natam fecit eam privationem.

38. Urget inquirendo, an homo mereatur reprehendi,
quod peccat? Anquia ponit carentiam conformitatis ex suppositione pravae determinationis
libere? minime, nam id è inevitabile, sive natum voluntati, et lex nulla
praecipit, ne fiat, quod natum est fieri, aut natum è, id enim stultum esset,
an vituperatus è volas, quod ponit carentiam independenter a sua determinatione
prava? nequaquam, quia non sic exit, aut exerere potest illa carentia,
restat ergo solum vituperari iuste posse, quia ponit determinationem liberam pra-
vam, ad eam privationem rectitudinis, neque est esse talis actio libera formaliter
per se vituperabilis, nisi per se sit moraliter mala: praeterea quia ratio

resultet

resultet ea caritas, presupposita mallitia morali in actu ut patet ex capite previo. Cap. 7um in quo specialiter de ea agitur.

Cap. 7um

In quo id idem aliter demonstratur.

39. 3° probatur: ars dominificandi recte, siue imagine effigiandi prohibet aliquando, quandoque est lege natiua, siue negatiue quod pruscribit aliquid addendum ad artis factae pulchritudinem, ut ne plures sint in manu digiti, quam in proportione etc. quandoque est praeualege precipit aliquid ponendum, utque debita brachio pectoris humo... Primum quoque facto peccatum contra legem, ac regulas natiuas artis, quoniam habet excessum, aut praescribit aliquid demat, consistit in excessu contra legem appositum. Ideo quod uitium formaliter praeceptum artis est excessus, non autem consistit in caritate partis addendae; sicut quod lex affirmatiua uitiat per defectum. Similiter ergo peccatum, quod delinquit artifex contra regulas mox prohibentes aliquid, consistit in positiuo quod prohibetur, non in caritate rectitudinis addendae, quod solum delinquere posset quando peccat per defectum contra legem praecipientem aliquid apponendum. Sicut enim tota ars est pulchritudo, quam afficit caritas contra debitam ... Cum ad eam elegans extollitur est caritas, sic caritas talis pulchritudinis atque deformitatis, est aliquid positiuum, nec enim aliter melius caritas destruit, quam contrario positiuo, nam ideo datur caritas caritatis contra digitum, quod formaliter ponit digitum contra. Confirmatur; eodem enim modo philosophandum est de peccato contra leges mores atque de peccato contra regulas artis.

40. 4° denique probatur; mallitia peccati commissionis formaliter consistit in eo, quod detestandum est malum, ut odium Dei contra se detestandum malum est positiuum, quam caritas rectitudinis quam uoluntas habere debet, quae sequitur mallitiam contra positum, quam caritas rectitudinis consistit formaliter in caritate rectitudinis, aut deformitatis rationis odii Dei consistunt formaliter in caritate rectitudinis, aut deformitatis ad legem subsequenti grauam actionis odii, qualis ex natiua non odiendi Deum oritur. Confirmatur, nam in eo, quod est ..., et detestandum malum est in odio, consistit etiam mallitia formalis. Similiter probatur, quia minus bona censetur operatio rectitudinis quae debet quam est mala uoluntas habens odio Deum, et contrariae minus est mala caritas talis rectitudinis quam eius radix, scilicet odium Dei; nam sicut

hoc

hominis superat bonum, quam excludit illa caritas. vincet etiam pravitas ipsius caritatis, qui non est magis mala, quam est bona gratia, quam excludit.

41. Quod autem hoc bonum exclusum minus sit, quam est malitia volationis habentis odio Dei, patet, quia licet caritas excludat, qui debet, et actum amoris Dei, sed est volatio formalis, aut virtualis non habendi Deum odio. Sed unaquaeque quod minus est bonum, quam est malum odium Dei, deducitur quod carere odium Dei quam amoris Dei caritatis, sed quam caritas volationis non habendi Deum odio, gravius quod peccat homo odio Deum violante praecepto diligendi Deum, quam qui Deum non amans peccaverim, quia Deum non amat, et quia Deum habet odio. [illegible] volatio non habendi Deum odio et non est minor quam amor Dei, nec [illegible] caritas volationis formalis aut virtualis habendi Deum odio sit detrimentum quam caritas dilectionis Dei praecepti, quod utraque volatio tam amans Deum, quam nolens [illegible] odium, quae requiruntur ad impediendum odium Dei.

42. Dices: volatio formalem, aut virtualem non habendi Deum odio non esse perfectiorem amore Dei, et ideo magis esse volationem debitam, minusque bonum, sed magis debitum sit, sequitur peiorem sit caritas. Sicut in gradibus intensionis inaequalibus perfectiore est quam ut, quam 2 gradus magis non est, differentiaque ab habente solum 1 gradum ab habente [illegible] auferre 4 gradus, quia 2 gradus tunc magis debet. Et magis multum est parte [illegible] quod debent, quam mille quae non debent. 2 [illegible] minus bonum [illegible] beata quam unio hypostatica, magis tamen malum esset Deus carere visione Dei, quam unione hypostatica Deo, quia visio debet ad [illegible] excludendam, secus autem unio.

43. Pedreffuerat 1°, quia non alia de causa magis deberet poni volatio formalis, aut virtualis volationis non habendi Deum odio, quam amor Dei praeceptus, nisi quia sequitur ad avertendum odium Dei, quod est magis malum, quam amor est [illegible] caritas. Sicut ideo magis est necessaria volatio volationis non habendi Deum odio, quam [illegible] volationis, quia est magis malum odium, quam furtum. Et magis volatio debet, quod sequitur ad impediendum maiorem dissonantiam ad rationem ex quo tamquam est 1° [illegible] [illegible] hoc, quo tamen maior malitia caritatis de [illegible] debet potius ex [illegible] dissonantia rationis, quam est contra rationem independenter ab omnibus aliis [illegible] [illegible] quam alia dissonantia hominis in odio Dei, tamquam 1° radix, propter quam bene [illegible] dicant debitum rationis, negando [illegible] odium malum, quod privationem affectat debitum

Jefuitis

assistis, s.º potius a priori. Assistaliq. segregativa quae prohibet odij, hoc debet quia potius impedit deformitatem odij, quae distincta aliunde cogni debet, utpote rectitudo elicat magis, minus vel exhibita.

44\. Ex dictis, facile erit vel medias alias sententias quae creari sequitur imprimis sententiam mediam, quae partim in actione productam a Deo, partim in pravitate subsequenti pravi actus, resultat malitiam peccati omissionis, quam tenent P. [illegible] Arriaga [illegible] disp. 2. sect. 9. dub. 5. Salmanticenses ... Becinhoribus citis ab Arriaga disp. 2. de actibus humanis sect. 4. Et varie singuli suam sententiam explicent, quos insequi denuo non vacat, quia praedictis longius praecluduntur, addita quod ad eam sententiam amplexandam, resultare expectare enim ex alia privatione ansam, ut actiones pravas, quibus vitiat naturam lex, in malitia omissionis actui patet, ut ingeniosorum quibusdam conatibus. Disp. 10 An malitia omissionis formaliter existat in aliqua causa praecedente pravam actionem pravam. Cap. 1. opinio antiqui ingenio plena parte tueri asseritur.

Disp. 10.

An Malitia Omissionis Formaliter Existat in aliqua Causa Praecedente Pravam Actionem Pravam.

Cap. 1.um

Opinio Antiqui et ingenio plena parte tueri asseritur.

1\. Utringenio praeclarus et ex aliis [illegible] hoc inventum videatur, conatus se dedisse testimonia patrum asserentium in peccatum esse nihil, et a Deo nullo modo cadere, cum uti [illegible] qua superius ostendi malitiam peccati omissionis tantum dicere privationem rectitudinis, materialiter resultantis ex actione prava, et ad illam secutam in singularem quandam acutam ac ingenio plenam sententiam exsurgit, asserunt enim 1.º peccatum omissionis odij Dei formaliter aequivalere existere in privatione rectitudinis actus pravi secuta, nec in actione productiva detestationis Dei, et eius prava productione, sed in quadam libera dimissione praecedenti, qua 1.º voluntas ita deserit ad actionem et actus prohibitos, ut illa sine libertate nova posito, se loquens inevitabiliter exeat, et debitam voluntatem, ut [illegible] clare docet.

2\. 1.º docet eam esse in initio peccandi quam executionis ordine,

ordinis. 2° docet eas [illegible] detractiones immanes liberas et [illegible] entitatis, [illegible]
puras omissiones ab operibus qualitate liberas. [illegible] [illegible] privationes
et omissiones quandam orientem impedimenti poni, quod indispensabile est cum odio Dei, sive quod
posset hic et nunc Deus odium impedire, quamvis ideo satis efficaciter
inferat inevitabiliter odium Dei peremptum, quapropter non est omissio pura cum voluntas actus
hic et nunc voluntatis possit, sed actio privativa mixta, quam infallibiliter infert. 3°
docet [illegible] gradatim in peccato omissionis, scilicet odii Dei. 1°
repetit quatenus Deus dat actionem. 3° denique detractio 2a libera privativa
cuiusvis actus indispensabilis cum odio, quia voluntas indifferenter detractio infallibiliter ad actum
et actum pravum: Ex his autem tribus [illegible] prima [illegible] detractiones, et omissio odii impe-
dimentum odii indicat formaliter, et aequat se his malitiam formalem peccati omissionis;
actus enim et actio voluntatis est a pravitate ipsius entis [illegible] pravum, non malum est, sed de-
notat vere solum, ut exterior hominis occisio, cuius Deus est auctor, et causa est, supposita
interna libera detractione, sicut Deus efficit externum homicidium ex suppositione internae voluntatis
effectus interni, quo fit, ut nec Deus ullo modo sit causa mali formalis, nec sit
entitas in peccato prava, cuius Deus causa non sit, quod [illegible] malitia sua [illegible] ipse putat
fecerat apte.

3. 4° item exhibet, [illegible] 1a carentia libera quorumvis im-
pedimentorum odii detractio et inevitabiliter voluntas adhibendi odium absque libertate
nova, cum enim causa sufficiens et applicata sufficienter, nec ullatenus impedita, et
impedibilis, inevitabiliter [illegible] cum effectus extra, semper sint extra effectus extra
carentia foret impedimentum ad effectum, et conversim denique 2a dictio cum adsit im-
pedimentum, ablatis omnibus impedimentis [illegible] quod voluntas sufficienter [illegible]
ad odium, etiam excludens libere quodvis illius impedimentum, infert inevita-
biliter odium, hoc est, totum ingenium huius [illegible] molimen.

4. Acumen huiusmodi satis patet, ipsa dominante [illegible]
ac 1° emendat pro voluntate excusandi Deum a causa respectu peccati, sive mali mo-
ralis, quam omnino [illegible] hec sententia longe melius quam sententia de privatione, quae se-
quitur actum pravum, haec enim tribuit causam penitus [illegible] actum [illegible] et ex [illegible]
natio causam [illegible], et contra [illegible] adscribit indirecte Deo, [illegible] et
ideo non voluntati tribuit indirecte. Ceterum in hac sententia docenti malitiam esse pri-

vatis

privationem soli voluntati liberae, ante actionem gratiam a Deo productam, excitat
quod Deo tribuat etiam indirecte malitiam, quia Deus nullo modo directe
sevult, sicut nec eius ductu illam detrahere privationem, sicut nec alias
causas, unde nec indirecte causat illam, quando scilicet directe sunt ante,
quia nullus fuit, ut hoc conveniat privatione cum qua [illegible] Deus indirecte caret.

5. 2° emendat, quia (res) Scriptura Sacra, tractando docet peccatum esse nihil, et naliquo privationem boni esse, quae privatio, cum nequeat esse [illegible] de supra dicta, restat asserat [illegible] inferens. 3°, nam in re tam difficili ab aliqua gigantes Theologi [illegible] opinentes [illegible] qualiter peccatum nihil a Deo causari. Et aliunde sit exercitium vitale voluntatis liberae maximum expedit, haec opinionis maxime emendanda est, ac sola [illegible] argumentorum probabilis solutio propugnandi. Cap. 2m a quorundam calumniis haec causa (licet mihi non vera) vindicatur.

Cap. 2um

A quorundam calumniis haec sententia (licet mihi non vera) vindicatur.

6. In hoc tractatione studiorum inventi sunt [illegible] alii severius animadvertunt, et stylum stringunt. Satis [illegible] ingeniosos adeo usque, ac clare Theologico [illegible] utique merito, male [illegible] luminibus [illegible] ipsi. Videamus quibus armati sunt hanc dilacerent. Proximis causa asserunt singularem, ac paradoxam, atque nullius authoritatis suffragio fultam [illegible]. Sed fallunt, nam supposito quod scilicet malitia consistat in aliqua privatione esse [illegible] Dei, et Theologorum, Sacraeque Scripturae valde [illegible] sit varia sit huius privationis boni expositio. 2° [illegible] quod malitia sit privatio consequens actionem, [illegible] exhibitam probabilior [illegible] videtur, [illegible] a Theologis, qui malunt formalem peccati malitiam [illegible] quodam modo [illegible] physice, [illegible] absolute [illegible] directe quae est [illegible] privat, [illegible] potentiam actionem.

3ª vero ppᵈ, q. n. sit capitulo retractionis actus debiti, neq propter sit actus posterior. S. est caritas actus reflexi volentis odium, aut libera omissione oris actus in dolis cum odio, qui propter caritas libera sit, ac praecedens actionem, et actum prohibitum. Haec inquam, 3ª ppᵈ quia ad casum, est ab omnibus recentioribus privationem retractionis à doctrine pecci, quoad eam vero, quam ad partem admittit ab Authoribus asserentibus ante pravum actum voluntatis praecedere semper aliquam privationem, omissionem, aut defectum. Docet Cardinalis Bellarminus tomo 3. l. 2. de amiss. gr. versu 2º observandum. D. Thomas Sylvius ab eodem relatus libro 3. contra gentes cap. 10 versu videtur aut, nec non et declaravit, nam si caritas quorumvis impedimentorum odii sub bonum co ... actus, et actum pravum odii, n. inepte dicit ans, et a priori sub subsequentis actionis et odii pravi.

8. 4º denique ppᵈ, scilicet actionem pravam, quam producit odium pravum n. est q. formaliter. Ultimate liberum volenti, S. denotative solum atque ... carens rationem de ratione ultimate liberi praecedentis (ut ex terminis ultimate liberi) ideo inqualitas, et actio cavant à Deo ... supper detrahendo ... libera. Odiat atque diligunt à Deo, animum nostrum volentes ad ea sentatem se detraverit. Haec inquam, ... n. est adeo paradoxum, ut n. doceant si ... immo q. longe difficilius ... nostros socie ... Authores, qui putant n. solum ante ... actus liberos etiam bonos ... praecedere detrahentem ultimate liberam, ... actionem ... valet à volente dist., solum denotative liberum: nam ... ultimate liberum ... Authores, identificat realiter cum entitate voluntatis creata, q. more ... actuum liberorum explanari posset. q. inseparabilis ... Ita sentiunt Rainaldus ... anum 103 ... Albertinus, junioribus ... à me ... 8ª de voluntate Dei. Cap. 3 haec mihi sententia ... alijs de capitibus.

Cap. 3ᵘᵐ

Haec mihi sententia non est Alijs de capitibus.

Haec opinio multo micat ingenio, q. ingenue fateor, S. ut Deum à causalitate pecci ... immunitum, opus n. est dogmata ... in Theologia ...

formi...

firmissa igr. oterunt ab hac sa, qua prop. opinor, ante ad achom, et actu odij, qui peccaminos e, nulla ee detestatiom immate Liba, Ex quo prava actu hens prava bonaz inevitabilit infferat; ing. pinde distat tota formalis malla pecci omissionis. Hec ntas ico pt. et impugnat oppa sa 1°, nam eo sequit sa odiu Dei, n ee formalit, et immate Libu, aut roe sui formalit malu, et de meritoriu, et cuiu Deu nequiat Author. et cau dici, S. potiu roe sui pretodiu ens absute povu amabile pt se, q Deus effere posset, quia denoatiue odiu, et accidens esset Libu, et malu moralit, roe detestatie privativaz immate Libaz, et formaliter malaz ex qua sequit odiu, sicut externu homicidiu roe sui immate Libu, aut pecc. S. roe voluntatis interne Liberae quae imperat effective homicidium externu, qd amari pinde po, ita Deo tamquam a cau pduci, S. hec absona est in Theologia, mod enim internanu voluntatis contra roem adversatur plena formalit e de malu moralitas, et in roe malli pstoris: go malla formalis odij n consistit in anti detestatie Liba, quae prece dat achom pravaz odij, S. illaz infferat, S. ipsamet actio, S. actu odij Libe pductu a volunte contra dictamen rois est formaliter e mallas moralis odij.

10. Compt. et minor cois e olu Theologoru sal qui in mi- nu immate Libu asserunt achones bonas esse naturales eius meritorias sed esset quas achones moralit pravas, ac demeritorias. Maioris illatio est: nam ab hac sa n alit connectit, aut separat detestatio Liba voluntatis ad odiu pravu qd infallitez inferit esse, quas ab oibus Theologis separat actu interior voluntatis liberi et effax ex externa qd anterior infallitez infferet, nec ullu assignari pot utriusque discrimen, quare sicut opus externu homicidij Deus effere liberè pot suppa detestatie Libas voluntatis internae, sic potuit Deus etiam odiu voluntatis in ternu efficere suppa detestatie Libas voluntatis anti, qd evacuat totu fundamentu [illegible] scilicet Excusandi Deu a causa malias: Hoc posito, si Deus potuisset eo tes interiu cadit, ergo pinde evadit Deus malorum author.

+ cadit e malorum.

11. Et impugnatur 2°. Quia si ex una pte videat hec sa Deu excussare, ne sit Author mali moralis, aliunde malum ex ea se quit eque malorum Deu esse causa, atque bonoru: esset enim absute dicere ee n omnitive solu effens pravu praditionis Iude, sicut est vocationis Pauli, Sed id est contra Tridentinu cap. 6. sect. 6 citatu disp. 8 n°25: Sq hec sa

Dey

Deus non vindicat a causalitate pecc. s. eius Author, et causa per se ipsi efficit. Se quelaps; nam conditio dicit, et actus voluntatis intrinseca, quo studio spectat conditio ... Ans aut desiratio liberi non conditio, s. permissio s. desiratio voluntari actus diuersorum ; ad hinc hac satis Deus absolute directe per se, nec solus comitiue causa actus conditionis illatus in fallite existenti desiderio liberi voluntatis : quae est author et causa per se directe conditionis, et non per missiua tantum, quod depressumdare Tridentinum.

12\. 2° reiicit, nam ut Deus non sit author et causa directe per se decursionis ad malitias peccati talis causa, honeste praetextus huius se molimen studio tanto quaesitum est non opus est malitiae talis a liberi actione priua peccaminosa diuidere s. adeas anteponere, talis enim obtinet intentum, si malitia talis indistans sit ab actione liberae voluntatis priuas : quo causa secernit, et antepponit a Deo quaerit. Cons. est nam eo fine sat hanc excogitauit ille Author, ut scilicet tale Deus excusaret a causalitate per se malitiae moralis. Et aut ans : nam hoc ipso quod actio, quae ducit odium Dei, est liber sit, et mala moraliter, non est ens simpliciter amabile quod appetitus (?) rectus, ideo per se directe Deus influat : s. ens diminutum, ac defectiuum, et secundum quod eius nec amare Deus potest, nec facere per se directe, quae solum a voluntate defectiua sufficienter oritur : quod non opus est percurrere sat vastas istas Theologorum, quas nisi patentissimo verbis emollire descendere non sit.

13\. 3° stat, nam admissis desirationibus Dei liberis, quae sunt entia diminuta, sive pure denotatiua ... fuisse, quibus defensibus nil absolute desit, quod non sit entia simpliciter, idem de liberis desirationibus peccaminosis ac defectiues dici potest; scilicet non esse simpliciter entia priua, quae Deo influxum requirant absolute; s. solum permissiuum, ad non impedientium, nec enim minus est de ... desirationis liberae, quod sit ens; quam de ... volitionis, et amoris, ac odii; sicut per desiratio liberas vocat absolute non ens per defectiuum, amor, et odium, et actiones peccaminose dici poterunt absolute non ens, aut ens secundum quid, ut actus Dei liberi ... sulpxisse non ...tens absolute, sive per defectiuum; feliciter ergo ... excusat Deus, ne sit author et causa pecci, quam ... ambagibus ab eo ... quaesitis.

14\. 4° reiicit, nam eodem argumento dici posset omnem desirationem liberam etiam honestam ad actum bonum, et praeceptum ... Charitatis, esse puram priuatiuam

omissionem

omissio oium impedimentorum in potestate cum actu libero charitatis innectitur, quaproinde posita concomitantia sequitur actus praeceptus absque nova libertate, quare necesse et immediate liber, nec quod se meritorius esse potuit; sicut ex omissione libera cuiusvis impedimenti repugnantis cum odio Dei sequitur infaliter pravum odium, quod ratione sui non est liberum, voluntatis, aut per se malum, et demeritorium: ergo ad actum bonum non ponitur ars hec omissio libera cuiusvis impedimenti, qui quod se sit gratis honestas a qua postquam solus infertur actus dmoative bonus: ergo dicendum nec ad actum pravum eam omissionem liberam anterecessariam. Concomitantia constat, et minor; illa non obstatoris ostendit: prius enim non est sufficiens, sed impedibile sendo quovis impedimento concomitantia cum actu connectitur; sed nullum prius tale cum actu connectitur, quod enim sit eius actus honestum, aut quod pravum sit quod accidens se habet ad utrumque prius sufficientis, et impediti.

15\. Quod refellitur: nam ab hac sua suppositione etiam potest esse prius sufficiens, etiam proxime liberum, et impedibile sit quod sublatam impedimentorum oium ablationem esse determinato innexam cum exercitio libero, prius enim id est prius sufficiens; quod sublatis oibus impedimentis antibus ad actionem inevitabiliter actum infert: at prius proxime liberum quod ablationem oium impedimentorum antium in potestate cum exercitio libero determinat in ratione liberi, quare servat adhuc indifferentiam ad utrumvis, et cum neutro connectitur per se necessario, bonum aequam prius liberum expedite; ergo prius id, cui liberum praecessum, sat nihil ordinare. Cap. 4um concludit ex eiusdem refutatione gratis malitiam omissionem indistinctam esse prorsus ab entitate pravae motus per se liberi deficientis a ratione.

Cap. 4um

Concludit ex eiusdem sententiae refutatione gratis malitiam omissionis indistinctam esse prorsus ab entitate pravae motus per se liberi deficientis a recta ratione.

16\. Confirmatur adhuc, et explicatur 6o, nam removere quodvis impedimentum odii, nihil aliud est quam velle, et virtualiter, et formaliter quam odium in lege libere profiteri, sed quod velle, et virtualiter, ac formaliter tale sit sui odio sit. Et quod est formaliter et immediate liberum, nec prius unum quam aliud

esse

esse posse quod voluntas committere libere quoad vis impeditiva odii non possit illi opponi, quam quod sit odium prius quam se libere formaliter decepturus, et exercens quod nequit esse perfectus malitiae formalis deducta ex omissione quorumvis impeditivorum ad odium, quam ex ipsam positionem formalis odii. Consequentia patent, et minor.

17\. Maior ex qua discursus omnis pendet, ostenditur ex dictis a me supra de potestate dei ad extra disputatione 15 de ratione sexta, quibus hic author non repugnat, quia ratio formalis odii nihil alludet, quam odium in actu primo denotans aliquod impeditivum oppositum in obliquo, quare de dicto formalis rationis esse debere ipsum odium expeditum ab impedimento quovis, sive nullum sui denotans impeditivum exercens quod nequit nisi sublato impedimento sui oppositi contra odio, nisi per ipsam formalem odii positionem, quae formaliter excludit impeditivum sui, quare nec prius, nec posterius sed simul utrumque ponit, et decipit, scilicet odium producere actionem immanentem voluntatis liberam, et per eandem excludi quodvis impeditivum, quibus odium impediri posset, quare per ipsam actionem immanentem liberam odii productivam, et exclusivam impeditivorum odii debere malitia formalis odii, et peccatum omissionis, quandoquidem sit ante deletationem privativa quae privam actionem inferat non immanentem liberam.

18\. Confirmatur 8a: ponatur libertas voluntatis ad exercendum odium, et impediendum illud, aut actu charitatis aut nolitione reflexa, quandoque odium, aut omissio pura, decretum se liberam voluntatem ad omittendum sui, et indistincte hec illa, scilicet charitatis actum, nolitionem odii, puram etiam excludendum omissionem odii, iam hoc ipso decipit hoc signo voluntatis formaliter odium admittere libere, nam omittere formaliter omissionem odii, prorsus idem est, ac apponere formaliter odium: quod hic author huius se praecipit ante positionem odii praecedere carentiam liberam ... impeditivorum aperte fingit. Confirmatur, quia duo deponit dicta, scilicet in eo priori removeri carentiam odii prius, et tandem poni formaliter odium in eo priori, itaque enim in eo priori tali, neque esset odium, neque esset carentia, quod deesset ... contra, nam est contradictio alterius, revera esse debet, et utrumque deficere repugnat in eodem instanti reali.

19. Denique reiicit ea sententia, quoad hanc enim [illegible] vix ullum habet probatum authorem, cui possit adscribi clare, nam ij, quibus se munit hic author eam minime docet, asserentium scilicet D. Thomas, et ut hanc etiam doceat addat etiam Belarmini purpuras, qui tamen aperte docent defectum omissionis antecedentis ad peccatum non esse culpam. Videtur D. Thomas 1.2 q. [illegible] gentes cap. [illegible] verum videor autem, ut exponit Ferrara, et q. 1. de peccatis art. 3 ad 13 q. 1. de malo, art. 3 ad 13, defectus inquit, ante peccatum non est culpa, quem sequitur Belarminus lib. 2. de amiss. gr. cap. 18 versu [illegible] observandum, quare nec a ratione, nec ab authoritate nititur haec sententia solido fundamento.

tm +

20. Sed expendamus argumenta, quibus ea sententia fulcit, primum est, nam Augustinus q. 20 in Leviticum, ait, qui peccando malum facit, prius delinquendo a bono deficit: ergo, quia peccatum omissionis antecedit delictum, quod est omissio, sine dubio. Sed miror equidem quomodo Augustinus in hanc sententiam ut legentibus contextus apertum erit, dicendum enim Augustinus ibi peccatum commissionis, quod appellat peccatum, et ab omissionis culpa, quam delictum appellat, et asserit frequenter evenire praecedere tempore delictum omissionis ante peccatum commissionis, nam in vita vitiosa nemo repente fit summus, sed incipiunt peccare omittendo, quae debent ut eleemosynas erogare quod tenent, et mox aliena rapiunt, sicut usuvenit in vita meritoria, nam iusti frequenter a declinatione mali, et vitiis omittendi prohibita, promovent ad virtutes exequendo praecepta, sive bona operandi, iuxta illud David: declina a malo, et fac bonum. Ex quo inquam [illegible] veritatis verbis [illegible] subodorabit.

21. Quod manifeste probat August. ante his verbis, sic: „ Lucet, fortassis quod peccatum est perpetratio mali, delictum vero desertio boni, ut quemadmodum illud addatur [illegible], aliud est declinare a malo, aliud facere bonum, ita in damnabilis, aliud sit declinare a bono, aliud facere bonum [illegible]. „

[illegible] oppositio [illegible] Augustinus enim utrumque fatetur malum essentialiter; et peccatum ait perpetrationem mali essentialiter, delictum autem esse boni desertionem: quod sentit Augustinus in desertione boni praecedere totam materiam peccati, aut

sub

sui obscurus ex boni desertione, n. certo sequeretur, horaus ab opposita parte
fendit. Denique si loquatur Augustinus de peccato solo omissionis, ret
in odio patris eos non [illegible] deserhone certi boni, quam lex desertionis boni de
bitis n. vero nat. patris, aut caritate, i. l. a. p. rei.

22. Nec authoratur vallentior e. rd, cui nihil. Siquidem
arguit, ubi datur causa sufficiens ad actum l. d. impediendum, ho ipso ergo ablata
potentia impediendi quovis, natura causa ponit actum, nec vult illa potentia ab ipso
separari, nam dd. n. exeret actum. tq. ipsa sui natio foret impedimentum actus
exerens, q. d. supponitur: at liberum arbitrium creatum proxime completum ad odium
libere eligendum l. impediendum i. l. actu charitatis, l. nolitione reflexa, l.
omissione pura talis odij (ponamus enim impotentiam tam sublata fuisse
necessaria, quam haec tria ... quibus impediri posset huic libertati pote.)
post hoc individuum [illegible] immaterialem libertatem hecim ... removeri; ma-
net ergo v. d. ex hac omissione libera predestinationes proxima ad odium potentia
libertatem novam hendam: q. to sta malitia omissiones distinctionem omissionis libe
cui nisi vis impendi, porro quam nulla sequitur in odio pro vo malitia formalis, s. d.
malitie substracta, est male peccat totam supponens moralem peccati malitiam fraly.

23 Ad arguentum v. o. dico quo mas, ablato, quovis impedi-
mento dimitantur etiam ac hodie in exo, sequitur actus natio l. saltim necessari
locenti, concedo mas, ablato quovis impedimento, q. nat. l. caritate precedat
actionem, sequitur actus naturalis, sub disquo mas, si sit causa naturalis, con-
cedo mas, si sit patris libera, no. mas. patris enim liberum e., q. positis
omnibus requisitis, et amotis impedimentis omnibus ante ad actum, possit indifferen-
tiam actus here. quam omittere, quare nego et ipsum ... natio ab actione,
l. cum omissione libera; si vero tollat impendit etiam dimitantur ad exercitium
libertatis, tollit omissio formalis odij pura, quia tollit immaterialem actionem liberam
odij, productivam et exclusivam natura sistentis, a qua fuit nativa causa infectat
odium; s. d. n. vtalo ante, q. natura precedat actionem, l. q. sit ipsa metactio libera
prava.

24. Manicat ergo fixa malitiam formalem peccati omissionis agite
... formalit inoperante prius violation fealiti ex immaterialiter libera. Do
rectam rdem sitam, qua volas a rectaratione libere defit, qui proinde n. sit

ens

ens absolute per effectum, aut egens influxu entis essentialis, seu ens mere defectivum, et secundum quod a Deo non amabile, quod ab aliis licet male pecca-tum substractum appelletur, tamen centralissime moralis malitia formalis adversus legem naturalem appellatur, et sicut idem solet esse genitus et genio, sic idem est ablativus motus immateriali liber, et a ratione defficiens est malus formaliter peccati vel reipsa. Disp. 11. An malitia moralis sit essentialis actui, seu actioni. cap. 1um aliqua praenotantur, et sententiae referuntur.

Disputatio 11.

An malitia moralis sit essentialis actui, seu actioni?

Cap. 1um.

Aliqua praenotantur, et sententiae referuntur.

N. 1. 1° Suppendum est ex dictis disputatione de auxiliis cap. 4° libertatem in actu 2°, contra veteres, et recentiores scholasticos adversus praedicatores, apte definiri per hoc, quod actus oriatur ab indifferenti principio, seu antecedenter ad actionem praesentem potenti tam actum ponere, quam impedire: 2° suppono malitiam moralem formaliter adhaerere, sicut libertas in actu 2° dependentiam a dictamine rationis obligationem intimantis; quaestio vero sit essentialis actioni, seu actui 2° libertas, et malitia, nil aliud est, quam an actio, seu actus per suam intrinsecam essentiam exigat esse sibi, et malum moraliter, loquendo per dependentiam essentialem a principio libero, directo per dictamen rationis, quae dependentia, et honestatis [illegible] extrinsecam actioni, seu actui, nempe est ex potentia actionis, et decretum indifferenter consecutivum, aut permissivum, exigatur horum praerequisitorum essentialiter intrinsecis actibus, et actionibus excogitari potest, sicut dependentia creaturae a Deo dicitur essentialis, et intrinseca creaturis, et ad extrinsecam causam.

2. 2° dubium non est, actibus, et actionibus peccaminosis, ut peccaminosae sunt, essentiales, et intrinsecas esse libertatem actualem, et moralem malitiam; dubium quod est an actio, seu actus secundum se per suam intrinsecam essentiam malitiam, et libertatem exigant, an potius eis accidat libertas, et malitia? quemadmodum externis actionibus prohibitis accidentales, et extra dicitur actualis libertas, et malitia moralis. 4ª non nulli putant certum, ostendi malitiam extrinsecam, et accidentalem

esse

esse pravis volitionibus actibus, et pro actionibus, quas ostendit moralem bonitatem decientatem, et extrinsecam esse bonis actionibus, et actibus honestis, quibus non assentior. Constabit enim deinceps ex supra dictis, peculiariter esse ratione adscribendi malitiam extrinsecam actibus, et actionibus, quae nec urget in actibus moraliter honestis.

3. 3º nonnulli iudicant in sal docente pura omissione peccaminosam extra quam unicam malitiam moralem illis extrinsecam, et accidentalem esse, sed etiam decipiunt, quia si semel actus liber, et naturam mali, et boni inter differant, etiam omissiones illorum pure disquirent essaliter absurdo, privatio enim extra scernunt, quare opporteret servata disserendum esse in omissionibus, hic tamen disputo de malitia morali omissionis; unde pariter debet arguit ad dicenda de pravis omissionibus, si forte purae potuissent.

4. Igitur hac statim sal quasi bilis valde sat fert, tam actioni quam actui pravo liberam, et malitiam moralem extrinsecam, et accidentalem esse denoanz, qui sic accipiendi suo veritabiliter ferri p. . . proprium suae obligationis et a voluntate D. non adoppum praedictam. sed indifferenter Quinimo . . . missiva. Sic docent P. Suarez, P. Vasquez, P. Molina, P. Valentia, P. Salas, quos sequitur P. Arriaga disp. 8. de actis sect. 4ª subsectione 4ª. Suffragantur plurimi Patres Sancti, et Scholastici adscribentes quorum sententias moxcla ffisas, et refellas.

5. 2º vero sal docet, nec actionibus, nec actibus pravis essentialem malitiam, et liberam accidentalem esse, sed essalem utrique, quod tam actio quam actus moriture pravus sic suam essam exigit, ora quibus essentialiter liber et pravus est; scilicet prius aget liber, et indifferens cognita bonitatis, et malitiae, recta quoque ratione satis obligatione informante, quapropter omnia variari intrinsecam et mala, nequit actio natura in bonam abire, sed ex semel bona deinceps in malam moraliter temporare. Sic opinatur P. Petrus Hurtado disp. 15 de actis sectione 6. subsectione 2, qui pro se refert P. Thomas Lezzaneny

contrad

Conrrady, Capreolus, quos alii sequuntur illustres similiores. De hac sententia docet Araujo 1a 2ae q. 71 art. 2 dubio 1. pag. 299 fine ad pag. 300 huius sententiae explanat, prout dubio fuit Caietanus in hoc articulo. Et q. sequ. e 72 art. 1. et supra q. 18 art. 5o cui postea fere omnes Thomistae recentes subscripserunt, ut Medina, Jumel, Curiel, Albarez, Banez. Hec retulit Araujo fideliter ex P.e Granado, qui cum pluribus allegatis eandem sententiam ornat 2o versia 6o generali 1a 2ae tract. 1. disp. 2. c. 4o.

6 3a sententia ponit inter utramque medium ipsorum, docens actiones pravas essentialiter et formaliter esse peccaminosas, actus vero pravos accidentaliter solum; et consequenter eas pravas, ut scilicet hae actiones essentialiter pravas ... Circumstantias ab intrinseco prohibitionis et indifferentes congrue dependentes, oriuntur a prio... directe et recte ..., Et ad eiusdem ... malitia produci ... circumstantiis, quod innuisse videntur aliqui Doctores. Post ab hac sententia retuleri plures Authores, qui pro 1a sententia docentes moralitatem extrinsecus actibus refert Flamaldus noster disputatione 2. disciplinae moralis a num.o 136, nam eorum plurimi de solis loquuntur actibus. 4o denique 2a sententia docet liberis intrinsecam, essentialem malitiam vero moralem accidentalem, et extrinsecam esse pravis actionibus, quod nuper docent ingeniosi recentes. Cap. 2 ... malitiam moralem essentialem actibus pravis esse monstrat.

CAP. 2um

Malitiam moralem essalem actibus pravis esse, monstrat.

7. Et 1a sententia relata n.o 4o, valde tolerabilis ac probabilis sit, ad quas, opus fuit plures difficultates explanare, ne rejiciente nimium adprobata prius veritates Theologas exponeremus. Modo tamen ... expenderimus 2a sententia praeferri debet ut veriori, nostris principiis consequentior, ideoque sit 1a Conclusio: Pravis actibus suam essentiam et oppositam liberalitatem

Sepe

legis quapropter suam essentiam exigit determinatae circunstantiae esse, quibus opus est ut malum moraliter denotet; et in hoc sensu malitia moralis dici debet essentialis actibus voluntatis immanentibus liberis quae rectam rationem et dictamen legis. Et extrinsecus illis aliquid connotatum aut essentialiter requisitum ad ipsorum malitiam, scilicet prohibitio, libertas, et indifferens, et notitia legis, nihilominus essentialiter haec omnia requiruntur ab actu pravo.

8. Ius sunt, et nam actus malus qua moraliter malus non est ens absolutum, ratione sui bonum, Deo placens, et ei ut actor directam immanentiam tribuens, imo potius est obiectum ratione sui Deo displicens, et odio supplicioque divino dignum; quod dat aliud quod essentialiter sit ab ipso malitia moralis in abstracto, quae alius formaliter constituat actum malum, ut quod in esse mali moraliter. At nihil est extrinsecum actui pravo potest essentialiter esse malitia moralis ratione sui Deo displicens atque digna supplicio; superest ergo quod malitia moralis quae denotat actum pravum intrinseca sit, et essentialis actui.

9. Ius autem abunde constat ex dictis disputatione 8ª a capite 2º, 1ª consequentia patet: sicut enim album, ut quod denotat a forma quae sit essentialiter albedo, qua constituitur album, cognitum ut quod formaliter provenit a forma quae sit essentialiter in abstracto cognitio qua constituitur obiectum cognitum, ita malum moraliter ut quod sive peccatum est, constituitur quod ab aliqua forma denotatur, quae sit essentialiter in abstracto malitia qua constituat actus malus in esse mali moraliter. 2ª autem patet 1º: nam ut ex se patet, nihil potest esse malum moraliter, ac Deo displicens, odioque dignum essentialiter per malitiam extrinsecam, sicut nec amari, et cognosci ab ente sua per amari constitui potest.

10. 2º patet idem autem: quia nihil est extrinsecum connotatum ab actu pravo per se ratione sui moraliter est malitia Deo displicens, et supplicio digna; libertas enim in actu 1º, lex in intimata et sic non est ratione sui mala Deo displicere, aut odio Dei digna, sed ratione sui bona potius ac Deo placere et utpote, quae praesupponit actus etiam bonos et laudabiles, ratione quod sunt Deo placentes; superest ergo quod actus 2ª qui pravus est per se met essentialiter sit ipse malitia moralis tantum Dei displicentia, a qua denotatur essentialiter et intrinsece moraliter ipse malus, et ratione sui tantum Dei odium, displicentiam, et vituperium. Consequentia prima nam

Si nec actus 2us, secundus se, nec actus 1us libertas si liceret, et notia legis, mallia per se fuerint odio digna, nec aggregatum ex utroque poterit esse talis malitia ratione sui formalis odio digna, nequit enim denominari malum essentialiter aliquid ab eo solum, quod seorsim et collectim absolute bonum, ac Deo placens est, totum enim aggregatum non distinguitur a partibus simul acceptis, nec simul acceptae partes possunt esse per se malae moraliter, ac Deo displicentia, dum singulae seorsim Deo placent, ut entitates absolute ratione sui bonae, cum ex solis ordine bonis, nequit formaliter resultare totum essentialiter malum morale, et odio dignum ratione sui.

11\. Sed 2a quantum hoc mille possent evasiones excogitari; vent enim 1o, solum actum pravum esse malum moraliter, ut quod, quia aliquid ipse dicit malum absolute, et ipsum esse solum id, quod est malum moraliter in abstracto, constitutum in ratione mali per libertatem, actum 1um et notitiam legis, ut per conditiones, et applicationes requisitas ad malitiam actus, sicut albedo cum unitur subiecto, nec est id, quod denominat album, nec albedo sola in abstracto quae denominat album, sed applicatio per denominantis ad subiectum. Contra vero gratia nec est id, quod trahit amorem amicitiae, quem amor per solum subiectum amat ratione sui, nec est forma, quia ratione sui dignitatis reddat subiectum amore tali dignum, haec enim sola est gratia, relinquit ergo, quod in gratia solum modo dicit applicationem formae, qua posita constituatur a gratia denominatio gratiae.

12 Sed haec evasio 1o precluditur, nam si libertas, et lex intimata sit pure conditionatum, relabuntur hi qui insanam in una assensum eidem entitati quoad intrinsecum invariabilem, variam advenire rationem, nec notiones intrinsecas, malitia pro rebus entitate variata quas tres sanae repulerunt notiones ipsi solutionis authores, et nos ipsi per refutationem tum in philosophia, ratione ipsi disputantes de veritate formali, quam tum de voluntate disp. 8. cap. 4. deficientes actus Dei liberum explanatum per extrinsecas conditiones. Si non libertatis, et legis intimatae conditiones non appellant pura conditionata mallem, sed eius et legis intimatae conditiones, non appellant pura conditionata malle, sed eius constitutivum partiale, deducitur admittendas esse perduras, et absonas locutiones in theologia, concedendum enim est, libertatem, et legem esse partiales in conjuncto malitiam moralem, aut esse malitiam partialem, aut malitiae partem,

et

12. et contra Dei legem, et pravus libus esse mas, et objectum dignum odio D. saltem indobliquo, quod dicendi modus nimis absonus est, ac minime tolerandus. Deus enim suas leges, et libertates nostras amat efficaciter: ergo nullatenus in ea displicet, ergo nullatenus est objectum displicentiae D. dignum etiam partialiter.

nostras +

13. Probatur 1°; nam quod per se dignum est odio Divino partialiter, de ea parte vilescit, et stemptu dignum est; at voluntas Divina concurrendi cum indifferentia nobiscum (quam nostra libertas includit) nequit ex ulla parte Deo vilescere, vel stemptu digna videri: nequit igitur id innotatum, neque partialiter esse malitia moralis, aut displicentia dignum. Urgetur 2° nam ut Deus in aggregato displiceat, opus non est, ut velit, non existant omnes eius partes, et singulae, satis enim est, ut vel una displiceat, aut nolit Deus eam existere; perperam eius colligitur legem et libertatem esse partialiter objectum Divinae displicentiae, quod nolit Deus terminum obligatus existat: ergo non apte dicit, quod extrinseca innotata legis, et libertatis sint objecta partialiter digna displicentia Divina, quia pravus actus, ut talis eam terminat. ergo non apte dicit, quod extrinseca innotata legis, et libertatis sint objecta partialiter digna displicentia Divina, quia pravus actus ut talis eam terminat. esta consequensia se repitio, porque sobraba el blanco que occupo.

quia +

14. 3°, nam plures horum aligni directe respiciunt legem et partialem malitiam, aut legem partialem malitiam partialiter: ergo nec dicere possunt legem esse partialiter odio dignam, id est objectum partiale D. displicentiae. Conatur probare iram quod recte dicit objectum odii Divini, malitiam habet, et ex eo solum terminat bene malitiam partialem, desit lex odio digna ratione sui; nisi enim amplius haberet, si lex partialiter esset malitia. 4°, nam lex supposito quod actuale peccatum sit transactum, ratio condonationis apud hos authores requirit ad malitiam habitualem destruendam, sicut libertas, et lex ad malitiam actualem partialiter requirit, id est causam condonationis, non est malitia partialis, quae ratione sui meret Dei displicentiam, aut odio dere digna sit: ergo nec lex, et malitia partialis actualis, licet ad eam requiratur. Antecedens minor, Deus enim ultimo fine destinat ad eam causam condonationis, et eam directe vult, quamdiu nat gratiam aut extre n

Avendaño.

n̄ donat: q carias donationis n̄ e ex se quidquam odio dignum, partialiter ve malum moraliter, adq. D. dispensare liceat; addendum, q e malum moraliter et odio dignum, ultimo detrahe, nequit honestum esse Deo.. Probatur 5°

q suppo pecca transacto, si Deus licet odio carias donationis, ac vellet quantum e de se, ne coexistet pecco transacto, sed destrueret, hoc ipso decerneret et statueret exas donationis p momento sequenti, sed quamdiu Deus o dio pecc. hēt, n̄ decernit hoc ipso, nec statuit exas donationis, ut ex se patet; g o pervesso pecco pertrito, n̄ tratur odium Divinum ad carias donationis, ut sat multa ostendi ... 2° de iustificatione disp 5t a cap. 4°. cap. 3us Responsio alia reiicitur.

Cap. 3us

Responsio alia reiicitur.

16. Propt hec alij ... respondere, legem intimatam, atq ... esse ... malle, sed ... dignum q hēat odio, sed addunt n̄ ideo legem esse malle partem, aut esse partialiter ... odio dignum; alii enim, inquiunt, esse malum, aut ... partialiter odio dignum, ... esse ... debilis ..., ... esse malis ..., ... legi, ... q vere ... n̄ ... illis ..., ... legem intimatam, n̄ esse partem malli sed ... q odio dignus e, nam si foret illa pars, esset pars ..., q digne ... odium, ... malum e, sicut pars hoīs e, pars ... naturalis; quapropt ... diceret ... partialiter odium D. esset q ... malla ... partialis, q ... quid ... aures ... Deinde, nam ... mallas ... illi ... q hēt aquatam ... tendi ... digne Divinum odium, ... aquatam ... D. ... lex D. n̄ e etiam partialis ... odio dignum, ... enim aquatam odij D. ... a lege nam alioqui lex esset partialiter ... odio D. dignus: g o lex ... a ... + sicut et ab ... q odio D. dignus.

partiali malle + sicut est.

17. Q ut explicent, duplex ... ... denotationis, aliud e ... denotationis cadentis sup totum ... indiuit, et equalit, aliud denotationis cadentis supra solam unam partem, et ab alla ... 1° aut ... participare debet denotationis totius indiuisse, n̄ aut secundum ... scilicet

denoationis cadentis sup.ᵃ solam unam[?] eam in abstracto ipse, dum ignis dinoat[?] proxe combustivus ex dispoes caloris, et indistas pasi, sine quibus n esset q. de combustivus, calor, et indistas constituunt eam denoationem combustivi proxime, n ut cadentem sub totum aggregatum equaliter, s.ᵗ sub solum ignem, qui proxe combustivus, et actus univoce saltem appellat. calor aut, aut approximatio, nec partialiter in sa. Thomistarum +, et recentiorum horum proxam actualem hent, et in nullis sa. saltem univocam het. Insuper denoationi bus similiter similitudo Pri. cum Paulo constituit ex Paulo, n denoatio cadente supra totum binarium equaliter s.ᵗ supra solum Prim, Paulus enim, nec partialiter sibi simile appellatur. Denique me tres appellabuntur qui dixi s.ᵗ docui Patrum constituere formaliter, et metaphisice Dei in obliquo vitali: denoatio cadente sub solum absolutum, n aut. sub. Delirum quia Patras, n e invecto formaliter, et vitalis metaphisice Deus, s.ᵗ Deus est Patrem formaliter, et metaphisice constituat in obliquo vitali.

27. Similiter ergo denoationibus aliis illis constitutivis, nec partialiter subsit denoationem, quam constituit, idque dicitur dicito, s.ᵗ applicatio denoationis ad alteram partem, quam denoationem sponte subit: lex quod sit aptior authoritas constituit in hoc genere malitiam, et obtmodo dignum, cadente similiter denoatione malitiae s.ᵗ dotis dignatis hentis ad D. odium, n sub totum aggregatum ex actu sub, et lege pariter, et indistincte cadente tres denoatione, sub solum actum volatis, ideo quod lex, nec partialiter est malitiae s.ᵗ dotum odii D. Item constituat dotum odii, n constituit dignum odio, quod tret sub ad totum aggregatum, s.ᵗ ad partem illius. Sed hec doctrina, quia n nullorum constat, simile vix applicat ad enervandum nostrum argumentum. Quorsum enim ambages hec cum falsis exponant hec a me cum coi Theologorum de constitutivis denoationis rectis, et obliquis: illud, m, constituit denoationem in recto cadentem sub ipsius totum, hoc aut constituit denoationem solummodo cadentem sub rectum aliud totum, constitutivum: quia solum eam constituit in obliquo, ut s.ᵗ ex allatis exemplis videre licet.

28. Sed sive dicat hic, sive reptat illis tris, illa solutio n elidit argumentum a me factum a n.º 8, quod in extincto ipso reviviscit: repugnat enim tamen aliquid e salientes malitias odio dignas, nullas rones sub bonitatis here appetibilitatis dignas, sive cadente denoatione sub totum, sive sub partem, dyolas,

Similas[?]

similas q. destruat totu. seorsim, et collectim sit ... bona, digna q. collectio

D. Ultre per discursu, q. quae n. nisi bona adorea effundit, sicut implat ex solis destruit n. existentibus. resultare quodda aggregatu essentialiter ex ...

et ... q. resultet Deitas ... quorum nullus reipsa fecit, at Deus sit, nihil q. militat ... sive destruat mallas, quae sup totu aggregatu cadat, sive quae supra ... alteras ... in abstracto, sive destruat ... in recto, sive solu in obliquo, q. re nil ex ea reip differret ...

19. Propter haec aliqui ... ad argutu e n° 8° ... denoant. et subiectu denoatu, q. d. q. diversu. q. d. q. ... aut eadem subiectu denoatu ex ... varia ... ex mirorum, ideo q. ... q. actu volatu denoet moraliter malu a ... bona sit, et si mala moriter. Proquo plura cumulant exempla. ... nobis liber denoat ... et libera a libertate volatis in actu 1°, quae ... nequit ... liberat nobis. ... decretu etiam efficax impediendi ... aliu, sed denoat actualiter existens, et aliud ... denoat n. existens, aut ... nihil. ... similiter denoat existens ... a ... quae sit ... quoad ex ... similiter necessas Dei denoat ... ens absolute ... et Deitas ... denoat ... et ... denoat ... impedientem ... se ... denoat ... contra vero necessitas se, quo ... denoatu denoat ens ... odiu D. de pecco denoat peccatu odio ... se ... denoat amatu, amor aut ... se, qua ... denoat amatu. Deinde ... sans ... n. ... falsa ... ab ... vera ... quae ... pecca ... destruat vera, bona ... mentalis ... ex ... pecti, quae mala dicitur ... actu volatis denoari malu ex ... bonu.

20. Nec ... videare ... mali, ... addunt etiam ... de pecco. peccatu enim ... malu ... enim ipsa ... malla praeterita ... donata, ... dispensata, q. re ... ex natione ... dona..., et dispensationis ... quae ... mala moraliter aut odio digno ... destruat peccatu adhuc odio dignu. ... peccatu Adami secluso pacto, n. haret ... posteris ... peccatu ex ... traductu ...

enim

Unimativi, ubique potuit esse solius Adami pecc. Personale, minime Posteris imputatum; ex parte tum accidentali tot est pecc. Originale Posterorum de quo omnes ab Adamo Virili semine descendentes (excepta Purissima Dei Matre) desplunt odio digni, cum tum Dei gratia, neque malum sit, nisi odio dignum: quod pravus actus per denorari malum, ac Deo displicens per aliquid extrinsecum, et accidentale, quod ex se malum non sit, aut odio dignum.

21. Afsum Exemplis sumptum, quod ego non teneo: scilicet eandem quam aliter se denorare posse, quam subjective, quod extrinsece denotatum per variis modis, quo hic sibi, et subjective applicatur per, in eo tamen ego non insisto, sed in hoc praesse, quod res malum morale valet ab aliquo ratione malum denotari debet, que tamen quatenus aquatam malitiam debet esse, quae proinde ratione sui Deo disconveniens, et ipsi displicens sit, ideoque nullatenus amabilis est ab appetitu Divino, neque facilis ab authore solius bonitatis, Attendimus quod nisi pravus actus per se met esset aliter hanc aquatam malitiae rationem suscipiat, eam minime suscipere posse per aggregum extrinsecum solius de se bonis Deo convenientibus, atque placentibus, quarum nisi sit Author ipse Deus, quod sequentibus ostendit.

22. 1.° nam malitia moralis secundum adversarios formaliter est aggregatum quoddam Deo displicens, atque disconveniens ratione sui, nullam quod bonitatem habet, et amari dignam a Deo, quod directe cadibilis: sed quod dictorum nullum dicit aggregatum quod nisi tenens absolute Deo conveniens, et honeste placens, utpote dictorum cuius Deus Author, et causa sit, sed potius si aliquo a Deo universale ratione quod sui displicens; nec ulla per generis, sive bonitate praeditum, cuius Deus author aut causa discipossit, cum tam omnes, et singulae partes, de modo dictorum totius aggregati, sint entitates absolute per se bonae, ratione quod sui convenientes, et honestae Deo placentes, laudabiliter quod facta, per sua Authore, causa quod cuiusque bonitatis, et perfectionis: quod malitia moralis non est talis aliquod aggregatum distinctum ex rebus ipsis sive secundum sint perfectiones absolute bonae, quod in se placentes honestae, et laudabiles Deo decentes, atque laudabiles immaculatae tantae. Antecedens secundum adversaria sat validatis actus de se bonus, prius liberi, ac non ad legis.

23. Cum bis in dictis non semper est causa aequus ad

ex

tum collectivum, nec a physice similis; ac collectivum valet ad eius simul et collectivum totum creatum est completum, similiter eius [illegible] divisivum completum est: item similiter est inaequale toti, et [illegible] inaequatum sibi: denique totum divisivum resultat ex partibus indivisibilibus, [illegible] quia minus, quod ex partibus divinae bonis, Deo placentibus compatitur totum, quod est malitia moralis [illegible] displicens, et a partibus displicentibus: Sed haec evasio rem adductam non enervat; si enim ea consequentia non valeat in rebus successivis, aut [illegible] manentibus importantibus ordinem totius ad partes, aut partium inter se, scilicet ad totum, valet indubitanter in praedicatis transcendentibus unum, et multa, totum, et partes praescindentibus ab statu praeterito, scilicet futuri, ut dicitur in [illegible] simpliciter dependentia, [illegible] scilicet [illegible] [illegible] Pater est: Filius est, Spiritus Sanctus est; ergo verum est Trinitatem [illegible] est, nihil enim aliud sequitur, ut distributive verificetur, quam ut collective pro toto id verum sit: at esse bonum Deo placens, ac esse in fluxu [illegible] sunt praedicata transcendentia totum, et partes: ergo [illegible] totum esse malum, et similiter [illegible], ac modo totius esse divinae bonum. Alioquin dici similiter posset totum [illegible] manens ex partibus successivis solum modo [illegible]. Dicere [illegible] asserere totum [illegible] non esse bonum amabile Deo, sed [illegible] secundum se placeat, et [illegible] se grata sit, et unio similiter amabilis sit; [illegible] dispositiones non [illegible] firma sit regula.

Aliter 2° [illegible], si malitia non esset [illegible] actibus,

24. sed aggregatum ex eis resultans ex singulis [illegible] ex rebus [illegible] sequeretur Deum esse causam efficientem peccati, sicut et omnis entitatis, ac [illegible] effectionis efficiensé, sed hoc est contra [illegible] dist. 8. n. 25 relatum: 90. [illegible] ut aliquid sit efficiens causa totius, satis est esse causam efficientem omnium eius partium, sed [illegible] voluntatis, et [illegible] legis, actus [illegible] ipse de se non malus [illegible], quibus malitia [illegible] [illegible] sunt effective a Deo: potius quod Deus esse peccati causam, quam [illegible], aut creata voluntas, quae non omnes mali [illegible], sed actus dumtaxat in hac opinione causat.

[illegible] 3°: nam iterum inde sequitur Deum

25.

velle

vellepeccm, et ne eo semel exerto complacere, quod enim Deus efficit, efficere vult, nec enim aliud facit, quam volendo facere.

3.° deducit Augustinus in q. 3. ex 83 inquit, hoc aliquid fieri Deo auctore, quod Deo volente. Sed illatum absurdum est pro peccatis, illatio vero pro ... sicut enim exercet totum, nisi absolute ... exercitio omnes et intra ... sic Deus velle totum, quod est malitia nisi absolute esse posse, quam amare ... et illorum partium ... ad Deum omnes, et ... malle, quod bonum, et ... a Deo ... appellatur amare ... ipsum, sive malitiam amare ... illectionem ... amorem omnium, quibus ... amare, et ... amaret, et ... amor ... et ... placuit ipsum totum.

4.° ... deducit aliunde si Deus peccatum vellet, et placeret, idem ... peccatum, peccatum enim libere fieri a Deo, propter se displicet, nec exit authore, neque ... factore Deo, non enim est opus Dei decens, Deus enim laudabilis est in omnibus operibus suis, et operis moraliter deformis ... ac delectationem liberam voluntati ad ... Deus minime laudat, sed exprobat: ergo peccatum esse et non esse in ea ...

26. 5.° deinde sequitur: peccatum esse simpliciter ens ... et appetitu ... dignum, ad ... respondeons secundo dicto, cuius oppositum ostendi disp. 8. a cap. 2. sequela probatur, nam sicut ex solis ... quae sunt pure non entia resultare nequit totum, quod sit simpliciter ens ... sic ex partibus, quarum ... sunt entia ... totum aliquid, quod sit ... : si vero semel ens sit, Deo placitum erit, diligit enim omnia, quae sunt, et nihil odisti eorum, quae fecisti ... Sap. cap. 11. n. 25. quapropter nullum displicendi meritum, aut ... habebit, sed placendi ... dignum erit, et ex pulchritudine ... sola laudatum, ... ac displicentiam Dei merere

absute ex suspectus omnibus, malitiam habent tamen aliquam ex quibusdam affectionibus debitam, et integram. Bona enim minimum in est, et ipso placens, atque laudabilis, ut eius opus, nisi aliunde quoque integritatem omnium affectionum, quas debent ut tamen aliquid sit ingens, aut etiam nihil desit ut affectionum ipsi debitam habeat.

27. Urget 6°: nam odisse libere Deum, nullam habet entitatem, aut bonitatem ex se laudabilem, amabilem a Deo, sed eius effectum influxum, et quasi effusionem alicuius bonitatis, et affectionis, sed potius affusisse, vocat rationes sui Dei displicentiam, atque dignus est, quod omnes fugiant et horrescant, et afficiant vituperio in quacumque circumstantia sit, ut constat ex dictis: ergo voluntatem odium libere Deus, non indifferens est malum non sit, sed ut non sit liberum, sed actualiter, et inseparabiliter ex esse connexum cum malitia, contra pro, nam aliter, odium Dei libere acceptum sub aliquibus circumstantiis deberet bonum esset conveniens alicui, nec Deo displicere, sed aliquam essam, et affectionem proprie dictam haberet, cuius Deus author esse et quis fieret securitatem ordinarium voluntatis, quapropter eam bonam essalem amittere numquam posset, nam essa... est immutabilis, et inamissibilis semel existenti, itaque enim implicat ens semel existens, in non ens abire, sed e contra, refenta ... ... quam repugnat de ... entis ... durante transmigratione propter extras circumstantias in extremum absolute tempora, nec enim talis essalis ... quibus ... ens, ut ens, velut indumentum eius, sed indui posset existenti semel eadem colore, quod intrinsecum, alioquin nisi intrinsecum esset, et essale rebus existentibus, quo non possent facile denudari.

CAP. 5um

Non actionibus solum, sed actibus etiam essalem, et intrinsecam malitiam denuo munitur.

Tandem

28. Tandem alij subeunt his omnibus solum quamcumque pravam actionem essentialiter liberam, et peccatum, qua bonitate destituta, quamvis actus, aut qualitas, ad quam actio terminatur, libertatem et malitiam exuere possint, et bonitatem aliquam a Deo secundum se facta in alijs circumstantiis habere possint, ob quam a Deo sint amabiles. Sed reiicit hec fuga 2°, nam mutatio producit essentialiter et immediate liberam contra legem actum quo. Sed infero: sic actus producit, utique essentialiter, et immediate liber contra legem: ergo sicut actio + et immediate sibi datur, ac defectus utque quo Deo displicet, [illegible] productus destituit [illegible], sic actus essentialiter et immediate liberam producit utique, exit a rectitudine debita, propter quod Deo displicebit in facto esse. Non tamen sola, sed similiter actio etiam defectu nullam se bonitatem aut perfectionem estimatione dignam, habebit rationem sui [illegible] permissa praesertim, quia enim actioni convenit utique, derivatur ad actum utique per quem essentialiter et immediate.

+ actio propter eam

29. Dices: nec enim actio primum est, aut [illegible] utique neque est aliquid ita medians inter ipsum, et prius actum liberum ex ratione directum, ut impediat, quominus actus ipse voluntatis sit essentialiter et immediate liberum, moraliterque productus, nam actio solum est mera causalitas, et ratio essentialis agendi moraliter, et via, quae non obstat immediationi; quia ipsum productus essentialiter etiam a suo principio libero pendet. Sed contra illo istius unius ipsum a quo, et actus unius [illegible] ipsius immediate liberum et malum moraliter, sicut unio physica nectit immediate formam et materiam, et ipsa [illegible] mediante, quae non est [illegible] unitum ut quod, sed ratio essentialis uniendi formam et materiam.

30. Probatur 2°: non actio sola, sed etiam essentialis actus amandi liberum in prohibita, et huius amor immediate ratione sui, essentialiter Deo displicet, ac vituperio, supplicio quod Deo dignissimus est. Sed propter eam dignitatem actio libera contra legem essentialiter est defectiva, nullam habens bonitatem amabilem a Deo, sed malitiam odio dignam: ergo propter eandem rationem amor ipse essentialiter et immediate liber erga rem prohibitam, essentialiter defectivus, ac malus moraliter exit, et [illegible] exit essentialiter et immediate liber. Consequentia patet, et minor [illegible] aut [illegible] lib. de [illegible] 8 cap. 2 nam ibi SS. Pater Augustinus.

Athanasius

Athanasius et Thomas aiebant actus ipsos voluntatis specificative non

Item. S. actus, nullus hic causa efficiens sed deficiens, nec Author Deo

causa. Aliter Tridentinus sess. 6 cap. 6 damnat asserentes lud[...] Deo

Dei opus, quo dicto vero signat voluntatem ipsam [...] et [...] modulis quo

voluntatis actus efficit.

31. [...] quatenus repugnat actus ejusdem semel

existens exuere nunc, et morte induere voluntatem [...]

immutando bonitatis entitas, et perfectionis, capacitatem entitatis perfectionis, atque

bonitatis; quam repugnat actiones ipsas ex non entitate bona [...] in bonam

entitatem. Quod enim semel est ens [...] bonum [...]

inseparabiliter manet ens bonum, et perfectum, et contra [...]

[...] propter hec actio prava [...] mala moraliter, et libera

propterea [...] debet libera, et mala [...] consequitur, et

minor. Maior autem ex [...] alioquin [...]

[...] posset.

32. [...] specialiter circa libertatem [...] actibus, quo

notitia circumstantiae retrahentis ab amore bonitatis, sufficit ad diversificandum

quoad intrinsecam entitatem individualem affectus voluntatis, sed indifferens notitia, quae

[...] requiritur ad libertatem et moralitatem actus, narro [...] bonum sub aliis circumstantiis

retrahentibus quodam modo voluntatem [...] amoris boni [...] tentatio vehe-

mens retardat finitatem electionis, et cognitio de [...]

[...] cognitionis [...] ad affectus liberos intrinsece va-

riat eorum naturam individualem. [...]

33. [...] ardilitas, absentia, periculum subeundi

ante desiderium, spem, et audaciam [...] discriminant intrinsece naturam

individualem horum affectuum; et [...]

ac vilipendant ab his affectibus [...]

[...] ab actibus irascentis, quia [...] bonum [...]

sub diversis conditionibus retrahentibus, [...] ad amorem; [...]

[...] naturam cognito libertatis [...] ad [...] bonitatis.

secundo se, s. illo ut amandi, qui lachrimabiles volatia voluntatis alterius indignantis ad omittendum aliud bonum, 2. commixtura mali adiacentis in obiecto, 3. intelligendo, amore. Semper enim electio liberae versatur inter in opposita vicissim parata, quapropter est spontaneus, contemptus, et reprobatio bonitatis alicuius veri, et apparentis, et prelatio, 2. approbatio volatiae bonitatis alterius omisso repugnantis saltem in existimatione.

34 Affirat 4°, quia libertas est actibus essentialis, quae et malitia. Consequentia, quia sicut ex indifferentia legis pendet actus liber, sic ex prohibitionis pendet actus pravus. Et Antecedens, quia sicut assensus intellectus sequitur assensum premissarum, et illi conformatur quoad evidentias, et certitudinem, probabilitatem, aut obscuritatem, sic electio voluntatis honesta sequitur rectam rationem, et illi conformatur in bonitate, quia secundum Philosophum recta ratio dicitur appetitus recti regula, et exemplar, sed assensus intellectus, qui sequitur premissas evidentes, et afferentes assentiendi necessitatem ob evidentiam illationis, essentialiter, et intrinsece distinguitur ab assensu, qui sequitur premissas mere probabiles, et nullam assentiendi necessitatem, sed permittentes voluntati dissentiendi libertatem

dissentiendi libertatem, quamvis ad veritatem eandem assurgerent. Ergo et electionem

tendentem ad bonum idem, adhuc affectui qui sequitur cognitionem necessitantem ad amandum ut clara Dei visio, distinguitur essentialiter ab affectu, qui sequitur notitiam boni omnino neccessariam ad amorem eiusdem boni, ut fidem, quae oscuritatem oppositam et alliciendis patitur, et libertatem proinde relinquit expeditam. Consequens patet.

35 Quia nulla potest afferri ratio discriminis apta; sicut enim necessitas, aut libertatem assentiendi, et etiam ac, 2. dicitur esse connexa cum assensu differenti, sic etiam necessitas, aut libertas amandi debet esse causa, ... dicitur esse connexa cum affectu diversae voluntatis, ut enim assensus intellectus ipse pendet ab assensu premissarum a priori, sic affectus voluntatis ipse dependet ex propria requisita cognitione bonitatis a priori. Conantur adhuc aliqui ostendere per alias probare rationes, quae iudice, ... nihil urgent, ... de malis actionibus internis, et essentialem malitiam ostendunt, quibus ad institutum scopum ideo omitto. Capite 34 actionibus saltem internis eo libertatis, et malitiam, et satis ab experimento libertatis, et obligationis ostendit.

Actionibus saltem initiatis, et essaltem esse liberas et malitias, non satis ab experimento libertatis, et obligationis ostenditur.

36. A nullis putantur persuaderi posse sanis libertatem, quia nos evidenter experimur, ante quam moraliter operemur, esse liberos ad agendum, ut ex scriptis nobis intimantibus praecepta suaderi posset. At neque intuemur nec experimur nostram libertatem aquatam tractibus, quam constat ex indifferenti voluntate impulsiva Dei, quam non videmus in se, nec experimur; sed eius libertatem a posteriori colligimus evidenter ex aliquo principio, scilicet ex fundamentis internis, scilicet ex testimonio rectae rationis nobis obligationem actualem intimantis, et ex illis remorsibus, quae torquent nos, liberos esse quod recte operamur [illegible] nos obligari ad agendum. Hic et nunc, quam interius evidenter experimur, [illegible] ex parte talis actionis, ad quam urget [illegible] instinctus quam proinde vitare possumus, et tenemur non omittere, et ab illis [illegible], de cuius defectu postea torquemur [illegible] malefacti flagello, debet [illegible] actio tunc exercita [illegible] suam essentiam exigere libertatem; alioquin si ab his solis circumstantiis posset ex antecedenti necessitate procedere, nihil esset, unde nostra libertas ostendi posset ex intrinseco nobis operandi modo, cum nihil internum adsit, quod essentialiter exigat defectum necessitatis antecedentis, aut quod nequeat sponte extra necessitatem ex sola sua voluntate procedere [illegible] ad unum, et excludentis indifferentiam ad utrumvis.

37. Accedit 2°, nam evidentia experimenti aliquo non obligari [illegible] dictamen evidens [illegible], seu [illegible] iudicium supernaturale fidei, seu prudens, [illegible] hic et nunc volat insontem [illegible] excellentem; [illegible] iudicium evidens rationis rectae [illegible] nequit esse falsum, alioquin non esset certa regula morum, nec esset recta ratio, cuius [illegible] formatur appetitus, rectus erit: item iudicium fidei, seu prudens supernaturale, certissimum est, et cui falsum subesse nequit: est enim expressum testimonium Dei, quo velut signatum, aut sigillatum est super nos iudicium Dei verissimum, ut [illegible] inquit: ergo tunc evidens quoddam experimentum, iudicium [illegible] certissimo cognitum voluntatem

occasionibus

occidendi cum exercitio esse phibitam, et vituperatam ac Deo displicentem et contrariam Libertati, nihil enim Libertatis nostrae sui phibitum, aut vituperatio digny, 6. et immediate Deo displicens: porrecta ro. illigans antea Cadr' occidendi innocentes esse dicerit Libertate Vnalitas, q. Voluntatis occidendi jure phibet eius eaudaas occidendi, nequit n. esse Libertas malaq. morae rationi, t. rationi Libertatis de rationis adipsam identificatam, ac eis conveniunt Vel tonem.

38\. Confirm. pt.; nam alioquin falso foret rectarum naturalis, aut sufficientis naturalis evidenter enunciatum eas actiones esse malas, et phibitas, acquinde Libertatem esse, nec arguit esset interim ostendendi Libertatis humanae; quia nisi testimonio Ecclesiae nonfaritur obligationem probet evidenter arbitrij nostri libertatem, n. esset unde demonstraret ex interno nobis operandi modo, ut inde probari testet Concilium Senonense decreto 15 dum ait Libertatem arbitrij evidenti quorum experimento cognitum mentibus sese insinuat. Cui subscribat Athanasius oratione contra gentes: Potestas libera sui ius, et arbitrium intuetur, sentitque invitantia corporis membris, ut possent ea alia, quae sit, et eadem quae sunt.

39\. Hactenus id mihi haec effaxi. 1°. q. ostendi posse nos esse quandoque liberos in agendo, propterea q. legibus, et obligationi subditos, et expedita libertate gaudeamus; minime tamen ostendit unde quoniam instantem sit antea propria libertas expedita, legis non urgeat obligatio simpliciter, et absolute, quamvis enim lex intimata sit, ea tamen urget absolute, donec adsit conditio libertatis, sub qua solum circumstantia lex prudens, atque iusta fuit. Stultum enim esset ad obedientiam adigere, itaut perstringere legibus ad impossibile extrinsequum, quare n. ullius efficax arguit, unde deducat actiones hic, et nunc exercitas de praesenti, postquam esse libertas actualiter absunt necessitate, quam ex necessitate procedant. Eisdem enim circumstantiis inquit oppassa, quibus procedit, actio libera necessario procederet, si Deus interim decrevisset n. here voluntatem indifferentem concurrendi nobiscum, sive n. temperandi eius arbitrio sibi ultima actuum omnium.

40\. 2°. reiicit, demum enim rectam rationem absolute nos

ad

ad agendum obligare; et absolute libere voluntas occidendi usu, quam elicere fundere possim, et omittere: dum in casu obligationis, non occidendi directe cum actuali nostra libertate quoad subiectis circumstantiis, non nisi libere velle possum ceterum ubi convincitur actus eundem numero, qui subiectis circumstantiis licet sub hac obligatione sit libere, sub aliis non posse permanere naturaliter, aut non liberum, et realiter; certe nihil ex dictis hactenus evincitur, nam etiam me dextrum actualiter, aut sinistrum esse seu Pauli, non est essentialiter necessarium, quamvis supposito Dei iudicio certissimo, videns me modo dextrum esse seu Pauli, non possim in talibus circumstantiis non esse dextrum actualiter; et, in aliis idem ipse possim esse seu Pauli sinister. et actio conservans accidentem subito perit et extra subiectum essentialiter accidens retinere vi sua; et eadem accidens positivalis actionibus indivisibiliter inhaerere subiecto. Quo pacto ergo, quod eadem actio Dei iudicat certitudine evidenter esse liberam et prohibitam, non possit non esse talem; et eandem sub aliis circumstantiis potuerit esse non liberam, et non malam: desumenti tali notitia certissima quare scandalum aliunde fit, quam ab exercitamento libertatis, aut ex obligatione Dei prohibentis actiones aliquas: et enim rectarum separans absolute libertatis actiones arguitur ad quas obligat, actio vero potest esse dere... cum antinecato prius. Cap. 7. Libertas et moralitas essentialis saltem actionibus solidius ostenditur.

Cap. 7um.

Libertas, et moralitas, essentialis saltem actionibus, solidius ostenditur.

41\. Tuetur igitur amore ... 1o; nam amorem creatum esse liberum, et moralem, nihil aliud formaliter est, quam esse dependentem actualiter a principio libero, pro indifferentem boni cognitionem, decretumque Dei concurrendi nobiscum indifferenter, et pro dictamine rectae ... intimantis moralitatis actionis praerequisito, tam ad amorem moralitatis habendum, quam non habendum, sed amorem esse dependentem actualiter a principio libero praerequisito, et indifferentem cognitionem, decretumque Dei indifferens ad utrumque directionemque ... intimantis moralitatis actionis, nequit intelligi, nisi dependentia

talis

xales actuales ab his praerequisitis, essaliusit saltem actionem hic, et nunc: quo libertas, et moralitas actus voluntatis essentialiter debet actionibus talium quibus manentibus actus a priori liber, et ratione regulato dependet. Ita constat.

42. Maior autem ex ... libertatis, bonitatis, et malitiae moralis ostendit; nam actus liber, et moralis actus immediate dependet ... voluntate secundum se nude sumpta ... etiam a cognitione praeviae boni, et a voluntate Dei ... indifferenti, recta quod ... moraliter manant, quibus ... potestas agendi moraliter ... et quorum altero deficiente ... sufficienda agendi imputabiliter, ut enim ... hic admittendi ... actio ... consequitur ... nude sumpta ... ordinarie sequitur ... requisitis omnibus, quibus tamen expedita manet ad agendum, ... nihil ei deest post actionem ... cognitio boni ... decreti exhibendi ... indifferenter, et obligationem ... cognitio ... se ... et immediate ... voluntatem amandi moriti et libere, deinde cognitio ... ac ... amandi, et Dei decreti applicatio ... ad agendum, ac demum amor liber, et moralis ideo nunc existit, quo voluntas ... et immutabilitate efficere, liber ... et moralis amor ab his praerequisitis actu pendet a priori.

43. Modo probatur minor, quod scilicet ita dependeat ... saltem actioni, nam ... a directe talis ... cognitionis, et expressione talis ... dictaminis rectae rationis, ... talis decreto Dei ... indifferenti, ... cognitionem hanc indifferentiae dictaminis rationis dixerit, ... decreti ... nunc actualiter ad hunc amorem ... necessaria ... dictamen, et decretum voluntatis ... ; nam hic ... existere posset, quin amor hic ab iis oriatur, et ... dependeat, posito enim hic ... amoris omissio ... boni, necessitas ... amor indifferentem ... et nature ... , qui posset existere sine talibus praerequisitis, nec esset actus moralis, et liber essentialiter ... indifferens ... talis ... cognitione ... deinde ... ex amore ... et ... praerequisitis ... adiunctis

[illegible] ... cognitio +

cognitio +

adiunctis, ut satis probat.

44\. Nam eadem numero cognitio, dictamenque rationis, idem numero decretum, et amor idem exercitus coexistere possunt, donitum in eodem instanti ratio, quin actu haec numero cognitio dirigat ad amandum, et amor actu pendeat ab eisdem requisitis, et requirentes conditiones antecedant ordine naturalis ad amorem, sed mere concomitanter adsint. Et si Deus adferat cognitionem indifferentem, et motivum prohibitionis in eodem instanti, dum amor prior usque. Et sic aliunde ducitur, vel cognitio saltem indifferentis, aut etiam indifferentis, et non praecedentis: quod dependentia actualis amoris a tali cognitione cum aliis requisitis, posterioris huius, et prioris illius, et actualis directio rationis ad hunc amorem, nec in singulis, nec in aggregato consistit, restat ergo consistat in actuali dictatum rationis ab ex mensura qui sicut actualis sui amoris ab his numero praerequisitis actualis dependentia formaliter esse possit, dum exercet haec actio.

45\. Confirmatur et explicatur 2°, quod frequenter evenit posita subita delectatione turpi, voluntatem ardenter ad eam afficiatur, et motus voluntatis subitus, ac 2°, sed habitus pravus: quam prohibitionem et malitiam intus advertat in delectatione turpi, sic eo casu voluntas non peccat ex amore subito rei turpis, nec longe formaliter voluntatem, aut Deum et omnino, quoniam malitia, et prohibitionis advertat non antecessit ordine naturae causalitatis amoris obiecti talis ut eum retardare possit, aut ratio cohibere, sed eius potius sequitur, aut mere concomitatur aliunde positus; quamvis re vera coexistat amor cum ea cognitione bonitatis, et malitiae, qui sequenti momento sufficit ad peccandum, si delectationi turpi deinceps amet: quoniam praeter coexistentiam amoris rei turpis, et cognitionis indifferentis, ac notitiae prohibitionis, et oblationis principii decursus indifferentis, aliquid aliud desideratur, in quo formaliter consistat, quod amor obiecti turpis sit liber et malus moraliter, hoc autem nil est aliud esse potentiae, nostrae actionis, qua amor dependet hic et nunc ab iis praerequisitis, cuius inde dependentia actualis prioris cognitionis suae indifferentis ad amorem suum, et posterioris suae amoris ad eam cognitionem, quapropter

actualis

15. actualis prioratis, et posterioritatis, quod actiones explicui, disputatione 1.a de potentia Dei sis admiratur dist. 1. cap.

46. Confirmatur 3.o: namque amor naturalis actu pendet ab ante necessitate, sive perfectione principii, sicut amor liber ab indifferentia, seu indifferentia principii, et certis quod libertate secludente necessitatem omnem ante principii dependet, quod ea dependentia non consistit essaliter in solo principio naturali, seu libero, nec in solis actibus liberis aut naturalis, quod vero non sint essaliter naturalis, seu liberi, sed ad utrumque quod mus indifferentes, nec est aggregatum ex utroque quod posse, restatque quod actualiter ante necessitate, seu ab ante libertate pendere, sit modus intermedius actionis distinctus realiter ab extremis divisive, ac collective, quod essalis est actioni naturali dependentia realis a principio naturali, sicut et actioni liberae dependentia realis actualis a principio proxime libero. Posterior constat, nam si foret ab actione separabilis ea dependentia, naturalis esset quae aliquando lis prius tiis principiis, et actiones. Prior vero constat, nam ideo prius tius et prius ponit actio, quae sit 3.a realiter, quia potest exire tius, quae ab hoc agente fiat, et potest exire potius, quia ab isto fiat et tius.

47. Nec valet dicere, complexum ex utroque, scilicet tio, principio, et extentibus sub esse non posse, quin tius sit dependentia a principio, praecepta quod dependentiam mixtam esse coexam ut datis, et amoris, sicut in ratione similitudinis, contra assertitur eas esse coexas extremorum sine modulo 3.o distincto realiter ab extremis, non inquam id valet, nam eadem de causa non debent mus actionis distinctum a coexa causam cum effectu, quod quis hic effectus actu pendet ab hoc agente: item afferri posset unionis intermediae, et figura, et mus durationis, et ubicationis defendi quod posset sufficit denominationem ab extremis separatis, sed solam coexam duorum extremorum, sine 3.o modulo, quae sicut effectus aliquas pendere nec fuit explicari, nisi per actiones distinctas realiter ab extremis, sub et sicut, sic actiones liberas a libertate, naturalis autem ab ante necessitate pendere distingui debet realiter ab extremis divisim, et collective a voluntate scilicet, et a qualitate dilectionis, et contra explicari debet per actiones

essalis

Avendano.

issalit a priori depend. ab antiprio lib. l. a nrarid. Dent... ... ans, a quo pendent ... nam ideo ponit amor maxi... quia prignat, quam ponat n posi n poni, sive q prius ... hit agendi predetrata sive facultate n agendi, liberaut... ambo ideo ... q prigna quam ... ponit indifferen... tas poni quam ... q e argu... ... q necess... libert... ... presupposit ... depend. a necessitate, ... a libertate p... Cap. 8 noviorum effugia precludunt.

Caput 8

Noviorum effugia Precludunt.

48\. Nonnulli Iuniores ... Ripalda ... possit ... dependa a chori ... ab indifferenti cogne. directiva ... cognis ad amorem ... quam actiones ... amoris ... cognis ... in ... dependere q n aliter ... decrevit ad amorem ... nisi ... sa cogne ... indifferenti, q manuducitur ad amorem liber. Desiciunt ... 1o, q ... ad ... dependentia amoris a nra cogne; vult enim ... q amor liber ... dependere ab indifferenti nra cogne; ... velle ... nostra amor a cogne dirigenti ... simul ... n ... velle ... amor, et cognem ... hor... ... divissim, aut ... hec ... separari possit ab ... q amor noster a cogne dependeat ut constat e num.o 43 ad 45, nec e q. Dei decretum ... respiciendo supra se ..., amor n esset posterior indifferens nra cogne nec ab ea dependens, ... adhuc decretum ... sensiche ... et ... amare, restat ... q ... posterior amoris ad cognem ... et prior ... ad amorem sit ... actio, q ... ducit

amor

amor dependet ab indifferenti cognitione, in qua decretum Dei apparat adeam quod directe tract, alioquin prioras, et posterior illa nequit constari.

49. 2° refellitur, quia nos evidenter experimur à posteriori saltem obligationem amandi, sicut et dependentiam amoris cadi rectius mere cognitionis amorem suadentis, nihil enim evidentius in nobis, quam nihil esse volitum, quin praecognitum, et contra aliquam esse praecentiam creatae cognitionis ad amorem ordinatam, et similiter ad liberum amorem indifferentem cognitionem ordinate praesupponi. Sed ordinem Dei provisionis ad decretum intrinsecum producendi creatum amorem praesentire non possumus, nec ab effectibus evidenter arguere, de qualitate amor, et indifferens cognitio, voluntas et gratia creata desunt, sive producatur amor, ex praevisione creatae cognitionis indifferentis, sive non: ergo nullo cogente dicitur potius amorem ab indifferenti cognitione pendere, quam illam fuisse comitatam sine posterioritate rei: Sed potest Deus velle, quod amorem producat supposita praevisione prius creatae sufficientis ad amandum sibi, potest et connexe amor absolutus in mala voluntate, et ea Dei provisio, qui nihil hic amor à cognitione creata pendeat à priori, nisi concurrat actio, quae sit essentialiter exercitium, quo pendet hic amor ab hac numero cognitione, cum aliis sequitur: ergo non sufficit adeam dependentiam, quod decernat amorem praevisa iam ex creata cognitione indifferentis.

50. 4° repellitur, nam cognitio creata non praecedit ordine naturae operam praescientiae de ipsa tractatam, nec sub conditionibus à priori complentis prius actionem talis provisionis, solum enim mere comitanter obiecto creato sequuntur ad Deum praescientiam, ut iam diximus, quod habui de praedictis [illegible] 6. num° 3 et [illegible] num° 95, quamvis ergo provisio creatae cognitionis praecederet decretum, et hoc antecederet concursum ad amorem, non ideo voluntatem creatam cognitionem indifferentem ad amorem praecedere, nam id, quod [illegible] praeparant [illegible]

n immat. praecedit, nec mat. praecedit effect. 5° in ordine ad summum indepst mat. prioraine cognitio ad amorem, n autem immatas. non fit tamen amor immat. pendet actualiter a cogne creata.
Prob. ans: eatenus enim cognitio creata praecederet amorem, quatenus praecederet ad sui praevisionem et haec ad dilectionem offendat decursum hoc autem ad amorem praerequirit q. e mat. solum, et n immat. praecedere.

51 Q. an actio pendeat essentialiter ab indifferenti praesentem dei decreto faciendi decursum indifferenter, et immat. 6°, neque ac realiter dependentia, i. posterioritas angeli Michaelis ... D. volatus applicantis effectiter omnipotentiam ad creandum ipsum, e mea creationis realiter dista a Michaele, decreto q. D. seorsim, atq. sub acceptis igitur amoris libi posterioris actualis ac depositi realis a decreto D. ... erit realiter distinguibilis ex mente seorsim, et illecebram. Cor. premit ex parte summo, ... enim utrumq. connexum habet distinctas cum aliqua volitione, sicut ... absoluta ad quamlibet determinate volitionem, poteris enim ab aliis actibus dependere, volas autem efficax creandi Michaelem magis habet cum eo connexum, et minorem indifferentiam ad oppositum, quam Q. volas indifferens ad ducendi sibi amorem: haec enim n e antec. efficax dese, s. cum ... omissio 9 poni potest, ... volas antec. efficaci, et absoluta determinate q. ... Angelo connexa, quare si nihilominus eget actione distincta, quisite essentialem dependentiam Michaelis a decreto, mediabit a fortiori similis actio distincta quam amor creatus essentialiter a decreto dei libero pendeat.

52. Decursum autem ad alterum ex utroq. sui extremo, et q. dependentia Michaelis a decreto sit realis, facile praecludit, 1°, q. cum solus deus creare possit, adhuc vellet potest creationem Michaelis diversis volitionibus executivis ob diversos fines, ac aliquasi fines exercitiis; posset enim aut ex motivo misericordiae, i. ex motivo iustitiae, ... ex fine liberalitatis ad ostentandam suam omnipotentiam velle creationem Michaelis; at diversae volitiones executivae sufficiunt

ad

addixit sandem actiones vitalis, ac dictate pendentes ab ipsis, quibus idest tum a Deo creatae sunt enim volitiones exeuntes in ipso vi effectiva. Sed si Deo posse vim activam applicari, ergo Michaelis [illegible] a Deo solo exire posset, qui in actu Michaelis creet creatis [illegible], tum idem ipse posset [illegible] creationis produci per dictam [illegible]. Nam si creatio posset ad creandum elevari, Michaelis productio [illegible] a solo Deo, tum etiam a Deo solo et creaturis influentibus, quia creatio Michaelis a Deo, vinus est distinctus ab externis [illegible] praemissa, si vero [illegible] creationis sit realis aliqua, qui posset educi dependenter ab animis, falsum est eius creationis [illegible] separatum [illegible] solo Deo.

53. Confirmatur 3º quia si dependentia causalis, aut quasi causalis voluntatis vel creatae dilectionis ab influentia Dei decreto, [illegible] essendi aequatae [illegible] exteriori unionis sed [illegible] quod modo distinctae [illegible] ab utroque [illegible], qui dictantis esset [illegible] ad [illegible] exhibendum, sequeretur quod amor noster [illegible] dependens ab indifferenti Dei decreto prius natura [illegible] existeret, quam a Dei decreto penderet, sed hoc est absurdum, quod non est admittendum [illegible]. Consequentia [illegible] et minor, nisi decidat mutua dependentia duorum a [illegible]. Maior [illegible] quotiescumque [illegible] constat ex solis partibus [illegible] indifferentibus ad eius actualem [illegible], et non [illegible] prius natura sunt partes existunt, quam conveniant sub [illegible] existunt, nam ideo [illegible] exit, quia ante [illegible] existunt, et non e contra, prius enim est, quod [illegible] existat [illegible] quod [illegible] ad [illegible], et utriusque [illegible] praesentialis existat. Ergo si dependentia liberae dilectionis a Dei decreto sit [illegible] ex amore nostro, decretoque Dei seorsim separatibus, prius natura noster amor existeret, quam a decreto Dei penderet, nam ideo noster amor a Dei decreto penderet, quia prius natura noster amor existit, quod absonum est.

54. Confirmatur 4º: nam alioquin sequeretur [illegible] omnibus eodem modo [illegible] stantibus [illegible] voluntatis [illegible] eadem actio numero

transire

transire posset itinerariis de libro, l. in libris de nautis [illegible] pro

[illegible] Deinde velit [illegible] decreti indefensi, et

in [illegible] Modo vero [illegible] actionis, et [illegible] hui[us] acti-

onis individuali, [illegible] hoc mihi videtur incredibile, sicut [illegible] ipso [illegible]

Suarez nobis adversus sequitur prologomeno [illegible] cap. 5 a n° 20

Et [illegible] cognitis indifferentiis [illegible] decreti [illegible] actionis

[illegible] immutatam [illegible] probari

[illegible] actiones et arguentis

ad [illegible] hic, et nunc esse libros, et contra adesse [illegible] decreti indi-

fferentia [illegible] non [illegible] ex-

perimentum [illegible] ipsius decreti [illegible] in sensu, [illegible]

[illegible] in nobis [illegible] decreti [illegible]

nisi [illegible] quam amoris [illegible] pendere acti-

alit [illegible] decreto tamquam a prior[i] [illegible] Additione

sublatis [illegible] vim hic, qua destituit, ut [illegible]

ab aliis supra n°.

55. Denique libertas [illegible] actioni suadet

nam [illegible] agendi [illegible] actio [illegible] requirit [illegible] partibus ad [illegible]

[illegible] vincendo [illegible] resistas [illegible] alio [illegible] —

[illegible] nullo retardante,

[illegible] diligentissimus conatus, et [illegible] ad trahendam

navim [illegible] anchoris ad [illegible] [illegible] funibus contra

[illegible] quas ad [illegible] nullis vinctas [illegible] distracta [illegible]

sponte natantem, at [illegible] operam libere [illegible] hinc

inde [illegible] artes [illegible] ad instar [illegible] in pelago,

[illegible] in varias [illegible] in varias [illegible]

[illegible] actionis [illegible] libere

[illegible] renitentibus [illegible] in [illegible]

quas [illegible] nullis reclamantibus [illegible]

[illegible] ex summa [illegible].

iam dudum +

56. q^d. Si semel cognitio prohibitionis, et malitiæ ... se in intentionem, nec amat, ita est efficax ad specificandas contra ... ... actiones, et ... audiendi sacrum, quæ foret alioquin honesta moraliter, quandiu non intendit, utilla ... extrahat a ... ... effectivi, et ... subentis ... effectivi classe ... sub nulla afficienti ... ... q^d. ... indifferens cognitio ... actiones, et actus variari debeat, et ... honestus amat ... cognitio sit efficax ad ... actionem, et actus moraliter honestus ... subsecutus ... ... excellenti ... ... afficienti ... moralis bonitatis ... ... laude digna et specialiter Deo grata, ... quam a ceteris actionibus non honestis moraliter ... ... excellat merito laudis ac ... ... quævis ... moraliter immutata debet actionibus ... ... defendi ... ... argumenta ... adversa debellant.

Cap. 9us.

Argumenta partis adversæ debellantur.

57. ... quæ docet ... ... et malitiæ moralis extra ... ... actibus ... actionibus ... ... a suis ... ... amor eiusdem ... quando ... ... ex mutatione cognitionis ... ... prius indifferens ... transeat ... ... obscuratur mutet ... ... obiecti bonitate sola ... malitia, ... malitiæ ... moralis eadem volo vescendi carnibus ... ... non ... transit ... moraliter ... ... variatio solius conditionis, qualis est ad amorem obiecti cognitio, variare nequit actus, aut actionem subsecutam. ... idem amor ... immutatus ... ... est, et postea ... modo malus moraliter, et postea non malus.

58. ... minor ... ... si variaret actionem ... variet et cognitio, actio ... ...

Insistenti

indifferenti cognitione, quod petitur per se sibi sufficiet, cum ea cognitio super-
naturalis est, et proponitur praeceptum amandi Deum supernaturale, omissio pura
[illegible] talis amoris esset intrinsece supernaturalis, quod per exactionem eius
exactio supernaturalis, quod [illegible] supernaturalis sufficere videtur: [illegible]
absurdum est, nil enim exactionis pravum [illegible] supernaturale:
quo posset amoris Dei [illegible] omissio sine tali cognitione supernaturali
consistere. Quod si [illegible] in actibus naturalibus amor naturalis, et liberae actionis
obiectivam [illegible] Deum, aut inimicorum, cognitio vero differentiam
indicat [illegible] prohibitionis, cum [illegible] circumstantiis naturalibus, nec attendantur,
[illegible] accidenti occurrant ad actum, nihil [illegible] ad variationem amoris,
[illegible] amoris [illegible] sive cognitio naturalis super veniat, sive non
adveniat [illegible] obiectum amandum [illegible] ponat.

59. [illegible] nando maiorem, nam variatio cogni-
suadentis, aut dissuadentis amorem obiecti, variat intrinsece actum, quam
actiones absque pendentium, sicut de [illegible] ibus [illegible] adactum
[illegible] sicut impetus, hic et inde navim [illegible] variat
[illegible] intra satagentis alio navim commovere, quod vero [illegible] tincta de
actu, [illegible] directa cognitio variat affectum, eius diversificat
ea cognitio, quae [illegible] aliquam rem [illegible] subsistere facit in dicto, [illegible]
[illegible] tendendi [illegible] postulat, ut [illegible] adductum amoris, [illegible]
desiderii, gaudii, [illegible] creationem [illegible] subdirectis [illegible] apprens-
[illegible] exemplo, [illegible] probabilis, et evidentis [illegible] est, imo [illegible]
[illegible], sicut enim amorem substantialiter immutatam absque
nequit in desiderium ex amore simplici, [illegible] in spe ex desiderio, [illegible]
in gaudium ex spe, dum nova bonitatis adiungit absque cognitio, [illegible]
huic adductis expressio, sic amor est [illegible] in gratiae [illegible]
naturalis, dum accedit [illegible] naturalis, [illegible] prohibitionis, alterique
[illegible] [illegible] variabit affectum, et actio [illegible].

60. [illegible] minoris [illegible] pecc[illegible]
pendere tamquam a [illegible] supposita [illegible] trahentis [illegible]

a cogne, l. auxilio sup. nali quoad intra, qui distior reddat asst.
prauij, s. n ideo subtrahi sup nalis actio, s. omisso grava, q
n fieret deo volente, necessario spetiale dei peculiari potest.
ary, et q se duceru adgras et glorias priceuntes rebq nalibq
vt requir. alenginere sup. nale, s. opus e arbitrij liberi deffentis
a recto, reddenq dpdt agras l. glorie, quas adeptis premin
auiderit. Ad 2am probationis minoris dicendu e actu liberu, et natu
intimo tendendi differre qt dicas addhones idest actu applantes
dicti modo, securassy, et dissq evidentes, atq applabiles intra
differunt creaturij id, et recrea bonq ids amor, desiderium, gau-
dij, et spectrie differunt, amor enim libere hic raty affectuy
et delectary sibi volatis, et quasi victis oppositis renitendy
ad oppy, vt exelo p. ryla cogne elicit, amor vo natus nihil
sollgit, q necessario sublaceret indifferentie ei facultati, nec denuo
delectar potest eq pri supat antea predectate, nec vincit ullas opposit.
vim retrahentes ad oppositu et l. q. volunt ad unu tamen addicti
exigerat, nec ibi dat optio quoad opposita et q.

6.1 [illegible] probant, nam amor albi supositi in alibi est
et natalo, l. econtra, q hor, q deq suas omnipotentia applicet
q volas antead effacy, et dimaty ad unu tamen, quas postea appli-
cuerit q volas indifferens ad utrumq [illegible] q transitus vite fieret
variatio tas actu, quas activi pocs q amoris, et actio libera modo
postea dicl natia per variationes extra q. volatis solq.
Minor pbt 1o. q si variaret actiones extras q hoc prius
q instit variet q volto, sequiret et variandi actione
intra quoque exdersa sine dexapplat omnipotas adeunius effum
et contra: si poducat auxiliq ad inconstanti et pretendi misericordie

indifferenti +

misericordiae, merari in instanti, cum sit mediis liberi dicti
roribus eius ducendis ad extra, et alia ad auxilium quod videtur minime
narium. Secundo deducitur actiones omnes Christi fore supernaturales, quod
pendent omnes a subsistentia Verbi iuncta per unionem hypostaticam
sumatur, tamquam a dignitate supernaturali praesupposita; deinde quo-
rumvis aliarum naturalium actionum, utpote quae effectus sunt ad aliquem
supernaturalem ab aliqua Dei volitione, quae ideo praesupponunt et ab illo
dependent, essent intra supernaturales. Tertio, quod decretum Dei non operatio
tua rerum, sed dictio solum declarat ut plurimorum agentium de passivis
quae variat actionis inducere nequit.

62 Sed et omissa mai, nando minor, ut alibi
numero 52, in quo nulla maior difficultas est, quatinus quod actus vo-
luntatis, quaestio plurium et alius et una dignitas non variat in-
aliis praerequisitis supernaturale, et dependeat actionis a dictionibus
intrinsecis, et non solum ab agente secundum se positive, sed ab illis
[illegible] potestate fixa praerequisitis [illegible] ultimo [illegible]. Sig-
[illegible] vero [illegible] ad [illegible], [illegible] sequitur, si fines aut-
rores volendi quasi sint fines [illegible] immanentes voluntatis exequentis,
[illegible] consensus omnipotentiae applicantis ad executionem; [illegible]
est, si finis sit externus et remotus et accidentalis [illegible] Dei cognitionis voluntatis
exequentis, quia non immanet sed ipsam refert ad eius finem. [illegible]
[illegible] dictam voluntatem imperantem, et extrinsece referentem voluntatem executivam
ad finem ipsius imperantis; nam enim finis est intrinsecus, et essentialis
imperio [illegible] imperatae voluntati Dei non est essentialis. [illegible]
[illegible] exerceri sit finem actus imperantis.

63 Unde sequitur ad 2um, quomodo naturales omnes
effectus naturalibus actionibus, ac volitionibus executivis immanentes fieri
possint, et naturalis fines supernaturales extrinsece referant actiones
[illegible] Christi, [illegible] est omnes quasi supernaturales, quia subsistentia
non est ad agendum dignitas praerequisita, quibus id debuerit tenere
poterunt actiones Christi naturales divinitati, [illegible] dignitate solum

a

a specialiter D. pendere, quatenus exigunt Summas, l. D. sub alternas; s. Ostias, si desit Summa, q. n. sufficit ad supernaliter, l. absurde dic connexiones cum ente supernali cum eis naturalibus omnibus. Ut dicit ... de potentia Dei ad extra disp. 6. cap. ultimo, l. saltem ea connexio nullis convenit rebus naturalibus, nec resistere libere D. auxiliis supernalibus suadentibus actus praeceptos, cum eis auxiliis connectit. Etsi sit peccatum nostrum id exercitium resistendi, requirit esse supernale quoad intensum. Ad 3um retur, etiam pure conditionis varietas ad actiones variandas sufficere, quoties enim vocationes agentis, et passi conveniunt intra proxima agendi potestatem, illarum diversitas sufficit ad diversificandas actiones.

3um arguunt: Veras non admittit essentialis actibus internis, quoties sufficit loco Dei cum dolo extrapro, quin opus sit ullus recursus ad dexteram praxim actibus intrinsecis, l. ut actio libera sit sufficit quod eliciat a voluntate, quae proxime posset illam omittere sub eodem instanti, quamvis nulla externa similitudo, l. intrinsecis praxim adducitur: quo frustra sufficit addit essentialis in actione libera dependentiam, quod se portat potentia non agendi. Nimis exagerant aliis ab argumentis D. Ioannis quis verum partem extrinsecus accidentaliter aliquibus probationibus intellectualibus ad structuram, mihi nec invalidum, e contra intelligibile, quod actio libera pendeat a voluntate bene omittere potenti, nisi pendeat essentialiter ab utraque facultate, tam activa quam omissiva. Sicut enim actio quae dependet essentialiter invariabiliter ab utraque exercet, quin ab his nunc, et mox ab illis eadem actio posita effluit, sic etiam ab ipsius agentis proxima potestate quam subrogant, actio pendet essentialiter et invariabiliter, cum eadem sit utriusque ratio, potentia vero proxima qui nunc volat convenit, includit essentialiter indifferentiam, vel dicere indifferentiam et potentiam cum utraque electiva, remoueri non se proculas os necessario.

Quod autem adversi supponunt actionem ab eodem sensu voluntatis dependere, silentio etiam ponunt se ipsa dependere, non ea dependentia requirit nullo quoad utrumque, nisi actualis in actione. Sed vero cursus antecedent essentialis actionis dependentiam D. dictas miscent.

Sicut

sicut si dicerent actionem ab agente pendere, non tamen essentialiter ab illo si cum ipsa pendeat sed tantum in eminentia activa vero; quod vero sit ita dicitur, sicut assignat, non dicunt per se potentiam, actus vero eliciendi, sicut est exclusio necessitatis et decretum indifferentium sint, dicunt potentiam potentiam agendi liberum actus, et tamen consequenter connexam et concomitantiam cognitionis, et obiecti talis dicitur potentia quod sit actus et obiecti, sicut est zelo sacramentalis ab exemplari pura connexa dicitur, dependentia vero causalis, aut quasi causalis, a priori dicitur tertio negatur in connexa tali quod prius prius, sed addit natio 3am bimembrem talis distinctionem ab utroque quod extremo, sed sit ad denominationem indifferentiam, sed identitas aequata cum extremo altero sicut explicui numero. –

66\. 4a sententia: ad actionem solam quod sit requisita agendi potentia, non vero non agendi quod sit restringitur ad solam omissionem, quare dum illa amor liber ad actionem et actus non est quod sit requisita tota voluntatis indifferentia, nisi contestatus, quod potentia pars scilicet ad actionem alia vero quod pars, quae refertur ad omissionem quod actus esset, at actio variari nequit ex concursu circumstantiarum mere quod accidentium concurrentium ad ipsum: quod sive fiat actus a potentia praedicta, sive fiat ab indifferentia nulla sit varietas in actu, sed actus stet ad actionem secundum circumstantias natis quas liberum transeat maior; ad actionem tamen singulis et hic et nunc liberum non maior, sed enim agendi potentia secundum se dicta, sed separabilis sit a potentia non agendi secundum se, sed similis hec agendi liberi facultas, ne duplex proxima potentia, sed unica simplex, et indivisibilis facultas, quae refertur indifferenter ad utrasque duo determinata, quae per eam impedit ac non refertur essentialiter ad solam agendi libere potentiam, quin etiam refertur ad potentiam non agendi, sed evidens, est enim indifferentia unica potentia duobus solum sub ratione dictis duobus correlativis concordiam ad diversa determinata sed talis est; hec enim agendi libere potentia dicitur essentialiter ex decreto

Divino

Quod non ante est actio, nec adultus praedeterminans, sed pro potentia indifferenter applicans, talis ut ea possit a voluntas [illegible], ubi vero non ubi, quod determinans esse indifferens, immutat, et utriusque potestate, nec patiatur, et potentia agendi, sine potentia non agendi, neque enim actio pendens a potentia liberi [illegible] est complete dependentiae quia hoc ipso pendeat a potentia non agendi, sed a tota potestate, quam continet voluntas, dicitur potentia libera.

67. Secundo arguitur: si libertas aliquo fortior essentialis, libertas etiam dictaminis essentialis esset actioni, sed hoc est falsum: ergo et. Probatur minor: enim amor boni delectabilis ut sic futuri, dum exhibet intellectui [illegible] malias cognitionem, est cum libertate determinationis ad detestationem futuri, dum autem non ita cognitum est cum libertate sola contradictionis, scilicet ad amandum, et omittendum amorem futuri, cum tamen eadem actio continua possit esse amorem, dum adest et non abest, in allignatione, potuit enim amor oriri sine tali cognitione, quae tamen in eodem instanti realiter mox superveniat. Confirmatur: idem et non libere libertate determinationis sub primo signo, [illegible] ad liberum in sequenti signo, habet libertatem etiam determinationis, sed essentialis actionibus est, dum utraque potentia tam amandi, quam [illegible] concurrunt in eodem signo voluntas distrahitur in oditum et amorem, utroque ad detestandi [illegible] quia [illegible], candidorum est, et potentia prosequendi quod sub modo est, et delectabile, secus autem evenit, quod disparate concurrunt aut in eodem instanti concurrunt utraque signo, sed potentia ad hoc superest tam amandi quam omittendi superveniret, postquam omissum est [illegible] libere sub toto instanti temporis, tunc erit modum sine libertate determinationis omissum fuit, nec succedit actio, quod dicitur amor dependeat essentialiter a libertate determinationis ad odium. Sed in eodem instanti duplex datur liberum exercitium libertatis contradictionis, alterum prius ad omissionem odii, posterius alterum, scilicet ad amorem, dum omitti potest, quare nullum transit in liberum, et non libero, [illegible], quia non [illegible] prior ad

actum

adactum 2, aut requirit saltem ad illum. Sed exentia iam supra venit, ro conferendi illis exam libam.

68. Cum aequum, omissio pura requirit essentialiter libam s. moralem, quod est penitus nihil, et contra nullum ordinem necessarium ad libam, aut necessarium pro existentia in pratio, sed omissio pura potest denominari libam, s. moralem a solis prerequisitis; quo sublato actio potest, potest esse libam s. moralem quin necessario id habeat sed res, sed accidentaliter ab extrinseco pratio. Deinde nando malorum ob causam rationem naturalem, quum concedit omissionem puram, quum sit causa physica, non idem est fateri cum entis potentia, sive effectivo, sive deffectivo, concedendo enim una causa sed suam essam immanentem liberam, quae removet actum liberum, et aliam causam 2am suam essam immanentem naturalem, quae removeat actus naturales, quum fortasse non habeant ordinem potentiae in hac sua relatione tribuentem naturam ad suam pratam. Sed ubi non admittatur omissio nisi mixta cum aliquo modo potentiae, saltem deffectivo, sed ablativo potentiae, constat maiorem esse falsam; naturalem enim, et nihil sed effectivum sit, est tamen aliquid ens deffectivum et ablativum actionis potentiae, quapropter essentialiter esse potest exercitium potentiae libere suspendentis actionem deffectivam, dum autem omittit puram peccatum omittit, non ideo melior est potentia, quam peccatum; sed natura solum, quatenus excedit a malitia peccati, nam ad exercitium potentiae requirit bonitas amabilis a Deo ratione sui, quum non inveniret in omissione pura ab opere effectivo. Concludendum est, quod est de peccato, sive omissionis, sive solius omissionis esse formaliter denominationem essentialiter et immediate libam 2o rectam ratione. N. 931: Antitesis, et comparatio summi boni cum summo malo

Dictes

Scolastiques [illegible]

[illegible]

de univer[illegible]

pour [illegible]

[illegible]

[illegible]

P.e Juan Miranda

Beate [illegible]

Pontificiam res omni[illegible] potentatus, quae sortiri[illegible] cum hunc tamen negotiationem [illegible] sapientis et sacratiores Dei abscondita[illegible] ras scrutari contendimus, quos solam[illegible] contemplatio divinorum, solam[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] quoniam non cognovi literaturam, in potentias [illegible] introibo[illegible] [illegible] introibo in potentias Domini: quod in [illegible] nostram [illegible] [illegible] [illegible] ferunt: quoniam non cognovi negotiationem introibo in potentias Domini. quasi negotiationis imperitia fecisset aditum ad secretiores divinae [illegible] [illegible] et sacratiores illius recessus velut clavi penetrandos. [illegible] enim [illegible] [illegible] sub eloquio [illegible] [illegible] [illegible] penetrare [illegible] comprehendere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] comprehendenti [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] gaudium [illegible]: nam [illegible] ad modum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] negotiatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] comprehendi [illegible].

[illegible] secretiora di[illegible] [illegible] aditus sub [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auditores, [illegible] [illegible] negotiorum humanorum implicati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] procul a regione divina [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] enim [illegible]

cana Dei sapientia clarior evadet, quo [illegible] omni diversitate [illegible] animus abscondita [illegible]

precor in varia [illegible] [illegible] collegit [illegible]

[illegible] divina pagina [illegible] [illegible] sub

hoc enim [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] quae alii [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] gratia Dei, multa

[illegible] aliis [illegible] scriptoribus [illegible]

[illegible] quaestionibus [illegible] [illegible]

et [illegible] a labori [illegible] difficultas [illegible]

aliorum in hoc [illegible] sententiam [illegible], et pro

[illegible] allegationibus [illegible] benedictum [illegible]

[illegible] [illegible] Deus, ut [illegible] quae [illegible]

[illegible] [illegible] maxime [illegible]. [illegible]

[illegible] [illegible] in hereditate mea.

De [illegible] Dei produ-

cti [illegible] creaturarum [illegible] [illegible] potius

[illegible] [illegible] voluntate pro [illegible]

divini, et [illegible] praedestinationes [illegible]

[illegible] [illegible] inter [illegible], et [illegible]

[illegible] ordine doctrinae sic [illegible] quis [illegible] Doctor

[illegible] Dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] sapientia [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ordinaverit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] capite [illegible] [illegible] distinguatur, [illegible]

[illegible] putat [illegible] Sanchez [illegible] [illegible] ratione [illegible]

[illegible] [illegible] agendum [illegible] operationes [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] quae [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]

quamvis enim Deus intrinsece non [illegible] qualis est omne
[illegible] bonum creaturarum, et idcirco bonum [illegible] aug-
[illegible] nomine per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] identitate reali cum actu [illegible]; a [illegible] v° [illegible]
sunt [illegible] identitate cum actu.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
per [illegible] [illegible] [illegible] anno, theologi [illegible]
[illegible] Dei [illegible] [illegible], aliae [illegible] [illegible]
[illegible] congruo [illegible], quas [illegible] Sanctus [illegible]
omnino, quae [illegible] [illegible] [illegible] illas [illegible]
[illegible]. Nos vero non alio [illegible], quae experi-
mento proprio didicimus, nec praesumpsimus, [illegible]
[illegible], de providentia, de voluntate Dei, potentia, [illegible]
[illegible], ut in sic multis quaestionibus [illegible]
malimus [illegible] brevitatem, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]. Quare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
Divinorum.

Tractatus

Tractatus

De Potentia Dei

ad intra productiva

Divinorum

Quia Deipara aequalitatem attendentes ... principio productio solum ... premittamus, ordo doctrinae postulat. ideo disputatione ... principium aut potentia realiter et absolute producens et quis inde productus et quae separatio inter utrumque ... De finitione principii realiter producentis et rei producti.

Disp. 2a

Quo sit principium aut potentia realiter et absolute producens et quis inde productus et quae separatio inter utrumque. Disp. prima

Caput I

Definitio principii realiter producentis et rei productae.

Haec ergo praemittenda sunt, ut quae deinceps statuenda sunt solidiori fulcro nitantur. Et licet principii producentis et rei productae ratio perse nota videatur, egre tamen id ex parte animi ... unde plurimi postea modi fiunt intelligibiles: loquemur item de ... de principio ... praeter extendit ad principium reale ... et ad ... tamen omni ...

analogia ut principii rationis [illegible] in quibus ita [illegible] partitionis [illegible] primum [illegible] principii producentis [illegible] absolute. Deinde [illegible] in virtuali [illegible] et [illegible]

A [illegible] dicunt ponitur et principii producentis [illegible] principio virtuali distinguendi et [illegible] de [illegible] reales [illegible] [illegible] producentis [illegible] distinguendi [illegible] principii [illegible] quod continet [illegible] [illegible] a priori [illegible] perfectis [illegible] a priori [illegible] [illegible] ad [illegible] pertinent [illegible] omnes [illegible] principii producentis [illegible] [illegible] in actu [illegible] producentur [illegible] per se [illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible] in hac quaestione [illegible]

[illegible] accidens, aut [illegible] [illegible] architecturae, nec ut architectus [illegible] ut musicus, nec ut musicus [illegible] [illegible] ordinatae [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] contrà. Considerant autem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quasi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] efficientes
[illegible] [illegible] [illegible] 1°; non [illegible] [illegible] quod idem aqua.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] principium [illegible] [illegible] [illegible] producit, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] autem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], prout ad actionem [illegible] [illegible]
[illegible] producatur [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dependentis [illegible] [illegible] restringatur.

§. Quod autem definitio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]: constat enim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pro [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] non, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] faciendo: [illegible] enim [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uidens, tangens, [illegible] audiens, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]: clarum enim [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod sit [illegible] [illegible] producens aut efficiens.

§. Etenim sicut rogantibus quid
sit uidens, audiens, atque tangens, si pars [illegible] [illegible]
[illegible], quod sit uideri, tangi, et audiri, [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] si diceret uidens esse id a quo uidetur: audiens
esse id a quo sonus audit: tangens id a quo [illegible]
aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

audi li, quando nec audi[illegible] ... esse ... [illegible]

videre ... et videri ... sic ... rogantibus ... [illegible]

aut producens ... [illegible] ... aliquid ... fieri ...

... realiter ... [illegible]

... [illegible] ... in notitiam ... non ...

producens ... aliquid ... efficienter ...

agens aliquid fit: ... per se notum ... id quod fit ...

productum, quatenus ... et productum ... esse

... agere ... fit et producitur ... per commo...

definitionem clarissime distinguitur agens a ceteris

principiis et causis ... id agere ... [illegible]

quod agens ... agendo, quam a forma ... in sensu ...

agens ... constat effectus: ab idea ... similiter

a fine distinguitur ... quod ... conveniens

... influxu fit agere ... distincto,

... fine, nec ... convenit.

Hinc eruitur clarissime quid sit vere producere. Producere enim ...

... quae prius latebat eruitur in lucem ... ergo

... quae prius continebat, extrahitur ad ...

... hinc ... id quod ... metaphoras ...

... unde quae ab ipsa ... non ... omnia ... non pro...

... concipiatur ut aliquid ... et ...

... ab alio tamquam ... a radice ...

... producens ... conceptum et fons ...

... flumen, aut instar radicis ... [illegible]

... et tamquam ... [illegible] ... realiter

... pro ... in lucem ... unde ... fons

... realiter quando ... abstra...

... flumen unde manavit, ita ...

principii sicut realitatem itaque aliquam prioritatem realitatis importat [illegible] in [illegible] diversitatem quod quod modo [illegible] alio modo [illegible] quod quod [illegible] [illegible] item in divinis absolute [illegible] distin[illegible] [illegible] ex [illegible] relatione producentis et producti prioritas enim [illegible] aliquam [illegible] distinctionem.

Colliges quae ad modum e fonte [illegible] intellectus [illegible] [illegible] que sine [illegible] fructus e radice germinat [illegible] germina flores [illegible] fontes [illegible] quaedam [illegible] dunt, sic principii [illegible] actibus continet [illegible] quae et in lucem edat. [illegible] causa [illegible] consequenter [illegible] ut lumen velut [illegible] per [illegible] [illegible] producta [illegible] perfecta quae habeat, a principio [illegible] tali procedit [illegible] sicut plantae dulcedo fructus, fonti salubritas aquae [illegible] [illegible] principii [illegible] producit [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unde [illegible] item [illegible] [illegible] nos [illegible] agens [illegible] aqua [illegible] [illegible] producit aliquid [illegible] [illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobile [illegible] [illegible] [illegible] definitionem [illegible]

vit ... ex ... lo ... cap. ... one.

Datis iis ... apud multos

... partionis ... quod ... alio ... fieri ...
... per quod ... principiis ... ano ... syllog
... qualitatis ... ignoratis ... ignorantis ... explore
... principiis ... quod ... producti ... habet ... definit.
... res ... ignorantiis ... ...
... obscuris ... clarius. ... res ... bondis et alijs
... opus in ille ... rationibus ...
... facultatibus ... ... mentibus ... rationibus ...
... mediocriter intelligentibus ... explicat ... ...
... quod ... ...
... inde ... cognitionem ...
claritatis quo ... realis ... ... quae ...
... posse principiis ... ... producere
... id ... produci ... ...
... ... id quod ... ...
... ...
... ...
... ... con-
... ... continet ...
... ut ... radice ... ...
... ...
... ... principiis ...
... produci ... id quod ... realitatis ...
... ... colligitur hinc quod ... realis
... producitur ... ... quod ...
... ...
... realis ... ...
... id quod ... post ... ...

[illegible] alterutrum de parte quod autem [illegible]

[illegible] postquam potuerunt per [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] privilegii

[illegible] [illegible] de singulis [illegible]

[illegible]

Unde constat principium actionis illae [illegible]

[illegible] producentis illae quandoque [illegible]

[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] per illas [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] productio [illegible] non [illegible]

[illegible] [illegible] per verbum actionis [illegible]

[illegible] considerata [illegible] significatione

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] significationis [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] exigentia. Denique quod [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] quare congruentissime

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] per verbum actionis [illegible] significationis de

[illegible] autem [illegible] verba [illegible]

[illegible] personae [illegible] patientis et agentis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] autem non [illegible]

[illegible] verbum [illegible] [illegible]

[illegible] verbum [illegible] singulis.

[illegible] principium [illegible]

[illegible] id quod per verbum actionis [illegible]

videtur [illegible] significatio [illegible]

[illegible] agere [illegible] [illegible]

tius aut productus, quod id ad omnes de Patre tam respiciat quam, ut supra diximus, nec absolute aliquando significet potentiam producendi, ut Patrem. ... quod etiam primus in causa ad ... perfectionem [illegible] ... aliquando sine ... significationem in ... concreto ... improprie, quod non ... dicitur ... nominem ... debeat in recto ... [illegible]

Caput 2^m

Dari prioritatem aliquam realem inter principium producens et productum realiter productum.

Veritas haec est notissima 1

probatur 1° quia ... nomine principii ... producentis et productum considerare seriem aliquam, ... ordinate ... ordine, quia ... ab alio ... ordinate produci, nec omnia simul ab uno ... principio dependent ... ordine ...

tempori aut: cum autem omnis ordo depen
dentiae dicatur ordo prioris et posterioris velut
alii malunt, ordo plurium ad unum terminum
aspectu. Colligitur inter producens et produc
tum ordinem (aliquem) prioritatis et conse
quenter inter ea esse consistit principium
producens producere et eo quod sunt consti
tuitur producti prioritas inter [illegible] antecedit.

12 Confirmatur 2° quia
sicut quia [illegible] eminenter [illegible] causas [illegible] ordinatas
ordine suo numerari [illegible] alios ultimos, alios
ac medias, et aliquas denique [illegible] patris [illegible] alios pro
alios [illegible] parentes omnibus ad omnes. Et huius con
[illegible] ultimus [illegible] ut ubi [illegible] et [illegible] principia
prioritas et ordo [illegible] propinquae [illegible] quam [illegible]
[illegible] remotius [illegible] a primo, quam [illegible] consequen
[illegible] prius quam [illegible]: quo [illegible] negari [illegible] prio
ritas inter causas et effectus. Inter [illegible] principiis [illegible]
bus et [illegible] productus.

13 Confirmatur 3° quia inducere sue pro
gressu rationis [illegible] deducentis alterum, ideo [illegible]
ne concedit illationis ordo quo consequens depen
denti ab antecedenti notitia demonstrato, quae [illegible]
[illegible] devenia[illegible] ad 1a principia, quae per se nota sunt
sine dependere [illegible] ab alia notitia: [illegible] luminis
constat effectus a causa [illegible] dicere [illegible] quia productus
existere non posse quam sit a principio producenti, con
stat tamen [illegible] principibus productionum [illegible]
[illegible] producto [illegible] non posse [illegible] lumine [illegible] prin
cipiis omnibus productibus esse prius quam [illegible] productus

aut ille simplicitis primum [illegible] nec ab alio prin-
cipio dependeret.

14) Confirmatur 4. [illegible] naturali ordo priorum et posteriorum inter principia et eorum pro-
ductus, [illegible] apud omnes [illegible] ita [illegible] [illegible]
[illegible] ex arbitrio [illegible] variari potest [illegible] ordo
sine dissonantia [illegible] Deus [illegible] [illegible]
eas et creas [illegible] primas: [illegible] causas [illegible]
[illegible] ultimus [illegible] ponere [illegible] [illegible]
primus: sicut [illegible] ordo priorum [illegible]
[illegible] omnino similes; [illegible] nec [illegible]
fere [illegible] ab hoc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ab alio, [illegible] fuerat [illegible] numeral [illegible]
[illegible] at [illegible] causas et species [illegible]
[illegible] sicut nummos, sine [illegible] dissonantia
[illegible] ordinalis et ipso [illegible] lumine [illegible]
hominis [illegible] [illegible] dixit contra [illegible]
[illegible] omne quod procedit ex aliquo [illegible]
necessitate, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] librorum [illegible] fine [illegible] Deus
Pater: [illegible] filius [illegible]

15) Hinc [illegible] [illegible]
principio sub [illegible] simplicitate [illegible]
[illegible] priori [illegible] [illegible] quadam ordi-
[illegible] ita quod [illegible] principium producat [illegible] et
[illegible] producat, [illegible] [illegible] totius illius
principia [illegible] [illegible] plus distant [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a primo principio
[illegible] sicut enim [illegible] corpora comparatione centri
[illegible] [illegible] sunt [illegible] centro [illegible]

que ponunt et centur, interiisci paucio vi sic iat
absq. illi sunt origine [illegible] partiones int quasi
prima partione [illegible] cui.

que doctrina egregie tra
dit Aristoteles 5 me. cap. 10. quod in uno quo [illegible] tener
illud prius, quod propinquius alicui principio. Con-
venit [illegible] sanctus [illegible] ad [illegible] artis Conferre
philosophus inter prius et posterius dicit quod [illegible]
dine per comparatione ad principium illius ordi
nis, sicut in loco per comparatione ad principium
loci et in dici [illegible] per comparatione ad [illegible]
[illegible] dici [illegible] sic [illegible] in ordine ne dici [illegible] aliquid esse
prius per comparatione ad ea principia, que [illegible]
[illegible] causae; unde 2m [illegible] tenus causa [illegible]
[illegible] quod propinquius causa.

17 dobiicies priori

[illegible] relatio prioris ad posterius: at relationes [illegible]
[illegible] inter [illegible] que iuxta communem pro
[illegible] sunt naturaliter et cognitione: sunt [illegible]
[illegible] que sunt in se priora [illegible] manife
[illegible] in [illegible] contradictione, [illegible]
ab antiquis philosophis olim statuta, [illegible] ab Aristo
tele [illegible] in [illegible] ad aliquid: [illegible]
si [illegible] negat priori [illegible] causa
[illegible] minor [illegible] aperte falsa [illegible] priora
[illegible] litate qua [illegible] etiamsi [illegible] correlatio [illegible]
[illegible] per [illegible] illa relationis [illegible]
[illegible] concedat [illegible] consistit in illatione [illegible], sive
[illegible] quo sit aliunde relationi deno-
minatione valet ad denominationem in [illegible]

rei bonitatis ut respectu filii infert. et hac sic libertate
haec singula simultas facile concedenda fuit, in autem
totius sensu concedentes illi antiqui, qui solam prio-
ritatis inconvertibilitatem quoad existendi cogno-
verunt, prioritatem vero quae datur inter causam et effectum mutuo
convertibiles ignoraverunt ut testatur Aristoteles, et
ideo quintum modum prioritatis Aristoteles prae antiquis
addidit, qui modus reperiri potest inter correlativa ut ipse
ipse 5 metaph. c. 12 ... observat hoc cap. 3um quid
sit et in quo consistat prioritas qua principium et spe-
cialiter actio productum ante productum antecedit.

Caput 3um

Quid sit et in quo consistat prioritas, qua principium et praecipue realiter actione productum antecedit

16

§ 1. Constat illa prioritas inter principium
actionem et terminum, quae tamen quid sit et in quo consistat
controversum adversus: Aristoteles in post praedica-
menta cap. de priori postquam quatuor modos priori-
tatis recenset quintum ultimum addidit et flavius prio-
ritatis his verbis: quod est causa quo ... ut ...
cum sit prius natura principium ... sed ego non
solum loquor de prioritate dignitatis, nec de prioritate
perfectionis aut existendi cum inconvertibi-
litatis. Quae ut saepe accidere quandoque cum priori-
tate causae vel principii productibus correlativis

ea tamen prioritas in e de ceptu principii princi
pii enim prout, nec necessarius etiam in ordine ad ipsa
per modum relationis quo producta, qui in illa
antecedat tempore, dignitate, honore, vel ad eodem ipso
in modo et eo modo et filius subsistendi convertuntur, o
quia ergo de prioritate causalitatis aut originis quaedam
prioritas in aequo quod versatur inter id a quo procedit
productum, et id quod ab alio producitur, et dicitur ratio a domo
principii, causa, et radicem ac proinde conditio
nes quae sit constitutio proxime potens ad produ
cendum terminum.

2 Nulli sunt qui prioritatem ... explicant
per conversibilitatem consequentiae, ... id est
prius existere potest sine posteriori ... e contra
quod ex Aristotele ... cap. 12 colligit ubi docet ea
omnia esse priora, quae sine ipsis sunt, ut sine
aliis esse possent ... illa quae sententiam
sequuntur ... Amicus, Hurtado, Alberto ...
Arriaga quo ... contra ... et filiorum
Puente ... de supra naturalitate ... ipsi
Granado tractatu de praedestinatione de ... Cardi
nali Lugo tomo de ... n° 151.

20 Sed haec sententia
... Aristoteles praedictus prioritatem
... quem ... negativo modo ...
prioritatis inter omnes causas et effectus ...
... quare nihil ... doctores
... in Aristotele ... ipse ...
... simul ... prioritate ... simul
... naturaliter ...

Convertunt Dominus Deus ... in illa cum ... quacumque re ... alteri causa ... sit.

21 ... relicit quod prioritas inconvertibilitatis inexsistendi cum convenit iis etiamque requirunt causae, nec principia productiva solum, item causae sunt, quibus inconvenit comparatione eorum productivorum inconvertibilitas, igitur inconvertibilitas inexsistendi cum ... ea prioritas quae propria dicitur principiis producentis. Consequentia: antecedens quo ad primam partem probatur: animal enim est inconvertibile quoad existendi consequentiam intellectivo, ... rationali ... animalis ... contra nam equus est animal et non est rationalis ... similiter ... in ... prior ... actio, et inconvertibilis ... cum actione quoad existentiam ... enim ... actio ... inferat ... determinatam ... singularium actionum: ... enim per ... producti.

22 ... partem in ... probatur: ... enim causat lucem et ... ordine ... prior, ... inferat ... solis ... ab ... solo ... ab igne lux produci ... imo ... infert ... lucem, quae ... solis, et ... Aristoteles ... et ... antiquos ... absolute ignorabant etiam si prioritatem in omni causa ... rerum ... ante ... cognitionum ... amor ... et premissae ... ad conclusionem ... prioritatis ... aut originem. Et tamen premissae cognitiones ... ad intra ... quae ... petant ... existentiam conclusionis et ... posteriores ... directionem ... resultantibus ... causae ... quibus prioritas

in convertibilitati independentiam praesupponit.

23.

Si vero petitur quae sit differ-
entia quando calor dum producitur simul cum calore prior
est quam calore producto, cum tamen aequi sint con-
vertibiles aut inconvertibiles independentia, prioritas
responsio causalitatis huiusmodi est prioritas in convertibilitatis illatione
pro huius quoad existentiam prior enim, ex se loquendo, si
si consideretur entitas caloris utriusque dicitur, tum
eiusdem speciei sint, et eundem gaudeant gradum, aequa-
les sunt utriusque convertentia sive inconvertentia; cum tamen
quod ille calor potuerit esse producere consortio eius
et produci quod adversarii insufficientem: si vero conside-
retur influxus et dependentia qua contingenter unus ab
alio producitur et non e contra, tum prius in existen-
tione colligitur producenti quam producto, cum
tamen sit aeque sit uterque causa consortium.

24.

Ad responsionem prin-
cipii efficiens essentialiter debet connexum esse cum effectu, hoc
principium id est de forma praedicat aliquam causam
agendi quod adversarii doctoribus non negatur. Hoc princi-
pium id est solum identificat actionem et principium ge-
nerantibus individuis, et ut formae modo suo est ipsi co-
nexum unio cum causa natura qua primario et effectus in eius
in causa et principium ei efficientis vero habet
prioritatem inconvertibilitatis cum effectu, prout bene
independentia quod multa non convertentia quoad
independentiam: quando prioritas causalitatis aut primus vero
est prioritas inconvertibilitatis independentia non
est necessarium primus efficere creando Michaelem non
eterno quatenus efficit est principium est efficiens etc.

forse quando prius ordine ac quam illa causa

quamlibet diversa ideo efficacia... convertitur

quoad existentiam cum effectu posteriori prioritas

quae causalitatis non est in convertibilibus existendi

25 [illegible] omissis aliorum principiis

asserendum 2° prioritatem ut est communis omnibus quae constituunt principium aut causa proximo. nihilominus ille quod id ob quod dicitur existat aliud realiter adequate diversum id ubi appelatur prioritate prius id quod non existat aliud adequate diversum probatur breviter: id quod non existat aliud adequate diversum appelatur illud causa principium vidensque aut conditionem sine qua non in actu 1° nichil item appelatur causa principium aut conditionem actu 2.ª alterius nisi concedatur alterius existentia quoniam ipsum exstat quo hic est exponenda prioritas ut aliud ... principii conditionis ... cum constitutionis enim definitionis inde probatur, quod omni ... definito competat.

26 . Obiicies omne totum et includitur posterius per quod includitur et tamen includitur prius et non versa existat, nec tamen ... producitur ... continet, ut in principio ... dicitur ... bene definit prioritas originis ut ... propria ... productione ... ut aliud existat. Respondeo definitionem ... ita dicitur 25 continere particulam per quam ... prius in ... existat aliud realiter adequate diversum: prioritas enim ... prioritas originis ... quo prioritas ...

inclusi et includens est enim prioritas includen-
tis ad inclusum, et adequata ... negative
... inter includens et inclusum in utrisque
partibus adequate ... quarum
una ... talis prior alia ... qui ...
illam a prior pars est prior ... prioritatem ...
dico ... concedo ... prioritate ...
... simplicitatis et includentis ad inclusum ...
... proxime definimus principii ...
... et quod est prius origine causalitate.

27 . 2.° dicendum ...
causa prioritatem et posterioritatem effectus nihil ...
... quam ipsam causalitatem et actionem, qua causat
effectus, prioritatem autem originis ... productionem et originem
quamvis a principio proxime complexo progredientem. Probatur
quod prius ... origine nihil aliud est quam principium proxi-
mum causare et producere: posterius autem ... nihil aliud
est quam ab alio causante et producente produci: ipsa
causalitas actio et productio ... ad ... effectum
... causam et principium constituit ... producens ...
... productum: ergo causalitas et productio ... est prio-
ritas principiorum et effectus posterioritas.

28 . Confirmatio
... causa ... constitui prior ...
actionem ... enim illam antecedit ...
omissione actus, id autem ... causa constituit prior
effectu ... causa effectus posterioritate, neque
cum illius omissione ... quod per nihil
... actione constituitur causa libera prior ...

quam effectus superest quo ad per actionem cum effectus posterioritate connexionem constituat causa libera prior natura quam effectus et effectus posterior natura quam causa. quare sicut actio semet ipsa producitur ab alio a causa sua, et sicut semet ipsa producit effectum, ita semet ipsa prioritas est et posterioritas qua causa praecedit effectum et actionem, effectus autem et actio se ipsis causae [illegible] quod nec productio nec producibilis nulla prior aut posterior. Hinc infers quando Verbum producens productum sit in a productione passiva [illegible] constitui principium in signo priori et Verbum in signo posteriori: sicut enim Adamus in signo priori tempore quam Deo ab eo constitutus per durationem quamdiu posterius durantis, sic principium constitutum prius per actionem aut Verbum natura et origine posteriori. [illegible] aliquas difficultates proponam. Caput [illegible]

Aliquae difficultates enodantur.

Cod

Constat ex dictis conditionem praeviam sine qua non producendi effectum convenire cum principio producendi [illegible] in genere [illegible] quae dat prior ad productionem et non producens, [illegible] causa [illegible] ex [illegible] discriminanda sint inter principium activum et conditionem sine qua non [illegible] Philosophiae et Theologiae passim utile [illegible] responderi colligendum [illegible] definitione agentis et merae conditionis de quibus dicam

cipi in tam definitione communi, quam inductione, dicito, [illegible]
per se nota exponendum per analogiam ad rite facto [illegible]
enim Aristoteles id exponens [illegible] propositionem
enim [illegible] applicat ad [illegible] sensibilia [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad statuas et ligni ad lectica: unde forma [illegible]
[illegible] qui pertinet ad [illegible], sicut ad statuas figura
[illegible] lectica structura [illegible] et actus [illegible]
Aristoteles [illegible] per se nota etiam [illegible] dolorem [illegible]
[illegible] patienti [illegible] inducere [illegible]
[illegible] enim [illegible] statim percipit sigilli figuram impressam
ille aere, in ceram sigillo; similiter [illegible]
ne [illegible] aut sculpturam auro celare. candorem inesse pari[illegible]
[illegible] contra parietem inesse candori

hinc [illegible] veteres omnes [illegible]
genio clarissime [illegible] ingerere clariorem [illegible] expositionem
enim modum [illegible] quaerere, rem [illegible] per se manifestam
[illegible] caligine [illegible] dum [illegible]
de claritate [illegible] clarior aut communis [illegible]
[illegible] definitio [illegible] de parietem individuum et inductione colligendo
in particulari [illegible] subiecti et [illegible] forma [illegible]
[illegible] in exemplis indigens [illegible] per se [illegible] adversio
[illegible] indirectam ad aliud secum [illegible] copulandum
propinquum [illegible] album; nam inductione [illegible]
conditiones annexas ille subiecti [illegible] sine controversia [illegible]
[illegible] experimur [illegible] calorem [illegible] frigefaciat
ignis [illegible] nunquam enim experimur ignem frigefacere
[illegible] nomine per formam
[illegible] nomen [illegible] et communis [illegible] loquendo [illegible]
[illegible] et per per se nota [illegible] inductione
[illegible] definitione communi declara[illegible]

rant. Diceremus enim finem [illegible] a principio [illegible] aeterno [illegible] fuisse consequentia, quia sit aliquid exemplar [illegible] similitudinis aut imperfectiore aliquo [illegible]: neutrum vero principium est id a quo simpliciter aliquid [illegible].

Disputatio [illegible]

Quid sit virtus et potentia productiva virtualis et [illegible] [illegible].

Quid item prioritas, processio, et unio virtualis.

Caput 2um

Reiicitur hypotheticus quidam dicendi modus.

Principium et virtualitas.

Producens [illegible] realiter identificatur absolute cum principio quare [illegible] producentium absolute, [illegible] proprie, nec [illegible] absolute [illegible] principium [illegible] improprie [illegible] nec proprie distinguuntur realiter absolute, [illegible] analogice [illegible]: unde [illegible] analogice [illegible], qui realiter et absolute producit [illegible], a priori explicandum: qualiter [illegible] definiri debeat productivum, productio, prioritas [illegible] virtualis [illegible]: [illegible] [illegible] dicerent [illegible] dari prioritatem et unionem et productionem virtualem inter formalitates identitates reales, quando [illegible] comparantur [illegible] inter se distinguerentur, [illegible] productionem, prioritatem, unionem, realem.

[illegible] mihi sententia [illegible] displicuit: [illegible] distinctionem virtualem [illegible] intelligi, quod unum [illegible] operationem altero prius: [illegible] quod unum absolutum producitur [illegible] inter se [illegible] virtualiter: at in Deo multae sunt absolute

perfecte indistincte virtualiter, et consequenter quamvis neutrum illi prior altera virtualiter, supposita ita comparanti, intellectualiter distinguerent, una foret principium posterius unitate secum et prior esset alia realiter in eorum principii: quod sic recte patet potesse hanc explicationem prioritatis, et productio virtualis inter formalitates realiter indistinctas.

Minor probatur: nam si cognitio divina distingueretur a voluntate, et non repugnaret tale cognoscendi proxima, sine dubio produceretur tamen intellectus quia ab essentia similiter similiter distinguerentur realiter a voluntate ... ab essentia, produceret ab illis, nihilominus tamen absolute non recuisitaliter absolutionate nostra, nec absolute cognitio producitur etiam virtualiter quando ... sententia mihi ... quae negat distinctionem virtualem inter per perfectas absolutas; ... non praesentia localis ab essentia Dei produceret, si realiter ab ea distingueretur, quod tamen ab omnibus fere ponitur indistincta virtualiter ab essentia Dei, propterea nec virtualiter ab essentia producitur, aut cum illa, nec etiam aut illa posterior virtualiter; igitur hypotesi illa ficta non est utilis regula dignoscendi ... divinas, inter quas datur prioritas ... productio virtualis.

4

... displicet haec sententia. quia si talis hypotesis esset ... regula, personalitas divina foret prior virtualiter intrinsece principiis ... productionum intellectus et volitionum ... absolute, ... hoc ... falsum quod minor probatur. ... perfectus absolute ... distinguuntur virtualiter ... Dei ... posterior virtualiter ... forte prior, et consequenter ... intellectio seu volitio posterior ... quia priora sunt absoluta relativis: igitur amor et cognitio ... posterior. illatio vero maioris ista probatur: nam ... et intellectio distinctae

... posterior ... ut persona ... resultat ut communis ...
recta fert.

Obiicies quod daveemus etiam in divinis

illi principium virtuale ... personalitatis quod per illas afficeret virtualiter ... et relationes ... accidentes et inherentes virtualiter; quod in creatura propter suam proprietatem realiter distinctam ... stabilimus ... et accidentibus, et consequenter in divinis ... relationes et attributorum principium ... quod absolutum ... a accidentibus sine realiter distinguuntur ... in divinis admittimus ... virtualiter imo ... ipsius principio relationes, quod in ... defendemus quod per conditiones ... priorites ... productio virtualis. 4 ... in creata ... personalitatis ut videre ... tamen ... conditione. res quo tanti ponderis ut prioritas ... perfectionis ... difficultates in numerum Theologicis ... incerto principio nititur.

Respondetur argumento quod ...

... voluntatem ... rationales per ... distinctiones in ... gaudium divinum; ... hypothesi illa chimerica ... contra ... quam ad productiones ... quod per ... formalitatibus divinis sint priores ... principia virtualia ... quod ... distinguunt ... divinis perfectio ... quare ... hypothesi ... conditionalis ... conditione ... ponere ... hypothesis ... numero ... esset ...

cum ... veritas in re, prius exercitandis [illegible] definit
tatis i° sic indefinitionem prioritatem ignotis ... [illegible]
ri permattit ignotitiam enim ... alium q° sit pri
oritas principii, quam ... semper exerceat quo intelli
gat aliud. donec igitur ... exponatur. In illo
... illud explicatur per hoc ... ut igitur ... omi
nes, ... in quas ... quod ... unamquam
que ... aliud; respondeo iam hic a nobis in gra
viter ... perge nobilissima et quam nulla forsan ... de
prioritate et posterioritate ... clarior
... proximior esse ... omnibus enim
... hoc ... veritas, quae se
lam causalem explicat. nullus enim ... rem
... fuit ... videt, ... aperte videat, ideo pul
critudinem amari quod videtur homini convenire; ideo
rem respondere ... rogat et torquet; ideo ne
gata conclusione iterum ab ingenuo concedi, quae colligit
[illegible] concessi premissis.

Confirmatur hoc enim causalis
. Sibi ... frequenter usurpant, quamdiu dubitant
et varias proponunt ... et ... hoc aut
illud factum sit aut homines medicinas ... gra
... mortalitatem ... cur ... tempus ... quod
... ac saltem nemo ... sequeretur. ...
... eum sit ... supponit unum
aliud ... in quibus quaestionibus iam supponitur
... illa ... aliquam horum spe
ciem ... unam esse ... aliud ... ver
... quaestioni ... potest quae ...
rogant ... quaestiones ... omnes pro

...

progrediuntur circa plures effectus quos mirantes ignorabant
ne causarum igitur omnibus in notissimum [illegible] quae
nonnulli genitis quibus nemo satis ille factus putabit [illegible]
assignati in effectum causa sit id quod [illegible] ut scitant.

quam propter Aristoteles

3. ut erat acutissimus, in aliis, neque pluribus communem causae
principii et originis, notionem explicavit, quam asserens [illegible]
esse per quam satisfacimus questioni quare: indicare enim [illegible]
in pluribus ut exponatur id, quod omnibus entibus [illegible]
competens est. igitur [illegible] petit [illegible] ut relationem priorum
et posteriorum [illegible] aliquid aliud quoad nos prius [illegible] notius
definiamus: hinc enim solent contendimus ut aliqua
certa, clarissima ab omnibus est recepta et quoad nos [illegible]
prioritatis et posterioritatis notitia afferamus, qua pri
orum et posteriorum habitudinem ab aliis secernamus. cum quo
tamen constat ut ex hoc notitia clarissima plura possint
deduci probata, proprietates quibus natura priorum et
posteriorum facile colleamus.

. 2a difficultas sit an id quod

4. est quare mox excitat aliud, aspectus prius et idque
existit inde quoniam existit aliud, dicatur posterius. 3 cum
detur aliquid prius et posterius duratione temporum absque tali vel
causali. [illegible] haec [illegible] inter authores est [illegible], cui proinde
vix ullus satisfecit. respondetur tamen [illegible] causalium [illegible]
propositionis [illegible] nomine priorum et posteriorum [illegible]
tare nam omne quod fit aut producitur ab alio dum est in
fieri seu produci prius supponere [illegible] quandoque [illegible]
sufficientiam et completam sive possibilitatem ad [illegible]
respectiva actibus ut sit nulla rursus additamenta quam
effectus [illegible] actio consequatur et hoc dicitur adaequata [illegible]

productionis a priori que realis consecutio est quatenus
est inferri ab productio, nisi recte posse fieri, [illegible] a pri
oritas hec per producentis exspicatur optime per hanc
argumentationem causalem: propterea fit [illegible] quod
proxime potest et [illegible] fieri et produci. nam proxi
ma potentia [illegible] [illegible] consequentia [illegible]
[illegible] uno [illegible] ut [illegible] causa cum effectu [illegible] [illegible]
het [illegible] fieri tamen ipsam aut produci non [illegible]
consequentiis et [illegible] causali [illegible] [illegible]
nomine priorum et posteriorum ex natura et fundamento
instantia diversa nam origini quatenus sunt entitates
reales diversae, que [illegible] [illegible] varietates has diver
sas, sic est id a quo producitur aliud: est id quod [illegible]

(B . Hec autem consecutio
prioritas innixa non rerum, non est ut consecutio [illegible]
dentia temporum priorum ad posteriora, sed ut consecutio con
clusionum ad premissas [illegible] ad [illegible] [illegible] facturus
ad [illegible] proximum: et ideo contemporum cum temporum
consecutione conveniat, [illegible] quod neutra consecutio potest
esse mutua: sicut enim repugnat diem cras [illegible]
crastinum esse priorem hodierno implicat [illegible]
a priori posse fieri quod fit: nam fieri sub omni [illegible]
[illegible] posse fieri, sicut inferri conclusionem [illegible] pre
missas [illegible] inferri potest [illegible] enim est inferri con
clusionem [illegible] quod premissas [illegible] et non converso.

3* . [illegible] [illegible] quod
sicut sensus posterius [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible]
proxime [illegible] [illegible] ut repugnet aliud [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] proximam [illegible]
[illegible] ante ad fieri [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] fi

fx

dicat

fieri consequatur quo tempore posterius sequi ad primum
se praecedens, sic causa proxima sequitur in materia
capitate quadam hanc actio illum effectum sequi dependentem
in materia fit vel usque, si [illegible] solum
hoc sufficienti materia potest proxime recipere [illegible]
et agens illum efficere: sicut et effectus [illegible] potest
principium [illegible] potest illum inferre quare [illegible]
[illegible] quod dicitur consequens [illegible] antecedentis [illegible]
quod posterius inferentis principia.

33 Aliquis hinc constituitur
significationis unica [illegible] simul ab agente simul et
a conditionibus omnibus, quibus [illegible] proxime
causae potestas de agendo [illegible] et actio [illegible] nihil ad
agendum restat [illegible] nominatur [illegible]
[illegible] suae causae [illegible] illam ut proxime potentia
et completa [illegible] ex quo prosequitur actio: nam
ideo calefacit ignis quia proxime potuit: et ideo [illegible]
[illegible] quia proxime causari potuit. Cum igitur proxima
potentia causae non praecedat effectum opus est [illegible] adesse
conditiones quae ipsa constituunt, sunt etiam effectus pri-
[illegible] omnino prioritate causae vel virtute actio
conditiones ceterae [illegible] sunt. [illegible] oportere
[illegible] quod difficultas quam innuebam in principio capitis
[illegible] sit dicant [illegible] et conditionibus
[illegible] non ponendo id [illegible] definitionibus [illegible]
[illegible]: Conditiones enim [illegible] appellamus res quae
[illegible] a priori [illegible] ut [illegible] producens, [illegible]
[illegible] idque res absolute producit, [illegible]
proximam causae [illegible] principalis [illegible] con-
stituat, [illegible] in materia producta consequatur: quod

discrimen in rerum nostri principet nostri e' exdicti quod aliquid a dictio tibi sicut esse vero in ... loqui

35 ... catur.

Quibus nostri dignoscatur primum principium actiuum a conditione

Quaestio

36 Deiterum rogabitur quam aliquibus indiciis a posteriori dignoscimus possit quando ratio dicitur ut aliquid existat sit principium actiuum et id a quo res absolute producitur, respondet affirmant et in primis id omnibus deductis diffinitionibus efficientis et actiui principii, quae res ex attributis nouerint propria diffinitio ergo philosophi communiter attribuunt actiuo principio quoties ipsi id quod est princeps et a conditione careat a virtute phisico principii producentis sed res relinquit in genere mere conditionis et excludit a ro principii producenti actiui. Praeterea cauea satis aliqui inditio quorum exemplo simili possit excogitare liberti omnino: de ratione absoluti: exhiberi enim facile et virtus solutionis plurium in theologia difficultatum...

Sed quod est regula nouis conditio prior non est inueniri positiuum tamen de ... carentia neque appellari principium actiuum: nam per hoc ... simillime ne concipimus causam efficientem et principium actiuum, et id a quo producti ... existit et tanquam id reddat uo perfectum solum ex vi: atque ... gratio, quae nullam inde perfectionem accepit nec entitatem habeat, per ... tempore ... possit ... id quod ingeritur ... carentia neque esse principium efficiens de mera conditione

28

2a regula. Deus nequit esse primus bonitatis productibus actiones peccaminosas moraliter dicta ratione qua virtutibus tota earum bonitas prius est effectum boni. Etiam inde constabit gratiositas istius, et inclinationis principium uno unoquoque inde in ille de bonitate, an sit Deus sit causa boni; regula vero probatur: quia Deus nulla ratione habere potest perfectionem actionis tamquam finalis; nec veram nec apparentem. Non videtur potest, ut tam nullus habet perfectionem estimatione dignam in apparentem; Deus enim intuitus, deceptus ut fingit ipse neque per imaginationem fingere potest, quare quod inferius est verum bonum neque per se apparent Deo bonum: verum nos de creatura habet communicat actione tamquam vera perfectione, et tamen communicat apparentis et veritatis, et voluntas nostra peccantis quoniam aliquid vult, in expectat sibi bonum. Ergo videtur esse erroneum illa veris donum stultis imaginari et fingere.

29

3a regula: Tunc additur omnes alii causae secundariae nequeunt esse principium actionibus aut efficiens, atque in minori in esse creationis generale actionis producere. Quod excipiunt, si vel talium actionum inventio habiant aut que et iniuriae: nam omnis actio quidam est causa agentis, inclinatio sinistra in unum vel in finem bonum ad quod inclinat: agens enim omne quod vult et appetit quod eo modo vult et agere dicitur erat: unde clarissime lenis quod fluentis cum praecepti e[?]: Ergo ille causae efficientes in materia actionis peccaminosas pro ut talis. Quae interrogatione Deus in illis finalis propendet imo potius Deus manet offensus et aversus, ac in

virtutes proprias

40 ... (sine etiam infertur 2°: pondus ut simanu proiicientis constituatur medio proxime potentiae ut sursum id proiiciat, adeo hoc esse principium actibus illius motus superni, quod est propendit in eum motum, imo patitur exitum violentum: respondet autem quod agens exactione propria violentia patitur quod deducet materiam primam esse principium actibus transmutationis quae sibi contingunt. nam mutationes istae non violentae sunt nec naturae probabilitate formarum quibus materia subiacet: quae igitur secundum materiam semper se habeat uniformiter, et ideo praecet, sicut nihil agit quando motus est violentus ut proxime diximus ita nihil agit quando motus redditur ab extrinseco materiae.

4m signum ad hoc regula sumitur ex eo quod etiam esse potest contra quod definientium definitio sit id est principium actibus, et efficiens quod est causa simpliciter potens ad effectus idem potens viribus, et quae per exercitium illarum contrariam inbecillitatem non ostendat quod ex omnium hominum existimatione constat. etenim illud principium absolute potentiam appellamus quod est male actibus; aliae vero causae et conditiones non vocamus absolute potentes sed per extrinsecum denominationem ab aliena potentia possunt exequi solum quatenus cum non repugnat effectus tantum cum effectibus principio: subiectum enim potest moveri nihil est aliud quam habere principium actibus saltem possibile per quod ipsa moveatur.

ex quo rursus infertur a prima

ma prima in tantis mutationibus nihil actu esse
sic et inde repetit a contrarium causa uno potentior
et etiam diversum ad infinitum mutationibus quas habet
in materia inferamus de toto maioris vi
us agentium per contrario usque superiora in
quamus, in materia summus ... facultatem ut
ciat, et agenti potentiori cedat: quod potius ad im...
diversitatem, quae adeum et per simplicitate spectat ut
colligitur ex ... capite de qualitate.

Cap. 6um

Multiplex et perutile discrimen inter conditiones praevias et comitantes ad exercitium actionis potentiae

43 Dixi n. 38 quod nam conditiones et requisita sint antecedentia et requisita
... quibus notitia et indicium dignoscuntur, quaenam requisita
sint ea quibus constituitur proxima causa potestas, quare
opus sit ... aliud inter extrema ... unde
... constabit quod ... ad ... in ... colligendum et attributum et ... quoad ... necessariam ...
... et electivam liberam quae proxime constituit
... requisita: quibus etiam ... generales ... canones;

44 ... dignoscendi conditiones praevias
ex causa ... agenti necessario sive ...
per exercitium, quod necessario ... sit ... ex causa ... in ... ex quo ... superaddito ... agentem ... causae

sufficientis q. 1a causa ... connexio dictis requisita

et conditio praevia prioritate causalitatis aut ori-

ginis. Probatur omnis enim causa necessaria quae

praedeterminatur ad agendum et nullus operatio ... necessaria ... electio

electior prius quam operari habet innecte ... necessitate

ad agendi, vel cuius inevitabili ... effectus

inferret, aliquis ... posset ... demonstrative

quaestio ... evidenter et propositio ... exercita causae proximae;

quod est aperte falsum ... astronomi ... demonstrant

astrorum cursus) ... quod requisita ut haec necessitas ... elec-

tio constituatur ... requiritur ut talis causa nece-

ssaria proxima potestas constituatur ... quae sine

tali necessitate ... conditio prior ...

sive prioritate causalitatis ... originis ... causae ne-

cessariae ... electibus sive cuius exercitium ... electio.

Hinc infertur 2o contra ... propin-

quitatem, et indistantia localis agentis ... conditio

... praevia, et ... concomitante ad operandum ...

... dum est agens necessarius ... aer

illuminandi necessitatem, donec sit aer ... et

... proximus et ... impedimentum: infertur

etiam ... voluntati ... praevia conditio

... ad agendum obs... opinionis et fidei: ... inevi-

tabilem ... veritatis ... obscuritati

et fidei, donec ... voluntatis ... et ideo

... opinionem et fidei.

... ac opinioni ... medium ... de

... determinatione ... et ... consequenti

... de auxilio ... et ...

qua videntur operationis nostrae liberae sit in or-
dinatione Dei providentiae proxime potentia effectiua
quoad operationem nostram liberam [illegible] nec esse praeuia
conditionem ad actionem creatam liberam, et tamen eius so-
lum absolute intra divinam [illegible] cognoscendi necessarium
cit [illegible] deveratur ad praecedendum [illegible] creat
[illegible] nec illam [illegible] cognoscendi necessitatem, quam forte
habet [illegible] ac utrasque scientia libera [illegible]
[illegible] regula cognoscendi conditionem praeuiam
[illegible] necessariam quod sit eius absolute in [illegible]
habeat principium necessarium ullam agendi necessitatem.

Hanc difficultatem praeoc-
cupaui n° 24. loquor enim ibi [illegible]
[illegible] exercitium, [illegible] realiter [illegible] voluntatis
electio [illegible] ad [illegible] realiter, [illegible]
[illegible] intentionaliter electionem aeternam arbitrii creati
[illegible] de praedestinatione n° 17. principium [illegible] ne-
cessarium [illegible] alteri [illegible] liberae, [illegible]
realiter [illegible] electio [illegible] ad actionem, [illegible]
omnino consistens ut ibidem [illegible]
[illegible] intra [illegible] ante [illegible] opera-
tioni nostrae liberae [illegible]
ac prioritate causalitatis operatione nostra libera, [illegible]
operationem [illegible] libera [illegible]
[illegible] causalitate prius [illegible]
inde colliges [illegible] ulla prioritate origi[illegible]
inter operationem liberam et aliud [illegible]
illi connexum; quod enim [illegible] ipse liberum, [illegible]
[illegible] quod afferat illi necessitatem [illegible]

[illegible]

principijs e liueru ... Condicio prior ad actio
nem, sine quo ... completa indifferentia ad extre
ma liuerum contradictionis et quo ... dari
hec indifferentia ... distinguitur ... causalitate ...
di uaga ... conditionalem ... certa conditio
ponatur: hec omnibus enim requisitis ad agendum prae
re necessarijs ... ut actio ... liuera uaga ...
unde colliges ... physicam praedeterminationem ... requisitis ... posse
prioritate causalitatis ad ... liuerum. ... nam ...
... praedeterminationem ... indifferentiam
completam sufficientem ad agendum, et consequenter hec praedeterminatio
... constituit ... determinatione ... liueras
... necessaria ... negant, ... liuera ... quod ...
... hec enim ... uarius ... cum ...
... praedeterminatione ... indifferens
... alteram, alio praedeterminatione ...
... componi potest, quod ipsi ...

... colliges ...
intimationem legis ... priorem ... omissio
ne liuera ... enim ... non ...
necessitas ... peccandi ... omittendi ...
... colliges ... Diuina ...
... nostra liuera, ... efficacia erga ...
... illa ... ad ...
... ad ... liuertina
... diuina ... conue...
quae enuntiant, aut decernunt, et ... essentialiter ...
... liueras ...
... et ... determinatione ... necessitate ...
... liueris ...

[illegible] ... [illegible] ... idem
[illegible] ... [illegible] ... id [illegible]
[illegible] de locatione [illegible] n° 32 [illegible] n° [illegible] ...
n° 51 [illegible] n° 24.

[illegible] regula: quod primus alio [illegible] causalitati [illegible] originis, et [illegible] intentionis [illegible] ... solius [illegible], neque illi tempore posterius [illegible]. Nam [illegible] tempore [illegible] originis [illegible]. Probatur nam omni [illegible] ... proximus [illegible] ... [illegible] enim ad [illegible] actio [illegible] alius actu: [illegible] prius a quo [illegible] id quod constituit proximam [illegible] actio [illegible] ... quando [illegible] ... [illegible] causalitati originis: [illegible] ... [illegible] ... signo aliquam [illegible] ... [illegible] ... et absolute [illegible] ... [illegible] cum hoc [illegible] intentione, [illegible] ...

Cap. [illegible]

[illegible] Edictis.

[illegible] ... [illegible] edictis que nam sit conditio pure [illegible] ut [illegible] conditione requirat. Respondet enim illa [illegible] conditionaliter mittens que, cum ad [illegible] requirat, nec [illegible] ... causa [illegible] originis: que definitio [illegible] ... conditio [illegible] ... [illegible] ordine [illegible] hoc [illegible] ... alterius [illegible] causa [illegible] originis [illegible] ... originis: [illegible] ... conditionem [illegible] adaequatam [illegible] ut inferebam [illegible] [illegible] examinatione. n° 45 [illegible]

q. rite ad effectu ... prior necessario ... posterior ordine ... et ... probatur n° 42 et 40.

52 3° Colligitur actionem esse priorem ... absolute simul ... cum ... id quod ... ad ... illius causa ... effectus ... priori ... posterioritate quia principium ... prius, et effectus posterior: ... principio ... nam ... quod producit ... sufficienter ... proximum ... agendi ... posterior ... principium ... constituendi ... ad effectum, confirmatur ... quominus ... proxime ... formam ... et infinitas ... producit ... et ... actio, quod ... principium seu causalitas ... quia constituitur agens in ... prioritatem, quia causa ... cedit in ... ... immediate ... prior effectu: ... nam hic prior ... et consequenter ... in ... obiectio ... prioritas in ... confirmatur ... actione ... productione ... actione ... produxit ... principio ... principium ... actio ...

53 ... actio ...

actio dum inquirit ordines non deveniret illum ire eadere in
actio prima . est non ultimus ius non constat
agens . ... et ipse ... agens ...
... in infinitum ultra progrediente atque ipse ... nihil
... ... et ... ... quam effectu
absolutus ... ... ultimus, ... in ordine
... ... absolute prima. Confirmatur ... actio ... propter
se. ... propter ... ... Calor
intendit ... ... calefacit
... ... finis in intentione primus, et ... ...
ultimus et media ... ... priora ... ...
producit ... mediante ... ...

... ...
... considerandi ... ultimus ... ...
... ... ultimum effectum ... producit ... ...
ultimus ... quo ... ...
... ...
... ...
... ...
... ... ultimus, ...
... ... confirmatur ... ... actione ...
... ...
... ... primus in intentione posterior ... ...
in executione, quare ... ... mediante ... ...
productio ... ... mediat ... ...
... ...
... ...

Obiicies 2. propterea ... ... actio prior ...
quam ... ... prioritas ... ...
... ... adversariorum ... ...

tri liberas vide[?] n[?] ... q[?] pri[?] actio ... na qua vere
immortis probat: et enim id q[?] tha praecedit actiones et illas ipsas
habet et in mater actioni ... tri libertatis ...
antecedit actiones ... antecedit ... integram
... in mat[?] ... actione ... omni
... ad ... idem ... tote ...
... ; id observat ... actio prior ... a ...
... actione ... omni ...
a[?] ... ad actiones omni[?] hoc ... actio. Cum actio ...
... asseritur.

55 Confirmatur ... producenda ... inmate
liberum ... in mat[?] ... libertatis ... actio est ...
... in mate ... progrediti ...
principiis ... et actiones ... prior, re
... inmate liberum, ...
... : nec ... nam a ... inmate
... ... signi ... a ...
... ... actus ... inmat
liber ... est omni ... hoc ...
omnibus ... ad ... actus ...
sufficit enim ad libertatem ... actus ...
omnibus ... ad ... omnibus ... actus ...
... cum ... et Contra
... Categoricis.

... actus

57 Dicitur actus ... q[?] ... actio prior ...
... actio ... actus ... ad actus ...
actus ... ad actu ... liberum ... hoc ...
per actione omnium enim actus ... inmate ...
... indifferens ... actione ... nam.

proximi deinde cum effectu non nectitur, et [illegible] [illegible]
ne remaneat ad confirmationem negotii: [illegible] [illegible]
ratio quam tum, quod est aliud principium proximum ad effectum
cum, tum etiam [illegible] [illegible] principio [illegible] [illegible]
[illegible] principium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in hac
sententia principium remotum [illegible] [illegible] [illegible]
principium immediatum ad effectum, et actu: nam ratio:
[illegible] [illegible] principium proximum [illegible] [illegible] operationis sua
[illegible] [illegible] [illegible] prius est effectu quem operatur, et
posterius quam [illegible] [illegible] per [illegible]: [illegible] [illegible]
principium proximum effectus [illegible] prior [illegible] [illegible] [illegible]
prior quam agens [illegible].

[illegible] [illegible] principiis [illegible] [illegible]
[illegible] individua, dicetur origine prius [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] omnino simul [illegible] [illegible]. probatur [illegible]
[illegible] [illegible] simul [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible]
alterius [illegible] [illegible]: at [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et inter principia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principia [illegible] productis
individua, [illegible] prius [illegible] omnino simul [illegible] [illegible].

[illegible] tamen inter divinas personas
ordo naturae [illegible] originis: [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] ordine quodam naturae [illegible]
[illegible] personarum numeramus: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] prioritas originis et processionis, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ante [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] principium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Cap. 6

Quo differat principium actionis a causa ac potentia

50

[Finis] quem [?] [illegible] restabat ut plena cognitio principii productivi [illegible]. Hactenus locuti sumus de principio productivo [illegible] pr[?] comparat[?] ad efficientem causam, nunc autem [illegible] contrahatur [?] [illegible] efficiens causa [illegible] causa[?] [illegible] a principio, [illegible] causas [illegible] principium productivum [illegible] causas [illegible] hunc finem causae definitiones [illegible] politiores [illegible] et tradite [illegible] consuetudinem [?] physicorum [illegible] causa principium [illegible] realis [illegible] principium [illegible] tandem definiat [illegible] productio[?] [illegible] possit causa [illegible] actionem producere [illegible] causalitas [illegible] causa [illegible] principii.

[illegible] paragrapho [illegible] causa [illegible] principium [illegible] influens [illegible] producere [illegible] producentem [illegible] influxum [illegible] producant [illegible] indistinctus [illegible] divino [illegible] persona producente [illegible] definitio [illegible] productionem [illegible]

[illegible]

exigit ... exponit adequate ... agere
ascenso fine producti ... dicendum ... ita
dispositi divini sui quo produceret ... [illegible] ...
[illegible] ... Angeli et ... possent ...
tere ... actione ... integrali ... indig
inueni casu non ... totum ... definire ...
al ... tradere quod ideo Deus esset causa ... sui nec
... persona ... ad alia ... a causa, ... ut ...
... producentis et producti, ... infinitis ...
... quae ... ... causa ... effectus: quod ...
... causa ...

62

... si deli aliquod finis ... necessitatem
... producat ... simile
... modus ... negatione ... rationes ...
... tantum ... ... immortalitas
... non ... attributum ... ... inquam ...
... esse ... 2 ... esset ... ... effectus ...
... Deus ... indefinibile ... producit ... infinitatem
... ... condiri ... ...
... ... dicere ... contingentem ...
... est ... contingentiae ...
... ut ... procedit ... ...
... ideo ... divina ... ...
... causa ... ...
... contra ... effectus ... ...
... effectus ... ...
... contingentis influere ... causa ... produceret.

63

... causa ... principium ... communem ... effectus ... contingentis ... ...

mis ... iacysen ... certi ... Arrimorz ...
...tis ... in ... eternas. conuenit denique rebus om-
nibus creatis ... necessarium ... tum ... pro-
... quam ... latini negabant ... ...
... certi ... vocant ... unitate ... diuersa
a principio diuino ... arguit ... tres enim ...
... identitate ... illa ... simpli-
citer ... et in ... necessarius ... et contingentis ...
... amans: ... causa ... extendi ...
principiis ... diuini, et ... heret ...
et contingens sit indenominando, ...
... principiis ... et ... infra ...
... repugnat.

6. Restat dicere ... principiis ...
... principiis, ... potencia denominatiuis ...
... producere, ... recipientem. ... enim
... cognoscenti producere, cognoscere
... amare, ... enim anima ... producit et cognitionem, amo-
rem ... producti ... formas ...
... denominari ... cognoscens et amans ...
... cognoscendi ... amandi ...
hac sententia ... producit ... intellectio ...
... denominationis ... producens ...
... vnitas.

... creatis ... recipi ... de
nouo ... realitatis ... recepcione, ...
... dicere ...
... productio ... receptione ...
... incarna-
tione ... possibilia, ... a ...

proximo quem ipsa nec producat nec pariat. cuius ratio [illegible] cogitare posse [illegible] pro substantia cognoscendi [illegible] [illegible] tam [illegible] in ductione [illegible] [illegible] definiri [illegible] [illegible] quedam [illegible] nominalis [illegible] [illegible] prioritas [illegible] [illegible] conditiones [illegible] [illegible] [illegible] & contra.

[illegible] principiis [illegible] [illegible] realis [illegible] tam [illegible] definitione communi singuli [illegible] omnibus [illegible] Avicenna [illegible] cognouit [illegible] [illegible] principii [illegible] [illegible] contra [illegible] [illegible] respondendum esse [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] informare [illegible] [illegible] aliquid melius [illegible] [illegible] verbum diuinum [illegible] esse [illegible] [illegible] humanitate [illegible] [illegible] nec [illegible] perfectione [illegible] [illegible] nihil aliud [illegible] proprius [illegible]

Quid autem sit [illegible] informare [illegible]

... perfecta ipsi perfectio q^a defuit ... cum (?) ... actualiter ... realiter, quia ... divinae formalitatis, ut alia produceret ab alia: neque ... divinae quod deberet ... principium producibilium alterius ... exerceret ... illa productio: nihilominus quod per dictam illa conditio ... ad ... productionem virtualem quae est ... absoluta ... .

Alia definitio principii virtualis ...

... Alii conantur aliter definire principium virtuale: dicunt enim id esse quod ... virtualiter ... perfectionis ... quod illud exerceat vim et conatum, aut ... communicat productionem. Quod enim communicat ... intrinseca hoc ipso ... et conatum, a quo ... exercet ... quae veluti fructus ... Unde colligunt ... virtuali ... inferri principium ... perfectionem ... esse quam ... perfectionem ... ideo ... negant ... divinae esse principium ... virtuale ... .

Sed ita ... neque principium independenter ab ... productionem esse ... distinguuntur ... realiter a suo producto realiter, ut ... principii ... colligitur a priori distinctio realis a suo producto, ... contra ... principii realis colligere ex reali distinctione ... contra ... principium ... et virtuale ... esse ... distinctionem realem ... cum illo realiter ... at ut principium esse distinctum realiter a suo producto, definiri debet per hoc ... a principio ... per hoc quod principium ... communicet ... exercitio sui conatus

perfectionem quam ipse continet. econtra 2o principium virtu-
aliter dici debet id quod prius quam prius excitat debet adve-
quitatem quam sibi perfectionem communicet. 1o principium producti
[illegible] exercet conatum ut communicet non producendo perfectionem
aliquam. econtra 2o principium 2us [illegible] quod [illegible] exercet com-
[illegible] nec communicat non perfectionem [illegible] solum [illegible] excitat quod
hauriat [illegible] principio virtuali perfectionem.

Ceterum patet minor probatio quo-

[illegible] inde perfectionem ut paternitas habeat a se solam perfectionem quam [illegible]
[illegible], sit aliquid aliud prius requirat a quo derivet ut ab alio, [illegible]
[illegible] ab illo priori realiter distingui debeat, idque [illegible] paternitas
[illegible] propter summam simplicitatem infinita perfectio solaliter [illegible]
[illegible] debet secum identificare realiter omnem perfectionem simpliciter
ab imperfectione, qualis est ille nostri prior a quo derivat et excitat [illegible]
[illegible] derivans a [illegible] sibi [illegible] influat perfectionem [illegible]
[illegible] identitatem realem, nec arguit realem distinctionem ut [illegible]
[illegible] colliges

10

[illegible] motivum [illegible] respondeat facile probat
[illegible] vulgari theologorum axiomate, sit individuum omnia [illegible]
unum ubi [illegible] relationis oppositio sit producenti et produc-
[illegible] sit enim communiter [illegible] quod Anselmi nomine
communiter accipitur, et colligitur ex concilio Florentino [illegible]
[illegible] [illegible] divina [illegible] [illegible] [illegible] theologus no-
mine graecorum patrum [illegible] relationem solam individuum [illegible]
[illegible] realem. Et [illegible] relationem ille producenti et produc-
[illegible] inane erit et nugatorium idea [illegible] [illegible]
[illegible] producenti et oppositionem relativam quam fundat [illegible] produc-
tionem significavit [illegible] productio [illegible] praecedendo.
etiam [illegible] [illegible] realiter oppositio realis [illegible]
quo [illegible] axioma [illegible] apud theologos [illegible] [illegible]

principii producenti et oppositione realis producen-
ti ad productum ut sic infert necessario realem distinctionem ex
terminis: et negatione identitatis accidentalis inter producentem
et productum: minor ultima probatur: si enim alio
modo se haberet idem ac si diceret: individuum omnino sunt
unum et idem ubi habeat productio realiter distinctum ex
opposito producentis aliquid realiter ab eo distinctum: quod sane fieri non potest
cet.

11 Confirmatur 2° nam communis sententia theologorum scho-
lasticorum et conciliorum patrum fulcita docet principium quo personarum divi-
narum est distinguendum adaequate realiter a suo producto quod im-
primis pro parte sufficit efficaciter producti, quod ad totum suum per-
fectum continere posset in aliquo realiter identitate, velut respectu
cessivo producenti; quasi tota quasi de vol. generatio in hoc: unius est princi-
pium id realiter identitatis cum eo dicendum est principium realis pro-
ductionis, quantumvis materiale.

12 Roboratur urgentius communis
incorporata sententia pro qua ducitur una probatio contra Sabellium
reale distinctionem personarum alias traditur hoc argumento ex generatione
productivi: quod probatur in illo dicto maiori: nam patres et concilia
sic contra Sabellium arguebant: pater vere producit filium et
ei communicat perfecte identitatem ut vere producat, seipsum
tamen cui communicant eandem perfectionem: quod rea-
liter ab illo distinguitur, et idem quod distinguitur alius per se ingenitus ab
alio: nihil enim potest seipsum producere. Si [illegible]
realiter communicatur perfecte hoc autem arguit nisi ipsum
aliquid vere producit, accipere suam perfectam ab alio realiter seu
identitate, quomodo distinguatur ab ipso ut [illegible]: ergo debet
principium producentium ut sic distingui realiter a suo pro-
ducto. Sequela constat et maior.

13 minor autem probatur nam

si dixeris patres ecclesiae colegisse distinctionem divinarum personarum ex reali productione, quae versatur inter principium et terminum, realiter distinctum a principio, quomodo [illegible] hec distinctio per productionem sane via convincen[illegible] [illegible] hic enim statim negaret patrem [illegible] realiter producere filium, nec urgeri posset ex eo [illegible] filius habeat perfectionem a patre velut a principio, quod [illegible] maxime dogma fidei: nec dubium est quin patres tam [illegible] in producendi quam [illegible] processionis, quae [illegible] a patre [illegible] perfectionem a principio [illegible] legerint [illegible] distinctionem personarum.

14 Videatur inquiunt concilium [illegible] [illegible] in professione fidei quam refert [illegible] [illegible] de trinitate [illegible] [illegible] realem personarum [illegible] idem [illegible] [illegible] concilium Constantinopolitanum [illegible] generale 2[illegible] [illegible] anathematicat [illegible] Aug. tomo [illegible] libro 2° [illegible] [illegible] [illegible] ipsum impugnat [illegible] principii [illegible] [illegible] ab alio fluxit [illegible] distingui realiter a quo fluxit ipse Cyrillus libro [illegible] in locum [illegible] [illegible] [illegible] ut ab alio [illegible] a quo fluxit, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] realiter ab eo a quo fluxit [illegible] distingui [illegible]

Probatur denique [illegible] principium communicans perfectionem [illegible] producto [illegible] realiter [illegible] producto, [illegible] distinctio realis [illegible] concedi [illegible] [illegible]

latiba producenti et producti: non tamen hac opposi
tione constituit identitas realis, quia quandoque est alia
specie realis distinctio subordinata et clarior [illegible]
nabet in Deo considerare realem distinctionem [illegible]
aliunde quam ex oppositione relativa producentis et producti; [illegible]
nem aliquem vel tam simplicitati summa Dei, quia communicantis [illegible]
aliorum asserentium ex oppositione sola relativa productionis oriri
esse realem distinctionem divinam.

16

Hanc definitionem et similem ingeniosi
plausisse viderim multi hic verterim, nisi per [illegible] defensionem
[illegible] cap [illegible] nunc [illegible] in [illegible] hoc ipso
quod aliquid sit conditio prior [illegible] et exitum alterius [illegible]
[illegible] aliquod [illegible] saltem virtuale, quod debet ad communicandum [illegible]
in se continet et consequenter id quod est posterius [illegible] esse [illegible] intrin
seca [illegible] ab alio principio productivo in cuius exitu prefert
influxus, [illegible] ut sit ad praesentis praecipue conditionis quae definitio
tradita [illegible] explicatur, dum principium virtuale definit, [illegible] quod debet
et excitat aliud [illegible] esse totum [illegible] perfectum, et [illegible] ab alio principio
productivo [illegible] constat [illegible] probatur abunde [illegible] neque [illegible]
esse [illegible] et excitat alienam [illegible] ratione, [illegible] esse [illegible] ad [illegible]
[illegible] et consequenter [illegible] alterius [illegible] praecedenti realiter exitu, [illegible]
ab alio saltem virtuali [illegible] active [illegible] communicanti perfectum [illegible]
[illegible] intentus [illegible] quaesitus [illegible] definitio: [illegible] enim in
[illegible] distinctio realis [illegible] communicandi [illegible] perfectum [illegible]
[illegible] nisi communicatur realiter et absoluta productione Dei
[illegible] enim communicat relationibus suis perfectum virtualiter
[illegible] ab illis realiter essentia distinctis, [illegible] tamen ide [illegible]
[illegible] impugnatio [illegible] adversus Sabellium. [illegible] inde [illegible]
[illegible] hi [illegible] [illegible] enim [illegible]

17

Nec arguitur [illegible] rela

sta qd quae aliud eminenter quam quod principium producti bene ... et absolute ... distinguat ... producere ... implicit ... absolute ... dicere et producta ... per productionem ... quod realiter producit et producitur ... virtualiter aut producit aut producitur, absolute ... quod producit aut producitur, et ... opponunt: quare ... productione ... inferat distinctio ... oppositio realis, ... virtualis.

patres autem et Concilia ... distinctionem realem ... contra Sabellium ... productione, ... oppositionem relative ... personarum ... ex productione ... oppositione ...

Nec obstat quod Sabellius negare posset ... producere realiter et absolute ... ut enim haeretice negaret contra ... sacrae scripturae ... absolute praedicatur productio personarum. Filius meus es tu ego hodie genui te ... aliud ... probandi distinctionem personarum inveniri potest quam ... divina: lumen enim ... in ... mysterio ... supra ... quare ... principium ... contra negantes haereticos id probandum ... loco citato.

Aliorum Confutatio ...

Recentiores alii ... quos alego ... doctrinam ... et principium ... virtualiter ... distinguendi virtualiter ... et in loco ... distinctionem illam explicandi ... de ... quae latebat ut in tenebris ... et ... virtualiter a suo principio: quare ... virtuali ... a principio dicto ... sententia ... virtuali quam ... exercitium ... divinorum ...

rij Constituere putant in productione, s[ed] distintione virtuali contingenti qua necessarius amor introducitur, et ita prius ante [illegible] virtualiter a essentia diuina tres cindiuidui Deus ab omni denominatione liberam more virtualiter distinguitur ab essentia, s[ed] explicatur in productione [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] eadem [illegible] citato.

25 [illegible]. Sed hec sententia [illegible] [illegible] mo breuiter impugnatur 1o: nam aliud est conceptus distintionis aliud productionis: est enim de conceptu productionis ut extremorum distinctio, de conceptu tamen distintionis extremorum non, unius ab alio productio: nam Gabriel et Micael realiter distinguuntur, nec tamen ullus Angelus ab alio producitur. Dices: conceptus distintionis in diuinis inseparabiliter esse cum productionis [illegible] alio productionis: nam in diuinis omnia sunt unum et idem ubi [illegible] obsistat relationis originis oppositio. Contra tamen est [illegible] in diuinis distintio realis [illegible] [illegible] cum productione [illegible], [illegible] productio supponit [illegible] nostro distintionem et [illegible] ut sit principium debet esse prius [illegible] producto, prius autem esse [illegible], nisi [illegible] esse distinctum, ut communis sententia fert. Ergo recte definitur productio virtualis per distintionem virtualem.

26 [illegible] realis productio necessaria personarum diuinarum in recte definitur per hoc quod una persona distinguatur realiter ab alia, s[ed] per hoc quod una sit ab alia, in [illegible] hoc infertur recte distintio realis personarum: ergo productio virtualis diuinorum [illegible] definitur per distintionem virtualem, sed [illegible] [illegible] realiter identatorum, s[ed] per hoc, quod una formalitas virtualiter sit ab alia. Ergo distingui virtualiter definitur per carentiam identitatis [illegible] s[ed] per exclusionem [illegible] communicationis intrinsece; produci vero [illegible] apte definitur: ergo productio virtualis inepte definitur per distintionem virtualem. Cetera que contra sententiam hanc urgeri possent videantur loco citato.

22 Authores allegatos n° 19 more imitantur alii, alii intentionis adducunt productionem virtualem equivalentem libere et reali productioni, quatenus perfectio divina formaliter ingredita realiter perinde prestat denominationes, quas requirunt in creaturis ad realem productionem, ac si reipsa produceret. Aliter ipsi proquare liberta divina actualem exponunt per liberam et continuam productionem et applicationem virtualem actus necessarii preexistentis, quem ultra applicatum et unitum tanquam virtualiter ad denominandum actum, necnon Dei liberae voluntatis, ut clarius et vero quidem in primis productis perinde tamen actus necessarius Deus denominat ac si re ipsa denuo produceret contingenter aliquid actus ampliius dubitabo de.

23 Dico hanc sententiam repelli primo quoniam hic dicitur, donec explicetur in eo quo praedicato divinitas aequale ad reali productioni 2° prius in primis productionem reali productionem cum explicatur manet. Nam Dei primo productum quod nullatenus est realiter perfectibilis, adeo aequalet omni cumulo causarum quibus accedunt necessarii: desta enim exitu esse solo longe melius, quam simul repliceat alternativa virtus ad unum exitum incumueret. Quoniam tamen ideo Deitas cohortis sententia dicatur esse productiva virtualiter de novo inproductae longe entitas absoluta Dei distincti perfectioni suis creaturis in numeri aequalet, quoniam ideo divinae perfectiones absolute distinguantur intrinsece et realiter, et ostendemus. 3° saltem ultra cognitionem virtualiter indivisibili. Deus potest omnia creata cognoscere circa quae tamen ... nullius intrinseca conditiones realiter distinctas, quibus omnibus unicus divinus actus intrinsece et virtualiter in sese aequalet. Quod quibus aequivalenter creaturarum astruitur Deo convenit virtualiter eamdem creationis denominatio

24 Quinto reiicitur, non Deum repugnat accedens peccatum corporis, et compositio virtualis in eorum sententiis, quam ... nuntius habet Deus eaque perhas imperfectas creaturas continet

[illegible] tn̄ ē incapax imperfectionem, quæ [illegible] denominationes [illegible] ut attingant [illegible] denique quod prouenit [illegible] contingentia entitatiua [illegible] includere [illegible] imperfectionis, [illegible] possibile esse [illegible] contingentis virtualis, æqualentia entitatiue contingentis. [illegible] productione virtuali [illegible] explicari [illegible] aliquo modo [illegible] ab alio [illegible] diuina [illegible] nulla [illegible] ab alio [illegible] contingenti [illegible]

25 [illegible] denique [illegible]

[illegible] repugnant etiam virtualiter, [illegible] formaliter [illegible] imperfectiones [illegible] repugnat [illegible] causalitas virtualiter [illegible] aliquid esse contingens [illegible] productio formaliter affert imperfectionem et limitationem [illegible] dependentiæ ab alio [illegible] sicut [illegible] imperfectionis [illegible] virtualis entitatiua contingentia Deo conuenire [illegible] productio virtualis [illegible] contingentia formali [illegible] cum [illegible] entitate [illegible] Concedi tamen [illegible] diuinæ [illegible] de voluntate. Caput 4.

Explicatio legitima prioritatis et productionis virtualis in genere.

26 Arbitror prioritatem virtualem et productionem intelligere sic [illegible] explicari: prioritas virtualis [illegible] habitudo, quæ si conciperetur inter extrema realiter distincta sufficeret ut intelligatur prioritas realis [illegible] ita [illegible] prioritas [illegible] habitudo, quæ [illegible] inter extrema distincta realiter [illegible] esset intelligatur prioritas [illegible] realis, [illegible] principii producentis aliud: [illegible] utraque prioritas explicatur sic: [illegible] habitudo quæ solum distinctione realiter [illegible] inter extrema [illegible] prioritas realis,

uete ingenere [illegible] digitatim relatiua, et de hac [illegible] eternitate loquemur.

. Sunt ergo comparandæ priori-

27 tates virtuali extra, ac etiam prioritati reali, et exemplo procedentes ex prolationibus singulis ea conueniunt ad rei, sine illa illud deficiat propter distinctionem realem extremorum. ut in illa [illegible] prioritas realis. [illegible] ingenere, [illegible] actiua, prioritas [illegible] prioritas virtualis [illegible] ingenere [illegible] actiua prout sunt extra prioritati reali quæ vocantur ad [illegible] prioritati virtuali. [illegible] prioritatem [illegible] respectu relationem conferat cum [illegible] prioritate reali [illegible] creata [illegible] proprie [illegible] abstracti prædicati [illegible] prioritati communibus solummodo diuinæ deest distinctio realis diuinis relationibus [illegible] [illegible] personalitatum recte concludetur [illegible] distinguere [illegible] prioritatem [illegible] virtualem [illegible] relationem [illegible] productionem [illegible] a ministerio virtuali.

. Confirmatur [illegible] hac etiam

28 [illegible] alia [illegible] recte demonstratur [illegible] perfectionem inter [illegible] realiter identitatem, [illegible] et personalitates diuinas non solum æquali [illegible] [illegible], ut sint realiter æqualium [illegible] intrinsecè [illegible] nihil deest [illegible] realem distinctionem, æqualitas enim realis communicatio totalitatis in [illegible] perfectionis inter [illegible] realiter distincta [illegible] infinitè perfecta, sine perfecta [illegible] nullius imperfectione finitis, [illegible] cum personalitates etiam sit infinitè perfecta iuxta sententiam [illegible] perfecte relationibus [illegible] quantitate [illegible] perfectionis, et consequenter nihil [illegible] ad realem æqualitatem [illegible] deficiat præter realem distinctionem extremorum. Sunt ergo virtualem et [illegible] realem.

29 . [illegible] inferior [illegible] quo [illegible] inter [illegible]

[illegible]

nos reali; id intelige ex eius hac ex distinctas respectiva
titudo per oppositam similis habitudini quae repitur inter materiam
malretiam realiter distinctas, solum hoc dato discrimine quod inter
hec est distinctio realis secus tamen inter fractiones divinas, to
ciis id habent habitudines ad invicem virtualiter inter se in divinis
divino: sicut enim inter istas creaturas invicem distinctio
realis cum addito scilicet virtuali et cum quod, quam bene
generi distinctio reali simpliciter dicte, et sit habitudi
nes alie quae requirunt reale distinctio, ut absolute dicta,
absolute negentur in divinis, tamen inter se conferunt tamen
sit conaddi [illegible] si virtualiter, si loco distinctionis realis
absolute, succedat distinctio virtualis inter extremos: hinc

Eius enim etiam quod dico, ut obtinetur
regula, et excludunt alie virtuales habitudines
quae Deum dedecent, quod praeter distinctionem realem et ignorantiam
Deo deficit aliud aliud ratione, negatis ideas habitudines creat-
uras quia praesupponunt in Deo inducunt principiis activis liberum attributo
rum, et personalitatis i et sit in divinis non solum deficit distinctio
realis a personalitatibus, ut illas liberi producat et illas ei de-
ficit indistincta tamen a libertate quam ab his personalitatibus quae sunt perfecta
vita et personalitati deficit continentia, sive non existendi capacitas hab-
itu de causa similes alias habitudines intrinsecas, negas virtualiter Deo
convenire facile demonstrabis. Capitulum

Clarior ad ex priore virtualis et pro distinctione
virtuali ex positio.

Ex his clarius adhuc defi-
nire possumus quod sit prius altero virtualiter et quod sit principiis pro
ductibus alterius virtuale, quod per analogiam ab eo quod est prius ad quod sunt
principiis realiter activum, ex plano deducitur prius igitur virtualiter est id
quod licet careat aliud distinctione ab ipso virtuali [illegible]

ubi alii definiunt sit productionis ut existat aliud, & eadem in idem recurrunt. posterius autem est id quod existit in se, quoniam existit aliud virtualiter aliquo distinctum quod est necessarium: ex definitione proportionaliter tenet accommodari relationibus virtualibus virtualiter. similiter id quod est virtualiter principium a quo virtualiter distinctum existit, sive in eius aliqui producit esse, quam prius continebat, in eo in se, de virtualiter ab eo distinctum: & quoniam per prius continet aliquid virtualiter ab eo distinctum quod posterius existit in se. productum autem virtualiter est id, quod postquam fuit in potentia virtualiter a principio realiter in se existit in se, sive quod postquam fuit possibile per conceptum virtualiter distinctum in priori quodam signo formaliter existit in se. sicut enim est ante quod fluit et continetur formaliter et emanat a quo, sic ea quae continebat prius et existit in potentia emanatione quadam posterius quod prius erat de illo est posterius est.

32 Colliges ex dictis producens et productum virtualiter cum producente productoque realiter in multis convenire: primum ante mentis operationem quod productum existit in se posterius, et principium supponit aliquid esse quod ab ipso prius, ut est quaedam priori fundans causalitatem. quoniam existit id quod est prius, existit aliud quod est posterius. 2° conveniunt in eo quod antequam ... formaliter existant in se, dantur in statu possibilitatis et non ... ratione existendi in se in signo posteriori, quae possibilitas intrinsece fundata illius possibilitatem ... in signo priori et ... ut existat posterius, et distincti sunt ... relatio divina necessario.

33 3° conveniunt quoniam realiter et virtualiter producens est posterior ... majori quam includenti ... et posteriori ... concludenti ... excludenti ... convenire ... principio praedicatur. et ... definitionem principii producti, sive ... alterum ... quam virtualiter convenire. sic principium

productio vel ut in actu in quo ratio sui nunc tantum, ergo potuit illa

quae ex parte potuit sustinere personas quae procedunt in eo tales esse

saltem virtualiter distinctas secundum diversas adaequatas rationes principii

principij realis et virtualis petit secundum principium reale distinctio

realis principiorum, et virtuale distinctio solum virtualis tamen

34 Denique rogabis quomodo distinguantur

alij intentionalis. Respondetur esse capacitatem cognoscendi et

denominandi quod nos cognoscens aut amans actualiter terminetur

realiter in distinctos terminos, scilicet personas ut liquido in illa

capacitas. alias ita definiri posset per virtualem intentionem, quae

cum necessario amici desiderio ut persona reali intentionali, quae realiter

distinguatur ab actu cognitionis et amoris. Sicut dividitur in

potentiale solum intentionalis, scilicet capacitas, quae unitur amore

disparatas scilicet unitas et non productas, et in diversis scilicet quae est

nihil per ordinem ad actus virtuales distinctos producti, est et quo

differt a potentiali intentionali ratione suorum terminorum.

35 Quod si quaeras per modum realis

quae capacitas habet fundamentum physicum tum etiam intentionale: ita

fieri dicitur aliquid quod producit immanenter actum vivum: ut

tamen intentio realis appellatur actus cognitionis et amoris, quae

extra producit in habitu reali, quidem ego fateor et inclinor ad

idem tamen etiam de ea Dei multos nominari ac acute in aliqua de hac

controversia decernemus.

36 Pro coronide scilicet quae aeternae sanctitates solo

productionis concedi potest unum esse prius actus ab alio

productum quam aliquando? Respondetur eaque sola vera distinctio

ratione distinguitur, quae obiecta non sunt tanta Trinitas est eorum

personae Dei in aliqua distinguitur, nisi formaliter obiective et

extrinsece distinguuntur, etiam distinguentur virtualiter distinctione solum

intentionali virtuali, quod est ratio de perfectionibus divinis,

mo agnono: quod [illegible] ... [illegible] antea
[illegible] fratitate solum [illegible] [illegible] [illegible]
requirunt [illegible] intrinseca [illegible] prioritas
aut productionem exercere solet [illegible] ad [illegible]
[illegible] in ord[ine] reali [illegible] [illegible]
denominet ab hac extrinseca prius aut posterius [illegible]
[illegible] in ord[ine] cogniti [illegible] causalitas aut prioritas [illegible]
[illegible] reali [illegible] et consequens [illegible] quod [illegible]
[illegible] intellectu [illegible] distingui [illegible] aliquid cognitum [illegible]
et ab [illegible] prius aut posterius [illegible] aliquid [illegible]
extrinsecè denominatur ex ipsa cognitione.

Disp[utatio] [illegible]

An ut Deus liberè velit constitutivè requiratur quod pro Dei velle aliquid producat.

Sententia negativa proponitur.

1 [illegible] 1° [illegible]

Preeminentia [illegible] Dei libertatem exercere posse, [illegible] realiter productum in manente intra Deum [illegible] quasi [illegible] Deus enim [illegible] et [illegible] realiter [illegible] incompositus [illegible] perfectio [illegible] ductione [illegible] realiter [illegible] [illegible] [illegible] Deipsa [illegible] in productum realiter, et [illegible] distinguunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infinitos [illegible] [illegible] [illegible] libere [illegible] aliqua [illegible] aliqua Dei productio [illegible] ad [illegible].

2 2° [illegible]

Deus [illegible] liberè [illegible] [illegible] infernum [illegible]

[illegible]

uirtute ... Dei reali ... producens ... ad extra quo
[illegible] moralis libera ... sicut producit ipse ...
[illegible] nihil enim creatum ... Deus [illegible]
... efficacissime ... [illegible]
... actione ... [illegible]
alios actus immanentes ... efficacissime ... [illegible]
... diuina libertas ... efficacissimam [illegible]
... indicat ... Deus ...
... nullam ... realiter producat.

[illegible] ... non dicit ... liber ... actiua ... absque ... diuinorum ... libertas ... differ[illegible] ... [illegible] ... uniuersaliter ... uolitionis ... iustitia ... uoluntati libere ... producere ... efficaciter ... Deus ... amare ... actiuitatem ... [illegible] ... producentem ... essentia ... realiter ... anima ... cognitione ... amori ... [illegible] ... libere amori diuini ... producit ... Deus amare libere ... producendo realiter ... amor Dei ... realiter producentis ... [illegible] ... libera ... absque productione reali ... libere ... creata ... dependentiam ... actione Dei

Dico ... [illegible] ... uoluntate ... [illegible] ... controuersia ... [illegible] ... libere ... producendo realiter aliquid ad extra contingenter ... [illegible]

cuius

aserunt, illa sententia prior ea [illegible] quae [illegible]

est ut asserunt [illegible] liberi Dei [illegible] divinae illi

[illegible] ad [illegible] producit, adeo quod dependens [illegible] vel

[illegible] metaphorice.

Nos 1. sententiam sic: [illegible] Docenti D[illegible]

[illegible] liberum [illegible] producere creaturas, et [illegible] divinae

libertatis exercitium [illegible] voluntatis internas, quae [illegible]

[illegible] [illegible] efficit et [illegible] defectibilis [illegible]

imperfectionem dicunt, [illegible] exercitium [illegible] libertatis de facto [illegible]

[illegible] in perfecte [illegible] sententiae [illegible] authores [illegible] de [illegible]

[illegible]. 2. sententia docet exercitium [illegible] constitui, [illegible]

[illegible] Dei, [illegible] quo Deus aut [illegible] amorem, [illegible]

[illegible] actione contingenti; quae res producunt [illegible]

sententia [illegible] intelligunt, [illegible] adversis authoribus [illegible]

[illegible] relata fuit [illegible] [illegible] sententiae nomine [illegible]

[illegible]. [illegible] 2m [illegible] libertatis divinae [illegible]

[illegible] [illegible] extrinsecus fuit effectus, [illegible] fundamentum

[illegible] et indivisibilis ab extremis realibus extrinsecis denotantis,

[illegible] comparative conceptu [illegible] comparat [illegible]

[illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] Huic extra [illegible]

sententiae [illegible] [illegible] denotative

[illegible] communis omnibus [illegible] opinionibus [illegible]

exercitium [illegible] deficientis [illegible] realiter [illegible]

[illegible] identitatis adequate [illegible] Deo [illegible] realiter [illegible] contin[illegible]

[illegible] ergo exercitium libertatis includit [illegible] ad [illegible]

[illegible] productus.

Contraria [illegible] sententia [illegible] con-

gruentior [illegible] ut exercitium Dei [illegible] [illegible]

[illegible] amoris [illegible] constitutivum Deus [illegible]

[illegible] [illegible] ad eo realiter distinctus, et in [illegible]

respectu illius non in ea productione fundati Deus n. adaequate
 rationis cognitionis et amoris adequate reduxit ad aliquid intentum
aliud in productione et id infinite adequate ad Deo, quod ipse cum meas
sententias inquirens dixi de libertate Dei. ... Confirmant autem
argumentum similem inferunt de benevolentia animo ...

Probationem unica attingam et respondeo
ornatus: quod est simpliciter aeternum et indistinctum realiter adeoque
non produci neque extra Deum: ergo potentia Dei libera extrinsecus
vere debita ad producendum inferiorem creaturam ... aeternitate
per se ... et exercetur per liberum actum Dei realiter indi-
stinctum ad eos quare nullatenus esse potest aliquid productum extra Deum
nisi ex eo quod Deus sive ... infert ... aliquid extra pro-
ducere quandiu libere uoluit. Confirmatur maior contrarium ex de-
fensione existere; alias probabo omne quod a Deo distinguitur intrinse-
ce eius fieri, quae tam simplicia sunt, ut ... in utraque parte
obtinerent. Minor autem constat communibus sacrae scripturae
locis quos statuis praescientia, electione, praedestinatione de
libera gloria ... ad ... operare ... de libera uo-
luntate sectione 9.

Confirmatur minor quia ipse Deus est ab
aeterno praeuidens, et libere decernens sua libera ... in
aeternum et ... in ... bene certi-
tudine diuinae praescientiae quae efficacia ...
tate decretorum Dei praeuidentis ab aeterno, sunt ...
Deus praescientia ... : nam si ... pro-
ducit uideat ad decernendum, et ... prae ...
cognoscendo certo ... infrustrabilis ...
in nobis id ...
quae minor ... solet, loquendo ...
Con ... diuino.

Cap. 2um

Excluduntur effugia contrariae sententiae affirmantis.

quod de huius argumento
respondebat abunde reiectis d. 6 denuo tantum non tamen denuo
res habet ipsa actione creata quia facta ab aeterno quare haec aeterna
actione [illegible] exercebitur ab aeterno ipsa vera producuntur
[illegible]; quoniam illius exercitii identitas adaequate cum Deo contra
tamen [illegible] et hinc efficaciter sententiam urgeo: namque omitto [illegible]
quae ibi praeoccupavi n.o 12 denuo [illegible] quod actio creata
in tempore realiter distinguitur a productione creata [illegible] distinguitur
ab aeterno [illegible] quam ad extra realiter producerit [illegible] ab
aeterno [illegible] ad extra productum. [illegible] probatur
ponamus enim duplex momentum quod appello [illegible] ponatur ita actio
in momento C fisice praesens, [illegible] momento [illegible] proxime
[illegible] momento C. hinc sic argumentor. quod actio creata [illegible]
fisice praesens instanti [illegible] hunc [illegible] denotat [illegible] in in-
stanti C realiter ab actione distinguitur [illegible] instanti [illegible]
[illegible] futuritio de praesenti, [illegible] enim [illegible] futuri-
tio [illegible] actio [illegible] praesens instanti [illegible]
[illegible] realiter futuritio realis
actionis [illegible] actio: [illegible] extrema creata [illegible] in eodem
momento [illegible] praedicata realia distinguuntur
inter se realiter.

11 Dices [illegible] futuritio distinguatur ab hac actione quae
[illegible] denotatur, [illegible] cum Deo sed [illegible]
creatis [illegible] quae res ipsa [illegible]. Contra tamen [illegible] [illegible]
[illegible] contingentiae [illegible] [illegible] distinguuntur
[illegible] simul [illegible] ab aeterno [illegible]
[illegible] futura [illegible] denominatione [illegible] [illegible]

tentus [illegible]: ergo ab aeterno fuit actu praesens aliqua ratio formali tum sine praecedens aliqua futura denominat tota collectio futurorum intentio [illegible] aeterna duratione [illegible].

12 Nono sic arguo: momento [illegible] nihil contingens a Deo realiter distinctum [illegible] actu [illegible] praesens Deo [illegible] ac [illegible] instans [illegible] momento [illegible] praeteriti [illegible] contingenti aliqua futuritio formalis sive ratio formalis aqua denominatur futurum [illegible] a Deo distinctum existit in momento [illegible] ergo existit in tempore [illegible] distinguitur realiter futuritione formali rerum omnium contingentium et praesentium in tempore [illegible] quae futuritio praecedit in tempore [illegible] formali [illegible] futuritio rerum aeterna distinguitur realiter ab omni creato [illegible] idem adaequate cum Deo. Confirmatur: futuritio rerum omnium [illegible] distinguitur a decreto libero [illegible] praescientia Dei quae ex hoc cap. contendimus esse praesentem ab aeterno [illegible] indistinctum a Deo, nihil ergo prodest adversarium supradicta solutio [illegible] dixi [illegible] D. [illegible] 33 et [illegible] 6 de praedestinatione a[illegible] 2[illegible].

13 Respondebis futuritionem aeternam esse carentiam praesentem rerum [illegible] exist[illegible] creata simul et existentia creata posterius existere. Contra tamen [illegible] eadem existentia creata praecedant sui carentiam et carentia [illegible] posuit existentiam et [illegible] cum existentia [illegible] et tamen eo casu [illegible] denominatur futurum [illegible] praeteritum [illegible] idem sit [illegible] existere, et illius carentia [illegible] dicere: erit carentia prior [illegible] quae [illegible] existentia: contra [illegible] haec et posterioritas est contingens [illegible] existere [illegible] ergo aliquid aliud [illegible] denominat illa carentia prior [illegible] existentiam, quod erit ipsa futuritio. [illegible] hoc nihil aliud esse [illegible] quae [illegible] in productum et [illegible] liberum et contingens [illegible] existentia vel [illegible] ratione [illegible].

14 Dices futuritionem esse co-

carentia, quae non existit, quia non existit creatura. Contra tamen est, et [illegible]
tale: quod carentia rerum existentium non est aliquid [illegible]
distinctum realiter per aliquod ens positiuo remouente rerum existentiam
ab aeterno, ut supremo [illegible], ut probatur a me [illegible].

Dico ab aeterno nihil creatum positiuum exi-
stere, quia omnium impediat existentia creaturarum, quae negatur ulla ca-
rentia creata, per quam complicatur aeterna futuritio rerum contin-
gentium, sicut libera creaturarum actiua carentia non distinguitur a pri-
mo positiuo Dei libero, quod identificatur adaequate cum Deo, per quod effica-
citer decretatur ut non existat aliqua creatura. Sicut existentia Gabrielis connotans
causam decretalem ad non producendum ad momentum [illegible] fuit carentia
Gabrielis [illegible] non [illegible] praecise proxime fundatur negationem
veram intentionalem, quia cum veritate negatur existere Gabrielem: ideo
per nec distinctum ab ente positiuo, nunc verificatur extra Deum: ita aeterna
futuritio contingentium, si consisteret extrinsece in aliqua carentium, quae
sit actualiter extra Deum: oppositum vero est adaequate cum Deo.

Aliter 2° probatur praecipua conclusio;
nam: ad perfectionem Dei summe spectat posse rerum universitatem ab omni
creatura imperfectione condere, quo casu solus ipse Deus sine consorte constitu-
eret rerum universitatem: sed eo casu Deus perfectissime suas liberas [illegible] decerneret,
quin aliquid realiter a Deo productum et distinctum existeret: quod decernere [illegible]
creata per aliquod indistinctum et improductum absolute realiter a Deo. Con-
sequentia: et minor: nam si [illegible] Deus existeret cum [illegible] carentia
alicuius, sicut eam quam fingis, inueniret in universitate rerum aliqualis
imperfectio: nam quaelibet ex [illegible] caret aliqua perfectione
omnibus [illegible] carere non leuis est imperfectio, quia propter [illegible] in rerum uni-
versitate [illegible] imperfectione [illegible] Solus Deus per-
fectiones omnes actu possidet, [illegible] quibus carere esset imperfectio
[illegible]; maior autem ex me probatur [illegible] de perfectionibus diuinis.

At, modo confirmatur breuiter

vel perfectione, et pertinet ad eius [illegible] solo [illegible] alius stabilitate; ut summe felix [illegible] vivat: itaque ad imperfecta dominium spectat imperfecte. Deus potest aliquid liberum [illegible] identitati [illegible] de natura et actibus disponendo aliquid imperfectum aut malum a Deo distinctum, etiam sub divisione [illegible] Dei summe independentis: [illegible] quo Deus exerceret [illegible] absolute posset [illegible] constitueret exercitium [illegible] per aliquid [illegible] identitatem cum Deo, quod [illegible] enim in eo certa [illegible] [illegible] liberum exercitium divinae voluntatis [illegible] aliquid a Deo distinctum ad extra productum [illegible] Deus [illegible] actus [illegible] liberos quae creas [illegible] et [illegible] [illegible] affectus liberos exercere solet quod diversitas per aliquid intra identitatem in Deo debet explicari cum [illegible] [illegible] diversos eorum actus [illegible] aliorum [illegible] actio [illegible] liberi [illegible] liberi [illegible] [illegible] capitulo ultimo disputationi 6.ª de voluntate.

17 Arguitur oppositum 1.º minime nos solicitat quia d.º 4 de voluntate probavi necessario distinctionem [illegible] denominativam conseruari [illegible] hec opposita [illegible] necessitatis et contingentiae: 1.m enim soli entitati simplicis, alterum vero 2.m quod soli denominationi libere volenti [illegible] convenit reduplicative. Sicut enim distinctio [illegible] simplicitati divinitati praestat, et unitas essentiae cum multiplicitate personarum sine [illegible] fidei est; sic in misterio divinae libertatis aliqua distinctio [illegible] quoad denominationem praestat ut necessitas entitati cum contingentia denominationis [illegible] cogereat pollent [illegible] [illegible] [illegible] arguebatur [illegible] de voluntate [illegible] intelligit Deus immote liberum [illegible] quoad agendum independenter ab affectu libero [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Disputatio 7 [illegible] ad alios

Liberos Dei actus communes [illegible] [illegible] ab essentia distinctos [illegible] productos [illegible] ad extra [illegible]

cap. 1um

Afirmant Scotistæ

Huic controuersiæ solum pat aditus in sententia nostra constituenti liber. solum per aliquid intra adæquate Deo neque in sententia constituentium de ipsis Dei liberis saltem inadæquate per actionem aut aliquid [illegible] apertum est in Deo dari per quod realiter extra mutatio fieri libere procedit, ex qua libere diuinæ uolitiæ contingentia tota sumitur in hac sententia: nostra tamen in opinione dantis esse quod ad actus liberos adæquate [illegible] intra Deum, sit uti[illegible] aliquid principium, aut per productiuos quem [illegible] creat denominationes libere uolentis esse [illegible] continebant in priori signo quo Deus [illegible] abomni denominatione libera uolentis aut nolentis, et ab actu ut traducat eas ad actum 2um exitum posteriorem. hic est quod [illegible] iuxta principia nostra dificilius et pertinet ad scrutandum [illegible] actiuas pro diuinæ cognoscentis et amantis.

Constat autem [illegible] omnem [illegible] et [illegible] ab actu distinguendo realiter aut uirtualiter in nostra cum fundato in re, si aut erit mera [illegible] logica siue in repugna [illegible] negari neque etiam actu puro perfectissimo quo [illegible] indistincte esse ut [illegible]; de qua per modum [illegible] [illegible] communi actualitati summæ: [illegible] [illegible] per logicam [illegible] ad amorem liberum, indistincte ab ipso, debet in esentia [illegible] cognoscendi et amandi liberè, [illegible] [illegible] liberi denominationibus et ab eis adequate distinguit quaris prout negatio aut afirmatio ab authoribus distinctos [illegible] actus Dei liberos, [illegible] conceditur aut negatur [illegible] cognoscendi et amandi libere ut [illegible] nostro saltem uirtualiter aut [illegible].

Attamen in omni sententia

quaestionis definiam modo ut discernas inter positionem proximam et radi-
calem intellectus essentiae, et voluntatis, et inter quas fas est emanare
Verbum scientia et amor; scientia vero et amor oriuntur ab essentia
similiter atque ab intellectu et voluntate, quae dimanabunt: et tamen
proxima possunt distinguunt obiective ab illa sunt idem omni
modo si distinguuntur per conditio quae amor emanabit ab essentia
male per intellectum et voluntatem: tamen si distinguerent, tamen erit omni
conditionis et amoris ab essentia, quae ab intellectu et voluntate pro di-
re. Constat inde quod divisionem intellectus et voluntatis, quae rationes et
amoris Verbi: Deus enim se intelligens et amans ut quod idem pro-
venit a se intelligens cognoscere vero et amare Verbum neque enim progre-
di habeat, qua Verbum cognoscat aeternum, et hic identitas Verbi cognitio-
nis et amoris, quod denotat amans et cognoscens. Ergo duobus animus
voluntas et essentia Dei distinguatur a cognitione et amore Verbi
pro saltem virtualiter, aut extra rem, propterea quod intellectus
per radicalis aut proxima cognoscendi et amandi Verbum neque
aeternis distinctionis pro loquar privatim de principio seu per produc-
tione solum extra rem. Ergo quod aeternis dicatur de productione Verbo
pro aeternis propositione servando de productione relationes ab
essentia dicendo, si in se sententia quae non distinguit realiter essen-
tia nec relationes nec Verbum denominans cognoscentem et
amantem.

4 Et quia scholastici qui distinctionem extra rem propugnant
inter essentiam et attributa divina, consequenter et a fortiori di-
cunt extra rem distingui voluntatem intellectum, et essentiam, ab omni Verbi
pro cognitione et amore, et consequenter inde contra hoc efficiendo
... ad actus Verbi cognitionem et amorem emanandos in ... ope-
rationis immanentis operationes, ex hac sequuntur prius extra rem continetur
quasi propositio oriuntur cognitionis et amoris ab essentia Verbi pro-

Du-

duci per intellectum et voluntatem externa rei. Quae sententia adversariorum sic
pro suis (Theodorus ... mihi ... allegatum ...)
(Durandus ... de Deo uno de [illegible] quae sequuntur ... quos affert
pater Corneiro ... q. 2 dubio 2 n. 2.

Probatur ab eo ... nec ... difficultas inadmittendo distinctione divinarum perfectionum ex natura
rei, quae introductione divinorum ex natura rei de amor et cognitio
praesertim contingentes externarum distinguitur iam ab essentia, quae ... ad
cognoscendi et amandi, sicut et relationes etiam ab essentia distinguuntur
atque ab eadem ex natura rei produci dicuntur. Consequentia patet. Minor pro-
batur argumento ... Scotistis distinctionem ex natura rei ponunt
inter essentiam et attributa et relationes intra ... divinitatis ... atri-
buta, quae non opus est hic ... Maior probatur et sicut est
distinctio solum ex natura rei non est distinctio realis simpliciter quae
sola ... ita nec productio solum ex natura rei ... pro-
ductio realis simpliciter, quae solum ... divinis ...

6 ... nomine per producen-
tes ex natura rei solum significantur actus ... aut radix ... fundamentum
... sese cognitionem et amorem ... et posteriorem ex
natura rei, cuius signum est quod per veram causalitatem adscribunt actus
... fundato ... tamen ... quae intellectus et voluntas et ...
intelligendi et amandi libere sunt actus et radix et fundamentum ...
... sese cognitionem et amorem libere, cui solum ex natura rei per
veram causalitatem adscribunt actus ... docet quod Deo concedi
... cognoscendi et amandi libere producendo ex natura rei libe-
ros actus ... fuerant in signo priori ...
... admitti distinctione ... concedi ... in ...
ex natura rei, ... denominatione per actus distinctos ex natura rei,
... tamen productos aut creatos, ... solum ... universalis
... admitti ... alique ... rei admittunt

Cap. 2um

An actus Dei liberi supponunt potentiam actiuam quia producant ex nihilo

Ut confusionem in ipsa distinctione caueamus obseruo 1° significari posse nomine productio[n]is terminum rei: 2° significari posse productionem, quae maiore quam productio rei, minor autem productione reali de qua loquor d. sequenti: 3° significat productionem quae fundatur in obiecto, siue tendentia productionem rei de qua dicam d. sequenti. Denique significat eo nomine productio quae non sit productio sine natura rei, de qua est simpliciter et absolute productio, ... denique quae sit productio formalis, et ... est potentia, et quae dicitur in rebus independenter a cognitione mentis. et eodem sensu terminus distinctionis quae dicitur terminus rei.

Si ista distinctio quae productio, quae dicitur terminus rei sic accepta, quam non satis intelligo ... haec enim in acceptione productio ... a dicto diuino proprio concedit ... illa se, ... distinctione minime cogitasse. ... solitus scio ... distinctionum alia, ... nisi quae Scotus ... admittit inter ea quae distinctione ... ideo ... in 1° ... 3° d. 2 ... cap. 2 dixi distinctionem Scoticam fuisse distinctionem ... quae ... grauis ... Scotistis. Ideo ... de productione cognitionis et amoris ... distinctionem ... terminus rei, quae ... Scotus ... productio ... de qua loquor d. sequenti.

Productionem autem et distinctionem terminus rei ... actionem cognoscendi et amandi ... relationem diuinam ...

a essentia rei et cum eadem sit in re producta et prin-
cipio: probatur quia non sine contradictione est distinctio sive
productio realis alicuius divinae formae ab alio sine identitate
realis utriusque, sine mutua formae productio, et consequenter
requireret oppositio relativa: repugnat productio
divinae sive necessaria sive libera quae sit ab alio productio ab-
solute, cum quo realiter identificatur, alioquin relationes oppositionis
et ideo realem distinctionem haberent, ut nemo catholicus
negat; quod nec scientia nec amor liber nec relationes a radio
priori uniuntur productioni divinae quae manant a natura rei. Consequentia constat, et ma-
ior.

Minor vero probatur, quia Patres et Concilia colligunt
realem distinctionem et oppositionem personarum ex solo capite productionis
productionis sicut in a parte rei quae si fuerit actus vere productus ab
essentia contra rationem essentiae non produceret amorem liberum in
essentia et realiter amor liber probatur a parte personae divinae
arguebant Patres aeternitatem esse Patris generationem, et Filium esse Filium
in a parte genitum: quod Pater realiter est Filius: nullum enim productum
est Pater aut primus actus habitus in mente; ideo dico necessario per-
fecte absoluta ... relativa dicere Sancti Patres ex rei
productione colligisse realem distinctionem, non autem ex productione
rationis solum ex amore rei contradictione est.

Et confirmatur secundo, Sabelliani
negabant realem distinctionem et realem personarum, quod theologi
ipsi redarguebant: personae divinae vere producuntur a parte
rei personae quae sunt a parte rei tres personae distinctae; ad hoc argu-
mentum esset inane contra Sabellium, si esset scholasticorum sententia
vera, respondere probaret enim Sabellius distinguendo conse-
quentiam: sunt duae personae distinctae solum ratione, concedo consequentiam,
quod sunt distinctae realiter, nego consequentiam: non ex productione est so-

inter distinctio quae dicitur ex natura rei, quae minor est reali distinctio: de hoc neque Scotus neque alius respondet, nec patres respexerunt ... quod productio semper est ab alio ...
neque autem esse realis.

12 Respondeo 2° productionem personarum esse realem productionem ... solum esse productionem ex natura rei contra ... confirmatio 3° si consideretur productionem existentem a parte rei quae ... realis et absolute distinctio ... intellectus ... enim ... distinctio productio sit realis ... a parte rei ... et proprie sine ... nec enim patres aliunde probant distinctionem et productionem realem personarum nisi quod pater ... et quia ... pater et ... producit filium; filius autem ... productio ... ab ... realis ... productionem esse ... rei ... nec ... a parte rei: deinde ... negat ... productionem ... erit forte catholicus ...

13 Dices Scotum concedere distinctionem ex natura rei ... distinctionem ... a parte rei dare negari ... distinctionem ... realem: ... respondeo ... distinctionem ... et absolute ... proprie ... distinctionem ... concedere ... et propria distinctio in divina ... realis ... propter eam distinctionem ... superiorem ... distinctio ... ex natura rei ... distinctionem ...

ut

ut suo loco mox videbimus. Dist.

An in Deo sit activa potentia utilis a qua productiones creaturae producantur. cap. 1um

Variae sententiae referuntur.

De hac difficultate recentiores alii silent quam quos sit [illegible] utilis sit in ea disputandi leges, et de universa theologia nimis utilis sit igitur utilis inquirendum an inter recentes sit potentia divina sit principium actibus utilis divinae actus nomine principii productivi significans uti quidam abstrahens actualitate [illegible] quorum primarium dicitur et absolute potestas [illegible] medius inter potentiam actuum et actus eius ultimum ut in omni theologorum sententia circa constitutionem potentiae et circa facultatem illius productivam.

Ex Dico igitur ista utilis, ut in primis potest sumi, est vox et particula diminuens, quae denotationem absolute dicit, proprie significans restringit actu adeo denotationem diminutam et quomodo impropriam et [illegible] absolute sicut Deus dicitur utilis et ex absoluto continet ordinate perfectionem imperfectionem mixtam, quando formaliter et absolute non proprie convenit, solum utilis et quomodo, id est, virtus productiva creaturarum. Lux etiam dicitur utilis calor, non absolute formaliter et proprie non est calor, etiam calor impropria metaphorica et absolute et quomodo, id est lux est virtus activa caloris.

3 Sic etiam distinctio principii et potentiae productionis utilis, quae significat distinctionem principii productivi, productio, quaelibet quae non proprie sed metaphorice, non absolute sed quomodo: absolute formaliter proprie non est distinctio principii et produ-

tio ... manent distinctione et productione uis ... haereticos
expiatis, aliud ... purgati, nulli ... dico dicitur o quidem ...
nati ... ne in fine sale ... saperet ... apud Catholicos.

2 ... sententia est eorum qui

negant tam intellectus quam actionem ... sicut et productionem
omnem ... actum ... liberorum ... absolutum ...
... Dei patri acerrime negant ... sicut ...
... distinctionem ... fortius ... aliis
... etiam inde pater ... Alarcon ... de ...
cap. 7 et 10 et d. 2. de voluntate cap. 1 n. 16 ... cap. 7 pater ... in ... censura ... patri
gemellum ... de ... in ... pari distinctio
... ac productionem ... fraternitatis divinae realis pro
... ad orientem ... distinctione

5 ... distinctionem ... inde ...
... propugnant, ... principium, ... defendit
pater Criuetat. ... de voluntate ... cap. 3 ... multis ... pater
... de ... ordo n. ... et 60 pater ... tomo ... n ...
... 16 n. 7 pater ... n ... pater
... Consonat pater ... defensione
d. 11 cap. ... dicunt pater ... et ...
... n. 10 ... ex ... Alexander
... quo ... pater ... de ...
... 10.

6 ... sententia docet in Deo dari virtute
producendi ... actum liberorum ... indistincto ...
... absentem ... sententia ... in
... aliis ... liberos ... sententia ...
... sententiam ... in ... a ...
... a fortiori ... a ...

absolute Deo tanquam rationes cognitionis et amoris
a parte rei distinctas ab actibus quos tribuunt per se divinae
menti, sic Gavriel Scotus et Ricardus, Alexan-
der Alensis, Durandus, [illegible] quibus Bona-
ventura [illegible] pater [illegible] Lib. [illegible] q. 3 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pater Tri-
bal [illegible] d. 49 cap. 2 pater Rainaudus in theologia na-
turali distinctione 3 [illegible] 2.

[illegible] [illegible] fuerunt distinctionem
[illegible] distinguunt intellectum et voluntatem ab actibus di-
vino cognoscendi et amandi, quas facultates vocant quasi potentias
quasi principia [illegible] actus [illegible] cognitionis et amoris: sic sunt Arriaga,
Molina, Vasquez, Torres, Camel, quos [illegible]
rei [illegible] q. 3 [illegible] recentiores [illegible] a maiori parte
[illegible] eadem respectu cognitionis et amoris
[illegible] Caietanus et Torres [illegible] pater Granado
[illegible] de voluntate [illegible] q. 3. Tertia sententia [illegible] media [illegible]
[illegible] dari potentias [illegible] actibus aut [illegible] actuum [illegible]
[illegible] vel ob actus cognitionis et amoris divini, quamquam
[illegible] recentiores [illegible] cognitionem et amorem
[illegible] dicitur [illegible] principia respectu cognitionis
et amoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] enim [illegible] perfectis.

Datur in Deo aliquod principium virtuale ad determinationem cognoscitivam et amorem divini [illegible].

[illegible] sententia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et pertinentes perfectiones quas continet. 2o suppono 1o distinctionem intra actum divinum et absolutum in quocumque simplicissimum et inter essentiam et relationes secundum quod debet disputari et distinguenda Academicos etc. ad probationem 2i de ...

Dei 2o suppono Deitatem habere secundum id quod est formaliter et actualiter in se unitatem divinam cognitionis et amoris. 3o supponendum quod actus divini intellectus includere ... processiones immanentes, dicere praecise possessionem actualem perfectionis ab intrinseco ... solum id quod est tale, aut unionis ... ab extrinseco proveniens quo sensu ... intellectualis ... perfectissimus et amor prioris producatur ... voluntatis ... quo posito benissime fuit haec 1a conclusio: quod ... quatenus per intellectum ... admittunt actus divinos ... negant ... possessionem et actionem quae ... intellectualem, quae ... nominantur ... simul admittunt absolutam distinctionem.

Probatur conclusio 1o: nam actus divinus sive primus intellectus cognoscendi et amandi liberos vel aliud, quo quidam prior ... amandi ... per actum posteriorem ... at ... sententia non dantis productionem ... actuum liberorum ... contradictionem distinctionis inter duos ... prior ... cognoscendi et amandi, per actum posteriorem ... distinguens ... actus ... intellectus ... cognoscendi et amandi ... satis probatum ... nec ... intellectus ... actionem aut passionem ... solum unionem cognitionis et amoris in subjecto ... intrinsice ... subjecti.

Dicam[us] 3° diuer[sa]s denomi-
nationes amoris permanere cum ipsa, et quia
tritores illi dici se potuerunt, nec actus liueri
denominationi diuina posteriori: quo(d) pa[ternitas] ... alii adae-
quate uniuntur ... ... et ... pa[ternitas] virtualiter ...
... faltem iuxta nostra principia, pa[ternitas] ...
inseparabiliter afferri ... pa[ternitas] producit ...
necnon abaliis ... ... ut in ... ...
... ... aperirent ... conclusionem independentiam ab alia
... seorsim utramque conclusionem ... ...
... ... ut adductum ... ... et aliorum ...
... ... hui[c] obiectioni ... pot[est] ... voluntatem, ...
... ... prior ... actibus ... ... independenter ab eo
... productione ...

Prouatur 2a conclusio quod potest in... ...
plurimis aliquid esse prius virtualiter alio, ...
actibus posteriori: quoniam diuina capacitas et potestas ... ut ...
nominet intelligens et amans actualiter; ... prior ... ...
denominationes ... liuere ... ... producat ... ...
... ... priori et posteriori, ...
... productioni. ... prouatur ... quoniam ... ... pro-
ductiones ... diuina ... ...
... ... nequeant ab alio producere ... prin-
cipium ... productio communicat ... perfectum ...
... et ... perinfluere, ...
... diuinae ... prior ... ...
... enim priori solum exigunt ... ...
... alterius ... ... nam cognitio diuina
... ... amore, ad ... dirigit, ... diuina ...
... ... deinde ...

perinsiatur appetitus detrat ut excitat debilitat potiri.

2 Confirmatur idem ans Cistae enim optime, quod gratia Dei posterius fiat alia sua perfectis, et nihil ominus ab anti priori detrit ad excitandum et provabiliter aliqui docent quod prout convenire possit adiversitatis perfectio rerum, et illarum ad excitandum detractio. Sicut enim honestas supernaturalis habitus perfecta supra cap. alterius virtutes, detractionem autem ad excitandum sit ano vivere voluntati. Principiis detrare potest ad excitandum incapacem per perfectionis sit accommodati detrare potest ad excitandam incapacem accipiendi perfectiones aliunde, quam ab ... vivere pote voluntarie et vivens respectu voluntati quam ... voluntatis influere et conatus, aut maior perfectio communicatur actui voluntario, quod primo communicatur perfectio minor ... voluntate perfectior et clarior obiecti cognitio per quam aliqui diversitas ... voluntarii, respleat ... habitus ... ... voluntatis influxum et conatum.

13 Secundo communis nostrum authoribus asserit absolute vivere sub conditione ... detractionem ad ... scientiam et ... voluntati ... absolute Deus detrat ad excitandum ... actionem, quam ... communicant ... perfectis. ... actus imperans detrat ut excitat imperatum, quod actus imperans influat in actum imperatum, aut ei communicat perfectionem quod similiter potest ... formalitas aliqua divina ... principii detrare prius ut excitat alteram posterius quam actui communicet perfectionem aut in productione conatus exerceat ... detrahit ut excitat amor et cognitio contingentium, a qua denominet vivere agnoscitur et amatur.

me

nec id difficultas interiorum ut immediate de [illegible] fieri [illegible]
ergo a priori, quam est principium actiuum [illegible]
sit prior [illegible] actu liberu, et ideo deuit esse principium
actiuum. [illegible] pasi [illegible] indifferens
[illegible] et [illegible] et uirtutem [illegible]
[illegible] perfectio [illegible] posterius [illegible] conditionem aliquam
[illegible], [illegible]

Cap. [illegible]

[illegible] diuinum esse principium actiuum [illegible] liberorum actuum [illegible]

[illegible]
ergo sententiam [illegible] negati [illegible] sententia cap.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diuinum [illegible]
[illegible] fundati [illegible] ab aliis prouati. [illegible] enim fundatus
[illegible] ab Arrubal. [illegible] Aruelo: [illegible] diuino [illegible]
[illegible] realiter ab amore libero, procederet hic ab illo
realiter: ergo [illegible] procedit [illegible] [illegible]. [illegible] hoc argumentum
etiam prouat receptionem et passionem amoris diuini [illegible]
quam nemo [illegible] in Deo concedere. Deinde pro
ductione illa [illegible] intima Dei [illegible] et amo
rem chimericam [illegible] [illegible] regulas arguendi produ
ctionem [illegible] [illegible] [illegible] et amorem libe
rum [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible].

[illegible] fundatus [illegible]
ab Henriquez patre [illegible] Tannero: [illegible] Deo [illegible] [illegible]
[illegible] cognoscendi et amandi, [illegible] libere; ergo [illegible]
[illegible] deuet [illegible] [illegible] correspondet. [illegible]
prouat [illegible] [illegible] [illegible] in Deo productiua [illegible]
diuina. [illegible] [illegible] [illegible] Deus enim [illegible]

actu 2° sunt et petrus e actualis non prius igitur indigstro
uati suo loco; sicut etiam repugna cognoscendo; 2° quan
dis nec 2° distinguit ab actu 2°: deinde concluduit
uim intelligendi per actus uniti et aliunde quia ab intel
ligenti productus facile Deo concedunt actus 2° intelectus
cui respondeat etiam actus 1° intellectui cognoscendi; sam
di negabunt tamen actus 1° sunt eorum principia pro
ductibus cognitionis et amoris etiam notionalium

3° argutus alii quod principiis uitalibus actibus cognitionis et amoris praesertim li
beris nullam afert imperfectus sicut patri realiter
producere passivus notionales sine uerbum, et utriusque per
sonis producere nocionalem amorem sit spiritus sanctus nullam im
perfectum afert: ergo principiis actibus uitalibus liberorum actuum
Deo concedendum est cui perfectio quaeuis imperfectione carens
descriptionis debet d... hiuc argute commune... dandum done
positiue praeueniti perfectio productionis uitalis
excendit: ... quam id ... 2° ... indi prouan
Deo concedendum et ultra ... imperfectionis ... sunt
bus et spiritus sanctus uitalis ... communis quod sint tri proce
dentes uitalis ab itu uoluntate ... rali communibus; sicut cae
lum et spiritus sanctus realiter perfectissime procedunt ab intel
lectu uoluntate ... nocionalibus

17 ... per productionem uitalem
... patris diuini ab alio producti, ... sint ... solum re
aliter ... etiam uitaliter ... maxima perfectio: quae propter ... diui
nis diuinis concedit ... impedit ... producta
sint ... inferta ... imperfectio saltem ne
gatiua: ... negandum Deo patre aliquid
... illius perfectio ... ostendi, ut hic ... ostendi

dicti perfectio facultatis activae illius, at in personis productis realiter non perfectio adsint alicuius, ut adsint formaliter constitutiva personae producentis, id quod plane repugnat, et ideo possunt aliae personae produci, quin illa productionis perfectio subtrahatur.

40   4 Probatur ab illis non di-
stincta concipitur a nobis cum fundatio in illa radice attributorum et notionum actuum origo. Contra falsum attributa et actus divini concipiuntur ut non minus quae [illegible] dati [illegible] ex parte obiecti [illegible] attributorum et actuum divinorum una productio sine quo [illegible] mens ista cogitaret. Cum similis productioni [illegible] realis productionis [illegible] realiter cum attributis et actibus divinis realiter productis perinde [illegible] producere actus divinos et attributa [illegible] denominative cognoscentis et amantis [illegible] cognitionis. At non divina [illegible] amore [illegible] producere actus divinos et attributa [illegible] denominari realiter, quia [illegible] producit actus suos divinos et attributa [illegible]

[illegible] id argumentum concludit [illegible] divina radice attributorum [illegible] inadaequatum cognoscendi nostrum [illegible] [illegible] attributorum conceptus [illegible] attributorum conceptus [illegible] independens a conceptu formali [illegible] ex parte obiecti nulla cogitatio [illegible] prioritatis [illegible] inter actus divinos et [illegible] [illegible] dicto [illegible] probatur [illegible]

ri huius enim argutus id enervat.

20 Addimus posse con-
cipere divinam essentiam et tres perfectiones ad res
creatas separabiles sic entis possibilis existentis et
possibilis etiam separabiliter quorum alterum Deus concipiat
ut possibile alterum ut existentem [illegible], primum in Deo [illegible]
in Deo [illegible] adhuc dicens cum [illegible]
[illegible] independentia. [illegible] acceptiones [illegible] ad
esse praedicere distinctionem prioritatis ad [illegible] pro
ductionem. Confirmatio nihil [illegible]: id enim [illegible]
definitioni productionis [illegible] et [illegible]
[illegible] Dei [illegible] etiam virtualis ab alio, quod est aperte fal
sum de quo dixi [illegible]

21 argutus magnificus doctor re
sentioribus: [illegible] Deus ex contemplatione suae bonitatis [illegible]
ficationem rapitur in amorem sui [illegible] ex cognitione creatura
rum [illegible] et moveri ad eas amandas [illegible]
[illegible] indicat, et moveri [illegible] provocare amo
[illegible] quae creaturarum [illegible] neque adeo
[illegible] unionem [illegible] necessarius [illegible], aut motus, etenim
[illegible] essentiam aut [illegible] principii, [illegible]
processio quaedam amoris [illegible], [illegible] ut cognitio
ne Deus ad amorem [illegible]

22 [illegible] autem [illegible] claro [illegible]
[illegible] redidit ut requirentibus, cur voluntas amet.
[illegible] voluntas [illegible] quod bonum [illegible],
[illegible] contra [illegible] efficaciter cognitio [illegible]
[illegible] amorem [illegible] saepe [illegible]
[illegible] cognoscamus et [illegible]
[illegible] video bona [illegible] deteriora sequor

S. Ieronimus confirmat Anselmus cap. 60 mo
[illegible]: probatur sermo est res habenti
Deus est illo circo se intelligere, quam se amat, et ideo
se amare, quam se intelligit.

23

Minor probatur quia motio
necessaria solum est ex eo id quod distinguit, et pendet ab eo
quod movet, et similiter, quod dispensat ab eo quod movet,
et ejusmotionem producat. inmanis est la motio, per
non s. inductus: quare non est intelligibile quomodo non di-
vina moveat ad amorem sui creaturarum de [illegible]
nisi omnes [illegible] nisi divinus res quam se [illegible]
creas ab essentia divina producat; [illegible]
pendeat saltem ullis: sicut homini [illegible] movi-
tur pedibus et frustra persuadebis ad numerum salta-
ris s. pulsare, titillare aut [illegible] voluntas est ac tali
amor creaturorum irrisio constitit [illegible] illorum con-
templationi Dei [illegible] detrahe, si moveret ne
creatas, Deus tantum amoret, semper [illegible]
si immota essentia creas amoret [illegible]
desit cognitio Dei quia perfectio essentiae immobile per se
creas est sicut nihil aliud movet et [illegible]
non; sic ergo voluntas se moveret et amaret divina
per accidens cognitionem Dei. huic amor fundator
in [illegible] huic tamen fundata

24

et in ambos, omnes etiam dictas ab essentiae cogni-
tione sine bonitatis movet et induceret ad amorem
sui necessariis quia non [illegible] distinguat ullis, aut pro
ducat hic amor ab essentia divina [illegible]
2o perperam quod deducitur ex toto ad motionem pro-
mobili. 2 non digi motionem cognitio ad amo-

ri ... praecedentia cognitionis ad productionem amoris, et solum supponi necessario cognitionem pro sua convenientia, ut determinationem et proximam dispositionem in te ... ad unionem amoris independenter ab ea, ad amorem aspectu producendi.

25 Sicut enim formalis effectus amoris ... formalis cognoscentis, nec enim est idem, quam ... cognitionis, sic unio et identitas amoris ... naturali supponit unionem aut identitatem cognitionis cum amante, et tamen e contra. ... sine productione contingere potest, sic enim omnis realis unio supponit dispositionem ... et ultimam determinationem ad creationem ... ab ipso Deo peragi. unde si Deus se ... infunderet simul cognitionem et amorem ... amandi ... intellectualis cognoscentis cognitio moveret intentionaliter ad amorem ... producerent ab amante. sic ... in divinis movet intentionaliter ad amorem ... cognitionem ... amor ... producit nec cognitio se praecedat amorem. Cum enim amor ... voluntatem producendum, cognitio complet voluntatem ... solum ... per identitatem cognitio complet voluntatem intentionaliter ut denominet amorem, quin ... distinctione ... productione ... in amore ... necessario contingit ... distinguens nec productio ab essentia, nec a cognitione.

Caput 4

26 Solida nostrae sententiae probatio

Profertur ... sententia nostra ... illi ... Martinus ... ad

Alii

q̄ entis in ij gonzionis refutatione, q̄bus probari minus
apte solet necessarias volitiones extra Dei constitutiones etc:
Volitiones enim, inquit, Dei quae absoluta libera autem rerum volun-
tati. Id autem loquatur ibi Aquinas de sola volitione vivendi
quae distinguit voluntatem ab essentia constat: probat enim
ea duo distingui, quia multa potest Deus facere, quae non
vult facere. Id autem Deus non vult cum posset libere non
vult. Convincitur autem haereticum existimantes Deum nihil
aliud velle nisi semetipsum quae ita Aquinas videre
quit: si igitur multa Deus velit cum Deus non sit multa,
velit autem multa; haeretici idem esse quod velint.

Probatur virtus activa ad
ad cognitionem et amorem contingentem, dicitur supra dicto
q. an. 6 ad 3 firmiter probari potest: restando
nunc an sit principium proximum [illegible] alium modo remotum
indigens alio proximo: probatur quia omne quod existit posse
liberum adequate quae aliud, posterioritate, in toto de per se
includenti ab se clusio producatur ab aliquo principio produ-
ctivo: sed actus Dei liberi cognitionis et amoris ut per
se liberi sunt in terminatione posterius existunt adaequate
quo ad praecisionem rationis quam essentia, posterioritate infocius adeo
de excludentes ab se clusis: igitur denominationes Dei liberae produ-
cuntur a principio productivo: sed in realiter et in distinguentur
realiter ab illo principio divino producunt quod ullo ab aliquo
praedicato libero distincto ullo ab ipsis: at vero primi
principii producentis nequit aliud esse, quam essentia, quae est praedicatorum
omnium divinorum fons, a quo sunt omnia realiter vel
virtualiter, et ipsa Deitas est omnino realiter, sed ullo tale:
nec enim aliud, quam ipsa essentia virtualiter praesupponi potest: quia
liberae denominationes virtualiter ab ea producuntur.

2°

hic dicuntur ē Aequivocus ...
nūs (cum libent) nostr ... ipsa pati et exista cetera cos de
fluentes; maior probatur quod ē ita posterius alio prius
potuit ē quam existat: inter: sine prius origine fuit possib.
quae existens g° prius in aliquo po continui sub, quod
re hz existendi producat, et aliquis in trahit ex posse solū
ē, quod prius abuit, at illi ē posterius quam et ab ... maior
manifesta existentia possibilitatis ... proprie actuali dicit illi
in principiis actibus aut spea productiva reali; aut ulli;
prout altro distinguibili: g° quod ē posterius alio, ... ponit
aliud principium ... in quo prius continuali, et quod fundat
illius possibilitatē, alia repugnans, ut posterius existat.

3)

minor ... probat.
idem in ē adequate prius alio, quod ē, ... existat aliud ad-
quate distinctum ut ē d° 2ᵐ cap. 5 et ... constat. at
entitas absoluta s. essentia tota Dei (quā Deus more Commu-
nibus usurpo pro omni quod aliquid et relationi prati ...
Deo distinguitur) sive existat uelle Dei liuerus, et cognoscere
contingent absque mutatione Dei: nam ideo Deus liuere uult
et cognoscit, quia intellectualē hic ipse perfectē, et obiective
eminenter, in quia pa continet liueras denominationes intrinsecas
adequate, quas pro suo nihil possibile esse, s. explica-
re quoad existentia denominationē, aut illas impune pro con-
tinere: quare possunt existere s. desinere 2ᵐ quod, quoad ē
denominationibus, prout essentia divina liuere se ...
id autē quod rium desinere potest et id quod ... inde efficere ...
distinguuntur realiter inuisibile, quare de liueris prout ē contin-
gens, et essentia divina, prout ē inde effectiuus, ... po-
sunt s. distingui ... adequate propter hoc operationē ...
prate ... Deitas g° quatenus ē simplicissima, prius ē

virtute adaequate quam omne velle liberum 2um re, ad hoc desinere poss, et consequenter ab hoc virtute adaequate distinguitur, ratione quo defectibilis est.

Dices 4o: denoo liberos omnino abs perfectionibus aliter absolute sit ab intus voluntatem mediantibus intus essentiam et ipsos actus, ... Contra primo est 1o: nam iam inde concluditur in Deo dari proximum principium productivum actuum liberorum, quod appellatur intellectus et voluntas ... et hoc in Deo. 2o ... intellectus et voluntas sunt identificantur virtute cum essentia ... ita distinguunt virtute: ... quoniam sicut ab ipsa voluntate ... sic ab essentia ... producit virtute amor et cognitio libera. ... nam oppositum ... in distinctione ... Convenire nequeunt ... ... 2um ... remote ... ab essentia per medium intellectum et voluntatem actus liberi virtute emanant ... sicut in principium actionis realis in fieri progressus ... ... ad unum tandem ... principium 2um et independens ab alio: quod sit ... sicut in principio virtuali ... conveniendum ...
... quod sit ... virtute.

32 ... causae ... causas 2as realiter influat ... immediate per se concurrit ad effectum ... : ergo ... divina perfecta ... intellectu et voluntate immediate producere actus liberos virtute, quod tamen ... divina potest immediate concurrere simul cum illis ad illorum productionem ... Dices 2o liberum ... in productione ... virtute ... omnis ... divina, quapropter ... principium ... liberorum actuum, ... divina ... tamen ...

ni faliter, sed potestatis improducibilitas intellectualis, ut
sit radix aliarum, et nata habeat sui radicem conti-
tuit saltem inadaequate deitatem; quoniam a se ipsa ex
igi potest ad essentiam divinam constitutionem; quoniam radix divinae
rei talis praedicati intellectualis producitur actu liberos, ad intendo
32 Confirmatur 3° quia radici-
na principia e actibus vitale relationum divinarum a quo
relationes intellectus oriuntur, quae non sunt realiter identificatae
relationi et essentiae; quod deitas similiter erit principium
productionis actuum liberorum a quo tanquam absoluto procedunt
relationes oriantur. Ut probabimus in disputatione de Deo
trino et disputatione 6 capite 1° contra provocatis res [illegible], intellectus
prior relationibus et absolute distinctae intellectus, et non realiter
formalis; sic etiam [illegible] liberorum actuum, est prior ad distinctione
intellectus et absolute realiter; hoc solo a distinctione, quod de
ratione distinctionis intellectus est simpliciter, [illegible]
in actu libero non bene est simpliciter [illegible] provenit
[illegible] adaequate, de alterum autem est simpliciter [illegible]
[illegible] [illegible] rei [illegible]: fundata [illegible]
procedit productio relationum absoluta [illegible]
firmant praesentem conclusionem.
33 Confirmatur 6° quia deus posse
[illegible] [illegible] in [illegible] ad oppositas [illegible]
actus intellectus et actus [illegible] intellectus
adaequate [illegible] [illegible] [illegible] essentia divi-
na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] omni [illegible] [illegible] [illegible]

(Ti-

ziua prius ad receptionem aut passionem formae. deinde
non si possit ea determinatio ... ab ... principio producti
uo uiti concipi, possit etiam increatum de trari uoluntatem
amorem ... realiter ... realiter productore
tali amoris, quod nullus auctor debet admittere. ... non de
copere creatae ... actu uirtus, ... principio ...
... ... cap. 3

Quaestionis ... praecludunt.

Recentiores aliqui et
... patres ... putarunt: quod omne posterius ... principii
actionis ... prius ... conditio-
nem determinatae existentiae posterioris ... actus ...
... ... a priori ... producere ... sic enim
amor ... posterior cognitione, quam cognitionem diuinam producentis, ...
... producenti ... doctores ...
... posse ... a Deo solo producente ... etiam praecedet
cognitio, ... principii ... praeuia conditio: sicut enim ...
... propinquitas ... ut ... quam a propinquitate
producatur, ... diuinis perfectis, ut sint ... posterior
aliquam praeuiam conditionem ... ut ... ...
... independenter ab alio principio productiuo.

... hoc effugium
... quod ... pure conditionem ... ad agendum ... prin-
cipiis actionis ... concurrere ... prius ... existentiae conforman-
do conditionem: quare si conditio ... concurreret ... a priori ...
... indiscriminatim ab actiuo principio ... actiuo. ...
... praecedunt aliqua ... conditionem ... principii
actiuis a quo producantur ... quod ... conditionis ... ad conditio-
nes ... principii conditiones ... origine priores.
... probatur: quod principium actiuis ...

ditionis specialis debeat ad agendum quare non habet hic parte prioritatem ad eius productionem, et non principii proximi; et conditionem connotat, ut producat: unde principium agens cum sit ... per conditionem inesse principii proximi, inesse proximi: contra tamen conditio per principium constituit in esse priori ad effectum sicut enim causa mala per ... prior, sed conditio non parte et ... principium prior effectu, et cum hoc discrimine, quod causa mala producit in malo secundum quod pura conditio.

36 ... 2° reiicit nam conditio ... specialis ut ... principio: et idque per excitet principium ... prout principium ... admissa conditio prior respectu ... principium ... illorum ... proximo ... ut hac ipsius prius existeret mox ipsum esse ... se constituer, inferet quod ... conditionem ut mox existeret ipse, quod ... praecipiat antequam existat ... ad existentiam alicuius certa conditio praesupponit existere ... conditionem specialet ... existens, et prindeste ab alio tanquam a principio prod... ...

37 ... 3° quod est posterius uelit, existit post quam potuit esse quod ... existit post quam potuit existere, ... existit ab alio, et recipit ... suum esse, existit pure passive, quod idem ... ab alio. Existere pure passive et ab alio recipere passive suum esse necessario refert ad principium actibus, quod existit largit ... prius in se ... continebat ...

quia dari nequit enim dat ad intrinsecum hoc: ergo quod ad existentiam post quam existere potuit, hoc aliud principium ex quibus transeat ad esse posterius ex posse prius esse cum constat; et minoris propositionis maioris principium lumine naturali notum.

Et facile probatur: quoties enim videmus, existentiam quo res quae tempore praeterito [illegible] erat, ex posse prius esse transisse ad esse, videremus quidem illud fieri quia accipere suum esse, [illegible] posse prius esse moveri ad actualitatem esse: cum vero proximum non est antecedentia a sola temporis antecedentia possibilitatis [illegible] facile colligitur ex antecessione temporis: id enim a quo potest fluxus esse [illegible] continebat antequam esset principium [illegible] a quo transitus ille fit, [illegible] [illegible] moveri per se possibilitas [illegible] moveri, non aliter hic existere possibilis [illegible] existerent, [illegible] ab alio quolibet moveri, et de posse prius esse [illegible] actualitatem esse.

Confirmatur maior [illegible]: nihil est existat aliud fluxus temporis expletur et conditiones, et consequenter de ipso [illegible] transitus temporis, ut existat ab alio: de hoc ideo [illegible] [illegible] ad ipsum fluxum temporis existere [illegible] existat: ergo [illegible] esse post quam potuit esse, [illegible] ab alio. Cum constat maior probatur quod [illegible] fuit etiam ab aeterno quapropter [illegible] existat ab alio, [illegible] transitus temporis et conditionis desiderat: minor vero probatur: [illegible] antecessio temporis [illegible] etiam antecessio possibilitatis [illegible] actualitatis esse, quoties [illegible] possibilitas antecedit ad actualem existentiam, hoc existit [illegible] [illegible] existat ab alio, [illegible] hoc aliud.

Urgetur [illegible] omnia existentia [illegible] ad existendum actualem omnium [illegible] transitus ad esse de posse

prius esse quam motus, quod est [illegible] a quo principium [illegible] praesuppo-
ni debuit; et ne procedamus in infinitum, debet tandem aliquod principium de-
venire devenimus ad aliquod principium actibus: hoc enim est principium
communis motus et actionis, aut potius motus, ut definit Aristoteles 3°
[illegible] cap. 2° et 2° Physicorum cap. quae definitio communis accipi-
atur in praedicatis et [illegible] ponitur a patre. Quare sed dicitur sine [illegible]
quod in divina [illegible] omnium [illegible] unde [illegible] potest esse motus liber quasi
[illegible] et amoris conveniens ad [illegible] essentiam quod sit in potentialitate
creationi liberae, quae non distinguitur ab essentia, transfertur [illegible]
[illegible] ad [illegible] denominativa, et 2m ad quae haec actus liber virtualiter
extra talem essentiam, quia non divina principium est prior [illegible]
[illegible] virtualiter posteriusque essentia, de potentia prius esse traducitur
ad esse.

41 Confirmatur 2°, nam actualis esse potentia potuit esse per metaphoram
celeberrimam pro natura significatum a omnibus interius [illegible]
res et transitus concipiuntur ut effluxus, emanatio, [illegible]
[illegible], et effusio quaedam aut apparitio rei, quae prius latitabat
erat intra principium producentis: quapropter Averroes com-
mento textu 4 a dicit agens nihil aliud facit quam id quod [illegible] trahe-
re quod fuerat intra: manifestum enim est exire potentiam [illegible]
esse potuit, assimilari cum motu, quo res ex uno loco transfertur
ad alium: at in omni motu datur principium aliquod impellens, aut quod
id primatur impetum et impulsu ad motum: ergo res actu transeunt, [illegible]
libere de novo res, ex priori posse traducuntur ad esse, dari debet aliquod
principium saltem virtuale, ut cuius actu liberi de posse, [illegible]
in essentia, transferantur ad esse actuale [illegible], quae in se [illegible]
ultra [illegible] simpliciter quam in essentia prius habebant: [illegible]
semper, 2 casu contingere non potest, [illegible] motum et impetum
urgeret.

42 Si hoc ulterius inspiciatur, ipsa libera de novo cognitionis
et amoris quae posterior existit quam entitas et essentia divina, quasi

denuo iterum. Itaque erat in existebat sive ex contradictione quam principium est illius quasi motum: et sic in denuo posse penitus erat intellectio dum essentia solum erat: igitur denuo iterum non collatio ad potentiam ad exitum, ex priori parte, qua continebat: igitur ab alio saltem uel ubi distinctio manifestatur ex suae latebris in lucem publicam hoc autem principium appellatur actibus. Ceterum patet iam probatur: quod enim est diuinus erat, antea igitur nihil quomodo in propria potentia erat: plus enim est ad aliquid [illegible] quam introducit, deest quando iam esset, et est minus diuinus erat, quando procedit poterat esse minus igitur erit tunc inire uim ut exeat in lucem sui solum in sua.

— Secundo maius repugnat, aut maius inuoluit imperfectionem productio uel unitas diuinae simplicitatis ab alio, nam prioritas uel unitas ad aliquid: et post diuinitas est conditio prior in ubi detrahit et [illegible] alia. Ergo non poterit esse principium actibus a quo producatur dicitur uel aliquid. Ergo minor ab aduersarii admissa maior autem probatur: et potius addit perfectionem est producens uel ubi separatum posterioritatis in re: quem ex productione cognatio [illegible] aut assimilatio inter producentem et productum contrahi solet, in illis principium quod [illegible] inclinationem ad productum: et producens [illegible] in natura ad finem et principium inde fluxit: hinc autem cognationem et inclinationem. Et deriuatur ex suorum prioritate et rationem quod enim solum et uolitio diuina conceperit et producta ubi, consideratur ut diuinior ad comparationem dispositionis [illegible] et intelligere est dignior, quod diuinior est cogitatio ut essentia posterior: sic productione enim minus perfecto relationem et ueritatem tollit et augetur.

— Confirmatur omnis ipse ad esse depositum prius esse, quasi conatus adesse ad hauriendum ex aliis diuinitatis aliquid uel distinctum et completum cum unitate habitus, et participationem diuinam perfectionem: quo quo perfectior est, sic exitus, et [illegible] nouitior erit diuini

rebi hausta ait part. spatio d. productio increatz actu
z ēnem. sanius existat a pa perfectissima: summa g° perfe
Tz hac creatura liceri demonstrat divuriens a bellatura tantz
igitur abest ad eā productz uitis insinuat perfectz aut
imperfectz ō finat ut patiens illz ad augeat. nz sim pro
ducant ab essentia liceri demonstratz, primes de divinitate
participabunt, nec illz, summi diui communicabi:
nez dz tota deitas, cu summe communicaretur n posset istan
talitatem nihil eis indulgere, nec uim. alz ad moue
re, d. oterari proprius, demum sui, z ipsam, effundit:
uim autz ad mouere, se communicare z impendere te
ri indicant productionz s. ... uilz igitur e productione per
fectio potius quoz imperfectio deducitur. adde productionz qui
lz uolitionz ... ! ... dicere perfectionz imper
fectionis immune, sicut deditionz ... d° ... deuolute
... talis° productio Deo concedenda fuit. hoc ipsum urget
D. dicendi d° sequenti praeletionibus, quod hic subscrip
to censeant.

Cap. 6.

Argutat.° sententiae Pro ferunt.

2.ª sententiae

45. Auctores ... dictinctionem ... deamus, ...
animi tot excitent clamorum, tot initia excitant. amo
rz ... in omnimz partz uersat pati ... : ...
nitio ... amor produceret uilis amor peruenire ...
... oriret ab illa, ... diuinae, ...
inter esset principium primum efficienti et recipienti
actualz cognitionz et amorz, di... efficientia pro
ductio ... Dei ... dedicationem ... enim actio ... sicut
et ratio ... informato ...
... cognitioni et amori ...

ciuo resepinda pro xii i q arguit ... et in-
nitioni [illegible] amore diuini.

. Dicunt multi [illegible] o per ann[illegible]

et retorqueat argumentum equaliter contra patrem [illegible]
quia pater in Diuinis producit verum filium, et ideo sit prin-
cipium efficiens, aut recipiens filium, et tamen in productio-
ne migrat de defectu receptionis, passionis, informationis [illegible]
ni [illegible] imperfectionibus eminentia ab imperfectione om-
ni labe defecatus. ergo productus accipit eandem [illegible]
[illegible] imperfectum a principio, quia propter omnem [illegible]
proprie excludit, ergo et licet amor et cognitio pro-
ducat [illegible] absentia, [illegible] ibi [illegible] [illegible] actio,
[illegible] receptio [illegible] purissima productio [illegible] creatio-
[illegible] imperfectionibus eminenter et ab imperfectione immunis. [illegible]
producitur [illegible] [illegible] in se perfectio [illegible] communis [illegible] prin-
cipio producenti [illegible] [illegible] dependentia excludit.

47 . [illegible] subsistentia filii [illegible] pro-
ductio determinat essentiam [illegible] subsistentem personam [illegible]
ideo recipiat in essentia filium [illegible] informet: [illegible] realis
[illegible] inter diuinas facultates obstat earum receptioni [illegible] in-
formationi [illegible] realis distinctio [illegible] extremorum: ergo licet amor
et cognitio diuina denominet essentiam intelligentem et amantem
[illegible] recipit in essentia [illegible] illam informando [illegible] realis
identitas [illegible] quare [illegible] producti [illegible] productio
[illegible] [illegible] identitate reali, nihil [illegible] conficit. [illegible]
ergo neganda consequentia maioris propter exemplo relata [illegible]
denique miror hic obiicere patrem [illegible] cum distinctionis
[illegible] inter [illegible] et voluntatem [illegible] [illegible] conti-
[illegible] essentiam [illegible] voluntate, [illegible] voluntatem [illegible]
[illegible] docet [illegible] 16 [illegible].

2m arguitur: si daretur actus

purus, illius esset perfectibilis per accidens, ergo illi conceptus dicerentur de puris, qui per se includunt aliquas quasi realitates in ipsis unitas, si sic

unitates, quod Deo repugnat per perfectibilitatem, et quia in Deo sicut

actus purus, quod enim Deus actus purus est, et imperfectus

repugnat ulterius perfici per aliquem actum. ergo non perfectio idem

obstat 2° neque inexistentia mutuorum, licet perfici realiter per

actus 2m realiter distinctos, ubi imperfectio; minime

per perficiulitatem per actus realiter distinctos, sive idem est ...

actus perfectibili ... inexistentia actus purus mutui ...

oblato potest ... actus realiter idem, qualis est primus; ...

enim sic perficit actus ipse, sic solo ... potest ... actus

abidere ... realiter ... excludit, ut observat ... in

Libro 2° Tractatu 2° Cap. ... Tertium ... si

... contra principia ... actus omnino

... est et perficit per actus 2m per perfectibiliter: ergo

... actus ... addit ... perfectionem ...

... mali ... Deus accedit actus ... ipsius ...

... distinctionis ... perfectionis ... 2.

Sequitur 3° potest

ce: quod distinctio virtualis est inter extrema, quae sunt in Deo

formaliter: est enim in Deo paternitas et essentia formaliter

et non solum virtualiter: at productio virtualis est inter extrema

quae sunt in Deo formaliter, et solum virtualiter, principium

enim et terminus productionis sunt formaliter in divinis

... absolutum: igitur distinctio ... virtualis ... a ...

... ad productionem ... nam illa ponitur inter ea,

quae sunt in Deo formaliter, haec vero ... inter ea,

quae sunt formaliter in Deo, et inter ea quae sunt virtualiter.

Respondetur: sicut extrema dis-

distinguunt utilis sed in Deo formalis ~~sicut~~ consequenter distin-
ctio non sit formalis in Deo et utilis; si daretur in Deo formalis
[illegible] convenientiam principiis actibus et ut sic pro-
ductis, sed unius ab alio productio non sit in Deo for-
malis, sed mere virtualis. Quia enim in Deo formalis intellectio
sua cognoscens bonorum contingentium amandorum: ita est in Deo
formalis amor, actu tendens in contingentia in amando [illegible]
[illegible] emanatio contingentis amoris ab [illegible]
solum est in Deo utilis et non formalis. Defectu totius realis
distinctionis actualis, [illegible] [illegible] quae si subsideret etiam
eo distinctioni utili principiis [illegible] migraret in prin-
cipiis actibus realis. Cap. [illegible]

Alia negatur [illegible] arguta sol[illegible]. [illegible] arguitur ex
[illegible] petitur. [illegible] obiectionem [illegible]
[illegible] solvere sic enim obiicit: si concedi potest
manebit imperfectionem in Deo per productionem [illegible]
et productio utilis [illegible] [illegible] admitti posset
accidens aut corporis, compositio utilis, aut simplicitas
[illegible] partium aut parvulum et alia sexcenta deliria: de [illegible]
[illegible] [illegible] maiori relatio pro-
[illegible] distinctioni a productione utili, et enim
distinctio productio simpliciter [illegible] [illegible] consentit
perfectioni [illegible] mitigatur tamquam
perfectio distinctionis hoc additamento utili, quia perinde
[illegible] absolute [illegible] distinctio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] poterit accidens et corporis compositio partium [illegible]
utilis; [illegible] formalis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] imperfectionem, atque [illegible] [illegible]
per [illegible] [illegible] utili aequivaleret idem, at [illegible]

simpliciter et absolute in accidens, et corpus physicum compositum ex materia, et partibus.

52 Ante responsionem ne subrepat equivocatio praenotandum est: dupliciter unum esse posse virtualiter aliud: primo effective, quo modo Deus virtualiter et eminenter est omnes creaturae, quia licet non sit formaliter creatura, virtutem tamen habet omnium creaturarum productivam. et sic sol est calidus virtualiter, quia licet non sit formaliter calidus, virtutem tamen habet producendi calorem. [illegible] formaliter est calor. Deus etiam virtualiter est multiplex [illegible] sed quia formaliter [illegible] unica Dei virtus praestat tamen effectum plurium causarum, longe melius quam simul [illegible] sunt, [illegible] possent multae causae: et hoc [illegible] perfectio [illegible]. Secundo potest unum dici virtualiter aliud in genere causae formalis, quia formaliter etiam praestat denominationem quam praestaret aliud, licet non sit formaliter aliud. [illegible] perfectionis solum [illegible] conceditur licet non sit formaliter intellectualis [illegible] haberet [illegible] amando creaturas [illegible] formaliter [illegible]. Sicut enim sol effective producit effectum quem [illegible] formaliter, [illegible] solum virtualiter, ita forma quae non est formaliter creata denominat formaliter, ac si foret formaliter forma creata. [illegible] videre licet in [illegible] Verbi quae formaliter denominat in [illegible] humanitatem, licet non sit formaliter subsistentia creata [illegible] constat [illegible] in Deo conceditur esse virtualiter [illegible] [illegible] instrumenti [illegible] in [illegible] Deus virtualiter [illegible] compositionem habere corporis [illegible] et [illegible] [illegible] alicui [illegible] effective virtutem enim [illegible] [illegible] quae producit [illegible] creata.

53 [illegible] his [illegible] praeclare [illegible] propositi [illegible] [illegible] Deo concedere sicut et multi concedunt [illegible] corporis [illegible]

nã ein ipse actum absolutum omnes accidentis
sic perfectissime eadem sunt tam quam terminos formalis
intrinsecus accidentis qui illo proposito potentiam tam
et minus tam quam praestat accidenti inerenti quod absolute
sed accidentia minorandi contingentibus alioquin ipsis
solis antecedentibus, quam foret realiter accidens. item de
re terminatione deliberatis, et relatione cum ipsis accidentibus
accidentium non semper essentialiter praesupposita, nec de quibus
imperfecto posse praestare circa notas imperfectionis
cum creaturis imperfecte praestat; imo semper id realiter perfectis,
sic ad omnia vestire depositis imperfectionibus
quam patres vocant omnia Dei formalitates, seu
subiecta esse, permanentes tam essentia et realiter accidens
de solis formalitatibus: sicut providentia huius Dei, cum ceteris
formalitatibus ipsius quas patres dixerunt, sed realiter distinctio
virtualis distinctioni reali formali quae dicitur actuali.

ueritatem aliquos
doctores, praesertim feruidos cogitatus hoc appellasse videmus,
quos ego tamen inuenio feliciter accidentia nostri
styli commentare. Propositum tamen hanc cogitationem
improbare. Quia cum nobis hoc opus adoptandi
prouectione utilis, consultiusque inuidiam
omnem aduersationem uelle remouere, ne forte
in iis rationibus diuersitas alia (excedens) indicet.
2° nihil hic compendio nominum unde et solide ab
initio negari facere debet: aut concedi. Deinde quod Deum in
perfectio uelit, ad finem nec dici concedi, nec admittere possint accidentia
dantes: nam hoc transferre in ipso alio capite in uno imperfecti:
sic quae pertinent ad formales capitulo accidentium
possunt in Deo reperiri necessario, nec uniuersaliter possint accidentia

dent intrinseco ... sicut dicunt ... ipsi intrinseco principio ...
... nisi ... ... in principiis ... [illegible]
productis aliqua distinctio ... principiis ... suo ...
... potest a suo producto distingui.

... temperiem ... principi-
... colligit accidens corporis ... potentia ... ca-
... in Deo ... admittunt ... restricto ...
... ... quam nunc ... ...
... dicunt imperfectum ... realiter ... dicuntur in
perfectis ... conceptu generico, minime Deo sunt concedenda
... ... accidens, peccatum ... ... praete-
ferant imperfectionem ... conceptu generico ... de com-
positione ... ...
... ... corpus ... accidens ... peccatum ... Deo
concipi; forte ... compositionem ... distinctio rea-
lis ... producto ... ... dicunt imper-
fectionem, ut potentia ... divina ... in Deo ...
... ... absoluto Dei ... necessaria ...
... ... distinctio ... producto ... ...
... depositis.

... autem accidens imperfectionem afferat ... con-
... essentialiter exigit ... subiecto ... perfi-
cit ... ... perfectio ... ...
completum accidens ... complementum ... accidentis
imperfectum: corpus ... partes ... ... partibus
... repugnat ... alio ... ...
... ... simplicitati divinae ... ...
Deinde peccatum ... morali deformitate ... repugnat cum
perfectione divinae sanctitatis ... ...
... ... complementum utriusque ... partis ...

que liberalis intentione constitit ac perficitur, propter quod unio ipsa est hypostatica connotat alterum autem positi in contemplatione et petitio actione sanctis perpetua ratione et simplicitatis perfectae. denique potest jacti eum actu et in instanti animi aliquid male facti pro posito, ideo quod positive dicit poenitenti impositum propter posito a Deo relegante corporis accidentis ejus voluntas, sicut et compositiones ipsa ultimi.

54 — Tertio arguitur obiiciens ab Enrice: quod eis a patre prout fuerit ab eo ingenitus, quando pro sententia negativa sit, ut in Deo dari primus ipsius ultimi cognitionem et amoris, aut in aliqua quibus absoluta perfectione. dicit et aliquid praedicari absolute, per realiter absolute productum, et aliud realiter improductum: at hec contradictoria manent, primum illud est quod realiter et absolute producitur repugnat praedicato ubi absolute. Dei: nec enim hec habere possunt contradictionis primo quoad improducti realiter et producti pariter, hinc ex dicere divine cognitionem esse realiter absolute productum; nec igitur ultimi principii aut producto et bisalterius potest inter absoluta praedicato comparari.

55 — Ita adversatur pro aliis probat: nam productio ultimi induxit respectivum, nisi sit omni ultimi: at distinctio ultimi aperit virtus realiter identitatis et aliquid realis distinctioni; inter tamen corporationem terminum, sic igitur productio ultimi aperit aliquid realem productionem, et aliud improductionem ratione termini: alio exemplo distinctionis ultimi ... minor ultima probatur per distinctio ultimi ... pro definitio, at inter absoluta et relativa ... productio

tatis ultra extrema et habitudinis creatae Patri [illegible] cum [illegible] omnibus relationibus alterum autem [illegible] generatur habet realem distinctionem a [illegible] relatione diversa; non enim haec distinctio virtualis ad realem identitatem [illegible] in absolutum et relationem et realem distinctionem inter relativa.

Nunce [illegible] argumentum de productione virtualis [illegible] convenit hac [illegible] distinctione virtuali quae habet ultra extrema absolutum, quod [illegible] realiter ab alio producitur: aliud autem non realiter infroducitur [illegible] realiter eidem cum relationibus [illegible] realiter cum aliis [illegible] relationibus: quare [illegible] productio virtualis exemplo distinctionis virtualis: tunc [illegible] confirmationis extrema. Consequentia patet: nam ubi [illegible] disparitas intervenit, cum [illegible] tota virtus [illegible] distinctionis, dum applicatur ad productionem [illegible] hunc per [illegible] hoc obiiciens arguitur.

Arctatur [illegible] alia difficultate secundum [illegible] relationum [illegible] extremorum requirit distinctionem talem [illegible] de qua nostri [illegible] [illegible]. [illegible] non [illegible] in [illegible] partem affirmantem eligunt, [illegible] identitatis arguitur: ego [illegible] oppositam [illegible] amplector propterea quas infra producemus: hinc ergo [illegible] respondet: ad distinctionem virtualem [illegible] esse addere simpliciter realiter [illegible] [illegible] virtualiter unificari possint [illegible] [illegible] de se contradictoria, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] realiter indistincta essent absolute contradictoria: [illegible] propter idem [illegible] ad extrema distincta realiter cum aliquo [illegible] [illegible] confirmatur aliquo realiter [illegible] positive distinguatur [illegible]

altera, existentia illo realiter identatis; et ideo facto maliter et per accidens reperiatur in ratione distinctione uili, quae reperitur inter essentiam divinam, et relationes.

Et ad formam quod negat maiorem de productione distinctione nego maiorem: productio uili inducit exemplo distinctionem ... Deo uili ... omnia sua praedicata producat ad productionem uili, nego maiorem: inducit enim distinctionem uili in ... quatenus praecise dicit ... ad opposita praedicata realiter concedo maiorem: ... respectu omissa maiori distinguendo minorem, omnis distinctio uili nego minorem: aliqua distinctio propria ... et essentiam divinam concedo minorem: ... inducit ... exemplo productio uili, distinctio ... distinctioni uili ... abstentio ... distinguit realiter in aliquo ... ad productionem uili, ... ad hoc ... sufficit ad productionem uili.

... ex quo patet ad tertiam: ... productionis et distinctionis uili in ... consistit in hoc ... distinctionis quae productioni uili ... convenit ... posita praedicata realiter ... reperitur ... ab essentia realiter ... ... nam essentia realiter ... ... realiter ... ... productio ... contradictoria ...

... quo ... illa ... contrarii ... ut ... convenit ... sunt esse contra dictionem predict. ...

... intentionis

53. Pro praesente ... in Deo et homine nec potentias nec ... facultates, aut ... ad intelligendum et amandum; quod nec ... principia aut ... ad cognitionem et ... contingentes respondetur negando ... discrimine ... inter posito principia ... sit ... alteri principio: deinde ... principia ... in complementum aut ... facultati ad agendum. ... divino principio ... repugnant ... principia radicale ... perfecte ... proximum esse debet ... completum et adequandum ... facile ... difficultas ... quae propter ... habitum, quo facilius operetur ... ad cognitionem aut amorem.

54. Pro contra principia ... attributa ... obiicit a patre ... quod Deo ... absoluti ... productionum ... Deo ... principio: ... in Deo ... probatur ... nam in Deo ... intelligere et amare ... productionem ... cognitionem ...

amor ii ac intellectualis non ... Deus solus producat intus et amor; ... realiter ... intellectualis; ... quia intellectualiter Deus cognoscit et amat, ... producat ... actus.

55 ... si in Deo concedatur ... ab alio productione ... explicatur ut ... Deus ... per ... perfectionis ... omne ... divinum ... enim ... ab intra ... requirunt ... productionem ab intra ... ita productus ... aliqua ... principio, qualis est amor et cognitio Dei ... productionem ... intentus ... in Deo ... necessario ... sine ... ut ... absoluta ... productione ...

66 ... solicitant ... productio ... ut Deus realiter ... ; ... utrumque Deus ... per cognitionem et amorem necessarius ... realiter et virtualiter ... propterea, negabo ... productus ab alio ... requiritur productio ... divina ... solo ... semper actus non ... ab intra principio ... contingenter, ... indifferens, et ... producatur ... principio ... indifferentia ... virtualiter ... productus ... sibi proprio ... .

nec obstat ... producat

... Cl

proprietate, connaturali principio deriuatur: actiua enim
liber[a] non est proprietas, quae connaturaliter[er] consequatur a d[eo] nam ipso
enim contingenter [...] nominari etiam [...] deus neque
volet et [...] [...] uiuit per cognitionem et amorem
[...] [...] [...] [...] [...] deus [...]
[...]: [...] enim [...] actiuam [...] ab eo principio
deriuatur: Angelus enim uiuit per comprehensionem qua se
perfectissime cognoscit, et tamen per illam cognitionem actiuam [...]
se perfectissime uiuit: satis igitur [...] [...] principi[...] uiuere
uiuit quod post quam constitutum est in se connaturali, quo operati
uo produceat intra [...] qui nequeat ab extra connaturali ipso adequa
se producere defectu [...] motus grauium et leuium [...]
[...] ab intra grauitate, leuitate: potest enim ab
ab extra proiicienti motus alii similis imprimi corporibus: [...]
quo constitutus in esse connaturali perfectionis [...] et in esse [...]
[...] per facultatem operandi, produceat intra cognitionem
et amorem [...] liberum, quas [...] [...] [...]
[...] produceat [...] et se [...].

[...] [...] [...]

Pro productio [...] actiua liberum ab [...]
[...] [...] [...] notionalis, [...]
[...] [...] [...] maior [...] [...]
[...] et immanenti produci [...] [...] minor
[...] [...] [...] praedicatum [...]
deuitum aut illius complementum et proprietas. [...]
et cognitio [...] deuenit et attribuitur. [...]
[...] [...] [...] [...] [...]
illa productionis immanentis [...] pertinent ad illius com
plementum [...] [...] [...] [...]
per cognitionem et amorem [...] uiuit [...] [...]

[...]

uinae deuinti; quoniam nec per cognitionem et amorem ipsi finiuit.
respondeo alias dari liberos ut tales esse proprietates
uel complementum naturae diuinae, sicut absoluta cetera esse
necessarios. quare per illos saltem non fit finiuit, quod
sit de ratione alicuius necessarii de quo 6. 4 dixi d. 6 de uolun-
tate n° 6.

. Ex . 10 sic arguunt: haec productio uel habitualis
sit est infinitus ponit: quod Deo negari debet. consequens pat:
quia nouatur: nam ea productionem operis est [illegible]
diuinae [illegible] existant; potest enim existere [illegible]
et uirtualiter esse, sicut non diuino: nec requiritur ut distinguatur
ab [illegible] aeterno diuino nam aliunde distinguantur [illegible]
nec deinde [illegible] [illegible] opposita [illegible] diuersas quae
[illegible] et de uoluntate n° 2 dixi nec requiritur non sit
prior cognitione et amore libero: quia non possit esse prior
[illegible] actibus et relationibus, quae [illegible]
[illegible] actibus et dependere [illegible] nec requiritur [illegible]
[illegible] essentia diuinae cognoscentis et amantis
[illegible] infelicitandi [illegible] amandi; nam [illegible] hoc sufficit
unio [illegible] ultra productionem: nec [illegible] requi-
ritur ut essentia sit perfectio, nam [illegible] perfecte
[illegible] per [illegible] identitati reali [illegible]
attributis, [illegible] debet principiis actibus uitae
cognitionis et amoris [illegible] respondeo
[illegible] et necessitatem producendi [illegible] actus liberorum
[illegible] [illegible] [illegible], quibus nostrae [illegible]
[illegible] communimus anno 27 cap. 9 at

Alia [illegible] supersunt argumenta
[illegible] [illegible]

2um arguitur existentia divina negat esse principium
uile receptibus aut passibus actus liueror... quia
pot. ei principium uitile ... amoribus. Con pro
... quod existentia repugnet productioni cognitionis
et amoris, adueniens ei concedit uili; ... imper
fectio realis productionis; ... complemento ...
uitis: quod existentia repugnet receptioni ... colie...
cognitionis et amoris adueniens ei concedit posse
receptio. ... hoc temperamento ... uitis ...
... absoluta receptionis respondet ... ut
... actiua uirtute deitatis ad actus liueros ... que
continentia uili, colligatur ... illorum passiua ...
recipiens ut potius ... illa ... certitudine ...

71 ... etenim 3o iuxta
communem sententiam sunt de ... causa materiali ...
ad formam ... 2um ... absolute perfectionalitatis ... 3o ...
... ab illa distinguitur ... necessarium autem erat,
ut natura Dei foret principium male ... liueror ... actus
... relatiue ... ..., quae distinctionem ... realiter
... formae ... recipit ut constat ex dictis ... 2um ...
... illa ... causa materialis ...
... 3um sit distinctio ... realis ...
sit ... suo liuero perfici, ... ipso quod ex ...
... divina sit ... principium adaequatum actus liuero
rum, ... absolute perfici ... fieri ...
inde, ... principium male liuerorum actus ...
... illorum ... principium actibus ... 2o
recipiendo principium actibus ... tenore suo ... imperfec
... enim ... inter personas diuinas pro
ducentes et productas principium autem male, ... tenore
suo

nec creatam imperfectam et ideo [illegible] non [illegible] Deo concedi potest.

12 Dico decimo possibilis [illegible]: [illegible] creatae sententia cognitionis et amoris [illegible] verum [illegible] [illegible] intrinsece [illegible] absolute [illegible] sua [illegible] uilitate. hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] provoluta minor [illegible]: [illegible] [illegible] in producta [illegible], [illegible] [illegible] absolute, praesertim [illegible] et perfectio aliqua [illegible] derivata hoc enim [illegible] imperfectam [illegible] quae perfectior [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intrinsece, quae [illegible] absolute [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] perfectior [illegible] [illegible] [illegible] perfectiorem [illegible] [illegible] virtualiter et intrinsece [illegible] negando minorem

13 Ad autem probationem respondeo [illegible] productum absolute [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] identitate [illegible] improducta [illegible] [illegible] [illegible] divinitate [illegible] producti, [illegible] [illegible], ita productum [illegible] ~~nil minuit pro~~ [illegible] perfectissimae [illegible] improducto nil minuit perfectam [illegible] [illegible] [illegible] perfectionem [illegible] adauget. [illegible] enim [illegible] [illegible] [illegible] producto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] perfectionem [illegible] [illegible] amandi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], a quo proinde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntatis et inclinationis [illegible] [illegible] Deitati [illegible].

14 Ad [illegible] probationem [illegible] [illegible]

respectu tanto est perfectius in actu suo diviniori, quanto est [illegible] producentis, et improducti [illegible] Unde consequenter dici solet et merito tanto esse perfectius in filio divino [illegible], quanto [illegible] in [illegible] patre [illegible] [illegible]: quare sicut spiritus esse [illegible] patre summa dicitur perfectio [illegible] et in [illegible] ita et in filio sic [illegible] sicut [illegible] [illegible] perfectio sunt esse [illegible] [illegible] [illegible] liberi.

15 13[o] arguitur [illegible] divina [illegible] principium actibus [illegible] liberorum quia perfectissime continet illos eminenter, et [illegible] [illegible] potest [illegible] sicut [illegible] inferiorum [illegible] [illegible] [illegible] provat [illegible] [illegible] cetera potentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] continent eminenter [illegible] quare perfectae creari [illegible] potest imo [illegible] per infinitum excessum creaturarum [illegible] [illegible] [illegible] essentia [illegible] [illegible] perfecta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principium actibus creati [illegible] sicut ipsa Deitas igitur ex eminenti continentia [illegible] activa [illegible].

16 Respondetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] activitatem Deitatis quoad liberos actus [illegible] [illegible] [illegible] in relationibus. 2[o] respondetur [illegible] continentia [illegible] perfectissima [illegible] [illegible] [illegible] virtutis activae realis aut virtualis identitas [illegible] [illegible] eminenter continentis quare [illegible] relationem divinam [illegible] eminenter [illegible] [illegible] [illegible] identitatis realis [illegible] creaturarum [illegible] [illegible]: sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

tinet eminenter actus liberos et relationes colligimus esse virtualiter productivos actuum liberorum identatis realiter cum [illegible] ut realiter

hoc tamen quia iam unum [illegible] dicti

mus: quod vitum illud immutabile [illegible] divina, aeternum et voluntatis, cum possimus impertiri virtualiter actus liberorum indistinctorum ab ipsa realiter, et ideo cogimur [illegible] divinis intellectui voluntatis concedere: pro relationes autem respicimus essentia cum omni [illegible] distinctis realiter a relationibus, [illegible] possimus distribuere [illegible] realiter actus indistinctos ab ipsa realiter, ideo [illegible] [illegible] actus impertiri relationibus identicos [illegible] realiter

[illegible] respondetur aequivalentia infra proportionata esse [illegible] nostrum intelligendi [illegible] continentiam [illegible] aequivalentia quae [illegible] in proportio [illegible] pro [illegible] nostrum intelligendi [illegible] aequivalentia relationum divinarum respectu creaturarum sit improportionata [illegible] infinita [illegible] inversis et contrariis enti creato, propter quod admirabili et inopinabili [illegible] [illegible] homines et angelos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relationum respectu creaturarum [illegible] actu. Datur [illegible] et [illegible] continentia [illegible] improportionata [illegible] [illegible] [illegible] nostrum cognoscendi [illegible] imo per effectum [illegible] productos [illegible] unum [illegible] [illegible] [illegible] quas [illegible] Deitas [illegible] poteat perfecte [illegible] actibus et [illegible] [illegible] excedat infra, colligitur [illegible] creaturarum et actuum liberorum actuo.

[illegible] [illegible] [illegible] colligit.

14ᵐ arguitur actus ... liberi ...

79 identitas realis adequata cum essentia Dei ... intrinseci ... ab ipso initio ... ante ... actus ... ratione ... realiter ... comparari sicut principium producens et productum ab alio, propterea a patribus pronavit distinctio realis divinarum personarum ... ex eo, quod una procedat ab altera. Nego ... actus ... liberi ... divinarum ... respondet distinguendo minorem: quae sunt ... realiter distincta ... possunt comparari ... ab alio producta absolute realiter concedo minorem; ... producta ab alio ... metaphorice ... nego minorem.

Quibus autem obtinuit ... distinctio

80 realis ... personarum ... productione ... divinarum personarum ... sacra scriptura non ... ... metaphorica ... productio ... personarum ... realis distinctionis personarum ... productio simpliciter et absolute ... productio ... realis productione ... virtualiter ... calorem ... realiter indistinctus a calore ... ex continentia ... quae potius ... dicitur ...

15ᵐ arguitur: identitas realis

81 actus liberorum cum essentia ... perfectio ... identitas realis cognitionis et amoris necessarii cum essentia ... amor et cognitio ... perfectio absoluta necessario ... sunt ... essentia ... virtualiter propter ... perfecta identitas realis ... actus liberi producuntur ...

essentia voliti respectu: quae perfectio, ē prorsus id omnib
itrar et anima ē perfectioribus tas volitu attributorum
et essentiae, quam id in ... reali ... communicationis
quam Deitas ē id. Cos liberis sui denominatur: ... tamen id
entali utrisque ... diversus est ... modo peculiaris ...
... virtualibus quae sunt idem attributa cum essentia ...
prius attributa necessarium ab essentia producuntur ... pro
ductionem ... distinctio voliti ... quos per
identitatem ... excludit. ... autem identitas ...
... et essentiae ... distinctio voliti ... non repug
nat productio liberorum actuum ab essentia.

Caput

Arguto quo probat nec non divinum esse priorem voliti actu libero.

16m argumentum ... vi... audet: ... prius volitionalio ... posterior ...
... prescindi ... Deitas ... prescindi ...
... existentiae ... Deo libere
... prior virtualiter, et consequenter ...
principiis ... actibus liberorum: ... et minorem
... relationem ...
... prius ... concipit in aliquo
signo priori, quo non Deus concipitur, idem posterius, ...
... nostri conceptionem ...
... signa prioritatis et posterioritatis ...
... concipit alium, ... volitio ... prescindendo.

... hoc argumentum ...
... repugnat principium actibus ...
... idem ...
... prius volitionalis ... identitatem realis,

[illegible] ut condiis [illegible] ad [illegible]
de tamen a multis opposita sententia Concedi [illegible]
[illegible] hoc sol babi [illegible] probat [illegible]
in sententia frequentissima quae praecindit [illegible]
praecisa divina du[illegible] ut [illegible] relatione [illegible]
Dei liberos ab [illegible]. 3° in adversariorum sen-
tentia negantium obiectivas praecisiones inter pro-
pa divina relatione identitatem praemittimus; ad con-
stitutionem enim instantiae prioritatis originis
requiritur obiectiva praecisio [illegible] negant unquam
lationes divinae ab altera perfecte posse praescindi
propter identitatem. Cum [illegible] Dei [illegible] quae cognitio
[illegible] adversariorum, [illegible] tota Trinitas, attingit [illegible]
[illegible] omnes [illegible]
[illegible] origine, [illegible] filiatione, [illegible]
aliquo signo quo [illegible] intelligit [illegible]
[illegible] in sententia concedat [illegible]
[illegible] ab actibus [illegible]

[illegible] ut directe respon-
deam [illegible] maiorem praecisionem [illegible] idem
est communicabile per identitatem, et idem incommu-
nicabile [illegible] prius, [illegible] ideo [illegible]
de sicut communicabilis et incommunicabilitas [illegible]
verificatur in sententia praescindentium obiective divina [illegible]
sta. [illegible] obiectivis praecisionibus, [illegible] prius [illegible]
[illegible] verificari potest [illegible] citra praecisionem ob-
iectivam: sicut enim in divina cognitione [illegible]
[illegible] verificatur [illegible]
[illegible] cognitione simul [illegible]
gat [illegible] pri-

prioritas ut in origine verificat q. eadem ente deliuera denoone verificari, ethi dene et ig. ibidem multiplex, in hac re.

ad prioritatem autem originis et cognoscibilitatis peracta, quo prioritatem realem de subiecto ipsi indistinctio et similiter intellectualis ex subiecto quo verificatur antecessio quia requiritur ad subiectum ipsum directe de quo verificatur ipso ex principii deliberandi ut alterius posterius quidem, idem conueniens denominatiue dicentia si denominatione actus essentiae, quorum capita formalis obligatio quomodo [illegible] verificatio, et unum afirgat directe [illegible] necessarie cognitionem attendere [illegible] essentia, [illegible] nobis hic difficultas, propter communem [illegible] huius rei non dicitur quia noctis [illegible] praedicatis per distinctionem uel in ratione [illegible] carentibus.

ultimum argumentum: si in diuina prior esset uel liberum [illegible] posterius aliquo modo uel esse liberum negari [illegible] contrariae [illegible] in ea prioritate [illegible] idem ut si [illegible] diuina prior esset [illegible] liberum negari [illegible] prior actus liberi coaptatur et maior, minor ex productus, quia negatur unum decretum negari [illegible] negatione mentali, quae diuidat unum ab alio, [illegible] intuitiuum [illegible] realitati in [illegible] quo ut sint in se. Sin 3o diuidendi [illegible] de distinctione uirtuali diuinorum: diuina prior nec distinctio quae non distinguat actus liberi, mandi, [illegible] quo [illegible] in 3o [illegible] diuina [illegible]

volitione mundi libera potenti, atque quo decreto mundi libere actualiter existere in compositione cum genere ejus seqt in divina decreti libera mundi intrinsecè
ligata proinde in signo aeterni distinctiones opus erat, ut in eo priori atque non existeret nec volitio libera
mundi, neque posterius existit, quae nolitio mundi, neque ipsi
perfectio manebit in potentia sua mere possibili atque tamen neutrum decretum existat in eo signo.

27 Respondetur negando minorem admonitionem autem fateor intrinsece negationem evidentem unam ab alio negare in toto distinctionem, quae carentiam identitatis realis, aut ipsa intrinseca extra, quae negantur absolute et relative ad 3^m atque extra et absolute id relative tantum ad 3^m in eo signo
aeque identitatis carentia datur in eo priori, et ante
re ipsa intrinseca et volitione libera posterius existit, sed
in signo enim idem et priori carentia positive de sola prae
cisione in 3° decreto libero, sive opposita nolitione
mundi libera compositionis existentiam ipse, de in lon
potentia atque existit libera volita contraria ceterum ad
veritatem illius mentalis negationis, et atque ipsa illa
carentia debet opus esse et actualis et positiva distinctione
proportionata utrinque existentiae actualis de subjecto et oblato
divinoli.

28 Ex dictis declaratur in opposita sententia: potest
enim omnes in eo priori eo spatio existit, atque
quo existat filius vel nunc, et filius, et si filius est
de patre negatio, et dicitur actualiter et positive distinctione
eius a patre, dari enim eadem in actu 1° distinctionem quae
opponatur, qua tenemus distinctionem dari, quando quod sit

tum realiter existat: Si ergo in eo instanti volitio mundi libera non esset idem sequeretur propositionem 3am, quia ipsa cum eo priori existeret volitio mundi libera quae posterius identetur alicui essentiae Dei quae est possibiliter in quo sit in compossibilitate ipsa Deitas ex suppositione volitionis, sufficit ergo in eo priori natura divina ut ab ea distinguatur realiter ipsa volitio et numero [illegible] mundo poneretur, volitio mundi in tempore, et identetur realiter cum volitione mundi [illegible] universaliter potius negatur quam per [illegible] dabit.

Caput 12^m

Illationes ex dictis deducuntur.

Ex dictis inferes primo 2o amorem liberum Dei esse liberum productivum ut ex: nam equivalenter realiter actus ille liber aut entitate ipsa Dei necessaria prioribus suppositis actus ille quam velut posterior entitate Dei necessaria, ut prius capax est cognoscendi quia amandi libere, quia propter utrique communicat potentiae esse vel esse potuisse: ergo amor liber ab ea Dei necessaria producitur, ipsa scientia libera quae [illegible] intellectualiter [illegible] quae actus et ipsa volendi vere, quae actus et ipsa libere eo quo volendi libere [illegible] consistit [illegible] tam consistit [illegible] deitas [illegible] ratione libera quae amore libero [illegible] ex [illegible] praesuppositione Deitas constituta [illegible] in debito discrimine cognitionis et amoris necessariae [illegible]

Colliges 2o [illegible] actum [illegible]

tioni et amoris illos contingere ... in divinis
[illegible] media intelligentia et alios liberos in
[illegible] concedente, ... cognitione
et amore essentialis ... in hac
sententia ... perfectio ... intellectus
voluntas amor et cognitio necessaria ... quae
pertinent ad entitatem divinam absolutam, quo sine medio
producit illos actus liberos cognitionis et amoris, ...
... et intelligentia, quae ... illos ...
[illegible] absolute ... amor necessarius, ...
per ... productive ... illos et adaequate liberos actus
... et ... principia et radices ...
... et ... principia completa ...
diante cognitione, amore necessario ... cogni-
tione ... entitas et ... perfectior
... intellectus et voluntatis ... pro ...
... actus, ... conditionis ...
... amoris et ...
... actus ...
cognitione et amore prior ... illi
... rationis ... essentia continet eminenter
actus liberos ... illos, ... in ... ...
... et identitas cognitionis et amoris necessa-
rii ... in hac sententia ... divina ... sine ...
Dio ... cognoscendi et amandi: rationes quo sive
... et posteriores sint entitatis cognitionis et amoris
... producunt ... actibus neces-
sariis, ... praecedentibus ... conditione ...
necessario illis actibus.

(Probatur ... primo ... distinctionem ...

96

antecesione ubi requisitis cognitionis adaequatae ad ubi productionem sit dici ad hoc, quod est ratio dicendi ad alterutrum, sine qua non posset alia sufficiens; quo est sufficiens in illud, essentia divina posterius habet illa necessario ad diversas: alioquin divina non esset sufficiens principium adaequatum, a quo, in quo, et ad quod posterius sumitur, quod ... me derogat ejus perfectionem, et actualitatem formae quae provenit in creata facultate operativa superadditum ... subsidiis indigentia debilitati, paucitati, difficultati aut incompletioni; et sic dicitur ad agendum: at essentia divina ... habet completissime actualitatem formae, saltem proprie ac deesse ad producendum quod est ipsa posterius: quod ... ad dictamentum ... perfectionem formale productivum quod necessario debet auferri ab ipsa conditione ... quod sit anima ... cognitionem, adorandus ... amicissima solum amat et cognitionem necessariam concurrit active ... partialis ad amorem ... quod ... divina praesupponit ... active ... liberos, ad ... producit actus liberos ... actu ... actus necessarios: quod sola sufficit ad omne posterius ipsa producendum.

4° deinde ... distinguunt ... amorem necessarium a cognitione ... essentia divina, quod ... distinguunt ... cognitione ... essentia, ... concedendo ... ac ... inter ... medio ... actus et essentia nec ad amorem liberum nec ad cognitionem: ... cognitioni et essentia divina ... cognitionem et ... liberum nihil mediat ... distinctum, ad ... principium actibus liberis cognitio

nec gratia Dei sola producit in hac sententia liberas actiones sine nobis facultati administrelo

Tertio autem probatur, neque

23 Et in tantum amoris liberi et gratia saepe consistit in hac sententia pariter cognitioni sine [illegible] indifferens, cum et in aliorum sententia praedicta cognitione [illegible] nihilominus inde solum unice [illegible] conditionis ut amor liber a voluntate producatur [illegible] per aliud probatur cum principio [illegible] aliunde negamus hoc contra perfectam actualitatem sed solum igitur voluntas producit amorem Dei liberum [illegible] maior probata sine distinctione [illegible] sufficit ad productionem [illegible] arguendo [illegible] in quoquam [illegible] probatur a priori [illegible] constat, minor [illegible] quod maiorem eminentia divina [illegible] quod sit principium actibus complexis et nullius consortio indigens, ad quod continet omnia quae [illegible] perfectione divinae, quae quod ad [illegible] [illegible] ab his cum principiis [illegible] argumenta sunt insufficientia [illegible] radicalis.

24 [illegible] in Deo [illegible] concedendum [illegible] autem [illegible] ad productionem liberam cognitionis aut amoris [illegible] complementum facilius probatur tam cognoscendo quam ad amandum [illegible] [illegible] in amore necessario [illegible] ab [illegible] [illegible] igitur ad cognoscendum quam amandum libere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipse [illegible] [illegible]. Contra probatur: neque [illegible] ponenti in creati

tra

habitus [illegible] relius ut sit ex dictatis imperfectio
particula [illegible] ut difficultas, l inter actio
producendi per actus, et terminatio per contra
rem ad per levandos habitus et speciei aequale
independens, [illegible] actuo [illegible] essentia divina
re perfectissima [illegible].

Dubium 2

An aliquid abstractis sit passio
dualitatis relationis divi-
narum? Casus [illegible]

Sentio dicimus hanc causam pro
ducendi relative divinas relatio
nes in genere procedi. Difficultas

[illegible] definitio praecedenti [illegible]
[illegible]
[illegible] ex supradictis [illegible] definitio [illegible]
[illegible] ad productionem [illegible]
relationem quae [illegible]
[illegible] Virtute [illegible]
[illegible] quos sequentur [illegible]
[illegible] qui negant omnes productiones [illegible]
[illegible] quos [illegible] addixi [illegible]. 2 sententia [illegible]
relationes productas realiter a realibus relationibus, pro
ducuntque [illegible] essentia: [illegible] relatione [illegible]
productas. [illegible] aliqui [illegible]
[illegible] relationes [illegible] ab essentia pro
ducuntur [illegible] [illegible] ut [illegible]

et spirationis passivae quae in productum, ... ut
spirationis activae et paternitatis. Sic consequenter
maximamente ... ad productionem ... actus ...
tionis ab essentia a me iam propugnata erit. et authoribus
... disp. 6.

2 ... sententiae haec ... Turrianus
... impetu, quod non vulgari pondere rogatio
... : ... relationibus divinis certius convenientur
unt quaeque requirunt ad productionem virtualem quae actibus
bus Dei liberi: at actus Dei liberi producuntur ab aeterno
... virtualiter propter ... ad ... an ... ad ...
relationes ab essentia virtualiter oriuntur ... constat ...
... loco citato. maior autem ostenditur:
nam ad productionem ... requirit distinctio virtualis ...
et unius ad alterum ... quae duo ... respective
inter relationes, et essentia, quae ita habent et actus liberi
plerique enim doctores ... distinctionem virtualem admittunt
inter relationes et essentiam, ... impugnant inter
actus divinos et actus Dei liberos ... pater Arriaga
... non pater ... non facile enim concipi potest pro-
ductio virtualis, ... ad ... et ...
plicitas, quae ... quae sola ... aut ...
... requirunt

3 ... omissis autem rationibus, quae pro libera actuum
... sunt, ... hic ... pri-
... subijciendis lector ... , ... a ...
... relationem ... adducenti sit ...
... prius et ... ad ...
... continens ... alterius perfectio ... cognatio
... continuo ... primus ... alterius ...

essentia divina pro ratione ... perfectionibus creabilibus perfectissime continet, unde ... eas potentia illas ut sibi perfectissime cognoscitur ... primo ... rationes ... aqua ... continent: quod ... dictum ... propriis ... relationes.

Cum ... et maior probatur nam ideo Deus est principium actibus creaturarum ... perfectionum omnium ... illuminat solum quia creaturae continent ... principio ... cognationes ... continere sunt conditiones ... comparari ... lumine solis: deinde si conditiones ... ad ... actibus indicandis, quae praeter ... conditiones ... minor autem probatur: ... quod ... relationes ... principium actibus: ... probari potest ... de ... superioritate ... divina ... respectu ... actus.

... per minorem ... contra ... relationes in divinis probatur ... quia ... perfectis ... relationes divi... ... collectivae: ... perfectio consistit in ... quantitate ... digna sunt ... quae ... in quae sunt ... relationes ... sunt ... aestimatione digna ... perfectis ... in quae sunt ... dicimus ... perfectis ... relationes ... perfectio consistit ... ad ...

nos — intra quod defendat, et rem ignorat: ampliores perfectiones aestimaverim: at relationes [illegible] relationibus distinctae inter se realiter identitatis quae propter [illegible] propter se aestimavimus inferunt cum [illegible] [illegible] identificari, nec ab oppositione reali producentis et producti perfectio igitur essentiae [illegible] [illegible] ad [illegible] quam singulae relationes, et consequenter eas superat et continet eminenter.

Confirmatur ex 2a parte minoris quod [illegible] contineri aliud complectendo quoddam et ambitu excedens sua magnitudine continens [illegible] continens adest [illegible] [illegible] hic ut superiorem aliquid ultra: quare continens considerari solet ut [illegible], et continens ut superius aestimatur. Sicut in quantitate aliqua continens aliqua quae superat id quod continet ut [illegible] inclusum excedit [illegible] sic etiam in [illegible] perfectionis continens [illegible] [illegible] amplius [illegible] [illegible] perfectionis supra contentam [illegible] [illegible] aut perfectio ambitu [illegible] [illegible] id quod continet, [illegible] nam hic ambitus amplitudinis perfectionis quam relationes [illegible] et [illegible] quatenus ampliora [illegible] extendit [illegible] [illegible] cum omnibus simul et cum singulis relationibus [illegible] [illegible] singulis perfectionibus [illegible] [illegible] ab imperfectione oppositionis realis inter se. [illegible] relationes simul distinguuntur realiter a singulis: igitur perfectionem [illegible] [illegible] amplitudine, ambitu et extensione quam relationes: ergo [illegible] continet relationes [illegible] contra, nec relationes inter se [illegible] [illegible] [illegible] ab essentia.

3 ū por minor ... [illegible]

n.° 3.° illi relationes divinas quae Trinitati cognitionem [illegible] reddit, nec cognationem producti a principio producente consistere, in expressione similitudinis quod principium producens suae perfectionis exprimit in producto, et aequatur productus assimilatur principio producenti, quare sanctus Thomas dicit: a genitu [illegible] est quod communicare illud per quod dignitatem in actu [illegible] quae possibile ... relationes [illegible] dicunt, non divinas similitudinis [illegible] quod non [illegible] illi cognationem nec, quare relationum [illegible] inter se: sicut enim Deitas [illegible] [illegible] prior, [illegible] repugnat opponi Deitati, et a relatione distinguere, sicut relationes [illegible] sunt ipsa perfectio posterior [illegible] repugnat opponi Deitati, et Deitati a relatione distinguere: [illegible] relationes et essentia sunt aequales quoad perfectionem [illegible]entibus.

Denique sicut relationes, sive divinae, sive collectae acceptae, non possunt absolute differre realiter, ita natura divina non [illegible] aliter distinguere nequit a relationibus, sive collectis, sive divisim acceptis: et eius ad modum relationes simul sunt [illegible] personalitates, ita natura divina [illegible] [illegible] [illegible] et sunt idem cum ipsis personalitatibus: et sicut [illegible] opponi sibi invicem nequeunt, ita nec natura divina potest opponi personarum, immo natura divina minus opponitur Trinitati, sed ipsa Trinitas, haec enim est [illegible] idem quod cum singulis relationibus, cum quibus est divisim idem et natura divina [illegible] quo similitudinis et cognationis, quomodo habet non cum relationibus, similiter nequeunt relationes inter se, quae invicem singulae realiter distinguuntur, et tres ipsae simul cum singulis seorsim quod non cognatio-

nes

hent relationes cu essentia quae in ipso ita quod illa
una distinguantur realiter ab utraque, et postea realiter examinentur
et videatur harum unum identificatum cum singulis relationibus
et cum ipsa trinitate, quae melius continetur, quam ipsa
trinitas semetipsa habet, et quasi lumen solis pro-
pter inter primum. Deinde per minorem dato exemplo pro-
uari quod est maior connexio luminum exundantium in
aere cum luce solis, quam in connexione relationum cum essentia
nec est maior continuatio licet enim ablato sole lumen id
derelinquit, sic ablata deitate relationes manerent.
Ergo licet per illa ratione continetur... solum in ista
res in coniunctione, sed et connexione relationes cum
essentia priori continuatione emanatio... ab
quae ab essentia.

Cap. 2.um

Alia pro superiori conclusione firmamenta

Ut sententiam ... urgeamus suppono prius continentiam eminentialem
adaequatam in eo citatam esse, quod perinde se habeat eminenter
continens, atque si formaliter in se contineret perfectionem
rei quam continet. Unde principium activum adaequatum
continere dicitur eminenter adaequate suum effectum, quia pari
inde se habet, ac si formaliter haberet in se perfectionem effectus, ut
...igo fortis aquam in se clausam praecontinet, unde
... effectus emanare ... perfectionem in extrahen-
... quam principium in se prius habeat. Cogitatur insigni similitudine
... continentia formali quae sub ... effectum suum se continet
... continentiam eminentialem, quia causa continet effectus
... imo continentia formali ... imitatio quaedam emi-
nentiali continentiae, qua principium adaequatum

ipsi continet effectus.

Quo posito probatur 2º consequentia

10 Confirmatur: deinde ex supra facta: quia nulla continentia similior quam formali continentia, quam continentia qua in divina essentia se continet divinas relationes: unde licet deitas [illegible] perfectionem contineat actu creaturas et divinas relationes, [illegible] tamen perfectius possit continentia in Deitate relationes divinas quam ipsas creaturas: ergo continentia qua Deitas eminenter continet creaturas consistit [illegible] in virtute productiva creaturarum; ergo nec eminens continentia relationum consistere poterit absque virtute productiva relationum saltem [illegible]. Consequentia probatur: nam quaelibet continentia nobilior est activa, [illegible] virtus activa: ergo continentia qua in divina continet relationes est omnium perfectissima, [illegible] sine virtute productiva consistere.

Confirmatur [illegible] paternitas [illegible] anno [illegible] filio [illegible], melius [illegible] continet ipsa paternitas, quam continent paternitatem [illegible] sibi communicaret [illegible] paternitatem [illegible] ipsius paternitati praestare, [illegible] perfectius continet [illegible] ipsa Trinitas [illegible] relationes se continent. [illegible] relationes [illegible] divina. Confirmatur [illegible] bonitas continentis maior [illegible] felix [illegible] bona sibi, [illegible] diffundendo [illegible] bono [illegible], [illegible] continentia personalitatis immediata maiore praeter [illegible] aliud et in se perfecta, sicut [illegible]

sive uberans perfectis personalitatibus; igitur ut sit uberrimus, et uxus omnino pleno ex dote fecunditatis dare.

12 Confirmatur quia natura otiosa, et sterilis, aut fecunda continentia nimis imperfecta videtur: at natura divina periret aut effunderet et esse virtualiter relationis ullius eius continentia prorsus otiosa et sterilis: igitur esset imperfecta. Confirmatur quia id quod eminenter et perfectissime continet omnia neque aliquid ab alio emendicare, sed habere eaque omnia ex se; sed cum id quod habet ab alio, non tamen a se, patientem quoddammodo esse, et ut quasi possidere, quod igitur sol eminentissima rerum omnium continentia natura divina, et produceret paternitatem, patientia essentiale quoddammodo quod habet a se paternitatis, id est aliunde, de aliis quasi passive possideret et continentia continere et eminenter et perfectissime paternitatem: igitur ut natura divina contineat eminenter perfectissimus paternitatem, hoc non tamen est quod divinitate deuterius ...

Confirmatur secundo

16 maior virtus ut natura divina sit Deus fraternitatis personis, quae ut sit cum Dei fratribus continere eminenter perfectissime trinitatem personarum eadem virtus et energia deitatis alius sufficit ad hoc omnia; natura divina virtualiter et a se totaliter adaequate continens eminenter et eminentissime fraternitatem quia sit a se possit habere virtualiter fratrem personam cum illa est sui viribus extrahendo: comprobatur quod potest maiore potentia minus continens in maiore continentia at natura divina a se ipsa potest ut sit ...

it ...

existit ac per eius ipsas [illegible] et adaequate [illegible]
saltem extensive [illegible] quae omnes et [illegible]
formaliter [illegible] et illas eminenter et perfectissime
continet: igitur sicut una divina [illegible] existit [illegible]
[illegible] ab eadem etiam existit paternitas, ac [illegible]
personarum, nam quia [illegible] quod non [illegible]
sit [illegible] sit [illegible] quod [illegible]
[illegible] eminenter omnia.

Confirmatur [illegible]
Deo produci [illegible] ab [illegible] principio
[illegible] existunt [illegible] formaliter [illegible]
[illegible] sui possibilitatem [illegible] perfec-
tissime [illegible] eminentialem continentiam quam
[illegible] ab [illegible] semel [illegible]
[illegible] admiratio [illegible] sufficienter [illegible]
[illegible] creaturas: et relationes divinae praesupponunt
essentiam [illegible] et [illegible]
[illegible] sui possibilitatem [illegible]
nominalis et [illegible] perfectissime continentiae [illegible]
continentia [illegible] ab ipsa [illegible]
admirantem [illegible] existat [illegible]
relationem [illegible] satisfit et admiratio [illegible]
[illegible] existat paternitas [illegible]
divina continens eminenter paternitatem [illegible]
communicans illi possibilitatem et necessitatem existendi
sicut [illegible] fundamento [illegible] a Deo produ-
ci creaturas, quae distinguuntur ab illa realiter [illegible]
[illegible] divina [illegible]
a solis distinguuntur ab illa [illegible]. [illegible]
[illegible] et maior [illegible] procedit [illegible]

diuina ... ipsa ... in recto vel abstracto, et generaliter illas exigit; nihil autem exigi potest quod in sola talis essentia vel persona quaecumque abstractione diuina ... intelligi possibilis quaedam relationes diuinae quae possibilitas ... alia quam natura diuina.

Cap. ...

Relationes etiam realiter productas producendas esse ab ipsa natura diuina.

realiter

... relationem productam ... filiationis ... patris realiter produ... spiratore ... praeterea producere ... natura diuina ... relationes productas realiter ... natura ... nomine ... relationes productas realiter ... contrario ...

... realiter producat filiationem ... realiter ... negarimus ... natura diuina producat ... filiationem ... productio qua pater producit realiter filium et productio ... filiationem ... realiter a filiatione ... diuina persona patris realiter ... filius a patre realiter ... natura diuina ... productionem ... producit ... filiatio realiter ... produci ... producit

ana vilit: idq̃ dicendum in activa spiratione
prout passivam.

Confirmatur 1º: paternitas respectu fi-
liationis nequit esse principium actibus adaequatum, omni-
no, cum solum principii latitudinem ut principi-
um abstrahit ... reali, ... praecise per
divinitatem, aliud ultra principium actibus ... ...
requiritur quod in se contineat filiationem; necnon ... ...
... quod ... divina quae prior est ... filiatio-
ne, tamen quia ... in quo continetur abs conditione, pri-
us quam in se ... ... : ergo ut paternitas esset prin-
cipium actibus reale respectu filiationis, adaequatum ...
... ... esse principium actibus ... ... potest
continere ... post filiationem adaequatum cum constat.
Et minor: maior autem probatur, nam principium ad-
aequatum actibus ... sui continere debet adaequatum ...
et ... ... saltem perfecte debet illum
... : paternitas autem, neque ... per ...
... , nec illa ... ... ; ergo neque ...
... et ... ... neque ... ...
... nec ... latitudinem requisitam ad con-
tinendum ... sui filiationem adaequatam. Paternitas ...
... complexive ... divina, et ... ... con-
... principium actibus adaequatum con... ...
... relationem productam.

Confirmatur 2º: conditiones
et ... producti ... prout ... , ...
... ... invenient in ...
... respectu filiationis et spirationis passivae,
quam in paternitate et activa spiratione ... paternitati

Concedi[t]ur vis producendi realiter filiationem etiam ... distinctam quia distinguuntur et similiter de spiratione respectu passivae, porro ergo divinae concedi debet virtus producendi realiter filiationem ipsi ... ob distinctionem ... quia ... productio ... et creatio, ... concipiunt, praecipue in modo distinctionis, quo discernuntur ... 26 ... continentia, et cognatio quae reperitur inter productum et principium producens clarius ... respectu ... divinae convenit, nec enim ... opponitur ... deitati ... opponi ... quare in divina ... paternitas est ... in divina continet amplitudine sua filiationem ... divina ... Deinde similiter ... paternitati filiatio ... realiter opponitur ... 7 satis constat.

Confirmatur ... relationes divinae posteriores sunt alio prato divino, quod illas in se contineat eminenter et producat in illo contineri debeat continentia ... perfectissima cogitari potest ... paternitate, neque ita contineri filiatio potest ... sic in ... divina contineri: ... paternitati conveniat prioribus perfecte continentiis et consequenter vis producendi filiationem, ... prioribus abstrahit ... absolute ... continentia perfectior ... talis continentia ... illi ... aequalitas

Con-

contineri sub [illegible] rellationes, quae continentur divinae; sicut enim omnes (3 rellationes [illegible] unioriz [illegible] ipsas continet, nec a [illegible] distinguere potest, ita non [illegible] divino [illegible] aliud diferre potest; imo non superat agregare; hoc non agregatis distinguit realiter [illegible] rellationibus, non [illegible] nec ab agregato rellationes [illegible] gati distinguere potest: –

[illegible] firmatur [illegible] divina [illegible] ordine rellationibus, supperioritas [illegible] priori [illegible] prioritas ad suas proprietates: [illegible] non sic ad suas proprietates [illegible] ut [illegible] [illegible] divina sic antecedit rellationes ut [illegible] [illegible] realiter et absolute, [illegible] distinctio reali absolute [illegible] perfectis [illegible] divina producit [illegible] [illegible] unitate [illegible] [illegible] imperfectis [illegible] perfectis [illegible] [illegible] productione [illegible] maior quam productione [illegible] dificultas, aut imperfectio [illegible] imo sicut [illegible] dimensione [illegible], sic productione [illegible] maior [illegible] perfectio [illegible] producti, sicut [illegible] [illegible] [illegible] divinae [illegible] [illegible].

Confirmatur [illegible] provenit [illegible] communicatio [illegible] a [illegible] [illegible] communicativi [illegible] ex [illegible] [illegible] divina [illegible] prior, rellationibus [illegible] illa communicatio, erat ipsa [illegible] [illegible] et adequate communicativi, et [illegible] necessario [illegible]

in [illegible] communicanda persona, quae ab ipsa in
divina proveniat actuali [illegible] ipsius
communicatio [illegible] respectu personarum: alia [illegible]
[illegible] communicatio [illegible] actualis [illegible]
pro generatione et spiratione activa [illegible] pro
[illegible] filius et spiritus sanctus. [illegible]
relatione generationis et spirationis [illegible]
relationes [illegible] procedunt [illegible]
[illegible] proxima
potest [illegible] oriri, maxime [illegible] inferen
[illegible] actu [illegible] procedit [illegible]
[illegible] illius [illegible]
[illegible]

Cap. [illegible]

[illegible] Relationum [illegible]
[illegible] et [illegible]

[illegible] relationis [illegible]
[illegible] divina [illegible]
[illegible] patri [illegible] filius [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] continet, quod appellatur [illegible]
[illegible]
[illegible]
Augustino [illegible]
[illegible]
[illegible] generatio [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

ris illius capitis & pectoris: uox de ipsa tempo-
ria [illegible] ipso dicitur vapor virtutis Dei, et ema-
natio quaedam claritatis omnipotentis Dei sincera,
candor lucis aeternae, speculum sine macula Dei
maiestatis, et imago bonitatis illius: at claritas,
virtus, lux, [illegible] emanaret igitur sapientia
nisi pertineret ad perfectionem absolutam, et ne ipsa
Dei, quod passim scripturae inculcant: quod sapientia
nisi [illegible] emanat [illegible] absolute [illegible]
bilis progredi nequeat

2º probatur ex patribus qui
passim exponentes [illegible] filiationem praesuppo-
ne divinum [illegible] et ab hac illam emanare quod
eo modo per virtutem productivam quam [illegible]
consequenter [illegible] realis ipso producat, [illegible]
virtute, aut spirator realis producat, [illegible]
[illegible] fundat [illegible] omnes: a [illegible]
[illegible] perfectionis [illegible] sanctis [illegible]
[illegible] emanat [illegible]
[illegible] divinum [illegible]
[illegible] suprema quod [illegible] constituto filius [illegible]
[illegible] haberet, [illegible] posset esse perfecto
[illegible] nisi filius haberet et [illegible] esse a [illegible]
[illegible] divinae [illegible] virtutes [illegible]
[illegible] Dei

Suffragatur [illegible] [illegible]
[illegible] filius et spiritus sanctus
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] apud [illegible] in [illegible]
[illegible] libro 2º de [illegible] [illegible] [illegible]

e. de operis nostri Compen. Divi signatis epi-
stola ad magnetin [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]: d. opere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ra Canonicus ait patrem in divina prod.
et filium henuisse sanctus Hilarius libro 5 de
trinitate 12 prout defectum in[?] aut protensionem
aut derivationem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a dedibus Leonis Ro-
[illegible] [illegible] et Athanasius [illegible], quem
asert pati[?] [illegible] detracte.

25 Perspicuum etiam Cle-
mens Romanus Theologus in Concilio florentino
sectione 10 clarissime testatur essentiam esse principi-
um quo pater generat, et sic esse nam [illegible]
[illegible] generationem activam qua constituitur pater [illegible]
generans et ipsa nam denotat [illegible] producens: [illegible]
[illegible] [illegible] patrem [illegible] [illegible] in divina genera-
tione [illegible] eruditus pater [illegible] [illegible]: [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], quod in divina generatione [illegible]
quod sit principium [illegible] generationis qua pater [illegible]
communicat filiationem, et qua in divina genera-
tione communicat [illegible] filio per identitatem, quam
communicationem, quae [illegible] generationi [illegible]
[illegible] solet a patribus [illegible]: nam generatio
[illegible] generationis qua filius a patre generatur, commu-
nicatur [illegible] essentia divina.

26 [illegible] probatur [illegible] per
petua Theologorum [illegible] communia patrum do-
[illegible] asserit filium divinum et essentia patris [illegible]

ri sicut et ipsa per et essentia patris et pro-
prodire quoque ipsum verbum ex se et patre ...
et q... detrahe. ... hic verbi ... solus ... filii
filius constitui formaliter per essentiam patris, ... intellige
principium ... constitutivum filii ... divina ...
principium quo pater constituitur ... productivus ...
... ... verbi generationis; ... in
divinis ... producit et principium quo genera-
tionis activae et passivae, quae ... singula...
latione patris ... et filiationis ... constat et
maior. minor probatur; nam ... filius formaliter con-
stituitur ... filiatione, ... ideo patres aut theologi
sint ... ... filius sit ex filia-
tione sicut ... patris, ... relatione ...
significat principium ... actibus ...
ut quo.

4° Communiter ... excepto uno ... alio
theologorum ... communiter
... ... frequentissima doctorum et ...
sententia docet ... divina esse ... generativa ...
illam formaliter pertinere, ... defendendo ...
... ... : ... essentia divina ... generativum, aut principium quo generandi; ...
... essentia divina ... principium a quo ...
emanat relatio paternitatis et ... generatio-
nis; ... divino ... ...
nes, ... principium quo productionum
divinarum quorum tamen ... communis sententia ... theolo-
gorum ... theologus in concilio
florentino sessione ... enim ...

tecendi na divisio ei diuidendo potentiis principiis quo per dabomnationes tradi [illegible]
Sunt expo[illegible]entibus has orationes: filius est [illegible]
ex patre, et spiritus sanctus ex patre filioque substantialiter.

Cap. 8.

Quo[illegible] sp[iritu]s a filio procedit.

Restat controversia alio momenti [con]tra bulgaros ... [illegible] origine pater est Deus, quam filius sit Deus; quod deitas patris prior origine, quam quod filius [illegible] ait Deus sit. Nam post [illegible] haec duo sunt idem sit [illegible] filius divinus; filius divinus est Deus; at deitas patris [illegible] prior origine, quam filius [illegible] deitatis, quam [illegible] est ipsissima na[tura] patris; quod prior est filio [illegible] nisi quam filius [illegible] na patris in origine prior filiatione, quam propterea produceret [illegible]. Tres constant nos [illegible] probat est, nam idem filius est Deus quod pater est Deus quod quia pater sit Deus, et [illegible] ut [illegible] Deus filius. [illegible] pater originem quam filius; [illegible] est pater in [illegible] pater, et est filius est Deus filius quod prius est quod sit Deus pater, quam quod sit Deus filius! [illegible] ns [illegible] in [illegible] constat filius est Deus de Deo lumine de lumine, quod nihil aliud indicat, nisi prius origine patrem esse Deum quam quod filius [illegible] divinitatem acciperet. [illegible] lumine [illegible] [illegible] communicare filiationem, quam [illegible] [illegible] continet divinita[tem] [illegible] a patre divinitatem accepisse [illegible] pater [illegible] [illegible] quam filio communicat, [illegible] communicaret filiatione [illegible] prius illam [illegible].

2°

Ad 2um probatur filius vere ...
per productionem aeque perfectam, ut similar ...
patri similis: et aeque productio filiationis ... communi
cationis Deitatis, patris enim intenditur a productione per
solam filiationem Deitatem ... ut productum
ante productionem ... continet totam ... perfectionem ergo
patrem aeternum quatenus principium Deitatem ... continet
totam illam ... perfectam, et communicat ipsi Deitatem: principium
enim productionis ... continere debet formaliter vel
eminenter totam ... producti perfectionem: sed Deitas neque contineri
potest in alio principio contineri, quia ... nihil Deitate
maius, ... continet. ... filii divinitatis
nec Deitatis, ... continet ... formaliter, neque ...
divinitatis ... neque inferiorem nec debitum paternitatem divinitate
... , ... quod ... contra ...
ut ... quare neque amplitudinem ...
... divinitatis, ... divinitatem continet. neque ...
filiationem ... paternitatis ... divinum, cognationem
... et ... unitatis, quae ... ad perfectissimam
productionem, unde ... an divinum, ...
... illam perfectissime producere ...
... principium filii ... Deitas
... Deitas ... ad generationem ...
illius ... principium generationis ...

Probatur 3° ... principium
... influit, ...
... principium ... influat, debet ...
... principio ...
... communicare ... Deitatem ... patris ...

na, et sit origini prior, ex principio reali [illegible]
quasi producente filiationem, adeo non est inde infinite
filiatione perfectior, ut adducta forti fatentur, nec hoc
videtur ex ingenue, quod paternitas [illegible] essentialiter perito
infinitatem pluraque quam filiationi [illegible] igitur paternitas
[illegible] principium adaequatum omnino respectu filiationis
[illegible] illam, atque et principium simul cum pa-
ternitate producere [illegible] virtute [illegible] filiationis
[illegible] natura divina virtute productiva filiationis, quam
[illegible] perfecte superat essentia, quare pater filiationem
perfecte continere simul cum paternitate, sicut et cognitio per-
fectior quam species impressa [illegible] a qua partialiter pro-
ducitur, potest tamen ab specie simul et obiecto, producitur
quia pars cum specie continet eminenter cognitionem.

Confirmatur: filius
et spiritus sanctus sunt aequales in potestate cum patre; [illegible]
[illegible] nisi quia [illegible] pater [illegible] filius et spiritus
sanctus aliquomodo possent [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] filius quem pater generat [illegible] divina pro-
ducit [illegible], quae virtute [illegible] sublata [illegible]
[illegible] sint aequales in potestate productiva [illegible]
personae [illegible] quod natura divina [illegible] producendi [illegible]
quem personae divinae realiter producunt necesse est, quod pater pro-
ducere potest realiter, natura divina non posset [illegible]
[illegible] et influxum non [illegible] realiter [illegible]
[illegible] realiter supra rem influxum [illegible]
[illegible] relationem realem [illegible] perfectam [illegible]
[illegible] eminenter [illegible].

Probatur [illegible] divinae processiones
sunt operationes [illegible] quae per-

se

se praesupponunt in cognitione et amore secundo

sicut omnis actio vitalis. Cum communi sententia pa-

trum assertorum, quod verbum divinum [illegible]

patris in memoria fecunda per cogitationem [illegible]

et inventionem [illegible] quaerit verbum

dicit pater [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] praesuppositionem divina [illegible]

ad productiones [illegible] divinae productiones [illegible]

ad divinam [illegible] absolutam perfectionem

[illegible] ipsa [illegible] aliquo [illegible] a priori

[illegible] [illegible] cum a prioritate [illegible]

[illegible] ad prioritatem aliquam actuum [illegible]

[illegible] ut patet [illegible] [illegible]

[illegible] ut [illegible] perfectio productionis

praesupponi debet aliquod principium [illegible] producti-

onis [illegible] filii divini [illegible] principium

in [illegible] principio [illegible]

per se producere sapientiam [illegible] principio

[illegible] sapientiae.

· [illegible] [illegible] Augustinus

libro 3 contra maximinum cap. 14 [illegible] [illegible]

quod pater generat filium [illegible] omnipotentem, quae [illegible]

[illegible] prior est origine [illegible] filiationis omnipotentia [illegible]

divina filii praesupponit [illegible] divinam [illegible]

[illegible] principium [illegible] productionis

[illegible]. Cum [illegible] a prioritate [illegible]

ad prioritatem [illegible] respectu posteriorum [illegible]

[illegible] productionis [illegible] [illegible]

[illegible] principium [illegible] a posteriori [illegible]

[illegible] relationes quae [illegible]

in producto reali; et paternitas in[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pri[illegible] falsum [illegible] [illegible] [illegible]
primus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] filiationem posset [illegible] paternitas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] divino [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] priori [illegible] privati[illegible] [illegible]
placet esse dare. Cap. 6m

Relationes improductas realiter a creaturis ab essentia provenit.

[illegible] supereliqui in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] improductas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proportio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] paternitas [illegible] producere [illegible]
divina [illegible], filius [illegible] [illegible] [illegible]
illo modo perfectus paternitati, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] perfectu[illegible] [illegible] caret omnino perfectione pa-
ternitatis [illegible]; [illegible] filius [illegible] nec caret neque ulla
perfectione patris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et proportione servata [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] provenit minor, [illegible] filius ulla perfectione
[illegible] [illegible] caret omnino perfectione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] perfecte [illegible] [illegible]
nec [illegible] [illegible] perfectione
majoratus in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] perfectio paternitati, [illegible] nec filiatio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] realiter [illegible] nec a paternitate

[illegible] et intrinsece perfectio actionis [illegible]
[illegible] compositio [illegible] non positivo, nisi [illegible]
realiter distincta [illegible] cum unione, ut [illegible]
[illegible] perfectionis [illegible] sicut christus dominus
[illegible] persona duabus [illegible] [illegible] se compositus
[illegible] esset duabus partibus [illegible] [illegible]
[illegible] compositam [illegible] personis [illegible]
[illegible] in theologia, [illegible]
[illegible] realem compositionem admittit [illegible]
[illegible] asserimus.

36 Praeterea [illegible] filiatio contineret eminenter [illegible]
[illegible] paternitatem, [illegible] filiatio contineret eminenter paternitatem
[illegible] perfectissime continere [illegible] perfectissime continere
[illegible] realiter distinctum [illegible] continens [illegible]
[illegible] contineret, [illegible] ideo [illegible] actus [illegible]
[illegible] perfectissime continet illas eminenter [illegible]
[illegible] nec [illegible] actus [illegible]
[illegible] realiter aut [illegible] potest illas eminenter [illegible]
[illegible] igitur ut filiatio continere possit eminenter
adequate paternitatem, [illegible] illam [illegible] adequate
[illegible] nec [illegible] filiatio [illegible]
per [illegible] filius [illegible] nec totam [illegible]
[illegible] paternitati [illegible] ut pote [illegible] producere [illegible]
[illegible] principiis [illegible] actionum [illegible].

Probatur:

37 [illegible] perfectio [illegible] propensionem
[illegible] dispositiones, ut [illegible]
[illegible] obiecto, quod [illegible] supponere [illegible]
[illegible] supponere [illegible] de tali bono [illegible]
[illegible] gaudeat, ut [illegible] communi [illegible]

hic existis amator, supponeret ut hoc affectu conditionato l. existimato cognitate, supplicati affectus, ex cognitione bonitatis singularis, infinitatis, et sufficienti ac non divinae propensionis ut ipsius innatis aut electis ad tenorem paternitatis, quae propensio prior est ipsa paternitate, quorum praesupponit illam existentem; aliunde deberet igitur hic amor tenui, sive efficacia ad communicandam existentem et bonitatem paternitati, cum quo realiter eam producere et posset absolute cum essentia, si talis illa deberet producere quasi ... omnem gaudium mere conditionatum de productione conditionali simplicis [illegible] et minuerit per se amori essentiali quae paternitatis, et supponeret illam aliunde praeexistentem ante divinam propensionem conditionatam, repugnat essentiae ut declaratum superius.

Obiicies: quod paternitas quae [illegible] intellectus producit, in hac ipsa inclinata ad deitatem, deitas in se propendere potest in paternitatem, [illegible] illam producat. Nego consequentiam, quod paternitas est [illegible] quam essentia praesupponit non habentem se propensionem in se, quae deberet quaerere se per se paternitati, quod in propensio seu id in tale talis sit a quo deitas habet quod omnino sit, quod paternitas deinde communicet ipsi deitati; paternitas autem non servit secundarium [illegible] conditionem primae gaudii supponentis amorem efficacem, a quo tamen ... relationes ab essentia ut constituentibus: unde facile colliges quomodo personae divinae se mutuo diligant efficaciter in se, non se ipsas, quod praestare non possent, si intrinsece ... personalitates.

p[illegible]

Probatur 3° Deitas communis
tribus personis est ... quia ... [illegible]
[illegible] personis, non Deitas, ... [illegible]
... suis propriis ... huius ... [illegible]
alia ... ratio ... Deitas ... [illegible]
perfectionem addit, aqua relatione ... [illegible]
... perfectionibus ... [illegible]
... producendi ... fontis, aut ... [illegible]
... seu fluente, quod ... [illegible]
... confirmatur, quia ... [illegible]
... ipsa Deitas ... pater ... [illegible]
... intelligendi ...
omnem ... ipsa Deitas ... aeternitate praedicta.

Probatur 4° paternitas ...
... absolutis: et in ordine ...
... arbitrarie numeralem ... [illegible]
... esse paternitatis: at id quod ... [illegible]
... ordinarie praecedere ... aliquid [illegible]
... ante nostrae mentis operationem ... [illegible]
aliquo ordine prioritatis ... [illegible]
Contra ... arguunt ... [illegible]
... theologi in Concilio Tridentino [illegible]
... praecedere paternitatis originem
... intelligere ... negari ... [illegible]
... productio ... probandum est ... [illegible]
Confirmatur quia Dionysius lib. de divinis no-
minibus cap. ... vis cogno-
scendi res omnes creatas ... [illegible]
... existere ... praecedere ... [illegible]

niæ cognitionem, cuius essentia quod ante ipsa patet et a
se concipitur, intelligitur: quod non indiget alterius relatio-
nem omnes ... se, et ipse cum sit ad alterius ...
... causam alicuius.

71 Probatur 2 quia radicaliter cum sit ipse
communicativa sui, non tamen quoad actum com-
municandi, potest omne bonum, quod aliquid de divi-
nitate participat, ad relationem divinam, sed tantum ...
bonum divinum; quia natura divina communicat enim ...
ipsum bonum est proprium. Ex consequentia constat. Maior pro-
batur: in Deo quidem enim esse Deo, quod aliquid bonum
haberet aliquid divinitatis ipsa Deitate non ha-
bente tamen quasi communicante; sicut quod Dei
... est ... ; sic et ... quae de divinitate ...
respondent a Deitate pervenire debent. 3 probatur
in sententia concedente Deum per intellectionem
essentialem, quia paternitas esset a se totaliter et indepen-
denter ... sapientia, sequeretur contradictionem ...
... simul et paternitate coniugata ... habet
ponere ... incipiens ex parte paternitatis; at hoc
... Deo dignum; quod ultimum probatur consequentia me-
... , quia paternitas ... ... sapientia ... sapientiæ,
a qua paternitas ... quod ... ... nec ...
... per radicalem sapientiam; quia ex parte pater-
nitatis incipientis omnino persona divina con-
stituitur.

Cap. ...

Extremum argumentorum manum
Expl...

Cad... concl... probatur ...

luminis nec nota est perfectio est simpliciter sim
pliciter, et [illegible] melior est ipsa quam non ipsa
posito quod [illegible] est potentia [illegible] bene pa[illegible] ad argumentum [illegible]
potentia est [illegible] potentia imperfecta; hoc autem potest
requirit ut nil perfectum sit quod [illegible] ab ipso, [illegible]
[illegible] habet potentiam ad faciendum [illegible] ad re
[illegible] et [illegible] quod [illegible] ipsum potentia in
universum, atque [illegible] perfecte simpliciter [illegible] simpliciter
continet quod perfecte potentiam ad omnia [illegible] potentia [illegible]
omnia quae perfecta ab ipsa sunt: at
relationes divinae aliquid [illegible] et [illegible]
sunt; [illegible] divina [illegible]: alioquin [illegible]
hoc sunt [illegible] perfecte lumine nec nota careret: [illegible]
constat: quod perfectio divina quae [illegible]
neque [illegible] secundaria, nec aliquo [illegible] ponere potest.
igitur [illegible] perfectio [illegible] divina. [illegible]
[illegible] pertinet ad [illegible] generationem: paternitas
autem ad generationem spectat: at generatio [illegible]
[illegible] est origine [illegible] genitrice [illegible] procedi
[illegible]; ergo paternitas sic [illegible] divi
no: quod spirat similiter et spirationes [illegible]
alium modum. — Pater noster qui es in celis san
ctificetur nomen tuum adveniat regnum tuum fiat
voluntas tua sicut in celo et in terra panem
nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte
nobis debita nostra sicut et nos dimittimus de
bitoribus nostris et ne nos inducas in tentationem
sed libera nos a malo amen. — Ave Maria gratia ple
na Dominus tecum benedicta tu in mulieribus et
benedictus fructus ventris tui Jesus. Sancta Maria

[illegible] na divi[illegible] [illegible] perfecta [illegible] illa [illegible] simpl[illegible]

mat. Dei ora pro nobis peccatoribus nunc et in hora mortis nostre amen. Credo in unum Deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre et in Iesum Christum filium eius unicum Dominum nostrum qui conceptus est de spiritu sancto natus ex maria virgine passus sub poncio pilato crucifixus, mortuus et sepultus 3a die resurrexit a mortuis ascendit ad celos sedet et [illegible]

23 Probatur: distinctio [illegible] Deo [illegible] admittenda iuxta theologos [illegible] gatos [illegible] [illegible] non [illegible] oppositione relativa producentis et producti, realis, quo distinctio ubi inter per se [illegible] admittendo [illegible] in similitudine oppositione [illegible] [illegible] in [illegible] productione divinorum: at inter generationes et [illegible] admittit [illegible] [illegible] distinctio realis [illegible] capacitas ad praedicationes [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] admitti [illegible] oppositio [illegible] productio que relationem [illegible] procedens: [illegible] [illegible] [illegible]

Et [illegible] probatur: [illegible] enim productio realis [illegible] inter [illegible] divina distinctio realis [illegible] distinctio [illegible] [illegible] inordinata [illegible], que [illegible] productio realis unius ab alio per cognationem, ordinem, ac mutuam propensionem inter producens et productum induce[ns], [illegible] productio [illegible] inter [illegible] debet [illegible] distinctio [illegible]; ne confusio [illegible], et ut ordo, cognatio, mutuus [illegible] distinctorum amor [illegible].

24 Probatur [illegible] realis [illegible] revocari debet ad unicum principium [illegible] omnium [illegible], a quo cetera sint [illegible] omnis multitudo [illegible] referri debet [illegible] ad unicum principium, in a quo partes illius multitudinis [illegible] [illegible] [illegible], ideo multitudo realis in unum principium

[illegible]

prius necessario reuocatur q. a diuersitate speciei ordo suppo-
positos, cognatos, societates ex talibus inter se inuen-
cosius, ut omnes sit, q. se eloquentiae a concordiae, consensione
ex partibus, taliter conueniat, in capite mere
per multitudinem in inuenisse conuenisse quasi ad
unum scopum et inueniendum unius authoris finem fo-
rem concinnitatem conspirasse: d. in multitudine
elaboriter ligantur ipsi tendentes q. si illi, in multi-
tudine inuenit principium ac finem ultimum tamquam pul-
critudini uenustatique sit.

Confirmatur id 1° multitudo diuinorum
ordinum in eius pondere ex proxime ad unitatem reuoca-
tur, et in unum colligimus per corpus communi-
ter generiter aut specifice, q. bis ipsa communi-
cari a simultitudine unius at [illegible] ea
necessario fieri possit, nisi q. multitudo quaelibet sit particeps
simultitudine et imitationis unitatis, ut omnes effectus cau-
sati causae imitantur communiter omnino. Et ly
multitudo quaelibet sit ab uno principio, ni dicimus
ex q. imitetur unius in principio: d. eadem ergo et
corpus multitudinem in illis deducitur ipsius ad unum principium,
ad[illegible] esse, i reduci. Confirmatur 2°: si sit multitudo
in diuinis in illis, ex patrimonio et essentia orient
a se et talis utraque simul ipsa ex ea prop. se ipse, nec
ergo ut finis, ex ipso omne respicit, imo constitutae
[illegible] finis uero propius utraque sic q. se ipsum
[illegible] resultat, et tota id respectus, ex ab uno
necessario, nec propius in eo: d. ad diuersas tendentes
soluatur de diuersis omnibus in uia in conditionis quale resultat
ex natiuitate simul et spatio natae.

Tertio probatur omnimoda simi-
litudo et proportio plurium arguit cognationem eorun-
dem [illegible] convenientem principiis et eundem saltem re-
motum stipitem; quare [illegible] [illegible] [illegible] cognatio
in fide demonstrari; non est convenientem [illegible] omnium prin-
cipiis [illegible] similitudine, seu proportione relationum omnium, [illegible]
[illegible] enim omnes similitudines et cognationem quandam om-
nes quas cognationes inveniens commune principium et unum
stipitem [illegible]: quae relationes divinae [illegible] [illegible]
et cognatae coordinatae quae sunt, quia reliquae creaturarum
[illegible]: [illegible] [illegible] similitudine. cognationes [illegible]
convenientes eas in uno commune principium [illegible] [illegible]
re [illegible] ad principium a pelo [illegible] divinae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible].

 Pro [illegible] [illegible]
tantum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ac [illegible] [illegible]
lationes et actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad theologiae [illegible] respondere
eximios in theologia [illegible] afere difficultates [illegible]
per [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] uno principio
semel [illegible], [illegible] [illegible] 20 grab[illegible] [illegible] [illegible] singu-
li fere paragraphi [illegible] [illegible] [illegible] quos [illegible]
[illegible] explicabo [illegible] [illegible] [illegible]
post quae 2 [illegible] [illegible] [illegible] absoluero

Caput
Difficultates Collectionis
[illegible]

 [illegible] [illegible] [illegible]
grabes [illegible] difficultates . [illegible] [illegible] [illegible]

ut sine eo neque lectio quotcunque prius debent ipsi
producere neque ut debeat potius quam alii, omnia tamen
non cognoscens est omnis prius quam alter [illegible]
compleat et aliud indetrah. et differens [illegible] adhe
nerationem activam et passivam, quam ad spirationem
[illegible] in patre una divina producit passim [illegible]
et inspirationem in filio quae producit [illegible] tanto
negret et patre [illegible] inspiratore quae producit spira
tionem activam, quam in spiritu sancto productive [illegible]
divinarum absolutum, neque est principium activum [illegible]
potius generationi quam spirationi [illegible] [illegible]
absolutum et commune reliquas personae adiungat [illegible]
relationem in patre, quae est in filio et inspiratore
quae est in spiritu sancto.

Praeterea: relationibus po
[illegible] detrahere neque essentiam ut sit principium [illegible] pa
ternitatis, neque relationibus spiratoris complere potest fi
liationem ut sit principium spirationis passive [illegible]
[illegible] non potest producere [illegible] detrahere re
lationem [illegible] constat [illegible] nam omnes relationes
[illegible] [illegible] et ut a principio [illegible]
[illegible] relationibus detrahat essentiam ut sit principium
omnium relationum [illegible] relatione sanctissima [illegible]
[illegible] [illegible] relatio supponeret [illegible]
detrahere ut ipsa sit progrediens [illegible]
dabit [illegible] relatio quae sine detrahente progrediatur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod erat absurdum [illegible]
argumento: principium enim adaequatum [illegible]
[illegible] detractum antecedens ad productionem quod [illegible]
[illegible] repugnat et consequenter non potest esse principium

uerit by ... dictionez.

55 . Arguatur uero contra ...
per indeterminationem utriusque et indeterminationem principii ... At
... indeterminatione soluit distinguendo uerum: cui ...
indeterminatum indeterminatione principii, et quatenus, nec suffi-
cientis determinationem, potest producere terminum determinatum, ... nulla
... determinatione concedo; nullam indetermina-
tionem indeterminatione ... aut per necessariam ...
... ad uerum, ... sufficientis ad plures uel ...
... inspectis potest unum prius quam aliud producere sine modo
prius determinanti, nego, uerum: similiter distinguo minorem: na-
diuina principium est indeterminatum ante relationes in-
determinatione uirtutis insufficientis, nego minorem; indetermina-
tione uirtutis illimitatae, quae ... ad unam ...
... productionem concedo minorem et nego ...

56 . Distinctionem explico:
principium indeterminatum ob insufficientiam actiuae uirtutis
eget complemento, actiuo determinante, ut uoluntas ... cum ...
... eget ... uirtuti infusa ... ...
... sicut ipsa uisio ... species ...
... quae ... actiuae adaequatae sufficientes: at prin-
cipium adaequatum et ... eget praedeterminatione, nec prin-
cipium ... ad illimitatum ... ad ... plu-
res ... determinato potius ad unum quam ad aliud ante
... ad ipsam productionem, ... per ipsam determinatur ...
plures aequaliter sunt praedeterminatum: ut ... ...
... plures ... realiter ... a ...
... productum ... ut una potius quam ...
... et contra: ... potentia ad illumi-
nationem et ... sine ... producentes

a verbo absque predeterminatione potius a ... adaequatum
quia licet quodam... principium e verisimile
necessarium sit quo modo divino ... ab illis determinationem
ingeneratam solum ad unam productionem ... adaequatum
sufficiens, adeo tam ... predeterminatione ipsa
necessario producit relationem quae aliunde quam ab ipsa
determinat ut una potius quam alia producat ... sive
filio. solum ... paternitatem ... filiationem ... con-
ditionem ut non sit principium ut proximum spira-
tionis activae; quia licet sit haec principium amoris ...
notionalis, quo sedi ... pater et filius ... con-
veniat alio quam ... relationibus oppositis patri et filio.
d hinc recluditur
2a difficultas: ipse in filio et spiritu sancto non quo a divino
principium erit ut generationi activae; quare filius et spiritus
sanctus poterant etiam generare filium; quod dat ... ...
Conf. probatur, non ubi datur adaequatum principium determinatum
... ultra desideratum conditionem, ibi reducitur ad actum
2um et actualiter e producens ut potens absolute producere
d ... in filio quam in spiritu sancto datur principium adaequatum
generationis, scilicet essentia divina, nec ... ... desideratur
ultra conditionem: ... in filio quam in spiritu sancto non ...
una principium e activae generationis, et consequenter
filius et spiritus sanctus producere poterant imo producerent
in filium.
Nec obiectio difficultatis ... ..., quare solum
ut ... solutio collective ... ...
me inter ... patri et filio 2m ... non specifica-
tum ... ... principium generationis: ...
non principium e generationi ut e in patre. ... ...

est na[tur]a reduplicative prout in supposito princi-
pi[um] [illegible] subsistit: prior [illegible] p[ro]p[ositi]o [illegible] esset
falsa, q[uae] sunt affirmativa[e] de subiecto no[n] supponente supponit enim illud in ijs subsistit patri aut filii constitutiv[us] princi-
pium activum vel generationis activae, sic tantum sola
na[tur]a divina p[rim]o [illegible] principium activum generationis
quo constituit p[rim]um suppositum patris, ante quod no[n] potuit
supponi prius aliud suppositum, [illegible] na[tur]a divina sortitur princi-
pium subsistit [illegible] generationis per proprietatem.

. Sicut in na[tur]a creata

no[n] est subsistit principium prout est in supposito, sed suppo-
situm [illegible] ipsum [illegible] presupponeret id na[tur]a [illegible] principium
quo subsistit quo constituit suppositum: sic etiam na[tur]a divina
nec [illegible] in patre, nec in filio, nec in ullo supposito
reduplicative, [illegible] solum [illegible] principium [illegible] subsistit
sive generationis activae quo constituit suppositum primi.
in hoc autem differt principium generationis a principio
spirationis activae [illegible] spiratio patri
[illegible] filiationem. [illegible] et [illegible]
in patre simul et filio principia spirationis activae
[illegible] quia constituit patrem et filium [illegible] personas. [illegible]
patri et filii per spirationem quam [illegible] producit, [illegible]
per filiationem et paternitatem ante spirationem: et non
potest esse principium spirationis [illegible] inspirator [illegible]
constituit spiratorem per spirationem, et [illegible] spiratio
presupponeret [illegible] prout in spiratore
principium esset vel spirationis.

- hinc ad [illegible] formam res-

55

pondeo negando [illegible]: [illegible] negando [illegible]
[illegible] specificative [illegible] principium

gini et generationis. Concedo consequentiam, nam reduplicative
prout in filio principium generationis, negoque
consequentiam, quod sit non divina re, in nullo supposito
principium subsistentiae; namque ante ... subsistendo, nam re
... in supposito concipi; quia ... principium
generationis sit in patre et filio, ... neque
habeat pater quam filium, nisi generare, propterea ... in
filio ... quod est principium generationis, ... tamen reduplicative
... in filio ... supposito ... ad gene
rationem et ... subsistentiam praesupponi subsistentiam ... principium
quod aperte repugnat ... distinguendo ...
principium adaequatum generationis ... esse ... aut ...
... per adaequatum ... productionem, ... produci
ac producere posse concedo, ... principium
... et ... produci ac posse ...
producere nego ... in filio ... subsi
stat ... in patre ... productiva ...
et ... generationem ... concipiatur
positive patri ... in filio ... generationem
actus ... sicut ... in suppositis divinis ...
... quorum divina ... principium
... subsistens ... generationem, ... in nullo
supposito ... principium ... generationis ... sub
sistens reduplicative, quia prout in supposito ... ge
neratio, quae ... supposi
tis divinis ... ad generationem
... tamen ... suppositis divinis ... principium ... ge
nerationem.

56 ... [illegible] ... nam divina ...
... principium ... radix generationis ...

ne suppositi Sexta supp. … Ergo principij generationem supposito … supposita dist. … iam … negat … principij sine supposito … supposito negatione … supposito … Constitueto Concedit … et nego … sitas … constitutio … productas … constitutiva supposita producat … producere generationem … procedit … simul et actiua generatione Constituta.

Cap. 2. Reclamationes
aliis placant.

[57] Obijities 4º non
prius producat generationem quam spirationem, ergo … principij immediate et adequate … productionem utriusque … producerit … utrumque … ordine priori et posteriori … ordini … seruato … negando … immale … divina producat utramque … absque coordinatione producat … inter ordine … divine productionem … generatio resultet … prout … Contra … spiratio … prout … prius quam … amet … amor … cognitio … qd … prius producat … generationem cognitio

Cme

ne manantis quae spiratione fit ut est divina

58 Sicut anima realis aliquis spiritus individualitas subsistentes producit immediate cognitionem et amorem servabitque ordinem quem inter se servant amor et cognitio. Si autem infra amor ex se supponit cognitionem ergo econtra; sicut anima prius producit cognitionem quam amorem quae haec autem prioritate hic infertur quod iste verbo praecedat et anima ad sui productionem; ergo neque ex prioritate generationis ad spirationem, oritur quod activa generativa quae in divinis neque a patre parte praecedit et in divinis ut ipsa autem producat. Confirmatur quia spiritus sanctus spiritualis est amor mutuus, nexus quod duorum; ideoque supponit spirationem in duobus suppositis praecedentibus, ergo in proprietatem supponit etiam generationem activam, qua filius a patre producitur. Ergo non datur spiratio et eadem processionum [illegible], sicut in [illegible] possunt ut generatio sit spiratione prior, sic etiam in eodem ordine activae producuntur.

59 Objicies: Si in divinis producerentur activae spirationes, deberet principium quod spirare principium quo in [illegible] potest; ergo nec illam producit. Minor probatur: in primis essentia negatur principium quod; hoc enim est suppositum, aut persona [illegible] producensque absolute [illegible] actiones sunt suppositorum; non [illegible] nec [illegible] se [illegible] est suppositum; nec potest esse principium quo, principium enim quo dicitur [illegible] principium quod in [illegible] habere; [illegible] [illegible] principium quod activae producat [illegible]

citur actiuae spirationem; pater enim et producit actiuis
hanc rationem ac ... qua spirator producit spi
rationem de essentia sola producit generationem
ualiter, et praesupposita paternitate simul et filiatione,
uelut concurrentibus sola producit actiuam spira-
tionem: ergo non diuina essentia est principium quo actiuae
processionis.

60 Respondeo ultimo ante nostrum argumenti
operationem, est principium quo productionum
diuinarum essentia ... in ultima perfectibilitate
absolute denotat principium ut sic producendi, et de
quo nullum aliud ..., quod ita producat.
pater enim et producit actiuam generationem, et spiri-
tum, et ualet ... producit etiam ... de spira-
tione dicendum: quando ... dicit essentia principium
quo pater generat ... modo ... considerandi
denominationem diuinam inter creata, quae praesupponit
... ita deitas est principium quo realiter generationis, quae
constituitur ex essentia diuina simul et ... persona ...
persona patris quae dicit ... concessa ... principium
... generationis realiter absolute filium, et impossibile ...
... ... theologus in concessione ...
sentione ...

61 Obicies essentia diuina realiter producit
generationem actiuam: ergo constituit ... qui ... li
... generationem actiuam, sicut ... creata, quae
constituit ... realiter producendi generationem deno-
at et ... generationem. nego ... dicimus
... praesupposita increata ... constituit ...
generationem quam dicit non ... quare ...

ies creanti constituti denotari post princi-
piis generationes esse procedentes quamvis adsit
generationi suppositum, scilicet pater, et patri constituitur
primo suppositum per ipsam generationem activam, et
ex dictis ipsi personalitate: quod subsistens autem per
illud principium sui constitutivi quam propter ipsum non est
producat subsistens ut illius vadit suppositum tamen ex
retractis resultans ex principiis et ergo subsistens
secus idem adsernet ipsum sibi suppositum eadem quod
de causa suppositi patris necesse est principium quod
generationi activae per quam constituitur.

6.2 Obiicies 1º

[illegible] divine principiis esset quod quo generationis ipse
filius generaretur: quod hoc destructis in concepto
diverso est ergo principium ut generationis illatio
maiori suadet, quod generare nihil activo, ...
principiis quod aut quo generationis et ... quod
generatur generari dicitur, quod principium [illegible]
sionem ut quod et anima ... deitas creat, hu-
manitas meret ... principiis quo ...
nis ... principium [illegible] quo ... ge-
nerationis ... generet ... [illegible]
sioni illationis ... generare realiter ...
ciat ... generationem, ex qua pater ... consti-
tuitur generare.

6.3 Respondeo iuxta nostra principia facile
nos generare producere realiter [illegible]
... convenit principio constitutivi, quod
... principiis generationis realiter ... generatio
ne constituitur: quod quod autem ... generatio

ctione hoc recip[i]t realiter generans et terminat generationem q[uae] distinguit a filio realiter et requirit adesse productionem, ut autem esset simul compliceat generationem . . . d'solum pater . . . ideo . . . generat . . . pater . . . radix et principium . . . ideo dicitur . . . relationem . . . resultat, ita . . . generans et . . . ciat generationem d[ic]it id . . . convenit . . . et generatione . . . ad generandum . . . requirit . . . convenire ad . . . generationem . . . quoque divinae convenit.

94 Tandem . . . quod . . .

omne . . . actu . . . in Deo . . . relationem ac . . . actum ad . . . omne . . . productivum creaturarum ad extra . . . ante . . . actiua ad extra . . . deitati ad intra . . . eadem omnipotentia . . . divinitati qua Deus posset producere . . . et posse producere personalitatem divinam et . . . corpore . . . sententiarum distinctione 20 q. 1 . . . subscribunt Alexander, Guillelmus, Egidius, Durandus, Gabriel, Enriquez, et alii veteres . . . Aug. . . . veronensi . . . Athanasius, Hilarius, quos allegat pater . . . de . . . quare . . . omnipotentia comprehendi . . . divinitati ad intra principio

rent. deinde q̄ una princ. p[er]manit actu [illegible] in
pot a pfe dig. noui, nisi conferat. Quaeri sol
a pro uid [illegible] quo [illegible] ad in[illegible] uix [illegible]
[illegible] ne [illegible] infert re [illegible] pro
duc[illegible] sic denique in[illegible] diuidet [illegible]
potentialis aut actualis [illegible] doctrina pa[illegible]
at altera [illegible] diuidit in[illegible] adintra, [illegible]
[illegible] productiua [illegible] prodeunt [illegible] alteriu[illegible]
dere utriusque [illegible] expl[illegible]

DISPUTATIONES SCHOLASTICÆ

de virtute Divinæ Omnipotentiæ; qua Deus operatur ad extra

Authore

Patre PETRO DAVEDAÑO.

Primariæ cathedræ moderatore in collegio Cordubensi societatis Iesu Divæ chaterinæ Virgini, et Martyri Sacro.

Scribebat Antonius de Flores, et Leon D. PELAGIJ MARTYRIS COLLEGA Cordubensis. Anno 1654.

Antonius de Flores, et Leon

Omnibus

TRACT. III

De natura, et existentia po[tentia]e, quâ Deus operat[ur] ad extra.

DISP. I.ª

Num in Deo sit po[tenti]a, qu[a] tr[ah]etur ad crea[turas].

CAP. I.^us

In Deo non e[sse] po[tenti]a[m] receptiva[m], ne[que] [in]frati[v]a[m], nec ad intra, nec ad extra, mihi certissimu[m] est.

Num. 1.

Loqui possumus de po[tenti]a, qu[a] tr[ah]et[ur] ad crea[turas] in o[mni] ca[usa]r[um] genere, scilicet in r[ati]o[n]e finalis, exemplaris, et efficientis; it[em] in genere ca[usa]e recipientis, et infrantis. Imprimis q[uo]d rugnare Deo po[tentia]m receptiva[m] (inde desumi debet argum[entu]m ad [pr]o[bandu]m infrativa[m]) adeo no[tu]m e[st], ut ni summo novitatis studio [illegible] in signi vocis alienatione, [no]n liceat eo[s] Deo [c]edere, quapropter, ut certissim[u]m traddit ab olim. Ita P. Arriaga, Vasquez, Valentia, Molina, Suarez, et omnes, imo P. Molina docet id e[sse] de fide. Sanct[i], et si non satis caute, solide q[uid]em probari soleat. Unde [dissi]debis [illegible], quibus ab alijs hec [c]o[nclusi]o n[on] satis stabilit[ur], aussi sunt aliqui. Cuj[us] opp[ositu]m [illegible] probabilitate donare, si n[on] solidis argu[men]tis, pars nativa [illegible] ut fale patet, nec levis umbra probabilitatis ab initio sup[er]e[st] pate[t] [illegible]. [illegible] po[tenti]ae

2. Expendam, q[uibu]s r[ati]o[n]es, quibus a Deo po[tenti]a passiva fuit ab illis excludit[ur]. Solet enim oriri ca[usa] 1.º, q[ui]a si Deus posset ali[qui]d pati, et recipere, resultaret in Deo [com]positio, q[uae] proinde violaret summa[m] Dei simplicitate[m], at Summe n[on] [illegible] de [fide] constat Deu[m] e[sse] summe simpl[icem]; q[uo]d

nequit

nequit esse capax recipiendi aliquid a se distinctum. Sed haec ratio plane [illegible]
quia simplicitas intra Deo non opponitur ullo modo compositioni, quae consistit
ex [illegible] et [illegible] ex extremo creato, non de facto Verbum Divinum componitur cum hu-
manitate substantiali Christi compositum; sicut anima rationalis [illegible] et caro, unus est homo,
ita Deus et homo, unus est Christus, ut in Athanasii symbolo sancitum,
et tamen Verbum Divinum in se tale sua perfectissime simplex est, ergo quod Deus sit sum-
me simplex non videtur excludi, quod in unione et compositione veniat cum ex-
tremo creato.

3. Dices: unionem receptionis cum Dei simplicitate pugnare.
Respondetur primo, nam anima rationalis et Angelus est intra se simplex, et expers par-
tium realiter distinctarum, quibus intra se componatur, et tamen vere recipit intellectionem, cum qua
componit extremum unum accidentale, quod Angeli vel animae simplicitati substantiali
inde deterat; ergo licet Deus reciperet aliquid creatum, sufficere posset intra se simplex.
Secundo refertur ex prioribus: simplicitas est exclusio distinctarum partium, ex quibus consti-
at ens; compositio vero realis est plurium realiter distinctarum unio, quorum alterum
ex unione perficiat aut depravet. Et licet Deus reciperet aliquid creatum, ergo
ex Deo componeretur, non ideo Deus intra se coalesceret ex partibus realiter distinctis;
ergo quod non videtur extra simplicitatem, ex eo quod Deus aliquid recipere possit.

4. Propter haec alii jam [illegible] potentiam receptivam ex eo quod Deus
est immutabilis, at casu quo Deus reciperet aliquid creatum, per id absolute mutaretur,
non ideo Verbum Divinum de facto non mutatur, et unionem hypostaticam a se distinctam, quod
non recipit hoc in Verbo, scilicet in humanitate, nequit ergo Deus aliquid in se recipere,
nisi mutatus sit, quod tamen plane Deo repugnat, ut fides et ratio lumen nos ten-
dat. Sed minus ad hoc urget istarum [illegible] primo, quod non ostendit, cur omne subiectum
hoc ipso sit mobile, vel inevitabiliter inferatur ex receptione mutatio, vel fingitur
esset, quod iure quisque indubie aliquando revocaret. Verbum enim Divinum est ex se capax,
ut uniatur in tempore cum humanitate, quin ex eo physice, moraliterve mutetur;
ergo licet in se reciperet unionem, non ideo mutaretur, nisi monstretur, quod habeat specialiter
ad mutationem unio receptionis, quod ab his authoribus non datur exponi. Dices: mutabile
esse secundum aliquid, actus entis in potentia, quatenus in potentia, sive transitus esse de non recipi-
endo formam ad illam recipiendam.

5. Respondetur secundo, non unio, qua Verbum humanatum unitur,
est

1. ... repugnat, quia Deus sit ... receptivus, aut aliquis ... constat, non hec ... pugnant, omnis scilicet ... et infinity, indigentia perfectionis, et ulterioris perfectionis ...

11.

Antris 2a pars 1o ... non perficit nihil ... ad Deum ... perfectionis accedere ... magis se iungit ... Deo ... magis Deum iungi ... perficit, indiget aliqua perfectione, ... inquit Sanctus Thom. ... taxat indiget ... ad sui perfectionem aliqua ... at Deo ... perfectio deficit, ... nec indiget, et contra ... nec perfici potest. 2o ... frequentissime tradidit a Philosophis et Theologis, et insinu... ... Sanctus Thom. ... in hac quaestione 25. art. 1o. ... patitur, inquit, ... secundum ... est deficiens et imperfectum, ideo ... tam imperfecta dicit inter substantias, quia ... hac eadem de causa repugnat Deum ... ens in ... extremum ... perfectione, quam spectat ... crea...re, quae Deo plane repugnant.

12.

Hinc facile constat, cur Deus mutari ... si reciperet aliquid intempore ... scilicet substantiam esse perfe... ... tamquam indigens perfectione, qua deficit ... desiderat, et ... recipit in se perficit, ... perficit, ac desiderat ... assequitur perfectionem ... mutat, accedit enim ... Deitati, et ... mutari, nequit ... recipere ... perficiat, propter ... mutari, ... distincto, repugnat ... Deo ... receptionis. ... Deus enim ... essentialiter, ... ac summe perfectus, ... perfectio ... substantiae supposita ... talis perfectionis, ... summe perfectus esse aut ... contra ... neque summe perfectus ...

13.

... quod ... salude ... sive iungi cum Deo ... perfectionis, sicut imperfectio ... substantiam reddi Deo dissimile ... Deus ... nihil ... aut

aut Distingui ab ipso potest, quo ipso sui esset, quia sibi summe distinctus ergo repugnat Deum ab alio extrinseco perfici. 2º prob., Deus est ex natura sua infinitus et non recipere potest, neque vim accipiendi, ut supra. 1º quia si Deus recipere posset ad intra perfectionem aliquam, et divinus esse, non esset intrinsece simplex, sed compositus, at Deus est summe simplex, ergo non potest ad intra recipere. Pro minori, quia compositioni satis est, quod per modum distinctorum unio, quod scilicet alterum alterum perficiat, et ex eis resultet compositum perfectius singulis, hoc autem resultaret si Deus aliquid ad intra reciperet, quia non esset simplex, sed compositus.

24. Dico 5º quia ratio nuper adducta, intellectus recipit errorem, et appetitus tristitiam, aut dolorem, aut calorem aqua, quia ab eis non subiectum perficiatur, ergo non est de ratione subiecti perfici ab eo quod recipit. Nego 5. Subiectum perfici debere, id est deterius fieri per id quod recipit, id est ut esset, quod sit perfectione vacuum, et illius indigum, quod appetit et non assequitur, si per quod recipit impeditur, fit deterius. Unde ratio est, ex eo subiectum deterius fit ab una parte, quia capax est alterius quod recipit, per quod perfici desiderat. Unde subiectum semper est et debet esse perfectibile, quod intendimus. Et enim intellectus errore decipitur, potius quam perficiatur, et appetitus a tristitia deterior efficitur, et esset scientia et ex eo recipere potest in tristitiam, et appetitus recipere gaudium, e quibus haec perficiantur. Deus autem, nec deterior, nec perfectior fieri potest, ideoque nequit esse subiectum receptionis.

25. in contra. Obiectio 2º. Divinae relationes ab essentia perficiuntur infinite, recipiunt enim infinitam esse perfectionem. Quia probatur 1º, quia duo extrema dicunt unitatem et unionem, et alterum extremum alterum perficit, et extremum perfectibile recipit illud, a quo perficitur. 2º, nam licet in Deo concedatur pro rationibus ab alio perfectibile, non habet tamen complementum, et defectum alicuius completionis, et perfectionis, et contra ex hoc titulo non repugnabit, quod sit alterius subiectum. Respondeo: transeat ante, et non cadit de receptione physica; subiectum enim vere recipiens incompletum esse debet, et indigum, ac aliquid desiderare complementum suae perfectionis, quo perficitur intrinsece, relationes vero divinae, non in complementum ullum, nec unquam desiderant illa perfectionem. 2º. Et quamvis ab alio esse petant infinitam esse perfectionem, secundum identificationem, et tamen essentiam communicationem, et ita nullo instanti temporis incipiunt illa carere, sed eo perpetuo possident, et ideo relationes divinae completissimae sunt, et incapaces

incapaces recipiendi perfectiones instar subiecti, nec hoc presupponit in-
completus, et indigens ante perfectionem, quam aliquando recipit, ac desiderans.

26\. Ad 2um resp.: relationes divinas abesse non intensive per-
fici, sed solum extensive, quia ratione sui prius propter exigentiam identitatis ad
essentiam, tantum sunt perfectae sicut absolute, quam essentia, ergo ipsae esse perfectiones con-
sequenter habent ob summam communicationem et exigentiam identitatis, quae reddit ex-
trema quoad perfectionem entitativam aequalia, de quo dixi divisione de Trinitate
a numero 33, sed subiectum receptivum perfectibile debet esse intensive per suum comple-
mentum, et ideo non sunt divinae debet esse receptivum. Sed resp. receptionem exigere, quod
extrema, si perfectiones sint, se mutuo perficiant, et perfectionem aliud apponat, ut
patet in materia et forma, quae se mutuo perficiunt intensive, quare cum ergo re-
sultat perfectio simpliciter intensive, quam partes singulae, quod in Deo non evenit,
neque est intensive perfectior Pater, quam sola Paternitas ad summam communicationem,
quia per identitatem realem sibi vicissim perfectionem communicat.

27\. Obiec. 3°: processiones divinae quibus Personae producuntur vitales sunt, et immanentes, ergo ut his productiones sint intra principium vitaliter
producens. Cum ergo quia actus vitalis et immanens recipi debet in principio producente.
Dicet a divina vita procul amandari receptionem, et passionem, quae spectabile dotes
vitae creatae, quae imperfectiones sunt, vita vero perfectissima divina actionalis
exercet absque receptione per solam rationem realiter identificatam non, sed
esse prius producentis, identitas autem extremorum eadem non nobilior est imma-
nentia, quam cognatio et modo eiusque per unionem, aut receptionem in creatis exercet. + cognatio + modo ...
Ad extremum observo hoc supra facto, nimirum non modo ... Deus
non habere potentiam receptivam, sed nec obedientialem, aut per rationem ad potentiam factam,
non etiam supernaturalis receptio supponit subiectum esse debere perfectibile, quod in
Deo repugnat.

Cap. 3um.

Potentiam effectivam rerum creatarum Deo convenire, certum est.

28\. In Deo dari formaliter, et vere potentiam activam omnium creaturarum,
quae de facto non repugnant, fide divina sancitum est. Testatur enim id Scriptura
Sacra Psalmo 9°, et 88. Sap. 18, 20. Paralipomenon 2
libro 13. Sed praecipue id clamat Beata Virgo Luc. 1°, quia fecit
mihi magna qui potens est. Tradidit etiam in Apostolorum Symbolo; Credo
in Deum Patrem Omnipotentem, et monstrat lumen etiam evidenter, ac ut ex eo

Deus

Dei cap. 29, quia tota collectio creatur. effienter à (abs) proprio d singenta, 1a proinde vim effectivam habet, à qua mater. L. immater. conveniunt omnes creaturae;

totaliter + sed hoc ens requiritur creatum ab alio, quod sit extra collectionem creaturarum ut potentia prius omnium, quod aequale disquisitum habet à creato prod., sive creato. Restat ergo, quod prius id sit increatum, independens, et consequenter exsistens à se, quod appellatur à nobis Deus, et causa l.o, cum ergo Deo conveniat vis effectiva creaturarum tamquam à fonte manantem creaturae.

19. 2.o prob.; tota collectio rerum creatarum exit contingenter, et ideo potuit totaliter esse; quaeque enim contingenter exit, potuit talis esse. In quo nil eius collectionis extitisset, adhuc potuisset esse sicut modo; esse enim nationem esse, non tollit potentiam ad essendum; ergo in nullo casu nisi quod habeat ens creatum, ac. deffectibile, vicium collectionis ducipoed, quod supposito creatum abesse. Restat quod tunc debeat ens aliquod natura independens a se, in cuius potuerit effici collectio creaturarum, quae tunc desit erat, ergo nasci nequit ens, quod est increatum, à cuius perpetua dignitate res omnes creatae velut à perenni fonte manant.

20. 3.o; Deus perfectissime continet eminenter omnem creatorum perfectionem imperfectione nulla admixta, at eminentialiter continentia vim activam includit ad extrahendum in lucem, ideo quod continet; ergo vim habet producendi. Creator quamcumque perfectionem in quae Divinas eminenter continere actiones, et actum liberos dixaliter à se dictos; et ideo vim activam alterius actualitatis habere, quibus efficacitate potest vis activa Divinas ad producendum creaturas ad extra. 4.o; non habere vim sufficientem, ut habeant influxum et existentiam habeant, ratio disiuncta rationis, quae posterius exsistant, est perfectio simpliciter simplex, et summopere in Deo dignitatis ac eminentiae exigitur, ergo Deo concedenda fuit vis activa collectionis productibilium, ut potentia cui nulla perfectio pura negari potest.

21. Quod autem sit in Deo potentia causandi creaturas sub ratione finis et exemplaris facile constat, ex eo quod agens perfectissime continens effectum non operatur nisi propter finem optimum, et ad similitudinem exemplaris in nobis lucis; cum gloriosius habet similitudinem, sive ducitur scientia perfectissima dirigentis, hoc causae exercere ratione finis et exemplaris, ergo si Deus habet potentiam activam, habet exemplarem et finalem. Observandum est 1.o propositum, quod potentia realis vere disquisita à natura, et à suppositio, cuius potentia dicit, intus continet et volantur in sua pluritate, non disquirunt absolute, nec ab Angelo, cuius in exemplo potentiae principiant, et potentia generativa patris stantem non disquirit à patre, sive à natura Divina realiter; quod et virtus activa creatrix non disquirit realiter à Deo, merito Dei potentia dicitur.

Observandum

ē actu[s] entis in poa, quatenus poa Creatu Verbi, q erat ab pro poni ad unionem ex pr unione exerci[tia] in tempore, reducitur ad actum praedicta poa, transitque de n hendo substantialem unionem ad eam hendam, nec tamen id sufficit, ut Verbum mutetur. ergo L. + Deus actu reciperet aliquid Creatum, non ideo mutaret ob in[...] dine recipientis. 3°: si Deus ab pro reciperet aliquid Creatum, non transiret a carentia receptionis, ad recipiendum de novo; ergo non mutaret, nec receptionem ex transitus imminere, si quidem ex eorum ab pro Deus libere vellet pro intus sibi decretum, quo carere potuit, non in ente, sed in denominatione; non arguitur Deum esse mutabilem, quia numquam eo decreto caruit, quia semel habuit, nec umquam habebit decretum id, quo semel caruit: ergo nec pro receptionis mutaret, quia L. + contingenter reciperet ab pro, numquam tamen alternatur, tamen intus aut transiret ad carentiam e contra semel habita, sed e contra eam, quam semel sortitus est, intus perpetuo retinet.

+ erat

+ entitate

6. 4° refellitur, quia pro substantialis in se ūversiori non decipit unionem receptionis, sicut est in cujus, Sto, Unio illa hypostatica non decipit in Verbum Christi, et tamen eo pro unio, hoc in pro actionis, tum hypostatica causant ab extremis unitis mutabilitatem quae Deo rugnat, quia et quae suffi[ciunt] faciunt esse mutabilia. ergo L. + Verbum Divinum non reciperet valorem hypostaticum, adhuc existens mutari posset: ergo propter poam receptivam aliud est sufficiens argumentum, et ex deducitur subiectum receptivum participat esse mobile, quia tamen ab his authoribus non dum assignatur, quae tamen esset verior absolutio quaestionis.

7. Ex his difficultatibus aliqui recentiores, unum aiunt sibi superesse probabilius responsum, cum Deo vincant poam receptivam, quia juxta cujus ipso rum est admittenda capacitas in subiecto recipiendum illos pro unitis, a qua subiici possint verum aliquam denominationem, at Deus non potest recipere denominationem ab albedine, et a quantitate, non albus est cum unitus albedini, quantum est a cui aliore ab albedine, et a quantitate, non albus est cum unitus albedini, quantum est a cui adenati intime cum alia quanto penetrari, quam rationem Deus here nequit; ergo Deus non est capax receptivam quantitati, et albedini, et sic de ceteris. Et quia solummodo sit quae hic superest his authoribus ad Maiorem predicti illi solummodo sit quae Deo deesset poam receptivam pro Creatis, ideo propono, quae Deo deesset poam receptivam pro Creatis, necessario non miraretur. Carent enim esse probabilis, et necessario hoc est solidum, nec possum non mirari quia viros alioqui sapientes, tam pervia manifestaque ratio, qua utar caput 2°, probanda Deo poa receptiva, sed in frustra tandiu latuerit.

[...]nervo

Cneruz autem eorum adductum exemplum, Licet enim, sed subiectum denominari deberet a forma, quam recipit, de quo modo non disputo, quia longe aliud et satis ambiguum huius rei iudicium, unde vero constat, aut probat a nullo creato posse Deum subire denominationem intrinsecam; nam si de facto Verbum divinum denominatur Unitum, incarnatum, aut caro factum, cur enim non poterit denominari cognitum, amatum, aut candidum, si reciperet amorem, cognitionem, et candorem creatum, ni repugnaret aliunde receptio.

9. 2°; quia denominatio solum resultat ex unione receptionis, nec ex solis subiecti inhaesionis, sed ex unione quavis etiam terminationis, et informationis erit in extremis, quae sunt subiecta et termini denominationis. Angelus enim denominat creatum ab actione, cuius non est subiectum inhaesionis, sed terminus intrinsecus, ita forma denominat informans ex informatione, quam in eorundem ratione recipit, et potest similiter terminus denominatur apud multos intra distinctionem ex unione adhaesionis, et inhaesionis; ergo falsus est denominari Deum per extrema creata, quae quod illa recipiat, quod difficultatis, et repugnat receptionis, aliunde potius, quam ex denominatione petenda fuit. 3°; nam inde non evincit, nec Deus informare subiectum creatum; Deus enim denominat, et denominare potest humanam subsistentiam; quia posset etiam informare, nisi quod quam aliud impediat unionem informativam; at assignanda fuit ratio cur excludat a Deo potentiam passivam, per quam pariter potentiam informativam etiam repellat. Authores enim uniformiter utramque Deo negant, et eodem fere titulo.

Cap. 2um.

Formalis, et vera ratio, cur Deo repugnet potentia tam receptiva, quam informativa.

10. Ex definitione cogitationum fere, quam subiecti petendum est, cur Deo recipere, vel informare repugnet, vel esse subiectum formarum, quae creatis sicut et eorum forma subiecti creati, vel increati, probat quod id est; nam extremum unionis receptionis, et informationis ex ratione cognoscitur, est essentialiter ens defectuosum, et in complexu, ac perfectione vagum, et indigum alterius complemento per quod ipsum compleat, et perficiat, ideoque realiter defectus dicit Deus autem est ens complexum infinite, summe quod perfectum, nulla perfectione indigens, ac proinde repugnat ab alio perfici,

si.

Observandum est 2°; nos actus puri nullatenus excludere potentiam activam; licet arceat potentiam obiectivam, et indifferentiam ad non existendum. - 3° notandum est cum Aristoteles 7° methaphisicae textu 19, docuit enim potentiam actum esse sua potentia meliorem. Tripliciter exponendum est, quin impediat, quominus Deus sit activa potentia creaturarum. Licet creatura non sit melior ipso Deo. 1° enim sensus, est actum exprimi meliorem esse quam Logarum potentiam obiectivam, sive puram non repugnantiam; ut res exsistat. Secundus sensus erit actum absolutum substantialem, sive entis esse perfectiorem materia prima. 3us sensus erit actum in concreto, sive potentiam reductivam ad actum esse saltem extensive, secundum quid meliorem, quam purum potentiam; quo sensu nihil est nihil officit Aristoteles.

Disputatio 2a

An sola potentia Dei sit adaequata sua, quia necessario denominet Deus ab aeterno absolute potens, et creaturas absolute possibiles?

Cap. 1um.

Variae sententiae proponuntur.

§ 1°. Ante caetera praemoneo 1°, quod necessario Deus ab aeterno posuit absolute producere creaturas in tempore, deinde quod ab aeterno necessario posse sit creaturas in tempore produci; propterea esse aequivalentes proprietates; quapropter, utraque propositio debet versari [illegible] aliquid intrinsecum adaequate Deo. 2° praemoneo dubium non esse, quin sit intrinsecum adaequatum Deo quod [illegible] existit. Sed tantum: an ea potentia quantum est in se posuit conditionate producere creaturas, si tantum ex se non repugnent, casu quo semel existerent. Difficultas ergo est, an simpliciter et absolute requirent, quando ab aeterno de Deo necessario praedicatur, sit aliquod praedicatum in re creaturas efficere, quando ab aeterno de Deo necessario praedicatur, sit aliquod praedicatum intrinsecum adaequate Deo; seu involvat intrinsecum aliquam creaturam non repugnantem, sive possibilitatem extrinsecam extra Deum, quam alii vocant esse quoddam actuale quidditativum intrinsecum, et essentiale creaturis.

2. Prima sententia docet; praeter omnipotentiam Dei, qua creaturas denominant necessario ab aeterno posse existere Dei, concedendum esse prius quam res possent existere praecedens quoddam obiectivum intrinsecum, absolutum essentiale, seu quidditativum ipsis creaturis appellat, et ab intrinseco producuntur actualiter extra Deum, per quod ab aeterno creaturae sint actualiter in se, possent. Et hoc esse quidditativum non habeat esse physicum absolute reale.

Sic opinat Tartaretus, et Liquetus in 1° dist. 35, et 36, tribuit etiam Scotistis, qui frequenter sequunt Scotum suo duce, quamvis ab ea Scotum vindicent P. Suarez sa+ et Vasquez, quos affert P. Oviedo Controversia 2a Methaphisica, § 1°, n° 3. Huic sententiae suffragari vident Capreolus, Aeguidius, Caietanus, et alii, quos affert, et defendit P. Albertinus in primamento Subst., disp. 1°, q. 1° n° 12, et 2° quae affirmant alii Scotistae, qui asserunt illud esse ratam non efficienter a Deo procedere, sed solum ut ab exemplari, quae sententia dicto verius agnoscit in his propositionibus: creaturae sunt absolute possibiles: Deus potest absolute producere creaturas, aut, quod est possibile creaturas a Deo produci.

3\. Tertia sententia ampleuntur alii Doctores, qui constanter asserunt creaturas possibiles, et illa ratas esse, antequam exant, nullum habere praedicatum intrinsecum actuale, sed idem fatentur, et contendunt, nec in ipsis aptitudinem ad existendum, quod cuius sint actualiter esse. Sed eas absolute nihil extra Deum esse, licet existentiae ab omnipotentia Divina denotant ab aeterno possibiles, et in aeternum cum praedicatis aliis sibi necessariis, videant a Deo cognitis, et amatis per extrinsecam denotationem, et non per cognitionem aliquam intrinsecam ipsis creaturis, ut loquitur Anselmus Libro de casu Diaboli cap. 12, pro qua sententia refferri potest P. Suarez disp. 30 Methaphisica sect. 2a, P. Valentia parte 1a disp. 1a, q. 14, § 7°. P. Oviedo propositum numero suo 5°, quem plures ibi affert numero suo 12, Raphael Aversa in Philosophia disp. 8a q. 2a. P. Brisenius tomo 2° Controversia 12 in appendice art. 1°, quorum lectio docent expresse ex Patribus, Augustinus, Hilarius, Ambrosius, et alii, quos refert et explicat Vuadingus Libro 1° de fide cap. 8, cum sententia Sanctus Thomas q. 3a de potentia articulo 5° ad 2, ubi ex eo, quod quidditati esse tribuat non solum esse, sed causa quiddam creari dicit, quod antequam esse habeant nihil est, nisi forte in intellectu creantis, ubi non est creatura, sed creatrix essentia. Contenditur enim ad hanc sententiam nandae sunt hae propositiones in suo rigido; creatura fuit ab aeterno possibilis in se, licet hae intrinsecam possibilitatem antequam exat, neque finaliter potest dici posse creaturas esse possibiles, nisi sumatur improprie, prout convertitur cum hac; Deus ab aeterno potest producere creaturas, possibile fuit creaturas a Deo produci; licet vulgo minus in hoc caute loquuntur.

4\. Sed observandum est 1°, quamvis huius sententiae Patroni vere negent actualitatem omnem esse creaturae, quae sit extra Deum, coitur tamen recentiores esse ita locutos, ut ipso loquendi modo in sententiam oppositam relabi videantur, licet 3um alios

+ essai:
solum+
Divina+
+ Raphael Aversa.

alij sentiunt communiter, qui docet, possibilitatem esse quiddam esse non absolutum, et phisicum.
1.º conditionatum, et secundum quod extra Deum, sint in creaturis, et ab aeterno maxime
et a quo verificant per conditionales aeternae veritatis, quibus de creaturis enunciat, non illatur
quod dictiones sub conditione quod existerent, et habituras hic ... sibi
quidditativa, nihilominus tamen hi recensiores asserunt praeter possibilitatem extrinsecam,
quae per solam extrinsecam denominationem ab omnipotentia derivat ad creaturas antequam existant
aliquid esse concedendo actu possibilitatis intrinsecae, siue non repugnantiam ad existendum sine contradictione,
quae conveniat ab aeterno creaturis non existentibus ex necessitate, non tamen hi dicunt actu-
aliter, et intrinsece ex se possibiles, et non repugnantes. Licet eorum non repugnantiam alij putent
esse quidditativum, alij vero censeant esse positivum, et intrinsecum praeter vim connexionem
actualem: sic loquitur P. Arriaga d. 2.º methaphysicae, sect. 1.º, subsect. 2.º
P. Oviedo controversia 2.º methaphysicae puncto 1.º numero 12, quos certatim se-
quuntur alij recensiores, hic tamen loquendi mus, et in sola eam relabit, et
sibi contradicit, ut de se in 2.º vertice innotabit

5. 2.º notandum est sas relatas in eo non convenire: scilicet unde
denominat Deus absolute potens efficere creaturas, et creaturas simpliciter, et absolute fac-
tibiles, non est, tamen alioquin conveniunt omnes possibilitatem aeternam, et necessariam extra Deum
intrinsecam ipsis creaturis, et adhuc requiruntur ad denominationem absolute potentis, quod conatet
extra non repugnantiam creaturarum ex suppositione quod sint, et extrinsecam, et extrinsece ex se sibi fu-
tant per absolutam productionem, et ex eo scilicet, quod Deus ex se producere possit,
et quod creaturae de se repugnent. Sic asserunt hi, qui tamen negant connexionem omnem
intrinsecam omnipotentiae cum potestate rerum possibilium. Alij vero iudicant omnipotentiam per
suam entitatem, ac totaliter intrinsecam praeter secluso quovis extrinseco sibi potentia absolute
producere creaturas, et me iudice dici potest ad, tamen in sola, quae docet Deum esse connexum
entitative cum rebus possibilibus, quas terminat, quae natura omnino est ei connexionem
6. entitativam cum absoluta potestate rerum possibilium.

3.º notandum est, apud omnes sas relatas in dubium
esse debere, nisi omnipotentiam activam Dei, quae dicit necessario possibilitatem aeternam creaturarum
extrinsecam, et non posse possibilitatem aliam contingentem, ac de effectis creaturis existentibus extrinsecam,
per quam dum existunt aut sunt, ut per praesentem actualem productionem contingentem, hoc
tamen possibilitas, et ex suppositione quod creaturae semel exstant, eis necessario conveniat necessitate
potentiae. Sibi illarum productionem, est enim absolute contingens, et potentia non existere,
dum exercet, est intrinsece possibilis, tam logice, quam phisice, quia per suam entitatem intrinsece

possit

+ possint

pisit raxe pducnory, Ut exserixugnent; qr exw Creary Decy ret xal[illegible] identifaty aptitudiry intry, Ut pooy pavoy; Ut Ingentia a Deo pducat, Coas pt; inosea, que cy veraute desevicissim affirant, Suntintse realitx idy, quo suntidy int se vicissim. Deinde, que suntidy xalitx in Creis, nequeunt subire prataŝ xalitx dixsaŝ, l. oppaŝ; s. exaŝ creary e Ingery, iq vintra politas identifatas cy ipsis, e etiaq absute Ingens; go solu e exsuppl naxiaŝ. Restat ergo difftas anatiqua politay etraŝ naxiaŝ bendans Dey absute potentis, et creas absute poles, sitintraŝ xeby creatis, anteq m exant. Cap. 2y Dey ab e tro denoaxi naxio potent absute Creoy efficere, per alig intrinsecum aquate sibi.

Cap. 2y

Dey ab e tro denoaxi naxio potents absute creas efficere per alig intrinsecum aquate sibi

7. Sit 1a pc°; Nulloy extra Dey ee politaty etroy, ac naxiy intxoy acht Creis, qua naxio denoet Deus absute poens efficere creas, aut ut sint naxio pole exse, quaprop absutas politay etraŝ, simplit naxia n e intxo Creis, s identifataŝ cy omnipoaŝ Dinaŝ. Aliter dicendy e de xugnaŝ naxiaŝ xexy impoliy, qua denoat Deus ab e tro simplit impotery ad Chixas, et impolias. Probat 1°; Deus ab e tro denoat absute poens ad polias pducend qa p̄s dicit impotens absute ad impolias. Rursy ab e tro naxio verifcat ee pole, g° dey pducant a Deo simplitex, et absute; s. ab e tro n e extro Dey achialit illa politay, aut impolitay intxaŝ creary, a qua naxio Deus denoet absute potens ad polias, l. impotens ad Chixas; ergo aquate denoat ab aliquo xato, q. naxio sit intxy, et identifaty aquate cy Deo. Coaspt; maior a xtraŝ vexsarijs admittit, coaŝ naxi non poŝ.

8. Minoxpt 1°, quia si naxiaŝ politay etraŝ poliy, et impolitay impoliy esset alig extra Dey achialit hery, alig ee disty a Deo posset utraq xtrahere iusty odiy Diny effax, quo pxudentex nollet effacitex ee polaty, et impolaty hanc naxiq, et intxoy xeloy, et contxa illoy impedixet; s. naxiaŝ politas etraŝ creary, et impoliy naxiaŝ xugnaŝ txaxe iuste nequit odiy Diny effax, sive pxudentis detxatione nollenty effacitex, ut sit politay, et impolitay naxiaŝ xexy extra Dey; go naxiaŝ politas, et impolitay etraŝ xexy poliy, et impoliy n e alig extra Dey achialitex a poa Dinaŝ disty. Coaŝ constat, et minor admittit.

9. Probat maior e num° 8°, q q e imperfectu, ac finitu, quatus imperfectu, atq finitu e, hēt displicendi meritu, ac ideo odienti, impediri poē a sua Iª causa cognenti inmeritatem; cui perinde liberu e quod libet ens imperfectu extra se ponu, atq q e a Deo dictu, e imperfectu, atq finitu, go meritu hēt displicendi suo proprio comprehendenti veru essu, ideoq dignu e, q denatoru cognentis sui demeritatem... posit, roe cuius efficaciter nollit, q id exat. Mior v strmapt, q entem iniustu merebit odiu, ac prudentis aversioem excitabit nollentis efficaciter exq doti, si q e imperfectu, pt tale illos excitet?

detestationem +

10. 2° pt adhuc minor e numero 7°, q q e imperfectu, eo ipso contingens e, atq defectibile, s. potestas extraordinaria creatu n' e defectibilis, aut contingens, go potestas extraordinaria creatu n' e imperfectio mixta. s. perfectionem omnis includit et cognitio e summe perfecto, s. horentali Deus soli convenit, go potestas absoluta ordinaria creatu e ens ipsa Dei, quatus e virtus activa creatu. Conseq pt, quia si foret imperfecto, s. a Deo dista foret etiam defectibilis, et contingens.

11. Maior pt 1°, nq experimento constat, oē id e imperfectu, posse ēē, sicut oē q poē abuti entibus, constat imperfectu ēē, nq mixtio bonitatis et malitiae, sive perfectio mixta, cu imperfectione contingentiam affert, ac defectibilitatem enti creato, sicut ēē q Deo stillat liberas producendi, et non producendi creaturas existentes, nq q imperfectionem involvit. Verissime ret nominis odiu efficax, tenderq prudenter ad narandu, aut impediendu eius ēē.

12. 3° probat minor e numero 7°, q v, dt ēē creis inviu, et a Deo dista oi sub statu claudit essaliter imperfectionem, ac defectum bonitatis, roe cuius dignum e, q taxe possit iuste, et prudenter nolitionem desiderer efficac. ne sit, si quod omnino nostri e, taxe nequit odium, aut nolitionem excludentis, quo desideret ne sit, go creas ēē narrio potes. n' e talis ēē distu a Deo claudens intra perfectionem, ac defectum bonitatis, go ois naturas potestas creatu e alig. indistinctu a Deo. Maior, et cons satis ex dictis constat.

13. Minor probat, nq imprudentissimi et stultissimi esset, serio efficaciter nolle, quod exat ita, quod omnino naru, go nil narrio taxe poē merito suo prudentis, aut iustos nolitionem, qua prudenter, et serio desideret, ut non sit. Pt ... ans, quia serio velle nequit, q narrio vellis

vellis, volis ponendū ē, ē velle necessariū entis naturalis; qui duo dādit̄ go dictas, s. velle sciō; s. efficacem, idq; involvit contradictionē, imprudens, et stultus ē; ē enim velle q̄d sit, et non sit resaniato, q̄d ē velle, vel actus impossibilis desiderij, quis enim n̄ videat inani; s. stulto desiderio teneri, qui ipsi vitare nihil, q̄d n̄ poē declinari, s. id anxie desideret, q̄d videt non posse, nimirum go stultus esset velle ne sit, q̄d natio ē ponendus.

14\. Ad predictos tamen nōs obijes, dēnoatio Dei volentis liberē mundum ē contingens, et habere poē displicentiā effectivum, sive efficacē, quā Deus noliterum liberē, s. nihilominus ea denoatio n̄ ē finita, neq; imperfecta, nō infinitum esse Dine perfectionis, hec sibi coincunt, igo contradictione hi conceptus seu hi termini contingens, scilicet, et imperfectum, et summe perfectum. Resp. primo distinguendo minorem, q̄ n̄ ē imperfecta positivē, quia n̄ dicit imperfectionē rōē sui, concedo minorem; n̄ ē imperfecta privativē, nō minorem, quia rōē sui ab omni imperfectione praescindit, et virtualiter formaliter seu identificatum heat infinitum esse perfectionis, igo contingens etiam secundum q̄d dicit imperfectum privativē, sive n̄ hens ex se propria conceptione virtualiter summam perfectionem.

15\. 2° resp. distinguendo maiorem, denoatio volendi liberē mundum ē contingens in ratione simpliciter, et perfectivo, quo habet in essa, nego maiorem; in rōē secundum q̄d, acquirit denoativum, quam in se formaliter het extracta virtualiter absolute, concedo maiorem, et igo et Deus velle possit, ne sit denoatio libera, quo ad rōem secundum q̄d accidentium, quod hetinse, n̄ vult illos de facto, aut vult etiam malum, quia talis rōe secundum q̄d n̄ ē ulla perfectio rōē sui, nec meliore, q̄ simpliciter, solā simplic̄, ac perfectivo, quod habet in essa, quare defectus privatus denoationi, n̄ ē malum, neq; de caritas bonitatis, et ideo nollet Deus actu suo libro mal quando nollet, eum liberē denoando, s. q̄do carius illius ex vellet diminute. Aliter vero contingeret, q̄do Deus nollet liberē politatis natialis rōē a Deo distans, tunc enim vellet, q̄d cancellatum esset, aut q̄d simpliciter n̄ esset, et ideo malum ei vellet, q̄d iuste prudentia n̄ fieret, nisi politas sit alia imperfectum positivē sive summa arē perfectionem excludens, unde contingens simpliciter et imperfectum, hendo displicendi meritum, sunt in esse termini convertibiles, sicut ens simpliciter naturalem, et infinitē perfectum, iis incapax q̄d iuste heat aversionem efficacem.

Cap. 3.

Cap. 3ᵘᵐ.

Aliæ duæ sententiæ probationes.

16. Necessitatem intrinsecam aliquorum extra Deum esse, quo producibiles sint, probatur 1°; nam esse quidditativum, et necessarium esse creaturæ possibilium à Deo distinctum (si aliquod haberet actualitatem extra Deum intrinsecam) haberet illam à se, vel ab alio: neutrum dici potest, ergo nullum admitti potest extra Deum quidditativum habens actualitatem intrinsecam in se, distinctam à Deo. Consequentia constat, et maior. Minor quoad 1ᵃᵐ partem probatur 1°, quia si præter Deum, sit aliquod à se actualiter intrinsece, et necessarium, ac Deus est, huius, m, summa necessitas provenit ex eo quod sit à se, vel independenter à quovis alio; quo circa æquiparabit Deus, et creatura, summe perfectum, et imperfectum, quoad entitatem, æqualiter habendi suam essentiam intrinsecam, quod absurdum est, et violat absolutum Dei dominium in omnem essentiam actualem, ac distinctam à se.

17. 2° probatur eadem pars minoris, quia cum omnis essentia habeat bonitatem, et omnis bonum habeat esse, hoc est, statum quidditativum, igitur existit actualiter necessarium, et omnis bonum habeat esse, hoc est, statum quidditativum ... aliqua bona extra Deum, cuius Deus non sit causa, quare gloriari posset creatura ad versus Deum, eam bonam essentiam, et quidditativam perfectionem, à se sola habere, non mendicatam à Deo; quare non esset vera Pauli monitio 1ᵃ Corinthiorum 4°; Quid habes, quod non accepisti, aut quid gloriaris, quasi non acceperis. 3° probatur eadem pars minoris, nam ex eo sufficienter intelligitur bonitas illa, quia non est, non in alio præcessisse, sed in semetipsa desinenti, vel actualem esse posuisse, licet non sit extra causas, atque secundum adversarios essentia creatura in statu quidditativo possibilitatis habet actualitatem suæ veritatis intrinsecam, et propriam, quod verissime dici debet exercere, quod absolute necessario, sicut Deus, at repugnat esse creaturam, quod necessario semper existat, ergo repugnat creaturam esse possibile necessarium extra Deum.

18. 2ᵃ vero pars minoris est numero 17 probatur, nam si quidditative, et essentia creata sub statu quidditativo, non sit à se, sed ab alio, foret à Deo libere per actionem efficientis, Deus enim nihil ad extra necessario causat efficienter, ut docuit Sanctus Thomas supra num° 3°, quare prædictum esse quidditativum, contingens, et non omnino necessarium esset, cum ab alterius liberæ voluntate dependeat, immo, libertas exit esse quidditativum, et essentia, sed esse solius existentiæ, cum omnis actio tribuat esse veram suo termino. Dices, essentiam creaturam, ut talem à Deo solo esse, tamen non ab

Omnipotentia.

ab exemplari. 3a pars est: non exemplaris, et formalis causalitas non habet locum ubi deficit efficientia. Supplet enim exemplar eam efficientiam in non exemplare, ad cuius similitudinem, et imitationem, effectus artificiales efficiunt. Deinde, non minus exemplaris, quam effectiva causalitas exhibebit a Deo, et praecepta liberi Divini voluntatis, et non aliter; ergo essentia necessaria non pendet a Deo per causalitatem exemplarem, et liberam.

H. 2a 19 Probatur 2o praecipua H. 2o: Si res possibiles, priusquam existerent haberent actu suam essentialem bonitatem, et intrinsecam aliquam potentiam ex se, quae a Deo distincta de facto darent actualiter extra Deum infiniti simpliciter res possibiles inter se distincte gradatim ordinatae, secundum maiores, et minores gradus perfectionis, quibus in illarum progressu sistere possemus in omnibus perfectissimis, nec in omnibus deterrimo; sed nec de facto datur, nec de lege potest dari infiniti simpliciter actualiter extra Deum, ut omnes fatentur, imo de potentia absoluta vix admitti potest; ergo res possibiles priusquam existant, nullam habent essentialem possibilitatem, aut intrinsecam sibi potentiam, sive non repugnantiam ad existendum. Confirmatur 3o non esse potentiale, non est actualiter esse, sed antequam existant res solum esse habent potentialitatem, nullum ergo esse actualiter habent. Probatur minor; quia posse currere, non est actu currere; nec posse realiter existere, idem est existere, non alioquin res possibiles iam existerent; ergo posse solum esse, non tandem est actualiter esse; quo praeoccupato, ergo respondere potest, sive solet secundum rationem suprascriptam.

Cap. 43.

Potentia Divina secum identificare necessariam possibilitatem absolutam omnium possibilium; et impossibilium repugnantiam.

20. Aliter adhuc praecipua H. 2a fulcit 1o, ut Deus necessario possit absolute creare actualiter ab se producere, nihil aliud requiritur, quam quod eius activa virtus necessario sit extra se efficere ad productionem creaturarum, et insuper, quod exstat aliquid essentialiter in possibilibus creaturis intra se repugnans creaturarum, et supposito quod illae sint, vicinius certius sit creaturam non repugnaturam existere productioni, quod do perdurant: sed omnipotentia Dei secum habet identificatam vim extra se

sufficientem

sufficiens ad producendum creaturas, si per illas non opponat illa repugnantia. Deinde seu identificatum habet actualiter scientiam naturalem, qua cognoscit Deus novit ab aeterno creaturas, quae denotant a possibilibus non repugnantium productioni, si ponant [illegible] Deus est independens cum [illegible] creaturas; ergo omnipotentia naturalis habet seu identificatum realiter potentiam absolutam productivam omnium possibilium, et [illegible] volitatis activae absolutae, [illegible] naturalem. Et ultra quoque alia potentia naturalis non requiritur, sed sola sufficit, quae independenter exit intra creaturis [existentibus]. + existentibus

21\. Consequentia patet: minor, quod sola pars admittitur ab adversarijs; et probatur, quia tota virtus activa, quae scientia naturalis sunt intra [illegible] Deo realiter identificata cum essentia eius. Licet enim scientiae liberae aliqui [illegible] inaequalitate, per mutationem extrinsecam, et obiecti creati; scientia vero naturalis non exit in aequalitate cum Deo; nullus enim dat in ea independentiam melius; [illegible] virtualiter, non [illegible] liberi [illegible] aequalitate [illegible] divinam naturalem, quamvis essentialiter inexistat cum [illegible] independentis creaturis a [illegible] procedendum idem scientia naturalis. Maior [illegible] 21 [illegible]; quia [illegible] est ex parte causae [illegible] ad esse sufficiens ad effectum, et [illegible] tet ex parte sui, nullumque repugnantiam destitutum non potest inter causae virtus absoluta potens activa. + nullus

22\. Quod idem servata proportione dicendum est de repugnantia [illegible] virtus [illegible] creaturae, quam non admittunt [illegible] possibilium, Licet enim dare [illegible] virtus [illegible] sequentibus, dum vero, certum esset actu per se [illegible] divinam [illegible] creaturae destitutum productionem [illegible] per intrinsecum sibi repugnantiam, quae in se ferret [illegible] simpliciter esset impossibile ad creaturam, ergo [illegible] et [illegible] esse [illegible] perfectissimae potentiae [illegible] actualis [illegible] creaturam, [illegible] Dei [illegible] divinam certissime praedicari [illegible] repugnantiam possibilitatis absolutae; [illegible] scientia divina [illegible] creaturae, si ponat, est identificata cum Deo realiter: ergo impossibilitas [illegible] naturalis creaturae, realiter est idem cum omnipotentia Dei.

23\. Probatur 2°: Deus per scientiam, et decreta libera (qui sunt actus identificati realiter cum Deo) [illegible] independens actualiter [illegible] creaturis omnibus in tempore independentibus, [illegible] existentibus quem [illegible], quae dicunt [illegible] independenti [illegible] actualis ad aliquid [illegible] coexistens: ergo Deus [illegible] intra sibi [illegible] + quem

etiam

etiam nario politam contra rerum poliam, per quam verificant enunciationes contra veratis, quae tenant ad talem.

24. Contra per te a fortiori, quia defectibilis est, quod entitas indefectibilis Dei, sit realiter ... cum scias, seu firmitudinem liberi, quam ... Innocentius Innectit Creaturae, quam quod Deus sit realiter ... scias tractas, quae per nos est politam, aut impolitam rerum, seu eam ... Antiprobat a contra disp. 6 de praedestinatione, num. 24, et disp. 9 a num. 23, deinde disp. 24, numero 36, quod etiam in praesenti ... pod.; nil enim, extra Deum fuit, antequam exat effectus ipse futurus, a quo denominetur ab aeterno dictatae futurum: at non potest Deus realiter actualiter ab aeterno futurum, si nulla fuerit actualis illius ... futuritio realis, ut ex se patet: ergo sumitur ... actualiter ... ab aeterno, nisi fuerint actualiter existentia ... : sola ergo Deus fuit ... futuritio ... ex disp. 30 a numero 10, res haec valent in utraque ... Theologorum, sive Deus intrinsece Innectat ... , sive stabilitatis a...

25. 3º per ad hominem, in adversariorum ... etiam politatis intrinsece ... ab aeterno ... , ad hunc enim Deum per suam entitatem intrinsecam et realis, et ... repugnat ... mortis, mendacii, peccati, seu erroris, ... Dei ... personae divinae, quia per suam entitatem realiter, et sufficienter impedit, ne peccatum, mendacium aut error, seu mors in Deo cadere possit, et ne Deus ... 4ª persona Trinitatis exat, quod Deus etiam per suam entitatem erit rerum impolitam extra ... , seu ... politas ... Contra per te: eadem enim ... ad utrumque ... , non adversum mortis, et peccati ... intrinsecum Deo ... passant ... in ... idem ... Deo ... adversa ... ; sicut enim ... quae sit extra Deum intrinsece mendacio divino, Deus ... radicalis ... , sic ... ipse Deus ... radicalis impolitat ... ceterorum impoliam.

26. 4º per; in eo priori, quo Pater ... poenis ad generandum filium, haec ... idem ... aequatur potestati ... unius filii; sicut, et ... ad duos, per quam Dei filium in eo priori dicatur unigenitus ... antequam pro signo posteriori ... genitus

genitus sit, quod rationem potentiae ex parte Patris expectet intra rationem requisitorum a parte Filii, quae rationes dicuntur absolutus ex eo, quod est posterior originem, ergo Deus intelligitur absolute potens, quoniam est ad productionem creaturarum active, Secus haec identitas potestatis absolutae activae cum potentia et requisitorum in potentia, perquam Ita denominant absolute potentia virtute cuius causae ... simpliciter, prius quam sunt in se requisita per intrinsecam entitatem, quae posterius quoque dependentia exit.

27 Ea probat apparate; quia si semel prius dentur infiniti, secum identitatis, quod ratio sit productorum per infinitam activam solitari, prius quam intelligatur intra requisita ... existentis, cum prius Omnis entis creati, requisit absolute potens ad producendum ... per suam intrinsecam entitatem ante omnem ad omne ... requisitorum intrinsecorum ipsi intrinseco, Et si de inequalis ... necessitatis prius naturis, ... illius lessae Innectitur Pater secus intrinseco productivo ... ingenitus. Ans probatur numero 27, quia per suam entitatem est intrinsece potentia realis absolute productiva sui, et producens active Filiu, ... et ex ... potentia, ... quae productio completa, et tres extrinsece posteriores origine, denominatio simpliciter, et absolute producta, ~~passive physice~~, quae denominatio imitatur denominationem creaturae possibilis, absolute per entitatem Dei solum ab ... non extrinsece denominat creaturam active possibilis absolute ... mox vero dum existit, et hac intrinseca possibilitas in se tenet, et explet passive denominatio possibilis per ... ipsius intrinsece possibilis.

28 Hinc colliges creaturas dupliciter dici posse passive possibiles. 1° grammatice solum, et extrinsece per denominationem a sola potentia Dei, qua ratione denominat Deum active potentem, et creaturas passive possibiles, ab eadem enim ... venit aequalitas tam activa, quam passiva denominatio grammaticalis. Utramque namque denominatio tam activa, tam passiva verbo solet grammaticis explicari. verbo passivo +

2° dici possunt creaturae possibiles passive physice, i. intrinsece, dum scilicet existunt, quia per suam intrinsecam entitatem physice ... attrahere possunt vim effectivam Dei quae denominatio physice proprie quod passiva dicitur, quia ex ratione significandi ... explicari postulat verbo passivo; sicut denominatio potentiae active, petit explicari per verbum activum; ut de denominationibus intelligendi, ... explicari tam active, quam passive dixi disp. 13 de Trinitate a numero 1° ad 57, et a numero 32 ad 35.

Cap. 5um

Cap. 5um.

Primę sententię fundamta diluunt.

29\. Possibilitatẽ aliquam intrinsecam ab aeterno creaturis inesse necessario probari potest 1o: nam haec propositio Petrus est ens, substantia, vivens, animal; est ab aeterno necessario vera quandocunque proferatur, sed non quia detur ab aeterno possibilitas creaturae, dicit quod verum, quia datur existentia eorum actualiter ab aeterno verum: ergo Petrus, antequam existat, est Petrus, et continet esse substantia, vivens, animal, et haec est extra praedicata quidditativa, quae essentialiter in essentia Petri claudunt intrinsece, quod est haec ejus essentia actualiter intrinseca, et non inesse simpliciter intrinsecum existens, quod inesse quidditativo possibilitatis intrinsecae. Confirmatur: nam ad veritatem actualem illius propositionis non sufficit esse quod dicitur et in causa, quia Petrus denotat existere possibilis; ergo requirit intrinsece esse possibile, quod actu sit. Dicitur: nam aliud est, quod Petrus sit ens, vivens, animal, aliud autem, quod possit esse, sicut aliud est, quod existat Petrus, aliud quod possit existere, nam alioqui, tam verum esset ab aeterno Petrum existere, quam esse talem, aut existere posse, cum utrumque sit in causa possibile. Pluribus confirmationibus adversarii communiunt, quibus tamen eque satisfiet, si nuper scriptis satis semel fiat.

30\. Argumentum hoc satis implexum est, et subtiliosum, ideo quod varios exortis ex variis harum propositionum intelligentiis, sequentis est eas scire propositiones omnino necessarias, et aeternae veritatis, sive absolutas aut categoricas, et hypotheticas, sive conditionales, quibus enunciatur, non tamen esse simpliciter existentiam, quorum illorum habitudo, sed connexionaria, verum cujus subjecto debet existere praedicatum quocunque sit. Ceterum non existentia sine argumentis, statim enim in extrinseca revincit. Sed nam haec connexio praedicati non est aliqua in creaturis identitatis ab aeterno cum Deo indistincta ab extremis, praeterea propter rationes tanquam factas, et non dissolutas, tum quia Deus ponit absolutis ab aeterno distinctis libere rationibus independentes ab omnibus possibilibus extra Deum, et peraccidens esse Deo consentit, quod praedicata creaturae connexa sint invicem, aut inter se repugnantia, debet quod esse et etiam extra Deum indistinctum ab existentia actualiter horum, absque esse ratione divina, sed esse talem creaturam, quod intrinsece actu existentibus possibilibus, quarum praedicata connexa sunt, hocautem est intrinsecum, contra argumenta facta capite 2o. Relicit 2o, nam haec etiam propositio: Antonius est ens, in sensu conditionali, vera dicitur ab adversariis,

Si

sint mixx Minotaurus exat existens, et nil illius debit, n. e absolute posse neque ponit aliquid extra Deum; ergo dicis debit affirmari debet in ijs propositionibus: Deus e ens, vivens, aial. Prius.

31. 3° dicunt alij propositiones illas esse necessarias, et absolutas, quia significant illis absolutam repugnantiam, quae datur extremis illius ex natura separationis, et connexionem, ut sint omnino inseparabilia. Sed neque satisfit, nisi in meo sensu recurrant, 1°: quia haec repugnantia divisionis e aliquid necessarium extra Deum inter extremis [+ inter ipsa extremis], vel e ipse Deus; 1 autem e quod argumentum intendit, et superius a nobis rejectum e; 2 vero dici nequit a Deis, qui docent, extremis, antequam existant, esse, docent coherentiam aliorum praedicatorum extra Deum. 2° ex effectibus noi exueratio, ipsis huius absolute; Prius e aial, infert evidenti consequentia verum alia contingens; scilicet; corpus unitum aiae; sed ex necessario nequit inferri contingens alioqui deduci posset ex vero falsum; ergo in sensu categorico, et absoluto, non sunt verae, et necessariae. Consequentia patet et minor probatur, dum maior, quia recte valet; Prius e aial; ergo e compositum ex corpore constans, et aia componentibus inter se. Sed corpus, et aia non componunt unum per se nisi vicissim uniantur; ergo unitum corpus cum aia; Prius e aial, quod e consequens absolute contingens: haec vera; corpus e unitum aiae, tamen e contingens. Haec absoluta propositio categorica: Prius e aial.

32. Sed quicunque sit earum propositionum legitimus sensus, ex eo tamen convinci nequit aliquid esse necessarium extra Deum antequam existant extrema, nam idem argumentum instaurari posset in esse secundum ultimum eius exercitium, et actualitatem omnino contingentis, de qua praedicatur quidditative, quod sit ultimum actus, et exercitium existendi contingentia, sicut de Prio dicitur quod sit aial quia ratio essalis, et quiddativa e ex eo quod sit exercitium existendi contingentia [+ actualiter], non quam e essale Prio quod sit aial; at esse secundum ultimam actualitatem, non habet prius, quam exat existentiam intrinsecum, aut ulla actualitate propria esse necessarium ab ipsamet esse contingenti separatum, per quam verificantur haec propositiones: esse creata realis, e actualitas; ita e ultimum exercitium existendi contingentia, secus illud esset necessarium ex eo, diceretur de hoc exercitio posteriore, de quo repeti posset idem argumentum, et in infinitum abiremus arguentes aliquid et aliud esse necessarium, et ab esse contingenti separabiliter.

33. Igitur ad argumentum e num° 30 ved: si Verbum e

ē, intelligi per signet existentiam absolutam, et exercitam creaturam; ut in hac propositione:
Deus est existens, eam esse indigentem, et ad sui veritatem exigere, quod existant
simpliciter existentia creata cum identitate quam praesupponit absolutam, et cathegorice
enunciat; sensus enim est Deus existit identificatus cum aiali. Si vero verbum
ē, designet existentiam creatam existentiam absolutam in respectu, non necessariam aliquam
increatam ad identitatem extremorum, et unionem, ac impossibilitatem actualem ad
eorum distinctionem; propositiones istae sunt metaphysice necessariae, quae tamen exponi possunt
varie, 1° per hanc propositionem negativam; Deus nunquam existet, neque existere potest
distinctus ab aiali, quae significat identitatem, aut connexionem extremorum, sive carentiam
distinctionis omnino possibilis, aut actualis. 2° per hanc propositionem; Deus dum existit
est aial. 3° per hanc hypotheticam; si quidquid sit Deus, est aial. 4°
per disiunctivam; vel Deus non existit, vel est aial.

34. Caeterum ad veritatem actualem harum propositionum nullo modo requiritur
quod + aliquid actualiter extra Deum, aut intra creaturas, quae necessario creaturarum existentiam antecedat;
sufficiens quod verificantur per aliquid intra solum Deum, scilicet per possibilitatem necessariam
omnium possibilium, et impossibilium omnium impossibilitatem extremorum ipsis, quorum identitatem cum Deo [illegible]
repugnantiam, et absoluto necessitatem, ut quod Deus cum [illegible] creaturas producat habeat intra sibi
[illegible]; quae summa Dei sapientia dictat habiturum, praeter negationem extremorum impe-
dimentum omnino chimericum; propter hoc quod [illegible] necessario verificant propositionem, immu-
tabilis, et aeternae veritatis, et ab eisdem creaturis denotantur extra deitatem, scilicet
[illegible] absoluto necessitas extremorum a deo [illegible] quandocumque creaturae ponantur. [illegible]
enim veritativum propositionis est id, quod debet coexistere [illegible] ipsi propositioni, quandocumque
[illegible] enunciat; solum autem Deus est absoluto necessario coexistens cuilibet [illegible],
quae [illegible] eorum enunciet ante tempus, ob deitate [illegible], ideo existere propositiones istas
Probatur verificant. Sensus enim est, Deus se est [illegible], idest, existit qua necessario [illegible] deitatem
Deitatis, ut Deus si producat, sit aial, quia potentia Dei nullatenus possit existere
producere [illegible], nisi qui sit aial, et quia divina sapientia necessario dictat [illegible] si
semel existat aial esse futurum.

35. Quare arguitur est; extra denotatio possibilis in creaturis a Di-
vina virtute redundatur, supponit aliquam primariam, et radicalem possibilitatem intrinsecam
creaturis

Creaturae, quae aliquid ipsis non repugnat produci a Deo; sed haec possibilitas intrinseca dicit actualitatem essendi, vel quidditatem actualis, ergo possibilitas aliquarum creaturarum non est in Deo. Maior probatur 1°, quia haec est vera causalis propositio: ideo Deus potest producere creaturam, quia non repugnant esse, non tamen est conversa. Rursus, ideo non potest Deus producere chimaeram absolute, quia repugnat esse: possibilitas ergo est impossibilitas intrinseca rebus prior, quam Dei omnipotentia simpliciter et absolute posterior; 2° quia si non supponeretur ex parte creaturarum intrinseca possibilitas, non esset ratio cur Deus posset absolute leonem, potius quam chimaeram: non est ex parte divinae virtutis, ut Scotus dicit impossibile, sed omnipotentia quanta est ex parte Dei sunt possibilia, cum Dei virtus infinita sit, et esse sufficiens ad omnia, nec ullius virtutis defectum habeat esse; cum ergo leo sit absolute possibilis, non chimaera, signari debet alia possibilitas, aut impossibilitas intrinseca tenentis ex parte creaturarum, ratione cuius sit leo esse possibilis, chimaera vero simpliciter sit impossibilis.

6. Hoc argumentum nimis extollit, et hinc et inde volvit ab adversariis, interim tamen omnino non maiorem, possibilitas enim intrinseca creaturis dicit realiter et virtualiter cum illarum exercito, sed exercitio creato non est prima, nec omnino naturalis, solum enim est in tempore contentus, quia et possibilitas intrinseca creaturis contingens est, et in tempore solum existentis infinita duratio, posterius quam exercitio denominatio possibilis ab omnipotentia redundantis naturalis ad creaturas antequam existant, ergo possibilitas haec intrinseca non praesupponit, ut omnipotentia denominet creaturas extrinsece possibiles. Ad 1°m autem maioris probationem, recto eadem illam, si loquitur de re extrinseca creaturarum identificatam cum potentia Dei, solum esse verum in sensu causali; quo sensu vera dicitur haec, ideo est homo, quia est animal rationale. Deus enim potest producere creaturas, quia formaliter est omnipotens ab aeterno, novit omnia naturaliter, sed non repugnantes sit, quilibet ex determinatione. Sed ratio prior propter denominatione aliquam creaturam a Deo dictam, esse verum totum a priori ratione omnipotentiae potentis absolute, nam denominativa causa esse verum quia creaturis intrinsece possibile esse, formaliter ipsorum creaturarum contingenter; hoc autem non est ratio prior, ut Deus illam absolute producere posset, imo potius Deus ideo existit in se, quia Deus potest illam producere.

7. Ad 2° vero probationem, negandum sit discrimen enim, cur sit impossibilis chimaera, et leo vero possibilis sit, veluti 1° suo fonte

omnia dotata,

+ est homo

fonte, petendum est ex Deo. Deus enim habet ab intra secum identitatem, et proportionem, ac actualem possibilitatem, aequationem cum possibili, et impossibili impossibilitatem, et proportionem, aequationem absque defectu perfectionis, imo est fundamentum Divinae perfectionis, quae ex parte creaturarum praedicata aliud est quidditativum, ut ulla possibilitas [illegible], quod a capite [illegible] solidius [illegible] disp. sequenti [illegible]. Sicut [illegible] bonum, ut bonum sit amabile, malum autem, ut malum, sit odio dignum? recte vobis dixeris; quia rectissimus amor Dei [illegible] in bonum, ac detestatur malum, et summa sapientia dictat, amandum esse bonum, et malum esse detestandum.

Caput 6um

enodantur, quae supersunt argumenta.

38\. Tertium argumentum ab eadem [illegible] sit, si Deus non existeret adhuc impossibilitas, et [illegible] Christi maneret, neque enim existeret [illegible] Christus, quia sublata sit de medio causa, [illegible] tota pendent, cum potius ex Dei causa possibilia omnia [illegible] imminerent [illegible] impossibilitas Christi [illegible] Deus ipse [illegible] patet, [illegible] ablato Deo superesset adhuc repugnantia Christi, nimis exagerant [illegible] ab adversariis [illegible] eos + [illegible] in aeternum tempus totum repleuit, [illegible] adversarii docent. [illegible] prius [illegible] perfectionem esse [illegible] mendacii Divini peccati, mortis, et aliarum imperfectionum, cum quibus Deus ab intra pugnat, [illegible] ablato [illegible] Deo [illegible] mendacium Divinum, mors, aut peccatum existere posset, [illegible] alio denuo titulo repugnaret: [illegible] impendet.

+c anti 39. [illegible] Secundo recte antecedenti permisso, negando [illegible] enim possibilitas [illegible] secundum adversarios, [illegible] Deo [illegible] ablata possibilitate creaturarum, Deus adhuc maneret, [illegible] extra creaturas possibilitas, si Deus [illegible] posset [illegible] impossibilitatem mendacii Divini, [illegible] ablato Deo superesset impossibilitas alia mendacii [illegible] per veritatem essentialem sibi Deum esse mendacium excludit, ac [illegible] esto + [illegible]. [illegible] mendacium Divinum esset impossibile propter aliam [illegible], in isto casu, scilicet ex defectu [illegible], quae repugnat tunc existeret denuo

et

Ctsimodo n̄ exat. Unde 3.º retuā̄ dig.º 14 anī : maneret hec rugnaā Chiræ, quę modo dat, nō aūt, hec enim e ipse Deus, qui nunc deffective supponit, maneret alia rugnaā, quę tunc resultaret, deedo aūt, nunc enim ē impole mendaci, cōtrā secundy adversarios, quia divinā sanctitas, ac veracitas id excludit. Tunc autem, aut esset impole, quia nullus haret sui cas. ut mendaty creatȳ eius rugnaret, casu quo n̄ esset polis creaā mendax, etiā si modo n̄ rugnet.

40 4.º ret, eam hȳ poterim. eē rugnant in adiecto, formaliter et 3.º dictione logos includere, quapropt. sedes tuit ipsa formaliter, ut sic fingamus hoc ēē rōalē, qd. falso probaā, nam ex uno capite fateri, deficiente Deo manarios rugnos oīs Chiræ, idē inde sequit n̄ perituros, quia Deus n̄ exerē, nec creajn ee poles, e chiras, s. eo casu Deus n̄ periret, creȳ n̄ essent poles, i. gō tunc aliq.º chiraā exiret perishret, et contrā n̄ ols chiraā, tȳ rugnaret, imō nulla chiraā rugnaret, quia si per maneret tunc aliquiy rugnaā Chiræ, magus eo rugnaā nariaā foret, quos ipse Deus exaret enim illa, sive Deus exaā divine xat, et ea rugnaā, nequit eē magis naria, qm Deus, tunc quia hic iō esset Deus, etiȳ quia ad obtinendos maiores Deī necesay pre ceteris aliis, nam adversarii connexiong cū rebȳ polibȳ, gō tunc n̄ perseveraret illa rugnaā Chiræ.

41 Preterea rugnaā Minotauri fundat in tauri politate, cui rugnat eē rōale, et in rōalis politate, ai rugnat eē taurus, at eo casu deficiente Deo, tollit politos tauri removentis a se rōalitaty, et politos rōalis excludentis a se tauros, i. gō n̄ maneret rugnaā Minotauri. Deinde si deficiente Deo maneret politos, aut rugnaā Chiræ, tunc illa n̄ foret ab alio, q. sit a se, fingimus enim Deus, a quo sit ablatus eē, restat gō, q. sit a se, i. gō Deus esset, hoc enim noine significamus ens a se, quod hoc ipso debet eē ens nariy, et infinite perfectus, habitq. cetera prataā, quę in eo titulo de presenti conveniunt, esset q. idē Deus,

qui

qui de facto dat, que tn nupex n exere fingebamq. Deniq
si desinat Deus, omnia possibilia fierent impossibilia defficae. Chime
vero manerent, etiam impossibiles ab alio defficae. Resurgerunt
impossibiles esse, quia si fuerint esse, tiq essent ipse Deus, qui hinc sup-
ponit ablatus. Deniq alio capite fierent n repugnantes, ey eaz pr fser
repugna tollat, ig r ex ablato Dei, mortua quaecunq. Et. sed ista
resultarent, ideoq Deus esset Ens summe necessarium, ut avertant hec
absurda.

42. Obiies 4°: pot Dei denotat extre impossib, quod aliq
é prius omnipotentiam, ig ab omnipot posse denotari. Cons probat, alioqui
nil distinct denotabit ab omnipot producibile. Resurg id ig. denotat,
aut é repugnans, aut n repugnans; si ly, impossibile quare denotari n potuit
absurde posse; si 2y, istud veniet intrinsec n repugnans, l. a pheda negativa,
saltem ut ab omnipot producat; quid ig. ab omnipot posse denotat, hec
etiam ex se possibilitas intrinseca. Respon distinguendo cons; quid alig ex sacti-
aliter physice, q denotet ab omnipot prius, quam res exant: nó Cons
é aliq q° exent intentionaliter in Divina Scientia, de quo Deus enunciet, posse ter-
minare productionem, per suam entitatem intrinsec, q d° ponat; Concedo Cons. Et
id ig° addit, dicendum é, id ig. denotat, est quid n repugnans quamdiu
ipsum exat; ante vero quam exat, nil exit, de quo vers q sit ut quaerit
quid sit, é enim quaestio de subiecto n supponenti, quare, l, t. d, q. ab
omnipot denotat, haec debeat intrinsec possibilitas, dum exit, ac producit,
ante vero quam exat, et producat, n opus é habeat in se possibilitatem intrinsecam
sed satis é intrinsec habeat in causa, sub q° tamdiu continet, quamdiu
n existit.

Cap. 73.

Reclamationes aliae placantur.

43. Sed reclamas 5° res sunt ex se producibiles ante-
quam exant, alioqui forent ex se n producibiles, unum enim é ductum dicti-
hent, ig r hent aliquam habitudinem intrinsecam, ut producant, haec autem é possibilita
intrinseca rei: ergo. Confirmat, Deus potest producere, ig. causa a Deo potest produci
et

Et contra het aliqd, quo desinat a potentia ad productionem. Consequenter non activa potentia reri debet, aliqua potentia passiva. Reiicitur creaturas, antequam existant, neque dici producibiles esse, neque existere producibiles, quia non sunt; et utraque propositio falsa, de subiecto supponente, falsa dicitur, solum quod vera modalis hec: Creatura a Deo produci potest. Similiter ad confirmationem, non consequens, neque existentia solum infertur esse posse, quia prius a Deo producatur, non antequam exstat, non est, et consequenter neque habet potentiam ad actionem, sed tamen, sic existit prius, et in eo existit ... habet intrinsece physice ... actionis, quod satis est, ut alio sensu sit activa potentia Petri.

44. Insistes 6°; quod nihil est, et in se nullum habet esse, subire nequit verum, ac proprium denominationem; sed creaturae possibiles denominationem extrinsecam absolute possibilium ab omnipotentia subeunt, quod non sunt absolute nihil, sed habent esse formaliter in se. Distinguenda tamen est minor, quod nullum habet esse, neque formaliter in se, neque in alio saltem intentionaliter: omitto maiorem, quod non habet esse physicum in se, non habet exstantiam in alio physice, sed intentionaliter, nego maiorem. Licet enim denominatio, quae non est respectiva, sed est utrinque physica, requirat extrema realiter existentia physice, non tamen id requirit denominatio relativa, quae tribui solet rei ex extremo intentionaliter existente, ut cognitum, et desideratum: at creaturae possibiles antequam exstant, sed in se non habeant esse physicum distinctum a Deo, cum tamen in Deo sint, quod satis est, ut extrinsece sub omnipotentia virtualiter, aut intentionaliter existunt, quod denominentur ab omnipotentia possibiles, quod patet inductione, quia secundum adversarios, denominatur extrinsece possibilis ab omnipotentia, quantum est ex parte Dei, sive divinitate, ... sed actu nullum intrinsecum esse posse possideat extra Dei scientiam, imo nec possit habere, sed quia saltem intentionaliter existit in intellectu divino discernente, propterea denominari, sed quia ... divinitate possibilis, ut denominatur a Deo cognito per dicendum, nec ... esse potentiae, pluribusque denominandum.

45. Replicabis 7°; denominatio realis distare debet ex duobus extremis realibus; quod si denominatio producibilis est realis, non solum ex ... realiter ab omnipotentia distincto coalescere debet, sive omnipotentia, sed ex aliquo realiter ab omnipotentia distincto, ... aut non est aliud, quam esse posse, sive non repugnare ipsis creaturis intrinsece, quo positum ... verum quod non est ... omnipotentia Dei solum, sed aliquid aliud ... Adhuc tamen habere antequam denominandum. Reiicitur quod, denominationes reales pure physicae, et non

exact +

non respectivum, Istaac duobus extremis existentibus physice in se; deno- ationem autem mixtam, sive partim physicam et partim intentionalem, non opus esse, quod constet extremis distinctis et existentibus physice. Satis enim est, quod alterum existat physice, et aliud non debet actu sit physice, sed tantum intentionaliter, quamvis possit esse physice; positum autem intra creaturam intentionaliter est in divina scientia, sed non debet existit extra Deum physice, donec adhuc producat ens creatum.

46. Replicas 8°: nulla denominatio realis instat ex solo subiecto realiter existenti, forma vero non existenti; similiter ergo repugnabit, quod denominatio realis ex sola forma realiter existenti sine subiecto resultet. Retorquendo conseq: tum ab experimento cognitionis et desiderii, quae sunt formae potentes denominare cognitum et desideratum obiectum absens et non existens; et tamen obiectum existens a cognitione purum poni, non debet possit denominari cognitum, tum quia formae respective existentes destinatae sunt ad denominandum ista, antequam haec existat physice, dum non existat intentionaliter in divina mente, subiectum autem non ita destinatum est, quia formae maiorem habent destinationem quam eius subiectum; hoc enim est indifferens, et forma destinatur. Demum, idque semel existens destinatur ad denominationem extrinsecam, quae propter extremum, quod id habet, nequit esse mere subiectum.

47. Instabis 9°: quamvis non existat actu volitio creata, nihilominus peccatum est possibile, quia possibile est volitas a qua peccatum haberet; quod si omnipotentia non existat, ceterae possibiles essent, dum modo potentia Dei possibilitates amitteret: ergo praeter omnipotentiam aliquid aliud est in ipsis creaturis, per quod actu possibiles sunt, alioquin daretur actu denominatio realis sine fundamento, quod actu sit. Sed retorque in pratis Desnariis absurdum, idest posse, quod extremum, quae, si requirat omnipotentiam esse possibilem, ut creatura possibilis sit, hoc ipso requirit et illam existere: quod [illegible] in casu creaturae separabilis esse posita intra, saltem ab extra, quare sicut ad effectum possibilis ex parte causae creatae sufficeret posita causa non existens, ita non sufficeret ex parte causae Dei.

48. 2° retorque causam creatam esse possibilem per potentiam alius causae praecedentis indefectibiliter, causa vero prima cum a Denario non potest indefinitum causae posse obtineri, quare si requirat ad effectum, requirit ut existens. 3° retorque peccatum, antequam actualiter existat creata volitio, non esse

proxime

proxime, s. immate pole, quia exsistit actu causa requisita 2o talis, ego solum remote, s. mate factibile mediante volate creatam quatenus e pole peccatricem volatem ab omnipoa produci; causae vero, quae possunt a Deo solo fieri, denoant actu proxime polem immate proxime per Dei pom exeuntem.

49. Obies 2o: nisi det intrinseca politas ex parte creaturae, non denoant absolute polem, sed solum quatenus e ex parte Dei, s. incomplete tantum: ergo politas absoluta creaturae includit aliquid extra Deum. Resp. ... non deficit absolute denoatio, quandiu desiderat aliquid in aliquo genere requisitum, s. quandiu deficit intrinseca poa standi productiorem, deficit aliquid pertinens ad denoandum rem polem in aliquo genere requisitum, ergo denoari nequit politas absolute, donec compleatur ex intrinseca politate rei. Distinguendum e trans: non est absolute politas proxima, s. naturalis, s. activa, s. grammaticalis passiva, in omnibus concedo: non e alia politas passiva intrinseca phice, contingit in tempore: transeat ans. Ad probationem dico, defectum ... quae ... pertinens, ut constitutivum ad politatem proximam, et activam, grammaticalem passivam: non minorem, ad mate politatem, quae e politas phice passiva contingens absolute, concedo minorem, et similiter dicendum coerentem, nequit dari politas proxima, s. activa, non coerentem, politas passiva contingens in tempore, concedo coerentem. Hic autem solum contendimus intrinsecam esse Deo politatem actualem absolutam, proximam, naturalem, et activam rei polis, quae presupponitur ad phice passivam, sicut + absoluta poa generativa Patris aeterni totaliter e idem aequalis cum Deo Patre, qui presupponitur ad generationem passivam; sicut etiam Deus + actu denoat ab aeterno videre absolute futura creata contingentia quae sub denoant ab aeterno praevisa, pro sua mensura temporis, per ... Dei scientiam idemque factum aequale cum Deo; quin ei respondeat ens aliquod intrinsecum actualiter existens extra Deum ex parte futuri.

50. Nondum placatur tertio insurgens 2o; quoniam ex parte Dei supponat totaliter activa potentia, ut res producatur, etiam ... dictarum, si Pius exsat, ... repugnantia ..., adhuc impediret in Deo denoationem realem activae potentiae absolute, si propria suppatur ... illa tamen esse ... intrinsecam; ergo denoatio realis potentiae activae absolute realiter includit ... non repugnantiam. ... idem enim e constitutivum intrinsecum denoationis activae potentiae, quo praeciso dempto non intelligitur ea denoatio constituta. ... Deus absolute

Sicut +

Deus +

absute poens adidig. suppit inse Christiy, et rugnans, ut disp. [illegible] seq. re-
vincigo quandiu Deus sit sibi rexugnans, q. vis alioquin q. Igerant, re-
sistare nequit virtus absolute potentis, ergo [illegible].

51. Hoc argum plurimi fit a viris alioqui doctis, qui summo quodam contra me clamore tonuerunt, forte quia
sas apud me certissime exaurire neglexerunt, e quibus hic, et alio
sistat facillime evanescunt. Sed 1° retorqueo in ipsos argum,
nam actio per suam solamentalem intrinsecam, e utroque simpliciter, et ab-
sute producens activitas. Physica physicam praedeterminatio, scilicet efficax
Dei praefinitio praedeterminans futuram, quod effusus erat, e prius effax
absute, a Sos Thomistarum, et omnium infallibiliter effectum prius produc-
tum, et oportere, quod essaliter exigat, et inferat infallibiliter rei non repugnantiam,
quamvis id prius in Ismia essaliter extrinseca rei repugnans parvas, satis
quod re ad denotationem agentis, et activae potentis absute connectit cum intrinseca rei
in rugnans sub conditione, quod prius erat, scilicet eam includat in conceptu
suo potentis activae. Sed Deus certissime iudicans, prius in repugnantiam
sponat, exipit essaliter, et inferat prius in repugnantiam intrinsecam, quod Deus erat
et strictius cum illo connectit, quam actio, scilicet praedeterminatio physica creatoris
increata cum effectibus: quod virtus divina certissime praenoscens prius in repugnantiam
sub conditione futuram, nihilominus e activae poenas absute ad creandum, non
sub conditione futuram, nonminus e activae poens absute ad creandum, quam
actio, scilicet prius physice praedeterminans e ad effectum efficax absute. Similiter
argumentum instat in decreto Dei, quod ab intrinseco sit efficax, et sufficiens, ut
intellectio videat effectus abstractive.

52. Pro meis in prius, ut facile res, suppono 1°,
de rebus [illegible] existentibus, ac dubiis, nisi sunt verae supponi conditionate
futurum, nisi recurramus ad [illegible] veras, ac Dei studiis infallibiliter futura
decernentis, quod in unaquaque re sub conditione verteret, et ideo saepe dixi
scilicet disp. 6° et 7° de praedestinatione, nihil de futuro contingenti posse
defini; scilicet ut verum supponi, nisi quatenus erat contra Dei scientiam, videlicet
quod futurum esset contingenter; aut aliud praeter Deum, quod sit contingens futuri
rerum. 2° suppono nationes parvas nisi aliud esse formaliter, quam res
possibiles, aut impossibiles effective impeditas, nec aliter erant formaliter
ens essaliter in se et in ipsis, hoc autem ens, appellat ratio formaliter.

et

3°

et activa, l affirmatione signabilis, ex quo patet verum detruditum vrans Dei [illegible], ee natione activa huius rubri 1.a [illegible] Dei natum, et impeditum vero de iuditio, fratit ee natione passiva [illegible] Dei, quod multi ex [illegible] stabilio disp. 11 de natis rerum.

53. His supp. ret ad argumentum e numero 52, [illegible] logam, et fratem 3o dictionis [illegible], [illegible] educat [illegible] praedicta, scilicet Dei collatam absolute futurum [illegible] activè, quod manet vis sufficientia activa Dei, [illegible] certissimo [illegible] Dei futurae sub conditione, quae hic erat. [illegible] capite, de eum nec absolute potens, quia postquam suppit futuras [illegible] Dei futuras sub eadem conditione, propterea quod supponit Dei ita novisse, qui 2o sibi 3o dicunt, et 3o dictione [illegible] inferunt. Sicut si ponat Deus ee talem, et sub supponat nee cognitivum, [illegible] sequitur. Quod autem fratis 3o dicto misceat hypothesi facto [illegible] probat.

54. 1° quia suppit Dei certissime scire [illegible] sub conditione, quae erat. Deinde suppit veré futurum ee Dei [illegible], si [illegible] erat quae supponit, si vera sit, ut potest dictio nec exenti, nec modo [illegible] debet [illegible] Dei certissimè iudicantis futurum ee Dei [illegible], id enim aliunde constare certè nequit, quoniam [illegible] in hypothesi iudicium divinum affirmans sub [illegible] eandem Dei [illegible] fratitur e 3o dictio [illegible]. 2° [illegible] Dei certissimè natam per infallibilem Dei scientiam, e natio fratitur [illegible] Dei. 3a vero [illegible] Dei per Dei affirmata, quae suppit eventurum de [illegible] e 3o dicens [illegible] Dei, [illegible] [illegible] hypothesi [illegible] duo tria 3o dictorum; quid ergo mirum [illegible] infallibiliter inferat?

cap. 8[illegible].

Cetera murmura sedant.

55. Ad extremum 3a dicta num° 12, [illegible] 12, [illegible] quibus creaturum essas definire, quae [illegible] sunt, et [illegible] veritatis, solummodo [illegible] loquuntur expressè de rebus creatis, nil quod de Deo [illegible]; quae [illegible] a Deo [illegible], ex quo verificentur [illegible]. [illegible], neque enim satis est solum ee Deum, ut verificari debet [illegible], nam ab eo [illegible] enunciatio de rebus creatis, non ab eo [illegible] enunciat, verificari debet [illegible], unde [illegible], de quo nihil statuit. [illegible] 1°, non essas rerum e, quae [illegible] rerum ee [illegible], nec Deus, nec aliud extrinsecum [illegible] creaturum essas [illegible] creaturum aut ee quiddativum illarum [illegible], quae [illegible] in [illegible] e [illegible]. [illegible] 2°, quia verum e, Omnipotentem

antequam

Omnipot

antequam exat, è intrè vivere; qō n̄ soly p denoationē extr̄a ab omni pōd, s; intrè Dius è vivere essalitr. 3° Ostat: ideo Leo def̄it à Deo per aial rugibile, potiusq̄m p aial roale; quia Leo dese talis esset, si poneret, et tamen ideo talis esset, si ponat, quia sic à Deo def̄it, q̄d sa rō verifandi definitiōy reiindiuly Diuy, n̄ ē ipse Deus, s; esso rerū actualis ab ǣterno.

56\. Occasione p̄sentis arguti sōnrō plane percipies, ad p̄cipium enim distali; rebus pp̄ij narias, quibq de creis enunciant p̄data quidditativa, signare nariā p̄tro, actualē Onexione quidditativā p̄datorū, quæ Onexio secundū actū n̄ dispulˀ ratitr, aut virtualitr ab essa Dei, quæ primus è status quidditativa rerū omniū, saltē extrus, qua propt illæ pp̄ij nimirū dotū hent, et sunt partim scilicet absutæ, et simplitr exens, parti Iditiatæ, aut exens secundū q̄ et enim absutæ sunt, idoly enunciant increaty, signant enim exō actualē nariā Onexionis p̄tri talium p̄datorū, quæ n̄ distingui ab increata naā Dei naxiō cognenti p suā p̄trā capiā essas creaturæ. Quatis vero Iditiatæ sunt pp̄ij illæ, Onstant extrinsē creato, quæ st actu n̄ sint ab ǣtrō (quia Iditialis nil ponit ees Iditiato) denoat tn actu Onexo p denoatonē extrā ab increato Deina, quæ semper existit, ac seipsa dētiat, ac necessitat utrumq; sit idigē, proptr q̄ denoat utrumq; Iditiatē fuerū cū p̄datis suis quidditativis, si semel exat, ideoq; st essa creaturæ Ostingens sit in exendo, naria tn è, quoad Onexione p̄datorū, quam n̄ het intrè p entatem p̄trā aliquā sibi p̄priā, s; p extrā denoatonē a Deo, quare pp̄ij illæ prout absutæ verifant a Deo, quæ naxiō simplitr è ab ǣterno; prout vero Iditiatæ sunt, n̄ requirunt intrinsē ees creaturæ, q̄ actualitr ab ǣtrō sit, s̄ quod intrè foret, si poneret ens creaturæ, semper tn intentialit è in Dina cognē naria.

+ vnyq̃q̃d +

+ vnyq̃q̃d +

57\. Ad s; Ostationē rē essē creaturæ intrā ees creis absutē dy exit absutē, sed ab ǣtrō, sicut absutē n̄ exit creā, sic, nec exō het intrā absutē, sed heret Iditiatē, si foret, per extrā denoationē, quā actu subit ab essā Deinaria, quæ dictat, q̄d unaquæq; fuerā sit, si ponat, ideoq; Deitas è status quidditativa rerū oiū statuens, q̄ unumquodq; quidditativū sit, hic autē status, st pro finali sit extrinsē creis, sicut, et ipsius grati; pro mali vero, sive malitr intrā Iditiatē creis appellari solet, quatis, si creæ ponant, hebunt intrè p̄data quidditativa, quæ s̄o verō de singulis

enunciat

enunciat quidditative, non quod ipsae actu quidditates intrinsece habeant in seipsis, quod his solo sunt, scilicet quia semper inseparabiliter comitatur creaturas quoties in statu, ideo quod per Dei sapientiam necessario quidditative de illa praedicatur. Unde constat nihil tribui absolute creaturis esse necessarium.

58. Hinc patet ad 2. objectionem, praedicata quidditativa reperiri tre convenire, dum existunt absolute, prius vero quam existant solum modo dici debent intra creaturas conditionate per actualem praedenominationem extrinsecam ab illa necessarii, quae realiter extra existit res creatas ab aeterno sub statu quidditativo necessario, quam in Deo semper, et invariabiliter habent, non autem in seipsis. Ad 3. objectionem respondetur particulas causales multipliciter accipi solere; primo rigide, quatenus denotant proprie causam alicuius effectus, causam vel conditionem, et in hoc sensu falsum est, ideo dari scientiam Dei necessariam de creaturis, quia Deitas aliqua creata sit causa simpliciter Divinae scientiae seu absolute generare + Veritas causam, sed quia Dei sapientia necessaria sit eius essentia, Deitas enim realiter, et virtualiter est a se, in se, et esse propter seipsum, est a se, dicitur enim motus sui primum finis, mensura, scilicet exemplar, ipsius enim perfectio, et nihil aliud ab se dicitur mensurat, quoniam est in genere entis ens: cui repugnat esse propter aliud finaliter, aut ab alio materialiter, scilicet ab aliud realiter, ac demum ab infinito dum aliud exemplariter, ideoque causales potius habent essentias, quae a scientia Divina dictatur, quia Deus per scientiam practicam perfectissime sic enunciat, quae est contra si causalis rigida sit.

59. 2° causalis particula significare potest solum connexionem, et ex parte + Inexig unius ad aliud, quo sensu reciprocari potest illa causalis inter scientiam necessariam, et veritates obiectivas conditionatas, non et scientia obiectivas veritates inexistit, et obiectivas veritates cum scientia conditionata necessaria connectit, non hec in sensu Divinae scientiae, ut causae effectivae, exemplaris, et finalis. De scientia vero libera separata cum futuro contingenti, vide quae dixi disputatione 2a de praedestinatione a num° 5° ad 10. Denique quocunque sensu vera sit illa causalis, ex eam probatur obiectivas veritates proprie actualiter esse, prius quam in Divina mente, scilicet solum fore, si creata ponantur, quod hactenus intendo.

+ [illegible] fiunt sub conditione tamquam effectus realis ab ipsa denotatus, liberaliter inexistentes Divinae scientiae ut e[illegible]

60. Pro sedandis aliquorum scrupulis advertendum 1°, si mundus extitisset ab aeterno, tunc etiam mundus esset intrinsece possibilis ab aeterno, non tamen necessario sed contingenter, quia possibilitas intrinseca non disparat ab existentia mundi, quae tunc aeterna supponitur, quapropter ad necessariam possibilitatem exigeret mundum aliam aeternam necessariam, quod propter illos Deus esse extendimus. 2° notandum virtutem omnipotentis, quam scientia necessaria non esse conditionatam, quoad exercitium virtutis, et enunciationes simpliciter enim, et absolute necessario datur in Deo virtus omnia comprehendens, quoad tamen exercitium virtutis,

et

et veritatis creatae, sive habitudinis paradoxae physicae divinae virtutis, et enunciationis exeat ex parte creaturae, non aliter, quam solo defectu quod intra creaturam non repugnet, ideo solet dici virtus, et enunciatio divinae identitatis, non quidem ex parte actus, qui simpliciter est, sed ex parte solius obiecti creati, quod non est, sed foret, si

Solius +

in ditio poneretur, ut tum actus, et virtus inexsisterent absolute; sufficit, quod existentia non repugnans creaturae necessaria debeat absolute simpliciter existentis identitatis fatalis omnipotentiae sapientissimae.

62.

3° denique nota propositiones has: Creatura repugnat intrinsece prius quam exeat; Creatura non repugnat intrinsece antequam exeat, non esse contradictorias, si particula non, quae 2am partem afficit, feriat solam repugnantiam, et illibatum relinquat aut affirmativum adverbium illud intrinsece, sicut ex intentione loquentis accidere potest; sunt enim sub falsae; sensus enim est: Creatura, priusquam exeat, habet aliquid intrinsecum esse, per quod repugnet, aut per quod non repugnet; quod utrumque falsum est; quia sunt propositiones affirmativae de subiecto non supponenti, nullum enim prius tunc habet esse; sicut hae propositiones: Petrus per essentiam est albus: Petrus per essentiam non est albus; Antichristus existens currit; Antichristus existens non currit, sub falsae sunt; quando vero prius quam existit, 2a propositio supra scripta vera dicitur, scilicet Prius non repugnat intrinsece, si affirmet adverbium intrinsece; falsa vero, si neget adverbium intrinsece; sensus enim est; Prius non repugnat, neque habet intrinsecum esse non repugnans; quod est absolute falsum existente Christo. Si vero 2a propositio sit absolute negativa, destruatque particula non illud adverbium intrinsece, illo dicit affirmative, sed prius, quam Prius exeat, est 2a vera; si vero formentur ita; Prius non repugnat per se ipsam existentiam sibi; Prius repugnat per se ipsam existentiam sibi; si maneat affirmativum per se existentiam sibi, non sibi contradicunt. Si vero negativum id in 1a propositione sit, contradictoriae sunt, et negativa verificatur hoc sensu, non est existentia formalis, per quam Prius repugnet; si vero resolvatur in hanc; Prius non habet existentiam non repugnantem, est falso, et non contradicit priori propositioni; Deus enim est existentia non repugnans formaliter necessaria.

Dispo 3a

V. omnipotentiae perfectio innectatur essentialiter cum creaturis possibilibus, aut impossibilibus?

cap. 1m.

Sensus difficultatis, et Doctorum sententiae proponuntur.

N 1°.

Difficultatem hanc inter 1as Theologiae celeberrimas, nulli

nulli inutile, et omnibus fere navi[...] arbitror, et expansis ideo velis explan-
dam aggredior. Modo non disputo de nexu Deitatis ad creaturas, sed in ipsa inter
me iudice claudat, quia non nulli Doctores Inexiones extrinsecas ab ea rem
excludunt, et ideo de connexione Divinae possibilitatis cum possibilitate creaturarum sententiam nunc
expendo. Sed prius explandi sunt termini. Sciendum igitur est 1°. Inexionem esse talem
exigentiam alius ad existendum, ut illo prius deficiente, per locum intrinsecum defluxus, et
existentis inferat, quando vero quis exigit esse prius existentem aut prerequisitum + pro requisito
perinde ad illius existentiam, inexio vocatur a priori, et a posteriori, quando id quod exigit
est effectus necessario dimanans ab exigente, inexio dicitur a posteriori, sive
consequens. Quando demum istud exigit necessarium, aut prerequisitum, nec
effectus, sed pure terminus existentis, erit inexio pure comitans. Si vero impat
externo necessario se comitari vicissim ab aliquo, sub statu quin tamen id
ab externis exigat: sed quia per accidens concurrunt prius, quae necessitent ad
loca comitantia, non est haec externorum intrinseca inexio, sed comitantia casualis.

2. Sed prodeat exemplo, singulas inexiones illustrare,
1° creatura, Deus, et Filius Dei, Patrem et Filium exigit a priori. 2° Decretum
Divinum efficax, aut prius physicum decretum exigit tunc productus, et Pater et Filium
quem producit exigit a posteriori. Rursus scientia Dei liberas comitante exigit
objecta libere futura, horum autem intrinseca inexio tride probamus, quia si deficeret
objectum libere futurum, et absente Deo creatura cor=
pollitas, aut extra Filii Dei, Pater statim interiret, et absente Deo creatura
ruerent. Sublato tamen deficeret auxilium efficax, ac physica predefinitio, sicut
et sublato libere futuro, scientia Divina libera tolleret. Denique casu quo Deus
non innectat cum rebus possibilibus, nec possibilia vicissim interse innectant, tunc creatura
possibiles comitantes essent necessario possibiles, nec una posset sine ceteris esse possibilis omnino
comitantes, et non existantur exigentia mutua.

3. 2° suppono, Inexiones esse dividendas in physicas, atque logicas.
Inexiones physicas appello, quae versantur inter extrema distincta realiter, aut virtualiter ante
inexiones physicas appello, ut inter Patrem et Filiationem Divinam. Logicas autem inexiones
voco, quae versantur inter indistincta realiter, et virtualiter, et si considerandi ratione disqui
possint, tantum: qualis est inexio quae datur apud eos inter animal et rationale ob eorum argu-
tationem, similiter 2° quae includit illam extremitatum identitas, per identitatem earundem ...
3° Et tamen, etiamsi sint idem realiter, et virtualiter, hec autem logica inexio melius
appellatur inseparabilitas totorum, quae requirit distinctionem, idem enim a se metipso
realiter est inseparabile, sed proprie non dicatur secum ipso inexum. Hinc autem
multa

multa lux affulget huic decidendæ difficulti, quam de repræsentatione habemus, et dictis satis explatam esse suspicor.

4. 3° sciendum est, duplicem esse creaturæ possibilitatem; alia se tenet ex parte Dei, quæ dicitur activa possibilitas extrinseca, et intrinseca soli Deo per realem identitatem, scilicet Deus est potens producere creaturas, aut absolute, sicut ego reor, aut saltem sub conditione quod non repugnent, ut alij malunt. Alia dicitur possibilitas passiva creaturis intrinseca, quæ non distinguitur ab ipsarum entitate, saltem in ea fundatur, et ideo se tenet ex parte creaturæ, et est capacitas, sive non repugnantia, qua res de se habere possunt actionem Divinam productivam. De hac apud Doctores dubium est, an sit aliquid necessarium et æternum, à Deo distinctum, habens actualitatem extra Deum aliquam esse, per quod creaturæ sint ex se necessario possibiles, antequam existant; seu potius nulla sit ex parte creaturæ propria possibilitas necessaria præter connexionem, et temporalem indistinctam ab existentia creaturæ: quam difficultatem dicendum prolixior expendi, sine qua vix possumus ultra gradum promovere.

5. Ergo difficultas satis hac ætate difficilis, num omnipotentia Dei, quoad perfectionem intrinsecam, ita postulet, quod creaturæ, quæ modo non repugnant, sint possibiles, ut si impossibiles essent, aut quæ modo repugnant, fierent ex se possibiles, optime tota deducatur omnipotentia Divina non habere perfectionem intrinsecam, quâ de facto gaudet, si variationibus, augmentationibus, aut diminutionibus possibilitatis aliquam omnipotentiæ varietatem, quoad perfectionem intrinsecam, decrementum, aut incrementum haberet, quod alijs terminis sic proponi potest, an scilicet entitas omnipotentiæ Divinæ adstricta sit possibilitati creaturæ modo possibilium, et impossibilitati modo repugnantium, aut in entitate inferatur ex se possibilitate solummodo absolutam omnium possibilium, et impossibilium omnium repugnantiam, et contra ex ablatione possibilium, aut impossibilium, seu ex istorum transmutatione perfectio Divinæ potentiæ pervertatur, et ideo hæc sit legitima tota; datur hæc omnipotentia cum ea perfectione, qua de facto gaudet, quod hæc solum, et non alia possibilia sunt, et è contra, non sunt hæc tantum possibilia, sed præter hæc alia sunt, ergo Deus haberet eandem perfectionem omnipotentiæ, quam de facto habet.

auctis +

6. Deinde certum est etiam in sua tanta connexione cum absoluta possibilitate creaturæ, Deum esse longè connexum cum activa saltem possibilitate causæ extrinseca (quam ipsi conditionatam appellant) quia sensus hanc Deum ex se nodo illam sub conditione producere, si per ipsarum repugnantiam intrinsecam non impediatur, quia possibilitas hæc identificatur aequaliter cum Deo, neque in ulla sua divisionis realiter ab omnipotentia Dei, quare sicut Deus est inseparabiliter à se, sic etiam hæc activa possibilitas creaturæ, quantum est ex parte Dei separari nequit.

nequit, q. aut n. innectat omnipotentiam physice cum hac positate extra creaturam, probatur: nam id quod secum ipso non debet prorsus innecti, sed exigere semetipsum, at entitas omnipotentiae non distinguitur ab hac activa positate independentiae creaturae, quam ea sola reddit, ergo omnipotentia non innectit physice cum ea positate, sed ab ista physice per se inseparabilis. Restat explorandum an cum parva positate creaturae omnipotentia innectat absolute sed independentiae saltem inseparabilis sit ab absoluta positate producendi creaturam, quin opus sit expectare novam additionem extrinsecam.

7. Notandum est 4°; contra a Thomistis id appellari connexionem ab intrinseco cum alio, cuius ex defectu prorsus collitur alterius defectus per locum ab intrinseco, et contra quis adhuc sua, advirato, non alicuius mysterii eius, quod hoc certe. Rhetores appellat caput, unde petuntur argumenta, similiter loci theologici vocant capitalis, sive fontes, unde theologi solent argumenta mutuari, quare locus intrinsecus appellat intra rei definitionem, unde debemus arguere ad discurrendos internam eiusdem; et alterius rei conceptus, sicut hypotesi facta. Theologi solent inquirere quod per locum intrinsecum inferat idem, et inhaeret rei tunc perseverantis in hypotesi. Sic ergo hic inquirimus, an ablatis positatibus aliquibus, omnipotentia deficeret, an potius tota perstaret.

fontes

8. In connexione quae essentialis quidditativa seu entitativa intra omnipotentiam divinam perfectionem, et intrinsecae positatis creaturae, ut cuius ablata positate auferatur intrinseca divina potentiae perfectio, frequentes namque clarissimi doctores, quibus fere triginta refert P. Hemelmann titulo 8° disputatione 1a, cap. 3°, quorum est P. Vasquez, Arrubal, Albertinus, Vecanus, Granada, Bernus, et Gaspar Hurtado, quos sequitur P. Alarcon tractatu de scientia disputatione 2° cap. 4°, P. Ripalda tomo 1° disputatione 34 de ultimo fine numero 16 praecipue, et P. Oviedo controversia 1a metaphysica puncto 9° et 4° disputatione 2°, a num. 25. P. Oviedo controversia 1a metaphysica puncto 4°, num. 5°. Profitentur eam independentiam a cuius praecipui Patres Ecclesiae tum Graeci, tum Latini, quos erudite versat P. Hemelmann citatus a cap. 9° ad 12, numero 9°.

9. Sententia 2a frequens est inter theologos, asserit divinitatem activam esse physice connexam cum intrinseca positate creaturae, et ad se divinitatem quoad intrinsecam perfectionem et ad ipsam positatem supremam intrinsecam, et contra non esse quoad intrinsecam perfectionem, ut indifferentem, vel ut supremam rerum, quae modo sunt positae, aut ut non supremam rerum impossibilium nunc positarum. Sic opinantur sex decim auctores, inter quos est Pater Suarez, Tannerus, Henrice, Fasolus, Arriaga, quos affert

affirat P. Hemelrng citatus cap. suo 2°, quibus adde Patrem Granado 2a parte q. 3° controversia 2a et q. 6° disp. 1a sect. 5a numero 25. P. Mantua disp. 63 de Trinitate sect. 2a, quos sequuntur ingeniosi recentiores huius aetatis. Utrique partium se fautor exponere tentasse, nisi indulgens utrique parti; medium enim tenuere beati.

cap. 2um

Aliquid intra omnipotentiae nexum esse aliquo modo, etiam absolute possibilibus, et impossibilibus.

10\. In Deo distinguendum est duplex entitas; alia dicitur perfectiva, quae per se Deo convenit, et sine qua non esset ita perfectus, et haec absolute dicitur entitas, talis est omnis Dei perfectio naturalis, quae requiritur, ut Deus sit adeo perfectus, atque summe. Alia dicitur entitas pure denominativa, quae absolute, secundum quod entitas appellatur, ut denominationes Deo liberae dicitur virtute; secundum quod omnis perfectio Dei naturalis, quae potest Deo peraccidens, et ordinariae libere convenire. + propterea Doctores has autem non admittunt talitates naturales divinas pure denominativas, quae Deo sit peraccidens, licet alii Doctores, quod melius Dei perfectionem a caeteris absolvant, admiserint denominationes naturales dictas virtualiter a tota perfectione Dei in nexu essentialiter cum caeteris possibilibus, aut existentibus, ad quarum absentiam deficerent; integra manente tota perfectione Dei, de quibus ipsi loquuntur, ut ego de liberis denominationibus, quoad entitates in nexu cum caeteris, et dum possunt secundum quod futuris sub impossibili conditione, sine ulla mutatione possibilium aut impossibilium, quas denominant, et si naturales Deo peraccidens convenire putant; meo iudice, sola libera, seu annexa sunt praeter Deo peraccidens ac pure denominativae, quia non praeponderant suo convenire dictoria, seu prudentum aestimatione Dei, dicitur quod talitas perfectiva per se Deo + conveniens est, quod in Deo melius est actualiter esse, quam non esse, seu alia extra praefert aestimatio Dei iusta, sicut ex ... + conveniens

11\. Restat ostendamus intentum hoc capite praefixum, scilicet omnipotentiam non esse prorsus absolutam a possibili, aut impossibili rugria naturalis, sed peraliquid intra sibi cum his denominationibus possibilitas, et impossibilitas absolute naturalis connectit, probatur sic: non absolute posse creare effectus, seu absolute non posse illius rugria te, non est absoluto praeter, etiam partialiter extra divinae potentiae, sed intra aequale Deo. Istat enim illud praeter idem satis aequale cum potentia Dei, scilicet,

ex

ex virtute dese sufficienti, cognē q. scienti possibilia n̄ repugnantem, Chiras aut repugnantes, Siponderet; S. absolute posse creare effectum, Innectit essentialiter cū absoluta possibilitate rerum possibilium, et absolute n̄ posse Chiras, cū illis impossibilitate Innectit, q. aliq. intrinsecū Omnipotentiae Innectit essentialiter aliquo modo cū possibilitate rerum possibilium, et impossibilitate rerum impossibilium, et contra aliquo modo Innectit cū illis, ut possibilibus, cū his aut, ut impossibilibus. Cons. patet, nam ā possibilitate rerum e resultet denominatio possibilis, sicut ab impossibilitate ratio denominat aliquid impossibile.

12. Maior pt. 1°; q. denominatio liberè scientis, et amantis, et creatoris possibiles absolute, et existentes, e intra denominatio, quamvis Deus sit ens in entitate rerum, et amor creaturarum sit aliquid in se Indifferens, et tamen Inexus cū suis Indifferentibus, et absolute possibilibus in seipsis, ig. denominatio potentis absolute cū suis Indifferentibus, et absolute possibilibus praedicatum intrinsecum aequale Deo, Et exigeret aliquo modo ex parte creaturarum, saltem qualitate futurorum. Cons. pt.; minus enim dedecet Deum Inexus cū aliquo, q. Atnarum, quo cū illo, qui sit absolute Indifferens; S. denominatio scientis, et amantis liberè, Et in Deo ut Inexus cū rebus Indifferentibus, adhuc e praedicatum intrinsecum aequale Deo, ut ex relatione de voluntate dixi. 5. Constat, q. denominatio potentis absolute creans potestate praedicatum intrinsecum aequale Deo, Et exigentia ex parte creaturarum n̄ repugnat ad extra qualitate futurorum:

13 Ostendit 2° maior eadem, nobilius enim e ab intrinseco possidere facultatem absolute potentis efficere creaturas, quam eam denominationem ab extrinseco mendicare, Et praestantia e hominis simpliciter virtutem aequatam intra adactiones, quam ad illam ab extrinseco complere, melius sit e scire per intrinsecum suam, q. ipsum ex sapiens exquisita de foris, aut quasi per extrinsecum compleat, q. si denominatio potentis absolute convenire posset Deo per denominationem intrinsecam aequatam, sic e Deo concedenda. Cons. pt: quia praedicatum Deo conveniens ei concedendum e, quo perfectius esse possit, dat suppositio, q. denominatio liberè, dependens ab extrinseco sint adaequatae cū Deo, n̄ e unde repugnet, intrinsecum esse Deo denominationem absolute potentis, q. intra Deo concedenda fuit. 3°, quia denominatio potentis absolute, coalescit e duobus praedicatis intrinsecis aequatae Deo, scilicet ex intrinseca virtute, quae e ex se

productiva

productiva possibilium, et ex ista denominatio, quod terminorum cognitio creaturarum, supponat non illa statutum 3º dictiorum: ergo talis denominatio formaliter est intrinseca. Probatur ante dictis disp. 2º a numero 21.

14. Minor autem est num. 12, scilicet denominationem activae potentiae absolutae innexam esse quodammodo cum possibilitate creaturarum, ita patet; Haec est bona: Deus absolute potest producere creaturas, ergo est possibilis: creaturae producantur a Deo. Sive, quod ab aliis minus proprie dicitur, ergo creaturae sunt absolute possibiles; aut ergo possibile non est, quod a Deo creatura producatur: ergo Deus non potest absolute creaturas producere: sed denominatio Dei potentis absolute innectitur aliquomodo cum ista veritate, sine qua persistere nequit, et qua deficiente, ipso facto cessat ipsa denominatio Dei potentis absolute deficeret: ergo innectitur cum hac veritate: creatura a Deo duci possibile est: hac enim deficiente deficit statim haec, Deus est absolute potens producere creaturas: quod vero non exat actualis dicta existentia, quod possibile denominat, satis probant illorum innexorum et logam et non absolute physicorum dicta numero 8º cap. 3º, nec intrinseca Divina perfectio, nec denominatio necessaria potentis absolute physice innectitur cum absolute possibilibus, aut impossibilibus extra Deum.

Cap. 3º

Nec intrinseca Divina perfectio, nec denominatio necessaria potentis absolute, physice innectitur cum absolute possibilibus, aut impossibilibus extra Deum.

15. Sonat haec 2º cum 1º sic relata num. 8º; et aliis fortiori ratione, quorum illius doctores, ducunt in hanc assertionem. Probatur enim in me 1º propria theseophicos versat inter extrema realiter, aut virtualiter distincta; sed ab proprio non fuit necessario multiplex extremorum, quorum alterum sit Deus, alterum sit creatura distincta realiter, aut virtualiter a Deo, quod ab proprio sit necessaria possibilitate primo creaturae, ergo non habet ab proprio innexionem physicam cum existentiae possibilibus, absolute necessitatis illarum intrinsecam possibilitatem, quod applicandum est impossibilibus. Probatur 2º, quod possibilitas creaturarum non distinguitur realiter, aut virtualiter ab illarum existentia agentis,

Si

s. omnipotentia nec quoad intrinsecam perfectionem, nec quoad denominationem absolute potentiae ab entitate physice connectitur, cum existentia contingenti creaturarum: ergo nec cum illarum intrinseca possibilitate physice connectitur absolute;

16. Consequentia probatur ab adversariis, quia non debent realiter, et virtualiter indistincta convenire nequeunt, probata 2a dicta, scilicet ... physica connexio ... Major admittitur ab adversariis, ut videre licet apud P. Arriaga 1a parte disp. 22 numero 6o: non enim distinguitur realiter + aut virtualiter ... ā scientia simplicis intelligentiae praedicitur, ergo ā scientia visionis videtur ... enim erit ... possibile, nec fuit aliquando a Deo possibile, quod si ducat non esse, omnino ... ens enim necessarium in essendo non potest connecti simpliciter cum ... minus necessario, et absolute contingenti; s. denominatio potentiae absolute necessario simpliciter existit, tum in perfectione sua quam in denominatione, creaturae existentes contingenter existunt, ergo nequit omnipotentia connecti cum rebus contingenter existentibus. Minor vero ... non quia ... connexio alteri non plus requirit + ut efficiatur in se medio quod prius sufficit, quam id, quod est contingens, aut minus necessarium, et contra plura requirunt ad magis necessarii effectum quam ad effectum minus necessarii vel absolute contingentis.

+ ut efficiatur id, cum quo connectitur, atque est necessarium difficilius efficiatur ...

+ ā Deo

17. Confirmatur 3o: non extra Deum non est ulla possibilitas intrinseca creaturae, quae necessario ab aeterno, quidquid enim extra Deum excogitetur ab aeterno fuit otio ... contingens nihil extra Deum cum quo divina potentia necessario connectatur. Consequentia probatur, non id, cum quo connectitur ens omnino necessarium, et ... debet esse non ... connexionis sunt aequalis necessitatis in essendo, s. saltem necessarium, non ... connexionis sunt ... aut utrumque contingens, quarum sunt ... utrumque debere esse necessarium, aut utrumque contingens ... nihil ab aeterno fuit necessarium extra Deum, omnis fuit extra Deum, cum quo simpliciter ab aeterno ... physice connectatur, quidquid autem existit in tempore contingenter, et ab aeterno ... pendere nequit ... omnino necessarium, ergo omnipotentia Dei necessario denominatur absolute ... possibilitatis ... creaturarum, et potentia physice connecti, neque intrinseca perfectione, ipsum ab aeterno ... creaturarum ... potentiam creaturarum, quae sit extra Deum, neque ... quae nec ... denominativa. ... connexionem illarum afferat ... supponentium, quae propter falso dicitur.

Confirmatur

18\. Instat 4º; quia ab extra naria potest à Deo produci creatura, ita quod illa denoeret extra potentia ab Omnipotentia, non sufficit ut Deus exigat aliquod actuale propter ipsum ad extra nariis et prius, a quadenoeret creatura potest et praedicta propositio desinet: ergo licet Deus natura possit denoeret creaturis possibiles,

preter +

non ideo innecti debet physice cum intrinseca possibilitate creaturarum. Consequentia patet, et Antecedens probatur, quia satis est quod Deus per se sit adaequata possibilitas extra naria creaturarum independentis existentis, et ex existentibus, ut naria verificetur haec propositio: possibile fuit creaturas à Deo produci quicunque Dei aliud ens narii creatura ex quo creatura antecesserit, cum quo Deus physice innectat ab intrinseco simpliciter et absolute.

19\. Urget 5º; Sat is enim est Deus per suum esse unus esse non multiplicabilis, ut etiam secundum adversarios Deus alter esse nequeat, absque quod ultra Deus verus exigat aliud à se distinctum quo deneet impossibile alterius Dei; ergo se solo sufficit, ut sit possibilitas dici quod aliud existat non exigat. Ergo premitur, neque authores, qui narant independentiam Dei cum creaturis, licet admittant ea talia intrinseca naria esse naria, nihilominus asserunt Deum esse per infinitum suum sapientiam

polites

impossibilitas erroris omni. Deinde ex eo sanctitatis esse rugnantiam omni mendacii et pecci omni, et nullo modo innectat cum impossibilitate talis imperfectionis intrinsecae, quae sit extra Deum, ergo licet Deus ab intrinseco sit per se possibilitas extra creaturarum absolutarum non ideo physice innecti debet absolute cum ipsis a creaturis intra possibilitatem.

20\. Instat 7º; Omnipotentia Dei cum aliquo nectitur extra Deum magis cum objecto sue virtutis effectivis, et cum ipso, quod producit, scilicet objecto, quod respicit primario, sive his, quod producit, non est possibilitas naria producens ex quo, sed ipsa mera actualis causa,

\+ precedens

si cum aliquo creato innecti posset; at omnino contingenter, ergo cum illa innecti debet, potest scilicet respiciat actuale ex quo, quod producit contingenter cum illa non innectit, ut adversarii id fatentur; ergo nectitur possibilitate naria producenti vero ex quo, et intra creaturis innecti potest. Consequentia patet, hec enim possibilitas, scilicet est natio, naria intra creaturis innecti potest, scilicet aliquid aliud in productum; ex quo se quia proinde trahere nequeat actionem Omnipotentiae per prius pars oppositi.

21\. Instat 8º; nequaquam ideo omnia potentia innexionem intrinsecam habet cum creaturis possibilibus, quia non habet actualem ad creaturas, scilicet non est deleseret rus actualis ad rus existentiae, quia tamen existat; scilicet quia heat rugnantiam absolute intrinsecam, quia omnipotentia potest habere cum actuale ad creaturas, quae exigat illarum existentiam, autem reallarum rugnantiam. Consequentia patet, et maior ex adversariis. Minor probatur, quia iudicium naris ex quo Dei respicit pro objecto, quod enunciat, nationem Dei, quae non existit, imo rugnat, quia exat quod rus talis huius cognitionis non exigit ex quo, autem rugnantiam sui esse, nequaquam alioquin dicto sub 1º dictam particulariter exigeret intrinsecum Dei existentis, a quo pendet essaliter, ut est actual creata tamquam à causa, sic rus exigeret ex suo modo cognoscendi Deum non

\+ rursus

n existere, prout fateris: ergo.

22 Ergo Falliqui sunt invenere medium inter extrema utraque re- latum a numero 8°; qui verum possunt Omnipotentia secundum intrinsecam perfectionem nullum habere connexionem essentialem cum intrinseca potentia creandi et cum identitate facta. Supposita creatura impossibili, subsisteret Dei potentia cum quadam absoluta pure denominatione identificata realiter cum virtute activa Dei, quae denotat absolute potentiam, nec solum cum ea produceret creaturam, quorum defficientia per impossibile nihil perfectionis Divinae [+sicut] minueret. Seu supposita fuisset pacta creatura resultat in Deo ius libertatis, sive denominatio videntis illas esse futuras, deficiente vero fuisset pacta creatura, nihil intrinsecae perfectionis abscederet a Deo, quamvis ius illud recederet, quod pure denominativum esset. Ita tu es, et Sfortia Pallavicinus [illegible] denominatio libera scientiae, et amoris efficaciter existere mundi futuri connectant essentialiter cum existentia creata mundi sua duratione, non est argumentum efficax, ut denominationes necessariae scientiae et amantis procedentes physice connexae sint cum impossibilitate creaturae, ideo neque denominationes omnipotentiae per- fecta, neque denominatio potentialis absoluta connectit physice cum possibilitate creaturae absolutae. Minor probatur.

23. Nam denominationes necessariae non distinguunt virtutem a bonitate tota perfectione Dei, nec ratione sui praescindunt ab omni perfectione, sed potius infinitam habent perfectionem, quae Deo deficeret, absolute existens, quibus cum connectit libere, [+idem] vero denominationes, nec sunt [+idem] realiter cum perfecta natura Dei, nec ullam ei perfectionem addunt, et ideo deficientibus illis ad omnipotentis deffectum nihil perfectionis Divinae deficeret absolute, ut numero 21 facile constabit. Et hoc Dicas: decretum efficax idem divinum mundum physice connectit cum existentia mundi, absolutum producit existit, ergo Et non sit absolute praepositum intra creaturae omnipotentia physice cum illa potentia connecti. Retorquendo loquor, quod decretum efficax exigit esse physice cum existentia mundi, saltem aliquando per unam quam ex praeternaturalitate coexistere physice cum existentia mundi, saltem aliquando per inadaequatam praesentiam sui duratione. Potentia vero Dei non petit coexistere physice cum intrinseca possibilitate rerum quae numquam esset extra Deum, [illegible] mere possibilium, quamvis enim hoc numquam esset extra Deum, per quae Deum maneret omnipotens, et ideo licet rogat, quod si ponant creaturas, non afferant intrinsecum, et haec absoluta physica connexio, sed pure logica, et identitate physica, de qua dicam a capite II.

Cap. 4.

Omnipotentia in denominatione quoad in sua perfectione logice connexa esse cum extra possibilitate de facto possibilium.

24. Haec 3a conclusio continet quod quod habet veritatis 2o sensu propositio a numero 9. Pro 2o; connexio logica dicitur ea quae datur inter extrema realiter inseparabiliter identificata, qualis admittit intrinsece, et consistit obiectum recti

recti silogismi dialectici, scilicet entis omnipotentis, scientia aquatae realiter identificat inseparabiliter extrinsecam politatem naturam, et terminos rerum de facto politarum, et extrinsecam rerum, et terminos omnium impolitarum: ergo divina potentia productiva, logice connectit, cum absoluta politate naturali rerum politarum, et cum impolitarum extrinsecam naturae. Consequentia patet, cuius prima pars habetur capite probare intendimus; probatur ex capite 7°. Maior est in numero 19°, minor autem in numero 14, et desuper praesenti fulcit a capite 2° ad 5.

25. Dices: omnipotentia realiter etiam est idem cum decreto libero, quod est absoluta fruitio rerum contingentium, et tamen neque logice connectit cum futuris contingentibus quoad illorum esse; ergo licet omnipotentia realiter esset idem aquatae cum absoluta politate rerum politarum, non ideo logice connecteret cum politate rerum. Consequentia patet, quia non apparet vllum utriusque discrimen. Respondetur duplex est, primum quod omnipotentia perfectio potuit in his potestas vera politi carere decreto libero, quod causa denotat absolute futuras contingentes, numquam tamen, in hypothesi habere potuit denotatione potentis absolute producere creaturas, quae est potentia Dei non est idem inseparabiliter cum actu libero, sicut est idem cum scientia simplicis intelligentiae, id est cum absoluta potentia rerum politarum.

26. 2um discrimen quod inde resultat, est, quia denotatio naturalis potentis absolute producere creaturas pertinet ad entitatem perfectionem Dei, et naturalem situm, et relationem, a qua proinde non est distincta realiter; at denotatio libera distinguitur a tota Dei perfectione naturali distinguitur, et ideo rationem sui nullam addit perfectionem, ideoque si deficeret denotatio potentis absolute, Deus quoque deficeret absolute, quoad entitatem perfectionem, secus autem si deficiat denotatio libera cognoscentis, aut amantis secundum quid, et indensando desineret esse Dei, ex absolutis, scilicet ut libere cognoscens, et amans, tunc enim adhuc integra Dei perfectio superesset, quoad totam entitatem perfectivam, et esse simpliciter. Res ex his stabilitur, quia hoc dici denotationem scientis liberae, non afferre novam perfectionem, et ea seclusa manere Deum quantum perfectionem, denotationem autem naturalem cognoscentis, et absolute potentis afferre ex parte sui perfectionem intrinsecam, quapropter inde denotatione perdente Deo deficeret intrinseca perfectio.

deficeret +

27. Datur est, et roboratur 2° 3° 6°; denotatio potentis absolute, sive politas potentias creaturarum identificata cum Deo, dicit rationem suae perfectionis intrinsecam in dicta realiter ab ipsa denotatione, quae non dicit denotatio libera cognoscentis et amantis mundum existentem; at Deus logice connectit inseparabiliter cum omnibus perfectionibus divinis; ergo logice connectit cum denotatione potentis absolute, et cum absoluta politate naturali creaturarum. Consequentia constat; maior probatur; nam si deleretur ulla perfectio divina, non maneret Deus quantum perfectus, quoad essendum cum ea perfectionario, quo modo gaudet exigit essentialiter omnem eam intrinsecam perfectionem

perfectis, ergo de

perfectionem, quam de facto possidet. Maior autem probatur, nam terminus Dei praedicatum nativum praesertim absolute dicit rem seu perfectionem absolute infinitam, at denominatio potentis absolute praedicatum est terminus absolutus, et nativus, qui dicit infinitam perfectionem ratione sui.

28. Maior ultima probatur, a qua pendet tota ratio: nam omnia praedicata Dei nativa, quamvis se habeant aequaliter distinguant infinite, seu pro quolibet eventu possibili praeponderant suo contradictorio per ordinem ad rectum appetitum et verum rerum aestimationem, [illegible] infinite melius est, quae existant actualiter in seipsis, quamvis [illegible] potentia possibili, quae sint in potentia solum, ideo praedicata Dei nativa, quo [illegible] est omnipotens, [illegible] et [illegible] habent infinitam perfectionem ratione sui. Consequentia probatur, nam quod praeponderat suo contradictorio, quod [illegible] exercet, perfectionem habent. [illegible] actualiter existere, melius est quam [illegible] [illegible] in potentia, quod fuse probo [illegible] de perfectione Dei. [illegible] quod praedicata [illegible] quia contradictoriis [illegible] nativis, [illegible] ens nativum [illegible] nativa solum existant in potentia contradictorie est, [illegible] praeponderat, ut praeferat ab appetitu recto [illegible] per quam [illegible] aestimatione praevalent quae praedicata Dei nativa suo contradictorio.

29. Secundo probatur idem ante, quia Deus non existit [illegible] in eventu, quo non existunt in semetipsis facta praedicata Dei necessaria, [illegible] praedicata Dei nativa habent gradum [illegible] ratione sui, quodlibet ergo [illegible] est [illegible] infinite perfectum, [illegible] nem existendi [illegible], quod [illegible] est [illegible] inter denominationes nativas, [illegible] Deus est, ex quo patet discrimen inter denominationes [illegible] liberas, denominationes enim liberae non praeponderant suo contradictorio, neque Deo melius est, quae existant in se, quam quae in sua potentia latentes perseverent, nam utrumque sine [illegible] contingeret, aliter [illegible] denominationibus necessariis eveniret, unde [illegible] quam aliqui summo clamore traducunt a liberis ad praedicata divina necessaria.

Cap. 4.

eadem connexio fulcitur eo quod essentialis Deo sit absoluta potentia productiva possibilium

30. Connexionem saltem illorum Dei cum absoluta potentia et rerum de facto possibilium, aliter probabat 2°. Deus enim est absolute potens producere quaecunque de facto non repugnant, sed ut sit essentialiter absolute potens producere creaturas, quae non repugnant, requiritur quod illae non repugnent, ergo Deus exigit essentialiter quod creaturae non repugnent, quia esse potentem absolute, et simpliciter potentem producere, quae non repugnant, consequentia constat, et minor probabatur 1°, quia si repugnarent, non posset; ergo Deus absolute produceret, et consequenter absolute posset, alioquin absolute posset efficere chimeram, quandiu repugnaret, ergo ... nullum addet. 2°, quia si nihil est actu creabile, intelligi nequit aliquid actu creans, ergo si nihil est actu creabile, nequit esse potentia aliquid absolute creativum. 3°. si repugnarent creaturae Dei alia quaevis, sic Deus se haberet ad totum omnem extra se, atque eo modo se gerit erga chimeram, sed modo non potest absolute producere chimeram, ergo si repugnarent omnia possibilia, virtus Dei absolute posset extra se producere.

31. Modo probabat minorem e num° 30, 1°, quia atqui Deus essentialiter est omnipotens, atqui nihil absolute potest facere, quia creaturae repugnarent, non est omnipotens, qualis enim esset omnipotens, qui nihil absolute posset? ergo Deus essentialiter exigit aliquod essentialiter absolute posse facere. Atqui autem ad hoc requiritur aliquid extra Deum non repugnare, Deus enim essentialiter exigit non repugnare creaturas extra Deum. Rent, ut Deus sit omnipotens, satis esse, quod habeat ex se sufficientem, et perfectam activitatem, ut producant creaturae, sub

conditione

conditione, quod ipse non repugnent. Minor tamen est, et probatur 2° maior ex numero 30. Deus est absolute essentialiter sanctus, item est ens absolute necessarium, et incorruptibile; rursus idem est factus est absolute cum omni perfectione simpliciter simplici; distinctus est absolute, quin addita conditione sit opus, et a ceteris omnibus; denique est absolute essentialiter trinus, et sic de ceteris perfectionibus necessariis, quas absolute concedunt Deo Sancti Patres, et Theologi sine limitationibus: ergo Deus est etiam essentialiter absolute potens. Consequentia probatur, nos eisdem argutiis, quibus adversarii impugnare solent satis ad omnipotentiam Dei virtutem, et sufficientiam conditionatam ad producendum creabilia, si non repugnarent, defendi posset, ad sanctitatem, incorruptibilitatem, et ceterarum perfectionum allegatarum, sed absolute conditionatam supradictas, si non promittuntur ad tendendum absolutam denotationem supradictas, sin repugnantiam et eisdem motivis, quibus negant attributa supradicta convenire Deo conditionate solum: similiter posset omnipotentia Dei libere ab extra conditionate.

32. + Confirmatur maior illa trigesimo, totaque 2° 2c° + 3°

roborat, potentia conditionata, sive re datur actualiter respectu conditionis, potentia Dei non respicit necessario suspensos, et indifferentes, ut sit, et non sit, at potentia Dei non respicit necessario hominis possibilitatis suspensum, aut indifferentem, ut sit, et non sit, quod non est potentia producendi sub conditione, quod homo possibilis sit, sed absolute. Consequentia patet, maior probatur, alioquin pro libito quisquam posset asserere virtutem aliquam efficiendi sub hypothesi, quod Deus sit Deus, aut quod totum sit maius sua parte. Minor probatur 1°, quia denotatio necessaria procul excludit omnem contingentiam ac suppositionem, omni sub eventu, quo revera sit, 2°, quia possibilitas hominis aeterna simpliciter est necessaria, respicit ergo pro quovis eventu contingentiam, et suppositionem, ut ipsa sit. 2° itaque distinguitur equus a chimera, quia ternarius a binario, sed non est potentia producendi binarium sub conditione, quod non sit ternarius, sed absoluta, quia non est conditio contingens: ergo nec est potentia naturaliter producendi equum sub conditione, quod non sit chimera,

sed

sed est absoluta virtus producendi, seu efficiendi, quod non est chimera. Cons. probatur, quia tam esset una conditionata, quam altera.

33. Instatur 4°; quia potentia Dei reale essaliter producitiva creaturarum, sub conditione, quod hec existere possit a se, nec sub conditione, quod a Deo produci possit, ea solum existere possit ab alio, quod non sit Deus, ut ex se patet, nec sub conditione, quod a Deo produci possit, hoc enim idem est, atque quod Deus producere possit, at ridiculum est admittere, potentiam, ut producat a Deo creaturam sub conditione, quod Deus illam producere possit, et mirum idem per idem; et omnes Christiani debiles, et infirmi haberent potentiam condemnatoriam quod ... difficillima sub conditione, quod ab ipsis fieri possint, quod potentia Dei non est sic conditionata, sed essaliter absolute potens producere creaturam, nulla rursus expectata conditione, quia se ipsa simpliciter, et absolute reddit seipsam non repugnantem. Cons. probatur, quia non est in mentio virtutis infinitae, quam in prima quam Deus potentia potuisset, at etiam virtus finita potentia diceret, sub conditione, quod omnia possit ab ipsa fieri; Deus ergo simpliciter, et absolute potens quaecumque non repugnant, ut sic distinguatur a potentia quacumque finita.

+ Imendatio

34. 5° probatur; si Deo conveniret hec sola conditionata ..., nihilominus haberet Deus potentiam ad amandum, et efficiendum peccatum, mendacium quod ... pote, vel ad detestandum virtutem, sub conditione, quod peccatum esset honestum, et virtus esset inhonesta moraliter, quod inhering detendo ... et Christiani sub conditione, quod hec non essent Christiani, si ea potentia non sufficit, ut Deus modo dicat essaliter potens + ad creaturam: quod Deus illa ratio maioris, quod si semel sit perfectio posse quantum est esse chimeram, si deponatur esse Christi, ... erit perfectio in ... sustentum, ad creandum peccatum, et mendacium amandum sub conditione, quod hoc esset honestum, et ad ... odio pietatis, sub conditione, quod esset impietas. Cons. patet in ... potentia dispositas. Minor constat ex adversariis, qui non audent tribuere Deo vim sufficientem activam ad peccatum, sub conditione, quod non esset moraliter malum; adde, posita Christi Dei destructa ..., non vero posito peccato, ominus quod potentia debet esse ad Christum, quam ad peccatum. Vide plures impugnationes a numero 39.

+ ad creandum peccatum, aut amandum ... datum, ergo non illa potentia conditionata sufficit ut Deus dicatur modo potens essaliter ad creaturam: quod

cap.

cap. 6us.

Roborat: eo, quod essale Deo sit libertas, multiplicique virtute preditus esse.

35\. Stabilit eadem connexionem 6°: quia Deus essaliter habet perfectissimam actum omnium perfectionum infinitum libertatis, misericordiae, iustitiae et perfectiones alias simpliciter simplices, quas habere oportet, eas Deus perfectiones non habeat, laidem non habenti sed repugnantibus, Deus essaliter exigit, quod creaturas non repugnent, habere, ergo omnes perfectiones habeat. Deus essaliter exigit, quae non repugnantia, cum non sint abextra nam quidquam extra Deum exit, quia non repugnantia, identificata cum Deo. Consequentia patet, et maior, alioqui de adversariis per indebitatis identificata cum Deo. Consequentia patet, et maior, alioqui dy adversaris pro virtutibus his, dum ex creaturis Deo perfectionem augere solicitant, eos detrahentes virtutibus his, Deo cum aliis diminuerent. Minor probatur, nam ars, infinita libertas, et caeterae virtutes allegatae, sunt essaliter annotativae creaturarum, ut possunt, quas quas solum exercere possunt illarum actus: quia nisi sit miser, et inops, non exercet misericordia, nec inopia, ne iustitia, nisi sit ad alterum. Libertas divina circa contingentia esse nequit, praesertim si divina libertas (non) circa aliquid creatum. Ars itaque alibi, quandiu nihil est factibile, repugnantibus ergo eius facultates illae divinae sufficient.

36\. Respondetur: ut hae virtutes in Deo sint, sufficere quod sub conditione, quales possibiles essent, exerceret Deus illarum virtutum actus, quamvis sibi propositionem, et quod ad id esse unimodo sufficit habere. Contra primo quia, rogo, aut quod ego possum conditionatum annumerare cum telis... Deinde, nam quae libertas, aut quod potentia esset libertas si quae nihil factibile Deo dictasset, quae libertas, aut quae potentia esset libertas... dominium, cui nulla foret eligendi facultas, sed omnimoda necessitas nil agendi propter imminentem et inevitabilem omnium conditionum. Propterea veritati ita nil agendi propter imminentem... ergo nos habet mendacium... charitas, si maiores fierent indictionem, ut essent possibiles, quamvis ex se habet affectum, aut divinum, ut sit honestum, et a Deo factibile; sed Deus modo nullum habet affectum, aut divinum sub conditione, quod esset honestum, ergo nec habere virtutis actum quam mendacium divinum sub conditione, quod essent charitatis, misericordiae, sed iustitiae sub conditione, quod affectum, aut virtutis ad actiones charitatis misericordiae, sed iustitiae sub conditione, quod possibiles essent.

37\. Respondetur: repellit, quod modo non est in Deo virtus ad generandum filium, sub conditione, quod necesse esset possibilis, nec habet distinctum sufficientem, ut disquereret valitier ab alteribus sub conditione, quod non repugnarent distinctioni, nec modo Deus esse

capax

capax identitatis cum creaturis, sub conditione, quod illa possent esse cum Deo, sed absolute visum perfectionis hasomnes conditiones excludit, ac repugnare facit, sunt enim conditiones absolute repugnantes, ad quas nulla bene constituta perfectio refferri potest, ut dependenter a bearis extra realiter exerceat, et contra inutiliter et impertinenter adjiciuntur eiusdi conditiones: ergo nec in Deo misericordia, iustitia, libertas, aut alius sufficiens ad chimericas actiones exercendas et cum addita conditione quod illae repugnent, et enim impossibilis conditio, quae sicut in iure solet haberi pro non adiecta, sic in methaphysica constitue.

38. Tertio refellitur a priori, quia nulla virtus sapiens et ordinate constituta, mere conditionate respicit terminum suum, quando conditio est necessaria, quoniam ipsa virtus, et illius absentia est impossibilis, ordinatio virtutis, prudentis est, ac sapienter ordinata virtus, tunc solum est mere conditionata, sive respicit terminum cum cautela, quando contingens est extra, si absentia conditionis ad exercitium resistit, sed divina virtus est prudentissima, sapientissime quoque constituta, quia non disquirit viliter ab infinita Dei sapientia comprehendenti rerum omnium essentias, ergo virtus Dei non respicit creaturas, quae quoniam non potest solum conditionate, ut nimirum non repugnarent, sed eas simpliciter, et absolute sine cautela respicit, ut absolute non repugnantes, cum omnino necessarium sit non repugnantiam creaturarum, ut adversarii docent, et impossibilis absolute sit illarum repugnantia.

39. Tota constat, et maior satis se prodit ex terminis, stultus enim esset, quod Deus vellet esse, qui nunc est, non aliter quam sub conditione, quod ipse repugnet, dum clarissime videt se summe necessarium esse, nec ex ulla parte repugnantem, propterea quod sine fundamento timeret periculum. Ille, qui cum cautela se gereret cum amico fidentissimo, cuius fides evidenter experta sit, et non aliter ageret cum illo, quam sub conditione, quod non sit inimicus, imprudentissimus esset. Deinde non recte diceret Deus esse conditionate solum a se, si nimirum non repugnet, sed absolute dicendum est, Deus existit a se, quin opus sit addere conditionem inutilem, et necessario suppositam, quando nullum est pendens contingentis metus, enuntiari debet absolute sine suspensione praedicatum, alioquin non esset absurdum libere mille conditionibus absurdis, et ipsam etiam existentiam absolutissimam Dei, pluribus nugariis conditionibus irretiri posset, dicamus enim: Deus existit necessario sub conditione, quod non destruat absoluto validissimo numine, quod est ridiculum, quia cum necessarium sit non repugnantia creaturarum, et impossibilis sit earum repugnantia, propterea quod conceditur ab adversariis, et probatum est a me disputatione 2 a, alias 22, quod extra possibilitas, et non repugnantia creaturarum est ipse Deus, et constat etiam e num. 32, ibidem, dicendum conficitur a num. 34 praesentis disputationis, si vero sit intra possibilitas necessario convenit creaturis, ex supposito, quod sint, et ad adversarios, ergo absolute necessario supponit, et conditio repugnat.

cap. 7.

Cap. 78.

Connexio Dei loga cum Potestate creaturum, arguit abessalitatem Dei connexionem Loga cum repugnantia quorumlibet impossibilium.

40\. Nevis xois huius hebescat, nullos tros exponere placet. Impossibile dicit ex Arist. 5° meth. cap. 12, quod exessa sua naxio falsum est, ideo contradictorium illius hocipso naxio verum erit, quae + verum propter ex sua xoe quidditativa dicit naxio non est, quae de cad. recte definiri soleret; quod si semel exeret, infferret duo contradictoria simul vera, perspiquum enim est, si semel exat id, quod ex sua xoe quidditativa dicit non exere per locum intrinsecum infferri, quod exat simul, et non exat, exeret. m. quia supponit sic, naut exeret, quia per suam essentiam het non exere, neque exere pod. quin suam met essentiam heat, quare simul exeret, et non exeret, hocipso, quod impossibile semel exeret, quae sunt duo contradictoria simul vera.

41\. 2° naxium, est, quod essaliter est verum, et cuius contradictorium hocipso, quod illi contradicat, debet esse naxio falsum, unde per suam essentiam het exere, cui ptes repugnat non exere, quare naxium apte definitur, id est, ex cuius absentia duo contradictoria deducuntur, nec. m. exeret, dum abesset, ut supponitur, insuper exeret, quia contradictorium illius est falsum, et impossibile, nec exere pod. dum contradictorium est falsum, et non exens, eius oppositum est verum, et exens: igitur et et non exa naxii, sequitur exere simul, et non exere, quae videtur aperta contradictio.

3° Contingens stricte dictum medium est, nec absolute naxium, nec simpliciter impossibile, si vero contingens latius accipiatur, ut conversibiliter posibili prisse, qualiter in modalibus usurpatur, est id, quod non est simpliciter impossibile per essentiam, quare dicit ex sua xoe quidditativa non infferre duo contradictoria, per hoc prisse quod exat, alioquin per essentiam esset impossibile, quare non esset essaliter possibile.

42\. Connexum autem essaliter alteri, dicitur id, quod ab alio suo + tro reddit impossibile, quia per essentiam het naxio non exere sine tro, quare si

separet

separet à reo I. exat eom exente, deducunt duo 9a dicta sul vero scilicet 9nexy alteri exere ut supponit, et rur sus hoc ipso ne rero qa dicit ex sua roe quidditativa, dempto rone exero, cjaus rexet sug essg dy exeret, deducit exere sal. eom exere. Demy essalit repugnans, aut in 9pdle cy alio, dicit id, ex cuius eoexa cyalio deducunt duo 9a dicta sal I exa, I. quory impolis eloexa, quaropt ex unius exa, deducit optima loa ad doffy al terius. quaropt in meis principiis, quod libet illo-ry exens, sudy exisit, est alterius acta natio, I. affrationes re-enabilis, hoc sdo discrimine, qd si naxly sit ex tremy unyal tery est im-pdle, cuius absuta repugna, I. sufficiens exclusivy exit extremyaltery absute naxiy. si vero sit ex tremy vny absute singens, solg exita lrus repugna 9dibalis, et hypotetica sub 9dit, qd exat, sicut in ex-tremis essalit 9nexis, aly vny e absute naxiy, altery hoc ipso naxiy e, salt per exery denoatione ab lio, qd e illius absuta necessari vt rexat.

43. Nunc intenty in p sexo capte 9vinca, ng Dey het essals 9nexs loga cy impolite, sive repugna quorundg impoliy; igit het essale 9nexs loga cy polite, sive repugna rery poliy. Coa pt i qd qd enim e 9a dictis 9ni repugnat, alteri 9nectit, vt ex se patet, go si Deus essaliter repugnat impolitati leonis, essalit, salt loge 9nec-tit cy eius polite. Myanspt; Deus m. het essals 9nexs cy impolite Dei, mortis, erroris, mendaty, qd Dini, cy repugna sig enantis Dey exere, Demq cy repugna 9iunctionis, privaty, et fy; sicut enim Deus essaliter het efficere id, qd n repugnat, sic essalit het n posse quæ repugnant.

44. 2o prans e numero 43, quod libet enim impdle dy exeret afferret sultate extremory in terse 9a dicentiy; at Deus, imo quod libet ens reale per sug sug 9nexg het repugna, salt loga cy sultaneate duory extremory 9a dictoriy: go Deus per sug essg loge 9nexus e cy ab suta repugna cuius rei s impdlis. Xcoapatet. Maior pt; e num. 40, quia de cuiusvis impolis essa dicit n exere, s. exente simel eo, qd essalit e n exens, nariy esset hoc ipso, qd n exeret, quia dy existeret sug essg retineret, quæ essalit esset n exero: quodvis igit impdle, dy exeret n exeret, quare duo 9iung exet 9a dictoria.

45. Minor arg, quæ pbanda supers, falte demonstrat, ng id essalit e in 9pdle, sive cy alio pugnans, qd ex alteriq exa prissè deficit, taliter vt ex eo iny exa perbona coginfera t alteriq [in margin: vniust] absentia, s. exente sul tarsitate 9a dicentiy, per locy intrum

Deus

Deus abesset, imo nec ullum ens reale persisteret: ergo et quodlibet ens reale per suam essentiam essentialiter, et absolute pugnat cum simultate duorum contradicentium. Minor haec ultima suadetur 1°, quia simultas extremorum contradicentium est impossibilis, et convertitur ex essentia sua non existit, ut constat et num° 40 constat: ergo simultas extremorum contradicentium essentialiter nequit alteri creatori, seu increato coexistere, seu si semel existeret, id ipsum per essentiam haberet nullibi coexistere, per locum internum infferri nullum ensi illi coexistere, i quodlibet igitur ens reale, se essentialiter est incompossibile cum simultate duorum contradicentium, utrorumque extra per bonam cum, id effus enti cuiuscumque reali sine efferatur, sic capitur; evidens enim est, quod alteri coexistere clauditur in se formaliter existere, sicut species includit suum genus, et quod essentialiter excludit a se ea generica, et inclusa, seu existere, certius excludet et specificum, seu coexistere. Quod autem ostenditur; perspicuum enim est, si ponatur id, de cuius essentia sit nullibi coexistere per locum internum infferri nullum ens existere, nam si de cuius essentia sit non coexistere cum Deo, de ratione formali Deitatis existit non coexistere cum illo, seu ad illius praesentiam continuo deficere; cum enim Deo per essentiam repugnat coexistere cum scientia contradicentium Deitatis essentiam, et exigeret, quia de ratione formali cognitionis illius, esset non coexistere cum Deitate.

46\. 2° probatur illa minor e num° 44 i si ponerentur duo contradictoria simul, et adhuc Deus existeret, aliave realis entitas, subiret praedicata contradictoria subiret et non subiret, at id ipsum contradictoria subiret: ergo est. Maior probatur, hunc non esset Deus hic, nec aliud ens reale verum: ergo est. Maior probatur, enim ens, ipso praesisteret, denotaret coexistens utrique contradicenti, sed enim ens ipso coexistere cum visus, formaliter est non coexistere visus, denotatur ergo simul coexistere, et non coexistens visui. Minor probatur; Deitas m. et omnis creata entitas, existens, et non coexistens visui. Minor probatur quia Deitas et omne creatum ens habet repugnantiam ad verificandam per suam praecise quidditatem affirmationem et negationem eiusdem praedicati, propter indistinctionem, et identitatem intrinsecam virtualem, quam exsequiruntur omnia praedicata quidditativa Deitatis absoluta, necnon et creata; ergo si Deitas, aut creatura verificaret denotationes illas inter se contradicentes, Deitas, et creatura defficerent, non enim haberent identitatem virtualem hoc ipso Deitas, et creatura defficerent, non enim haberent identitatem virtualem intrinsecam praedicatorum, qua de facto gaudent.

47\. Ex quo patet in non verificare contradictoria praedicata sive

sive realiter intra repugnat enti reali, et virtualiter simplici; requirit enim ens duplex realiter, aut virtualiter, et carens identitate virtuali praedictorum. Deitas autem existens est omnino simplex, et nullo modo duplex, seu virtualiter, ut patet controversia de Trinitate, nec adversarii inficiantur; ergo si Deitas, aut creatura chimaerae coexisteret, poneret sub contradictione non esset Deitas, quae nunc est, carens scilicet virtuali distinctione praedictorum, quibus in recto constituit, reciperet enim contradictorias denominationes, et contra illas haberet non repugnantiam, in qua consistit distinctio virtualis intra, sive carentia virtualis identitatis; deficeret ergo Deitas haec et ens reale creatum, quod eadem identitate secum ipso gaudet.

48. Confirmatur 3°; de quolibet ente necesse haec est contradictoria Legitima Divinum, aut creatum ens, per verum esse realiter actualiter existit; ergo non denominat a duobus contradictoriis; quod valet evidenter est converso sic; a contradictorio conveniens ad contradictoria antecedens; ens sub denominat actualiter a duobus contradictoriis constantibus ipsius esse: ergo non est ens reale per verum esse actualiter existens; ergo quodlibet Divinum, aut humanum ens essentialiter est incompossibile cum duplici contradictorio sub, taliter ut ex coniunctione contradictoriis, destructio essentiae cuiusque realis arguatur.

49. Confirmatur 4°; de quolibet ente verari fari debet, affirmatio, vel negatio cuiusque praedicati signati; scilicet existens visum sub, et carians visus sub neque affirmatio verificatur, neque negatio: deficeret igitur ens reale praesuppositum, consequentia patet, et maior, minor probatur, nam affirmatio coexistendi visui falsaretur, cum supponatur ens coexistere carians visus, quod est formaliter non coexistere visui, negatio similiter esset falsa, quod visui coexistere, et consequenter ens, quod supponitur illi coexistere: ergo fieret ens reale particeps contradictionis, ita falsaret utrumque contradictorium; et consequenter a se deficeret. Rursum utraque contradictoria denominatio careret illud ens, nam haec quodlibet contradictio, est formaliter altero carere, scilicet haberet utrumque contradictorium: ergo careret utroque, quod enti cuique reali repugnat, hoc enim essentialiter habet unum e duobus sine medio sublatum per identitatem virtualem, quam habet secum ipso.

50. Confirmatur 5° in ratione privata intellectuali, nam intus quilibet ad veritatem essentialiter adstrictus est assensum hunc perfectum, et evidentissimum; quodlibet est, vel non est. Ex duobus contradicentibus alterum est verum, et alterum est falsum. Neque utrumque sub verum, aut sub falsum:

Et

Et quilibet in hus het essal repugn ad 9a dict hunc assensu, et evidenter falsu, taliter ut si 9a dictoriij assensu haberet, argueret optimo[?] ... n esse realem sui Ipois, aut satis advertens; sed si solo haberent duo 9a dicta, quilibet in hus adigi posset ad hunc assensu evidenter falsu, et 9a dictoriij assus illius perversendo, [illegible] ad ignorandu id q. in re supponit exeris, et satis illi oppoint: quo quilibet in hus, et praecipue Dina, horiso q. duo 9a dicta subsisterent, everteret, ac esse desineret: quo in hus quilibet het essal repugn, et impedi quovis Divinpenti duo 9a dictorii a sulvera, persuag igit esse exigit, ne talis ponat 9a dicto.

Cap. 8

Repugna impossibiliu nesse Deo Repugnanti-dens, sed essaliter ipsi excludit.

51\. Deus ad repugna impossibiliu ad strictu esse, sive per se 9 nexu ab intro loge sal cum impossibilitate rerum impossibiliu, aliter ex dictis 9 nexu ab intro loge salt cum impossibilitate rerum impossibiliu, aliter ex dictis 9 ... quia chimeras singulos esse repugnantes, et tona... lo Dligitur, quia chimeras singulos esse repugnantes, e [illegible] chimera, et aeterna; neq enim accidere pod ullo tempore, q. aliqua chimera n repugnet, aut possibilis sit, at oe, q. essalit, et nario per se ... e, et conter indistincte e virtualit a perfectione Dina. Sicut ex dictis a numero 9. Et a numero 28 constat, quo repugna chimerae n e Deo repugnaciens, s. intra perfectio, per se Deo conicans. Pr. 2o, petere, q. uny extremy sit nariy, e inevitabilit exigere, q. eius opp. maxe 9a dictoriij impossibilis sit, sed Deus exigit q. Leonis possibilitas aeterna summe naria sit, et conter q. exigit, q. sit perfectio n distans virtualit a Deo toto, petit igitur etiam, q. Leonis impossibilitas naria aeterna chimerica sit, et conter ad perfectionem Dina spectabit, q. repugnat haec impossibilitas.

52\. 3o fulcit; Deo repugnat poa faciendi q. quae sub conditione, q. n sit ipsu, sed poa, quae sit indifferens ad possib

pdlis, et impdlis saltē, sive qui sit ex se potens ad faciendā chimeras sub cōditione, q. n̄ esset chimera, ꝗ˜ esset virtus ad faciendū aliqd sub cōditione, q. n̄ esset ipsū: ergo Deo repugnat virtus faciendi chimeras sub cōditione q. n̄ esset chimera, Deus ergo n̄ ē indifferens ex se, ut chimera n̄ repugnet, s. de facto se ipso reddit chimeram impossibile, et cōsequenter ipsa repugnat chimera saltē extra. Cōsequentia patet, repugnat enim aliqd fieri sine virtute Divina, qua fiat, s. essalis ē Deo contraria virtutis ad producendā chimeram: ergo Deus per aliqd essale sibi reddit impossibile omnem chimeram;

53. 4° Probatur urgentius. Ad perfectionem Divinam pot requirit, n̄ posse ex se producere chimeram reduplative cū cōtradictionem infert, et intus, et volūtati Divinæ rectitudinem spectat, ne possit ex se chimeram affirmare, s. amare, cū ea formaliter involvit cōtradictionem; ergo Deus per suam perfectionem intrinsecē repugnat tā affirmationi chimeræ, cōtradictionem involventis, q˜ illius productioni per amorem efficacem: ergo Deus neque ex se vim habet affirmandi, s. efficaciter amandi productionem chimeræ, in qua cōtradictio misceatur, at omnis chimera tā essaliter includit cōtradictionem, quam equus includit animal: ergo Deus n̄ habet vim ex se affirmandi, s. amandi, producendi vè chimeram.

54 Ꝗans ē numero 53 pt. s. ing affirmare s. efficaciter amare chimeram involventē duo cōtradictoria, nihil aliud ē q˜ idem obiectum simul affirmare, et negare, rursus idem ē, atque velle efficere efficaciter, et nolle, q. idem obiectum existat, et cōsequenter idem ē, ac sibimetipsi repugnare; nam velle, q. aliqd existat, ē nolle contrarium illius, et velle contrarium ē nolle, q. tuum oppositum existat saltē æquivalenter, unde qui vellet ea, et n̄ ea obiecta, simul amarett, et odisset efficaciter idem, s. stultissimū ē, et minimè Deo dignum; igitur et affirmare, s. efficaciter amare chimeram;

55. Ꝗ˜ ing idem esset efficaciter velle frustrari Divinæ voluntatis, et eiusdem executionem, imo reipsa sic evenirett, Deus n̄ posset q. q. efficaciter vellet, hoc autem arguit summam

imbecillitatem

imbecillatis Dīnę virtutis, ac vdatis deffamatę; ergo et velle chimeram. Illatio probatur; quia si fingamus Deum frustrari velle suum decretum efficax non aliter, scilicet melius obtineret, quam si vellet efficaciter utrumque contradictorium; idem enim vult obtineri carium, excludit esse alicuius obiectum esse aliud desideratum. 3.° luminini repugnat idem esse sal, et non esse, potius quod repugnabit divino lumini sal enunciare chimeram, et contra idem esse sal, et non esse. Deinde consentire contradictionis, ut veris, stultissimum est, et irrationale; si quod casu quo Deus coexeret chimeram, scilicet intueret illa, utrique consentiret contradictorio: ergo insipiens illius esset. Idautem repugnat infinitae sapientiae Dei.

56. 4.° probatur idem ans[?] e numero 53. quoad omnipotentiam; nam posse; quam contradictionem important, imbecillas, et infirmas est, non potius impotentia, quam virtus, et potentia dicit; sicut potentia mentiendi, scilicet peccandi teste Augustinus, et alios Patres, non tam potentia, quam impotentia dicat; at imbecillas, infirmas, et impotentia summae Dei potentiae repugnat; vis ergo activa rerum chimeram contradictionem involventium Deo repugnat. Consequentia patet, per hanc enim Deus impotens potius, quam omnipotens diceretur. Minor ex eo constat. Probatur maior, nam alioqui fieret. E. in Deo virtus, et potentia posse de se producere rem, cuius viribus Deus ipse resistere non posset, aut quem per sui gratiam eamque Deus redigere in nihilum non obstante resistentia Dei. Confirmatur. Ex Ambr. Lib. 7. epist. 37. quod impotentia Deo, quod virtuti arduum, sed gloriae nam eius contrarium. Impotentia istud non infirmatis est, sed virtutis, et maiestatis.

maiestatis

57. Pro nobis loquitur etiam Origenes Lib. 3.° contra Celsum. Dicens: quod Deus ex antiqua opinione omnia, per quorum potentia à Deitate sua non excipit, et quia contradictionis implationem efficere, esset ab illorum apice excedere, ideo quam multa non potest, et omnipotens est, et ideo omnipotens est, quia ista non potest. Quod perorbem illustrat, ac late declarat Anselmus in prologio cap. 7°. Consonat Dionisius, Chrisostomus, Isidorus Pelusiota. Quod ex antiquis scholasticis etiam tradidit Aurelius dist. 42. Aureolus in Lib. 2.a parte distinctionis art. 2.°, 5.° 2.a parte Gulielmus ibidem

ibidem quaest. unica a. 3a. Vide testimonia illorum apud Rainaudum in Theologia nat. dist. 8a. num. 298. et disp. nostra 7a. num. 11.

58. Nec valet asserere virtutem Dei quantum est ex se productivam esse chimerae, et non exigatur ad reddendum, quod chimera non repugnet, sed tantum exerceat requirere, quod chimera prius deponat contradictionem. Reiicitur enim 1o; quia ipso istius doctrina non retineret esse chimerae, neque contradictionem esset talis ad quod virtus Dei 1o refferebat, nihil enim distantius, quam chimericum a non repugnante, si repugnat rursus ad aliquod sub conditione, quae non sit idipsum, quod respicit, ut num. 52. diximus: ergo etc. 2o; quia virtus realis, et existens, concedi nequit, ad cuius exercitium requiratur contradictio chimerica, seu contradictionem implicans; atqui chimera non repugnet est chimera, et contradictio contradictionem implicans; ergo concedi nequit Deo virtus activa realis, etiam existens ad producendum chimeram, sub conditione quod illa non repugnet. Consequentia patet. Maior probatur: alias innumeras virtutes gratuitas Deo concedi possemus convenientes ei ad casus chimericos, tamquam Deus non habet esse fecundatum ad tertiam Dei personam sive trinitatis; si non repugnaret, et tamquam non habet vim esse ad producendum ens, cuius extra fralis esset actu Dei destrui, quin deberet stare ulla Dei existentia; tamquam etiam Deus esse non potuerit componere sed duo contradictoria, si componi duo contradictoria non implicaret, aut tamquam ex se Deus non est indifferens ad hoc ut esse rei, et non ec contrarium contradictionem non implet. Idem est de ceteris ibi allegatis num. 48, quibus absurdis nullus potest praescribi terminus, semel admissa virtute productiva chimerae, si per ipsam non staret. Iisdem enim argumentis, quibus haec inducitur, admitti deberent eiusdem virtutes conditionatae. Minor ex se constat. Chimericum enim, et involvens contradictionem si ponatur, sunt termini convertibiles.

Cap. 9um

Tritum occluditur effugium.

59. Respondere ipsum potest 1o, dum supponit chimeram non repugnare, iam non retineri rationem chimerae, sed fingi nunc illam non repugnare, sed numquam repugnasse; sed fieri talis mutationem non entis in aliud ens,

quod

q^d absute pdle sit, quo pacto nihil sig relinquit 9^a dictionis inexercitio ling
pos, quarendederet Deo exrepossefalsitry. S^o occludit effugiyid l^o; ng
eodg effugio 9credipossent alig pos 9ditiales ad tros Chimericos proximè rela-
tos, quas tm adversariis iure denegant. 2°; ng ipsa trans mutatio,
l. supp^o, qua supponit chimera eē pdle, aut repugnantis essalis involvit 9a-
dictione Loga: go per eg supp^m n vitat 9^a dict^is repugna. S^o notmon- novo +
tulo 9 stat, et urget - Simpl^i; ng hec pp^o; Chimera pdlis ē, aut existit, inter
inferat hanc 9^a dictione, s. Chimera pdlis ē, et n pdlis ē, existit, et n existit.
I^7, ex p^te prat, 2 yaut ex p^te subti, n go vitat. S^o replicat eadē 9^a dictio per
eg hypotesim adequata.

60. Vl tim y ans fale pt; impsimis m. inferat, q^d si,
Chimera pdlis esset, alig^d pdle esset Chimera, facta + ratione pp^is simplicis, 9vers^e
s^d esse Chimericū ē impdle, ig ig^r alig^d pdle fieret impdle, l. 9^a dictione im-
plans, q^d ē recens, et aperta 9^a dictio Loga. Deinde q^d liber ens verū e essalit
aptū ad exendū, et impdle q^d liber ē ineptū: go si chimera esset ens, ig alig^d
aliud ad exendū foret ineptū, Denig 9 tg ē essale Chimerē 9^a dictionē involvere,
vere, quā hoi 9venit essalit ee rale, s^o quamvis ho foret equus, adhuc
retineret, q^d esset rōalis, et contra verificaret, q^d esset irrōalis sub, et
retineret, q^d esset rōalis, et contra verificaret, q^d esset irrationalis sub, et
hinnibilis, et contra irrōalis: go quamvis Chimera foret pdlis, adhuc inferret,
ret; q^d esset impdlis, et q^d alig^d involvens 9^a dictē, ig n involvet, quā n ē de-
clinatio 9^a dictionis, s^o replicatē 9^a dictionis inest auratio.

61. Quapropt per has hypotesis, n tzaufferet 9^a dictio,
q^m subiicet, explat tm, q^d prissē deducat ex p^te prat n attendendo ture ex-
presse subtū, aut q^d ex eo deducat; ab hoc. m. prescindit, si tm utrūg 9 sul
extremū attendat, ē explicita 9^a dictio Loga. Colligit ex hypotesi tota
ge ex parte tolius dbti 9^a dictio perpetuo retineat, q^do de Chira sermo fiat; cuiq
signū ē, eos qui conant^r pbare, r p aliquā esse chiricā, aut impdle, vel subsistē
sugralis, eo tendunt, ut pbent involvi 9^a dictē in eius essā, qui vero pdl^e,
eg ad struunt toti sunt, ut eg a 9^a dictē purgent; go quia claudit in 9cepti

Chimere

Chimæ contradictio, sicut in concepto contradictorio qui involvit esse Chimæricum: ergo Deo non est concedenda vera virtus ad Chimæram, etiam sub conditione, quod non repugnet, per hanc enim conditionem, potius addit nova repugnantia, quam minuit.

62. Replicabis 2°: Si Chimæra possibilis sit, exuet pristinam essentiam, et novam aliquam induet, quæ nullam involvat repugnantiam: ergo jam Chimæra nec erit Chimæra, sed ens reale logice possibile, sicut si cæcus deponat cæcitatem, et recuperet visum, respicit colorem, tunc enim non infertur visum sub [illegible], et non visum, neque distractio substantiæ facit, ne cæcitas prior obsit visioni præsenti, si enim post istam repugnantiam Chimæræ, si deponat, nihil obstabit, quominus dicatur Chimæra, modo sit aliquid possibile, quod contradictio vere dici poterit: Chimæra possibilis est, sicut vere contradictione dicitur: cæcus videt.

63. Contra tamen est 1° in quantum in actu signato vocali supponatur Chimæra transire, de repugnantia quæ deponit in non repugnantiam, quam mox induit; re tamen ipsa non potest ea in suppositione consistere contradictio, nam Chimæra tantum essentialiter includit contradictionem, ac equus includit inseparabiliter animal, ergo tam est inexcusabilis contradictio, dum asserit: Chimæra jam non est chimæra, quam dum affirmat: equus jam non est animal, quin distractio temporis aliquid efficiat; ergo sicut equus non est animal, est logica contradictio, non obstante distractione, sic erit contradictio logica: Chimæra possibilis est, aut non est impossibilis.

64. explicatur + Neque contra exemplum adductum cæco, nunc vero videnti, obest, cæcitas enim, et visio sunt accidentia, quæ realiter possunt accidere subjecto cum vicissitudine non immutata substantia, sed entitate subjecti, quare sine fictione cæcitas deponi potest, et tempore ab uno distractio [illegible] ad alios status contingentes in eversata substantia, quoad essentiam, et possibilitas, et impossibilitas intra sunt prata substantiis essentialia, quare sine quidditativa substantiæ mutatione variari nequeunt, ideo contradictio suppositio, quo substantia ex possibili migrat in Chimæricum, inevitabiliter contradictionem implicat, quod exemplo cæcorum, apertam adeo luce minime turbant. 2° rejicit, quia dato, quod Chimæra repugnantiam omnem exueret, et indueret possibilitatem, ab omni repugnantia libera, sed jam inde consequitur tunc enim esse futuram aliquam omnipotentiam, quæ posset eam Chimæram producere, deposita priori repugnantia, non tamen infertur jam inesse Deo virtutem ad chimæram locum producendam.

65. Etenim ad perfectionem omnipotentiæ præsentis solum pertinet

posse

posse, quę nunc sunt absolute possibilia sine fictione, neque ea, quę possibilia forent sub hypotesi ficta, sicut non pertinet ad perfectionem potentię generativę, quę convenit Æterno Patri, posse generare aliquam personam trinam, sub conditione quod esset filius, sed solum ei convenit posse generare eam personam, quę simpliciter et absolute nunc est vere filius Unigenitus. Et actio creata producens pyrum, non habet virtutem producendi deum, sub conditione quod esset pyrus. Et sicut decretum divinum efficax non habet vim inflexendi perpetuam narrationem rerum pro finite, sub conditione quod natio foret ipsa res possibilia, quę pro finit erens ... simpliciter et absolute revera natio non est, ipsa res decreta simpliciter erens, cum sola potentia Dei vim habebit ad id, quod simpliciter et absolute non est revera possibile, licet per fictionem supponatur id esse possibile.

Caput Decimum.

A comprehensione divina repugnantium, et non repugnantium absoluta creaturarum exitu.

66. Superest illud argumentum ex ma de scientia ... Logica Dei, cum possibilitatem, id est impossibilitatem rerum in omnipotentia, quoad intima perfectionis essentialis, et in distincta possibilitate, id est impossibilitate rerum in omnipotentia, quoad intima perfectionis essentialis, et in distincto virtualiter, a scientia, qua Deus se comprehendit, et videt, secundum adversarios virtualiter, a scientia, qua Deus se comprehendit, et videt, secundum adversarios ... hec et chimeram, condititate producat, si ni induat contradictionem, sed hec et chimeram ... debet hoc simpliciter esse possibile, et hec comprehensio divina potest perversam essentiam repraesentare ... et chimeram esse repugnantem: ergo potentia Dei per suam intra perfectionem essentialiter exigit salutem Logicę, quod non sit indistincta virtualiter, id est potentia unum esse possibilem, id est impossibilem omnem, aliquo modo, quin alterum sit atque conversum. Maior supponit, et tamen explicanda ... neque data ad versariis natura.

67. ... minor, in qua comprehensio divinę virtutis, secundum adversarios, essentialiter videt hoc et chimeram esse salutem conditionate possibile, quamvis ex parte divinę virtutis, si inde ... repugnantia, indicat essentiam virtutis Dei, quamvis esse est posse sufficienter hoc et chimeram efficere, quod nec signari, nec concipi potest; quin homo cognoscat, et chimeram, sed clara, perfecta comprehensio rei possibile, quantum pares habeat Deus, per se inde ex non potentia ab ipsa met essentia, nec apprehensio in terris, et quidditativis ... quorum sunt, ac potius in rebus possibilibus ... ad ostendendum, et tandem Dei productionem, sine mixtione contradictionis, in rebus autem

impossibilibus

impossibilibus, potissimum propter ineptitudo sive repugnantia tranandi contradictionem ad existendum: ergo comprehensio divina volatilis idem, divina potentia requirat essentialiter rea... esse possibiles absolute, quod vero nunquam sint, chimeras autem esse simpliciter impossibiles, et dependenter exigit essentialiter, et inseparabiliter Dei possibile esse possibilitatis, et extranea omnium possibilium, et impossibilitatis impossibilium.

68. Confirmatur 2º minor ex numero 66; scientia Dei comprehendens essentialiter equum dignosceret omnia sua predicata, seu cognosceret equum, sed potissimum equi predicatum est distinguere realiter ab omni non equo, cui illud contradictorie repugnat, quoad identitatem, tum realiter, et essentialiter distinctum esse a non equo, contradictorie repugnat; ergo scientia comprehendens essentialiter equum, requirat essentialiter equum esse distinctum ab omni non equo, sed hinc infertur, etiam cognoscere, quod equus distinguatur ab omni chimera, nam omnis chimera non est, et consequenter est non equus: ergo scientia comprehensiva Dei cognoscit essentialiter equum non esse chimeram, nec involvere repugnantiam. Eodem argumento probatur Deum comprehendentem chimeram essentialiter dignoscere chimeram realiter distinctam esse, ab omni non chimera, id est ab omni non involvente contradictionem, et consequenter discernere chimeram, involvere contradictionem.

69 Confirmatur 3º, nam comprehensio Dei, non modo cognoscit essentialiter equum, sed etiam non equum, et utriusque contradictorie repugnantiam intra, et haec verum praenota sola tertiorum apprehensione, distinguuntur equus et non equus, ac inter se repugnant, sicut distinctio, id est repugnantia, quae datur inter Deum, et non Deum, ex terminis innotescit, quam id est rudis non ignorat, quod nec Deus, autem non potest dignoscere distinctionem, seu repugnantiam, quae versatur inter equum, et omne non equum, nisi dignoscat equus, et non equus, esse distinctum, nec possit identificari, nisi tam stultus sit insipiens intus, ut putet extrema contradictoria secundum indifferenter identificari posse, id est non esse in ratione repugnantia; Deus ergo comprehendens equum, et non equum, essentialiter indicat, repugnare, quod equus sit chimera, nam chimera non est equus, id est est non equus, sicut et non ens; ergo Deus per essentiam suae comprehensionis exigit equum non esse repugnantem, et chimeram involvere contradictionem.

70 Urgetur 4º; essentia divina cognoscens existere detractis se comprehendit, quoad quod involvit in suo conceptu seorsum realis, quod seorsum realis in suo conceptu claudit essentialiter, et detractis se repugnantia extremorum se perimentium immediate, si ponantur, quam indifferentia ulla habeant ad non repugnandum: ergo essentia divina cognoscens detractis se, requirat seorsum realis detractis se repugnare, sed divina cognitio per suam essentiam est vera detractatae salutis radicaliter, igitur essentialiter exigit seorsum realis detractis se repugnare, quapropter per se metipsam, essentialiter impedit, quod non repugnet, et contra

est

ē illius realis extra repugna.

71. 5.º premitur; Deus per essalẽ sibi cog. exigit here + corag se | Cong. sequecunq. cognibilia, referando quiddative, q. unicuiq. sit, s. affir.do de quibus dcto, q. illud includit in illo quidditive, nando v. q. q. ab eius essa secludit, atq. cum suo concepu quidditativo, quẽ het in Dina mente, nulla involvit contradictionẽ aut repugna ad existendy; s. essaliter pdlis ē, ho. in hinnibilis essaliter, ut ē in concepu quidditativo Dinẽ mentis includit contra dictionẽ siue sub conditione, quo ponat; et essaliter impdlis ei. go Deus per essalẽ sibi cogne exigita affrare nulla, q. quẽ involveret contra dictionẽ, ideo q. posset esse. contra hm hinnibile hoc esse repugnantẽ, et impdle: go nẽ ē Dinẽ cognitioni per accidens, s. essale, q. cuius sit pdlis, et chira sit impossibilis.

72. 6.º concludit; q. repugnat dcty essalit esse suspensy ab esse pdli, s. impdli, sive q. adstricty ē essalit ad uny extremy determinatẽ, repugnat Dinẽ omnipoẽ suspensy esse, s. indeterminaty essaliter ad affirmationẽ, s. negationẽ, sicuti pax suppẽ, at hoc indifferens esse tẽ ad pdlas, q. tm ad impdlas sui rugnat. contradictionẽ, tamy esse pdle; igit essali Dei cogni, quẽ de rebus quidditativẽ het, repugnat indiffa, tẽ ad pdlas, q. tm ad pdlas hois affrandas, go de Dinẽ cognis essa debet esse resoluta de finire, pdlas pdlty hois, quẽ illius repugna; quare, neq. quantẽ ē rerẽ omnituding het ad oppy affrandy, sicut neq. ad asserendy reo Dey sub conditione, q. Deus nẽ esset.

CAP. II

Entitate perfectiva omnipoẽ phicẽ connecti cum dltiatẽ cũ intra pdlate, pdliẽ, etiam pdlty repugnatia.

73. Licet omnipoa n requirat aliq. extra se; q. naxioab sute pdle sit, exigit tm, q. si ponat Deus nẽ repugnet, si v.º chira ponerẽt implaret contradictionẽ; het 4.ª Deo superstites tamẽ in hac diffatte nebulos dissipabit, et pr 1.º; nẽ hec ē phalis, et bina cond., existit Dina poa quoad tota

suã

sua Entitas perfectiva, qualis de facto datur, ergo si Deus exat nullum involvet contradictionem, seu existit Ens intrinsece possibile, Divens aias phice dictum a Deo seu exhuius eo bonitate colligitur omnipotentia Entitate sua perfectiva, Deneque esse Iconditate phica lutintrinsece possibile, ergo Deipara de facto Iconecit, lutintra xerum possibile. Coa constat, et minor, neque stricta sit, Illa coa bene valebit a Iudictorio coentis illius, ad Iadictoriam antis, vide, at Deus de exat infeceret Iudictorem, aut nexit Ens intrinsece possibile Divens &c, ergo Deipara nec, qualis est de facto; seu hoc est, hoc Inechphice lutintra possibile Iconditata xerum, ergo si hac ablata Deipora perlocuntur deficiat.

74. Modo probatur Ilans, Enumero 73. videlicet, Conque nuper relatum esse formalis, ac Dialectica, neque Entitas omnipotentia secundum intrinsecam perfectionem, est activa potentia extra omnia possibilium absuta, quam necessitat Iconditaliter, ut si Deus exat, nullo modo repugnet, sicut et est extra repugnantiam rerum impossibilium, Iconditate necessitans, ut non aliter Chimera ponatur, quin involvens Iudictionem, si forte ponatur, seu eiusdem potentia sineque esse, neque Incipi possunt, quin verificet, ergo si ponatur Ens possibile non infeceret Iudictionem, sicut nec impossibilium absuta repugnantia potest esse, seu Incipi quin sit verum, ergo si poneret Ens Chimerum involveret Iudictionem, ut seu adversarii fatentur, ergo potentias absuta possibilium, et impotentias impossibilium, ergo includit essaliter omnipotentiam per bonum coum infeceret intrinsecam non repugnantiam possibilium sub hypotesi, quod exant, et intrinsecam impossibilium repugnantiam, sub Iditione, quod essent.

75. Coa probatur, quia Coa formalis Iadicit, Cuius ans formale necessitat amatum ad assum formalis dicentis, at possibilium absuta creatum ex suo Iceptu formali, necessitat ad assum de non repugnantia creatum, sicut absuta repugnantia producendi Chimeram necessitatum ad assum, de repugnantia Chimere sub Iditione, quod exat, maior ultima probatur non casu, et Icitur breviter, sicut enim Deitas virtualiter est productiva relationum, et non attributorum, et prius est productiva Paternitatis, ergo Filiationis, et sufaqua exxe non est calefactivo, seu frigefactiva, sic potentia Dei exxe non est activa repugnantium, et est exreproductiva possibilium, quin alia sit a priori ratio diversatis, ultranque rerum in ordine ad diversa Inata.

76. Probatur 2°; quia Inecti Conditate phice aliquo modo, nihil Laudie, ergo experere, ergo si Deus exat phice dictus ab experienti, talia, seu talia prata retineat, seu Entitas omnipotentia petit essaliter, quod Ens possibile de exat

extra

extra Deum physice distus a Deo, ni inferat contradictionem, quia tunc ea afferat ens chimericum; igitur entitas omnipotentiae physice conditionate connectitur cum intrinseca repugnantia possibilium et cum impossibilium intrinseca repugnantia. Consequentia constat, et maior, ni ea ratione, qua datur inter extrema physice distincta, realis exigentia datur et connexio physica. Minor autem constat ex capitibus antecedentibus, et quia formaliter idem est Deum esse per se intra possibilitatem absolutam omnium possibilium cum eis sola connexione, ac connectitur physice conditionate cum intrinseca non repugnantia creaturarum, ut expendenti constabit.

77. 3º probatur: Ad conceptum essentialem et perfectivum omnipotentiae pertinet essentialiter scientia necessaria simplicis intelligentiae, qua Deus cognoscere novit haec et haec vera; si ponantur possibilia afferent intrinsecam repugnantiam, si vero chimera ponatur, intrinsecam contradictionem afferret. Sed haec scientia, ut talis, physice conditionate connectitur cum non repugnantia possibilium et cum intrinseca repugnantia rerum impossibilium; ergo potentia Dei cum utroque extremo conditionate connectitur. Consequentia patet, et maior constat ex numero 21, disputationis 23. Minor probatur: nam connecti physice conditionate cum alio nihil aliud est quam exigere, quod tunc sub conditione quod physice distus constabit expendenti, retineat haec aut illa praedicata.

78. Probatur 4º: scientia Dei media de gloria Iudae sub conditione futura, quae conditionalis est et vera, cum obiecto quod enunciat, connectitur conditionate, sed scientia necessaria omnipotentiae virtualiter necessario non absolute physice, sed conditionata; sed scientia necessaria omnipotentiae virtualiter, non absolute, respicit creaturas: ergo non connectitur absolute, sed idem sit atque habet, est conditionalis et non absoluta respicit creaturas: ergo non connectitur absolute physice cum obiecto, quod enunciat, sed solum conditionate, quatenus exigit, quod si ponatur obiectum, physice cum obiecto, quod enunciat, sed solum conditionate, quatenus exigit quod ponatur obiectum. Maior probatur, quia scientia conditionalis habet non repugnantiam intrinsecam, quam Dei iudicium enunciat. Maior probatur, quia scientia conditionalis de gloria Iudae futura, si decederet in gratia, non exigit vel ut gloria existat extra scientiam Dei, numquam enim exiit existens extra Deum glorificatio Iudae.

79. 5º probatur: est eadem ratio connexionis unius extremi cum alio, quod tunc ad extra coexistat cum tota duratione, qua durat habens connexionem, satis enim est, sed non absolute, sed conditionate tunc sit, quod requirit absolute exigentiam, sed omnipotentiae solum exigit quod creatio non inferat contradictionem, quod ponatur, quod etiam dicitur ponenda sit; ergo potentia adhuc omnipotentiae conditionate connectitur cum non repugnantia, sed et neque modo, neque ab aeterno sit intrinseca non repugnantia creaturarum, dum repugnantia creaturarum, et neque modo

modo

modo foret, si reponeret. Conseq. falsis est, et minor ex dictis patet. Probo maior, quia scientia liberae visionis, quae futura contingentia videntur ab aeterno, ex vera sunt eidem adaequate cum Deo, connectitur cum Deo conexione futuri contingentis per suam temporalis differentiam quin tamen opus sit, quod ab aeterno creaturae contingentes divinae potentiae coexistant; ergo neque opus est ad connexionem omnius cum alio mutua coexistentia coaequalis.

80. 6° probatur; non est contra Dei perfectionem, et absolutam independentiam, exigere, quod si creaturam producat effectum aliquem, hic etiam pendeat ab omnipotentia per influxum substantiae; neque dedecet divinam aeternitatem exigere, quod si creatura sit, non distet a Deo, sed illius coexistat aeternitati, immensitati quae divinae praesentia sit; ergo neque dicendum est divinam independentiam, quod Deus exigat, ut si possibile exstat, hoc autem non repugnat, et cetera supra probata. Conseq. probatur; quia eatenus Deus deficeret, ex natione concursus substantiae sub hypotesi dicta, quatenus ex defectu non repugnantiae possibilis sub conditione quod exsistet. Antecedens probatur; quia de facto Deus exigit concurrere cum creaturis solum ad effectus omnis creaturae, quod ipsa producerent, taliter ut si creaturae effectus simpliciter fieret a causa secunda quin Deus influeret, inferret opportune Dei non esse causam primam, cui ceterae subordinantur, et si creatura Deo non esset praesens, et coexistens, inferret non esse Deum aeternum, et immensum.

81. Ex dictis colligo 1°, connexionem, quam habet omnipotentia cum possibilitate rerum, neque dicendum esse nuncupandam a priori, nec simpliciter a posteriori, non a priori, quia Deus non exigit rem possibilem, ut causam, aut principium unde Deus ipse dependeat; non autem a posteriori per prioritatem quia nec Deus exigit res possibiles, quatenus possibilia natura producuntur a Deo; quia aliquae creaturae priusquam possibiles sunt, non eas producit, neque exigit, quod exstant, aut producantur, quoniam si cetera supponantur omnia contingentes, Deus autem est omnino naturaliter ens, ergo Deus, nec a priori, nec a posteriori simpliciter connectitur natura cum creaturis possibilibus; sed illa ergo Deus exigit, quod si semel exstant, aut producantur ab ipso, creaturae non inferant contradictionem; hoc autem prius non est effectus, neque causa divinae potentiae, sed terminus correlativus, et ideo dicitur natura sua, et connexione cum omnipotentia Dei.

82. Colligo 2°, Dei potentiam distinctam, et vage connecti, cum existentia sine impedimento creaturae cuiusque contingentis, exigit enim, quod sibi coexistat alterum extremum vage, scilicet aut existentia creaturae, sine impedimento aliquo efficaci impediens illius

illius Creaturae, nec si deficeret utrunque, i. utrunque poneret, haberet libera potestas activa producendi creaturam, quae potestas activa non dispueret a predicato, seu vaga necessitate ponendi de duobus oppositis alterum. 3° colligo Deum non esse determinate connexum absolute cum ipsis creaturis, sed cum earum potestate nativa, nam cum eis connecti debent, quod inseparabiliter Deo coexistit, atque non tantum ipsa creatura, quoniam aeterna potestas earum inseparabiliter Deo coexistit: quo cum hac potius connectitur, quam cum ipsis creaturis, illa honesta sias huic expectantes expono commodius disp. 7°.

CAP. 12.

Rationes 2a Physicae in connexionis assertae a cap. 3° diluuntur.

83. Cum inter extrema utrunque sequitur medium, aperuerimus, opus est utriusque partis impetus excipere. 2a physica igitur in connexionis absolutae Dei cum creaturis obijunt adversarij, scilicet Deus ideo potest producere Petrum, et non chimaeram, quia Petrus existentia non repugnat, chimaera vero implicat; prius igitur est quod Petrus sit possibilis, et chimaera repugnet esse, quam quod Deus possit, aut absolute non possit operari, scilicet Deus est essentialiter absolute potens producere Petrum, et non chimaeram; igitur hoc essentialiter exigit possibilitas intrinseca Petri, chimaerae vero repugnantia intrinseca; sine quibus non est absoluta Petri potestas productiva, nec impotentia simpliciter ad chimaeram. Sic autem ansp. D. Sanctus enim Thomas in hac quaestione 25, art. 3°. dixit hoc; scilicet impossibile omnipotentiae non subdit non propter defectum divinae potentiae, sed quia non potest habere rationem factibilitatis, unde convenientius dicitur, quod ea non possint fieri, quam quod ea Deus non possit facere.

84. Sed ex dictis disp. praecedenti num° 36 nullum est repugnantia, aut non repugnantia absolute nativa, et creaturis intrinseca, antequam existant. scilicet Deus est seipso potentia absolute potentia Petri productiva, et non productiva chimaerae, quam ex parte creaturarum discurrens antecedat. Sed contingenter in tempore creat extra creaturarum intra non repugnantia Petri si producat, quae tamen non disputat ab extra Petri, sicut, et intrinseca repugnantia chimaerae si poneretur, quae

que non dispuit ab existentia Chimerae, verum his praeparatis existentibus extra Deum, ipse negaret, sed sit Omnipotens est enim ab aeterno potentia, quae sine dedecore conferri posset, sed creaturae solum in tempore sint.

85. Addo, quod nec Sanctus Thomas allegatus nobis adversat; verum enim est, quod per ordinem ad nostrum cognoscendi modum a posteriori recte dicatur ideo Deum non posse producere Chimeram, quoad nos, quia illa repugnat esse, si ponatur, et non e contra; prius enim scrutamur essentias et repugnantias extremorum, e quibus Chimera componitur, et inde a posteriori colligimus Deum non communicare facultatem ad eam producendam, ne falsitas in Dei scientia, sed imperfectio luceat in Omnipotentia. Caeterum a priori propter Chimera repugnat ab aeterno natura, quia Deus non potest illam producere, sed per se potius quia illa pugnat, et impossibile reddit, quin egeat ad hoc ullo supplemento dicto; quod si per impossibile ad Chimeram denotet defectus perfectionis, quae requiritur ad veram productionem, melius dicitur impossibilitas productionis se tenere potius ex parte Chimerae, quia nullam perfectionem habet proportionatam, ut perfecte produci possit, quam ex parte Dei qui perfectissime potens est, et ea solum modo non potest, quae si ponantur arguerent imperfectionem in authore. Quapropter Anselmus Lib. 2°, Cur Deus homo dixit, quoties cunque dicitur Deum non posse nulla natura impotentia, sed insuperabilis signatur sapientia, et fortitudo est. Nam usitata est huiusmodi multum locutio, ut dicatur res aliquam posse, non quia in illa, sed quia in alia sit impotentia.

86. Denique si diceret Chimeram impossibilem esse, quia scilicet non posset Deus illam producere non defectu perfectionis, aut potentiae, sed quia talis posse Chimeram est, summa divinae potentiae virtus, atque perfectio, sub eum posse foret insignis impotentia, nihil absonum diceret, neque contra Sanctum Thomam, imo valde consonum Sanctis Patribus, quos allegavi numero 57, frequenter enim divinae perfectiones asserunt esse similiter impotentiam realem ad imperfectiones oppositas; sic enim ad vitam Dei perfectissimam, similiter spectat impotentia moriendi, similiter ad veracitatis perfectionem attinet impotentia mentiendi, et sic ad Dei sanctitatem spectat impotentia peccandi. Similiter ad perfectionem virtutis activae, sive potentiae Dei, pertinet impotentia faciendi, quod ab ipso faciente imperfecte

fieri

fieri nequit. Silit. e. n posse claudicare, nec dicit incedere q̃m recte nere vory rebur, virtuty q. emendat. Deniq sicut falsy a Deo n scitr deffectu scig, s. q̃a q. n ē, n scitur; sic impoten poa a Deo fieri n deffupoz, s. quia, q. n ē ens Deo sile, n ē obbly actus poz. ig. n arguit in Deo deffy poz; nã sicut scia de falso n ē scia, sic poa circa chirq, n e poa. Quare S. Thom. 1a pte quest. 25. art. 3o corpore, se satis explicuit, dy inquit; ea, quæ 2a dictory implicant, sub diva omnipoa n 2tinent, et in 5o dist. 42. quest. 2a, art. 2o corpore, Deus, inquit, dicit n posse facere, o illud, in quo 2a dictio implatur. Videque dicq de 7a anumero 8o.

87. Obiiunt 2o; Diva poa 2nectit absute y nationibus rery, quæ cy omnipoa pugnãt, et imperfectiony afferrent; go 2nectit absute phice cy rebus odlibq. Conse; nã ignobiliores sunt nationy nariq, ig. m enta pophice cy rebus odlibq. Sitiva, s. 2necti phice cy pure natvis Dei poz decet; igo a fortiori 2necti cy creis positivis, aut ab illis dependere Deo 2ony erit. Ans pbt; q a Diva virtus exigit essalitr immortale, indepeny, et inmultiplabily eã, petit. e. disqui crealit a creis, et in personis n ee quaterny, et his pxatis ablatis omnipoa Diva n ē, atheoria pxata fralitr, 2stuit ex nationibq, quibus a Dei poa removent imperfect 2 ipsi repugnantes; igo. 2o; nã ablata prisse natione depentie fralitr lius 2a dictoriy subrogaret, s. depentia Dei, quã posita Diny ee 2tinuo 2rrueret; Deus. m. dependens ab alio Chiricus ē.

88. Rentloiter recentiores, 1. 7. e X nare dffy unius 2adictoris sequat aliud 2a dictoriy, sub impoli smo hypotesi, nec depentia Dei, nec illius casiq 2a dictoria, extuq, s. utrung hunc 2a dictoriq ee falsq, quin ideo Deus intre mutaret, aut dependens fieret ē erz, inquiunt, Deus principiy magis nariy, q m; illud principiy increatis, q. libere, s. n ē, aut duq 2adictoria nequeunt ee sul falsa. Ceterq hoc ē, a cao cadere, planeq 2 manus arguto dare, q. enz ab surdius, q m Diny poz, sentiens cū 2adicta sul falsa cogeret, nã si semel ē falsy priy illud sy, ac perrendy, quo prid nitus Deus ipse perriret? Vide, quæ

quę dixi à numero 44. Et sedy, quę [illegible] hanc adęq[te] subuertant. Deinde
s. Deus secdo sufficit, ut tn sit idē cū creis, ac ne dependens sit; Et sic de cęteris pfatis
nativis, s. adhaec eget natione superaddita, quę sit extra Dey; si sy; i[g]o nationes
extra Dey additę redundant [illegible], dishon[illegible], aut independ[illegible]. si sy; i[g]o sublatis
nationibus extra Dey, et [illegible] exclusis, Deus erit idē cū creis, et ab [illegible] dependere
[illegible], q. intendit arguens; s. auferendo eū Dey exaltat nationis ab ipso distinc[illegible]
quę pt Dey, et [illegible] interponit.

89. Aliter [illegible] rendy [illegible] ex dictis à me de 2º definitione impii, late [illegible] dicendis disp[illegible] 11 de natione rerum; s. [illegible] n ēē [illegible] Entatis adeqte realit[er] distinctū à tronato, q[uod] tn ab impedimento positivo, q[uo]d essalit[er] ē in [illegible] cū [illegible], cuius [illegible] pex [illegible] impedit, et [illegible] in [illegible] n entis; quare dispomaiq[ue] pro Dei [illegible] ab [illegible] phice cū nationibus naxis; nō malorum; [illegible] loge s. inseparabilis ē à nationibus [illegible] maiis; q[uo]d idē de [illegible] asserui; Deus enim per suā Entitatē ē impedim[en]tū [illegible] essaliter inpossile cū imperfectionibus ab arguto relatis, et consequenter per semet [illegible] denoiat illas efficaciter impeditas, ne sint, aut ēē possint, et consequenter natio [illegible] eas in [illegible] n entiū; q[ui]a sicut repugnat, Deū à semetipso deficere, s. separari, repugnat. e. q[uo]d n excludat actualiter eas imperfectiones, et in nihilū eas redigat; q[uo]d ē loge [illegible] eius m[illegible] nationibus; quin tn ideo [illegible] ab [illegible] phice cū aliquo, q[uo]d sit extra Dey.

90. Pt; quia si nationes sumantur active, s. fundamentaliter, n disting[illegible] ab impedimento positivo pugnant[e] cū imperfectionibus opp[osit]is horaus ē Entatis ipsa Dei, si vero nationes passive, velut alij volunt, [illegible] accipiant, nil aliud sunt, q[ua]m imperfectiones ipsę nat[illegible], quę per impedimentum positivū [illegible] perfect[is] ab [illegible] removent; nec pręt[er] [illegible] naxis, et impedim[en]tū positivū, per q[uo]d [illegible] impedit[ur], intervenit aliq[uo]d aliud [illegible] distinctū ab utroq[ue] adeqte, q[uo]d habeat verę [illegible], q[ui]a [illegible] his nationibus n ē phica, s[ed] purè loga, q[uę] n ē [illegible] cū aliquo, q[uo]d sit extra Dey, s[ed] q[uo]d s. Deus, s. extra Dey n ē, s. q[uo]d [illegible] n ens per denoa[tionem] extra ab ipso Deo. Deniq[ue] retorquet in adversarios eà paritas, siquidem evincit, pbat. e. Dey [illegible] cū exa [illegible]; sicut inseparabilis ē ab exa nationum rerum impediu.

91. Volunt

91. Obiiciunt 3°; nequit esse res ad tres sine phica connexione

cum tr[o], rus enim ois est ad aliud distincta se, q. res sine sita aliud a tu distincta nequit

esse rus ad aliud, s. omnipotens rus habet essentialiter ad creas a se distinctas, tamen non ad tres

absolute producibiles, ut infra docebimus; ergo rus hic habet essentialem connexionem phicam cum

creis a Deo phice distinctis; solutus tamen argum[en]tum non urget satisdicto sequenti, quam hic

immaturam expedio, s. ibi dicendis a num° 48; nomaiorem, potest enim esse rus ad

aliud et sine [e]xa t aliud in se; s. dy oio nihil sit extra rus, ut ppo nans Dey est ad aliud,

q. nihil est extra mentalem nationem Dei, h. ibi fusius explo.

92. 3° reclamas; creare est cditiatem fuxam, q. ponat est aliq.

eternum, et absolutum, actu vere ratio perseverans; actualiter enim de pr[a]esenti dat

absolute fuxi[t]io cditialis creas, sine repugna ponendi, neque enim solum est ab aeterno

fuxas fuxitio, sed ipsa creas, s. ig. est actualiter ab aeterno praesens, quin expectet novum

aliq. cdiso, ut erat; at Deus exigit essentialiter eam fuxitionem cditiatam, et perillius

contradictoriy Deus interiret; ergo Deus habet connexionem phicam absolute cum aliquo ratio, q. d.

actualiter ab aeterno fuit. Resp. admissis praemissis, et nata loa, aut supposito co-

ntis, in quo supponitur eam fuxitionem cditiatam extra creis esse phice distinctam a Deo, non enim

disputat neque virtualiter ab essa Dei quiddativa desferentis ng rery, ut per eoly explicui

Disp. 2°. numo 58.

93. Insistes 4°; Deus exigit exam Dei per intrinsecam sagen-

tatem non repugnare, tallitex ut si per entatem sug extensam intrinsece repugnaret, Deus

deficeret; at exam Dei non repugnans est aliq. a Deo phice distincta; ergo Deus exigit

aliq. realiter a se distinctam, sine cuius exa Deus non esset, q. est phice connecti cum a-

liquo praeterse; sicut ex num° 3° istat. Resp. ex dictis antibus eorum sicorpus esse;

ne sub xripat equivocatio; distinguo maiorem; exigit absolute; nomaiorem, exigit

cditiate transeat maior, et minor, ac distinguo consequens; exigit absolute, nologo;

exigit cditiate, concedo.

94. Tq enim Deus, q. simpliciter est prius, est non repugna Dei, sive

quidquid in se pole cum Dei repugna, Deus quidem ratio, Deus antecedens contingenter

absolute

absolute, Et naria sit quiddative irrepugn. Dri idintate, perdenoalij extrã Deo, sed quiddative desifficienti Dry sua scia naria, sive per naria Inex extra Dri prater, quia naria Inexio ñ disquit aberra Dei, q[a] tm hic status ñ requirita liud absolute positu extra Deu, ideo Inexio Dei cu Dro Idintate irrepugnanti ñ é absolute phica, sed Idintate, q[o] vero Drus perintrq esse absolute positu, Et a Deo distq excludere sui repugnq absolute, h ealiq absolute naria, sed q que Itingens, atq I Dry exere, ptea nullo modo Deus exipit absolute phice Itingentsf hanc Dri ñ repugnq, sed ea desfficiente sub lq Entitate Dri Deu integre persisteret amovens adhuc per ase naria Dri repugnq, ideo q I ñ irreperet repugna Dri per deffy solius Dri, neq ut adsit repugna, tolli debet vis repugna, sive Itingens, sive naria, neq satis é unq Itingentq amovere, dq alia superesit naria identificata cu Deo, quare Et naria sit exclusq ee repugnq Dri, saltq per exq Dei, Itingens tm é excludi perintrq Entitatq Dri exens absolute.

95 Si instabis 5[o]; Inexio Idintata purificata Idit[e] transit in absolutq, sed Deus phice Idintate Innectit cu intro Dri ñ repugna, si nimiru Drus exat; go purificata Idit[e] per exq Dri Itingentq phica rei Inexio Idintata cu Dro transibit in absolutq, I. si Deus nequit absolute phice Innecti cu Dro ñ repugnant, neq I poterit phice Idintate Innecti.

96. Rer; disq [do] maior, transit in absolutq per extremu idprisse, q[d] erat Idintate Inexq, Et nullo prorsus addito, no maiorq, transit per illud denuo superadditq, ex quo p a salis Istute Inexio phica, transeat mñ, deinde Icedo minorq, Et diruo loens; phica Dei Inexio Idintata purifata Idit[e] transit in absolutq Istutq, ñ ex perfect[e] Dei naria, sed e. ex decreto libero purificandi Iditiorq Icedo leq; transit in absolutq prisse Istutq ex naria perfect[e] Dei, nolo q. Deus autq put libere decernens efficaciter exq Dri phice Innectit absolute cu exa Dri ñ repugnanti Itingenter in se put absolute removet ulteriorq Iditiorq expectandq, ut nemo negat, q a si Drus ñ exeret ñ exeret Iunctq, id ex perfect[e] Dei sui, Et libera Idihone resultans, Et voluntaria Dei per naria fectionq tota persisteret.

Replas b[o];

97. Replas 6°; perfectio Deinaria per se Innectit essaliter Decretum Divinum efficax, et non repugnantiam Dei sub Idit, quod decretum exat igitur etiam ea perfectio Dei defficeret si decretum sit, et intia Dei repugnanti exat, aut si semel existente Dei non repugnet, argueret. m. non ee Inexsessale nariae, et aeternae inter ea decretum Divinum efficax, et exque Dei sine repugnantia, i. sed inter Dei realitatem, et eiusdi intra repugnantiam; sed tali quo coens, deffecet ex defectu prioris realitatis absolutae Dei, no loqui, defferet ex defectu Inexionis aeternae narie Dei non repugnantis, et efficacis liberi decreti Divini, sub Idit l, quod hoc exat, quae Inexio non disquit a perfect. Deinaria) Ideo deloqui quod non e defficere Deum vi Inexionis phicae cum ente creato, sed vi solius Inexionis Logicae quam Dei perfectio secum ipsa Innectit inseparabiliter, sed et liuiusmodi sine sua perfectio persistere non possit, et nihil imperfectionis arguit; et enim insigne discrimen inter defectum entitatis absolutae Dei, qui simpliciter, et absolute Ingens, et idem nihil inter defectum aeternae Innexionis narie, quae efficacis Dei perfectioni detrahit, et inter defectum aeternae Innexionis narie, quae efficacis Dei perfectioni detrahit, et inter defectum aeternae Innexionis narie, quae Deus habet cum praxi suis quidditatis, perdenoatur extra ab decretum habet cum obto; i. quae Deus habet cum praxi suis quidditatis, perdenoat et idemtificata cum essentia Dei, cuius essentia Deinaria, quae Inexio simpliciter indeffectibilis est, et identificata cum essentia Dei, cuius propter defectum simplicis, quapropter ea Innexio defficienti, dum falsificat haec illativa propter defectum simplicis est, quapropter ea Innexio defficienti, dum falsificat haec illativa posse, si Deus velit ee Deum, Deus esset; si Deus exat non repugnabit, nihilominus Deus ipse defficiat.

CAP. 13.

Argumenta quae Inexionem a Divina Perfectione removent cum voluntate, seu im voluntate exercitum, enervantur.

98. Contra quae vero Iam statutum a num.° 24, sic obiiciunt Soli Aduersarii fautores, si potentia Dei quoad entitatem perfectivam esset intra Inexam cum aliqua voluntate creatam, Deus ab aeterno dependeret, et perfectionem hauriret, et contra extra facie creaturae, Deus ab aeterno dependeret, et perfectionem hauriret, et contra indigeret et a sienisan auxiliis ad exendum, at entitas Dei non potest dependere ne aliis indigeret ipsius auxiliis ad exendum agere potest; igitur Dei potentia quoad entitatem perfectivam

Innectit

Connecti nequit cum potestate creandi per se sistens a Deo ducta. Consequentia patet, et maior probatur 1°.

99\. 1°, nam quaevis maior indigentia, seu ab altero dependentia, qua aliquid in ratione [illegible] exigere ad existendum, talis, ut illo deficiente non possit alterum existere. 2°, nam in creaturis ideo cognitio, seu amor, saepe perfectiones specificas, aut materiales haurit ab obiecto, seu ab illo dependet, quia alter ipso innectitur intrinsece velut suo termino. 3°, nam connexio divinae perfectionis, cum creaturis existentibus esset stricta dependentia seu indigentia, quae Deo multa imperfectionis afferret, quia traheret ad aliquid imperfectum, scilicet minus adhuc perfecti sunt creaturae, quam existere potuissent, quam minus existentes. Ergo connexio divinae perfectionis cum potentia esset dependentia seu indigentia, non minus dedecens Deum, nec minorem inferens imperfectionem. Minor autem exterius patet; Deus enim est sibi sufficiens, et nullius indigens, ideoque dicitur Hebraice Cadaic, quod idem sonat ac sibi sufficiens, et ex hoc independentiae caractere dignoscitur Deus; Psalm. 15. Deus meus es tu quia bonorum meorum non eges. Ut ex locupletissima Patrum, ac Scripturae Sacrae testificatione constat, quae habes apud Patrem Hemelman titulo 5° disputatione 2a, a capite 5°, continenter ad duodecimum, quae sane persuadent Deum a creaturis habere maximam independentiam, quae cogitari possit, et supremam existendi necessitatem, eoque prorsus absolutum a quolibet extra se, quo non haberet Deus, si deficienti creaturae potestate deficeret.

100\. Respondeo distinguendo maiorem: si connecteretur absolute et physice, permitto maiorem, si connecteretur non absolute physice, ~~nego maiorem~~ sed conditionate, seu mere logice, nego maiorem; duplex est enim potestas creandi, alia creaturis intrinseca, quae contingens est, quapropter est imperfecta, seu finitatis qua Deus non connectitur absolute physice, sicut a numero 15 dixi, quare nec ab illa pendet, aut ex illa perfectionem hauxit absolute; potuit enim Deus aeque esse felix, et si nunquam illa esset potestas, quae autem existeret, quod erat creandi non inferat 2a dictionem, exigit a Deo sine dependentia, seu connexione physica, tum quia deficiente creaturae existentia, deficeret ea non repugnando contingere, nec ideo Deus deficiet, tum quia non exigit, ut creatura perficiatur, sed ut Deus, si velit, illi perfectionem et bonitatem impendat, et creatura suum habeat esse, quam Deus ab aeterno natura per externam denominationem fecit conditionate futuram, si Deus etiam producere eam vellet.

101\. Alia potestas aeterna creaturis extrinseca realiter, idem est facta

cum Deo

cum Deo, quae simpliciter est infinite perfecta, cum qua Deus ob indistinctionem connexionem innectitur, absolute physice, seu logice solum, et secundum quod quamvis est inseparabilis ab illa, quae connexio non affert dependentiam, sicut nec connexio Dei cum praedicatis ad intra. Patet enim Aeternus exigit essaliter unicum filium, et repugnantiam duorum, et tamen nec a filio pendet, nec a repugnantia duorum, ita natura divina distincta virtualiter a relationibus, exigit essaliter relationes a se distinctas, quin ab illis absolute dependeat, aut novam hauriat perfectionem: ergo licet omnipotentia non repugnantiam creaturarum exigeret aliquo modo non statim ab eis dependeret, aut ex illis hauriret perfectionem, nec 2.a probatio premit, in creatis enim actus qui dicant ab obiecto pendent ab illis, et ex eis perfectionem accipiunt, secus tamen actus qui sustentantur aliunde quamvis ex obiectis dicant, licet ex obiecto dignoscantur, et secundum quid experiuntur extrinsece tamquam extra indice suae perfectionis, quae tamen non absolute dependentia, licet specificatio, licet talis quod sit connexio physica, quam tamen nullam Deus habet, cum alio quod sit extra Deum.

Nec 3.a probatio difficultatem auget, Deus enim entitatem

102.

sua perfectiva non connectit absolute cum extra creaturam, quia aliquando hoc distinguant realiter a Deo, deinde cum ex a creata sit absolute non est ea connexio mere logica, seu absolute physica, deinde cum ex a creata sit absolute non esset Deus ens methaphysice necessarium, hinc contingens, si Deus cum illa connecteret, non esset Deus ens methaphysice necessarium, hinc contingens, si Deus cum illa connecteret. Sive ergo potentia creaturarum esset necessaria enim repugnat intrinsece connecti cum aliquo contingenti. Simpliciter, evertit Dei dominium, et libertatem absolutam removendi creaturam existentiam, liberum Deus non posset impedire creaturarum existentiam, nisi subverteret, et ideo Deus, qui liber est in producendo creaturas connectitur nequit cum illis existentibus, at ex connexione logica cum possibilibus necessario imminet virtus naturae contingentis necessariae, quoad existendum, nec absolute quoad agendum, sive dominio suo creaturas, unde paras est absolute. Deus igitur in natura sua summam habet independentiam a creaturis, omnis enim dependentia dicit potestatem deficiendi praedictis existentiam, licet influxus alterius, quales Deus nullum habet, et adhuc independentia summa, suprema est. habet Deus necessitatem existendi, ergo nullam habet actu contingentiam, neque decresceret necessitas si periret, et Deus absque nullam habet actu contingentiam, quod opus erat, ut esset modo verae potestatis creaturarum, quia non ideo nunc nullam habet contingentiam, quod opus erat, ut esset minus necessarium. Denique Deus absolutus est a re, qui petat existentiam tamen necessariam extra, quam non exigit in creaturis.

103.

Obiicies 2°: quamvis non esset Deus, esset repugnantia chimerae,

Deus

Deus q° n̄ ē exre inexus cū repugnantiis. Rer. disinandolo; solū enim infertur q° repugnantia n̄ connectit̄ cū Deo, minime sequitur q° Deus n̄ connectit̄ cū repugnantiis; 2° xet disq ans, esset repugnantia, quæ modo dat̄; n̄ oans, alia repugnantia sicut quæ tunc esset, et n̄ dat̄ modo, n̄ ansea tans. Hoc argum̄ abunde solvi disp. 2ª à num° 39, ad 43.

104\. Obiec 3°; Si Deus aliquo modo connecteret̄ cū pdlat̄ creatis, hæc esset æqualis necessitatis, ac Deus, hoc aū repugnat, Deus enim oia sua perfect. creas antecedit, et contra in necessitate creatorū: go. Rer., pdlat̄ extern. absolutè naria, et extra creis: cū quā Deus log. connectit̄, æqualis ē naria, ac ipse Deus ē, quia realiter ē ipse Deus; pdlitas aū intrā creis, quæ n̄ ē naria, s. absolutè contingens in tempore, sicut et exas, n̄ ē absolutè trus. Deus connexionis, s. ex hypotesi q° exat creas, quare n̄ opus ē, q° absolute sit æque naria cū Deo. q° enim ex suppe contingenti naria ē, solū ē naria secundū quid, et contra n̄ ē æque naria, ac id q° absolutè naria ē, ut ē Deus.

105\. Obies 4°; Si Deus exre foret inseparabilis ab- sutis pdlas creatū, et impdlis repugnantibus, videntes clare Deū naria dignoscerent, tota pdlia, quæ impdlia; s. hoc ē falsū, quia plura de facto pdlia Beatis latent; go Deus n̄ het inseparabilit̄ inse pdlis diviū pdlia, et impdliū repugnan. Rer. id in adversarios qui pugnare, nā ipsi concedunt, Deū esse per se vimi quantū ē ex se sufficientem activū, quæ cogitari possunt extra Deū, sive repugnent, sive n̄ repugnent, quin ideo fateant̄ cælites videre distinctè singula, singula tā pdlia, quā impdlia, quæ deus efficere adequatè, cū omnipot. virtualiter indivisib. ad oes suos fines n̄ opus ē, q° singuli tri dignoscant, satis enim ē cognant sub concl. coi rei n̄ repugnantis, quin ultima differei, qui n̄ repugnat, clare discernat, quia sola apprehensio, s. perfecta cognitio penetrat adequatè omnipot. discernendo singulas quasi differ. ultimas earū, cognitio vero confusa, quæ ad plures tres pot, n̄ disquirere singulos.

Cap. 14.

connexis

Ad 2am. in ex(pres)sis arguta solvunt.

106\. Obiies 5o.; Deus ob infinitam eminentiam libere cognit, et amat obiecta contingentia, quia entitate perfectiva quae illis connectatur etiam logice, quia Deus perfectionem eandem retineret, licet non separaret aut amaret libere creaturas, si futurae essent nulla tamen, solum enim variaret vocatus Deus denominationem intrinsecam cognoscentis, et amantis creaturas existentes in oppositum; ergo similiter Deus absolute potest posset producere creaturas, et necessario cognoscere earum praedicata, casu quo creaturae possibiles sint, per solam denominationem additam, per accidens, quia in tali casu entitas perfectiva connectatur logice cum praedicato creaturarum; si eadem perfectio Dei maneret, sive essent creaturae possibiles, et solum denominaret Deum potens absolute producere creaturas, aut illas comprehenderes. Consequentia probatur a simili; neque utrumque collegi videtur ex infinita perfectione Dei, neque videtur ulla ratio, quae probet Deum esse per se potens, et cognoscens absolute earum praedicata, quae sunt, et amantem erga futura libera.

Solutio argumenti fiat eneruabi satis a num. 25 ad 30; dis-

107\. crimen apertum est, et ideo non concedo, quia posito, quod tam necessarias, quam liberas denominationes sint uniformiter intra Deo lo dixerpent, quod denominationes necessariae proprie habet ratione sui perfectionem, et entitas simpliciter, et absolute secum virtualiter identificata, secus autem liberas denominationes, virtualiter enim haec distinguuntur a perfectione Dei tota, quare sine detrimento perfectionis ullius, potest Deus non cognoscere, et non amare creaturas existentes, in alio temporis differentia, quae nunc cognoscit absolute, et amat, aut e contra, posset cognoscere, et amare actualiter, quae modo neque actualiter amat, neque cognoscit, quia denominationes liberae, nec advenientes addunt, nec abeuntes, ullam Deo perfectionem detrahunt, denominationes vero necessariae nec addi possunt, et detrahi Deo, sine detrimento, aut incremento perfectionis, cum vero Deus immutabilis in entitate perfectiva sit, non potest eadem immutata perfectione Dei, nunc posse, et cognoscere necessario, quae sub hipotesi diversa necessario non potuisset, aut non cognovisset, et ideo Deus entitate perfectiva non est indifferens ad alternandum denominationes necessarias. Sicut et Christus.

Obiiunt

108. Obiiciunt 6°. Omnipotentiae addendum est esse, quo perfectius excogitari possit absque repugnantia; sed omnipotentia, quae ita sit a creaturis independens, ut ablata potestate creandi intra, cum eadem intra perfectione superesset, longe praestantior esset, quam si ab illis devincta esset potestati creandi, ut hac ablata deficeret; igitur Omnipotentia potius a creaturis absoluta, quam illis intrinsece connexa concedenda Deo fuit. Minor probatur; quia illius enim patet praestantius esse perfectionem habere, non aliunde dependentem, aut ab alio mendicantem, quam alterius indigam; et ideo creatae potestates eo excelsiores sunt, quo minus ab aliis dependent. 2°, nam Omnipotentia connexa videtur habere, ad omnia, quae modo sunt chimerica, sub hypothesi, quod non repugnent, quin opus esset ulla virtute superaddita, praeter eam, quam Deus modo habet; Omnipotentia vero connexa cum possibilibus, restricta solum est, ut possit ea, quae modo non repugnant, fieret enim impotens ad producendum ea, quae sunt impossibilia, quamvis denuo possibilia fierent; sed perfectior est Omnipotentia, quae porrigitur ad omnia, tam possibilia, quam impossibilia sub conditione, quod non repugnent, quam ea, quae ita contenditur; ergo etc.

109. Fateor 1° per initium, melior enim esset virtus absolute potens ad creandum, si foret independens, et in connexa cum non repugnantia creandi, quam quae dependens sit, et tamen ab adversariis Deus, ut absolute potens ad creandum, ostendit eam repugnantiam creandi ipsis intra, [illegible] a Deo distantem, qui potentiam non esse dependentem ab eam repugnantiam, quae ut absolute potens includit; ergo Deo non concedit ab adversariis; 2°, quod melius apparet, nisi probetur esse possibile, quod probandum restat; de potentia Dei, quam ipsi confingunt. 2°, nec per connexionem cum possibilibus Dei cum potestate creandi, non minui Dei perfectionem, nec fieri Dei dependentem ab extrinseco, nam haec possibilitas inseparabilis est, et indistincta realiter a Deo, pugnat igitur argumentum contra solam connexionem physicam, quam in Deo identitate docuimus a capite 11.

110. Pro qua tamen retorquendo minorem, nam eam esset absolute dependentiam, tamquam a causa, velut a principio efficiente; sed solum esset exigentia identitatis non repugnantiae creandi, sub hypothesi, quod exarant Deo libere volente, requirunt enim utrius capax, cui Deus si velit agere, perfectionem libere refundat, quae non est ulla dependentia contra perfectioni derogans, nullum enim affert entitati divinae

perfectivae

perfectivę potast deficiendi, propt defectu exp. i. influxus alterius extra Dey

S. arguit solu deffectibilit secundu q. decreti liberi phice connexi cu creato,

sine qua inde decretu idn exhisset, i. inseparabilit, et connex logg dine perfectib.

secu ipsar quatenus deficiente creatur extremo connaxie connexe. Deus iste deficeret,

at connexio Dei loga secu, potius arguit in Deo perfectione, q. imminuit, nec ma-

ior connexio potis ẽ absq detrimento Dei, quare n ẽ adscribenda Deo, qualinq

maior excogitabilis in connexo, si contradictione involvat, alioquin decedi quoq posset

esse dini, q. ablatis relationibus, aut distis ab illa realit attributis, adhuc per-

fecta maneret, atq digne.

Ad vero cur aufferet omnipotentia, que de facto dat,

111. Si Deus exens implicaret contradictione, hec ẽ, Deus enim ẽ ens reale factibile,

quia natio dat in Deo pot simplr, et absute realis activa cexisse cognene, Deus

contrepugnatam si ponat, igo dy supponit Deus repugnare, supponit nullu esse

pot absute realem actione, in qua Deus perfecte contineat, et que certisse viderit Deus

contrepugnatam, si ponat; hec aut suppo realit includit actuale omnipot nationes,

in qua Deus, ut potis absute contineat, q. go miru ex hypothesi replicanti natione

Dei, deducat n ee Deu, sic enim etiā ab adversariis concedendu ẽ, si potis esset

absute 4a persona, Deus n esset Trinus, quia per ipsa Trinitate constituit

impotis 4a persona, quare si potis hec esset, supponeret ablata trinitas,

ita si Dei mendatiu esset potē, n esset Dina sanctitas, et veracitas, ex qua Dei

mendatiu motto reddit impote, in igitur in eadē navi pericli tamur, igo ab

oiibus dicendu ẽ, n esse co Dei perfecti, q. eius destructio colligat ex impo di,

q. includit ipsa dine potationē, neq dictin flexu vi connexi phici, vi logg connexi.

Ex quo patet ad 2m confirmatione, nandq esse minora q.

112. enim kchimericu n ẽ perfectius prati dino reali, quamvis aliud fingat infinite

perfectius, per repugnantiam, atq fictione summe deprimit prestantissima quaq

perfectio, n enim extrai, qui sub contradictione sola repugnanti respicit exercitu illa

pot perfectio, nec inde mere contradictiata fit ex parte obli. Finge q. Deus, et excotabilia

quæq

quæ contradictionem non involvunt, sed omnino, quod unus Scarabeus, posset quæ Dei, et excogitabilia quæcumque producere nullo prorsus incremento perfectionis addito; cum eadem actione numerica, qua modo producit Scarabeum, sed eadem exigua omnipotentia qualis non producto modo gaudet; quin ideo conditionata sit, sed quæ absurdissima possibilia; ergo nihil auget vim, aut perfectionem virtutis immutat, nec ex absoluta convertit in conditionatam, posse tamen sub conditione chimerica. Videas ergo, quam stulto labore torqueatur qui Dei potentiam extollere conatur, eo quod conditionate possit impossibilia, si forte non repugnent, cum tamen conditio sit plane chimerica; præstantius enim esset, posse, sed nunc esse absolute, quam infinities infinitos sub conditione repugnanti, neque eos, quidem posse, quin nihil vere possit.

143\. Obijcies 7°: Virtus activa Dei potest ea quæ contradictionem non involvunt intra suæ proprie activitatis sphæram, sed sub ratione non repugnantis, et quæ sunt extra non posse, sed si chimera non repugnarent essent intra divinæ virtutis sphæram; si vero possibilia repugnent erunt extra talem sphæram; ergo si chimera non repugnaret, posset divina virtus eam producere, sicut produceret impossibilia possibilia, si forte repugnarent, ergo est adstricta rebus modo possibilibus, sed indifferens est ad quæcumque non repugnaverint. Confirmatur: Potestas, quam habet Sacerdos approbatus ad confessiones ob suam amplitudinem sufficit ad absolvendum Turcas a peccatis sub conditione, quod fideles sint, quin ergo eat potestas suæ addita, et absolute non possit absolvere, quamdiu sunt infideles; ergo virtus activa Dei sufficiens erit ad producendum impossibilia sine virtute sua addita sub conditione, quod possibilia sint, et absolute, nequeat exercere virtus hæc, cum impossibilia perseverant.

144\. Respondeo: hoc argumento pariter probari activam generationis potentiam, non connecti necessario cum existentia Filii. Prius creaturæ actionem, qua Filius est, cum nexu essentialiter cum existentia Patris. Deinde decretum efficax Dei non esse de ratione connexum cum objecto possibili, cum tamen inter hæc extrema connexionem essentialem adversarii fateantur. Assumptum probatur, in hæc enim omnia retorqueri argumentum æquè potens, quia si Pater esset 2.a Persona Trinitatis, esset intra propriæ activæ generationis sphæram; si Deus esset Pater, esset productus ab actione, qua Pater modo fit, si ratio Gloriæ

foret

fuetipsa Gloria, nario Bexeret cy efficaci decreto Bfexendi gloriq, pduxat,
quā gloria prq finitur, nec tn̄ ideo Censent hq entates n̄ Inexeq Sanctis, qd nec
Bidanpoly Dina virtus, esset in Inexa Sogē q potate Creary.

115. Igitur ab oilibq his, et silibus argutis, debet xexi, pōq
Dei, quq de facto dat easdq eminenter Itinere, I. easdq absutè posse, quq
re vera iq absutè sunt intra suq spherq, et absutè vo n̄ repugnant. Ita adio
Itinentia, I. activitate repellerent, quq simplir, et absutè revera iq modo rugnant,
et citra fictiorq, eas vero, quq solq per hypotesim fictā, n̄ repugnatura supponunt,
minimè Itinexi modo sub hac Omnipoa, s. in hypotesi, quā n̄ repugnaret,
Itinet ab Omnipoa Dina, quq tunc sub hypotesi fictā darent, neq enim hic Deus,
qui modo daret, sufficere debet, ad oq hypoteses, quas pro libito fingas, alioqui iq
haret vim activq alterius Dei, sub Iditē, qd hic esset à prqsenti Deo pducibilis,
et ad alia silia, de quibus egi, numo 35, et 37. Quas tn̄ virtutes Icederen au-
dent adversq pollitiores Authorey, inter quos è, Dat ipse Ripalda Ioriq se
expugnator strenuus. Dispe 32. numo 22.

116. Sub hq auth ret, disg ab maiorq Deus poe, quq sunt
absutè nunc intra suq spherq, citra fictionq, Iredo maiorq, podi quq solq essent
sub hypotesi fictā, ~~quā chimera n̄ repugnaret, n̄ esset hic numo Deus~~, et silit
sub hypotesi fictā, quā chimeran repugnarent, n̄ esset hic numo Deus
minorq, nq in hypotesi fictā, quā Chimeran repugnarent, n̄ esset hic numo Deus
Salteri, aut nullus, Stā Ioratione nō cogianti concesso, nq virtq realis exigere
poē ad exercitiq, Iditq aliquq pole, et Itingentq, quā polita ponat effusi, et n̄
alir, ut calor poē calefacere sub Iditē, pasq sit ppinquq, et n̄ aliter, at esse
Baptizatq, et fidelq, è Iditio polis, et Itingens, ideo q potestas absolvendi de pq-
dere poō ad exercitiq ab ea Iditē Itingentq, chimera autq esse polq, è Iditio rugnarq,
et ideo nulla virtus realis, ut exerceat phice, prqsertim eq Iditionq exigit.

117. Nec licet reclamare perfectius fore, qd Deus exste
poens esset ad excogitabilia quq qd, casuquo n̄ repugnarent nulla rursq
virtute superaddita, nq id reiectq è à numo 112, denuoq reiicit, lns enim
pole, sit fictq, prqstat omni chimerq, sit ea fingat infinita talis autq Omnipoa,
quq

quæ ig haberet vim ad Chirg efficiendg, sub Idit. lg. ea pdlis esset, ē oiō Chirico, quare nihil hēt perfectionis, ideo q. superat ā poa vera Dei. Et hæc restricta sit ad ea, quæ verè sunt absolutè pdlia. neq enim Deo maior quæq perfectio chirica tribui debet, per hoc enim non auget perfectio in Deo, nd minuit, neq ē ficta chirica perfectio, melior ē, quæ chirica, et Dina fingat, unde sunt ñ et Deo tradere plures personas, qmtus, eliq præter eam cumulandi perfect. Ding, quamq impoles sint, nihil illæ perfectiones augent, itanec et Deo virtutē ad Chirg addere titulo maioris perfectionis: ēg enim et Chiricg posse, qd re vera repugnat, nihil ex eo perfectio Dei crescit, sd minuit. Certè, neg est hoc dependendg ē peccatg, eo qd sit esset: ens ā se foret Deus, et summg bonū, quia, ē infinitg bonū habere sub Idit. chirica, nihilo pendit, go nec poa ad Chirg sub Idit. fictam repugnq qdquq æstimationis auget.

CAP. 15.

Argutorg reliquōg cum illationibus. &c.

118. Odies 8º, verū ē, si chira pdlis esset, Deus illg efficere posset, sicut si leo esset hō, foret roalis. Rd esse verissima, sed ex dispe qª ā numero 11 de Trinatē, sd in illa ppe continet Dēg habere poq pducēdi Chirg, si chira pdlis esset, go poa Dei in ē adstricta sdg pdlibus, sd indifferens, quantg ē exte, ē ad Chirg, si forte pdles essent. Itē, verū Deus illor efficere posset illatione facta vi prati solius hypotesis, Ccedo maiorg, illatª facta vi tōtius hypotesisi nō maiorg. Sdg enim infert, qd ñ posset, qª si chira pdlis supponat, ex hypotesi tota deducit esse pdg, et ñ eā, sicut si leo foret homo roalis esset, et irroalis, ex vitōtiog hypotesis, ut ex plurimi dispe citata de Trinit.

119. Deinde dis quo minore, ex ea ppe deducit Deg habere poq condinatg, et indifferentg ad Chirg, si pdlis esset, idē, poq absolute sufficientg ad oē pdle, per qsm prisse verificat illa Iditialis illativa sub hypotesi ficta. Ccedo minorg, idē, poq indifferentg ad purificationg Chiriq Iditionis, nō minorg

nego minorem. Ad eas enim illationes hypoteticas verificandas evidentissime constat non requiri potentiam conditionatam in re; sed secundum dicis enim magis adstrictum, absolute conditionatam modificatam ad unum non trium; quo productio istius nihil planè concludit pro minori in nexum; at deductio istius veritas consequentiae, quod produceret quodlibet impossibile sub conditione, quod idesset prius; igitur hypotheses minime probant potentiam esse conditionatam, et indifferentem ad utrumque, sed permittunt illam strictissime connexam esse, seu absolute determinatam ad unum terminum, quam vis enim ad certum terminum verè restringatur absoluta virtus, eo tamen prosse, quod fingatur aliquis vis sub conditione tali conneri, conligitur esse virtutem ad ea, quibus nulla facta varietate virtutis.

120. Obiicies 9°: Ridiculum est Deum destructum iri, si musca nec esset possibilis, quod Deus ex se non exigit muscam esse possibilem, aut illius possibilitatem absolutam. Respondetur, errorem fuisse Manicheorum, asserere, sed infestissimum unam muscam a Deo productam non fuisse, non ergo risu dignum destructum iri Deum, si illa musca semel existens a Deo non producatur, oppositum enim dicere, foret igne luendum, quod ergo mirum si Deus non foret, casu quo, nulla Muscarum possibilitas, absoluta non esset, neque quo lumine sol lucem irradiat, illustrat Adamantem, et qua virtute Deus muscam producit, Angelum, imo Dei filium producit.

121. 2° Respondetur, absurdum risu dignum esse dicere Deum omnipotentem perstiturum, qui tamen, neque conditionatam muscam absolutè posset, neque conditionatam ad illam conditionem arte unum illum habere, si cunctam possibilitatem impugnarent, quod adversarii fatentur. Ergo Deus ignoraret non posse, quod sit, seu una musca sine detrimento sui, neque id ridiculum sed evidentissimum, ergo nec exhaurire posse absolutam potentiam producendi muscam, sine detrimento perfectionis. 4° Denique Respondetur, si seu universi solum possibilitas auferatur, inferens duo contradictoria, quibus Deus esse aliter adversaretur, et ex illorum exigentia deficeret, exigit non esse minima possibilitas auferatur, ideo nequit habere potentiam conditionatam, et esse promptam ad

hoc

adhoc, ut omnia possibilia migrent in chimaeras, et e contra, secus Dei, extremis contradicentibus conniberet, et ea, quasi sua propria, absorberet, quod mihi valde dissonum est.

122. Nec modo illatio graviter excogitata videatur. Probatur ea 1°, quia si deficeret, scilicet una possibilitas Petri, aeterna deduceret sublationem extremorum sibi contradicentium, at existentia substantialis contradicentium Dei potentia sapientissima continuo deficeret; ergo si deficeret Petri possibilitas, idem sapiens omnipotens contradeficeret, scilicet omnipotentia sapientissima connectitur essentialiter cum eo, quo deficiente sapientissima quoque potentia deficeret; ergo Deus sapienter omnipotens connectitur cum possibilitate Petri, similiterque dicendum est de possibilitate singulorum entium. Ultimum antecedens probatur, haec enim est bona consequentia, <u>Deus sapiens, et omnipotens existit, igitur existit id, quo deficiente, deficeret Deus sapiens, et omnipotens.</u> Omnis autem bona consequentia, quae deducit existentiam unius ex alterius existentia, nititur essentiali connexioni, quae datur inter ea ens, et ans, quapropter illationem sic dictam dicitur scientia connexionum.

123. Nunc autem ad maiorem probandam regredior, minor enim satis constat ex dictis a num° 45. Probatur ergo maior illa 1°, nam Petrum esse possibilem, est aliquid absolute necessarium, sicut et illum impossibilem esse simpliciter est absolute impossibile, scilicet necessarium est id, cuius ablatione duo contradictoria deducuntur, ut attigi num° 41, sicut impossibile dicitur, idque quod essentialiter non existit, et ideo si ponatur, inferuntur duo contradictoria; qualibet ergo via duo contradictoria sequuntur, si deficiat Petri possibilitas, et ponatur impossibilitas, illi contraria, quae simpliciter erat impossibilis. Dices; sit igitur omnis Petri possibilitas, aut impossibilitas, sine qua non, nec impossibilis, scilicet absolute contingens.

124. Contra tamen est, id enim sibimetipsi contradicit, quod docueram ab aeterno necessarium esse Petrum esse possibilem, nec invadis inde contradictionem, sed in eo iterato recurrere; nam si liberum, et contingens esset Petrum esse possibilem, aut impossibilem ab aeterno, contingenter careret Petri possibilitas, aut impossibilitas, quamvis ergo Petrus impossibilis esset, adhuc non esset impossibilis eius possibilitas: quod

Petrus

go Deus impossibilis esset, adhuc non esset impossibilis eius possibilitas; ergo Deus esset simpliciter, et absolute possibilis, ergo simul esset possibilis, et impossibilis absolute, quod est aperta contradictio, quibus eo modo deficiat possibilitas aeterna Dei, per locum in quo infferunt duo contradictoria. Confirmatur, quia est essentialiter Deus est vivens, ac omnis possibile est distinctus à Chimaeris, quod si Deus esset lapis, sequerentur duo contradictoria, quia lapis est inanimis, et contra Deus est vivens, et inanimis; ergo si ponatur Deum non esse possibile, quod Chimaera, infferuntur duo contradictoria, quia Deus essentialiter est possibilis, sed impossibilis est Chimaera.

125. Dices cum Patre Ripalda Disputatione 32; de supernaturali non esse supponendum, Deum esse prius possibile, et mox impossibile, sed Deum impossibilem esse, sicut Chimaera repugnat, at ex eo quod Deus esset impossibilis, sicut Chimaera nunc impossibilis est, non infferuntur duo contradictoria, sicut, ne infferuntur ex eo quod Chimaera modo sit impossibilis, sed omnino acumen quis praesertim hic dubitat impossibilitatem aliquam, sed Chimaera non implicare modo contradictionem, sicut neque contradictionem possibilitatem, et quae involvit, narium enim est, quod impossibilitas aliqua sit, sicut, et quod sit aliqua possibilitas, solum igitur asserimus in praesenti rei possibilis impossibilitatem, si modo daretur, implicaturque duo contradictoria, sicut, et Chimaera possibilitas, si modo supponatur contradictionem afferret, quare cum attenditur hypothesis adaequata, quia Deus sit impossibilis, ut Chimaera, sed Chimaera possibilis sit, ut Deus, non potest infferri contradictio, quamvis non infferatur ex hypothesi separata prius, de quo tamen non arguimus in praesenti, neque ad hanc quaestionem haec illatio prodesset; maneat ergo dempta possibilitate cuiusvis creaturae, per locum in quo infferri, non esse Dei possibilitatem quae perfectio atque Dei est.

126. Ex dictis infferes 1°, sit causa generalis possibilitas Dei, sit potentia, virtus, et perfectio, ceterarum impossibilitas ad personam causa Dei, sit potentia virtus, et perfectio, ceterarum impossibilitas ad personam, causa generalis non ideo dici debet impotentia simpliciter, sive defectus virtutis, virtutis generalis ac perfectionis, quae sit infirmitas, quod sit verum sit, illud axioma, sed affirmatio dicitur causa affirmationis, sic negatio dicitur causa negationis, adhuc in affirmatio dicitur causa affirmationis, possibilitas ad personam, non est negatio possibilitatis Dei, quam per affirmationem ponebat,

ideoque

ideoq; non exigit ut ex sua natione politis Dei, perspicuum enim est, sicut in Deo esse coniunctas Dei politas, et impolitas ad [illegible] Reasons, qua propter opponi Iª dicit nequeunt, solus igitur infferat impolitas Dei natione esse [illegible] adicentes ipsi politati, [illegible] naria sit Dei politas, repugnat ipsius [illegible] dictoriis, et impolitas.

127. Inferes 2º; [illegible] dere supernali, non [illegible] supernalis entis, per hoc quod excedat ogni nalis perfectionem, et exigit ut super vacuo [illegible] firmare conat Pater Rigalda [illegible] 32, a Sect. 2ª, et disp. 5ª num. 15. [illegible]; quia, [illegible] [illegible] putat. extra Deus, et huic [illegible] [illegible] nalis est, quare Dei nihil [illegible] supernale pot dici, [illegible] intelligit solam creata, put [illegible] absuta, et effectus eius [illegible], quorum exigunt politas, at hoc e supernalia non excedunt, nalis exig, et [illegible], quaevis enim entia creata, [illegible] naturalia quam supernalia. Se vicissim exigunt in statu politatis, quia deficiente politas cuiusvis supernalis, ceterorum entium tota turba deficeret, quia naria omnium politas, e unica prorsus indivisibilis, et indivisa virtualiter intra pot Dei sufficiens indivisibiliter ad omnia, quare, [illegible] unius politas deficiente, politas omnium quae deficeret, quod libet autem ens exigit ad essendum, idiquo prorsus deficiente, pariter ipsum deficeret. Supernalis igitur, et sic supposita [illegible] rerum omnium, quoad esse pole sine [illegible] tanto suo loco deffinimus.

Ineas [illegible] nomine re [illegible] polas absutat

128. 3º deduces, omnia quae cogitari possunt, sub latitudine Dei pot [illegible], nam omnipotentia continet vim activam, aut permissivam, qua omne continet omne pole fieri, [illegible] permitti, non extendit ad impole, deinde continet vim ablativam, aut impedimentivam omnium, quae decenter impediri, [illegible] auferri possunt, sub hac autem [illegible] continet omnia non entia, qualia sunt omnia simpliciter impolia, deinde polia numquam, aut aliquo non extura; nihil ergo cogitari pot, quod sub hac omnipot latitudine [illegible] contineat.

129. Dices; ens intelligibile, quod absute modo

repugnat

repugnat, et e impole phice tantum, quod daret, esset etiam intentialiter impole, non obstante hac Dei infinita potestate. Stet etiam, illudens praesumptionis impole connexi sub omnipotentia, quatenus ablativa, non entis, nam omnipotentia, ut est absolute, est impotens producere res intelligibiles, videlicet quod denominat illa phice repugnantia, et impola; Si necessario et exigente Dei electione naturali quorumvis cogitabilium saltem per dissensum, et dentem, et illorum intelligibilitas absoluta naturali, quae seipsa reddit impole naturalem intelligibilitatis; cuiusvis entis cogitabilis; ideoque quod perseverat Dei potentia sapientissima repugnare facit ens inintelligibile, quodlibet enim natio denominat ab intellectu divino cognibile saltem per dissensum, unde si daret aliquid inintelligibile, deduceret nullum intuitum esse, nec summum Dei sapientiae extare; Deus ergo sua natura sapientia repugnare facit ens inintelligibile, sicut natio perse denominat omnia cognibilia, quae scientia naturali, et ab omnipotentia, nec virtualiter distinguat, infert omnipotentia esse per se modo repugnantia et impolitas phicae, et intentialiter etiam polite inintelligibilium.

Aliter ad primum; omnipotentia Dei naturae ipsa idem est,

130.

omnium cogitationum creatarum, quibus attingit figmentum ore cogitabile, reddit ergo per omnipotentiam phice repugnans, et per eam denominat natio non repugnans cog nitio cuiuslibet rei excogitabilis, et contra saltem materialiter cognibile denominat omne cogitabile, reddit ergo per omnipotentiam phice repugnans inintelligibilitatem obiectivam entis cogitabilis, igitur omnipotentia non solum est impolitas phica rerum inintelligibilium, sed etiam est impolitas inintellibilitatis illarum, quare sublegendum naturalem impole phice, natio quae polis, saltem intentialiter, necessario enim ad unum est quae dictis repugnare facit alterum. Unde colliges si daretur inintelligibile, fieret etiam intentialiter impole, polis tamen phice, ut utriusque hypotesis; quare destrueret omnipotentiam duplici titulo, primo quia tolleret impotentias phicas rerum intelligibilium, quae non distinguuntur ab omnipotentia. 2.o quia tolleret naturalia polis intentialis

intentialis intu intellibilis, que n̄ disquit ab Omnipot.ᵉ et a Dina Sapia, quare Centes hoc ens prae Ceteris oibus impole.

131\. 4º deducit, Dey in essa, Ceterisq. perfectionibus absutis indistis ab essa virtualiter, dignoscere creaoes polez. Dinosq. relationes virtualiter ab essa pduciles, ty vt in obto fiali, ty vt in medio Qnexo cu oibus absute polibus, quoad sg. exy polis, ty enim Deitas per se sit Oy polez, et status quidditativus rexy oiy, atq. Q fra denoinarz Quing. gs Qditiate futuy, cy prater illi quiddati vis, dy extexit, n̄ pod Deus se Qprehendere, q̄n in seipso videat, quecung. polia sunt, et qº vnunquodq. futury sit, quocung. Q sit. Ceterez vº perfectiones absute, sunt indistz sunt ab essa virtualiter intre, sicetiq. Q que detrant, a cipsa Deitez vi sue Qnexionis ad Coop(e)ranndo obtory, alioquin Deitas, et absutz perfectiones, subirent oppa prata realia, qᵈ esset disoni virtualiter intre Contra supp.

132\. 5º Colliges Nully obty absute Contingens, et Coenter, neq. Qinexy creary polis, aut exy in aliqua Dei perfect.ⁿᵉ nara detrate cogni posse, tamquam in obto fiali, velut in medio metaphysice Qnexo, in q. Entas perfectiva Dei, nullq essay, et infalile mens het, cy vsso simplr, et absute Qtingenti, s.ᵈ indifferens e, vt cy vrobis e contradictoriis exat, go seipsa detrari nequit, vt vny pr alterolognat, sicut nec in poa sola libera, certisse dignosci pod, vny potiusq. gm altery extremy detrata futury.

Dispº 4ª.

An omnipoa rez reals transc.ls heat ad creas poles, et impoles extra Dez.

Cap. 1ʸ.

Multipx

Multiplex Relationis definitio, Divissio q. permittit, ac discordia saxu;

1\. An de Inex.^e iq, s.^d de relat.^e transtali prius è disputo, deff.^tio vero relativorum ex Axe in pramentis cap.^e ad aliq. pe-tenda fuit, ea enim ex Axe dicunt ad aliud, q.^d hocipsiq, q.^d sant, aliorum esse dicunt, aut quibus hocipsum è esse, quomodlibet ad alterum se here, qua deff.^e relativa, tam pramentalia, q.^m transtalia, pre-hendi, Ilhicit, ab exemplis, qua sub utroq. genere subdit. hitus enim, inquit, alicuius, dicit hitus, et scia dicit alicuius scia, sic et positio, alicuius è positio, qua relativa transliae censent; duplum aut. maius, aut equale, vel cuiuspiq. alius, è duplum, maius, aut equale, qua putant esse relativa pramentalia. Clarius tm.^e, et brevius, sic deffiri possunt relativa sant; quorum esse dicit, et è ad aliud, q.a s. necesse, nec quid-ditative cognosci possunt, nisi per ordine ad aliud, ad q.^d sunt.

2\. Hinc è, q.^d ro^{t}ralis, qua relativum unum è ad aliud, appellet, et sit relatio, vis, et habitudo, qua s. unum relativum ordinat ad aliud. Discrimen aut., int. relativum pramentale, et transtale clariuscè, q.^d pramentalis in ad q.^e per trium Ishit, et ideo dicit ad trum, et per trum, unde fit q.^d n. identifict cum fundto ad q.^e. Qa vero relatio transtalis n. Ishit extrio, quare l.^t sit ad trum, n. tm.^e è per trum, et identificat ad q. te cum fundto, q.^d refferet ad trum, è enim id, cuius essa talis è, ut necesse, nec intelligi possit, nisi per ordine ad aliud ad q.^{te} realiter disty, ut explat opportunè P. Montoia, disp.^e de scia Sect. 2.^a Patro Oviedo Itroverzi. 1.^a methaph. tom. 4. à num.^o 201 ac sq.

3\. Deinde n. è dubium, quin Deus in tempore de no et extra relatum ad creat., per de noatis ab aliqua fra creata relativa dicit

enim

enim creatura ab actione, qua diluit Angelus, denominatur ipsum amans, et cognitus ab actu creato, nunc vero refferatur intra realiter, ad creaturam, in presenti disputatur. Certum est concedi posse Deo relationes praedicamentales ad creaturas, in sensu quo relationes praedicamentales per extremum utrumque constituit, seu per unum alterum connotato citra transmutationem intrinsecam. Cum enim citra notam imperfectionis, dici possit ex vero dilectus, creator Angelorum dictus, ac dici possit ab hoc, quae sunt relationes praedicamentales, in sensu vero quo relationes praedicamentales constituit tam modo philosophice postulanti, paritis extremis; constat enim Deo concedi non posse relationes praedicamentales, aliqui mutaret intrinsece per adventum accidentis superadditi contingentis, quare nec actus liberi Deo superveniunt in tempore, ne saltem virtualiter mutaret, restat ergo difficultas de sola relatione transcendentali.

pullulanti

4. Et vero constet quod omnes ejusdem numero actus esse requisitos ad relativa transcendentalia, cetera non constat, an la sufficiat. Pater enim Suarez 1a parte lib. 3° cap. 9° n° 13. requirit ad relationes transcendentales, quod sit ad aliud tamquam ad finem. Pater autem Cardenas 1a parte quaestione 12. art. 8. dub. 12. num° 68. requirit ad relationem, quod sit ad aliud, tamquam ad perfectivum, seu a quo perfectionem hauriat, ut magis perficit a fine, seu e contra, cui subscribit P. Herize. disp. 4a cap. 40, qui doctores admittunt in omnipotentia Dei connexionem cum creaturis, absque connexione transcendentali, quia neque illas respicit ut finem, nec ut perfectivas omnipotentiae.

5. Alii communiter judicant relationes transcendentales inseparabiliter esse connexas cum extremis, seu correlativis, quare seu utrumque manent, seu utrumque cadunt omnipotentiae, supposita, quod connexiones manent per se ad relationes transcendentales ad implendum, sic docet P. Bazquez apud Oviedo citatum 2a parte 2° num° 5°. Multi vero sunt qui relationes reales, absque connexione cum extremis, seu correlativis, concedunt, etiam econtra, quos allegat P. Oviedo num° suo 2°. Denique sunt, qui judicent relationes reales et connexas esse capaces mutuo separabilitatis, et omnes esse posse sine aliis tamen relationes, quod sane dividit, circa connexionis, et relationes transcendentalis, peperit etiam dissidium in concedenda, seu negandam Deo relatione seu connexione ad creaturas.

6. Igitur 1ª sententia concedit omnipotentiae relationes sui, et connexiones erga singulas creaturas possibiles, quam sequitur P. Granado, P. Montoia, Salas, Egidius et alij, quos affert P. Hemelmg. titul. 9º disp.e 1ª. cap.e 1º, numero 30.

2ª sententia negat omnipotentiae relationes transcendentales ad creaturas, etiam admissa Dei connexione cum earum possibilitate. Sic dicit P. Xuarez, Casalius, Tannerus, Oteiza et alij allegati ab Hemelmg numero suo 4º, et 5º. 3ª concedit omnipotentiae relationes transcendentales etiam actuales, et negat ipsius connexiones. Ita sentiunt Doctores recentiores, quibus subscribit P. Oviedo controversia 10 metaphysica, puncto 2º, et 4º a numero 1º, licet ab hac sententia declinet. Temperant hoc alij, qui Deo concedunt relationes non actuales, sed habituales ad creaturas; negant tamen ipsius Dei cum illis sinceras connexiones, quod P. Hemelmg citatus contra alios ad creaturas; negant tamen ipsius Dei cum illis sinceras connexiones, quod P. Hemelmg citatus numero 6º, sententiose nimis, et ardenter amplectitur, totosque connexiones intendit, numero 6º, sententiose nimis, et ardenter amplectitur, utroque a Patribus, et Sto Thoma confirmet, vota tamen rejecto, quos sequuntur Doctores juniores. 4ª denique sententia, connexiones, et relationes tam actuales, quam habituales omnipotentiae denegat. Eam sequuntur plurimi, quos allegat P. Hemelmg. disp.e citata. cap.e 1º, numero suo 5º. Ex his autem Authoribus aliqui concedunt relationes, aut connexionem cum creaturis possibilibus in ordine; negant tamen rationis similarum dignitate; relationes igitur ad creaturas affirmant Authores 1ª, 3ª, 3ª. Relationem vero, per 2ª. et 4ª sententia Deo relationes ad creaturas inficiant.

7. Quamvis Doctores 3ª et 3ª concedunt relationes habituales alij vero relationes, et actuales admittant, alij absque connexione Deo concedunt, alij vero relationes et actuales ad mittunt absque connexione Deo concedunt, alij vero relationes transcendentales sic P. connexionem; restat utriusque discrimen exponamus. Relationes autem transcendentales sic P. Hemelmg, cum aliis subdividit in actuales, et habituales. Relationes actuales appellat eas, quae non solum actualiter existunt in se, sed etiam actualiter est affixa suo termino, sive illae actualiter quaerunt, sive per se tribuuntur, aut eo differenti relatio continuo deficeret, quia suo quatro perfectus, et entitatem haberit, cuius sunt relationes unionis ad extrema relationis ad terminum, creaturis creaturae, ad possibile effectus naturalis salsilin speciei. Relationes vero habituales, appellat eas, quae licet actualiter exstat, retinendo nario respicit actualiter ipsius suum primarium, etiam secundarium, sed solum sub conditione, quae exstat, eo tamen ablato, qui dicitur terminus secundarius, perexstat integra relatio, quin adiscerit

actualiter

actualiter reflexa, quae sufficienter explet eius exigentiam, per extremum primarium, quod tunc dicitur actualis, et ideo cum termino primario innectitur, et ab illo perfectionem haurit, sed aliquando relationem tri secundariis.

8. Cuius rei plura suggerunt examinanda. Et est, quia una relatio diffinitione specifica formam respicit, ut terminum primarium, et cui ea innectitur, ut ab illa perfectionem hauriat, tales vero formas numero respicit, ut terminos secundarios, ex quibus pendet haurit perfectionem specialem, quia qua perfectione potest unus pluresque recipere formas eiusdem speciei, quare non innectitur cum his tanquam formis, sed potius una forma altera dempta, tota manet perfectio persisteret. Sic relatio paternalis similitudinis in albedine respicit, inquiunt, ut terminum primarium, cui innectitur, albedinem, relativum autem aliquod similitudinis ex quo correspondentis, secundario respicit absque innexione per accidens, et ex suppositione quod existat, ea vero relatione deficiente, relatio deficeret alia relatio similitudinis in albedine, similiter quantitas primario respicit magnitudinem, ut eandem et impenetrabilem, non vero formas alias accidentales ex suppositione quod magnitudinem inficerent, casu vero quo non adsint eadem quantitas in magnitudine perseveraret, nomina vero relationis actualis, et habitualis sumpta sunt ex habitu, qui non est adstrictus ad actuale suorum actuum exercitium, nec semper tendit actualiter in obiecta, sicut actus interni, et relationes, qui sunt formae quaedam in obiecta actualiter tendentes, quae numquam suspendi possunt, quamdiu persistat actus.

9. Plura congerunt, his exemplis similia, quibus authores hi conantur in praxis divinis adstruere relationes actuales ad terminos aliquos divinos quos requirit tanquam primarium, cum quo tantum innectatur, et ex eodem sub relationes habituales ad creaturas ut ad terminos secundarios, quas respicit ex suppositione quod existant, aut non repugnent, quin tamen ab his divina perfectio dependeat, sic apud ipsos scientia divina respicit primario Deum, sine quo nequit esse, secundario vero respicit creaturas, sine quibus esse potest absolute. Similiter omnipotentia Dei primario respicit personas divinas, ut producibiles, cum quibus necessario innectitur, secundario vero refertur ad creaturas, a quibus non dependet. Unde colligunt omnes relationes esse saltem partialiter actuales

actuali, ad unum sui terminum primarium, quare si relatio unicum terminum tantum habeat, hic erit primarius. Et respectus ad illum erit actualis. Si vero plures habeat terminos, alter debet esse primarius, ad quem est respectus actualis, et alii possint esse termini secundarii, ad quorum erit respectus habitualis.

10. Hanc in relationis divisionem alii 3ª DD. res explicant, sentiunt enim omnes terminos transcendentes esse, sicut et ego, licet eius terminum esse terminant, sentiunt enim omnes terminos transcendentis esse, sicut et ego licet eius terminum esse primarium, aequaliter quoad hoc, quod est, non posse non respicere, quod respectus quicumque ad illum absolute perseverat, et si originalis ordo terminorum intervenire soleat. Quamvis tamen haec ita sint, nemo partis+ utriusque dignat inter relationes transcendentales, et alias exigere terminum actualiter existentem, ut actionem, et extremum unionis, et relatio creaturae ad Deum exigit creaturae, alias autem non exigere terminos existentes, scilicet a beatorum exacte praescindere, ut relatio cognitionis ad obiectum, aut potentiarum, ad localem motum, quae cum non coexistit coexistunt. Quas tamen relationes adversarii actuales vocant.

11. Igitur si nomine relationis habitualis signet, hoc relationis genus, quod non ponit actualiter exigentiam termini non esset nimium de nomine digladiandum, habet enim aliquod fundamentum hic vocum usus apud veteres. Sic enim relationes, sive reales sive rationis disquirere solebant. Ita loqui videtur Sanctus Bonaventura, Sanctus Thomas, Halensis, Henricus, et alii, quos in aliam sententiam detorquet, et allegat pro se P. Hemelmann tit. 3o disp. 2. cap. 30, melius tamen in suam sententiam relato exponunt a Triposo, qui fuit interpres Sancti Bonavent. nunc ab Egidio Romano, qui fuit fidelis auditor Sancti Thomae, Sanctus meus Thomas vocat relationem habitualem cognitionis ad obiectum, quam tamen hi recentiores, appellant actualem, abutuntur enim iuniores antiquorum vocibus in alio sensu suo, quorum tamen authoritate sinistre se muniunt, et ideo parum eis auxilii suppeditabat authoritas. Sed rem ipsam iam decernamus.

CAP. 24.

Posito est

Potis ē rus reali transitis ad trẏ, etiā im pote sine inex.e cū exa, s. potate termini, quē actu respicit.

12\. Assero, q. ois rui sit independens ab exa, s. po satetri, sit statio n. ops rui reale exigere p dist, aut exgtri. Habent huic Dei n. soly DD.es allegati p sa 2a, s. etiā Gregorius, Soncinas. P. Suarez. P. Ruiz, P. Valtus, Albertinus, et Puente, Hurtado, quos affert, et sequit P. Oviedo, Itrov.a 10 Methaphi. puncto 2o, num.o 2 sa pars pt, s. n. esse de essa relationis Innecti cū exa tri, quia pot esse rus ad trẏ, de cuius ro Dit n. esse Inexẏ cū exatri, n. ē ergo de ro rus ut sic esse Inexẏ cū exatri. Coa constat, quia ro cois superior exigere nequit, id q. repugnat inferiori, s. cuius oppositu ab inferiori per se petit, q. m. repugnat superiori, repugnat etiā inferiori. Ptans, quia potentia in pre detaty, et pxime libery respicit exg actus, quē pxime pot, et tm exigit exsen Innect cū actus exa, quē gimmate p ducere pot, et eo differta pridnario, q. irte de rate Innecti cū effu, principiy vo Libery subomnibg requisitis ad acty, retinet indiffy, et facultas, ut omittat actus, et cū illius ratione sponat, s. ois caa refferet ad exg effus, quē efficere pot; g o rus aliquis trans Iis petit exsen Innecti cū tri exa.

13\. 2o pt; ng entas, qui refferet ad trẏ, frequenter het caas, et conditiones previas sufficientes, ut exat rus aliunde, q. m. extro, s. hoc ipso, q. antea ad trẏ het sufficiens prin. exendi, n. ē cur egeat exatri rus; g o phice pot n. Innecti cū tro, s. illo deficiens persistere poterit. Coa constat, et minor. Ptaun maior, in ga ffatio creata chine sufficienter existit aliunde, q. m. ex chiro, s. ab intu fingente, quo differt a visione sensitiva coloris, quē persistere nequit, ex natura rei sine colore, q.o pendet efficienter a colore per spens, et independ. abistar het unde sufficienter exat, q.a m adversarii dicunt relationes op. afferre debere Inexus, talis cū posite, s. n. repugna tri. Retorqueri pot hoc idem argum ad p bandẏ independentiā relationis

relationis à politate, quia potest aliunde relatio sufficienter tenere capacitatem existendi praeter quam ex tali politate.

Sed necesse est de relationis ratione transcendentalis esse dicendum

14\. cum non repugnat, quae fuit 2a pars dicti, itaque; quae nullae relationes transcendentales exigunt positivas, si repugnantes, adeoque actualiter, non efferunt; ideo non est de ratione relationis transcendentalis contingit actualis, existere sine repugnante. Confirmatur exemplo numero praecedenti. Transimprimis ex dicto ante numero 21; quia iudicium affirmans, per errorem Deum non esse, et alii esse Deum huic opposito, exigit essentialiter repugnantes, ita ex his pendet enim ex natura talis actus ab existentia Deitatis, nimis quae de facto dat, et repugnare facit, tamen dicatio, quam malitia quam sit Deitas.

2o, quia sicut propositiones mentales sint tales intrinsece, cum propositiones quae falso verum ponunt enuntiant, essentialiter exigunt impossibiliter, terminis affirmant, et tamen si illud transeunt respiciant, quod quidem iam actualiter repraesentant.

3o probatur idem ansi; quia relationes oppositas impossibilis

15\. aut repugnantes, quae alio posituras sunt essentialiter ratione, et impossibilia alteri eius sunt, in suo composito. Sive relatio sit in existendo ratione, reddit ab sui repugnantiam, et impossibilis omnino tamen secus in impossibilibus; ideo non est de ratione relationis existere naturae. Et impossibilis omnino tamen secus in impossibilibus; ideo non est de ratione relationis existere secus repugnet. Ampliter non summi repugnantes, imo plurimi eius exigunt, quae eius repugnet immortalitatis, et independens positiva Dei, iudicium iis transnaturalis quae sunt praetata divina, quae referunt ad imperfectiones oppositas ratione repugnantes; sed impossibilitatis, quia nec in esse necessitatis possunt nisi per ordinem ad aliud, quod ab ipsis excludat, et contra fiat repugnans; et impossibile per hoc impedimentum in existendo naturaliter.

Dices: termini essentialiter ad terminos repugnantes in

16\. esse rei, in termino sine esse termini relationis, at hoc eidem remanet aliquo in ipsis esse rei in termino; non enim ego intendo quod relatio sit ad eos, cui repugnet semel intentus desisteret, non enim esse rei non disquirit ab ipso eius, quidem non ut esse termini relationis, hoc enim esse rei non disquirit ab ipso eius, quidem non ut esse tamen talis metaphysica repugnans, sed solum intendo, quod res aliquis realis actualiter

sit

sit, ad terminum, cum non repugnet existere physice cum, et aliud esse sibi per prius. Et dictum a naturaliter, ut eidem, cui convenit esse per prius, conveniat habere non repugnantiam ad existendum extra causam.

17. Eadem parte 2a dicis aliter probando 2o, non est difficultatem, quod potentia ad existentiam physicam existat independenter ab eo, quod terminus relationis existat physice, quia, quod existat potentia ad possibilitatem termini, idest ad eius existentiam secundum se, quin sit possibilitas aut non repugnantia termini. Sed potentia ad existentiam formaliter concipitur, quin tamen terminus existat, ergo potentia ad possibilitatem termini formaliter concipi potest, et ergo sine dependentia eius possibilitatis, seu potius repugnantiae termini. Probatur Minor probando, animum enim desiderium per prius ferat, ad existentiam salutis, quam non dum existens videt, immo saepe iudicat esse deploratam, ac excessisse non futuram. Probatur maior 1o, sicut enim non existente termino, potest adhuc relatio ad existentiam ferri, sic ergo non existente possibilitate termini, seu potius eo repugnante, poterit adhuc potentia ad possibilitatem termini ferri, et non dependet ea possibilitas, seu potius repugnantia termini. 2o, quia proprietas perseverat relatio ad terminum non existente termino, quia dum existit potentia ad terminum manet terminus in esse termini, et non maneat in esse rei, quod a relatione disguit, ergo similiter absque possibilitate termini, idest ergo termino repugnante, perseverabit potentia ad terminum, quia dum existit potentia, perseverat terminus in esse termini, quamvis non perseveret in esse rei possibilis, et non repugnantis extra causam, semper enim perseverabit terminus quoad rationes intelligibiles, et existentis saltem intentionaliter in mente Divina, quae prima ratio omnium dicitur entia.

18. Referunt Authores allegati numero 7o relationem de ratione relationis annecti cum suo termino, sed a secundario termino de nec(?) posse, de ratione vero relationis esse cum aliquo saltem termino connecti, scilicet cum termino primario, quo dempto relatio persistere denegaretur. Sic potentia sine termino primario, nempe sine terminis omnibus, ad intra productis, esse non potest cum his enim intime connecti debet, at omnipotentia potest esse sine creaturis, ergo possibilibus, quae sunt termini omnipotentiae secundarii, quocirca Divina potentia minime connectitur. Sed reicitur primo in virtute creativa, quae talis non fertur ad aliquem terminum primarium, quam ad creaturas creabiles, cum quibus tamen apud hos authores minime connectitur. 2o

inditum

iudiy nans exq Dei, putnans, et excludens Dey, n hetaliy try pxiaxiy, quq Denomatq, et impeditq, vt exat. et tm n Innectit cy hoc, vt Dey impedivisset ad exendy, sive, q nasq et exclususq sit, a numero exexy exentiy, imo iudiy id exisit cy xepugna talis exclusionis, et illq exigit, qa n disquit hec ab exa Dei pxasentis: go n e dexoe xelationis Innecti cy aliquo suo txo, quoad esse disty a xu.

19. 3o vetkit, tq e dexod xus ad txy pxiaxiy, eo qy ad eytxy, qm e dexod xus ad txy secundaxiy exexy ad eiusdityy, s dablato txo secundaxio, manet tm xes adissy, go sublato txo pxiaxio, manebit adhuc xus ad utrumq, i s. e contra, si sinmoto txo pxiaxio n manet xus ad sy secundaxiy, hocbadissy, neq ablato txo secundaxio, manebit xus ad sy secundaxiy; go n e dexoe xelationis Innecti utroq txo. 4o xeffellit, si xus heat, unde suffenter exat independ ab exo, s. pdlatexi, tq pxiaxis, qm secundaxis, paxit utroq, sublato xus exexe poterit, ng luxex ab sanone tri deffitiet si suffenter heat, unde possit exexe. sivo xus n heat aliunde suffenter caas, ex quibus exat indepent a txo, n poterit absq txo xus exexe, sive txus dicat pxiaxius, sive secundaxius, hunc enim Innectit xelatio cy txo, n quia pxi esse txus e, s. quia pxiy e ad xelationis exq, pxq xequisity de quo modo n disputo, quilibet enim effus cy suo pxio pexse xequisito Innectit.

20. Diffasigitur e, an xus Innecti debeat cy puxo txo, stvo semel aliqd esse possit paxe txus, quin heat aliud esse pxt essetxius, ehq adequatus txus xelationis poterit esse talis, cy nullq aliud heat esse, pxt txy. s. factum n Innecta pgillo, qa xus ois bye actualis e ehq ad txy ... adquq semele, et contex ois xus e actualis adoq suy txyi quq sel attingit, quare discximen xelationis habitualis, et actualis in hoc xu xenciendy e ex dictis num. 1o Deinde colligo n esse nandy omnipoteny, tq ad pdlia, qm ad impdlia, quamvis asserat Indnexa cy oxeis qa sine Inexe cy esse cxeato, pdli s. impdli, poo e e xus ad utrumq.

cap. 3

Cap. 33.

Omnipotentia Patris transiens liberum internum, ac denominativum habet ad extra, et potestatem internam creaturarum omnium.

21. deffiat

Duos hic distinguo rerum, alterum perfectivum sui sunt, quo s. deficienti, defferat aliquod perfectionis in fundo, denominativum alterum, et non perfectivum, ex quo s. non crevit perfectio fundi, quo inde sublato, fieret quae perfectus, dicendum ergo 2° potestatem Dei habere rerum rationem pure denominativum ad omnia et singulas creaturas contingenter existentes, iis ad libere non existentes, erga quas exercebit libere divina voluntas, seu virtus alias producendo, ceteras impediendo. Quod hanc admittere tenentur, qui mecum dixerint, actum Dei liberum esse internum ad quae est Deus contingens tamen irretinendo libere Deus cognoscens, et amans ex conceptu suo vix esse perfectionis omnis, et imperfectionis expers, ut statim de similis affectionis de voluntate, sic expresse docet Sanctus Thomas quaestione 4a de veritate art. 5° corpore, hinc principaliter, et quasi per se verbum ex suo respectu ad Patrem, et ex consequenti, tamquam per accidens respectu ad creaturas, accidit enim verbo, ut per ipsum creatura dicatur, et 1° contra gentes cap. 20, manifestum est, quod potentia dicitur de Deo per numerum ad facta secundum rei veritatem.

22. Nec sit explorare Sanctus Thomas de rationibus hic enim non est secundum rei veritatem, ut proxime dixit, deinde cap. 14. sic habet, ex his potest esse manifestum, quod relationes in Deo, sunt secundum rei et non secundum intellectum, quamvis autem in Deo ponatur esse relatio, non tamen sequitur, quod in Deo sit aliquod habere esse dependens. Voluntas, inquit, divina dicitur se ad volitum, ad quod habet habitudinem non necessariam, divinum autem scire habet necessariam habitudinem ad scita. Quo discrimine amoris, et scientiae pro illo, haec enim est necessaria, si ille liber, ut dixi dictus 11. de voluntate. Denique quaestione 14. art 1° ad 3um ait, in suo habere importat solum habitudinem ad rem intellectam; sed dicere importat habitudinem solum habitudinem

ad rem

7.

ad res intellectas, sed dicere importat habitudinem ad principium verbi; sed manet verbum importat habitudinem ad res intellectas, quod repetit 1a parte quaest. 9o art. 3o ad 2m, huiusmodi relatio ad creas importat nomine verbi. Constat ergo S. Thomam a nobis esse.

23. Probatur ratione, in qua omnipotentia dei ratio, et applicatur ad producendum, aut impediendum existentiam creaturarum positive per decretum Dei liberum, et efficax, et idem dicatur ad ipsam quo denotat ab aeterno contingenter omnipotentia, in qua infallibiliter operatura, seu ablatura creaturarum existentiam, at decretum divinum efficax, et scientia visionis [illegible] contingentium, quae semper est adiuncta decreto libero, non modo respicit transitive existentiam effectus, ut sic ferendo, aut auferendo, sed etiam cum illa metaphysice connectitur, ut nemo negat; igitur omnipotentia decreto connectitur ad agendum, aut impediendum per decretum efficax, hoc est transitive liberum, et contingentem, ad producendum, seu auferendum existentiam creaturarum absolute contingenter, ergo eius positiva, aut exclusiva intrinsece connectitur secundum quod ratio denotatur intrinsece per decretum contingenter ad agendum aut omittendum in tempore. Consequentia constat, et maior admittitur ab omnibus, qui docent actum Dei liberum intrinsecum esse ad aeterno Deo, minime tamen Dei perfectivum.

24. Minor probatur; nam illud sic ita se habet ad aliud, ut neque esse, nec intelligi quidditative possit, nisi per ordinem ad aliud aequaliter distinctum, hoc est transitive ad illud, et hinc etiam aliunde probatur communiter de chimaera, te effectum transitive ad chimaeram, quia scientia cognitionis nequit esse cognitionis contingentis, nisi per ordinem ad chimaeram, at Deus efficaciter voluntate seu cognitione intuens creaturas existentes, et non existentes, ita per se tendit ad existentiam creaturarum ad aeterno distinctam, ut nec esse, nec intelligi possit ea denotatio, nisi per ordinem ad creaturas existentes, aut non existentes, in quo velle, seu cognoscere libere creaturarum existentiam positam, aut ablatam, est cursus realis transitivus, saltem denotativus ad existentiam creaturarum. Deinde valet a ratione perpetua creaturarum existentium ad rationem divinae voluntatis efficacis, et scientiae visionis [illegible] sufficientis ab aeterno creaturas, ita ad existentiam creaturarum valet ad negationem conditionis existentiae visionis, quod denotat ea creaturarum, igitur actus hi divini non modo respiciunt existentiam creaturarum positam, aut ablatam, sed cum illa connectuntur essentialiter, ut posita, seu ablata.

25. Confirmatur; quia connexione nequit esse sine existentia ad res transitive satis est, quod unum ita sit ad aliud, ut nequeat quidditative cognosci, nisi per ordinem ad aliud, quod quoad aut intrinsece cum alio connectitur, ita se habet ad aliud, cum quo connectitur,

Ultra

virtutis activæ Dei denotant | et denotat illius liberi cognoscentis, et amantis efficaciter existentiam creaturæ, quæ nunc virtute activa Dei denotant connexa sunt cum existentia creaturæ posita per suam differentiam temporis; igitur, et inter se respiciunt transcendentaliter existentiam creaturæ, et proportione servata convenit principio efficaci nostro rationi existentiæ creaturæ, efficax enim nostro libera creatura connectit cum ratione contingenti creaturæ, et contra respicit transcendentaliter existentiam illius impeditam, aut natam. Igitur omnipotentia quæ ratio secundum identificat alterum ex his duabus denotationibus distinctè respicit existentiam creaturæ, scilicet aut natam, si dicere ad non producendum eam; scilicet ut ponendam, si dicere ad illam ponendam; nec non denominationem quæ specificat in meis principiis dubitari nequit hac dicere.

Cap. 4.

Omnipotentia nostra etiam rursus transcendentalis perfectivus habet ad res intrinsece possibiles, et impossibiles.

26\. 3° dicendum est Dei potentiam activam respicere transcendentaliter singulas creaturas possibiles in particulari, scilicet ut existentiam illarum in suo genere respiciat, quicunque non solo denotativè, sed perfectivè etiam est. Probatur 1° ingressus ad entitatem, et perfectionem Dei spectat habere virtutem esse sufficientem ad producendam existentiam creaturæ omnium possibilium in particulari; sed omnis virtus productiva realiter relata transcendentaliter respicit existentiam his, quæ in se continet, et exire producere potest; igitur ad entitatem, et perfectionem Dei spectat habere relationem realem transcendentalem ad existentiam omnium creaturarum possibilium in particulari. Consequentia constat. Maior admittitur ab utraque parte, probari potest ex numero 31, et 33.

27\. Minor probatur 1° ingressus omnis activa virtus, aut potentia effectiva est id, à quo potest aliquid adæquatè distinctum existere, scilicet est id sicut ita proprium est, quod malum, stabilissimo realiter alterius existat, ut dixi disputatione 1ª de potentia Deitatis ad intra, nec enim proprium illius activum est ad se producendum, quoniam illud propter se producere possit, at id, à quo realiter est aliud, explicari nequit nisi per ordinem ad aliud, quod virtus productiva, neque esse, nec intelligi potest, nisi sit ad aliud. Sed quod quod est ad aliud est relativum, et id ratione cuius refertur ad aliud est relatio; quod quod quo productivum est, est etiam relativum, et productiva virtus à qua constituitur productivum, est etiam relatio. 2° ingressus omne productivum est ad id, quod producendum

est

e; s. hoc e aliq. aliud exens, i dy exercere pductivy; go oe pductivy e ad aliud, ut s. illud ex poa, qua stinebat ad exq extrahat.

28. Pt 2°; cas creatz n alia de caa relat transf hent ad effus, quos exre pducere possunt, nisi q. p ut activy sunt ad exq alijs a se distis coetandos, quin ut effective possint explari, nisi per ordine ad aliy effy; go si poa Dei sy priy activy p eis oibq, et singulis creis exq imperfecti, relat realf hebit ad exq oiy pdliy in parlari; coa pt; ng possevis pducere calore, e coety Deo, ty calori, s. in calore posse calore efficere dicit, et e relatio realis transit ad calore; igitur in Deo debet esse dus realis transit ad exq caloris.

29. 3° pt; Deus e exre pductivy creary, et n e pductivus supnationis; go q. q. hent speciale spara creary, q. n het spara nationis Dei, s. diversg iste modus se hendi nisi aliud e, qm rus transit ad creat, e poa traducendy in lucq, et exq; go Deus het ry realf transit ad exq oiy creary in parlari. 4°; propro naret omnipoq rus transit ad creas existentes; quia rus ois ly tro innectit, et Deo onaret omnipoq... absute repugnat, s. n e dero ed rus transit innecti ty tro; sicut ostendi cap. 2°. num. 12. n ego v stare cur Deo ne dus transit ad exq creary oiy in parlari.

30. Hinc infero dicendy e 4°; virtus activa Dei respicere transitere pdlis passiva, et intq n repugnq creary. Nam hoc a Recenciumculit, s. pbat fale; ng passiva pdlas, et intra n repugna, nec realit, nec virtuat dispuit ab exa creary; s. activa Dei virty het relat ad exq creary; igit ad illary pdlis intq creapt, alioqui dere proxsy indistiti realitr, et virtualitr veri farent duo sadicta, s. trarey omnipo realy, et n trare; q. absurdy e. Maior constat ex disp. 2° a num. 60, et disp. 3° a num. Minor auty constat ex num° 27.

31. Dicendy e 5°; virtus activa Dei n het relat reale transit ad pdlis natig, et qteing, s. adn repugna extra creis. Pbing hec pdl oj e indist realit ab omnipoa Dei, s. omnipoa Dei n refert realit ad semetipsq, et inseparabilis sit a se, s. identificata secy; go n refert realit ad natig, et exrq pdlis creary. Minor pt; q. rus realis pressus n intentialis e ad aliud realiter, at

omnipoa

at Omnipotentia non est aliud realiter à se; quod potest se respicere realiter, nec obest cognitio Divina realiter semetipsam cognoscere, cum potentia intellectiva non sit realis physicus, sed intentionalis respectus, qui sine distinctione reali accidit absolutis incognoscentibus fluxu. Et tamen esset verus absolute realis comparationis sui, sed comparationis realiter diversi.

32. 6° dicendum est, virtus activa Dei in habet transcendentaliter ad efficiendum etiam, quantum est ex se Chimeram sub conditione, quod ipsa non repugnet, nec ex se facultatem aut virtutem sufficientem ad impossibile, nec ex ea virtute cresceret, imo decresceret Omnipotentiae virtus, est enim imbecillitatis indicium, quae nomine tenus virtus audit. Haec conclusio pugnat cum rationibus, qui Deum absolvunt ... ex rebus possibilibus absolvunt, quos allegavi supra num. 6°, sed potest edictis efficaciter, et eam tuent innumeri, quos affert P. Hemelman tomo 7° Disputatione 5ª, cap. 2°, num. 6°, nunc autem breviter probatur; id quod ex intrinseca sua perfectione pugnat essaliter cum aliquo tertio, nequit habere sufficientem vim activam ad illud etiam sub conditione, quod non repugnet; at virtus intrinseca Dei per suam intrinsecam perfectionem essaliter pugnat cum Chimera, petit quod ratio non sit, ergo virtus activa Dei in habet ex se vires sufficientes, ut efficiat Chimeram. Consequentia patet.

33. Maior constat 1° quoniam quod non repugnet Chimera fraliter involvit nullum illius repugnantiam, aut impedimentum ex re, quorum tamen unum supponit essa virtus activa Dei cum impossibili essaliter in opposito cum Chimera; sed nihil habet virtutis ad tertium sub conditione quod non repugnet, aliter posset eam efficere sub conditione, quod non exeret ipsa potentia. 2° in quo virtus conditionata respicit conditionem possibilem, et consequenter, secus erit absoluta potentia, et impotentia simpliciter, ut dixi disputatione praecedenti; sed non repugnantia Chimerae non est possibilis, ergo non est ad illam virtus conditionata. 3°; nulla virtus tribuit, ut quod fieri nequit, effici possit, ut loquitur Divus Augustinus Oratione de mortuis, columna 5ª; non ergo virtus ad efficiendum id, quod ex se repugnat fieri. Minor est num° 32 per argumentis instructis disputatione praecedenti à num° confirmatur quod ...

34. 7° dicendum est, omnipotentia Divina respicit transcendentaliter impossibilia, tamquam opposita, minime tamen ut actionis obiectum, quia verum est etiam respectivum. Probatur, nam Omnipotentia per suam intrinsecam perfectionem est incompossibilis cum rebus impossibilibus, ita est impedimentum naturae, natura impediens efficaciter et indeflectibiliter, ut constant rerum impossibilitas, ideoque conducit impossibilium repugnantiam; sed impedimentum in opposito cum alio, cuius exigentiam impendit, relationem habet oppositionis ad aliud, quod necessario intelligi nequit esse potest, nisi per ordinem ad excludendum aliud, quod secus in potentia esset, ergo virtus Divina vere habet transcendentaliter perfectivum in possibilitatis, et oppositionis ad impossibilia, cum quibus pugnat essaliter. Consequentia constat,

et

et minor. Maior etiam patet, ex disp. 3o. anum. . Ostendo quia virtus Divina generativa respicit alium 2m Filium, aut in ipso se seu, ergo potentia creativa per suam perfectionem essentialem vel ablativa respicit impedium, et eas respicit, ut in ipso seu.

CAP. 5u.

Trita quædam effugia præcavent.

35. Ad hactenus statuta replicari potest 1o, de ratione relationis esse perfectionem à te mutuari, sic enim docet Vasquez, 1. illam respicere tamquam fines, ut inquit Suarez, at omnipotentia nullam perfectionem haurit a creaturis, nec ad eas fertur tamquam ad fines: ergo. Contra 1o, neque omnes authores, 1. istas, quæ adsunt, ideo de ratione relationis. Ares enim non definis ut relativum, per hoc quod sit ad aliud, aut ad fines, aut perfectivum, sed proxime per hoc, quod ad aliud esse dicantur, ergo 1. denominatione Dei liberæ, connexionum creaturarum, non respiciant creaturas ut fines, aut eas, qui perfectionem eis refundat, absolutæ non poterunt respicere transitiv. Ergo creaturas, et aliæ virtus activa Dei, quo adventus habitus transit respicere ad eas, non tamquam ad fines, aut perfectivum sui, sed tamquam ad suum activum. 2o, nam Sanctus Thomas de potentia dedit absque dependentia tamquam a fine 40 contra gentes cap. 14. columna 8a, nisi per hoc, quod relatio in Deo ponitur, sequitur quod sit in eo aliquid esse dependentiam, sed solum, quod sit res. Et si pœnam Dei accipere perfectionem à creaturis, ut 1 parte quæstione 14 art. 3o, et quæstione 23 de veritate, quæ est de voluntate Dei, art. 4o, corpore.

36. 3o, neque ipse Suarez disp. 46 metaphysicæ sectione 2a. num. doceret eam transire ad aliud esse, tamquam ad subiectum, obiectum, 1. agens, aut fines; ergo dicta relatio respicit eam ut fines. 4o, neque agens respicit agere, eam, et subiectum non tamquam ut fines. Similiter causæ creatæ respiciunt effectus; unio respicit extrema, non tamquam ut fines. 5o, priores transeunt effectus respicit eam, a quo non perficitur intrinseca prius, deinde voluntas libera se detrahens ad peccandum odio Dei, respicit odium Dei transit ea sua detrahat, 1, et ab odio Dei non perficiatur, sed inficiatur, ac depravetur; ergo non requirit ad eam transire, quod sit ad fines, 1. ad perfectivum ipsius fines.

37. Dices 2o, satis esse Divinæ potentiæ concedere eam ad eas in communi creabilia, quin etiam ad singulos creatos in particulari reflectat, ut potentia visiva respicit colores, ut sic, et non singulos, et in eis respicit ens in communi præcisum a singularibus. Sed.

S. reiicit 1o, ng. xey activi virtutis, ē addidi q.d ipse poē, et in ipsa dtinet, et vi sua pducet, dy exercet. S. n. dtinet in omnipotē volois entis abstracta, sed oes, ac singulos exq, secundū vltimā diffoj. et exoj, go rursus Diū virtutis, n. ē ad pōitiā praecisā, al exa, s. ad coicandū creis vltima exq, nec sōlū ē ad eoj vt praecisū, ac sine diffis, s. vt dtractū ā rtis intelleualibj, quas eoj pducere pt, igo rursus Diā virtutis actiū ē ad singulā exas creary oīj singax saxi.

38. Coapt. ing ideo podinty praescindere xos entis ā diffis, quia poē cognere xos entis peractī, quorū cognat sal diffoj vltimoj, at dina virtuj n. pt pducere xos entis; quin sul pducat eiusdiffj, et quin possit sal oes entis diffos efficere, virtuj go Dina n. respicit xos coe vt praeciss a ttingentiā sua, s. singulos eiusdiffasinguax saxi — Dfirat. ng poā visivā respicit colorē mediis actibj, quos elicere poē, s. visuū poē pducere vissionē tendentē adcoloreē singulos indunales, et n. erga sdy colorē vt sic; igo vissū respicit colore singulos, et n. sdy colorē in coi, vnde poitiuū hic nxa sas formar; diceā auty virtuj ad colorē vt sic tendere, quaē fert adoes colores, qui sub colorisī latitudine dtinent, et vnico conceptu mentā dfundunt, idē ē inintm, dparar realis entis, vt sic, q.d ē sphera pot cognitiuē perassy.

39. 3o rere possunt virtutj activj, ty esse relatū adtry, q.do requirit, q.d illa ē sitabsutē pdis, seu saut, q.do sdy eos pducere pt, quamj ē exse, lā suquo n. repugnet, virtujaut Dina n. petit, q. creq sint absutē pdes, s. sdy het vim, vt sin repugnent exre possit illas effere. S. reffellitid 1o, ngomnipoā per se petit, q. ab ipsa creq deneant pdes absutē, et n. repugnant exre, q. re lopē connectitur haē pdlate creary, vt dstat ex disp.e praecedenti ā cap.te 40. Nihil go poē Dinē deffecit, vt relatif transctj heat adtry, quj absutē pducere poā.

40. 2o ing sdl ē illuminatiua aexis, sub dditē, q. sit pinguuy, et relatū her adilluminandy aere; et n. tm exigit exq absutoj aexiomationis, vt exse sit illuminativj, igo l.t Deus n. exigeret absutā n. repugnq in adversariorū opinione, Deus ad hue esset exse pductiuū creq sub dditē, q. n. repugnet. 3o; si daret virtus exse pductiva rei sub dditē, q. n. repugnet, n. posset intelligi, nisi per ordinē ad try, sub dditē q.d n. repugnet; go diceret relatū ad try, sub dditē q. n. repugnet; adiā enī het relatū activū pr ordinē ad q.d intelligi debet; igratis gd

requirit

requirit ad relatum aliquid aliud.

41 — 4° reiicit, I. Divina virtus est productiva creaturae, sive repugnet, sive non repugnet, in tantum exercenda, nisi quando creatio non repugnet, I. Respondeo est exercitium, verum ergo ipsa potentia, neque ita talis creatio, videtur actu non repugnare. Si sit, sicut potentia non ad exercendum, sed ad exercitium pendet a non repugnantia creaturae, sic et potentia rursus ad creaturam est independens a non repugnantia. Et ad exercitium producendi respiciat non repugnantiam, sic in recto, sicut nec potentia, non solum ad non repugnantiam; quovis tamen eventu potentia dicet relationem ad ea quae non repugnant.

42 — 4° rexipti, quamvis aqua ut in vase concipi nequeat a nobis, nisi per ordinem ad vas, in quo continetur, adhuc tamen aqua, quia secundum se concipitur absque vase, non est ens relativum, sed absolutum; ergo et omnipotentia, ut comparatur ad creaturam concipi non possit absque creatura, adhuc tamen, quia secundum se, quoad intrinsecum, concipi potest absque creatura, erit ens absolutum. Contra tamen est 1°, nam omnipotentia secundum se, quoad intrinsecam perfectionem est activa creatura, sed vis activa creaturae, qua talis, est ad aliud a se producendum et consequenter est relatio transcendentalis; igitur omnipotentia secundum se, quoad intrinsecam entitatem, est relatio transcendentalis ad creaturam.

43. — 2° repellitur; nam aqua non est secundum se prius esse praesens vasi secundum suam entitatem, sed per praesentiam indistinctam a vase, quae relationem transcendentalem habet ad extremum; et aqua ut praesens, et in vase contenta, non intelligatur absque vase, [illegible] absolute secundum se concipi sine vasse, virtus productiva creaturae concipi nequit absque creatura; secus ergo contingit relationem aliquam ad creaturam, sed non ei superadditam, nam ab aeterno nulla fuit entitas creata praeter Deum; ergo divina virtus est ipsa relatio transcendentalis ad creaturas. 3°, denique ex Deo sublata creatione non aeternum, sed in tempore contingens, quia claudit essentialis respectum, verum activa creatio est aliquid necessarium et aeternum; ergo includit essentialem respectum, sed solum est ad illum, tamquam ad terminum. 4°, nam hoc argumentum convincit solum non esse respectivum luminis, quod efficere potest; ergo nec de potentia Dei convincit inde, non esse respectivum. Cum enim potest, nam etiam diceret posset solum, ut connotat lumen, non concipi sine lumine, et absque lumine secundum se posset intelligi.

44. — Dices 3°; non est respectiva relatio ad creaturas in omnipotentia Dei, sed ego a nobis concipi cum respectu ad creaturas. Repellitur tamen id 1°; dum affirmo Deum esse productivum

Angeli

Angeli, nullus fingo ex xoib, et tm̄ exp̄lorẏ ad Angelẏ, igo xarhicactu q̄ n̄ pendet a fictione, s. indoto realis ē, 2o, quia tẏ ē Deus vere p̄ductiṽ, ac ē æternẏ, aut immensẏ, atqẏ cognosco Deẏ æternẏ, aut immensẏ esse n̄ fingo ex xoib, ḡo necdẏ a ff̄ro Deẏ eē p̄ductiṽ.

45. 3o, n̄ licet affirmare de creis, q.d vere sint omni potente, et fingere possim ex xoib, quin Deo fingi censes, ḡo virtus omnipoten̄ē xuẏ a me fictẏ. Dicesi xẏ fingi debere cẏ fundo; D.a tm̄ ē in q.o fundẏ id n̄ ē aliud, ḡo esse dese vẏ actiṽ creaxẏ, hoc autẏ ē relatio realis ḡo. 4o in q. de casu creaxẏ realis idipsẏ dici poē, et nulla ca. ḡo heat rel. ad suo effus, q.d tm̄ adversarij ve-niunt. Deniq. relis eē dexoe Dẏ Dnnectẏ suoxd, Dei tm̄ omnipo. gin. Dnexq eē cẏ creis, et q., ut p. dlibq, s.d hoc p̄xecludit 1o, tño cap.e 2o. poē m. eē relatio sine Dnexe, cẏ exad, et p. dlite xs. 2o, q.a relation de fit per Dnexẏ ad xẏ, s.d per hoc q.d sit ad xẏ, at activa virtẏ, et sit Dnexa, tm̄ esset ad xẏ, ḡo xẏ heret. 3o, q.a poẏ Dei loge Dnnectit cẏ extrad p. dlite creaxẏ, quā ratio dendat ab sute poens ad p̄ducendẏ illaxẏ exq, ḡo sexrip. ad eaxẏ exq exuendq extrā p. dlitē.

Cap. 6.m

Sententiæ Nativæ sunt a dissipant.

46. Arguta partis adversæ levia sunt in p̄rijs ā me iactis, in aliorẏ vo sentijs, ad victoriq. usq. n̄ nulla p̄romunt, quæ re repugnant, obiunt enim 1o, tẏ ē ad objẏ amor, et cognio, ḡo tm̄ ē ad xẏ activa poẏ, s.d amor effax creaxẏ exentẏ, et cognio libera futuroxẏ Dtingentẏ, tendit ad obta creatr, quin heat relat intr. ad exq creaxẏ; alioquī si creæ n̄ essent extræ, sicut p. dle fuit, aliq. intr. perfectionis Deo defferet ḡo virtẏ etiq activa Dei poterit exxe p̄ducere creaẏ, quin ad illaẏ refferat ordine transli.

47. Gemunt hic sub onere, qui liberẏ Dei velle, l. assequi desperant. l. per extẏ mutatiorẏ, istud Dsent, nihil enim hent q.d rexe possint, nisi q.d D. Hexile dixit, s. ab actu libero, n̄ urgere paritẏ ad denoationes nariaẏ, nep. ignotus exponat ignotẏ. Ja tm̄ ē l, nq. q. ipsos lateat, actus liberi Dstutio, n̄ impedit, quomins luminerẏ, fide q. l.

docente

docente, sit notissim. scilicet scire Deum, velleque libere creaturas existentes. 2º consequenter ab eis evidentissime, esse velle Dei liberum, non esse praedeterminatum, a quo ate Deo quo reffe-
rat ad creaturas efficaciter, nec divinam aliquam intrinsecam determinationem sit, quod satis notum est ex eis a
quo deducitur convincitur ab antiquis, et ab adversariis; sed non satis probari vim productivam
creaturarum, esse relationem in Deo transcendentalem, et intrinsecam, in eo quod inexplicabilis sit, nisi per ordinem
ad existentiam creaturarum.

48. 2º, quod docet fides, licet obscurum sit, verum tamen, atque certis-
simum est; igitur inde recte colligit intellectus veritates alias cum obiecto fidei connexas, aliqui posset
ex vero, quod docet fides, magis deduci falsum, quam ex vero, quod evidentia scientifica manifestat,
quod sit verum; ideo, quod ex obiecto fidei deducitur, quamvis non ex obiecto scientifico, non erit ex se probabilitatis
bilitatis cum supra posito, quod aeternum petat ab actu libero, quae sola fide credimus.
verum adversariis nolunt plane convinci per exemplum actus liberi Dei, quapropter studiosius
conantur, ei tenebras offundere, menteque tironum ab eius cognitione deterrere, neque
ipsi desperarunt difficultatem illius assequi videantur. Sed mysterium hoc, etsi difficile, non tamen
esse tam arduum, ut non possit satis probabiliter exponi, sine limite ad semel haustorum
opiniones affirmare. Probavi relectione de voluntate Dei 5ª.

49. Ptet igitur ex his dictis, et in praecedenti numero
ascendendo maius, et nando minus, efficaciter enim velle, licet scire libere creaturas existentes
importat scilicet perfectionem intrinsecam scientiae, sine necessario de se sufficiens ad cognoscendum, et amandum e-
fficaciter ex mundi sub conditione, quod existat, aut ad non amandum, et cognoscendum casu quo
numquam existat: quae fundamentum qualitatem conditionis purificatae, transit in absolutam denominationem
intrinsecam affirmantis, et amantis mundum, aut in oppositam denominationem nolentis, aut nantis ex
mundi, sine novae perfectionis augmento, sola denominatione volentis, aut scientis de-
nuo superaddita intra, quae denominatione reale importat, non simpliciter perfectivum, sed
pure denominativum, ac nullum reale sui perfectionis afferens, sed non entificato plane certius,
quare tamen productiva quam actus liberi divini, refferunt ad creaturas, hoc tamen cum discrimine,
quod prius omnipotens necessarie, et ideo perfectionis, et entitatem affert simpliciter, et absolute, secundum identi-
tatem, et virtualiter. Prius vero scientia visionis, aut decreti liberi, non est necessario, sed liber, atque

Dingens

stingens secundum quid, et indenominando, praecepto quod vitalis distinguit a perfectione tota divinaria, differentia quod creaturarum existentia, pro tempore decreto, deffexerit ergo secundum quid et indenominando. Item quoad existentia pure denominativa, extrinsecus ad creaturas, non deffexerit quoad esse simpliciter, sed quoad entitates perfectivas, quae habet in essentia, quae tota perseverat, et qualis, ergo sed Deus nihil ad extra libere voluisset, ac vidisset, ut locutus de voluntate gubernavi.

50. Obiiciunt 2°: si potentia Dei respiceret singulas creaturas, Beati qui Deum clare vident, discernerent ergo clare singulas creaturas ad quas refferat, hoc autem est falsum, ergo. Solutio: argumentum hoc satis solvi dictis praecedenti numero, quibus nihil addendum superest, praeter differentiam praesentis. Solutio insurgunt 3°: si Deus haberet respectum transcendentalem ad creaturas, cum eis aliquo modo physice innecteretur, sed non innectitur physice cum creaturis, ergo non habet respectum transcendentalem ad illas. Probatur maior: quia de ratione relationis transcendentalis est essentialiter innecti cum suo termino, quare sicut relativus est, ita locum stat, nam ablato termino relationis tollitur natura relativa. 2° quia non est relativus ad aliud, nisi detur illud, quod respiciat. Sed quod relativus, ergo non dicitur relativus nisi detur terminus, ad quem est relativus. 3° nam omnis relativus est alterius aliud, ergo quoties datur relativus, datur alterius aliud, ergo si non sit alterius aliud non erit relativus, nam ad nationem tollentis valet bene a natura antis. 4° propterea visio innectitur cum obiecto, materia cum forma, extremis unio, quia respectum transcendentalem habet ad eius terminos, quibus ablatis nequit permanere relativus. 5° quia de ratione relativus est actualiter aliud respicere, sed quod non est aliud non respicit actualiter illud seu aliud, ergo non est relativus ad aliud.

51. Respondent recentiores, ablato termino, quoad esse rei physicis, aut existentis, manere posse relativum, non tamen ablato termino quoad esse sui; innectitur enim in esse termini per denominationem existentia a termino, nam tamen respectum innectitur cum suo termino, nam independens est pro esse rei. Et vero requirat terminum in esse termini, nisi ideo cum eo innectitur, quoniam esse termini non est distinctum ab entitate relativi. Sed quia recentiores hoc imprimis inferunt, quod creaturarum esse futurum ab aeterno non sit aliquid extra Deum, poterit id explicari per hoc, quod sint termini decreti liberi, et scientiae visionis, quae vel sunt intra esse creaturarum, aut actualiter importet, ad quod scientia visionis terminet, quod tamen forte reiiciuntur in meliorem opinionem tractatu, tum de praedestinatione, tum de auxiliis.

52. 2°, dicendum displicet, nam in terminis relinquit argumentum, sicut nam arguo: terminus in esse termini non habet aliud esse, quam esse relativi, sed esse denominativum a termino, sed hoc esse non est aliud ab esse relativi, ergo esse termini non est aliud ab esse relativi, ergo quod relativum stat ad terminum in essentia, nomine est, quod relativus reflexat ad aliud, sed quod reflexat ad se. Confirmatur: nam relativus formaliter est ipsum esse termini, sub esse

termini

tri. 3º; l. esse tri distinguit à rerum, I. eidem cum rerum i sistitur; q. o L. terminus sit ad terminum, adhuc tamen n. ad aliud, q. d habeat esse distinctum à rerum, si vero n. sistitur esse tri. cum eo rerum; go sicut terminus nequit esse absq. termino, quoad essentiam, sic eq. esse n. potest sine quodam esse distincto realiter à rerum; q. tamen è connecti cum alio; ig. go Deus stricte connectitur cum aliquo creato distincto realiter ab omnipotentia rerum, q. recentiores hi reformidant.

53. 3º; n. solum inter creat. q. realiter existant, sed etiam q. possibiles sint, et q. detrahere possint rerum cognis. et virtutes activas, si eorum relatis aliorum; go si rerum connectitur cum termino, quoad esse tri, connectetur omnipotentia cum aliquo realiter distincto a Deo, I. in creaturis, at quo magis diminutum è esse distinctum, cum quo Deus connectitur, eo magis dedecet Deum; ig. omnipotentia rerum connecti nequit cum termino creato, quoad esse tri, si distinguatur hoc à rerum, quia magis diminutum è esse tri possibile, q. m esse physicum, et exm.

54. 4º; n. opus est ad trahendum rerum, I. ad esse terminum hexequitatem dom ad aliud esse distinctum actualiter à rerum, quamvis go creat. n. habeat extra Deum ... n. repugnantiam, et L. t chimera habeat intrinsece sibi repugnantiam à Deo distinctum, traxe potest terminum Dei, sic dicentibus, Deum n. repugnare, chimeram autem repugnare, q. d tamen hi recentiores nolunt mihi suedere, sed ultra requirunt intrinsecam possibilitatem, et impossibilitatem chimerae, quae sit extra Deum ab aeterno, quam doctorum ... consuetudinem ... studio ... dicendi ... sed hic quod dicta sunt ... absurde recte quidem dicitur, n. dederoid rerum ... , q. l. eius rerum habeat quamdiu respicit, esse distinctum à rerum, qualiter autem hoc stet, q. d. rerum sit ad aliud distinctum à rerum, ... aliud sit ad ... poni possit.

55. Igitur ad argumentum, è num.º 48, retinendo magis ad ... tiorem ... q. ablato termino secundum suum esse respectum ... Enim esse rerum ad terminum, et si n. existat in se terminus, aut habeat aliud esse distinctum à rerum, dum entitas eius omnino nihil sit extra ... adhuc, adhuc respicit, ac si ... esset, hic entitativus, inintelligibile, prorsus è inintelligibile, cum habeat ... q. omnino nihil sit extra cognitionem, et nihilominus à cognitione respicit, ... esse ... ad aliud, q. ... actualiter è illud positive distinctum à rerum. Dum go dicitur q. ... realis sit ad aliud, dupliciter verificatur. 1º; de distinctione ... tri, quia terminus supponatur habere esse distinctum à rerum. 2º; de distinctione negativa, quatenus, qui n. è actualiter, dum respicit à rerum, n. è idem cum rerum, q. a rerum existit, et terminus n. existit, idem autem q. n. è nequit idem esse cum eo, q. actualiter è. 3º rerum dicitur ad aliud intentionaliter, quia rerum omnis, aut è cognitio ... tri, I. illud ... supponit, in quantum terminus existit intentionaliter, ut à rerum distinctum, q. ... cognitum fore distinctum à rerum, supponatur.

56. ... q. d rerum sit ad aliud intentionaliter. I. ...

I.

I. mere naturè, nullo modo accipit, quod rursus debeat connecti cum alio, Et enim quae nequeat esse sine alio, quod respicitur, potest tamen esse sine alio, quod absolute ipsum habet esse distinctum a re, quod tamen ad connexionem opus esset. Unde constat ad 1 probatur, ad 2 vero, non magis. Denique ad 3, Zeodoaria, et non cogitur. Ad 4 notandum, quia connexio peculiaris cum termino, quae comitatur aliquos terminos transitus, oritur ex ratione communi, sed ex speciali ratione, quae pendet, a suo proprio peculiari effectu, neque visio coloris efficitur per speciem impressam a colore, si solo suppleatur influxus hic specificativa Deo praestare posset visionem existente colore. Maior vero cum ergo connectuntur effectus omnes creati connectuntur quoad potentiam, quia connectuntur cum omnipotentia Dei, quae causa est omnium potentiarum, et ideo sicut existunt essentialiter omnipotentia activa omnium possibilium, sic etiam cum omnibus creaturis potentiae connectuntur.

CAP. 7

Quae supersunt argumenta solvuntur.

57. Obiicient 4°: Omnis relatio transcendentalis haurit perfectionem a termino primario, per quem specificatur, sed divina potentia creativa non potest haurire perfectionem a creaturis, igitur non habet relationem transcendentalem ad creaturas, tamquam ad terminos primarios, cum autem praeter eas nullum habeat aliud terminum quem primario respiciat, virtus creativa nullum habebit terminum transcendentalem ad creaturas. Respondetur, negando maiorem. Etenim quando relationes physicae, seu intentionaliter causant terminos, et causantur a termino, cum quo primario terminantur, sed quando primarius relationis est, perfectionem accipiat, ut visio causatur effective a colore per species. Et Deus causatur intentionaliter ab obiectis primariis, quibus intentio dirigitur ad Deum. Aliae vero relationes, quae non causantur a termino, sed aliunde praeexistunt, antequam terminus existat, non accipiunt a termino perfectionem, alioqui res impossibiles, et non entia, quae nullam habent perfectionem, antequam habeant relationem, ergo res fundarent relationes reales, quae non raro tendunt ad non entia, quod nemo dixerit, quia nemo dat, quod non habet, hinc est, si nomine primarius significet, id quod relationi collocat perfectionem, et illam causat, virtus omnipotens creativa, vel non habere terminum primarium, sive significet eo nomine terminum adaequatum, praeter quem non est aliud, de creabili dici potest, terminus primarius omnipotentiae creativae.

58. Obiiciunt 5°. Maior esset perfectio divinae potentiae, posse producere creaturas, quin ad eas referatur, quam si referatur ad illas, quod Dei virtus est a relationibus absoluta. Respondetur, non esse potentiam ultimam activam creaturarum absque relatione, neque inevitabiliter est ad aliud, unde nequit esse praestantius, quod activa virtus a relatione libera foret. haec enim esset chimerica, cui praeponderaret in aestimatione virtus quaelibet finita. Denique si qui plura obiici possunt

ij solummodo deonant indig. creary, aut stricty d. nexy phicy q. aliopratr. Dey, I. xe-
latis inhærent, aut præmentalis à trodepent. phicè, q. mego libent à Deo pau Labigo, q. xe
gnrad daxeflexi posunt, quotquot Sancti Patres in hunc scopy adlegant R. Patre
Hemelmq. titulo 8°. Disp. I°, à cap. 5°, dtinent ad 12.

58. Obijes 6°; appēdat. vy ad try sub Idit., sub Idit., q.d. ad
sit, et suspendendo, si nadsit, ut in Sply allegatis num° 8° constat, go tui Omnigoz
talis e adcreo; pely: ut si nrepugnent sit lary pductiva, secus tm. si n sint exceps Iesf.
Iter, nandomag, viyeng semel exerz absute fear. ad try, ng sisit lyo d nexy ndat. ab ty d
pdatetri, quandiu vexy existit absute fear. ad try; si vexy cyrro n dnnecsit, ig. indepentex
à Deo, q.d. exat triz, aut pdis siti fear. ad try, et ideo viy nullo coyz semel exerz, pendet
ad respiciendy à Idit., qui suspendat viy tendo transf. ad try, q.d. de xu Oiny poz dicty
esto. Vexy exempla xelata num° 8°, n urgent, sicut exz gratis ea supponunt, q. quē
fale nant., ng relatio præmentalis adquyrung d try ex utroq d resultat extremo, q.tle posit
utrig altero perunte, ma vo. la respicit seq. sin laxey, et specialixud, et ey illisz n
dnnectexet, sicut cognid respicit seipsa Minotaury, alia perfect. q. maliysit.
respicit alia num.° cognid. Denig quantoz denoaxep t accida coherià ire, s.
ut earespiciat n ebet illoryexa. et hac indigeat, ut denoend actualiter, hæc
enim erit relatio præmentalis, qui per extmxy utrung d dstuit.

60. Obijes 7°; poa Deinequit hexezy adcreas, nisi perse
debity illisit, et dnale, q.d. easp xime pducere ptisit; secus erit ea poa libera
prorsus à xu, si poa petat esse pxima, et exercity sui, petete eig n xepugny
tri; sine qua proximaret; go si poa xy heat adcreos, habitelig d nexy ly illary
n xepugna. Maior pt; ng si xus sit, eius essa tota reflexxet ad try, et ad exer-
city muneris sui, q. pindenas sua petere debet, alioquin gratis appellas vox.
Minoxant, et ca de se constat, s. l. nd maiorez, qui gratis adstruit. Sat.
enim dstuit poa, per virtut. exe pductivy, q. d. ponant oia requisita pdi,
quàmbis illi n debeat, q.d. exant oia requisita; neq. q.o poa pxima fiat, nec ideo
foret ab oi xu libera, q. a maneret adhuc exr pductiva, q. d. ponant oia
requisita, qui conceptuz, adhuc è ad aliud.

2°

2° ret, quod adversario per se ipsum adhuc in se ipso in tota mu-
tatione perseverantis, sed reddere Deum exire productivum, et non perexistaret actionis aliudmu-
tum, actualiter producendi munus, quod non est per se potentia a potentia Dei, nec a causa creata, nec
potest peccati respicit actum peccati, et ipsum non debeat eius exercitium, sed potentiam oppositi, et
solus habet potentiam passivam ad actum charitatis recipiendi, et ipsum debeat actualiter recipi
nec potentia proxima ad recipiendum, sed essendi, et illa naturalis sit, vis quantum est ex se passiva
sive repugnet agens naturale, nec non supernale. Denique potentia, quam dicunt adversarii
aptitudo nativa, respiciunt actum, qui ipsis tamen non debet, nec in eis intrinsece pendet, quod
a Deo verum est, ut aliqui ipsis actum exigunt potius, quod non adsint omnia, quibus constituit
proxima potentia ad actum. Denique etiam ex se ferri potest in centrum, ad quod tamen non requirit ex-
titisse prius extra centrum, quod est contra propensionem, et innata ponderis exigentia. Aliud vero
etiam petit plura, quibus se protegat ab adversis agentibus, cum tamen hostem respuat. Aqua
aliter potentia a se calorem repellere, cum tamen opus sit prius esse calidum, ut calorem expellat.
Ret 2° ex naturis prioris, potentia activa Dei sequi inseparabiliter hanc proximam potentiam ad ea
quae fieri possunt a solo Deo, si vellit, et ad effectus, qui pendent a causis 2is, essaliter
non sit adhuc proxima, potentia tamen nutu Dei continuo reddi proxima producendo causas 2as,
a quibus effectus illi pendent, quod perinde censet, ac si iam esset potentia proxima. Non
nullas alias obiectiones contra dicta num° 30, et 32, commodius solvunt infra.

Disputatio 5ª

An ad singulos effectus creatos per se tota virtus omnipotentiae requiratur?

1. Dependentia effectuum, quam vix non ad creaturas hactenus ex-
possui, restat est inverso creaturam dependere ad omnipotentiam sciamus. Aliis inscribitur
hec difficultas: an scilicet tanta virtus in Deo pro se necessaria sit ad producendum formicam, quanta
per se requirit ad productionem Angeli, quod autem sit aliquid praeter ens per se requisitum ad
effectum, explicui de 6°, num°   , quapropter difficultas est per se clara, de qua non re-
centiores contra opinantur, ex effectus indigentia, non esse per se requisitum ad singulos creatos
tota

totq Omnipot virtus, et contra, neq tamtq essentialiter ad productionem formicae, quantq Angeli productio percepit, sed longe minor, et ex perfectione Dei, quae peracciderit, et realiter ad effectum comparat, equalis ad utrumq virtus exigat.

2. Idq hoc unico argumento ab eis probatur, eadem virtus realiter, et per se requirit ad effectum, quam possit posita quod bifinalente, sat esset ad ex. g. effectum, at posito possit virtus finita paulo maior, paulo minor par, quaevis alia quae vis secernant, sat virtutis esset, ut formica ex potestate producat, igitur eadem virtus infinita per se requirit, ad producendam formicam, et alia quaeq virtus maior, realiter sola, et peracciderit aderit, quin realiter et per se requiratur ex indigentia formicae, igitur, quo minor est effectus productio, minor ad eum virtus per se requiritur, et contra exigit aequalis, aut tota Dei virtus ad singulas creaturas.

3. In oppositum vero tot pondere ferar, arbitror enim non solum ex perfectione Dei, sed etiam ex effectuum indigentia, totam omnipotentis virtutem, et contra infinitam et aequalem activitatem esse realiter, et per se necessariam ad omnes effectus creatos, etiam minimos, neque plures virtutes ad Deum, sive Dei, quam ad Angelum, aut formicam exigi. Mecum sentiunt doctissimi Theologi, ex quibus hac de re disserui. Nisi petita, et dictis a me supra tractatu de Auxiliis, aut de praedestinatione, quibus dixi realiter, et per se requiri singulos ad effectus liberos, seu gratis praedeterminantes, seu medii, atque divisionis.

4. Probatur 1°, neq id per se requiritur ad effectum excusum prius se causa per locum in terminum infert effectus ipsius causa, sed ex ablatione, et minime virtutis, tamen realiter Omnipotentia Dei percepit, et si gratia nunc est, infert per locum internum causae creantis, tollit enim singularis ea divina virtus, quae nunc existat ut Deus, quae potest persistere nequit sine virtute ad singulos effectus produci, ergo tota Dei virtus, quanta nunc est, per se requiritur ad singulos effectus creatos.

5. Confirmatur 2°, Idq per se requiritur ad ex. g. quod per se requiritur, per se quoq requiritur ad ex. g. effectum existentium indigentia, quod probavi ego de praedestinatione, a num. 27, et disp. 17 de auxiliis a num. 19, quod prius si semel necesse non est undeque et non undeque appellatione esse per se requisitum ad Institutionem, aut aliquam Dei seu essentialiter ad dependentiam ad extra, sed ad ex. g. omnipotentiam divinam substantialis, quae de facto dedit ut sint in creato virtus, et primum prius a se praerequisitum, a quo pendet effectus, quicumq designatus, exigit per se virtutes ad omnia, quae produci possunt, igitur et tota virtus per se requiritur ad ex. g. effectus

Similem

Sin illorum - Confirmatur minor ex re dictat, quod supra probavi dictis in materia de 6o cap. 2o de Trinitate personarum, ubi probavi se requiri ad ea omnipotentiam divinam.

6\. Sivo libertas, si actio ab intra, quam supra ultimo tertius 3o. negavi, actio qua formica producitur, est essentialiter in hac re, a Deo libera, libertate quadam omnipotenti, et infinita, verum essentia, et posuit formica inter infinitas alias creaturas, aut saltem inter omnia alia quae ille poterat ponere. Sed externa actio per se libera, et infinita, et omnipotenti libertate, probatur se petit in praxi productionis effectus ad intelligibilia, ita quod vis igitur actio qua ipse creata, si sit essentialiter libera, per se pendet ab infinita Dei potentia, et a tota virtute productiva Dei, necessaria natura ut vis in opposita, quae putat ex re esse libertas actioni, quod supra probavi actio per se libera circa singulos effectus, et si non requirat, quia si sub exigat per se totam omnipotentiam, et actio infinita sit, retorquet in hanc actionem, quodvis adversariorum argumentum, totaque vis illorum omnium frangit.

7\. 4o probatur ad singulos effectus creatos ex illorum indigentia per se requiritur scientia possibilium omnium, et impossibilium, ut probavi de 5o de praedest., neque enim Deus potest perfecte producere formicam, nisi comprehendat omnia possibilia, quae in hac re ad omnia possibilia, et excogitabilia, nunc si cujus sit impossibile, aut amice fit desirabile, alioqui Deus perfecte nunc produceret formicam, in suis ceterorum entium cujus Dei essentia potentia, Dei natura impediri posset, et ex quo alias fieri per exigentiam impossibilium, igitur ad singulos effectus per se requiritur omnipotentia, quae demonstrat omnia, et possibilia, et impossibilia. Confirmatur probatio: sicut enim comparat scientia cum effectu scibili, sic omnipotentia comparatur cum re factibili, quare sine qua effectus a Deo perfecte comprehendi, nisi sua sola possibilia comprehendantur, ita nec poterit perfecte produci, nisi per omnipotentiam, qua singula possibilia fieri possint, et impossibilia possint impediri.

8\. Probatur 5o; virtus productiva creaturarum in Deo non ullo modo distinguuntur realiter, aut virtualiter, ut observavimus sunt enim idem realiter, et virtualiter ante cogitationem intus, quod si virtus aliqua divina productiva formicae ad producendam formicam neque ex illius indigentia totam partis omnipotentiam requireret, ergo ut et Angeli, ceterarumque creaturarum productiva. Confirmatur probatio: alioqui dicerentur distincti virtualiter, aut realiter, vel saltem posset separata de se dicto, qualia sunt, ex ipsis per se formaliter ex indigentia formicae, non ex ipsis per se formaliter ex indigentia formicae, quod contra dicto hanc adversariis concedere

recusant

recussant, et ideo nant plures ubique praecisione obliquo sine fundamento distinctionis Virilis, igitur exigit per se fraliter, non modo sui possibilis, sed etiam aliorum quorumbis possibilis, aut impossibilis in eadem Universitate rerum ex utroque [illegible], seu naria possibilia, et impossibilia extra rerum omnium possibilium, et impossibilium, e Omnipotentia Dei, qua terminus [illegible], scilicet extra non repugnantia, scilicet repugnantia cuiuslibet entis, ut ex dictis 3a satis constat, quod effectus singuli per se requirunt Dei potentiam quod libet aliud [illegible] posse, scilicet impossibile, sicut, et possibile, scilicet impossibile cum ipso sub Universitatem rerum serie.

9. Constat 7o, [illegible], quod rerum omnium non repugnantium coexistant, et [illegible], esset aliquid [illegible], et casuale Deo, quia neca Deo per se requireret, neca ulla creatura, at hoc esset absurdum: ergo. Probatur minor, quia possibilia omnium rerum sub coordinationis [illegible], cui proinde nullius defectus [illegible], ergo non minus per se provenit effective, scilicet fraliter ab effectiva et infinita Sapientia, quam extra terminum, imo longe perfectius est a Divina Sapientia rerum possibilium, quam ipsarum [illegible]. Dices, horret [illegible] tantum per se requiri Virtus ad productionem formicae, quantum infinitum Dei Verbum ad sui productionem exigit: Respondeo metus non [illegible] metuum, quam [illegible] evidentia placari, nec [illegible] hic ad aliquid [illegible] alio remedio, quam oculis, ut metus abscedat.

10. Respondeo, quod per distinctam rerum infinitum horrentia adversarii, requirere par ac [illegible] ad [illegible] infinite distantes, at evidens est [illegible] perfectiorem in prius requiri [illegible] infinite distantium inter se quoad perfectionem, si [illegible] Univocus, et Univocorum, alterius autem [illegible], [illegible] enim [illegible] producit [illegible] ignobiliorem. [illegible] univocum exigit [illegible] quoad perfectionem [illegible], ut autem Deus distet a perfectione [illegible] formicae per distinctam infinitum, cuius est [illegible], tanta perfectio requiritur in Deo, quae requirit, ut Deus [illegible] sit, et [illegible] infinito suo Verbo, cuius est [illegible] Univocum.

11. Quemadmodum [illegible] requirit, ut corpus Undecim Ulnarum excedat Una decem aliis Ulnis, quam ut [illegible] sit Undecim

Ulnarum

ulnarii altitudini, si corporis quod superet ungalisis decem ulnis, ut ergo [illegible] distarum a finita quantitate per infinitum excessum, equalis esse debet in infinitum quantitati. Quod ergo omnipotentia virtus exigat ad producendum univocè verbum infinitè perfectum substantialiter inequale Deo quoad intensivam perfectum, ac ad producendum equivocè formicam infinitè distantem, etiam inequalem Deo quoad intensivam perfectionem.

12 Obiectum igitur perfectum cognitionis et providentiae exigit æqualiter et formicam, quàm Angelum. Nec ex parte Dei parum operatum exigit æquales virtutes exercere, quoad perfectionem intensivam, et non æqualiter duo colligit effectus perfectos, aut ea æqualia bona providebat, unde quod nobis non innotescit æqualiter in nobis ex singulis effectibus omnipotentia Dei secundum capacitatem singulorum capacitate plus vel minus resplendet in effectibus perfectio eius, sicut æquali Deum etiam veraces oculi intuentur, neque clarius Angelum quàm formicam apprehendit, et non æqualiter utroque modo perfectum videat.

13 Adde, quod æquali lumine perfundit à sole christalum, adamantem, atque lutum, nec tamen æqualiter sol in singulis resplendet, itaque ad creationem mundi quod in ignobilissimum est inter substantias abstractas, præsequitur infinita virtus, quoad veras res, naturaliter, atque ad Angeli creationem, nec tamen ideo pare et imperfecto Angelo, nec tamen clarè nobis innotescit infinitas omnipotentiae per consideratam formicam, quàm ex Angeli consideratione. Deinde ad satisfaciendum Deo condignè pro furto gravi non minor persona dignitas, sed infinita, et tamen non æqualiter requiritur, ac ad satisfaciendum pro sacrilegio, et odio gravi Dei, nec tamen inde illius peccatum esse furtum, et odium Dei quoad rem potest. Sit ergo præ oculis totum omnipotentiam perse requisitam singulos ad effectus, et non exprimat totaliter in singulis, sicut totum integrum punctum perse requisitum ad constituendum lineam orientalem et occidentalem, et non totaliter à singulis attingat, aut undequaque linea orientalis non tangit punctum ex occidentali latere.

Disputatio 6ª

Disp.o 6.a

An ut omnipotentia producat ad extra requirat Trinitas Personarum

Cap. 1um

Theologorum Placita

1\. Constat, ut in Deo sit principium quod operationis ad extra requiri per se Trinitatem Personarum; principium enim, quod est suppositum, aut Persona, cui tribuitur effectus, et actio: quandoque communiter dicitur actiones esse suppositorum, haec autem in Deo sunt tria tantum. Igitur, ut intelligatur adaequatum principium quod actionis transeuntis, requiritur per se Trinitas Personarum. Dubium est an absolute per se requiratur ad actionem principium quod, aut quod id sit in Deo triplex suppositum? 2o constat ex disp. 8. de Trinitate, sine principium quo fiunt creaturae, id est ibi Personalitatibus in recto, per aliquod enim absolutum commune singulis per communicationem, ad eam virtutem, et principium quo Deus ad extra producit, sicut Deitas, amor et cognitio. Solum inquirimus an haec virtus, et commune principium, ut exerceat per se requirat Trinitatem Personarum, ut conditionem aut complementum ad agendum, ut in opinione probabiliori, virtus spirativa, licet in distincta ex Personalitate Patris, et Filii, per se tamen ultra mentem requirit ut conditionem ad producendum Spiritum Sanctum.

2\. Prima sententia negat effectus creatos a Trinitate Personarum ullo modo per se pendere, licet ut a principio, licet ut a conditione, quia proinde Trinitatem creaturae per se non exigunt in hac sententia, nec ex ipsius effectus indigentia, neque ex perfectione principii, sed solum per accidens a Trinitate procedunt effectus creati, et si per impossibile Deus unicus esset in substantia et essentia, sed etiam in Personalitate, ut sit per impossibile, licet creaturae procederent a Deo aequali perfectione, quomodo procedunt. Defendunt ab hac sententia Scotus, Faber, Durandus, Divus Bonaventura, Caietanus, P. Molina, Basquez, Arrubal, Praepositus, Albertinus, Xuarez,

Belarminus

Belarminus, Bañez, Curiel, et alii, quos affert P. Ruiz D. 111 sect. 1a num. 7. P. Alarcon D. 10 de Trinitate cap. 2.

3\. 2a sententia simpliciter affirmat Trinitatem Personarum, ut de perfectione Dei producentis, seu exurgentis creaturas, esse per se requisitam, ut Deus operetur ad extra, quae licet effectiva potentia non constituatur ex Personalitatibus, sed ad illas in hac sententia praesupponatur, non tamen aliter exercenda, quam dependenter a complemento, seu adiuncta divinitatis Personalitatis; unde Pater sine Filio, seu utrisque sine Spiritu Sancto, nequit aliquid ad extra producere dividendo se ab actione a caetera Trinitate, et potentia creativa non constituatur ex ipsa Trinitate, quemadmodum virtus effectiva nequit efficere dividendo terminum ab actione, nec tamen ideo constituit primo potentiam ab actu. Sic docet Sanctus Thomas opusculo 1o contra errores Graecorum

3° cap. 7o, et 1a parte q. 33. art. 3o, art. 1, et sequentibus ibi. Refferunt etiam Ferrara, Cathegianus, Ricardus, Valentia, tribuit etiam Scoto. Colligit ex Alexandro, Alberto, et Bonabentura, quos allegat, et sequitur P. Montoya D. 121, sect. 2a, a num. 7o atque 3. Mendoza in quodlibetis, q. 3a Scholastica, dubio 4o.

4\. 3a sententia media tenet per se requiri Trinitatem Personarum, ex perfecto modo, quo Deus operatur, ut Omnipotentia creas exequatur, non tamen esse per se necessario ex essentia indispensabili. Sic asserit P. Granado Tract. de Trinitate cap. 9o, tractatus D. 4o, et tractatu 1o, D. 8a, quem imitantur alii recentiores. 4a sententia quorundam Lumbrorum asserit, Trinitatem per se requiri in actu et realiter, non tamen in sensu formali. Omitto eos, qui docent ad productionem creaturarum per se requiri notiones practicas notionales, ac soli Verbo proximum, et amorem notionalem, proprium Spiritus Sancti, qui sit eis pars etiam Omnipotentiae, et illam ex relativo constituit, nec permittit absurdum, et contra, quapropter satis reiicit in fra, dum ab omni potentia constitutivo relativum in recto secludamus, et dicimus, a quibus oppositum, ut temerarium, a contrario in fidelitatis inuxit, afferamus.

CAP. 2um

Affirmans sententia Praefertur.

5\. Supposita per pridem 2a Sententia Suffragiis indulsi, verum enim etiam

etiam existentiam Creaturæ, formaliter, et per se requiri Personarum Trinitatem, ut activa Dei virtus operetur ad extra. Quod non repugnat Gallisiis, consonat tamen à me supra dictis tractatu de peccato, de Trinit. de Deo, à numero 25, et d. 9 à numero 19, et 27. tractatu de auxiliis disp. 17 à numero 17. Probatur 1°, quia quod formaliter per se requiritur, ut existat Omnipotentia, formaliter et per se requiritur, [deleted] [deleted], ut existant effectus existentiæ indigentes; sed Trinitas personarum per se requiritur, ut existat hæc omnipotentia singularis, qualis vel Deo convenit, ergo Trinitas formaliter, et per se requiritur ad productionem, et existentiam effectuum creatorum existentiæ indigentium. Consequentia constat. Maior probatur, nam quod requiritur, ut existat causa, quæ per se requiritur ad effectum, etiam per se requiritur, ut existat effectus in effectu existere potest, qui non existat causa per se requisita, nec causa potest existere, sine per se requisitis, at omnipotentia Dei formaliter, et per se requiritur ad existentiam creaturæ, ergo quod per se requiritur, ut existat omnipotentia, per se requiritur ad existentiam creaturæ.

6. Confirmatur, nam ideo formaliter et per se requiritur ad effectum creatorum virtus increata comprehendendi, et amandi singulos effectus ipsos, ideo scientia visionis, et dilatata, divinum etiam imperium, ac decretum efficax per se requiruntur ad effectus liberos, ut existant adversariis observabilis locis citatis. Minor autem è numero 5 probatur, nam hæc omnipotentia petit essentialiter tres Personas secundum idem formaliter, in quibus ipsa totaliter subsistat, et earum altera distincta, differret hæc omnipotentia, quæ commodo clarè per locum intrinsecum, igitur hæc omnipotentia formaliter per se exigit Personarum Trinitatem.

7. 2° probatur, idem formaliter et per se requiritur ad productionem et existentiam creaturæ, ex cuius carentia, per hypothesim admissa deducitur optimè carentia creaturæ, at admissa per hypothesim carentia Trinitatis, infert secundum adversarios, saltem mate carentia creaturæ, igitur Trinitas Personarum formaliter et per se requiritur ad productionem et existentiam creaturæ. Consequentia patet. Maior continet Regulam cognoscendi requisita per se, quam non semel tradunt adversarii, quæ si non admittatur, non est unde probetur per se requiri causa 1a ad effectus creatos. Minor probatur, nam ablata Trinitate Personarum, deficeret formaliter Omnipotentia, quæ formaliter et per se requiritur ad essendum tres Personas, exigit enim formaliter ex genere suppositum,

quibus

quibus sit locus, sublata vero Deipotentia, non posset deffectu productionis esse creaturis.

8\. Dicas: Requiri Trinitatem ex perfectione Dei producentis, et non ex indigentia creaturarum. Contra primo, et confirmatur 3o, nam licet creaturae poscant ex indigentia sui produci, quantum esse Deus illas producere potest, et naturaliter, alioqui chimerae exigerent, atque ex resolutione patet, et exigit producere creaturas per omnipotentiam tribus Personis communem: quod confirmatur 4o, nam eo ipso per se requiritur tota virtus omnipotentiae formaliter, ut infinita sal factivitas ad producendas creaturas singulas, neque sufficit finita, neque etiam sufficeret in alia scilicet creatura, quia si hac ablata virtute, deffectu effectus; ergo Trinitas ex eodem capite per se requiritur. 5o, sin sit haec certa supra, nisi ex alio quod per se requiratur ex ipso capite: quod quod enim per se requiritur, ex hoc solo titulo requiri patet, quod illo sublato, nec esse, nec operari possit.

\+ quatenus Deus +

9\. Res: hinc solum patet, ad effectus mate per se requiri Trinitatem, non immate. Contra primo, et patet 6o, nam quod mate requiratur non obest, quominus formaliter, et per se exigatur, effectus enim exigit actionem, et eam ante per se pendet ab agente, quod non impedit quominus effectus immate per se requirat agens, nec valet dicere, quod actio non obest immationi, quia gerit vices rationis formalis, non idem tamen cum omnipotentia cum Trinitate, facit [illegible] separationem; est enim ratio formalis identificandi Trinitatem cum omnipotentia, quae sic realiter respicit immate per se potentiam identificatam cum Trinitate, per se quoque requirere debet ipsam Trinitatem, alioqui creatura penderet ab alio non pendere formaliter a dicendi quatenus id Deus est, similiter [illegible] ad excludendum a creaturis realem exigentiam Trinitatis.

10\. 7o confirmatur: quia creaturis essentialiter intra relationem transcendentalis opponitur specialiter quoad identitatem cum tribus Personis Divinis, et inferioritatis cum Trinitate, sed hic ratio oppositionis, et inferioritatis immateriale ad Trinitatem, illam quam formaliter per se exigit, ergo creaturae per se requirunt Trinitatem Personarum, per quas a Deo summe superantur, quoad excellentiam suae conditionis, seu constitutionis. Caetera constant propter [illegible] quae falsa sunt; sunt enim ab intrinseco creaturae distinctae, et specialiter distinctae realiter a Trinitate per suam distinctionem positivam, praeter specialem distinctionem, qua Trinitas excedit omnes creaturae constitutionem, quia maiorem convenientiam

habet

hent Creas cum unitate Dei, quam cum Trinitate Personarum, in una numero natura.

11 Respondeo 8°: Creaturas per se pendent a principio Sapientiae et iucunde productivo, sive naliter producenti, quam cognendo scias, et amando res quas producit, atque iucundissimus amor. Et sapientia per se exequiuntur immanenter a Scientia tripducti previa ad operationem externam; quo creaturas per se exequiuntur in Deo productiones immanentes, quibus producatur aliquis intus, atque de voluntatis scilicet Verbum, et impulsum, ut Spiritus Sanctus. Infra, essentialis amor et sapientia per se requiritur secundum adversarios ad productionem creaturarum, non enim disquirunt virtutis ab omnipotentia, quae per se petit ad creaturas efficiendas, at essentialis amor, et sapientia, per se possunt notionalis Dei sapientia, et amore Spiritus Sancti notionalis, ut ita, sine quo nequeunt esse, sive quo efficienti per locum intus, amor, et sapientia efficient. Quo minor ex Patribus ostendit a Patre Ruiz. De 74. sect. 3ª numero 7° et sect. 4ª, a numero 5°, ad 14; quare mirandum est Lunloes aliqui Doctorum asseruisse nullum Theologorum dicere, sublata gixi sapientia essentiali, et amore sublata Trinitate, cum id expressissime docuerint plurimi Sanctorum Patrum quos ipse legisse potuisset apud P. Montoia citatum.

Verbi +

12. Infra 2°, in quantum ad productionem creaturarum requiritur, ut Deus exarte perfectissima Idat, eam dicat, et impone efficiendas facultati executivae sicut artifex creatum, ut operet ad extra, debet interiorem operationem immanentem intus, et voluntatis habere, de quo oriatur opus externum, sed ut creaturas dicant, et operent a Deo, Verbum, et Spiritus Sanctus per se requiritur, quo trium Personarum requiruntur ut creaturas producant. Haec tota Deo Magister, et aperte Infra ex S. to Thoma 1.a p. q. 45. art. 6° corpore; Deus, inquit, est causa rerum per intellectum, et voluntatem, sicut artifex rerum artificiatarum, artifex autem per Verbum in intellectu conceptum, et per amorem suae voluntatis ad aliquid relatum operatur, unde et Deus Pater operatus est creaturas per suum Verbum, quod est Filius, et per suum amorem, qui est Spiritus Sanctus, et secundum hoc processiones Personarum, sunt rationes productionis creaturarum, in quantum includunt essentialia attributa quae sunt Scientia, et Volontas; nec per extrema Verba solum per se exequiuntur essentialia seclusis notionalibus, sed per se exequiuntur notionalia intellectionis, et volitionis

essentialis

essalis, quos subsistentes producti tirant, et ultimate complent.

7

13. Affirmat Authoritas Patrum uberrima, quam eruditè refert P. Montoia disp. 111 a sect. 4a ad 89. Sed omnis audiat magnus Basilius lib. 5° contra Eunomium propè medium, qui filium ab ultimis creationum principiis abstulit, principium enim subsistentis omnium Dei Verbum, per quod omnia facta sunt. Qui Spiritum Sanctum aufert, auferat perfectionem eorum quae sunt, absconditur, non quae fiunt, emissione, et participatione Spiritus fiunt. Et ex methaphora brachiis, manus, ac digitorum, ad opera declarantibus trium Personarum necessitatem ad operandum, eleganter explanat talis Sancti Patris apud Illum citatum sect. 7°. Quod etiam exemplo Pictoris illustrat Bassilius, allegatus ibi. Sect. 5 n° 2°.

audiat+ 14. + Audiat, et alter Athanasius, qui requirit verbum ad rerum eductionem orat. 3a contra Arrianos, Si non sit Filius, quomodo Deus Creator dici poterit, siquidem per Verbum in Sapientia omnia fiunt, sine quo nihil fieri potuit, et propè medium orationis addit. Creaturas certe impossibile creari sine Verbo fieri, ut enim lux radiis suis omnia illuminat, et sine eius radiis nihil illuminari quiverit, ita quoque Pater, velut per manum, in Verbo operatus est omnia, et sine illo nihil facit. Cirillus lib. 2° Thesauri, cap. 4° so antemedium sic loquitur. Non potest esse perfecta Deitas, nisi Filium habeat, et fructus esse pariat, nec potest esse creator Deus absque Filio, per quem omnia fiunt.

Cap. 3us.

Argumenta contraria referunt, et exponunt.

15. Obiicit imprimis à 1a sua Doct. Angelicus in 1°. dist. 11a articul. 4° ad 2um, dicendum, quod creatio est actus totius Personarum non secundum quod distinctae sunt, sed secundum quod uniuntur in essentia, qualiter per intellectum remota distinctione Personarum, adhuc remanebit creatio, sed spiratio est actus conveniens tribus suppositis, quodammodo secundum quod distinguuntur. Similia repetit 1a p. te q. 29. articul. 4°, corpore, dum ait, in hac propositione Deus creat, subiectum

supponere

supponere personam, in hac autem Deus spirat supponere pro duabus Personis, quibus verbis prius creationis discriminat a prius spirationis, quod iste pluralitatem Personarum exprimat secus autem illud quod creationem requirit per se Trinitatem Personarum.

16. Patet ijs solutio probari, quod nos supposuimus numero 15, scilicet vim activam, et principium, quo Deus producit ad extra non esse debitam ex Trinitate Personarum, sed indiscriminate, esse praeterea toti Trinitati, per hoc tamen non excludit, quod ad exercitium huius virtutis sit per se requisita tota Personarum Trinitas, ut conditio sine qua non producit aliquod ad extra, quemadmodum ad actum liberos creatae voluntatis illorum indigentiam per se requirit divinum decretum efficax, scientia visionis, et scientia media, non ut principium proximum prius talibus actibus, sed ut conditio sine qua non fiunt operationes liberae creatae voluntatis.

17. Patet ex Spiritus Sancti productione exemplum, virtus enim spirativa per se requirit duo supposita Patris, et Filij, velut conditiones, ut producat Spiritum Sanctum, et tamen est unicum principium spirandi utrique Personae commune, quod requirit ex utriusque Personalitate tantum virtualiter. Et hoc interesse discrimen, quod potissimum in locis allegatis declaratur a Sancto Thoma, principium enim spirandi ut exactum, et emanet virtualiter ab essentia Dei, prius supponit virtualiter supposita Dei Patris, et Filij se mutuo distinguentium, distinguit enim virtualiter a Deitate subsistentia quae in duobus suppositis, virtus autem effectiva creaturarum est indistincta virtualiter ab essentia, nec ut exactum prius supponit virtualiter tres Divinas Personas, immo potius ad tres relationes omnipotentia prius supponit, et ex illis suppleat ad exercitium actionis transeuntis.

18. Quintum argumentum, quod ab adversariis nimium exageratur, sic debilitatur; si creaturae per se penderent a Trinitate Personarum, aut cum illis intrinsece connecterentur, posset Angelus seclusa revelatione solo naturali lumine per discursum evidentem colligere — evidentem + — noscere Trinitatem Personarum sub eadem ratione natura divina, sed hoc negatur ab omnibus Theologis, ergo creaturae non exigunt per se formaliter Trinitatem Personarum. Consequentia patet, et minor, illatio maioris ita probatur, nam Angelus clare comprehendit creaturas effectus naturales, et consequenter illorum restrictionem connexionem, ideoque comprehendent connexionem eorum cum Trinitate si revera detur, at vero connexionis requirit evidenter cognosci, quin illius terminus evidenter cognoscatur; ergo si creaturae cum Deo Trino connectantur, naturali lumine cognosci posset ex creaturis Mysterium Trinitatis

ab Angelo comprehendente singulos effectus naturales. Comprehendingue Phi Lumine naturali cognoscente effectus creatos cum Trinitate connexos, independenter in locum Trinitatis evidenter evenire, quod tamen est contra celsitudinem tanti Mysterii, quod omnes creaturas capacitates excedit.

19. Hoc argumentum solvendum est, quia ab adversariis, qui narrare nequeunt creaturas esse dissimiles, dictas, et oppositas ab intrinseco Mysterio Trinitatis, a qua distat infinite perfectione quaeque creata, sed hae saltem omnes imperceptibiles sunt absque Tribus Personis, ac tamen talis connexio creaturarum cum Trinitate Personarum imperceptibilis est absque Trinitate. Deinde plures ex adversariis arbitrantur, actum naturaliter falsum ab intrinseco falsum, et impossibile esse, quapropter iudicium naturale, quo dissentiret infidelis ex Trinitatis, esset ab intrinseco naturaliter falsum et impossibile, pereret enim, quod Trinitas, quam negat, existat naturaliter, dirigit Angelus comprehenderet hoc naturale iudicium, et istius falsitatem penetraret, dignoscere deberet illius aliter esse, quam repraesentat, et contra esse Trinitatem, quam negat ab hoc iudicio, porro igitur oritur periculum impendit.

20. Ab his igitur reddendum est, posse cognitionem aliquam, aut connexionem imperfectam, quin omnes, et singuli tres dignoscant, ut adversarii dicunt Beatos evidenter Deum esse, et absolute posse producere quidquid excogitabile, sine repugnet, quin tamen ideo distincte percipiant, quae sint in particulari non repugnantia, sic ergo cum connexionis creaturarum cum Deo Trino, percipi potest sine ad quaestionem, quin singuli tres clare dignoscant. Igitur ad argumentum respondeo, suppono duas esse comprehensiones, alteram exactam, quam solum habet dignitas, et omnes tres singulares et supernaturales dignoscunt, cum quibus ab intrinseco connectitur, quae comprehensio soli Deo competit, estque rei cuiuscumque creaturae, est minima. 2a dicitur comprehensio vulgaris, et minus exacta, qua cognoscuntur intra comprehensam tres effectus, seu species, connexionales, quae cum ipsa connectit, ut nec meramenti naturalis in individuo, nec supernaturales omnes in specie dignoscant, et haec comprehensio convenit Angelis respectu creaturarum quae sunt inferiores. Sic docet ex adversariis P. Arriaga 1a parte Disp. 19 sect. 1a. Hinc ad argumentum respondendo maiorem. Ad probationem distinguo, Angelus comprehendit effectus naturales adequata, perfectaque comprehensione, nego; comprehensione vulgari, concedo; solus enim Deus comprehendit omnes creaturas penetrando distinctissime

ultimos

Ultimo similaris, et ipse solus dispositiones tres, et sic supernaturalis ad quod ipsi referuntur, unde nulla cognitionali comprehensione potest sufficienter mysterium Trinitatis secludi, agere satis, quoniam nulla naturalis cognitio potest esse perfecta, seu exacta, atque comprehensio, sed solum aliqualis, et vulgaris. Ut ergo beatus cognoscens omnipotentiam clare secundum ad versarios non dignoscit singula producta, sed satis est omnia confuse, saltem attingat, ita qui clare cognoscit effectus creatos, qui sunt cum Trinitate connexi, non opus est cognoscat clare Tria Divina supposita, sed sufficit quod attingat ea realiter, et confuse.

21 Ad confirmationem vero; Philosophos evidenter potuisse cognoscere Deum esse fontem cuiusque sapientiae, et amoris, at vero sit in Personis multiplex, minime comprehendi potest solo naturae lumine, quia nequeunt Philosophi vi rationis naturae dignoscere, num de ratione Divinae Sapientiae sit producere virtualiter dictione activa, a qua realiter ens Verbum producatur, quo Divina Sapientia reddatur intra se, nec an sit de ratione Divinae volitionis effundere virtualiter spirationem activam, a qua realiter producatur terminus amoris intrinsecus, scilicet Spiritus Sanctus. Unde licet effectus creati per se connectantur cum his Divinis suppositis, non vero lumine eorum nexus evidenter assequi nequit, sicut licet intellectio cum Verbo, volitio quoque Divina per se connectatur cum Spiritu Sancto, non ideo possunt Philosophi dignoscere naturali lumine processiones Divinas, quamvis creaturae evidenter inferant, ac demonstrent infinitam Dei sapientiam, et amorem.

22. Denique retorquetur argumentum, nam omnipotentia Dei per se connectitur essentialiter cum tribus Dei Personalitatibus, his enim ablatis per locum intrinsecum auferretur omnipotentia Divina, quae cum sit essentialiter tribus Dei suppositis, at omnipotentia Divina per effectus creatos ab ipso per se dependentes lumine naturae demonstratur a Philosophis, et dignoscitur ab Angelis ex comprehensione creaturarum, ergo demonstraretur quoque connexio Trinae Personarum, sine qua non potest esse Divina virtus effectiva, seu aliquali comprehensione naturali cognosci potuerit omnipotentia connexa cum tribus Divinis suppositis, quin dignoscatur Trinae Personarum.

23. 3um argumentum; Personalitas in natura creatura requirit ad agendum, seu ad subsistendum, licet enim polleret anima ratione propria subsistentia, produceret ad huc effectus sibi connaturales cognitionis, et amoris, sicut

sut enim calor, etiam in haerens subiecto, calefacit extra subiectum, et in Eucharistia separatus, ita substantia sine subsistentia producere poterit, quare non Divina requirit Personalitatem ad agendum. Confirmatur, quia actiones sint suppositorum, procedit id de creatis, quae recte novit, non de Divinis, quae minime cavit, asserere videtur.

24\. Respondetur primo, necessarium subiectum, et in haerens esse per actionem ad agendum in creatis, forte enim requirunt per se Realiter ... ergo si nec illis exerceat actio, forte est continuatio proxima miraculi. Pater enim Bernal... distinguit actionem ... productivam Angelorum ab illorum subsistentia ... de 12 de incarnatione sec. 2a.

Secundo respondetur: Transeat argumentum, nostrum concedendum, discrimen est clarum, virtus enim creata non est essaliter et actualiter connexa ... metaphysice cum subsistentia ... propria, nec accidens ... inhaerentia, sed experimento fidei separatur a subiecto, quare si Divinitas id ... nec est cum virtus activa, quae tota superest exercere nequeat, at virtus activa Dei connectitur essaliter cum tribus subsistentiis, a quibus etiam Divinitas inseparabilis est, aut distinguibilis, quare sicut ad existendum Divina virtus exigit Personalitatem essaliter, sic etiam ad agendum.

Disputatio 7a

Num Dei Potentia sit omnipotentia?

1\. Dei potentiam activam esse nuncupandam omnipotentiam ad extra docet Sanctus Thomas, quaest. 25. art. 3.o Subscribunt omnes Theologi; traditur enim a Scriptura saepe. Genesis 7o. numero 5o, et cap. 35. num. 12; Ego Dominus Omnipotens. Exodi 25: Omnipotens nomen eius. Sapientiae 8o; Omnipotens sermo tuus Domine. 2a Chorinthiorum. 6. num. 18. Apocalip. 19. 6. denique Lucae. 1o. num. 37. non erit impossibile apud Deum omne verbum, et in Athanasii simbolo dicitur; Omnipotens Pater, Omnipotens Filius, Omnipotens Spiritus Sanctus.

2\. Notandum est primo, illa potentia dicitur Omnipotentia factiva, quae facere potest, et impedire quaecumque ad extra fieri possunt, aut impediri sine dedecore propriis ... et omni modo, quo perfecte possunt id evenire, sed Divina potentia id potest, ... potentia Dei simpliciter est Omnipotentia, quia tamen peccatum non est ens perfectivum, quia absque dedecore ... impedire ... fieri possit, ideo peccatum non est obiectum Omnipotentiae, nec Deus dicit

dicit illius causa, 2° potius ideo dicit Omnipotens, quia peccare non potest, quod non alius effectus 2° defectus, ideoque non acquiritur causa virtus, 2° virtutis defectus, ut loquuntur Universi D. allegati disp. 7a anum 0 14, ad 18, in neque hic amplius immoremur.

3. Ostraditur quia potentia Dei distinguitur virtute a sapientia, et volitionibus, quibus scit, ac vult facere cum ordine, et successione, qui fieri debent cum successione, salvantur ea, quae comitantur, oportet, fiant, quod solus est potentia, seu omnipotentia, quatenus non solus ex ipso facere potest, seu etiam omnimodo, quos perfecte fieri possunt, ac debent. Ostraditur 3° quia et tactus probabilis in sua probabili, sicut, et actionis similis sunt, nequeat Deus se solo producere, potest tamen absolute facere, quod exeant actiones, et effectus hi, si Deus sub illos efficaciter intendat, producendo causas 2as, ac illorum efficaciter determinando, quoad usque ponant in facultatibus moralis actio. Et effectus intentus, at hoc sufficit, ut Deus sit omnipotens, quod potentia Dei dici debet omnipotentia, et aliquis effectus non possit se solo producere sine iuvamine causae 2ae.

4. Obiicies igitur et Deus immediate non concurreret ad effectus praecipue naturales, diceretur omnipotens, tamen quia duos produceret ac observaret causas 2as, et applicaret ad operandum in actu 1° proximo; facere posset, ut effectus intenti ponerentur, quod tamen per me sufficit ut Deus dicatur omnipotens. Nam ad omnipotentiam duo requiruntur, 1° quod Deus facere possit, quod ponat effectus quos velit. 2°, quod illos immediate producat, ut eatenus ponit illos directe, et immediate determinate, si velit, quod pertinet ad summum dominium omnipotentis, hoc autem non haberet omnipotens, non concurreret immediate cum causis 2is, et ideo requirit ad rationem omnipotentis, ut omnia, quae cum causis 2is fieri perfecta possunt, ipso partialiter saltem adiuvante fiant, et non aliter.

5. Sed observandum hic est, et fide certum sit Deum omnipotentem esse, non tamen esse fide sanctum, an sit omnipotens, quia se ipso facere potest, id est, quod ex ipsa facit mediis causis 2is, et quia concurrat effectum immediate cum causis 2is ad singulos illarum effectus immediate virtutis, aut suppositi — sed enim negatur a multis catholicis, et etiam Durandus in speciali, cuius sententia, et minime tuta

tuta sit in fide, propter quod Durandus acerve notetur a Theologis, si non dicamus id esse fide definitum, nec opinio Durandi damnata fuit hactenus, ideo quod solum est fide definitum Deum omnipotentem esse quatenus possit immediate per se, et per interpositas causas, id facere quod vellit, et velle possit, quod quidem sine dedecoris nota sic scripsit.

6 Petes, an idemonstrari possit Deum omnipotentem esse sub hac ratione, quia scilicet possit efficere per se solum quaecumque libere effici, quotquot + fieri non repugnat, quia non dependent essentialiter a causa 2a, nec suspendentia causis, ideo nequeunt a solo Deo fieri, quia repugnat sic esse. Dei autem non haec potentia additio quod esse repugnat. Dices affirmant quod si huius, quin repugnat esse, necessario et a causa pendet, non posset a Deo fieri, si veniret ad ex defectu Divinae omnipotentiae. Sed potentia Dei tam perfecta sit, quae cogitari potest in nullo sit defectus: ergo. 2o, quia potentia Dei perfectior est quae cogitari potest, absque repugnantia, quia propter eminentiam includit et continet perfectionis creatas, et perfectioni causarum aequivalet ideo pura absque imperfectionibus, quo solo aptae fieri, quod a causa creata fit, quin tamen essentialiter ab ista dependeat; alioquin aequivaleret Divina virtus omni virtuti creatae. Sed probabilius est eo, quod omnipotentia sit infinita, scilicet non est, quia potentia infinita potentia, et esse simpliciter omnipotentia, ut enim ad infinitos Angelos excedentes se gradu de dato foret infinita, nec tamen foret omnipotentia, si vero per infinitam potentiam intelligat infinitam sub omni genere potentiae, ergo prius petit ignorantiam, supponit enim quod intendit.

7. Hic petis solet an omnipotentia sit causa possibilitatis absolutae, sive non repugnantiae creaturarum. Sed nata possibilitate naturaque sit intrinseca rerum absque externo prius quo, ut dixi supra et adjuvante Deo dixi de 2o possibilitatis intrinsecae et essentiae istarum virtualiter ab aeterno, nec ab aeterno fuisse prius quam existant res, quare non vim illam pendent ab omnipotentia quam ab externo, nec aliis haec causa, a quibus sit. Extra vero possibilitas aeternas non disquiret, ut ibi diximus ob omnipotentiam Dei, quae constat sed nulla haec sunt et quare non in primis operis est plurimos hic tenere moros, quas aliis fecerunt, minime nobis aequiparos, ut enim in aliis operis invertit huius difficultatis exitus. Cetera, quae possunt hic desiderari petenda sunt, et de 2a, et 3a.

Disp. 8a

alitex +

Disp.o 8.a

Num Pota Dei sit infita simpliciter in ror. Pot.

1\. Omnipot. infita esse quoad entat. et perfect. intrin. certe; ac esse tot. a se realiter, et virtualit. identificatur cum Deo, qui simpliter infito perfecti. et intentate, q.a e a se, ... nitat. haberet omnipotentia esse, quo foret a possibus absoluta, ... rem utrum repugnarent, ... Thom. in hac q.e dubiy ... an intra pot. sive quoad ... Dei virtus infita sit. Deinde constat omnipot. plura posse quam pot. creat. ... extensive, quia in ... absolute extensive, ... in numero ... in specie ... nihil enim possunt absolute ... ata pot. ni concurrente pota Dei. Et hec dualit. ... principalis ... sed ... vero creat. ... activit. excedat per infita virt. intra pot. modo ... trovaverimus.

2\. Pot. Dei simplit. et absolute infita esse ... constans e Theologorum opinio, quos allegat P. Tanneras ... q.e 50 dub. 4.o num. 30. ... qui ... repellat, solet enim probari 1.o quia pota Dei ... in infitu ... imposit. sub ... repugnent, ... sunt; ... hec ... ... huius ... de ... num. 32. et 33. Probatur 2.o q.a pota Dei independet ab aliis in agendo ... infinitate entativa, independent ... instrum. ... quoad operandum ... infinitate ... creata ... independent ab instrumentis operari.

3\. Probatur 3.o q.a pota Dei superat ... creatura creatarum infinitam replatam ... quia si ... hec replatio ... in infita simplit. includat, ... arguet pot. infitam extensive, deinde ... constat

Constat jam sit posse hec infinita explasso, deniq inde solum pt infinito ext. f.
siva. Quare pt 4º ab aliis, quia Deus pt infinitos effectus simul diversos
sul, aut successive producere. Sed reiicit pt in q exigient pt infinitos ignes, sit
hus alia penetrant infinita producere, qui in deo sit activitas infinita. 5º pt.
infinitas extensiva, quia Deus pt infinitos effectus perfectiones, et perfectiores, sine
fine producere. Sed reiicit a P. Balzquez, quia manifestum est Deum esse
pot. simpliciter infinita, q̄ non esse possit effectus infinitos, perfectiores, et perfectiores sine
termino. Nam tamen id plures, quos allegat P. Tannerus d. 2ª de Deo, q. 11.
dub. 4º num. 3º. Verius ex eo capite repelli posset quae rō, quia ig. v.
tetur P. ipse Balzquez.

4\. Obiicitur a P. Balzquez 6º, quia pt Deus
movere corpus, et velocius in infinitum sine termino intrinseco extrinseco. Similiter ergo impellere
pt. quali velocitate corpus gravius, et gravius sine termino. Sed reiicit ab aliis 1º,
nq hoc denegari potest sine potentia infinita, quia finita quaeq potentia motu determinato sin ve-
locitatis exhauxit, aut impulsu motivo corporis sibi gravius. 2º quia Deus
e potentia Dei simpliciter infinita, quae producere motus velociores, et velociores in infinitum, sicut
et hinc recte pt illud. Coapt. ad hoc, hac enim de causa reiicit P. Balzquez
4ª ex suppositione. 3º, quia motus ty exit summe velox in coelis, quod nullus
oio motus admittit, ad hoc aut curo pt exit infinita potentia?

5 7º pt a P. Tannero, quia potentia Dei pt id
pde, q̄ fieri pt absq dedecore facientis, qua propter omnipotens dicit. Sed
hec rō refellit, quia si potentia tamen entia sunt possibilia, quae fieri possunt a Deo
citra notam imperfectionis, potentia Dei dicit omnipotentia, nec tamen ideo pt dici infinita
simpliciter, alioqui simili modo repugnant. Ceterum pt hoc ipsum productio hominis,
sicut exit omnipotens exit etiam simpliciter infinitus ex pte, q̄ est absurdum.

6\. Alii probant 8º, quia potentia Dei producere pt adaequate
per creationem substantiam completam, ut Angelum, at creatione quae exit infinita virtus in agente
creanti totaliter, ergo. 3ª tamen, quia l. e contra de vi creandi totaliter, l.
partialiter concurrente, sed alio pro? Si 1ª, exige exuit l. generandi, l. trans
substantiandi totaliter infert infinita virtus, nihil enim effectus agere pt per se solo

sine

9.

sine iuvamine Dei; si quo dicat, etiam est valde probabile creare et sistere virtutis posse creare finaliter, tamquam principi Deo subordinatis, quod est id arguitur infinitae virtutis. Denique non probatur inde virtus extra requisita, si quoad extensionem infinita.

7. 9° denique probatur ab aliis, non ad producendam unionem hypostaticam requiri infinitam virtutem. Sed refellitur 1°, quia non dignoscitur haec unio luminenaturali, virtus autem Dei ipsius infinita lumine naturali. 2° quia nexus hypostaticus, si distinguatur ab extremis, et absolute physicus, quod non arguit vim infinitam in sua causa, requiritur igitur aliter infinita saltem extensive vi in potentia sub ratione potentiae. Dei melius, quam in hoc stylo, non repugnat Deus absolute posse producere creaturas perfectiores et perfectiores in infinitum, et virtus sufficiens ad producendas eas perfectiones sine fine, tamen intra, quam in extra, foret in ratione potentiae simpliciter infinita. Denique hic non datur virtutis infinitae in ratione potentiae. Maior est certe valde probabilis, et fere certo minor constat, et recta deducitur, quia virtus finita determinato effectu producto prorsus exhaurit, nec ultra progredi valet, secus autem divina virtus. Deus autem quippe datis infinitis, tam in intensione quam in extensione repugnantibus, in de probatur quoque possunt infinitas divinae potentiae, quae probat infinita simpliciter in lucem edere.

8. Nec obstant ea, quae supra sunt adducta contra 3um priorem, non in sententia docente Dei potentiam esse per se unico actu absolute post potentiam, tam certum omnipotentiam esse simpliciter infinitam in ratione potentiae, quam esse potentem infinita perfectione, ac motus velociores, et velociores, utrumque 2° saltem probabile lumine naturali, quia non apparet unde repugnet, liceri dicendo, et potentia necessaria praemittit, quia licet summa velocitas excludat omnem motum et aequaliter corporis dextrate produci possit a virtute finita creatura corpora vero sine fine graviora per excessus deteriorem exerceri posset absque virtute simpliciter infinita, virtus autem intensive saltem infinita probatur 1°; quia sed sola potentia Dei nullius ope requisita directe, nec indirecte creavit Angelos, et universum in lucem edidit, nullus autem agens finitus id posset, hoc autem non producat, et creavit ab alio nihil esse probatur. 2° quia virtute Deus ad extra libere creat, etiam ad intra Verbum, et

Spiritum

Spiritus Sanctus narrio produxit, qui tunc infinite perfectus est, et infinitam vim activam exigit, sine qua prius exercita, nihil ad extra produci potest; ergo virtus activa creaturarum est infinita simpliciter. Cum pater, et tamen probatur est Disp.e 6.a

Disp.o 9.a

Num omnipotentia sit attributum distinctum ab essentia, cognitione, et amore Divinis?

Cap. 1.us

Omnipotentiam esse attributum non includens relativum virtualiter, et in recto permittitur.

1\. Quod hic disputandum est quaestio. Suppono virtutem effectivam creaturarum, seu omnipotentiam, ut prius se effectat ad operationes ad extra, nomine (?) singularem, absolutam, et ideo esse singulis Personis Divinis, ac ipsa Deitas, et essentia Divina, quae de singulis Personis dicitur praedicatur, unde sunt Personae singulae, seorsim, et collectim, sunt unus numero Deus, et unica essentia habet, quae non includit virtualiter, et in recto relationes, sed mutuo convertibiliter identificatas; sicut singulae seorsim, et totae tres Personae substantive sunt unicum principium creaturarum, et unica virtute, sive potentia creativa gaudent, quae de singulis dicitur, et collectim dicuntur, ratione cuius uniformiter tota Trinitas, et indiscriminatim singulae Personae concurrunt ad operationes ad extra, quare communiter Theologi cum Sancto Thom. docent indivisas esse Trinitatis operationes ad extra, nihil ergo notiale, seu relativum unius personae proprium includit in recto virtualiter in conceptu potentiae transeuntis effectivae, Trinitati communis; ad hoc enim opus esset, ut relativum, et omnipotentia mutuo convertibiliter adaequate realiter idem essent.

2\. Hanc activam virtutis unitatem cognoscimus, utpote fide certum tradidit Concilium Lateranense, Cap.e firmiter de summa Trinitate, 6.a Synodus Generalis Sess.e 4.a Concilium Toletanum undecimum, in confessione fidei. Toletanum 6um. Cap. 1.o Consonat Athanasii Symbolum; et tres omnipotentes

5.o

S.ᵗ Unus Omnipotens. – Verba referuntur a P.ᵉ Molina q. 41, 1.ª p.ᵗᵉ art. 6. D. ita Ecclesiae conterrant. Nisenus, Basilius, Chrisostomus, Cirilus, Anastasius Sinaita. S.ᵗᵘˢ Dionisius, Damascenus, Iustinus, Nasianzenus, et Fusius Ambrosius, frequentissime Leo magnus, Augustinus, Anselmus, quos affert P. Ruiz D. 110 de Trinitate sect. 10. Ita PP. et Scriptura ... idem author a sect. 2.ª ad 10, duos oppositos errores obtruncat, alterum Abaylardi, qui refferat Bernardus epist. 190 ad Innocentium, qui soli Patri potentiam, Filio semipotentiam, Spiritui vero Sancto nullam potentiam adscribebat. Alterum Arrianorum, qui soli Patri vim agendi partialiter, Filio tamquam instrumento, Spiritui vero Sancto nullam agendi vim indulgebant.

3\. Probatur vero, quod probat non modo Conciliis, et PP. allegatis. Constat tres Personas Divinas unum esse principium effectivum creaturarum simpliciter et absolute, quia virtus et activa potentia, per quam operatur, est una numero virtus omnibus communis, et identificata, ... virtualiter adaequate cum singulis, aut si virtualiter et essentialiter in recto clauderet relationem ... aut aliquam specialem, ... esset Omnipotentia virtus una communis omnibus Personis, sed multiplex esset, saltem partialiter, et incommunicabilis singulis, nec tres Personae Divinae seorsim essent unum principium creaturarum uniformiter ad extra, quia ... haberent singulae secundum identitatem relationem oppositam aliarum Personarum, ex qua partialiter Omnipotentia constituit, et virtualiter, et ex qua ... virtualiter adaequate foret idem. Ergo Omnipotentia non includit in recto virtualiter aliquam relationem, sed in ... virtualiter adaequate identificatam. Ita Probatur: in Divinis omnia sunt unum, ubi non obstat oppositio relativa producentis et producti, sed tres Divinae Personae non opponuntur in ratione producere creaturas, ergo nec distinguuntur quoad virtutem effectivam creaturarum, igitur haec virtus est principium absolutum Trinitati commune nullo modo praebente saltem distinctione Personarum.

4\. Nec tamen apte vero repugnat illud Psalm. 75. Quis loquetur potentias Domini, auditas faciet omnes laudes eius. Nam ut interpretes multi literam rimantes exponunt, non est potentiarum signat ineffabilis effectuum

Varietas

Varietas, qui sunt artificis, ac Divinae creativae virtutis indices eloquentissimi, sive suae efficaciae agentis intra, quae tam multos producit effectus in quibus multiplex potentia dici potest virtualiter, et eminenter, quatenus in se habet causas 2as, quae ipsos producere possunt, quatenus 3o aliqui ponunt intra se voluntas, et memoria, et realiter una solum est, sintque.

5. 2o notandum est, quod in Symbolo Niceno Patri dicatur Creator, de Filio verò dicatur quod per ipsum facta sint omnia, de Spiritu Sancto, quod sit Dominus, et vivificator. Ut enim explicat S. Thom. ex diverso modo tribuendi Personis dominium solum innuitur diversus modus, quo tres Personae perfectionem eandem absolute habent. Pater enim habet potentiam incommunicatam ab alio, quae redditur principium; Filius autem eam habet a Patre sibi transfusam, et ideo per ipsum Verbum tamquam medium omnia facta sunt, et esse dicuntur, Spiritus autem Sanctus eam habet ab utroque supposito Patris, et Filii communicatam, quin eam alteri transfundat, ideoque dicitur absolute Dominus vivificator. Ut S. [illegible] est [illegible], de quo minus explorat, ideo erat propter haereses oppugnantes Spiritum Sanctum substantiae Personis aliis.

6. 3o notandum est, quod omnipotentia passim a Patribus adscribatur primae Personae, ingenita sapientia Filio, bonitas autem, et amor Spiritui Sancto tribuitur. Et quamvis sit in omnibus Personis bonitas, amor, et sapientia, quod per appropriationem et spectatam titulum adscribi solet, uni potius Personis perfectio, quae simpliciter, et absolute communis est omnibus. Sic Patri praesertim omnipotentia tribuitur, et Creator appellatur, quia principium est, et initium Trinitatis, ac rerum omnium; sicut adscribitur Filio sapientia, quia procedit ut verbum intellectu productum, in quo Patris splendet sapientia; similiter amor adscribitur Spiritui Sancto quod per amorem producitur, et indicium est amoris mutui, quo Pater, et Filius se mutuo complectuntur.

7. 4o notandum est, quod et si virtus spirativa relata Patris, et Filii requirat, haec tamen eos includit virtualiter, et in recto, supponit tamen in obliquo, quare non multiplex sed unica virtus est inclusa in suppositis exercens; sicut omnipotentia subsistens in tribus Personis, unica solum est, nec desinit esse

speciale

spale discrimen. Obijcies: Vis spirativa potius afferat duas relationes, quia Omnipotentia, non prius spirans producit, ut jacinditur amoris mutui, quo se mutuo diligunt. R. Et bilios quare supponit amorem subsistentem in duobus suppositis se mutuo diligentibus, fatior Omnipotentiam non esse titulum includendi relationes; restat ergo dirimenda quaestio, quinam perfectio sit inter absolutas Omnipotentia creatrix effectiva, nimirum scilicet essentia, cognitione, et amore distinguatur, et cum his tribus perfectionibus aut earum aliqua virtualiter identificetur, aut tamen cum omnibus absolutis.

CAP. 2um.

Variae sententiae circa distinctionem, aut identitatem Omnipotentiae cum aliis Perfectionibus absolutis.

8. Modo dubium non est, de distinctione reali, vel ex natura rei, de quibus idem est dicendum de potentia Dei, quod de caeteris Dei perfectionibus absolutis comparatis cum relativis, et inter sese, seu inter Omnipotentiam, alias, quas perfectiones absolutas, et inter ea se relativas, nullam esse distinctionem realem, aut ex natura rei, tum ob eximiam Dei simplicitatem, tum quia nullo fundamento potest in Divinis asseri ulla distinctio seclusa distinctione relationum, ulla distinctio praeter distinctionem virtualem, haec enim sufficit ad opposita quae comparantur quae de Divinis perfectionibus realiter identificatis sumuntur, si fide duce fatemur, quod satis probavi 3o. et 4o. de Deo et de Trinitate. 2o. certum est in sola manet distinctione virtuali inter absolutas Dei perfectiones, quas statui de fe de Trinitate, nec Omnipotentiam esse virtualiter distinctam ab essentia, cognitione, et amore (sic enim intus, et voluntas in Divinis appello) quia soli actus in Deo gerunt vires intus, et voluntatis in mea sententia, vel, et hoc parum referat ad praesentem controversiam.

9. Et tamen in distinctio virtualis horum attributorum, non in ea sententia nulla comparatione realiter identificantur de potentia Dei, quae de cognitione sunt, et amore, non quod verificent, cui sunt nisi debere omnis distinctio virtualis inter, non, quod Verbum procedat ab intellectu non ab Omnipotentia, et verificatur realiter ante corporationem, realiter enim materialiter, et obiective Verbum procedit, ab eo quod est Omnipotentia, sicut creatura; Colliter ergo dici solet solum ratione intellectus non oriri Verbum verificant

ab

ab Omnipoa, putandbis siderat prisse perordin a Exeq, sicuti, et hic
n procedit ab Omnipoa, formaliter, ut e equi productio, et realit ab ead prout E
producat, qua producit equum. Deinde et tertio multiplici V. Sal. meiudice
dicipossit antenx intus Verbus formaliter ab omnipoa, et ab intellectu
Dina procedere de q egi d. 7o de Trina tellum. numquam tm id e
Verum. Qdicite cadente super intus Omnipoz, et intellectionis, s.d extra
connotata cognis Dina, et Omnipoz, iq. n arguit intus distinctionem, s.d solum
esse, et rois inadequatas, q a tm hoc p. de Dinis perfectionibus in q e
dijudicato virtualis fitiitex oesperfectionis absolutas in sei sancit, ideo nunc p. dictum
id suppono, qm expendo.

10\. 3o, si concedatur distinctio virtualis inter intus, et volutas, et esse, remanet eadem difficultas, ac eisdem ferenda loci, quibus difficultas illa fuerit, an supposita dist. rois inter cognitio, amore, et esse, Omnipoa pertineat ad esse, aut intus potius, q. m ad volutas, et ad utrung; sed tng, qui docent Omnipoa esse solum intellectus, distinguunt illos virtualiter tam a volitione, quam ab essa, qui vero putant esse solam volitione, virtualiter eo distinguunt ab essa cognit. q. dicti virtualiter a volitione. Denique qui putant poq in complexo cognitionis, et amoris, docuerunt, dicent, a(?) singulis virtualiter distinguunt adeq. te q. totam differentias eo devolvit an Omnipoa, toe nxa disguat a bessa, cognit, volitioneq; seorsim, et ab utraq; sed, nec modo dubius e an ea distinctio praecissiva, et p. te perfectionis obtivus, nq id ex priis principalibus dedit rois in q; fa cuius propria intelligendis e, solum go disquirit an ea praecata toe roat a disquant, salus ex p. te modi cognis, in mea V. so nanti praecissione obiectivam vel Libertatis inter esse, et relationes, q. m statuit fa de Trinitate. dicendo e a fortiori, nullam inter Omnipoz, et aliam absolutas perfectionis obtivam praecisionem esse posse.

Margin: puto +
a singulis +

11\. Praeterea constat Omnipoz ad extra formaliter operari, q. m ex directione Dinae Sapie, dictantis q. o, et qualit agendum sit: sicut, et ex impulsu, et imperio, et applicatione Dinae volutis efficacis, ut poa motiva formaliter in hoc motus artificiosos ad numerum exequitur, ni per directiones

artis

artis recte saltandi nec est extra sua[m] voluntatis imperantis, aut urgentis ad eius-
modi motus, id q[uo]d colligitur ex locis S[anctorum] P[atrum], et Scriptura, quae omnipotentiam intus, et in
voluntate, et in utraque sitam esse, vide[licet] Psalm. 135, omnia in sapientia fecisti. Pro-
verbior. Cap. 3°; Dominus sapientia fundavit terram, et stabilivit de voluntate. Lucae cap.
5°; Domine si vis, potes, quibus etiam consonant P[atres] allegandi num. dubium est,
an solum ad exercitium omnipotentiae praerequirantur, si etiam formaliter ipsa sint de ratione,
amor, et cognitio quae executiva virtus creaturae ad extra.

12 Tertium etiam est satis patere colligitur, et voluntas secundum se,
quam vim effectivam creaturae, haec enim solum est ad entia creabilia, cognitio vero, volitio
quae feruntur ad Deum, peccata, nationes, et ad impedimenta, sunt quoque separanda a distinctione
praesenti, vis activa creaturae cum scientia creaturae potius, vis autem impeditiva, quia potentia Dei
cum non removet impedimenta, et non exercentis cognitione, volitione quae, vis peccati permissiva
eius scientia, in odio, virtus autem ad divina, cognitio illorum cognitione, in amore; sic enim
proprietate sibi exerent, et talis ter.

13. His quod positis, ut sana disquirit adhuc est ratio natura Dei
potentiae, et quam essentia, quam ab attributis intus, atque voluntatis effectum ad divisis, et contendit
quae formalis sit ipsa ratio ab aliis. Stans sequuntur ex Scholasticis Sanctus Bonaven-
tura, Ricardus, Alexander, Aureolus, Aubion, Landecius, Thismente Machis,
Zumel, Bassilius, Ponze, Rainaldo, Arrubal, Julius, et alii, quos affert P.
Cassidus, 1 part. q. 25 art. 1° num. 6. Praeferta etiam Sanctus Thomas q. de potentia
art. 1°, corpore. Deinde 1 parte q. 19, articul. 4°, ad 4; q. 25 art.
1° ad 4, et 3° sanctis dist. 14. q. unica articulo 4° ad 2, et alibi saepe.

14. 2a sententia fuit, Dei potentiae effectivam consistere solum in
intus divini perfectionem, hoc est cognitione, quam proximus sequitur creatio, variant tamen
in eo quod aliqui docent esse intellectum executivum, in esse scientiae speculativae ante ad
electionem, si est scientia practica, modum imperii subsequentis electionem, et intimantis
executionem, quod probant ipsi scholastici, quia suadet Deus ex imperii directione
semper operari, quod stare etiam si disquirat ab imperio vis executivo. Sic opinat
Albarez, Ibañez, Trigosus, et alii, quos allegat P. Cassidus primo citatus.

15. 3ª sal. pot. Ding. organa reorum in solà voluntate consistit, ac distinguit à cæteris attributis, et ab essa, et eminenter dirigat solà voluntatem vim habet executivam. Sic docet Scotus in 1º dist. 37 q. unica § ºzeo. Sequuntur Lassodus, Tartaretus, Marsilius, Refferat etiam Argentinus. Subscribit P. Molina, Valentia, Becanus, habent P. Bazquez, Granadus, Fonseca, Albeldo, Pius, quos affert, et sequit Theodosius Alvine. 1ª pte tract. 3º d. 7. num. 24.

(margin: executivo)

16. 4ª sñ. Dei pot. indistincta asserit ab essa, distingue, et ab intellectu, et à voluntate Dei. Sic docet Ægidius 1º. 2ª tom. 1º Lib. 5º q. 18 art. 1º § 5. numº 15. P. Suarez de Metaph. sect. 17 et Lib. 3º de attributis cap. 9. 5ª denique sentit potentiam Dei factivam indistinctam esse formaliter à complexo voluntatis, intellectus, et executivo separato sub ratione axe. Sic docet P. Bazquez 1ª pte d. 102. cap. 3, et 4º constituit omnipotentiam per actum 2ª cognitionis, et per actum 2ª volitionis, sive per volendi facultatem. Et ex authoribus, qui sequuntur illam sententiam alij dicunt intellectum esse proximum principium executivum actionis, voluntatem autem remote concurrere, quatenus applicat principium executivum. Alij putant ad intellectum spectare dirigere remote voluntatem, ac applicare proxime vim executivam; habet etiam Sanctus Thom. 1ª pte. q. 25. art. 1º ad 4 in 2ª solutione.

Cap. 3um

Premittuntur aliqua de distinctione rationis perfectionum divinarum, inque contra nostra principia.

17. Difficultas hæc tota pendet ex tractatu de perfectionibus divinis, et quomodo suppono 1º divinas perfectiones tripliciter cognosci, et signari posse. 1º formaliter, et reduplicative, prout tales, quarum cognoscuntur per conceptum aquativum, et quidditativum, ut sunt in se totaliter, qui semper erit conceptus intuitivus, ita solum à Deo, et à beatis cognosci possunt, et tantum ab eis solum signari possunt nominibus exprimentibus Dei perfectiones

ut

ut conceptus cognitionis quidditativae propria, seu adaequata, manifestum enim est viatorem in hac vita non posse Dei, eiusque perfectiones, hac cognitione quidditativa propria cognoscere, nec proinde verbis istam cognitionem exprimere.

18. 2° Cognosci possunt deitas, et absolutae Dei perfectiones per analogiam ad creaturas, et per species alienas, ut specificative, formaliter, et identice divinae non conceptu quidditativo, seu abstractivo proprio, seu adaequato conceptu, sed communi, qualis a Deo distinctus, et similiter signare possunt praedicata divina verbis eiusdem cognitionis non ultimo exprimentibus, id autem evenit quoties concipit, aut significat aliquod identificatum vitaliter intime cum deitate, seu cum ea perfectione, quae dicitur cognitionis formaliter, ut cum signatur ens necessarium vel aliis rationibus, etc. omnis absoluta perfectio Dei cognoscitur, et specificative signatur formaliter, et identice. 3° potest concipi, seu signari perfectio divina formaliter, ut talis conceptu quodam proprio, seu adaequato sibi, qui proinde nulli conveniat alteri, sed non sit quidditativus, et intuitivus, sed solum abstractivus, designans eam perfectionem per aliquam rationem significantem vitalitatem, identificatam intime, et reciproce cum eiusdem perfectione, similiter quando nominatur aliquo nomine tali cognitionem exprimenti, qui conceptus, et nomina connotare solent ex aliis creaturis Deo cum creaturis, ut si cognoscitur iste definitus; et intellectio subsistens, summe perfecta, seu si deitas explicatur per ens a se summe perfectum, seu etiam nomine simplici, quod pluribus verbis aequipollet perfectio divina possit explicari, nomen enim deitas soli deitati convenit: sic comprehensio Dei sapientia divina formaliter signat, et nihil aliud.

19. Hinc ibi colligo perfectiones divinas absolutas vicissim dici posse formaliter, adaequate vocibus rotatam (?) maxime, quae dicuntur inter formalitates se vicissim excludentes, sed solum hae perfectiones specificative, formaliter, et identice exprimant per conceptus communes, et inadaequatos minime sibi proprios, et ultimos, conceptus enim inadaequatus explicans misericordiam, quae formalitatem etiam virtualiter omnis absoluta perfectio divina non exprimit formaliter iustitiam, aliquo vero iustitiam + perfectius

perfectiones absolutas. 2° colligo perfectionem absolutam Dei nullatenus distingui ratione ratiocinata, sive cum fundamento, sive formaliter, et reduplicative cognoscantur, ut Divinae per conceptus adaequatos sibi proprios, et ipsis quatenus sibi [illegible], sive conceptus iste quidditativus, et intuitivus sit, sive abstractivus, sive simplex sit, sive coalescens ex pluribus conceptibus secundum omnibus eius, quia vi praedicti cognoscuntur clare cognita quod est eidem virtualiter, et reciproce cuicumque perfectioni divinae, quantum satis est, ut intellectus noster detineatur ad inferendum eis ceteras convenire praedicata, nec ullum eis nasci possit, ut si conceptus animalis detinet ad sensitivum, ergo nullum Dei praedicatum absolutum ab alio distingui potest, ut conceptum per cognitionem adaequatam, et sibi soli propriam.

20. Antecedens supponitur e numero 14. Consequentia constat, nam ut unum praedicatum ratione distinguatur ab alio secum identificato, necesse est, ut conceptus explicans unum non explicet aliud, nec ad illud concedendum adigat, at conceptus sibi proprius et adaequatus uniuscuiusque absolutae perfectionis divinae, non potest non explicare ceteras alias virtualiter identificatas, seu adeo concedendas adigere, qualiter a suis conceptibus inadaequatis exprimuntur, alioquin conceptus ille proximus esset communis aliis a Deo distinctis, saltem impossibilibus, quae revera solum haberent explicatam illam perfectionem, et realiter carerent alia, quam supprimit eo conceptu, licet malit etiam attingat, ergo perfectiones divinae prout adaequate cognitae secundum ultimas differentias, et conceptu sibi proprio, non possent ratione ratiocinata distingui.

+ sibi proprius

21. Praeterea suppono distinctionem rationis apud me numquam esse praecisivam ex parte solius obiecti, sed solum ex parte modi, quo simplex, et indivisibilis obiectiva perfectio concipitur, et praesertim id assero de distinctione rationis inter identificata non solum realiter, sed etiam virtualiter, qualia sunt apud me divinae perfectiones absolutae secum comparatae, ut [illegible] a me [illegible] 7° de Trinitate. Denique supponendum est Deum per eandem impartibilem intrinsece perfectionem esse, simul infinite sapientem, amantem, omnipotentem, immensum, et aeternum, sed tamen adaequate possit a nobis per inadaequatos conceptus formales, partim cognosci,

nunc

nunc ut Sapiens prius, modo ut amans, postea vero ut Omnipotens, ad id enim habet Deus distinctiones virtuales extrinsecas, quae sunt ex distinctionis rationis. Et igitur hinc aperte constet Omnipotentiam esse Deitatem, Sapientiam, et amorem ex parte perfectionis obiectivae, restat modo mancantiae ex parte modi, quo dicitur Omnipotentia formaliter cognosci debeat amor, Sapientia, Deitas, et ab his Omnipotentia praescindi possit.

CAP. 4um

Quaestio deciditur varijs assertionibus

22. His suppositis, et ad Omnipotentiam accommodatis, quae sunt relatos supra fuse deponenda. Dico 1o, si potentia Divina cognoscatur 2o modo formaliter, et identice conceptu non adaequato, neque sibi proprio, sed communi cum alijs omnipotentijs ab Omnipotentia Divina distinctis excogitabilibus [entitatibus], ut praedicti cognoscens ratione distingui possint, tum ab essentia, tum a cognitione, et amore, quod conceptu quoque communi cognitis. Eadem solum probatur argumentis a 1a sic adducendis, et locis a Sancto Thoma relatis, ibi, numero 19. Divina ut duo mutuo distinguantur ratione ratiocinata, satis est, quod dum clare cognoscitur unum, non cognoscatur clare et expresse aliud, et econtra. Sed si perfectiones hae divinae cognoscantur inadaequate conceptu minime sibi proprio, communi vero cum alijs, dum clare cognoscitur essentia, cognitio, et amor, potest Omnipotentia non exprimi, et econtra, dum Omnipotentia dignoscitur, potest essentia, cognitio, et amor ignorari formaliter: ergo Omnipotentia ratione distingui possit ab essentia, cognitione, et amore per cognitiones has, et inadaequatas.

23. Minor probatur: nam a conceptu quo solum exprimitur virtus effectiva creaturarum, non exprimitur Deitas, aut ens seu aseitaliter, aut Sapientia, et amor, neque contra conceptu quo solum exprimitur Sapientia, et amor, aut ens aseitaliter exprimitur virtus effectiva creaturarum. Solum enim id exprimitur,

q.

quod relucet in eo conceptu, l. quo semel attento percipitur statim; igitur Omnipotentia,
Deitas, amor, et cognitio divina mutuo distinguuntur ratione, siquidem per
conceptus inadaequatos, et rationis, quales sunt illi, qui veniunt inanti, sicut
ex illius ratione constabit.

24. Arguitur 3°. non haec virtus effectiva omnium creaturarum, non so-
lum Deo conveniret, sed etiam enti quod excogitari possit, quod, l. est omnipotens
esset ut Deus, non tamen esset omnisciens, aut omnivolens, aut infinite per-
fectus, quia realiter careret his omnibus perfectionibus ab effectiva virtute
distinctis, in quo distingueretur a Deo; similiter ens sapiens, aut amans praecise
conveniret non soli Deo, sed etiam enti, quod realiter non esset omnipotens, et in eo
differunt a Deo, sunt ipsa haec attributa divina ratione diverso, ut inadae-
quate distinguuntur, hoc est, concipiuntur, non quae nec ratione distinguuntur, nequeunt ullo
modo fundare diversas Dei convenientias cum obiectis diversis, nec obiective
separari possunt, ut separantur omnipotentia, Deitas, amor, et sapientia, si
fingamus subiecta, quae singulas tantum ex his perfectionibus habeant, et ca-
reant tribus aliis.

25. Confirmatur 1°, quia satis intelligitur divina sapientia con-
ceptu ultimo, per hoc quod dirigat, et divinus amor per hoc quod applicet virtutem
activam, l. et intelligatur esse principium executivum. Confirmatur 2°, non exercitium intellectus
et voluntatis per cognitionem, et amorem ab aeterno fuit praesens etiam erga numquam
facienda, l. ex parte facilia, cum tamen exercitium executivae virtutis non fuit
ab aeterno praesens, sed in tempore solum circa facienda porrigit, ita intellectus et
voluntatis exercitium est vitale, secus autem exercitium omnipotentiae transiens, igitur hae
tres virtutes ratione nostra distinguuntur inadaequatis conceptibus universim.

26. Confirmatur 3°, quia tria sunt argumenta quibus inducimur
ad distinguendum ratione praedicata realiter indistincta, scilicet convenientia cum rebus diversis,
diversae res ad diversa connotata, l. ad distinctos terminos. Item modus tendendi
diversus etiam circa idem, at haec tria capita reperiuntur inter esse cognitionis,
et amorem, et potentiae effectivae, ut inadaequate concipiuntur, ergo per inadaequatos

conceptus

conceptus formaliter distinguunt. Et maior, nam ex 1º capite color, et rubedo formaliter distinguunt, per colorem enim rubedo convenit cum albedine, differt autem ab illo per differentiam rubedinis. Ex 2º capite distinguitur animal a rationali, nam animal est principium sensationis, rationale vero principium est discursus, ex 3º capite distinguunt in Deo voluntas, intellectus, amor, et cognitio circa terminum.

27. Minor autem probatur, primum enim distinctionis caput adest, Deus enim convenit per omnipotentiam inproductivo plantis cum arbore, per intellectum autem, et voluntatem a planta differt. 2um caput etiam intercedit, nam omnipotentia fertur ad factibile solum, intellectus autem, et voluntas feruntur etiam ad infactibilia, scilicet ad Deum, negationes, et chimeras, deitas vero respicit negationem radicis anterioris etiam virtualiter. 3um denique caput minime deficit, nam omnipotentia tendit ad obiectum effective, voluntas autem, et intellectus affective, scilicet representative. Demum intellectus, et voluntas non continent eminenter, aut virtualiter obiectum, omnipotentia vero continet illud eminenter.

28. Sit 2a conclusio: sapientia, deitas, et amor, et omnipotentia non distinguunt formaliter, quia cognoscuntur 1º modo, quem attigimus nº 17, scilicet per conceptus adequatos, et ultimos sibi proprios, et minime cum aliis a Deo distinctis ut a beatis, et a Deo quidditative cognoscuntur, et nunquam etiam a nobis abstractive, quod solum probat ab aliis illis, quae cum essentia, cognitione, scilicet amore seorsum, aut collectim conant (?) identificare formaliter Dei potentiam, idque docuit Sanctus Thomas hic art. 5º dicit non ideo Deus potest, quia vult [scilicet libere] sed quia talis est in sua natura, quamvis tamen amor, et cognitio naturalis non distinguunt virtualiter a natura, dicit etiam, ideo Deus potest, quia cognoscit, et amorem habet naturalem erga possibilia. Deus enim non nisi sapienter, et iucunde potest agere, non vero potest, nam per eos conceptus adequatos idem proponunt obiectum explanative intrinsece, et extrinsece, et equaliter exprimunt omnes Dei perfectiones absolute virtualiter identificatas vicissim; ergo per eos conceptus nequit fieri distinctio rationis inter explicata. Consequentia probatur, nam ad distinctionem rationis opus est, quod in uno conceptu dignoscatur unum, et non aliud cum quo idem est (?).

29. Dicens, nam adequatus, et ultimus omnipotentiae

Dire

Divinus conceptus, explicat vim effectivam infinite perfectam indigentiae, infinite sapientis, et amantis, summe sancti, immensi, aeterni, et a se vivi liter habentis quidquid perfectionis excogitari potest absque repugnantia, quia carere sit imperfectio. Similiter conceptus adaequatus, et sapientia divina per privationem exprimit sapientiam summe perfectam, et ideo summe potentem, sanctam, aeternam, immensam, et a se vivaliter, et idem est de ceteris Dei perfectionibus adaequate cognitis per conceptus sibi proprios, et ultimos; ergo conceptus ultimi perfectionum divinarum in eodem ens explicitus concurrunt, ut unitas indivisibiliter tenentur, nec plus unus conceptus, quam alter explicat, et ideo nequeunt distrahi, et distinguere, quod forte dicere voluere Scotistae qui mutuam perfectionum divinarum inclusionem enixe ment.

30\. Nec tamen id excogitatum a me quis merito arbitretur, id ab Anselmo didicisse aperiet, quisquis in Monologio cap. 16, sic ait, quidquid aliquo modo essentialiter est in Deo, hoc est totum quod ipsa natura, et cap. 14, et 15, sic loquitur, idem igitur quodlibet illorum quod omnia sunt sive singula, ut dicitur iustitia, vel essentia, unum signat quod alia, vel omnia simul, vel singula. Quo nihil per me clarius afferri potest. Similia docet Augustinus, et alii PP. quos affert P. Ruiz de Trinitate a sect. Confirmatur 2.º in repugnat ens, quod secundum ultimum suidiffert, sit essaliter indivisibiliter effectivum, qua taliter est sapiens, et quod sit taliter sapiens, qua taliter est activum, id quod forte dicit ab Arist. Sancto Thom. de Scientia, voluntate quod Michaelis, quis per semetipsissimam vis est productiva motus localis; ergo divina potentia modo talis est ex suo proprio conceptu, sic enim nobilior, et simplicior excogitatur absque repugnantia.

31\. Confirmatur 3.º virtutes, quae dispersae sunt in pluribus cogi solent in unica indivisibili virtute superiori, aequivalenti aliis, et essaliter solum valenti ad omnia, quae possunt aliae virtutes inferiores, sic Sanctus Thomas collegit virtutes quinque sensuum in unica indivisibili superiore, et aequivalenti singulis seorsim, quam appellamus sensum communem, ergo unica Dei

perfectio

perfectio diligere pt indivisibiliter in se formaliter q.d. q. intus, et vtroq. et executiva poa secus sim het in creatis. Confirmat 4o; perfectionibus Divinis adscribendus e q. perfectissus esse cogitat absq. repugna: s. immate per se posse pducere perfectius e, q.m mate solus, et denoative per virtute intermedia agere posse, quo titulo Deus immate cucurrit singulos ad effus creatos, vt cu Durando oes admittunt, nec satis e mate concurrat, q. d. nec Divina cogni, nec amori nandus e here virtute effectiva immate creatus, secundus vltimas suas differas a dqte cognitos. Minor pt; nam in creatis operari mate per virtute superadditam reddet imperfectiores, et ex imbecillitate pvenit, ideoq. virtutes creatis nobiliores independentia ab intermediis operant; q.d. Deitas, amor, et sapia, per se met immatissime possunt ad extra pducere sine facultatis alterius interventu.

Cap. 5.us

Duabus alijs assertionibus dictas absolvit.

32. Sit 3a conclo; si perfectiones absolutae Dei concipiant, et inter se comparent inaequaliter, ac difformiter, taliter, vt vna concipiat adaequate conceptu n vltimo, nec sibi pprio, s. coi cu alijs, et a qua cognita adaeqte formaliter includit alias, quae solus inadaeqte concipit, et conceptu coi, si vo mathic inaequalis illos concipiendi mutuo reciprocat, et illa, quae prius inadaeqte cognoscebat, mox adaeqte concipiat, et e contra, quae traverat conceptus adaequatus, modo het inadaequatus se vicissim includeret, divina praxatas, secundus hoc inaequales, atq. reciprocos cognoscendi modos, quibus attingi possunt.

33. Ex quo fit omnipotentia adaequate penetratam ad vltimas differas includere formaliter suus etiam deipraxatis, s. ens suus a se virtualiter, itemq. sapia, et amore, aliasq. singulas perfectiones, quae inadaequate solent explari conceptu coi minime sibi pprio, sicut e converso Deitas, Sapia, s.

I. amor, secundum proprium, et aequalis conceptus includunt id quod explicatur per conceptum inadaequatum omnipotentiae: et sic hanc exponi possunt, authores, qui docent perfectiones divinas absolutas se virtualiter includere, et ipsi subtiliter loquantur. Conferatur P. Ruiz, de Trinitate, sect. 1 num. 1, 2, et 3. P. Alarcon 1 p. tr. 2 disp. 2 cap. 12, et 13. num. 1.

34. Probatur: nam omnipotentia Dei proprium secundum ultimum sui differentiae perfectio esse debet, quae cogitari posset absque repugnantia quae proinde secum identificatam virtualiter habeat omnes perfectiones, secum non oppositas, etiam virtualiter, quin ullas perfectiones emendicet ab extra; sed omnipotentia conceptum per cognitionem adaequatam sibi propriam, quae seipsam exprimat, vel omnes eius perfectiones, explicare debet id omne, quod seorsim, ac divisim explicat singulis aliis inadaequatis, et omnibus, quae aliae singulae Dei perfectiones explicant; exprimit enim sapientiam, item amorem, sanctitatem etiam, et ens a se virtualiter, quo conceptu adaequato, et ultimo divinae omnipotentiae sibi soli proprius includit inadaequatos conceptus esse, cognitionis, aut amoris, id enim quod abhis singulis conceptibus divisim explicatur, reperitur explicite illectum in priori conceptu divinae omnipotentiae proprio.

35. Adde 2º: quoties omnipotentia divina concipit inadaequato conceptu, qui praecisive praescindat omnipotentiam ab aliis Dei praedicatis, absolutis, aut quin exprimat ens a se virtualiter, I. amor, aut sapientia, sed solum vis creandi effectiva proprie, toties concipit omnipotentiam conceptu cum aliis ab omnipotentia divina divisis, et contra non concipit adaequato, I. ultimo conceptu sibi proprio secundum ultimum suum differentiam. Probatur, quia conceptus non solum qui omnipotentiam ab aliis praedicatis absolutis, horizonte virtualis est sola Dei potentia, nec est illi proprius, sed communis etiam enti saltem chimerico, quod distinctum esset realiter ab aliis Dei praedicatis, et solum esset omnipotens in re; de hoc enim utrumque subiecto verificatur, quod sit ens omnipotens, sed conceptus omnipotentiae divinae, quo non exprimit omnis alia perfectio omnis alia perfectio omnis alia perfectio virtualiter secum identificata non solum distinguit omnipotentiam ab aliis Dei praedicatis, quod conceptus omnipotentiae

Omnipot. nō exprimens alias oēs perfectiones ab̄ Sutas indistās virtualiter, n̄ ē Quer abilis Omnipo͞a, neci LL. Sdli pprius ē, s͞d ē sceptus Omnipot. cis alijs ab̄ Omnipo͞a Dina realiter dixisti, hoc ipsis Lurs. Dinis perfectioni, pt. accdebet accommodari.

36\. Confrat.¹ Omnipo͞a Dei ppria formaliter, et pt. Sexugnat cuilibet alteri prater Deus, et essaliter ab ipso distinguit, s. Omnipot. quæ nō explet in ultimo sub sceptu perfectiones oēs ab̄ Sutas indistās virtualiter a se, s. l. Una revera carere posset, n̄ repugnat cuilibet alteri prater Deus; neq. essaliter nō distinguit a n̄ Deo, potius enim cveniret pt. alteri prater Deus, igitur sceptus Omnipot. nō explans perfectiones oēs indistās virtualiter ab ipsa, n̄ ē ultimus, et pprius sceptus Omnipot. Minor pt., nā ens revera carens ea sola perfect. quā nō explat per inadequ. Omnipot. sceptus, nequit esse Dinus, s. chirias, aut creatus, et tm̄ ei cveniret q. s. q. explat. eo scepte, nō ei q. ille sceptus Omnipot. Dinus pprius, et ultimus, s. cis alijs entibus a Deo distinctis.

37\. Confrat. 2ᵒ, n̄ satis ei ut sceptus aliquis sit formaliter ultimus, et Omnipot. pprius, q. illo realiter attingat ea perfectio, quæ dicit ultima differ. Dina Omnipot., nisi per eā explet. idīo repugnat cuilibet alteri, s. nisi formaliter explens oēs perfectiones ab̄ Sutas, v.g. Deitas, amor, et cognitio nō scipit Omnipo͞a formaliter aquato sceptu sibi pprio.

CAP. 6ᵘᵐ.

Argutā saru adversantiu explantur.

38\. Hinc ad rōes, quibus opp. sē fulciunt, facilis patet exitus, nā imprimis ad testimonia SS. PP., et Scriptæ, q. adstruit discrimen inter essq. ints., Volunt., et Omnipot., vel ijs Scholastici, q. nos sa sce sansimq., s. eand. distinct. Dei perfect. insectis, et indistas

reipsa

reipsa virtualiter intelligi posse per inadaequatos conceptus, cum aliis a Deo, quibus rationes disquirit in variis formalitates extrinsecè scientiis excludentes, quarum alia sit explicita scilicet Dei praedicatis, scilicet entis a se virtualiter, et nihilominus amplius alia sit omnipotentia, potentiae, sapientia demum, aut amor alia, sub hac, sub hac autem consideratur, non eadem, scilicet dicta praedicata rationes nostrae subeunt divinae perfectiones per convenientiam cum diversis realitatibus, et per aequivalentiam ad creatas perfectiones inter se distinctas, quarum rationes sapientiae potentiae cognitae dirigit, voluntas vero tamen impellit, et applicat ut executrice, activa denique virtus exequitur actionem, et sic deitas denominatur radix operationis, id ipsum adverte, quia quid de hoc habemus dicendum est, quod iterum discutere non vacat.

39 Secundo ratio, rationes et testimonia SS. Patrum et Scripturae, quibus per omnipotentiam idem est fari rationes nostras, scilicet cum deitate, scilicet cum divina voluntate, scilicet cum intellectu, scilicet cum utriusque complexo, tamen unum est tribus convincere, scilicet formaliter realiter, et virtualiter indistinctis, et solum in praecindibilitate intrinseca horum praedicatorum ab omnipotentia Dei, sunt enim idem realiter, et virtualiter, et solum ratione quadam inter, per eandem enim impartibilem perfectionem, dicit Deus munus sapientiae, esse, voluntatis, et omnipotentiae. Secundo probatur etiam ex illis divinis, quod conceptus adaequatos et ultimos esse cognitionis scilicet volitionis expressivos, aut utrique sub formalitatibus includat, et expleri dico quod per inadaequatos, et sic omnipotentiae conceptus exprimit, et è contra, quod admisi disputatione 3a num. 32. Tertio denique probatur ex eis argumentis contrariis non esse distinctos rationes formales scilicet summas identitates formales, inter essentiam divinam, cognitionem, amorem, et omnipotentiam, putat ista praedicata concipiunt per cognitionem adaequatam, et ultimam, ac sibi propriam, quam penetrabilem eorum ultima distinctio, quod etiam admisi disputatione 2a, num. 28.

+ Dcd

40. Sed privatim contra primam probationem, dico primò, distinctionem cognitionis, et amoris ab omnipotentia, tractat simplicius, et imperfectionis in Deo. Nec, nondum prima maior assumpta, potius enim tractat et arguit aequipollentiam Dei rationis plurimarum perfectionum creatarum, rationes cuius deus concipit Deus. Ut uni

aequipollens

equipollens in exprimibili, vel equivalens alteri dicit realiter, cum enim distinctio non sit in ipso Deo, sed in intellectu creato, vel singulis rebus divinis intra simplex, perfectissimum et summe perfectum. Obijes 2°: non est necessarium hanc distinctionem introducendi. Resp. ex num.° 22 constare quibus fundamentis eam distinctionem inducere cogamur, tot enim sunt, quot rationes ad concipiendum inadaequate Deum, nunc ut equivalentem rationi creativae, productivae, mox ut equivalentem proprio cognitivo, secundis, quae distinguuntur in creatis.

41 Obies 3°: Divinus amor, et cognitio, vim effectivam applicant, et dirigunt ad actionem, et conterunt vim activam, ut proxime potentiae constituunt ad agendum, at id quod constituit formaliter activum, potentia dicitur, ergo. Resp. in eo sensu large posse dici, cognitionem et amorem esse partialiter potentiam, sive proximam potentiam constitutivam, quatenus scilicet cognitio dirigit, et amor impellit, et eatenus proximos elevant vim executivam. Obiicantur, scilicet inquirimus, an amor, et cognitio divina, sit proprie potentia, id est, id quod in recto dicit virtutem executivam creaturam, ut inadaequate concipitur amor, et cognitio, per equivalentiam ad singulas alias creatas perfectiones inter se ipsas distinctas, in quo sic loquitur 1a. Dc.°

42. Dabis n° 32: obijes 1°: si Deitas adaequate cognita, formaliter includeret id, quod explicatur per inadaequatum conceptum omnipotentiae, formaliter etiam includeret id, quod explicatur per conceptum inadaequatum relationis; hoc autem est falsum, ergo et antecedens. Minor patet, siquidem in modo secundum se totam adaequate continens est trium, ante omnes fere theologos, ergo non secundum se totam adaequate. Patris, si per Deitatem relationes non intrinsecas, implicat autem esse adaequate, si formaliter includat Paternitatem incommunicabilem. Resp. 1° satis esse discrimen inter absolutas perfectiones, atque relativas, nam absolutae praecisae naturaliter indistinctae sunt virtualiter, et, ut opinor, obiective praescindi nequeunt inter se, sunt enim vicissim idem realiter adaequate, et reciproce, sive convertibiliter; ceterum a relativis distinguuntur virtualiter propter oppositionem praecisae realiter, quae de ipsis urgente fide verificantur, et ea propter ab aliis differentia, et obiective praecisive distinguuntur, neque enim sunt idem adaequate realiter convertibiliter.

43. Hinc

43. Hinc 2º si singulae perfectiones absolutae forent de conceptu virtuali proprio Deitatis in recto, sive alterius cuiusque perfectionis absolutae divinae per conceptum sibi proprium explicatum, non ideo de relationibus quoque dicendum id esset ob dictam virtualem inaequalitatem, sicut enim de relationibus verum dicitur non esse formaliter Trinitatem, sicut perfectiones absolutae possunt; sic possent relationes non includi virtualiter in essentia, licet aliae singulae perfectiones absolutae non adaequate cognitae formaliter includant in essentia cognita per conceptum adaequatum Deitatis etiam in recto. Quare, licet relationes in obliquo clauderent in conceptum Deitatis, non ideo Deitas, secundum id quod est in recto maxime foret incommunicabilis, ut aperui d. 9º de Trin. c. 5º.

44. Obiectio 2º: si Deitas, aut cognitio, volitio vel divina cognita per conceptum adaequatum, et sibi proprium includeret omnipotentiam ut in adaequato conceptu, et e converso divina potentia cognita et ultimo dicto, adaequate formaliter includeret cognitionem, amorem, ac reliquas Dei perfectiones, sequeretur quod idem esset totum, et pars includens, et inclusum, maius, et minus, excedens, et excessum respectu eiusdem; hoc autem evidenter falsum; ergo. Respondetur: distinctionem et contrariam inclusionem, aut exclusionem realem, non esse formaliter aliquid intrinsecum obiectis; est enim aliquid eis extrinsecum, et inditum ab actibus intellectus quoad obiectum idem, quod ad intra insecabile varie concipit: extrinsece cognitionibus dictis, quarum una plus explicat, quasi alia, vocatur maioris, minoris vel clarioris intellectus, quae vero plus explicat includens, instar totius appellatur, quae vero minus explicat, quasi alia, partis ad instar inclusa dicitur. Unde licet obiecta specificative sumpta, actus tamen quibus denominantur extrinsece sic, et aliter apprehensum, valde diversi sunt, et ab illis extrinsece denominatur obiectum includens, et inclusum, totum, aut pars; dum enim absoluta Dei perfectio concipitur ut ens a se virtualiter praecise per compendiarium conceptum concipitur, atque quod concipitur ut sapientia, sive amor aut omnipotentia praecise, per alium per quod dixi cognoscibilis intelligitur, quod concipitur adaequato conceptu sibi proprio, tamquam ens a se ~~[illegible]~~ summe perfectum identitate virtuali proprie perfectiones simpliciter

simplices

simplici, et intensive, hic enim conceptus explicat id quod prior, et aliquid amplius, et ideo dicitur alius conceptus prior includens, quo relucet in includente, quod perfectionis explicat alia in modo eminenti.

45\. Unde ex et in quo; quando maiorem, quam si sermo sit in materia de praedicatis divinis quoad intrinsece obiective sumptis, et adaequate dispuntur a modo comprehendi; falsum est in dubio dari distinctionem inclusi, aut exclusi a modo comprehendi, haec enim solum sunt fundata in debito, sive vero sermo nominis formaliter, haec enim solum sunt fundata in debito, sive vero sermo fiat de conceptibus formalibus; falsum etiam est, quod varie sit idem conceptus, quo varie concipiuntur illae perfectiones, sunt enim plures distincti realiter actus, inter quos concipitur Deus ut prius sapiens, postea ut prius volens, aut omnipotens; postea demum ut in se perfectus indigenere, quae numquam in eius de ad semetipsum est inclusio, neque in eodem debito, aut debito, sub eodem statu formaliter ut totius, atque partis exercet; postea ubi inquit adaequate concipitur, conceptus sibi proprio idem ordine totum, et includens, ut vero concipit inadaequate, conceptus, denique et partis, quo quod explicat inadaequate concepta sapientia, vel quod continet in eodem quod explicat adaequatus conceptus sapientiae, postea amoris, quod minime repugnat, imo de facto concedit ab omnibus.

46\. Quo productum examinanda, est, Petrus, et Paulus trahendi possunt, conceptus varios includentes, et inclusos, nequit enim explicari, quod sit prior adaequata differentia sui explet hominem, quare propterea homo formaliter + prior adaequata differentia omni sui est de conceptu Petri, neque explicat ipsum adaequate, quod non sit praedicatum commune singulis hominibus, nisi per suam intentionem explet, et contra Petrus est de conceptu quo comprehendit homo communiter omnibus hominibus, ideo Petrus, et homo se vicissim includunt, quod etiam 2° constat inductione in compositis physicis, quae diversis conceptibus explicantur, quod etiam constat, constituti ex una natura materiali, diversisque partibus sui et divinis, quod aliter enim totum ex iis includit mutuo partes aliquas alterius, et contra secundum alias sui, partim idem, partim quod dixi se vicissim includunt.

47\. Alia possent obiici contra virtutes identitatis, aut impraescindibilitatis obiectivae ex parte modi cognoscendi, et est quod formaliter divinis cognitis,

et

et amoris ab omnipotentia; sed ea omnia sunt ad veras et eternas perfectiones abstractas, et ideo solvunt ex dictis vel quod de Trin. dedit; et virtuali sive obiectiva praecisione perfectionum divinarum in genere. Sed notandum est ad extremum aequatos conceptus formales harum perfectionum a me nuncupatos appellari, qui nullo modo non explicant perfectiones, saltem virtualiter identificatas cum toto. Et non omnes qualiter afferant in recto, id est, per modum essaliter eas importent, eadem enim obiectiva possunt per nunc in recto, nunc in obliquo signari diverso modo cognoscendi formali; semper tamen eandem obliquam esse explicant, sicut in relatione praedicamentali dicitur. Secundo sciendum est ut conceptus formalis aequatus sit cum abstractis perfectionibus, qualis a me requiritur, ut conceptus unius aequatam alias includat in aequata cognitione; satis esse quod conceptus quidditative aequatus, sic omnes alias perfectiones virtualiter identificatas attingat, ut hic actus: omnis perfectio divina formaliter attingit singulas perfectiones, et non declarent singulas suo distincto nomine, sicut conceptus hominis includit essaliter ens, et non illud exprimat entis nomine, quod dicens quod aliquid sit homo, cogeris intentus ad admittendum id, quod signatur per conceptum entis identificari essaliter cum homine.

Cap. 7º.

Colligitur qualiter omnis conceptus ad divina sit indivisibilis, aut divisibilis, ex parte nostra.

48. Ulterius hoc ab aliis discussum, a me in proxime dictis breviter extricatur, constat enim ex satis dictis, conceptus omnipotentiae non esse distinctos realiter, aut ex natura rei, neque virtualiter intrinsece, quia quod enim ante mentis operationem de productivo Leonis quoad intrinseca enunciatur, etiam verificatur de productivo Michaelis, nec ad intra diversa praestant realia capacitatum in utriusque productivo divino. Constat etiam ex nostris principiis, stantibus praecisionibus obiectivis inter formalitates identificatas realiter, et privatis in attributa

Dei

Dei, haec dicit hoc ordine, quam exclusive procedit inter Omnipotentiam Divinam formaliter, sed etiam objective per perfectiorem in se ipsa, licet quoad omnia possibilia producere quaecumque a Deo sunt ad extra possibilia, taliter, ut conceptus formalis per quem explicatur productio Angeli formaliter etiam attingat objective perfectionem, qua producit equum, et sic dignoscat, et sic de caeteris productionis.

49. 3° Satis est ex immediate dictis infertur, in Omnipotentia dispari posse concurrere cum sunt plures rationes inaequatae, se vicissim excludentes, quibus inadaequate constituitur Omnipotentia, dummodo conceptus singuli sint cum aliis potentiis creatis, aut ex capitalibus, cum quod dicitur apprehendendi Omnipotentiam posse praecise producere leonem, non explicamus eam posse producere equum, neque e contra, scilicet conceptus, qui rationem unius omnipotentiae dignoscit, et non alius, vero dispunt ratio unius ab alio, potest igitur Omnipotentia dispari concurrere pluralis in natura inadaequatos per conceptus inadaequatos, et Deus, nec obstat non explicari potentia, ut infinita extensive per ordinem ad unum tantum, quia licet Omnipotentia sit infinita, non opus est idem explicari, dum concipitur inadaequate, tum quia potentia Dei forte non accipit infinitudinem extensivam, scilicet extra quod sit a se per adaequatum omnium possibilium, licet aliunde infinitudinem, sicut nec scientia Divina sumit infinitudinem ex objecto praecise, scilicet ex solo, licet a se. Denique tamen unum formaliter infinite superat Omnipotentia, quatenus habet aptitudinem eum producere, aliter quam productum principium Verbo cum Spiritu Sancto. Confirmatur ex dictis a numero 22.

50. 4° Infertur, quilibet ratio Omnipotentiae penetrans inadaequate per conceptum sibi proprium includit alium quemlibet eiusdem Omnipotentiae rationem inadaequate conceptum, verbi gratia productivum leonis adaequate cognitum includit productivum equi cognitum inadaequate, sicut e contra, quare sub eo sensu rationes Omnipotentiae differunt, et ita aequaliter concepti, licet inter se comparati se vicissim includunt, quod eisdem argumentis probandum, et explanandum est, ac probatur a me perfectionibus Divinis attributis, inclusio mutua numero 32.

51. 5° Infertur, conceptum omnipotentiae, qui, licet unum illius rationem exprimit, licet unius illius rationem praetermittit, non esse conceptum adaequatum Omnipotentiae Divinae proprium, scilicet cum alterius potentiae, quae Divina non sit, nam Dei potentia quae infinita sit, tam intensive, quam extensive, porrigi debet ad omnes

o[mn]ium p[otenti]ae nullo dempto, quare po[tenti]a, quae s[cilicet] unius p[otenti]ae productiva p[otenti]a, erit po[tenti]a finita, s[cilicet] non Omnipo[tenti]a Divina, cujus autem huic, et vi po[tenti]ae Divinae consistit talis po[tenti]a, quae concipit productiva p[otenti]a o[mn]ium praeter unum, infert dividi po[tenti]a conceptum, non esse po[tenti]a Divina proximum, s[cilicet] magis, et cum aliis po[tenti]is a Divina.

52. 6° Ulterius productivum aequivalens non esse distinctum a productivo termini si concipiat utrumque per aequatos unicumque conceptum, nam aequati conceptus sint formaliter Omnipo[tenti]ae Divinae cujus in unum, et idem obiectum explicitum recurrunt, s[cilicet] in prim[is] productivum o[mn]ium rerum p[ossibi]lium nullo dempto, s[cilicet] additionem requirit, q[uo]d cognat productivum unius, aut alterius, et non o[mn]ium, igitur Omnipo[tenti]ae per aequatos sibi conceptus distinguuntur, nequeunt dist[ingui] ratione.

53. Confirmatur, ideo form[alite]r, et partes collective non distinguuntur ratione cum suo toto, quia nihil intus, aut extra explicatur a conceptu totius quod non explicetur a conceptu partium, neque enim a b[ene] ulli reipsa distinctis, aut separabilibus aequipollet, s[ed] aequatis conceptibus ad rem Omnipo[tenti]ae statis idem intus, et extra explicatur, quapropter eiusdem o[mn]ino rebus aequipollet, igitur non distinguuntur Omnipo[tenti]ae rei per concept[us] sibimet aequatos, cum multiplici vel simplicibus, quibus conceptus sibi, ac ceteris per reflectionibus absolutis, numero
conceptus

bavi 28. Non esset absurdum jungere post hanc dif[ficulta]tem, an Omnipo[tenti]a constituat aequate Deus realiter, ac virtualiter, atque de ratione, s[ed] cum id decernamus infra, si prius obiectum aequatae Omnipo[tenti]ae perscrutemur.

Tractatus 2[us]

de ma[teri]a circa quam omnipo[tenti]a versatur.

Disp[utatio] 10.

Q[uo]d sit obiectum omnipo[tenti]ae Divinae proportionatum?

Cap. 1[um].

Sen[tentiae] Doctorum, et multiplex obiectum o[mn]ipo[tenti]ae distinguitur.

54. Postquam

1. Postquam interim Omnipotentiam exposui, restat, scopum, obiectum, autem, circa quem eius feratur activitas scrutemur. Constat enim ex dictis 4°, quod Omnipotentia refferatur ad aliquid extra se, superest tamen explorandum, quod et quotuplex sit illius obiectum; quia Aureolus, et Scotus subobscure loquuntur, Scotus enim 1° dist. 42. q. 2a, art. 2°, dixit Deum posse facere, quae non repugnant, hinc ea, quae contradictionem involvunt. Scotus autem 6° Physicorum, q. 12 docet non solum ea, quae contradictionem afferunt, sed etiam quae imperfectionem capere nequeunt ab obiecto divinae Omnipotentiae removenda.

2. Sed licet in hoc alii nimis excandescant, benigne tamen explicari possunt. Dico 1° Quod cognoscendum, quae docet ad obiectum Omnipotentiae pertinere solum id omne, quod non infert contradictionem, sub distinctione, quod exigat, quae vero sunt illativa contradictionis, non esse magis ea, quam Omnipotentia vim activam habeat absolute. Sic communiter opinantur authores asserentes dictiones Dei suae creaturis, quos adduxi de re a num. 9°, quod tamen obiectum simpliciter, et absolute repugnat involvit contradictionem, si ponatur; ideo cum his authoribus consentit Aureolus re ipsa, licet ipse loquatur ex repugnantia solum ex natura rei, quae non sufficit ad illationem contradictionis, nec ad hoc, ut aliquid sit extra Dei potentiam productivum. Magister etiam Scotus ad hanc sententiam facile revocatur, vult enim ne computentur inter obiecta potentiae divinae, quae licet aperte non involvant contradictionem, vero tamen illa inferunt, aut inferre vehementer timet, utrum aliud Dei verbum productibile sit, nam si mensuram nullam contradictionis implicationem subodoratur, nec difficultas habebit insuperabiles.

3. 2a tamen sententia, nam cum Deum connectit cum productibilibus creaturis, asserit etiam impossibilia cadere sub obiectum ordinatum Omnipotentiae, potentia activa, sed sub distinctione, quod illa non repugnent, quorum aliqui usque adeo laxant divinam virtutis sphaeram, ut asserant illius obiectum esse quidquid mens nostra formare sua potest cogitatione extra Deum, quod si poneretur, ab alio fieret, quin ullum impossibile sit ex cogitabile, quod non sit intra latitudinem divinae virtutis activae, quantum ex parte sua est.

4. Quapropter admittunt etiam hi Doctores in Deo potentiam ex se sufficientem ad producendum se solum peccatum; sin obstitisset divina sanctitas, unde consequenter asserere tenentur divinam voluntatem in his omnibus

complacere

displacere, s. q. impedire quodlibet, et quod peccatum à Deo sufficienter fieri possit, quantum est ex parte Dei. quod tamen amplitudinem Divinae virtutis alii Doctores eiusdem factionis admittere reiiciunt, ut qui nimiam opinioni nanti ineximus adcreat invidiam conciliat, quapropter quos confuse repellit D. Hemelmg titul. 7. De 5a.

5. Ut mentem exponam, dotis possidere, ad quod illa referunt, et erga quod haec exercerit, quantum potest ad duplicitur ad dotes moveri potest, s. accessu, s. recessu, sive motu detestationis, aut fugae, sive prosecutionis, prae disponit dotis ad id, à quo potentia fugit, fertur potest motus prosecutionis, et in id à quo potentia fugit, ac recedit motu ordine detestationis, qui motus in voluntate dicuntur amor, et odium, in intellectu vocantur assensus, et dissensus, in activa vero potentia potest dici actio positiva, s. omissio, positio, s. exclusio, productio, s. ablatio, s. impeditio etc., quippe esse liberi, s. ordinarius.

6. Igitur dotis prosecutionis omnipotentiae Divinae, sive active transeunter dicitur id quod ab omnipotentia Dei fieri potest peractionem, quod exit dotis absolute factibile, si potentia Dei possit absolute facere id, sive possit efficere id solum, quantum est ex se, distinguendo quod conditis spectet non dotis puritatem, exit dotis factibile non absolute, s. mere conditionate, quantum est ex parte Dei, fuge vero, s. detestationis, aut aversionis dotis dicitur potest, qui ab lato dexter, dici id quod potest impediri, ne fiat, aut ponatur extra causas ab omnipotentia Dei, quod tamen est duplex.

7. Alterum est dotis liberum, id est, s. ita libere non fit, ac impedire, ut potuerit absolute fieri devicto quocumque impedimento; talia sunt non entia contingentia, v. d. t. ceteris liberi non existentes, alterum est necessarium dotis, à quo recedit omnipotentia ratio, quae s. ita ratio non fit, aut impedire, ne sit ut nullatenus fieri possit, s. ab impedimentis extricari, quod impediti etiam erit eius extra, quia necessarium aliquod impedimentum in ipse et ipso non valet, cum à realitate, talia sunt odita, quae simpliciter impedita dicuntur, et ratio non entia, quod sint solum ex parte sua, s. ex parte Dei sint impedita,

tunc

tunc non solum absolute, sed etiam ex parte Dei dicunt obiecta digna, quae potentia Dei fugiat, etiam esse, quod toties contingit, quoties exit natura potestatis absolutiva natis talis esse, sive etiam illo pugnare [illegible].

Cap. 2um

Impossibile nullo modo pertinet ad obiectum secutivum omnipotentiae, put activae.

8. Sit 1a conclusio: nullum impossibile continet absolute sub obiecto omnipotentiae, put activae, sic docet Aristoteles 12 methaphysicae, cap. 6. 7. et 8°, et lo. Deinde Libro de mundo ad Alexandrum. Habet Plato Dialogo 2° de Republ. [illegible] fine. Consentit Sanctus Thom. in hac quaestione 25 art. 3°. corpore, quae cumque, inquit, contradictionem non implicant, sub illis possibilibus continent, respectu quorum dicitur Deus omnipotens, ea vero, quae contradictionem implicant, sub divina potentia non continent. Et quaestione 2° de potentia, art. 3°, et articul. 7° corpore dixit, eas vero, quae contradictionem implicant, quae sunt impossibilia secundum se, Deus [illegible] non potest, et infra, dist. 42 quaestione 2°, art. 2°, corpore; Deus dicitur non posse facere id illud, in quo contradictio implicatur, et ad 2um, tale impossibile non potest Deus facere. Ad 8um ait, unde Deus non potest facere quae possibile non potest Deus facere. Sub sit videre, et Cecus, et quaestione 13. art. 2°, ad omnipotentiam Dei non pertinet quod possit facere duo contradictoria esse. Probatur 1°, non absoluta potestas cadact nulla tenus impeditur, sed ad impossibilia non est omnipotentia tantum expedita, sed potius impedita per [illegible] impossibilium ruenque, ergo ad impossibilia non est absoluta potentia Dei, qualem nec exit dicitur absolute divina potentia, ergo est simpliciter impossibile.

9. Sit 2a conclusio: nullum impossibile secundum se, sive [illegible] contradictionem involvens est obiectum etiam conditionatum omnipotentiae, neque id ad illud est in Deo potentia productiva, quantum est ex parte Dei, sub conditione, quod repugnare [illegible], exercendam. Probatur ex testimoniis Aristotelis et Sancti

Thomae

hominis, verum quod relucentis absolute non est in Deo potentia ad impossibile, quod quodammodo dicit inflexat; aliquos a tractatu numero 8º, qui cum excipiant potentiam Dilitatam, et extra rationem Chimerae, alternativo proprium potentiam ad impossibile removent, unde sine fundamento veterum dilitata virtus a junioribus excogitata; nec obstat id quod est in operibus quae est, contra nos obiicit, Sanctus Thom. dicit impossibile non subditur divinae potentiae, non defectu divinae potentiae, convenientius quod dicitur, quod id non possit a Deo fieri, quam quod Deus id non possit facere. Nam his verbis minime retractant quod ibidem docuerat, scilicet in se esse Dei potentiam, scilicet ut non possit impossibilia.

10\. Sensus igitur est, quem attigi Disputatione 3ª, numero 85 et 86, quibus addo: sicut falsum a Deo non scitur ex defectu scientiae, sed quia quod non est non scitur, sic impossibile a Deo non potest fieri, non defectu potentiae, sed quia quod non est possibile est Deo sibi, non est obiectum activae potentiae; quod non arguit in Deo defectum potentiae, nam potentia circa potentiam Chimerae, non est potentia, sicut scientia de falso non est scientia. Deinde dixit Sanctus Thom. articulus convenientius id dici, non naturaliter proprie dici Deum producere impossibile, scilicet eius loquendi modo reverentis, ac minus suspectus ellipsis; verum vera minime non attingit, quod frequenter alias docuerat, scilicet Deum non posse facere, quae repugnant, ut constat ex num. 8º.

11\. Sicut etiam Sanctus Thom. quaestione 2ª de veritate articulo 8º corpore dixit accommodatius dici Deum creaturam in divina bonitate videre quam in sua essentia, cum tamen frequenter dixerit Deum intueri creaturas in essentia, quod autem Chimera proprie dicatur Chimera non posse fieri quia Deus eam non potest facere, judicant, Nazarius, Molina, Petrus Hurtado, Valentin, Ponce, Henrriquez quos affert, Pater Hemelmanus citatus numero suo 3º, consonant Sancti Patres a me relati Disputatione 3ª, num. 56 et 57, qui potentiam ad impossibile, ut potentiam, infirmitatem, et impotentiam appellant. Subscribunt Patres num. 14 referendi. Sic etiam loquitur Magister in 1º Sententiarum, distinctione 42, § hic quo, concludit enim sic: hoc scilicet impossibile posse, non esset posse, sed non posse.

12\. Probatur 1º; nam eatenus haec virtus dilitata Deo concedit ad diversis adres impossibiles, quatenus ex ea perfectior ad potentior omnipotentia resultaret, at ex ea virtus non crescit, immo decrescit virtus

Omnipotentiae

Omnipotentia, ac robur, ergo virtus ad Chiros non est Deo concedenda, cum pateat, et maior ex adversis constat, qui solum eo titulo communiunt, ad eam virtutem adstruendam. Minor probatur, quia potestas ad impedimenta producenda sub conditione ficta, quae non repugnarent, non esset potentia, sed impotentia, nec esset virtus, sed imbecillitas, nec foret perfectio, sed imperfectio, sed non emendata, aut excellentior fit omnipotentia propter hoc, quod possit, dicit quod impotentia et imbecillitas arguit in opposito, quod potest, ergo nec propter potentiam conditionatam ad impedimenta, fit nobilior omnipotentia, quam si tali careret potestate.

13. Ultima minor expeditur patet, maior autem ultima probatur, nam potentia peccandi, facultas mentiendi, sicut et potestas ad Chiros, si leges his appellant a Patribus impotentia simpliciter, et exclusio earum non minuit divinam potestatem, sed potius per eam omnipotentia consumatur, quod aliter potestas ad caeteros alios Chiros, exit impotentia potius, quam Chiras. Cum constat. Sicut enim non e- [potentia] fuit impotentia macula perfectionis virtus ad peccatum non exerceret, nisi sub conditione, quod non esset malum Deo repugnans, quia conditio rei repugnat, ita non exterget impotentiae labem perfectionis, quod virtus ad alios Chiros non exerceret, nisi deposita repugnantia Chiri, quia conditio prorsus est impedit, quae proinde reputatur non adiecta.

14. Sed autem postremum ansi, et totum frangit partis adversae robur, ex August. tom. 3o Lib. 15 de Trinitate, cap. 15, ubi sic ait, quod quod etiam mentiri possit illud, quod est Deus potentis nobis, hoc non potest, et subdit, et magna Verbi potentia est non posse mentiri. tom. vero 5o, Lib. 5o de Civitate Dei cap. 10, subiungit, nec potestas Dei minuit, cum dicit mori, falli non posse, sic enim hoc non potest, ut potius si posset, minoris esset utique potestatis. Et statim, Unde quaedam non potest, quia omnipotens est. Praefulsit Augustino Dionisius cap. 4o de divinis nominibus, nimirum ante finem, ubi, ait, effentes sunt malorum rerum atque facultates, sed imbecillitates, et infirmitates.

15. Unde sic loquitur Ricardus Victorinus Lib. 1o cap. 1o Cap. 21, hinc sine dubio colligitur, quod Deus omnia potest, quaecumque posse potentia est.

non

neq multa dicunt posse, quae multo melius esset non potuisse, quam posse; posse decrescere, deficere, destrui, majus omnino est non posse, quam posse: magis enim sunt ista infirmitatis indicia, quam Majestatis insignia. Omnia itaque Deus, illa et sola utique potest, quae utique potuisse, potentia aliqua est. Consonat Hugo Victorinus parte 2a de Sacramentis, lib. 1o cap. 21. Omnia quippe Deus facere potest, praeter id solum, quod sine ejus laesione fieri potest nullatenus. In quo tamen non minus omnipotens est, quia si id posset, omnipotens non esset; et subdit, omnia Deus potest, quae posse potentia est.

16\. His adiunge D. Anselmum, Dialog. de libero arbitrio, cap. 1o. Magister in 2o, dist. 25, dum magis liberum, et proinde appellant eum, qui non potest peccare ratione beatitudinis, quam peccatricis. Consentiunt Ambrosius, et Origenes allegati de 3a, num. 56; sed audiatur Petrus Damianus; nihil, inquit, Deo praejudicamus, si dicamus illum omnia posse facere, sed mala omnia non possit. Sic habetur tom. 3o Bibliothecae Patrum, Epist. 4a, colum. 3a. nihil laudis peius, quam impotentiae, quae repugnat omnibus bonis. Subscribit Ambrosius tom. 1o in cap. 23 Numerorum: non exigit impotentiae ejus plenitudinis est, quae minuere se, et augere non potest; hinc firmitatis, quia in eo, quod inseaugeat, imbecilla est. Ex quo colligitur impotentiae despotentum esse de omnipotentia, quam non nescire quod infirmitatis est. Demum D. Thomas 1 p. q. 25 art. 3o ad 2um, ita loquitur: peccare est deficere a perfecta actione, unde posse peccare, est posse deficere in agendo, quod repugnat omnipotentiae, et propter hoc Deus peccare non potest, quia est omnipotens.

17\. Probatur 2o, neq omnipotentia repugnat essaliter cum iis, quae de dictis involvunt, Deus illis indifferens est extra, quapropter est essaliter impotens omnium extrarum, seu impedimentum mali et humanitatis ponant, quod satis constat ex dicto 3o, a capite 4o, sed id, quod repugnat cum aliquo termino, non potest esse vim activam, aut inclinationes ad illum effectus habere; videlicet quod divina non habet esse vim activam prosequendi terminos, qui de dictis involvunt, et contraria non sunt. Probatur 3o ratione, quam Sanctus Thomas innuit 2o contra gentes cap. 22, argumento 2o, et 3o, et cap. 25, Deus enim esse potest, ea quae sunt Deo similia,

Salte

Saltē in eo, q. sint ens, et impōssibilia, quæ 2° dictis involvunt, et præsertim id, q. si poneret, actualiter Deus destrueret, ac cuiusq. resistentiæ prævaleret, n. sunt ullo modo Deo similia, q. ratio n. sunt ens; igitur Deus nihil ex se potest ad impossibilia; præsertim ad id, quo posito vinceret omnis resist. Dei.

18. 4° pr. et præsertim reiicit opinionem recentiorum asserentium ad obiectum omnipotentiæ pertinere id, q. absolutum cogitabile præter Deum, nec Deus retrahe, l. exterius mentiri, q. pig. ē mentem rationabiliter cogitabile, s. Deus n. pt semetipsum negare, 2ª ad Timotheum 2° num. 13. (nec ullo modo pt mentiri) Ad Hebræos 6° num. 18. impossibile ē mentiri Deum; et ex ... n. pt esse plura, quæ mentem rationabiliter formari possunt, s. q. Deus mentiri, l. peccare n. possit esse, n. ē in Deo potentiæ defectus, s. omnipotentiæ testimonium et virtutis indicium, ut loquitur August. tom. 6. l. 26. de fide ... cap. 5. et alii ... allegati a num. 14. ergo q. Deus n. possit esse tot impossibilia, n. ē in Deo potentiæ defectus, s. perfectionis virtutis argumentum. Confirmatur ex dictis Disp. 3ª a cap. 4°.

Cap. 38.

Evasiones aliquæ præcluduntur.

19. Si vobis esse quod impossibile Deus mentiri, l. peccare ... suæ sanctitatis, n. tm defectu virtutis activæ sufficientis ad efferendum se solo testimonium falsum, aut aliud pravum. Contra tm ē et pr. 5° ... omnipotentia Dei n. distinguitur realiter a sanctitate, veracitate q. Divina, sunt enim idem virtualiter omnes Dei perfectiones absolutæ, q. ostendi Disp. 7ª de Trinitate, s. ratio sanctitatis, et veracitatis essentialiter excludit omne mendacium, et peccatum a Deo proveniens; igitur omnipotentia pertinet sibi perfectius essentialiter opponitur cum peccatis a Deo producendis; ergo repugnat, q. ex se vim habeat, ut mendacium, peccatum ve producat.

20. Confirmatur, nam alioqui divinæ perfectiones n. essent intra se concordes, neque divinitatem Spiritum ... conspirarent, nam si una

repugnaret

respueret, altera permitteret, et in fluxu suo foveret. Unde perfectio sibi pugnant, et interitu mutuo indici possent, quod absonum, quod enim una Dei perfectio postulat, ceterae non renuunt, et quae Sanctitas detrahit ad honestum, et veritas boni humani, repugnat illi Dei prioritas, quod esse ferri possit ad inhonestum; ergo si daretur in Deo prioritas, cui repugnet, quod Deus se solo producat mendacium, aut peccatum, nulla Dei perfectio poterit esse talis influxum impendere.

21. 6º, si Deus esse posset se solo producere peccatum, posset esse libere detrahere vim suam activam ad producendum actum, vel difformem, cum advertentia, scilicet se libere detrahere cum advertentia vel ad actum vel difformem, est peccare formaliter; ergo Deus posset esse peccare, quod impium. Consequentia constat, et minor ab adversariis admittitur, probatur maior, quia causa libera se solo producens adeffectum, se detrahit, et ideo Deus non aliunde, scilicet esse detrahat ad productionem Angelorum, quia se solo producit Angelos, ergo si Deus non potest esse detrahi formaliter ad productionem peccati, neque esse poterit aequaliter producere pravum actum, quia sicut non posse se detrahere non est defectus potentiae, neque erit potentia defectus non posse quantum est esse se solo producere peccatum.

22. 7º, non est Deo digna virtus ad id, quod si poneret, argueret Deo summam foeditatem, et imperfectionem, scilicet Deus producere se solo mendacium, indecorum esset, ac imperfectionem, turpitudinem quod tum physicum, tum moralem afferret; ergo Deus non habet esse virtutis ad producendum se solo mendacium atque peccatum. Minor probatur, est num. 21, Deus enim peccaret, ac mentiretur, et nihilo differret ab homine, cum esse posset ipse mendax, ut psalm. 115 dicit, omnis homo mendax. Horandum esset ergo Pauli ad Romanos 3º num. 4º docentis, est autem Deus verax, omnis autem homo mendax. Notandum tamen est mendaciorem, quod requirat efficere se solo pravum actum, ut Deus peccet, quamvis enim eum non efficeret se solo, si tamen aut vellet ab alio fieri, et si cum illo alio coefficeret ad eum detrahendo peccaret, ostendo tamen, ideo nullum ex his omnis ad peccatum concurrendi invenire posse Deo, nec ad id vel aliquo habere potestatem esse.

23. Probatur 8º;

23. Confirmatur 8º: Sicut omnipotentia fertur ad ea, quae non repugnant, sic amor divinus fertur ad bonum cognitum, et scientia fertur ad verum, sicut et misericordia fertur ad iuvamen inopis, et iustitia fertur ad tribuendum unicuique ius suum; sed amor divinus non habet esse vim ad ignotum, vel ad malum, ut malum amandum, nec scientia vim habet ad enunciandum falsum, nec misericordia potest esse vexare miseros, nec iustitia potest esse ius suum cuique defraudare; quamvis addatur conditio, quae haec obiecta dixissa forent; est enim conditio repugnans, quae reduplicat potius quam dictum, quam extenuat; ergo nec activa Dei virtus respicit ea, quae repugnant, licet addatur illud: Si non repugnent; quia nulla virtus realis respicit actus sub conditione repugnanti; quod satis ostendimus de 3º, a num. 31, quo quidem aut hic addi posset petendum est ex hic dictis.

24. Denique probatur: quia divina virtus ad intra productiva non est virtus productiva personarum divinarum impossibilium, ut adversarii non negant, igitur nec virtus creativa potest esse productiva creaturarum impossibilium. Consequentia probatur: sicut enim non est defectus perfectionis, aut potentiae non posse Deum producere duos Filios, aut iteratum Spiritum Sanctum, sed potius est in ipsa perfectio potentiae generantis, et spirantis in Deo; sic etiam non posse producere Chimaeras [illegible] defectus potentiae, sed omnipotentiae perfectio, sicut loquitur Augustinus et alii PP. a num. 14 citati; deinde posse producere, quantum est esse, vel, quam posita fatali[ter] in nihilum redigeret Deus inevitabiliter, non potest Deo afferre perfectionem, sed interitum potius ipsi indiceret; sed ab opposita [illegible] vi consequentiae concedendum est Deum habere vim esse productivam huius entis, cui id sit a [illegible] cogitabile; nihil ergo Deo dici potest magis indecorum, quam eam. Quod autem huic argumento datur a nonnullis, nec leviter id infringit, et satis refellitur ab aliis. Videndus Hemelman, titulo 7º disp. 5ª, a cap. 6º.

CAP. 4um

Neque omni naturarum contradictionem supponat, est obiectum prosecutionis omnipotentiae putative.

25. Sit

25. Sit 3a 2c° in multa, quae 2a dictis hinc ferunt, quae dicto po-
nunt, minime sunt obiecta potentiae Divinae productivae transeuntis. Certum est id
quod non repugnat, ut exat a se, sed ut producatur ab alio sub eadem numero non
non esse obiectum Omnipotentiae Divinae, prout effectivae transeuntis. Neque id convenit duabus
relationibus Divinis, quae tamen sunt ad summum obiectum Omnipotentiae, prout im-
manentis ad intra productivae Personarum Divinarum, hic autem inquirimus de obiecto
ab Omnipotentia factibili. Coiterga obiectum absolute possibile, sive non involvens
contradictionem supponatur, aut cui non repugnat ab alio fieri dicitur esse proportionatum
obiectum Omnipotentiae, prout activae transeuntis, Ceterum nisi restringatur amplius
hec sane reiicienda a 1° quidem, nam a Deo nequit fieri absolute, quod non est ens
simpliciter bonum, et perfectum, arguens in Authore suo perfectionem, et bonitatem,
et econtra, quod quae ab alio bonitatem, et perfectionem suo contradictorio praeponderarent
accipere potest, a Deo fieri potest, in at aliquid cui non repugnat a causa fieri, sed quod non in-
volvit ullam contradictionem, non est ens simpliciter bonum, et perfectum, aut indi-
cans bonitatem, et perfectionem in authore; quapropter a Deo fieri nequit; quod
aliquod obiectum non involvens contradictionem supponatur, et cui non repugnat a causa
fieri non potest esse proportionatum productionis obiectum ab Omnipotentia factibile.

26. Consequentia constat, et minor probatur, nam peccatum formaliter, neque
est bonum, neque perfectum, nec simpliciter ens, nec ullam bonitatem praeservare suis concili-
at authori suo, sed tamen absque contradictione, sed repugnans fiat a voluntate creata. Po-
tius ergo potest ens factibile, cui fieri non repugnat, ens simpliciter bonum, et perfectum
ab Omnipotentia factibile. Maior constat ex Anselmo Lib. de casu diaboli
cap. 1°; Sicut, inquit, a summo bono, non est nisi bonum, et omne bonum est a summo
bono, ita a summa essentia, non est nisi essentia, et omnis essentia est a summa essentia.
Unde consequens est, ut omne bonum sit essentia, et omnis essentia bonum. Favet Sanctus Atanasius
Lib. de incarnatione, mala non entia dicenda sunt, bona autem entia, utpote quae
verum Deum authorem sui habent. Consonat August. Lib. de doctrina Christian.
cap. 32; ceteraque quae sunt (scilicet praeter Deum) nisi ab illo esse non possunt, et

in

in tantum bona sunt, in quantum acceperunt ut sint, et Lib. de duabus animabus contra Manichaeos cap. 6º fine, quod quid est, in quantum est, a Deo est.

27. 2º pt, ens reale negativum, sive ens nullam perfectionem involvit contradictionem, neque ei repugnat existere, et causa aliqua, ut existat, et nihilominus non est obiectum simpliciter ab omnipotentia factibile. Et enim fuit negationes a Deo fiant, quia sunt entia positiva. Sic ab scripturo dicitur, Si est malum in civitate, quod non fecerit Dominus, ac negationes pure formaliter nihil sunt, et ideo fieri possunt, ergo latius patet obiectum non repugnans, et contradictionem non inferens, quam obiectum ab omnipotentia factibile, quare testimoniam Sti Thomae, et aliorum dicentium asserentium obiectum omnipotentiae esse quod non implicat contradictionem, intelligenda sunt ut exponuntur a me vera sed num. 29.

28. 3º pt, obiectum reale includens contradictionem dividitur in ens pure perfectivum, et pure defectivum, et mixtum, ex ente perfectivo scilicet et defectivo (taceo de negativum ens divinum, quia saltem realiter perfectivum est) pure perfectivum est ens divinum nullius capax defectus, ens pure defectivum est malitia peccati, quae nullum quid perfectionis includit, ens partim defectivum et partim perfectivum, est ens creatum contingenter existens, quod aliquid perfectionis, et aliquid defectus affert, dum quod aliquid pt essentialiter, immo prius esse debet, aliquod ... quae non potuisse creari absque termino fuisse. Si ex his tribus generibus entis non involventis contradictionem, solum ens perfectivum, ac defectivum sub obiectum ab omnipotentia factibile, secus autem pure perfectivum, ac pure defectivum, quare obiectum externum omnipotentiae minus late patet, quam obiectum non repugnans, nullam contradictionem involvens.

CAP. 5um

Obiectum executionis omnipotentiae quod transeunter active solum est ens ab alio simpliciter et perfectivum

29. 4a Dco

29. 4º dico; vulgo omnipotentiae sequitur activitatem suo solum est ens absolute reale, quod a primo dependet absolute, sive quod dum actualiter est, est ens reale perfectivum. Sic docet Sanctus Thomas 2º contra gentes cap. 2º. ratione 2ª, et 3ª; dicit: Divinitatis activa perfecta ad omnia se habere quaecumque repugnant in esse entis, quod est esse actu, hoc autem est solum, quod contradictionem implicat, et cap. 25; postquam enumeravit multa quae Deus non potest, sic inquit ratione 7ª; quia potentiae activae objectum, et effectus bonum, nullam autem potentiam operationem habet, ubi deficit ratio objecti sui, sicut visus non videt deficiente visibili in actu; oportet, quod Deus dicatur non posse quod est contra rationem entis. Hinc in sensu qualiter exponenda sunt testimonia relata num. 25, quibus Sanctus Thomas docet ad objectum omnipotentiae pertinere quaecumque non implicant contradictionem, subintelligit entia sub genere realitatis entis absolute, sive quaecumque perfectionem, et entitatem absolute realem haberent sine contradictione, si ponerentur.

30. Probatur ratione; nam objectum omnipotentiae simpliciter, et absolute dicitur idem quod a Deo summo bono, tamquam a primo principio potest accipere perfectionem, et bonitatem praeponderantem saltem negative suo contradictorio, sed solum ens absolute reale perfectivum, quod si ponatur, haberet perfectionem, et bonitatem sine contradictione, potest a Deo primo et summo bono participare perfectionem, et bonitatem oppositi suo praeponderantem saltem negative, quin ulla contradictio admisceatur; ergo solum ens absolute reale perfectivum est objectum adaequatum, et proportionatum omnipotentiae, ut realiter activae, et rerum universi perfectivae. Probatur recte intelligitur; nam a primo principio, et a summo bono non est realiter nisi bonum, et omne bonum est a summo bono, sicut docent Anselmus, et August. supra num. 26. Denique, quod quod est, quoniam est, inquantum est, a Deo est. Minor probatur; nam alia, quia fictae sunt appellantur realia secundum quid, et nullam habent bonitatem, et perfectionem, ut malitia peccati, negationes, ac privationes verum pars, nequeunt a Deo bonitatem, aut perfectionem haurire sine contradictione, dum ita privatae sunt, nam ex uno capite supponitur eam non habere perfectionem, et entitatem absolute; quare si dicatur, quod ex alia parte bonitatem, bonitatem, et perfectionem accipiat a Deo, contradictio manifesta miscebit,

quod

q^d vero sint imperfectivi, et nativi, constabit ex relect^e de vol^ate d^e 5^a, necn^e disp^e sequenti; satis enim p^e ex presenti dictis.

31. Quinta d^co, quae ratio n^o sunt, et ideo simplicit^r impedio censent^r sunt obiecti nativi aversionis omnipot. secundu entitas sui perfectivi, haec enim est realit^r ablativa, s. impeditiva veri seu impedii, et rei ens in^o pdle cui alio respicit aliud, ut obiectum aversionis a se ratio fugiendi, et impediendi, ac p^r sui met esse inevitabilis aufferendi, at omnipot^a divina p^r sui entitas perfectiva est realit^r in^o pdlis e cui singulis impediibus, e enim illorum extra rupna necessitas, ut illa n^o sint, et divinitate facere q^d eae repugnent inter, si ponant; ergo pot^a dei respicit impedio, tamquam obiecti aversionis essaliter aufferendi, et impediendi a se.

32. Conf^r pt, et minor pt ex dictis; malum enim e obiectu a vol^ate per odium respuendum; quia pugnat cum ~~adio~~ bono, q^d e obiectum amore prosequendum a vol^ate, falsitas respuit ab intell^u per dissensum, q^d pugnat cum veritate q. mentis assensu prosequit^r, s. tum opponit^r ens nullo affirmans d^o dictis et ens impdle, sive ens d^o dictis involvens, si ponat^r, ac opponunt^r verum et falsum, bonum, et malum, ergo virtus activa, quae producit prosequit^r ens n^o repugnans, essaliter respuit, et aversat^r impdle, sive repugnans, et sicut intellectus n^o habet vim ad prosequendum ratione falsum, etiam sub condit^e, q^d n^o esset falsum, ita nec dei pot^a vim habet prosequendi sua product^e chimaeram etiam sub condit^e, q^d n^o esset ~~falsum~~ chimaera, q^a superaddita conditio repugnat, minor e num^o 31 pt, ex dictis d^e 3^a num. 51.

32. 6^a d^co, divina pot^a, put e realit^r ablativa respicit ut obiectum aversionis, et fugae, contingentia aufferendi, q. q^d e ens contingens realiter ab alio perfectivum, aut defectivum. Divina q^d honeste pt impediri contingent^r, ne tam ferat ad actum ex sua pdlite, dicit^r obiectum aversionis et fugae, s. impedibile contingens a divina pot^a, s^d tum ens creatum perfectivum,

ut

Ut Angelus, q[uoniam] m[odo] effectivus, ut malitia peccati, p[otes]t honeste per liberam Dei inclinationem impediri, ne ponat actum, si intra suum po[testa]tem haberet, ideo liberet ens, sive per effectivum, sive defectivum impedibile sine vitio d[icitu]r debet ab omnipot[entia] reputative. Notandum tamen est 1° ideo ab omnipot[entia] p[ote]st ablativum, idem est specificative per effectivum, sive per distractionem suam, dum omnimo impedit, n[on] habet actualiter perfectionem quae exigeretur in ente perfectivo post talitatem. 2° notandum est discrimen inter peccatum, et eius causam peccatum enim, et n[on] possit honeste causari, p[ote]st tamen honeste vitari, seu impediri, cum omissionis ejus Deus author sit, et n[on] sit efficiens p[ropri]e causa passivae nationis. An vero Deus auferre possit illud ens, quin ponat aliud ens positivum, in posterum ablato decidit a me de sequenti de distinctivo natione.

33. Obies: Deus nequit efferre peccatum, ergo nec liberum p[ote]st id auferre. Conseq[uenti]a probatur: nam eiusdem est posse ponere terminum, et auferre, ergo potestas ad extrema dicto dici debet eiusdem ad idem. Distinguendo conseq[uentiam], imo causa potius nequit eodem modo separare comparati partes utriusque dictionis, nam actus positivus absolute causatur efficacit[er] nationem autem passivam, et malum sit minime causatur absolute per se, sic etiam Deus, et causat peccatum, ut author illius, p[ote]st tamen aliquo modo causare moralis nationem culpae, ideo natio peccati, quae praeponderat ipsi peccato, quae per se causatur aliquid in libera causa libera, secus autem ipsa malitia peccati.

34. Neq[ue] verum est ab eadem potentia terminum auferri moraliter, ac quoniam physice ponit, vires enim non sufficiunt ad peccatum, nequeunt tamen abolere peccatum saltem grave. Dices 2°: qui n[on] habet actionem circa peccatum, idem illud aufert, n[on] p[ote]st illud auferre, quia per substractionem actionis auferri debet, ac Deus n[on] est spiritatione sua peccati, ergo nec illud aufert, dum peccatum aufert. Resp[onde]o disp[ositio] d[ict]o ans, n[on] p[ote]st auferre peccatum immaterialiter physice, i.e. essentialiter transeatur, n[on] p[ote]st auferre moraliter persuadendo, monendo, terrendo, vel

peccatorem

peccatores, aut impediendo peccatum indirecte, ut nat. ans. Verum licet ita sit, ideo peccatores omittit, quia Deus sua gratia nos adiuvat, non tamen est verum ideo ponit peccatum, quia Deus id directe vult, aut efficit, in illo vero pendet.

DISP.° XI.

An ut auferat omnino rerum extras, poni debeat aliquid reale nativum extra Deum, et utrum in adaequate distinctum a quovis ente positivo, sive non ablatio, seu carentia rerum, sit aliqua 3.° realitas intersunt, et utrum interiecta?

CAP. I.

Status quaestionis Doctorum quae sententia praemittit.

1\. Mirum est, quod nihilo pendant aliqui de nihilo disputare, cum fere nihil de carentia rerum egerint; horum tamen in curiis pronos acerbisse Lusdimus, de in alteris suis difficultates destituti, notiae nationum incurrimus in Theologia passim, e quibus emergere vix potuit hominum industria. Quapropter experti difficultates hominum ingeniosi viri saepe sudarunt in nationum tenebris elucidandis. Sic enim Augustinus in extricandis carentiis sua collocavit opera, ut Lib. de Vita beata cap. 3°, et Lib. de magistro cap. 1°, quorum vestigia premens ego tamen solvo, quod mobilitem in fide, accedere nationibus disp. ab auditoribus expetitum institutio, quia difficultates obscurissimis hactenus nationum nebulis

irretitis

irrepit, statim detenebrescant, auxiliante Deo, qui a tenebris fecit lumen splendescere.

2\. Nec importune tertio hic dicimus de carentia entis, de obiecto quem vidimus explanamus; obiectum enim ... ab omni potentia factibile semper fuit unquam, sed libere potius impellit, impedit ... nesit, et ideo dicitur obiectum repugnantiae non existens, sed pure possibile manens ... subactiva potentia, praeterquam quodlibet impossibile natura non fit, et impedit ab omni potentia ne ponatur unquam, et contra obiectum pure possibile, quod impossibile quod vis conveniunt in ratione non entis, aut non existentis, unde peropportune petimus an omne non existens constituatur in ratione non entis, aut non existentis per aliquem realiter actualem pure negativum extra Deum, et in intrinseco existentis et ab aeterno ...

3\. Nationis ... nomine plurima donantur, 1° indicativa nans alicuius ... est intentionalis ... 2° mentalis huius nationis obiectum dicitur obiectiva natio, quae intrinseca unum obiectum formaliter, et expresse natatio ... obiecto velut fundamento seu motivo nititur ad nandum. Duplex obiectiva natio distingui potest, alia dici debet natio formalis obiectiva, quae proxime trahit actum nandi, et pure nihilum est, sive non ens, alia dici solet natio fundamentalis obiectiva, sive quae reddidit obiectum proxime nabile, cui sicut velut fundamento nititur ad nandum, quapropter ens omne positivum essentialiter impossibile ... alio dici potest natio fundamentalis oppositi, quia per suum esse sufficienter movet intellectum ad veridicum sui ... nationem intentionalem.

4\. ... duos obiectivos nationes aliis nominibus internoscimus, puram enim nationem formalem appellabo passivam, quae patitur denominari pure nihilum, et proxime trahit intentionalem nationem, ut id quod exclusum, et impeditum est ab esse, quod passivo verbo recte declaratur, fundamentalem autem nationem appellabo nationem formalem activam, impedientem ... positivum ... per suum esse, et esse formaliter, et efficaciter excludit alterum oppositum, et ... denominat ... pure nihilum, atque non ens, impediendum ne sit, active removet suum terminum, quod per verbum activum id proprie dicitur.

S. Hasan[illegible]

5. Has autem duas rationes objectivas satis declaro per activam, et passivam productionem Dei, quas Theologi dixerint se realiter distinctas admittunt, atque per activam, et passivam Creationem praedictis, quas in hac materia de 2° satis explicui, nemo dubitat rationes intellectuales, et carias objectivas puncta [illegible], aut activam, ut ego loquor, esse realiter indistinctas ab Ente creato, sed Dei nostri positivo, quod realiter cum nostro natura pugnat. Dubium ergo etiam est de caria passiva vero objectiva, qua formaliter denominatur pars nihil, et immateriali natura impeditur quod necesse idque verificat indistincte relativum.

6. Hinc satis apparet, quanta cura sit opus ad loquendum apte de cariis in tanto discrimine rationum; multiplex enim fuit sententia Doctorum, quibus credendum fuit per hanc enubilare, quas ad tres omnes revocabo. Prima sententia docet carias objectivas, sive rationes esse, quae constituit per luxin ro eminentis, et verificantis rationes veras intentionales, esse realiter quasdam actualiter extra naturam intus, et extra Dei potentiam existentes distinctas quod realiter aequate, tum quantum ad naturam, per luce, tum aequivalenter ente positivo carario, sed essentialiter in impossibili cum luce, quae quidem realitas per se formaliter, et essentialiter in impossibilis est cum nostro natura, proximior tamen, quam aliud quodvis positivum in possibile cum ipsa natura, quod sed tamen ex eo exit in hac sententia ratio mere puntalis. De rationibus autem his intellectus dicunt hi Doctores, quod existentibus tribus oppositis immediate deficiant, tribus autem absentibus citra fictionem ipsae rationes actualiter existant sine medio.

7. Sed hanc citeriam amplectuntur nostri recentiores secuti P. Suarez Disputatione ultima metaphysicae. Sectione 5°, et 4°. P. Puente Hurtado Disputatione 19 metaphysicae § 66. P. Conimbricenses 2° Physicorum Cap. ultimo quaestione 7°, capite 1°. Rubius tract. 3° Physicorum. Professor Noster P. Amicus in Logica, tract. 3°, quaestione 5° dubitatione 3°, art. et Dominicus 2°, qui contendit asserunt rationes impossibilium entium causas, et esse, sed Deus existentia sua perfecte repugnat essentialiter cum impossibilibus, ne sit illorum activa repugnantia, sed

ad

s. adimpedia seperat indifferentia; sicuti Deus essaliter oppenae impedibus contra asserunt a Deo nasio resultare natione, illam, contingentes vero causas creatas a Deo libere dependentes ad stabunt, immediate potius Dire libertatis exercitio.

8. 2ª sententia pugnat ex regione cum 1ª, docet enim ut amoveantur ea, quae non existunt, numquam sine ex istalitate ullam actualem puram natione, quae citra fictionem ante mentis operationem nullatenus erat ac distata sit talliter a quovis ente positivo. Sic opinatur Soncinas 1º methaphisicae quaestione 13. art. 3º. Otamus in Physica 1ª parte, cap. 10. Averza quaestione 3º Phisic. sectione 14. Gabriel in 1º dist. 24 q. 1ª dub. 3º. Fonseca lib. 4º methaphisicae ad cap. 27. Soarez quaestione 8ª in lib. Physicorum, quam maxime ingeniose docuit Aureolus lib. 1º sententiarum dist. 36, art. 1º. Favet Sanctus Thomas quaestione 2ª de malo, articul. 1º ad ultimum; sed inter hos authores multiplex dissidium adhuc est; quidam alij dicunt nationes esse formaliter, et in recto ipsius positivo natam, et impeditam per ens aliud realiter positivum existens et in dependens ab ipsa. Quidam alij censent impedimentum ipsum essaliter excludens oppositum, esse natione positivam in recto, licet denotet terminum natum, ut existere denotat nihilum, sive veniens ab extra talis positivi. 2um aliud dissidium inter hos authores invenio. Soncinas enim formalem natione vocat ens rationis non fictum, sed quod tamdiu solum est in intellectu, quamdiu quod natura nata est existere, quod terminum natum tunc solum existere subtrahitur alia causa conseruante, ut nihilum. Aureolus autem formaliter ipsam nationem per actum positivum intus appellat formalem nationem ~~ens rationis non fictum, sed quod tamdiu~~ ~~est in~~ recto + licet mentalem, et cognationem vero etiam in obliquo denotet, in illo tamen conveniunt, quod ante mentis operationem positivam natio formalis non sit aliquid actualiter existens in recto distinctum a quovis ente positivo; sed extra mentem esse nihil realiter ab omni positivo, quapropter consequenter tenent formalem vel nationem activam latenus ab omnipotentia provenire, quatenus ab ea fuerit ens positivum essaliter independens a termino nato, passivam autem indirecte solum ab omnipotentia provenire, quatenus ab ea pendet activa natio, quam redigit in nihilum.

9. 3ª sententia media inter extrema utramque tentat, adhuc tamen bipartita exercetur, quidam enim asserunt nationem naturam impedimentum

indistinctam

+ aboneat ad aliquid non recepit.

indistą esse ratiose a ptis potis, Ut ratione identitatis ... inter hoēs, et equos, et ratione repugnantiæ prolis ... Ipse vero ratiōnes ? ingentes verò prolis aiunt, esse purā ratione a potis oiibus rebus aquatè distā s. Cæteri alij medios ... alitemsentiunt, tendentem enim negationē rei p dis, quæ nunquā existit per æternitatē anteriorem, esse posiy Dei decreti, Ipso vero ... rei destructione et ablatione, postquam semel existit esse purā ratione distictā aboi poto. Sic opinant aliqui recentiores, inter quos è, R. Bernardus Aldrete disp.e 39 de incarn. sect.e 9o, num. 15, et disp.e 38. sect.e 6o. num. 8o.

CAP. 2us

Quæcunque ratio, quatenus verè dat̃ a parte rei citra fictionē ante cogitationē o3 intus dispui nequit ab ente rati potio.

10\. Ta... puras hactenus permissi, ne frequenti mori loquendi repugnat apud nros recentiores, valde trit..., et simeg ... independenter ab ... explicuerim, nunc tm aperto Marte, et bello. Sit igi hæc ... primus ... qui pugnat cum sol. 1o. Isonat tm authoritas 21. ... aut sol ... ing adens ... aliud requirit, qm qd erat a parte rei ... citra fictionē, et abstractione monstrabile sit, ante q ... ab intus nro ... quidquid de isto cogitet, quamvis illud esse, q afferat penat ad removendum aliud ens ... ac tenebras cecitas ... identitas q ... Pauli ... aliud ens ... ac tenebras, cecitas, identitas ... Paulo ... a parte rei veraclat actualiter citra fictionē ... et abstractione monstrabilis è, ante ... ab intus nro cogitat ... esse tenebras, cecitas, ac identitas de ..., ... ab intus nro ... Paulus, si dent a parte ... Lucis, visus, a identitas inter ... et Paulus, si dent a parte rei sunt aliquo modo realis entas potio.

11\. Conctat, et maior ... 9a ... precedentis ... è, q nihil aliud sit, qm pure removere ... oppo, non tm et repugnat aliud removere, si sal statuat suo esse sine mentis fictione, visus enim è ens ... removere ... realiter existit independenter a cogitatione mentis, et sic ... esse ponit, quo ce... citas aufferat, si in oppo ... cecitas ... modo visus removet, si adita parte rei ponit esse aliquid actualis independenter ab intus cogitatione, nihil ... cogitati de efficit, ... tres reales ... potio. ... quia nulla in oppo ... afferri distinctamen

in

in quo mens nostra quiescat; cum e duobus contrariis, quorum dictorum pugnantibus, alterum positivum sit, et alterum nativum, aliud sit privatio, seu habitus, aliud privatio sunt;

seu quod alterum sit absolute positio, destructio vero alterius, nec describitur, nisi quatenus

quod sit tempus positivum ita nativo secernitur; quod si pariter utrumque sit affirmatione

demonstrabile, dicendum est, seu utrumque esse dictum esse positivum, seu nativum.

12. Ratio opposita sed lux dicitur contrarie positiva, quia reipso

praestat qualiter non esse tenebras, quod etiam dictum obvium est talis cum lucem pugnantium, tunc

tenebrae sunt aliquo etiam positivum, quod qualiter ipsa faciunt non esse lucem; seu

si nihil tamen in causa lucis est pura natio; lux quae natio dici potuerit. Contra

probat autem ultima maior est numero 12, quod tunc lux opponitur tenebris, quia tenebrae

lucis; tunc quod dies noctem fugat, quia nox diem eliminat, ita quod lux

atque tenebrae secundum adversarios dant opposita in re circa cogitationes intrinsecus;

demum qualiter nox detrahat ad affirmationem sui vero, qua media nocte dicitur

in tenebris, nox est, atque lux meridie detrahat ad affirmationem sui vero, scilicet

dies est; neque in tenebris affirmantur, nam dum affirmant esse noctem, quod

quae lux atque tenebrae sunt aliquo positivum; neque dici potest alterum potius

extremum positivum, aliud vero pure nativum.

13. Minor autem est numero 10 cedit ab adversariis,

si probat adhuc primo, neque evidens est, tenebras cogitatas, ac desumi identitatem per

Paulum exercitatum caecum, primum ab intrinseco cogitet eas esse causas, quin

dicatur orbatus oculis non esse caecum, donec a me caecus cogitet, et incipere caecitatem non

antequam id ab intrinseco consideret? 2°; quod sensibus forte caecitatis mali,

si seu sola cogitatione poni, seu sola posset considerare removeri, quia

nimis querulus fuisset senior, ille Tobias miser cogitans sui sortis

exagerans apud Angelum Raphaelem, dum alte maestus ingemuit: quale

gaudium mihi erit in tenebris sedeo, et lumen caeli non video; quinimmo

omnino ridiculus esset, si posset impedire caecitatem suspendendo cogitationes.

14. 3°; quia nec esset aliquis verus actus directus

quo quis affirmaret vel esse caecum, tenebras expandi media nocte, si

veritatem horum perveniret ex mea cogitatione, seu enunciatione, sequella

patet; neque quia convenit a cogne plura confundens, quod dictum sit genus, aut

species, aut unde dignosci nequit vere esse genericum et unde, neque idem enunciari

vere

vere pt; per eund. actu directo, quo usq. ad fundum, et sunt tamen duo unitate precisionis, ergo si lux esset, perveniret ab intra cogitatio, falso cogitata enunciaret actu directo, ni suo cognitio ipse retroflecteret. 4°; quod mundus in tempore cepisse fide constat, ut quotidie res a se nascuntur a se pereunt, et ratio nequit duas sal. contradictiones subsistere, neque omnino videri, debet igitur ad mitti causa rerum incipientium ab eterno fuisse pereuntium q. rationes, sine fictione ingerere. Denique in re a se liqueat sic privationem here comprehendi ab nobis excogitet.

15. Vim huius argumenti, nunquam ego nisi, quandiu prius in ira athenis educabar, prequentem enim virum, medico abusus audiendi ipso damnum quas entium rationem, sic meas corrumpebat aures, auditu perdiderat, ut acumen argumenti minime sentiret, immo potius ab eorum mihi videret assensum sententiam aliquomodo destinarum a se quoquam. Verebar enim, inde totum evertere Phil., quare neque mirior scopinari politissimos athuc Betice Magistros, quorum etiam ingenium, et ingenium plurimorum pretatis seculi, et tandem vim facio, per quam materia vero tamen propter adhuc, ubi usque adeo sensi vim huius rationis iudicandi lucem paulatim addidi, ut illi non istis bene manu dederim, quod enim mihi longo occursu meditabar, aut omnino gratuitum, aut verissimis aliis sententiis ad verum expertus sum, ut expendenti sequentem invasionem apparebit.

Cap. 3um

Precluduntur effugia

16. Poterat enim dici 1°, vastum esse discrimen inter utrumque contradictorium, nec minorem quam inter noctem et diem esse distinctionem. Lux enim, hoc est ex simplici, et abstractione monstrabile, causam vero lucis solum hoc est ex secundo quod abstractione secundum quod enunciabile. Sed refutatur 1°, non in margine discrimen, dicit, unum quod alterum est contradictum simpliciter exactum, et quod abstractione monstrari; petit egregie prius in ea solutione quod puta dico probo abstractione tradidi, arguit enim deficere contradicit, si causa deus a parte rei, qualiter ab adversariis

~~dixit~~ ab adversariis dicit, utrumque pariter esse simpliciter existentium affirmatione monstrandum, et ~~contra~~ utrum libet esse positivum, aut neutrum, nam adhoc aliquid nihil [illegible] realiter, igitur interesse discrimen hoc, quod scilicet alterum non existit simpliciter, et ideo positivum est, ut lux, alterum vero existit simpliciter, et ideo nativum est, ut caritas lucis, solum enim quod erit idem per idem, et signorum explanat per aequalitatem signorum, ac pura demum quod [illegible] oreddit pro eo dis- criminis, quin ex ~~illo~~ [illegible] definiri possit quod distat extremum positivum et nativo puro, nisi nominibus ante [illegible] impositis, quod valde mul- tum absurdum est.

17. 2° rebus, Luce clarius est existere lucem, quam tenebras. Lux enim visu percipit, et species visivas sensibus imprimit, ac sensibus oculis insinuat, tenebrae vero non vident, sed velut umbrae nos fugiunt, interim tenebrae quod malus arguitur desiderans entis simpliciter, et ideo nihil [illegible]. Bene, respondet, excipit id 2°, Deus oculis nec videtur, nec species intentionales sensibus imprimit, ideo quod nec videri potest, ergo tenebrae [illegible] luce hauritatur accessibilis, et tamen Deus exsistit absolute positive, secundum quam lux solis, ergo non [illegible] tenebras non existere simpliciter, quod non vident, ut lux, neque species imprimunt oculis, nullas [illegible] spiritus percipit, et praestantior est luce, deinde color videtur oculis, et frigus non videtur, in [illegible] color esse positivum, et non frigus, praeterea nigrum aeque dignoscit oculis duas [illegible] lucet, album autem facillime discernitur, ideo magis erit extremum positivum id quam album, quam id quod nigrum? absitit iudicare, ergo facilius [illegible] percipiat lux prae tenebris, non ideo nox excludi debet a rebus positivis.

18. 3°, nos occumbente sole nocte advenisse simpliciter affir- mamus, et frequenter asserimus, videsne quam alta nox sit, quam [illegible] profunde tenebrescat? ergo non minus tenebrae dictant ad affirmationem sui, quam ipsa lux. 4°, nos bruta noctis persentiscunt, ut cubilia deserant, et praedas silenter abripiant, ut [illegible] loquitur, aversis nocturnas tenebras amant, ac diu delitescunt, sicut aviare diurnam lucem ambiunt, ergo praeter effectus sensibiles quos in viventibus inficiunt, tot affirmari pos[s]undis, [illegible] ipsa, quam [illegible], et [illegible] aeque tenebrae sunt aliquid positivum, atque lux et ignis ardentissimus, quapropter Psalmographus aeque

dicit

dicit; benedicite Lux, et tenebræ Domino, benedicite noctes, et dies Domino; non ab effectibus utriusque movemur æqualiter ad Dei laudes.

19. 5º, quia tum relinquitur ex præmissis de nativa lucis, et affirmativa tenebrarum, quod hæc scientia significat habitualem potentiam, quæ magis est affirmativa de se lucis et nativa tenebrarum, relinquitur tum actualis scientia, quæ simpliciter habitualiter affirmativa lucis; quo prætextu potentiam æque colligi possit, tenebrarum, atque lucis esse realitatem potentiam. Dices 3º; Lux ponit esse potentiam ad removendum nihilum tenebrarum, tenebræ vero nihil ponunt ad lucis potentiam auferendam; ideo lux potentia simpliciter est, eius tamen carentia est simpliciter.

20. Quia tamen est 6º, quia si tenebræ nihil ponerent, nescirent realiter actualis extra Deum; atque cogitationes nostræ ex eminenti in se ipsis; scilicet, ut lucem verterent, at per te reipsa sunt actualiter extra Deum, et ex aeternitate, ut amoverent lucem; quo possint sunt. 7º repellitur; ad removendum reipsa sine fictione nihilum tenebrarum, opus est esse potentiam lucis entitatem, quæ a fortiori requiritur entitas aliqua potentialis ex parte tenebrarum, ut avertat lucem, citra fictionem. Consequentia patet, non quo potentior est de se, eo valentior entitas requiritur ad eius expulsionem; at entitas positiva lucis potentior est nihilo tenebrarum, quæ ad expugnandum, et auferendum lucem, satis est quod potentia requiritur, ac ad repellendum umbrationem tenebrarum esse nativum, et contra propria entitate positiva.

Cap. 4.

Obturantur evasiones aliquæ

21. Ceterum omittamus discrimen ideo gratuitum, quod ab adversariis affertur, et aliter intentum propositum assequamur; scilicet in re est dubium ex terminis positivis alterum posse esse simpliciter, et aliud secundum quid; annuentibus ipsis adversariis; quo scilicet ex ijs quæ dicta sunt, lucidum et tenebrosum, alterum secundum quid, et alterum ex re et absurde possit adhuc utrumque dici potentia, quoniam satis potentia a nativo dignoscitur. Ex eo, quod aliud simpliciter extat, aliud secundum quid. Utroque consequentia patet. Antecedens probatur; quia Pilatum simpliciter extat, potest esse, tamen absurde per denominationem a Deo, tamen conditionate per intrinsecam entitatem, sub conditione futuri, supponatur, est aliquo potentiale, etiam apud adversarios, et tamen nihilominus quod Pilatum potest esse, est ens simpliciter extans, et absurde, nec affirmativam eius veritatem ad absurdum. Deinde Christum esse cognitum, Antichristum esse futurum; hoc esse pictum, ac decretum Dei liberum a perfectione ordinaria vulgariter dictum, est aliquo potentiale, nec tamen hoc pictum, Christi cognita, decretum de Dei libero, habent esse talem simpliciter in seipsis. Scilicet tamen 2º quod

quod

qd n requirit ad esse positivum exaô simplit; satis ergo qd praeter entis positivi, qd entis q simplitr existat affrat; quia ergo natio Lucis n existat praeque simplit, atq Lux si tn existat aliquomodo vere realiter, et affiratione monstret, adhuc erit ens positivum.

22 Confirmat 3°, aliud enim est, q. primo requirit ad esse positivum, aliud est q. ultra requisitum ad ipsum, de singulari ac sua entis perfectione, sine quibus ceteræ retinere possunt esse positivum. Deus enim, et creaturæ sunt entia realia positiva, substantia et accidens entia positiva sunt, at si creatura cum Deo conferatur, Deus appellatur ens absolute simplit existens, creatura vero dicitur ens secundum q. existens; si sit substantia dicitur ens simplit existens, et absolute, si vero accidens comparative substantiæ dicitur ens secundum q. s. entis ens. Et enim natio Lucis habeat tam simplicitatem, et absolute quam ipsa Lux, si tn aliquomodo revera sit extra nihilum, appellari poterit existens defficienter, ut sit extremum positivum. Confirmat 3°, non eo modo quo rerum existat realis affirmatio vera monstrabilis est, aliquid reale positivum est, at in his 2° dictis oppositis, Luce scilicet, ac natione Lucis, utrumque realiter existat, monstrabilis est affirmatione vera dicente, Lux, aut carentia Lucis independenter ab intellectu realiter existit; ergo utrumque 2° dictum, scilicet Lux, et tenebræ sunt aliquid positivum, saltem secundum q. Consequentia constat, non enim eo ipso q. aliquid dicitur existere realiter, habet aliquid esse præponderans ei, q. omnino nihil esset, et neque secundum q. realiter existeret.

23. Confirmat denique, non idigo merito suo provocat numinis iram, ac realem meretur indignationem, quam Deus etiam hos poenas infligat, nequit esse pure nihilum; Deus enim iuste requirit tam vehementer, tam vehementer irasci propter omnino nihil, nec ulli fas, tam acriter punire, q. revera nullius est momenti; s. propter omissionem actus præcepti Deus adeo graviter irascitur cum homine qui peccat, ut poenas ei severissimas decernat in æternum; ergo actus iniurioses carentia s. omissio liberam est omnino nihil, s. aliquid reale positivum, minime tn bonum aut perfectivum, existensve simplit. Et quia deterius est oppositum et mors Philosophi, privativum respective nuncupari solet. A res enim de duobus 2° dictis positivis, id q. deterius est appellatur privativum, et hinc esse diminutum per comparationem ad oppositum.

24. Aliter autem cum P. Puente, Hurtado, et aliis 4°; nationem est contradictionem dictis dotis, illum esse, qui sub esse cognito, pendet ab opposita forma.

Sive

sive, cuius cognitio separari nequit ab oppositi cognitione, qui cogni nequit sine oppositi cognitione; ut tenebrae sunt [illegible] [illegible], quae percipi [illegible] a luce; quare cognoscens tenebras, percipit lucem [illegible] [illegible] tenebras amat, odit [illegible] lucem et tenebris [illegible], [illegible] e contra, qui lucem amat, odio tenebras habet, quae non sunt in [illegible] ex luce cognitae. Quaesivi extremum, inquit Hurtado, positivum esse, quod ab opposito non pendet in cognitione, sicut eius cognitio separari potest ab opposito cognitione; lux enim videtur absque tenebris, et intelligi potest nulla facta mentione tenebrarum.

25. Sic effugium hoc fallitur praecavere 1°, in aequato cognitione clara, [illegible] apprehensiva [illegible] nequit cogni lux absque tenebris, quae absque [illegible] luce tenebrae apprehendi nequeunt; sunt enim et [illegible] opposita pariter, quae [illegible] nequeunt aequate penetrari, nisi unum oppositum dignoscatur, cognitione [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] inaequata, in natura cognitionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quae [illegible] [illegible] [illegible] scit non explicata sua ratione, [illegible] [illegible] unum relativum ab alio [illegible] [illegible] imperfecta cognitione [illegible], [illegible] inaequata, nec [illegible] dari, quae negativa suo [illegible] natura praescindi possit [illegible], [illegible] [illegible] praescindi cognitione [illegible] [illegible] [illegible] natio praescindi possit [illegible] [illegible] inter extremum positivum, atque negativum [illegible] [illegible] [illegible], nullum [illegible] Hurtado [illegible] [illegible].

26. 2° refutatur, [illegible] contrarios entis positivi, quae ab opposito pendet in cognoscendo [illegible], ut [illegible] cognitio separari nequeat a cognitione [illegible] [illegible], neque [illegible] [illegible] pura natio [illegible] ab ente positivo secerni. [illegible]. [illegible], non si [illegible] [illegible] [illegible] calor absque suo [illegible], non potuit calorem [illegible] [illegible], ne cognatur [illegible] calor absque suo [illegible], non potuit calor [illegible] [illegible] uno cogni, [illegible] [illegible], nec [illegible] ideo calor, erit pura natio frigoris. [illegible] decretum Dei liberum, quo posset Deus decernere, nihil [illegible] [illegible] effi[illegible] cere, positivum est, [illegible] non posset [illegible] ab alio, [illegible] a Deo cognitum, [illegible] [illegible] [illegible] benedicere nequit decretum [illegible], nisi cognatur oppositum [illegible] [illegible].

27. [illegible] [illegible], odium Dei [illegible] [illegible] de peccato, sive velas efficax impediendi culpam ab opposito [illegible] in cognoscendo pendet in cognosci, similiter actus fidei, [illegible] Judam esse beandum, aut decretum Dei liberum [illegible] [illegible] Judae gloriam [illegible] cognosci nequit, nisi cognatur [illegible] oppositum, [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt cognitae. [illegible] Pater enim aeternus praescindi nequit a cognitione Filii [illegible] oppositi, nec ideo sunt entia nativa. Denique [illegible] est visio beata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipso excludi summam miseriam, quae [illegible] intelligi non posset ignorata

miseria

miseria, q[uae] me excludit: et tamen Verisilibutam, non est pura natio s[ed] summa

rerum felicitas, et praestantissima[m] pro pena, non quo satis securius abente pena

aut natio pura, sed hoc regula integra dependeat ab ipsa[m] gl[ori]am; cum tamen natio

percipi nequeat atque ita, contabit ex se, quae sit amplectarum.

Cap. 5[um]

Duplex aliud argumentum pro 1[a] conclusione cap. 2[i]

sancta

28. Secundum aliud praedictum veratur argumentum sit: Idem proprie ratio entis penitus absolute, qui omni illius proprietatem sibi vendicat: scilicet esse verum bonum, aliquid, unum: cuius actualis felicitas praeponderat suo contradicto ex vero judicante Deo judicium, et affectione recto: s. caritas judicii finalis, atque cruciatus aeterni: sive caritas perpetuae damnationis participat has omnes proprietates entis penitus realis: quo praedicta caritas discui nequit ab omni poena. Consequenter patet major; nam eo magis proprie dicitur aliquid ens, quo melius participat entis attributa. Minor probatur: judicii caritas cruciatum proprium, eius autem aliquid verum, veritas entis maximum verum judicantis, caritas damnationis est ratio damnationis: quae requirit ad verificandum hoc judicium Dei: Sanctus Deus liber est ab omni miseria, neque est praereus mortis: propterea talis caritas dicitur una, cum in se sit indiviso realiter, et a quavis alia caritas, quae non excludat a Divo Deo miseria, eterna dividat: deinde disponit a caeteris aliis nationibus, quae est aliquid verum, et unum.

29. Denique: melius est, et eligibilius in aestimatione judicii gaudentis, et appetitus recti: quae actualis exsistat caritas damnationis per se quam cruciatum: quam melius contradictorium: quis enim adeo amens sit, ut non praeferat caritatem damnationis suo contradicto: scilicet aeternis cruciatibus: quo talis caritas bonatis hominibus amabilis, et praeferenda ab electo recta suo contradicto. Consequenter patet: nam si caritas cruciatuum proprium omnino nihil esset: nihil tamen bonatis haberet res sui, aestimabilis praedicto plurius fieret, a recto res ducatum unum, quam ea caritas: ducatum enim pluris facimus quam omnino nihilum, at caritas damnationis cuivis emolumento tam habet praeferenda fuit, ex judicio,

iudicium prudens, et electione recta; ergo talis carentia non sui bonitatem aliquam habet estimabilem ab appetitu recto.

30\. 3° probatur; id quod est potestate pura transfertur ad actum et est pura potentia volente Deo; sed Authore reducitur ad essendum in realitatem per ultimam actualitatem, est potentia creaturae vere positiva reale; at carentia doloris est potentia qua dum et dolor adest, Deo volente reducitur ad actum et exsistendi ultimum, quando dolor abest, ergo carentia doloris habet ipse conditiones entis realis absolute perfectivi. Consequentia liquet. Maior constat ex disputatione 5ta relectionis de voluntate, num° 39, et 45, et disp. praecedenti num° 29. Minor probatur; Deus enim miraculo dolorem excitat, et sanatum restituit, et econtra; in est carentia paralysis carentia doloris, ergo talis carentia Deo volente reducitur actualiter ad existendum ex potentia qua latebat.

31\. Quod predictum ad eos replicabis, carentia dilectionis Dei precepti, non reducitur ad actum ex ulla potentia, nec actualis liber est quod preponderat suo dictorio; sed quod non habet has proprietates non est ens reale positivum, ergo carentia dicta distinguitur ab ipsis formaliter positiva. Consequentia constat, et minor.

32\. Maior autem probatur; quia dilectionem Dei preceptam extra bonum est ad salutem necessarium, et ab omnibus amabile, carentia vero illius malum est, et nocivum, et ab electione recta valde detestabile; malum autem morale non preponderat tantum bonitati morali, quoad recta electione. Rursus potentia dilectionis iniunctae omittendi non est potentia, sed impotentia; nam potentia peccandi 9o Legis attrahitur potius est potentia defectus, quam ut veraviter latam potentia; sicut ostendi disp. 9°, num. 56, et disp. 10, a num° 13. quare hic carentia dilectionis iniunctae libere attingit, non reducitur aliquod ens in actum, ex aliqua vero potentia.

33\. Deum diligendo quendo maiorem; non reducitur in actum bonum pravum est potentia moraliter deffectiva & non propria, nego maiorem, non reducitur in actum bonum est potentia pure perfectiva, concedo maiorem, et similiter distinguo minorem; quod non habet ... est potentia pure perfectiva, concedo minorem, non est ens reale positivum pure bonum non est ens positivum absolute perfectivum, concedo minorem, et patet deffectivum, nego minorem. Et similiter denique distinguo consequens, ergo carentia dicta distinguitur ab ente rei distinguitur a positiva realitate seu positiva, quoad deffectivo, nego consequentiam, distinguitur ab ente quoad perfectivo permitto consequentiam; nam eius libera detractio, quia voluntas elipit odium Dei, dicitur actio prava positiva, sed est potentia mere deffectiva, reducatur in actum pravum, cum quod carentia libera dilectionis, si vere sit realitas aliqua peccaminosa, restat ergo positiva

deffectiva

de effectivo? Cap. 6y nationes narias quibus impossibilia removent a prova Dei perfectione, disqui n posse, plurium rationes, si vere dent actualiter capitulo xii.

Cap. 6y

Nationes narias, quibus impossibilia removent a prova Dei perfectione disqui n posse plurium rationes.

34\. Nullus extra Deum esse nationes ... , et narium actualiter existens indefectibilitatem in seipso, per quam excludat existentem impossibilium, si impedimentum aquatis absolute narium, aeternum actualiter existens, per quod effacitatem ... , aeternum impedire existentiam cuiuslibet impossibilis idem mihi fari ... perfecte Divina naria, mihi prorsus indubitatum est. Hec ... coheret, et assui ... proxime cum dictis ... disp. 2a, et 3a, ... et impossibilium ... naria, et actum, quam existere esse ... satis ostendimus.

35\. Ergo 1o, nihil extra Deum potest esse impossibile, et absolute narium, essaliter aeternum, et ... indefectibilitas existens, ut nullus ... removere posset ... ; at si nationes possibilium existerent actualiter in seipsis extra Deum, et aquate ... existentes perfectione Dei, daret ... aliquod ... absolute narium et ... actualiter existens indefectibilitas, ... nec Dei ... , si ... excludi posset; ergo si nationes impossibilium existant actualiter in seipsis, plurium rationes disqui nequeunt a prova perfectione Dei naria, quare ... sunt aliquid extra Deum.

36\. Coapatet, et maxime ... quibus disp. 2a probamus, ... 7o, narium, et ... perfectione Divina per naria nullo modo disqui, plurium rationes, ... enim vim habent ... rationes, hoc etiam aperte demonstrat quod ... et imperfectum est, aut aliqua perfectione vacuum, quale debet esse quod extra Deum sit ... habet ... quapropter ... Dei dicitur, ... defectibile ... non summe perfectum, ut Deus, nec aliud ... defectibile est, ... aliqua bonitate ... habet imperfectiorem aliquem; unde quod nec minimum habet bonitatem ... perfectionem ... ac imperfectiorem summa ... est, incapax ... a Deo, ... ab efficacitate Dei

Dei, sine qua nihil existit, ig° quod necessarium est, et indefectibile, summe perfectum esse debet, et nulla perfectio vagum, qualis solus Deus est.

37\. Minor etiam constat: Simpliciter enim, et absolute necessarium, essentialiter perfectum, et indefectibiliter existens actualiter est: Christus non erat, ex ratione non esse sed valit ex Brute, Pryindistij essentialiter a semet ipso, respondes repugnat, Dei independens, peccandi, mentiendi, quod prorsus in casu, posse est, ...ipsum absolute realiter verificatur ille propositio naturalis nativa, sed quae vexatis, quibus contra fictionem posse non exercerij impossibile esse necessarium, quia contradictorium oppositum est simpliciter impossibile, et quando contradictio dicitur unum est impossibile simpliciter, aliud esse debet necessarium, ...verificatur propositio naturalis nativa ...ex pluribus modis dicitur a Deo, dares praeter Deum aliquid absolute necessarium essentialiter perfectum, et indestructibile, quod absoluto Dei dominio manifeste repugnat.

38\. Instabis 1°: Deum esse essentialiter connexum, quod per se requiritur, et sufficit ad verificandum hanc identitatem Dei necessarium: Deus est immortalis, independens, impeccabilis, et hinc odiosus Christo. ...de ceteris attributis Dei ...Atqui Deus nequit essentialiter connecti cum aliquo, quod sit actualiter extra Deum, aut quod actualis non Deus, quia oppositum per se requiritur, et sufficientia ad verificandum identitatem naturalem, quod oppositum non dicitur necessario ex pluribus modis dicitur a perfectionibus naturalibus Dei, sed ...Deus dependeret ab alio, quod non sit Deus. ... et minor satis constat ex dispositione 3° a capite 3°. ...ergo Deum esse quod requiritur ad verificandum identitatem ...removendo a Deo mortem, dependentiam, peccatum, et ex defectu verificantis ...aut ...falsificaret, et ... Deus deficeret. Deus enim mori ... esset hic talis ab alio dependens, mendax, aut ... dicto, non esset hic Deus, sed ... Christus.

39\. Instabis 2°: non ad absolutum Dei dominium spectat posse destruere, sed auferre quod ...extra Deum est, ideoque secundum adversarios repugnat ... essentialiter indefectibile quod ... quod nimirum Deus nullo modo posset ... removere, sed Deus nullatenus impedire potest, ne verificent supradicta ... sed quia vexatis, alias ipse se destrueret, sed immortalis, ... nativa. ... actualiter ... dependens esse faceret, quia ... verificant actualiter ... Deo, sed alia a Deo dicitur, ... essentialiter esset nativa, non est alia ... Deus, et ... extra dominium ... indefectibile simpliciter, ... Deus, et ...

40\. Instabis ad hoc: quod non ... adversariis summum

Dei

Dei perfectionj, et excellentiæ dedecet indigere creaturæ Innocentior exemplum Angeli præstantioris ut Angelis ad servandum, qui graviore excellentiæ Divinæ labe afficeret parvis nationibus a Deo distis, omni perfectione vaquis, ideoque innocentis hominis dignis ad servandum, egere talitia futilis ablatis omnino deficere et Deus. Quod patet, in quantum quo minus deterior, et ignobilior est, eo majori imperfectione indiget, aut egestate requirit ab illo dependere, et ad servandum, illum exigere, quo aliter persistere possit exigens, sicut eo minor est dignitas, potestas vel creatura, quo potestatibus alijs ignobilioribus subditur; at quæ natione entia diminuta, summeque sunt imperfecta, dedecet ergo Deum summe illis ad servandum indigere.

41. Confirmatur 4°; quod debilius est, quod alicuius potentiæ resistit, ac illi tamen prævalet, eo debilior est potentia, quæ nisi tolli illius frangere nequit, at nimium (apud adversarios) dominio Dei derogat, quod aliquod creatum, scilicet primum tantum jus habeat, ut Deus auferre nequeat ejus esse semel haustum, quod indecentius esset, quod aliquid omni perfectione vaquum, et creaturis ignobilius, ut pura natio, jus habeat inviolabile, ne Deus nutu suo tam abjectum, ac diminutum entitatis esse rerum non dimovere possit. Ego sane non capio, quo fine possint adversarij hoc extrema Dei, quod scilicet annihilari non posse nutu Divino nobilissimum Angelum, indecorum Deo sit, ne se possit vel ullo erga Deum jactare, quasi Deo non egeat, et se independente persistere valeat, non tamen sit ignominiosum supremæ potestati Dei, sustinere nationes sibi consimiles qualitates pure nativas, ac ut mere naturales, quæ nulla potentia se possit ab illis expedire, et tandem iste casus gloriari plane possent, se tam independenter a Deo libito persistere, quam ipse Deus.

42. Id sane non minus mihi videtur absurdum, quam si quis diceret, non esse contra Regiam, aut Imperatoriam majestatem, non posse duo manipulos vilium privare, nec a suo Regno debellare, fore tamen ignominiosum supremo Regis Dominio, quod non posse duo Magnates, et affines, aut integros duos regni, nutu dominari, quod plane ridendum esset, quia quo quis sui dignior est, a sævere diminui Dei dominium, si supremum Angelum annihilare nequeat, non autem diminui Dei ipsiusque, sive potestatem, si creaturas deterrimas, ac diminutas eius pure nativas extinguere non valeat, et minime omnes totam virtutem suam conjunctim exerceant, et quamvis a Deo subvertere possint nationes, contra adversum Dei jactari valeant, quod nihilum Deum etiam prævalere non posse, quo nihil absurdius excogitari potest.

Confirmatur 6°;

43. Ostendo 6° quod id quod est per se requisitum ad absolutam necessitatem ut existat Deus, atque summum bonum infinite perfectum, a quo procedat omne aliud bonum, debet esse valde bonum atque perfectum, immo simpliciter infinitum, in esse increatum, ideo non aliquid summe perfectum, quod non est per se requisitum, nec Deus melius existat absolute Deus, sed rationes impossibilium nullo modo sunt omnino per se requisita, seu necessaria sunt, ut Deus summum bonum existat absolute, removent enim impedimenta quibus existentibus omnino Deus absolute existat, et in eo superat existentia Angeli superioris, quod rationes impossibilium non deficerent, et in eo superat existentia Angeli superioris, quod rationes impossibilium non deficerent, sed summe perfectae sunt, quomodo perfectiones sunt creaturis contingentibus, sed summe perfectae sunt, quo- his a parte rei sunt, utpote sine quibus Deus existere non posset.

44. Urget 6° infinite praestantius est esse, quod non existere, id quod id per se requisitum ut existat Deus, sicut Deus actualiter est praestantius in infinitum quam actu non esse, quapropter nec Deum odio persequi, nec non amare potest, quod deficeret Deus ipse existeret, sed rationes impossibilium per se requiruntur, ac necessarie sunt, ut Deus existat, et istis absentibus Deus non existeret, quod non sunt aliquid omni perfectione destitutum, et ignobilius omni pravo, quod pro Deo odio persequi valeat, sed potius sunt aliquid divinum infinite perfectum, a Deo necessario diligendum.

cap. 7.

Responsionibus occurritur.

45. Nil nisi gratis excogitatum ad haec exaggerari posse reor, sed quod ne, sed gratiorum aliquid impune dicere fas sit, diligentes ad hunc adversarios urgeamus. Debent enim sed recentiores, qui Deum absolute inexistendum tuentur cum creis possibilibus, nihil extra Deum admitti posse rale possibilum actualiter, quod essaliter tres, et unde fictile sit, cuius Deus innectit essaliter, posse tres admitti naturaliter praedicabilitatem sine detrimento divinae maiestatis, quod deprimit a Deo variam perfectionem naturam, sive diminutam, et secundum quod id, ut nec infinitas, neque aeternitas, nec inde fictilis absoluta sufficiat ad extollendum ignobilissimum divinitatis, haec enim omnia praedicata conveniunt illi secundum quod id, et ratione absolute, quare ratio, et naria sit, relinquit ignobilitate, sed imperfecte summa, neque est unde merito supponere possit adversus Deum, sicut nec Deus fictus, et si fingat infinitum bonum extra illi posse ad verum Deum verum, respondeat quidem Deo Christico creatura quaeque sicut ficta sine fictione pro ducilis.

46. Tertio

46. Quia in 1° in oppositum revera summum bonum infinite perfectum in omni genere sive secundum quid, et haerere nequit cum ente diminuto, seu secundum quid, contradictorii; quae plane non implicat, qui diceret aliquod ens hoc esse diminutum, et secundum quid, et sub eadem ratione sub qua est Deus infinite perfectum, ac summum bonum, quod necessarium est essaliter, et infinitum minime cohaeret cum ente secundum quid, et de diminuta propria natura, quare non implicat quicumque dixerit pugnantis essaliter, ens realiter infinitum indefectibiliter.

47. 2° quia opponuntur imperfectum, et summe perfectum, finitum, et infinitum, ens secundum quid, et ens simpliciter, omnipotens, ac dependens, atque pugnat ens essaliter finitum, et necessarium, et ens diminutum sive secundum quid, at nisi per fictionem in eadem entitate sunt, et secundum eandem rationem cohaerere nequeunt esse summe perfectum, et imperfectum, finitum, et infinitum, ens simpliciter, et secundum quid, esse dependens, et omnipotens, ergo nec in eadem realitate natura repugnant possent aliquam fictionem quod habeat esse solum secundum quid, ac diminutum, et sub essaliter habeat esse necessarium, et infinitum, simpliciter, et absolute, quod a nulla potentia possit impediri, seu e natura rerum excludi.

48. Consequentia patet. Certe qui semel admittit pugnantis essaliter interruptibile, quo modo reposset eas adorare, tamquam infinitum, Deum, et summum bonum, cum hoc addito videlicet, naturam, quod ridiculum esset asserere nihilum esse Deum adoratione dignum, summoque quidem studio cavendum est, ne cogamur asserere pure nihilum indefectibiliter contra Deum infinitum esse, ne dicendum de Satanam ad cedendum aliquantum natam pure infinite pulchram, et optimam, seu adoratione dignissimam; enim longe distat ab independentia, seu interruptibilitate, summa quae durationis inalterabili, carientius perfectionis, quanta ab omnipotentia, summaque perfectione ~~summe~~ peculiari est limitata perfectio.

49. 3° reiicit, malitia peccati realiter non est ens simpliciter, et absolute, quod authore Deo fiat, sed solum est ens defectivum, atque diminutum, ac secundum quid, realiter, et extra fictionem existens, quod non actualiter existit extra suas causas, ideo repugnat peccatum esse necessarium, et formam, aut essaliter impedire per Dei potentiam, alioquin Dei dominium valde minueret, aut transferret utrumque, scilicet, esse pure diminutum, atque summe perfectum, quod est impossibile, cum sententia diminuta, si non contra Deum exsurgerent, repugnaret illis indefectibilitati infinitum esse per sua esse, ne sollius privilegia Deitatis ad sera bestias transferant, aut transferunt

utrumque

unumque, scilicet idque esse summum et infinitum, atque se-
cundum id. quod creatura ... fit in ... pura libera, de qua loquitur
secundum, non idem fas esse asserere, quod a Deo nequeat nulla ratione impediri.

50. 4° reflexit in negatione, quae collateralis, et circa ... positiva
actualiter extra Deum, et minimum, ac praeponderat suo 1° dictorio, quoad aesti-
mationem iudicii prudentis, et quoad recte electionem dici debet ... absolute; scilicet carentia divinae mortis, et praecepti divini ... extrinsecalis
extramentis, et ponderat suo 1° dicto ... necessarium,
et proprie essaliter, quod si dignatur a Deo alteraquaeque, scilicet extra Deum ... ,
aliquis esset simpliciter extra Dei dominium independens, et ... , quod a Deo ...
... , ut nullus sit labori parendum ... supremo Dei dominio ... et
... Conformitat, et minorat, quod ... dictoriis ...
... sunt enim ... essaliter indeffectibiles ...
... qui nullius ... sunt.

51. Recensentur aut his, qui docent Deum nullatenus ...
... Deum necessariam ... rebus: Deum ...
... extra Deum ad removendum a se sibi repugnantes imperfectiones; scilicet ad
... verificandum iudicium, quo Deus ...
... Dei, quod ... hypothesim
... Deus superesset adhuc ... vere ...
... verificaret enim per solam Dei perfectionem ...
imperfectionibus, quod ... inde colligi falsificari tunc duas 1° dictas,
scilicet ... Dei mortis, et ... dictos ... , libenter id admittunt,
quod ... falsificari duas 1° dictas, quando Deus non existere. Mirandum sane
dictum! quod nisi ... recensentibus ... , vix id ... credere, ...
... aliis ... argutis se nullo modo capere
quotidie clamitant.

52. Quod reiciunt hi 1° in quo ut ... definiamus,
arguitur sic: ablata ... pura divinae mortis, adhuc Deus ... se verificat iudicium
... Dei mortis ... nullum aliud esse requirit
... vita Dei ... repugnans essaliter cum divina morte ...
... impedita. Conditio patet, in quo ... divinae mortis,
quod

q. sufficit, et requirit, ut verificet iudicii 1tuale nanis Dei mortis; at etiam amota realitate quadam extra Dey, manet idem requisitum, et sufficiens ad verificandum ut fateris; ergo ratio puta, quae sit ad realiter extra Dey, et in eius vero redundat. Quod constat, nam eo fine solum utilis esset, ut iudicii id divini nanis verum esset, deinde semel id verificat, inde ex tertio ratione rebus omnibus positis superaddito, semper ea redundabit. 2°, nam facta duorum ejusmodi licentiis, extinguit divini sapientiam; quod liberet, non est, et contra Deum ipsum perimit, ut ostendi disp. 3°. a capite 4°.

+ perimit

Cap. 8um

Ad finis alia solutio refundit.

53. Dicent alii 3°, ipsam rationem divinae mortis, quam physice appellant, extra Dei semper resultare ex vita Dei perfectissima, et ex impedimento positivo extra Dei, quod repugnat ad imperfectionem mortis, per eam quod rationem physice verificari formaliter iudicii nanis Deo mortis; hac vero ablata causa pure physica, formaliter solum, id verificari putant per entitatem Dei positivam, quam appellant rationem logicam, quae adhuc verificat per modum nativum, quae logice 2° dicta formalis, manet enim Deus logice, sive formaliter immortalis, et independens; non vero formaliter et physice, donec adveniat illa pura causa, quae Dei constituit extra Dei. Sed contra, et refutatur 1°, vita Dei perfectissima per suam positivam perfectionem immaterie, tam physice, quam metaphysice repugnat essentialiter cum divina morte, quapropter esse laculat in alteram solum nanis, sed exclusionem divinae mortis, et attentius, et proximius eam excludat, quod vita Dei per semet immateriale physice, sine alia realitate pulsante, formaliter expellit a se tam physice quam metaphysice divinam mortem.

+ exclusionem

54. Quo patet, quod vita Dei continet eminenter aequalem vires integras expellendi mortem, quas superaddit rationi, dicatur quam doquidem illa causa vita Dei sola affert, et infert, necessaria radix aequalis datur alteri; quod insensibiliter habeat eminenter unde totum, quod oppositum morte vita Dei rationi superaddit affert, excellentius in se propria continet, antequam effundat extra se rationem, quod positiva Dei vita per suum esse physice immaterialiter formaliter expellit, tam physice quam metaphysice verificat iudicii Dei mortis oppositi, et contra etiam logice per se formalis, et immateriale verificat iudicii Dei nanis sibi mortem, quare, tam physice quam metaphysice, quam logice mortis exclusio, ideo debet

+ ver

debet; gratis quod, scilicet sine fundo superadditi ista qualitas naturalis, quidquid omnino illa praestaret suppleret excellentia povo Dei vita, quae semper illi displicet, nec non pati odio, quae per summum studium impendium amat, ex eo nequit ex natura rei pullulare novanatio pura, quae praesupponit, pro alio imperfectum aequalis mortis, scilicet Deus natura vivens, ab hoc enim sufficienter formaliter exhibet quidquid natura superaddita praevenire posset.

55. 2°, quod supponit aequata gratia revera sufficiens ad effectum formalem singularem ad eum praestandum, atque superaddi nequit ex natura rei, ut excludat divina mors in pova Dei vita praesupponit perfectio, tam essaliter actualiter in dispositis divina morte, quam alia pura quae contraria fingi posset. Et antea quae sufficiens ad repellendum formaliter et immediate mortem, ac intoleranda pura natio, gratis quae superaddit ab adversariis alia gratia natura pura, quae formaliter et immediate removeat divina mors, quasi non sufficeret impedimentum divinae mortis, quod pura caria pullulat; scilicet ut in sublatione impedimenti ovi caria sufficiat. Ea patet, aliqui multiplex aequatae gratiae sine causa mero libito poneret ad eundem effectum removendi formaliter Dei mortis. Minor ex se constat, scilicet, quod ad eundem effectum admitti non necullum maior; secus enim infinitum possent ad eundem effectum admitti et ne ulla et tua in assignando pluribus, ac pluribus vis ad unum effectum praestandum, quod. Si vero quodque multiplex gratia curriat ad effectum, unaquaeque per se regenerat ad privatum aliud effectum minime cum aliis.

56. Dices: una gratia formaliter solum removet oppositam mortem, et alia formaliter, qui sunt dixi removendi modi sufficientes ad eas gratias augendum. Bene: scilicet ... 3°, nam eodem praetextu posses infinitas augere gratias ad singulos effectus dealbandi, scilicet ad effectum cognoscendi veritatem eandem, omnino assignando, quocunque numero gratias, ego dicam alteris effectum dealbandi, scilicet cognoscendi, convenire formaliter; a alia vero gratia, quae ego denuo superadditum pervenire formaliter; quod omnino gratis ame diceret, nec minori ... tua responsio tenet. 4°, nam eatenus, exclusio mortis convenit formaliter, et non formaliter venit: ut ultima gratia ... a grato povo, quatenus ipse vis addere gratis natura aliquid, ut vult una gratia naturalis amota formaliter, et ultimo perveniret a pova gratia. Et ille praetor additum, nati est formaliter, et immediate removebit divina mors a pova Dei perfectio; sicut quod gratis pervenit a te caria, gratis etiam nat expelli mortem formaliter ab impedimento posito, quo Dei vita mortem oppositam essaliter debellat.

57. 5°;

57. 5°; neque ideo, l. ab adversarijs in relatione similitudinis inter albedines, tollitur modulus, esse tertius interiectus a Thomistis, ut ita modo fundatur, sed similiter ergo si les sint, 1° l. exclusa 3° realitate sufficiunt albedines duae per suas entitates equaliter albicantes, ut una per se met sit sicut est altera, quia non opus sit 3° forma physica; quia potius entitas par omnino dispar esset; sed modo et talia Dei per semetipsum magnitudine et essentialiter opponunt, ac sibi sunt albedines, ergo sicut ad similitudines formales obiectivas inter albedines otiosum dicitur illa 3° entitas modalis; sic ad expulsionem et oppositionem formalem mutuam inter mortis ac salutis, in eo opus 3° realitate innatura, propter extrema quae ex .... aut magis intimate se trudant ad dextram mutuam. Si legitur argumentum inrale dictione, quod adversarij maxime in possibili ostendunt, reiecta pura natura, quod alij requirunt, utrumque formaliter non statuendum, ex quo satis potentissime arguitur ecuit ad debellandos despugnationes pravis oblig[?] superadditas.

58. 4° rebus; non paucis est contento, quia rem duo sufficit forma fallere parabilis, et l. nihil constans, ut pura carentia inopus est impendio tanto, nec in statu item, et perfectio positiva requirenda fuit ad veri sanctitatis iustitiam non imperfectio repugnantes, quod l. una pura carentia sufficit. Sed ex ore tuo tea quo 6°; puram carentiam superadditis, quod duo hec sufficit, non requirit formas praestantiores, at si difficiore requirit aliunde formas positivas praestantiores, et non ad praesuponat ante carentiam, in qua formas positivas sufficit, et requirit formas nativas inhunt[?], quae non esset superaddendo pura carentia perfectioni positivae repugnanti, cui opposito [?], quae [?] forma repugnans essaliter alteri, sit simul esse et sufficit ut excludat oppositum; nec adeo requiritur alia; sicut quia dum adesset sola carentia sufficeret ad excludendum ipsum, nec opus esset aliquando; sic dum adesset in possibili aliqua forma positiva ei opposita repugnans, ea sufficit ad excludendum ipsum, nec alia pura carentia requireret.

pravo

59. 5° recentiores allegati quod 3° sola media velunt carias[?] in pietiis[?] nec ea dicta ab omnibus pravi; sed rationes ideo valiturus esse cum aliquo divino, plures non erunt plures entia creata positiva mutuo pugnantia, quoad identitatem aut distinctionem mutuam, ut homo sit entitas sui, et distinctio a se, sed sui, et identitas cum bruto sui non repugnat semis, aut repugnat chimera non disiungit a pravis vitiisque gratis.

60. 3° contra est 1° in quantum ... erat ens creatum nullum hec eo pravum internaturaliter, et prius actualiter in se, prout intime possibile sit, et ex quo verificant actu propter naturam; l. quia veritatis quibus enunciant quidditativa creatura, quod et prout alias.

aliqd povy, nariy, et ergo istis verificant, deberet esse pratis oblivy, nullo modo distyā Deo plusquam xoē. Ceda pateri ans saneorū ē, et revict dispero ā capite 2º, presertim ā num.º 34, et 58. quare probe ibi dixi ppt hoc verificari Nach[illegible] I nexiory, aut dissiony, et malig eory praboty extis, que non posidem[illegible] fari cum nullo creato congenti, sed ipsa perfectio nariae Deitatis, que pr sua sapig essal. ē ipolitas, et impolitio activa naria rery, et stamitig. vnyqd q3 fuit, et i subditione qd. sit, necesitat enim vtita pducat ens creaty; si Deus id velit in luce edere, ig.d sat multis ostendi [illegible] 2º, et 3º, i quibus enervatur oiō fundy, quo dicit aliq. povy ā Deo disty, esse carignarios, et exclusig impoty.

Cap. 9um.

Nationes Ittingentes, et I a dictas rei posibis n esse realitate 33 aguatè distaz ab-oē positivo.

61. Hec 3a 3º pugnat cum recentioribus, qui num.º 9º 3 Iª sesmo—liunt mediy aliqd. atq discrimen internationes naturalias, atq carias ab-suté Ittingentes rei puré posibis, id. ppē mes.º, nos inter exexé lucy, et n exexe—Cproule hec extrema sibi 3º dicuntur olive J nally ē revera pole mediy, id. inter lucy exenty, et realitas istos puré nativos actualiter extra rery inty exentes, aguate distas ab oipovo, qd. phycis appellant nationy, aliqd. mediy int cedere poē: qe predista naño phica n opponit 3º dicté luci, quo solo sine poset excogitari? Ceo bene collisit et maior de se patet.

62. Paut minor, ex nullo capite rugnat rery exenty universaty, aguavis imperfectiō purg esse, sive nihil imperfectiy exexē; Chira n ē; quis, m Dine poe neget effaciter velle posse sedy exca, pr prias antulerg, ac puxgip—sius perfectis ab imperfecte qualibet ipsy comitanti libery abstro fuisse, id. exente solo Deo; sive de nihil imperfecty, aut maly exexet, neq lux, neq eiusdistas caria phica, distā inquq, raliter hunc ab oi ente povo exexet, alioqui ig exexet maly, et imperfecty aliqd. nempe lux, quē vos creq. dicit imperfectig aliqui, aut puxā natio luci, que luce longē deterior ē, q vint lucy, et puxg eius caxig phycq, mediy aliq. realis, et vere pole dat, q. pole povy eē debet.

63. 2º pri

63\. 2° p^t: nisi plus q^m rōe distinctā à Deo p^r se exequiritur ut exat
obiva causa 2° dictus lucis, dy n̄ existit lux: atqui nisi è creatis positivum,
aut è ipsa causa, plus q^m rōe distinctā ab ipso Deo, nullū q^r ens creatum positivū,
aut privativū extra Deū requiritur ut exat obiva causa 2° dictus lucis.
\+ sivè Causa satis se ... dat, ergo minor. S. maior p^l; q^a dy lux n̄ existit, sive dy veri
fat 2° dictus pp^{lis} affirmantis exr̄o luc. Stringere pōd, vel nihil impeditum ac
tualiter exat, et contra è contra pōd, q^a Deus solus exat, qui tam ... ab ...
deffu liberè, ergo tunc stringer obiva causa lucis, nisi includentis decretū nañ,
sive positivū, sive nañvū plus q^m rōe distinctū à solo Deo.

64\. Dixi ergo entitates pōsse, q^a n̄ propt^o nōs, per identitatem plus a ...
... ā Deo quidem pōsse, realitates positivas esse alit in se p̄ositas cum aliis, ex supp^{to}
q^a exant, quæ ... et ... adiuvent ... ad expellendum ...
n̄ tñ eos entitates creatos ... ad mittendum, nec aquatè sufficientes eē reorad
... hunc, seclusa ... Dei, nisi fingat aliq. impolle, ut talis esse rasensum
in ... dissid., s. amor esse fax esse ... odio. Deranalitas ... creata
... pugnare esse ... cum unione ... Divin. Personæ. Denique revelatio super
naturalis ... metaphorice creatum ... lux gloriæ, aut indisslia ... pove
quantas, ne longius ... fundius ... esse ... excludunt ...
... et ... in ... si, sicut ... movere ...
alias ... in ... ita ... posunt, qui ... entitate Divina ...
rentibus, expellit ... interest hoc discrimen, q^a Deus ... sufficit
ut excludat ens ... ab ipso Deo dictum, nihil autem extra Deum sine ... Divino
sufficit, nisi fingat hypotesis impolle.

65\. 3° p^t, aquata ... positivum existentium hodie, suf
ficit et exat requisitum ad verificandum, hodie n̄ exr̄o luc crastina, s. dōty
p^r se exequisitum, et sufficiens, ut n̄ exat hodie crastina lux, è hodierna causa
2° dictus crastinæ lucis, q^r aquata ... positivū existentium hodie, per se
... obiva causa crastinæ lucis. Cons patet, et maior ostenditur, nos ... ipso
q^a ... nihil ... hodie, crastina dies ... Verificatur hoc, crastina dies
hodie n̄ exit, è causa crastinæ lucis exit hodie; sunt enim ... diver
sibiliter, et inseparabiliter veræ, s. falsæ; sicut ... [illegible]
quare sufficienter ... dicto veri ... et ... p^r se requisitum ad ... veritatis.

66\. 2° maior p^t, q^a ... existentium ... seclusa
tollit Deus, et hoc ablato, nihil revera stringens, sive positivū, sive nañvū exeret,
quo

quo verifer hodie non est Lux crastina, nullus enim prius liberum & sine temporis libero quare quod amoto Deo cogitet omnia chimerice, ideo quod nec verificantur pro ullo enunciationes verorum; quod videlicet praeterea verificandas requirit extra rem distinctis collectionis omnium existentium pure, quod autem ea collectio sufficiat, ostenditur ex probatis in praemissis superioribus.

Ad probat ad hos 3a recensionem quomodo ita tamen distinguntur ab ente puro, aliis autem extra solis distinctis ab omni puro secernunt, in quo parum sufficit, et requirit, ut Lux crastina non existat hodie ergo requirit, et sufficit ut tota collectio purorum existentium hodie, non sit realiter idem cum Luce crastina, sed ista ab ipsa re ipsa distinguatur, ergo ut ea collectio purorum existentium realiter, adaequate distinguatur a Luce crastina, sufficit et requirit entitas solum purorum verorum existentium, ergo sola collectio verorum pura hodie existentium sufficit, et ex parte requirit, ut non existat hodie crastina lux, et contra, & objectum dicti excludens obiectum huius affirmationis; scilicet: existit hodie crastina Lux.

Consequens patet. Probatur minor, quia idem in unaquaque quaestione adaequate distinguitur, illis adaequate distinguitur ab omni, quod non pertinet ad ipsius distinctionem; distinctivum, enim et distinctum adaequate distinguitur ab omni, quod non pertinet ad ipsius distinctionem, sed collectio purorum distinctorum adaequatorum idem sunt, ut in adversariis frequenter alibi fatentur, sed collectio purorum omnium existentium hodie praesupponitur entitates purorum adaequate distinguit, nihil enim pure natum includit omnium existentium hodie praesupponentis purorum entitas distinguit ab omni quod hodie non existit, et contra a Luce ut ex se patet, quod praedicando purorum entitates distinguit ab omni quod hodie non existit, et contra a Luce crastina, sufficiens quoque et requisita crastina Lucis carentia hodierna, recenseri debet inter extrema pura, quibus adaequata collectio verorum existentium hodie distinguitur.

cap. 10.

Nulla natione, sive congente, sive varia, admittere cepimus distas ab omni puro.

Cum non deterrent ostensa, sufficientes ab ipsemet a verum universitate nationes pure existentes, si mostremque inutiles esse prorsus sa... fingi, deque omnium sufficientes, ut scilicet, quoties authoribus adinventis sunt in eo solum fine pura carentia sedis solet, ut scilicet, quoties ver aliquid non existit, assignabile sit aliquid realiter rerum essentialiter in ipso de cuius rei rei aliquid non existit, assignabile sit aliquid realiter verum essentialiter in ipso, qui non venit, aut existentis, indeque superveniens, impediat Quero, sed istud in omni non venit, aut existentis, indeque superari, ut ad eius praesentiam sufficeris ...nam existentiae rei pure solis rationem impellis; sed ad eius praesentiam sufficeris... naturae aliquam entitate purum existere quamdiu huius oppositum non existit, sed talia carentia pura dicta realiter ab omni puro, quod existit est inutilis, ac redundans. Idque et maiori constat, cum eo solum motivo utitur adversa pars ad admittendas reales [illegible]

tias repugnantiæ aquatæ dictos ab ipso.

70. Minorautem ostendit, quotiescumque aliquid sive intrinsecum, sive repugnantiam exclaret, data aliquo ente realiter posito essaliter impediente cum rein exentis, et quod effaciter impediant eius exim scilicet vi talis entis positi sati destruit eius oppositum, in modo non entis, et non exentis, atque versantis sub ditione devenire ipsius exsce, nihilominus quod si repugnantio poneret, quod ad eius finem est inutilis, et otiosa nova causa, quam diluat essaliter ab ipso. Consequentia patet, nam eo fine solum exigi poterat causa, ut ut denotaret nihilum, atque non ens eius oppositum. Maior confirmatur per inductionem.

71. 1° igitur nihil deficit ex natura, nisi Deo sciente, et effaciter volente, permissione, et approbatione diffusissima, creaturas impeditas pure esse removet effaciter decernente Deo libere, neque ducant active et videntia nunquam existunt, aut aliquando non existunt, verumautem impediunt exitum per Dei designationem essaliter nanta illius existentiam iacet per Dei potentiam illorum productioni repugnantem impedit ingressum quo desinit aliquid extra Deum esse, quin aliud ens posuit exat, quod nequeat de se exere, eo quod active deficit, ideoque et adversantis puris nationibus subsistemunt, quasi sunt illarum entitates positivas equibus illa resultent.

72. Minor e numero 71, suadet 1°: non ideo secundum adversarios repugnatione lucis posita, eo praecise lux destruit in modo non entis, et versantis sub ditione nasci exere lucis, quod repugnatio pugnat essaliter cum exo lucis, et nulla possit coexere cum luce poterit ideoque decernet lucis impedimentum effaciter, quod durante resistivi nequit exere luce, ideo quoties dederis creaturam positivam essaliter in ipso per suam existentiam, et eam cum exo lucis, per id lux essaliter destruet in modo non entis, et versantis sub ditione nasci exo lucis, et contra lux denotabit effaciter impeditam esse, quandiu duraverit impedimentum illud ipsum effax.

73. 2° probatur eam minor: quod lux effaciter impedita eam ire sit nihil aliud est, quod lux non exere essaliter, sive destructa esse sub modo non exentis id ens positivum essaliter in ipso cum exo lucis, per suam exig denotat lucem oppositum effaciter impeditam ad exendum quod impedimentum essaliter in ipso cum luce sufferasse destruet lucem in modo non entis aut exantis, quod est essaliter exere. Consequentia constat, et minor, neque enim aliud effectivum lucis impedimentum exaggitari posse, quam illud ens, quod positum repugnat sed exere lucem. Probatur maior, nam quod praecise sufficit ad impediendum essaliter exo lucis, sed sufficit ut non exat lux, si ponamus enim lucem sic effaciter impeditam, et removeamus alia quaevis, adhuc lux non poterit exere.

Sufficit

effaciter

Sufficit quod id, ut non exstat.

74. Confirmatur aliter ratione 2ª, nam inter entitates positivas adeo mutuo repugnantes, ut nec divinitus coexistere possint, non minor adest incompositas quam inter visum, et caecitatem, lucem, atque tenebras. Sed visus non alia de causa caecitatem removet formaliter, et lux immaterialis tenebras excludit, atque positio visus, et lucis effective impedit existentiam caecitatis, atque tenebrarum, nisi propter essentialem incompositatem cum suis oppositis: ergo cum libet entitas essaliter incompossibilis cum alia per entitatem se ipsam sufficit ad immaterialem exclusionem, et absentiam deriva alterius.

75. Confirmatur 3º; nam effective ponere ponere positivum lucis, aut visus impedimentum, est effective lucem, aut visum impedire, et extinguere, quod semper adscribitur, et imputatur ea destructio primo, qui offendit oculos lucis, visum producit; quia impedire formaliter existentiam lucis, aut visus, sicut eius nox, aut caecitas impedit, aut sicut assensus dissensum excludit, erit impedire formaliter visum, ac lucem. Consequentia probatur: alioquin nec impediens aliquid offendo tolleret eius existentiam effective, sed non tolleret eius formaliter quod idem eius existentiam formaliter impediret nihil agendo, sed sed cum interna eius stabiliendo.

Cap. II.

Quoniam ente positivo careat tum activa, tum passiva constituatur aequate?

76. In ex sequentibus assertionibus sola nostra plane capiet. Sit 1ª 2ª; nationem activam affirmationem ut monstrabiles existere, quae formaliter, et in recto constituantur per impedimentum positivum essaliter incompossibile cum termino. Et in obliquo connotetur oppositus terminus in existendi nihili constitutus, modo probandum est: haec assertio 1ª sentit repugnat admittenti 3ª realitatis pure nativas. Tenentur in ex parte cum auctoribus secundae. Sed probatur 1º; nam oblatis dissensu de nationibus plurimis dicunt vere, quae de puro nihilo verificari nequeunt, nec nisi rebus positivis aptissime quadrant, quod nempe parvas nationes, quae nihil solo sunt admittendae, sunt aliquando quae nationes activae, quae sint entia positiva, quibus essaliter impediat existentia terminati, quae eis hoc essaliter incompossibilia sint. Consequens patet: iis enim entibus appositissime conveniunt attributa non nulla nationum, quae pure nihilo repugnare videntur.

77. Est autem aris, frequenter enim dicit, etiam a Phis. et Theologis politissimis reverendari Caritas, expandit tenebras, et extremo caritatis identitas inter Brutum et hominem, qui diu non sunt, lux, visus, identitas quae rationia. Jam a venientibus visoribus, statim ablesse caritas, sibi asserit natiorum aquate dictum esse realiter a rebus, quas ipsa removet, dicit caritas, et gratitudinis, atque doloris esse bonum, et aperientis per suos dictos, ergo quod fit oppositum, ita realiter impediri, seu excludi, quae prater non natum venire nequeunt, dum nihil sit, neque realitas quae naturae, quae satis abegimus, apte quadrant. Restat quod veniat entitas, quae pugnat realiter cum gratitudine seu dolore, quae proprie medito dicit activa natio, seu affirmatione monstrabilis, quae alij fundate appellant, quae motivum est, atque in fine intima adnandum oppositum, qua via praecelerant innumeras solutiones, quae passim occurrunt apud authores, et aliqui vident inse pugnantes.

78. Affirat Cº: neque lux vere non exat, aut extra ea violenti careat, et uto solo nihil achi sit, requirit aliquid impedimentum tale ponum visum effacit impedita denotet exra Lucis, quae quidem sit esse positum sui, non Lucis, excludit quo non sui, seu Lucis, quia ponendo suum esse, tollit Lucem, et ideo quod sibi dicitur aliquod esse, Luci dicit non esse quidem, aut denotari nihilum, sicut enim odium effectus exra ad lucis et contrarium, denotat Lucem habitam odio; se tripsigni denotat odio realiter habitum, seu sicut dissimilis impedit, non tamen semetipsum excludit, itaque Liber ens realiter in se, cum Luce, dum statuit suum esse, impedit, aut evertit esse Lucis, ideo in merito per affirmationem dicitur exercitationem Lucis activam, quia per esse id ponit oppositum Luci monstratum affirmat, removet Lucis esse, ergo denotato nihilum, quo affirmativa affirmationem moneret activa natio, seu parva pro nequeat affirmatione monstrari.

79. Nomine in entis poni, per quam aquate realiter, et in recto constituit activa natio, non solum intelligendum ens simpliciter et absolute, sive perfectivum dicitur, seu id, quod extra causas intimas realiter exit sine fictione, propterea quod in eo affirmari monstrari quod cum sit, sive solummodo ponat entitatem secundum quid, pure denotatione utachis Dei Liber, sive realitas pure defectiva in malitia peccati, seu omissio pura, solum ab eo realiter perfecta, per hec enim omnia membra dividentia diffinditur ens reale positum, ut abstrahit, tam ab ente simpliciter et perfectivo, quam ab ente secundum quid denotativo, seu etiam defectivo, seu, et extra maxime notandum sit, esse duobus modis dicitur positivum, id appellari privativum (active :) quod altero deterius est, quia cum maiori perfectione subiecto assistit, in ipsum affluxit, merito diminutivum, aut privativum appellat, quam vis

extremum

Exemplum q. liber in Ipote c. altero dixiponit ablativum, et privativum alterius
+ activae, Scientiae, q. in subiecto, ponat entitatem absolutam. + active

80. Quinta dico: praeter activas nationes, quae pure sunt, admit-
ti debent passivas nationes, quae puri nihili, convenientia sunt, quae tamen formaliter,
et in recto non eliquantur, cuius ex directe nat a iudicio mentali venenanti
nullam rei, quare non pure polis, aut impossibilis, ut impedita per aliquid impedimentum positivum,
non realiter exat, et ipsa causa posita sumitur ex formaliter, et in recto, et = positiva
in obliquo denotet impedimentum positivum, a quo dentur actu nihili, superveniens. Haec
dico pugnat cum authoribus, cum et, quae secundum se, partim autem cum authoribus et
nostri ulemque Auriolus, quod nostrissimus sentit, et ipse denotet actus intrinsecus nativus
ad dicendum nationes; nos vero denotamus impedimentum aliquod positivum oppositum sub
quantitate intrinsece ad nandum ex eo contraopposito.

81. Probatur ex dictis dico 1o: nos de nationibus, et privationibus
frequenter dictis a Philosophis, et Theologis, esse pure nihili, aut habere ex parte
rei, quae affirmatione monstrabiles esse, quia nihil in se habent actu ponunt, istorum vero
rei, sola unica esse causa, sicut unica causa quod unicum esse. Sed haec attributa
minime quadrant activis nationibus, non enim repugnat plures entitates positivas, et
affirmatione monstrabiles in uno esse cum uno actu. Sed unius rei multiplicit
esse causa, quae rei soli poli, Sed impossibilitas, Sed effacitur impedito, per aliquid
impedimentum ut exat, supradicta contraponi possunt, ut e dico 4to constat;
ergo praeter activas nationes in dicto ab impedimento positivo, dicendae sunt passivae nationes
indistinctae formaliter realiter a rebus impeditis, ut exant, quae in parte sunt aliquo
solemniter praeter dendi nationes a rebus impedimentis, illarum ex quo excludentibus.
Confirmatur robus adducendis ad numerum 93.

82. Dicendum est 6o cavina absolute dicto, et inde finite in expri-
mendo passivam potius, quam activam, significari formaliter et in recto, Sed impedimentum sac-
tuale positivum, ut exat realiter in Ipote cum sua natura, Sed ipsa natura ut impedita, et extu-
mali positivum, ut exat realiter in Ipote ... ergo in quo non existit, ut impedimentum oppositum, probatur, quia nihil superest, per quod ista
aquatae causa simpliciter, et absolute dicta, secularitate dico pure nativa, cuius
termino fuit non est cum oppositum, et ablata, Quietatas Thomistarum intrinsecus oppositum +exclusa
impeditum, et impedimentum positivum, ut effacitur impediens, quorum alterum est necessario positivum
alterum vero pure pole, Sed Chiricy quod nostrae exhibetur fieri debeat in recto, quod aut in obliquo
pertinentia numerum, loquendi modum, ut in relatione similitudinis diceret tropnie
constituentem relationem praedicamentalem in utroque extremo formaliter, et in recto, denotato fundamentaliter
in obliquo extremo correlativo partiali similitudo.

Cap. 12

Cap. 12

Resolvuntur conclusiones.

83\. 7º dicendum est, ut in aere non sit intrinsece lux, ut in anima non sit gratia, Leonis, ut in natali non sit intrinsece visus, et ut in Verbo Divino non sit intrinsece nexus hypostaticus cum humanitate, non esse prærequisitum aliquid positivum, aut nativum, actualiter existens extra Deum in dispositis supradictis, et afficiens intrinsece subiectum, quod viduat luce, visu, gratia Leonis, aut unione cum humanitate, loquor etiam secundum adversarios, quia rem metaphysice nativum addidere cum privatione veniferunt efformationes he: tenebræ sunt inhærentes in aere: privatio gratiæ est intrinseca: cæcitas est in oculis; nec advenientibus oppositis formis, oportet, quod recedat a subiecto quod quod intrinsece, illud afficiens; sed eatenus solum verificatur recedere carentiam lucis ab aere purum, quatenus in aere lux actu ponitur intrinsece, quæ prius separatim poterat perficere.

84\. Probatur 1º, quia Verbum Divinum ab æterno non habuit actualem unionem hypostaticam humanitatis perfectivam solius humanitatis, et non Verbi, quæ in tempore intrinsece habuit, nec tamen ideo Verbum habuit ab æterno quid formaliter actualiter existens realiter ab ipso distinctum, sive positivum, sive nativum, alioqui Deum intrinsece id in tempore deponeret per adventum unionis hypostaticæ. Verbum intrinsece mutaretur, transiret enim ex intrinseca carentia ad unionem, et unionem ad intrinsecam unionem, et mutationem perfectivam solius humanitatis, quæ enim apud adversarios intrinsece mutari, nisi modos contrarios existendi realiter oppositos, alter intrinsece dari, sive unum nunc habere, quam ante subiectum? Quia ad hæc incommoda vitanda dicendum est, ut verificetur de subiecto non habere formam intrinsecam, non opus esse, quod adsit intrinsece aliquid in subiecto, quod formam afficit, et contra Verbum ab æterno carebat unione superaddito ipsi Verbo, cuius dehabuerit intrinsece aliquid privationem existentem ab æterno superadditam ipsi Verbo, cuius depositione mutetur in tempore.

85\. Probatur 2º, in nostro opinione, quod Deus efficacit nollet esse lucem in aere, et nihil præter Deum, et aerem ad extra poneret, non esset intrinsece lux, ut enim hæc existat, esse debet alteri sensus existere præter Deum, et aerem, quod sine ... ut existat intrinsece lux in aere, non requiritur aliquid aliud intrinsece esse, quod aerem afficiat, unde nec requiritur, quod verificetur hæc effectio privative: tenebræ sunt inhærentes aeri, non enim affectionem privativam signat existens aliquid intrinsece, quod aerem afficiat, sed ea minime requiritur, ut lux præcisse non sit in aere, quia Deus nihil sit intrinsece lucis, quod nihil aerem afficiat

afficiat, affectionem est, non nisi methaphorice, sed improprie tribui possunt quae deserviunt, cum haec sit tota eorum natura: lux enim non afficit aerem, sed non afficit tunc subiectum, si omnino vim eius est, et nihil positivum, aut nativum existens, afficeret tunc subiectum, utrobique lucem excluderet. — Verissimum est

6. Nec desideratis gratis dictum esse, credatis, audite quam expresse nos addiderit Augustinus Lib. de vita beata cap. 3°: si sic aliquis qui lumine careat, dicamus habere tenebras, nihil se aliud, quam lumen non habere tenebras; non enim tenebrae quasi veniunt, aut recedunt, sed carere lumine, hoc ipso est tenebrosum esse, ut carere veste, hoc est esse nudum, non enim veste accedente, velut aliquod res mobilis, nuditas fugit; quo dubio, verbo volo, explicem, sicut possum, ita dicit habere egestatem, quasi dicamus habere non habere. Vide quam lepide rideat Augustinus inepte loquendi morem, quo puras negationes, pravationes, atqui verbis affectionum explanant, cum nunc apertissime nihil sint, quod egregie docet ipse August. cap. 5° de Genesi ad litteram: non enim, inquit, Deus fecisse tenebras dictus est, quoniam species ipsas Deus fecit, privationes: quo praeter actiones, nationes, quas facit Deus, aliae purae pravae nationes, ac privationes admittendae sunt, quae fieri nequeant a Deo secundum Augustinum, nec subiectis illas haerent intrinsece proprie, sed improprie nimis, quam sit prorsus haec opponitur formae.

7. Hinc exurit privationem non ideo dici fieri carentiam in subiecto capaci quia subiecto debeat inhaerere privatio prava, sed quia tamen existente subiecto, non inesset forma causa, quae potentiam inesse subiecto, nec privatio prava sufficienter distinguitur natio causa, quae signat rei carentiam et nulla requisita subiecti capacitate, ex hoc praeise quod subiectum capax sit causa, innotescit quod privatio secundum se, nat unum, et afficiat aliud, nat enim unionem actualem fieri cum subiecto. Subiecti vero capacis exigit aut politam, et affectat, quare in nulli privationem istius volunt in recto per subiectum existens sub causa sive polis. Quatenus alii istius malunt per ipsius omnibus est, et notata causa dicunt. Quatenus alii istius privationem in recto sed innotescit subiectum esse impeditum non esse actualiter unita, aliis satis esse in distinctione absque quid requirunt ex eo, et per eo subiecti capacitatem, quamvis actu exat, cant subiectum secundum se capax, et tamen remote substantia polis. Quamvis actum exat, intraque fallaciam opinionum permitto, pertinent enim ad quaestiones de pura ratione.

8. Dices: privationem pravam lucis extra subiectum esse, falsum est, praesentia subiecti eam verum erit. Respondeo negando consequentiam, neutrum enim de privatione prava lucis affirmari vere potest, sunt enim affectiones ambae de subiecto non supponenti, quae

que perpetuo falsa sunt; utenim aliquid sit extra, vel intra subiectum, supponi debet existens, ergo quod nihil est, nec intra, nec extra subiectum est; at privatio actio lucis nihil est, sicut et lux non existens nihil est: ergo privatio lucis, sive privatio, nec intra, nec extra subiectum est.

89\. Dicere tamen, quod privatio sit aliquid dicitur intra. Ideo 1°, solum id ab admittentibus carentiam formae, haeretici esse dictum a bonis pond, cum proprietate dici posset, quapropter in eorum sententia dixi ... de iustificatione accedendum esse peccatum habituale constitui per aliquid intrinsecum actu peccatori, quod non reparari intrinsece ... quomvis sufficere debeat poni intrinsecum testimonium intellectus scientiae; sed utinam fallunt affirmantes esse nationem puram, etiam in eo manifeste deviant, nos vero qui puram negationem, et privationem omnino nihil dicimus, contra asserimus privationes passivas, ex parte, reduplicative ut tales, et ex extensione denotari, non posse dici physice quidquid intrinsecum actu subiecti. Quo relucet specificative ad distractionem formarum additarum status aliquo modo dici posse privationem quasi intrinsecum esse subiecti; eo sensu quo dicitur: Caecus videt, vivens mortuus est.

90\. Dices; quod privatio parva lucis verbi gratia, formaliter et in recto non distinguitur a luce quae ibi ... cum subiecto, lux autem visibiliter subiecto dicitur intra, forma subiecto potius, sive conditionata quae subiecti intra ... , est enim specificative lux ... , quae ... , intra in formatione subiecti, numquam tamen in suo conspectu; vel reduplicative ... intra omnis extra secludit, informat actu subiectum, et ideo in hoc statu ex parte dicitur intra forma simpliciter, quod subiecti statu non informat absolute, ergo ... privatio similiter activa lucis erit intra subiecto, quod est impedimentum aliquid positivum intrinsecum, ut ... lux removeat, unde cum ab ... privatio dicitur ... intrinsecum generationis, ut est mutatio, loquitur solum de privatione forma praecedenti, quae per formam genitam excludi debet, et huiusmodi est activa privatio.

91\. Ad 2° i, nonnumquam a subiecto removet intra forma ... forma alia positiva intrinsece eidem subiecto, quapropter eo casu nimirum modo vera fit ex parte ... nans alienae subiecto forma exclusa, si etiam affirmatio, qua ex parte dicat inesse subiecto privationem intrinsecam activam exclusivam oppositae formae, vel subiectum affici formaliter actu per intrinsecum impedimentum excludens formam oppositam. Praeterea si ... intus ... intrinsecum impedit intrinsece, ne possit etiam ... , sub ... dictum, ideoque dici debere ... activa privatio dictum actu alteram afficiens intrinsece. Similiter vel ... potius ... actu altera inhaerentis, impedit intrinsece, ne sub ... eiusdem obiecti. Similiter in ...

mihi

nihil veriusq. Creata Personalitas est subst. complementum potens afficiendi internum humanam, et essaliter ab illa removendi hypostaticam unionem cum Persona Divina; propter testimonium malae conscientiae testificans hoc peccasse, vel aliquid intrinsece diceret, et vincit reum criminis, ac impeditum intrinsece reddit ad hendum purum Deum testatum, Vnale innocentiae ac naturalis beatitudinis illi debitum, donec innocentia signalis reparetur, ut statim Gratia ... deificat. Quibus ex his alia similia passim in Theologia moralia ... dum occasio tulerit. Num vero sit aliqua res, quae intrinsece ... impedimentum excludi possit, modo non decerno, donec eius ... evidentia ... ...

cap. 13.

Nonnullae quaestiunculae deciduntur.

92. Rogabis 1°: num creatum esse proxime cum veritate nabilis, afferat aliquid debitum esse formaliter, et in recto? Resp. extraneum, et divinum ... nullum afferre ... 3° dicta quaestionis eversissa, scilicet creatum esse proxime cum veritate nabilis, nullum affert debitum esse formaliter extraneum, et divinum.

Non omnino esse formaliter, et in recto, nullum habet esse formaliter, et in recto, ... innotet ... pro ... impedit. 2°, quia creatum proxime cum veritate nabilis ... affert in recto ... cum veritate ..., dum ponit ... iudicium: creatum est, atque ... iudicium, directe cum veritate nature, nullatenus est, alioqui falsum esset iudicium ... alia ... Deum ... creatum ... cum veritate nabilis, nullum affert esse distinctum a Deo, ... ab eius interiali iudicio, formaliter, et in recto, ... propositis argumentis, quibus ... sanximus ... rationes ... afferre ... aliquid ... in recto, quibus addo ... margine ... tunc omissi.

93. Infertur quidem 1°, quod natio pura formaliter, et in recto ... sui pristine, solummodo dicit removere ... oppositum, ... enim pristine ... esse ... aut purum ... esse ... dicit, nullum habet esse, quia pristine diceret ... ablatum esse ... impedimentum, et tacite excludens ... contractualiter aliquid esse, nec pristine removet ..., ... purum habet esse, cum aliquid esse ponat actualiter existens, quo nullum esse

esse possibile natio pura parva formalis et in recto. 2º in nostro sensu 1.
exterius apprehend. Constat aliud esse non existere distinct, aliud assistere existere,
quia non existere dicit, nihilo toto ponit, existere vero assistit, afferat aliquid esse possibile, quod
negatio pura parva nullum afferet esse possibile actualiter, et in recto.

94. 3º, quia pura natio parva lucis, est idem directe nat. horizontis
mentalis. Lux non existit, quod subiect. esse dicitur, objectum enim distinctum ipsum
idem est ac objectum ipsius dicti. Sicut enim objectum ipsius est amoris, et odij, sic assensus
et dissensus ad idem ferunt objectum, alioqui non essent actus in oppositis, at objectum directum
huius actus: Lux exist, est existentia lucis, ergo eadem est objectum iudicij dicentis,
scilicet non existit lux, quod egregie confirmat verbis Augustini relatis num. 86.

95. 4º: nullum esse possibile distinctum a Deo fuit ab aeterno existens ipsi
Deitati; sed non existere res puras creatas, aut creabiles vere fuit actualiter ab aeterno,
contentaque res omnes creatae distinctae sunt in recto non existentes per suas parvas nationes
formaliter, ergo parvae nationes rerum, sive res creatae sub recto non entes, nullum afferunt
esse possibile actualiter formaliter, et in recto. Consequentia patet, alioquin aliquid possibile extra
Deum ab aeterno fuisset.

96. 5º, si nationes purae conferant aliquid ens actuale, sequeretur
actu dari numerum infinitum categoricum entium existentium, sed infinitum categoricum, saltem naturaliter
actu concedi nequit, ergo parvae nationes nihil actu sunt. Consequentia constat.
Maioris illatio probatur; nam infinita creabilia sunt, quae non existunt actualiter ab aeterno,
sed pro singulis rebus non existentibus daret parva natio pura, quae distincti in recto
sententis, quae quidem habet actualem entitatem diminutam, ergo daret actu numerum infinitum
categoricum entium naturaliter existentium, quod tamen existere repugnat lucidis de causis, atque
numerum infinitum categoricum possibilem entium.

97. Idem arguitur fit de puris privationibus, quod ad rationes causae principales,
neque existentem malum, sed tamen non inhaerent actualiter illis, vel fit puri possibiles, ipsis
quae sunt infinitae, neque sunt tot in pluribus, quare dabitur actualiter in subiecto distinctissimo
numerum infinitum privationum per numerum formarum possibilium. Consequentia probatur, neque enim indistinctis
una privatio possit infinitas formas mutuo separabiles, quoad unicam excludere,
cum una possit forma advenire, quae non alia necessario sit advenientes alias formas leo-
nis excludere privationem ignis, sed potius retinere; sicut enim seorsim
una sine reliquis existere potest, sic seorsim ab alijs potest non existere.

6º;

98\. 6.° sequeretur infinitas earum creaturarum semetipsis actualitatibus productarum, et ubique futuras immensas essentialiter ubique prius, sive antequam fuerit unquam, nec ubi; quod est attributum soli Deo proprium, nec ullatenus communicabile, neque rationi; nam si ex sua perfectione non requireret immensa, scilicet praedicto processu, quantumvis id creaturae plures participabunt, immo nec accidentaliter in suo statu, ens a Deo distinctum, quorum aut immensum esse possit; quare aliter id concedere pure carere piaculo exit.

99\. 2.° rogabis, an detur ratio rationis: Ratio secundo, in toto id impedire iudicari, difficulter tamen explicari posse ab istis, qui rationem admittunt, entes actualiter esse distinctum ab opposito, nec leviter inde facile dictam effutat, nam si dixerint non esse rationis unius alterius rationis, quod secundo dictum rationi proprium est, et ideo datur una ratio secundo dicta ratio, aliquod positivum hoc supponendum est; id autem non existit ratio, sed positio. 3.ª non est, cuiuslibet enim abstractionis assignabilis est ratio per hoc proprie, quod addat abstractioni particularem non, et ideo concedit rationes lucis, quod cum lux sit abstrabilis addita particula non, mixte natura sit, at in hac sola natura ex utraque parte rei; quapropter abstractionem monstrant, per singula abstractioni particularum ipsius ratio prius abstrata, nam si dixerit obiectum huius secundum rationem abstractionis erit ratio rationis, quoniam dat lineam suam ratio rationis. 1.° ea patet, quod non exit pura ratio lucis, formaliter non est illud, ac exit lux; dum tamen ipse, quod non exit pura ratio lucis, formaliter non est illud ac exit lux, falsum esset utrumque, scilicet enim Deus nolet excedere, per se ipsum aliquod aliud, falsum esset utrumque scilicet lux exit, pura ratio lucis extra Deum exit.

100\. Igitur ex utroque, et vero sic, 2.° dicendum est, id prius esse verum de ratione passiva secundum id, quod afficit in recto, non autem de rationibus activis, quae saltem indubie conveniunt a ratione passiva. 1.ª pars probatur, quia creatura pura passiva, formaliter et in recto pure nihil est, sive purum non esse, nullius capax abstractionis, at pure nihil de conceditur, nisi per aliquod positivum abstractione monstrabile, quod ipsum de se nihil, quod conceditur, negatur. Quapropter entitate positiva monstrati rationis passivae, non est alia pure ratio secundo dicta. Quapropter entitate positiva abstracta formaliter, et immediate removet. 2.ª pars ostenditur, quia activa ratio lucis formaliter et in recto dicit positivum impedimentum existens in potentia ipsa luce, scilicet universalis formaliter et in recto dicit positivum impedimentum existens in potentia, positivum secundo dictum obiectivum, et ipsius ratio passiva, sive nihil ipsius, aut ipsum non existens, per universalis rationis activae assignabilis est alia passiva ratio, aliter unius activae rationis, qualis est assueta, non discussa, declarat etiam activa creatura dicta, unde cum existens, aut decernens, impediens natura ipsius, quod non repugnat unius activae rationis alia ratio, tam activa quam passiva.

Rogabis

101. Rogabis 3°. si natio parva nullius sit esse monstrabile per abstractionem, quomodo verificatur affirmatio, qua natio definitur a Deo, sic, carentia parva lucis est terminus exercens, aut exercitus, sive pure nihilum? Dicendum id possitas affirmationem monstrantem afferre aliquid positivum. Dices, 1°. rogantis quod sit natio parva rendum esse, formaliter in se, nihil actualiter esse, sive nec esse aliquem, sed quaerentis vero de interrogatis quod sit nihilum esse, rendum est, stultum esse quaerere quod sit solum nihilum, cum omnino nihilum non sit, etiam esse formaliter, et intrinsece, nequeat explicari per esse.

102. 2°. retur per eas affirmationes quibus docti suadent fictio de nationem parvam, quod probat, non afferat extra nationem in semetipsam, sed in extra sola fictione positum, constituentis, tum natum in extra non entis, aut in iudicium mentalis, quo natum extra, per quas entitates positivas exercendi dicitur in alio, parva natio quod ens extrinsecus est impedita, aut naturam ipse terminus non exercens, et ideo denotant a natione parvam fit pro dictis quod numquam a affirmatione vero monstrat carentia parva per seipsam, sed per aliquid aliud, per verbum est signat enim inseparabiliter, aut connexio nata parva qui dat inter impedimentum, ut impediens tum, et ipsum ut constituens in obliquo nationem parvam, sed in iudicium, ut manus extra lucis, et ut constituens lucem in extra non entis. Deus tamen non cognoscit immediate per actum nationes parvas in semetipsis, sed dissentio solo, sed in alio possit eas attingere per assensum.

quare

103. Rogabis 4°. An nationes parvae cognoscuntur absque ratione contraria? Respondetur quod formaliter, et intrinsece non distinguuntur a forma natam, nihil autem absque suo constitutivo recipi potest, forma vero si nec est recipit, nota, nihil autem absque suo constitutivo recipi potest; forma vero sine natura recipit, quia subiecto nationis constat impedimentum aliud positivum, sine quo forma secundum se recipi potest. 5° rogabis, utrum unius rei sit unica tantum natio parva, plures autem activae nationes eiusdem esse possint? Respondetur quod natio parva formaliter est nihil, tum activae nationes ... ipse terminus impeditur, cum tantum hic unius est suppositum, ideo nequit unius rei plus quam una natio parva dari, nationes autem activae sunt impedimenta de contrarii nati, quibus repugnat, cum illo coexistendi possunt autem esse plures entitates cum eodem tum repugnant, ut cum amore repugnat odium, et decretum Dei nans ... ad amorem per nantem et alia plura.

Cap. 14.

Arguuta pro disquienda nat[ur]a qualibet a bono positivo.

104. Sy argutus sit actus intus, et volantis directus, quid modus fugae, seu detestationis aversantis dati, cum nolitio, seu dissensus, quo se ad alterius sunt inexplicabiles, intelligentur adiacere puro alterius solis ab eo ipso positivo distincto, quo eiusdem tarie deedendis sunt, seu actus Ferdinandi, seu hoc consulo experientia; ergo sy asserendus est. Sy autem ansp[...] quia nolitio divina solis alterius, est actus directus volantis, et appetitus, et contra alicuius dati prius se, debet esse volitio, seu appetitio, sicut dissensus ejus directus esse debet intellectio [illegible] alterius dati prius se, neque ita esse directa. Sed nec sui solum esse patet ex exaudito, seu intellectio, sed neque esse directa volitio, seu intellectio [illegible] solis alterius, quae potius volitio denotat, et assensus excludit, neculus entis possibilis creati repugnantis [illegible] solis alterius, ideo excludit, [illegible] positivo aliquo creato, [illegible] activitatem nolitio, quam dissensus [illegible] solis: ergo nolitio, dissensus quoad divinus ad puram carentiam alterius solis aequate distincti a bono ipso positivo traxi debet.

105. Ferdinando sy autem, ad probationem nomaiorem, fateor enim nolitionem, ac dissensum esse volitionem, et intellectionem, large [...] hoc nomine significari debet quilibet intus, aut volantis actus, etiam aversionis, et fugae; sed certamen [illegible] Ferdinandus limitat ad solos actus specificos, prosecutionis, et abactionis [illegible] fugae, seu detestationis disquirit, quibus avertimur potius a bono, quam malum [illegible] fugimur. [illegible] non tamen eorum actus aversionis esse directe prosecutivos, volitivos dati distincti, satis enim, ut directe sint recessus, ac detestationes alicuius boni directi, scilicet extra solis alterius, [illegible] directe [illegible] prodire, et fugere, quod oppositum quod eorum actus volantis [illegible] amet, aut intus affectus [illegible] aliud malo dato [illegible] ab extra solis, quam a bono ipso actibus [illegible].

106. Fateor tamen voluntatem, etiam actum, velut exercitio dicitur esse [illegible] nolitio solis alterius, amari carentiam aliquam ipsius, quae quivis duplici titulo, quia divina nolitio solis alterius semetipsum ponit, et amari [illegible], quia sy per se [illegible] sit activa alterius solis carentia, essa sit impediens eius exitus, amare debitum actum alterius solis exclusionem, quod intus [illegible] prosecutionis existimandi. Sed falso, praeter nolitionem amari [illegible] aliquid non esse solis distincti a bono ipso positivo. 2° quia nolitio divina solis alterius [illegible] excludit volitionem

effac[...]

oppositaq[ue] illiq[ue] qua solis alius, qua[m] diliq[ue] deffendi, solis alter statim deficit, ideo vir-
tualiter modo tendendi; et exercitio suo dicitur ponere non esse solis alterius, qua[m]
ponit, et amat impedimentum an[te]s, ex quo non esse solis oritur indubitato.

107. Fatebor insuper inter duplicitatem ad solem non exeuntem fieri posse,
1° per assensum ad eius oppositum, affirmando scilicet esse positive aliquid in ipso de tali
sole. 2° per dissensum erga solem alium, negando scilicet esse solis alterius, quique actus
licet vicissim se inferant, sunt tamen inter se diversi nimis ex modo tendendi; fiunt
si quidem priore enim formaliter affirmativus, et directe trahitur ad objectum positive impedientis solis
alterius esse, posterior vero formaliter negativus, et directe trahitur ad esse alterius
solis impeditum, modo tamen ipsius affirmationi contrario, tamquam fuga, et recessus a
sole; sicut et in voluntate duplex 2° solis odium distingui debet, aliud instar
accessus, et prosecutionis ad impedimentum 2i solis, quo malum amamus alterius
solis, quod odium est amor entis impedientis esse solis alterius, et aliud est odium per
modum recessus, et fugae, quo detestamur esse ipsum solis alterius, quod solum
trahitur ad esse ipsius solis, nolendo, et fugiendo, quod erat, et dicitur nullius
obtimalis, quod alteri soli contrarium dicatur, amor esse debet.

108. Libenter etiam dabo, fugam et detestationem alicuius mali frequenter
exercitium esse prosecutionem, et amorem alterius boni movens ad habendum odio malum, ut
sanitatis amor, saepe movet ad fugiendum, et habendum odio morbum oppositum sanati;
sicut unius veritatis assensus movere potest ad dissensum alterius falsitatis, sic et ex uno
Deo demonstrato movet intellectus ad negandum Deum alterum, certum tamen non deesse, quominus
voluntas etiam absque dicti boni motivo, malum quod per se saepe fugiat, ac detestetur, imo
propter id alienari, ac fugiat, malum enim, foeditas, et peccatum, propter se digna sunt
odio, et independenter ab alterius boni desiderio.

109. [quod est +] Ibi tamen enim efficax est ad excitandam displicentiam in voluntate
malum propter se, sine bonitatis alterius intuitu, et amore, quae efficax rei bonitas ad ex-
citandam complacentiam quae se, quare sicut bonum amari potest, etiam nullo malo contrario provo-
cante, sic malum in odio teneri, et detestari debet appetitus, et fugam accuit, etiam nullo bono sub
amato; sicut enim ex amore salutis movemur ad electionem potionis amarae, sic ex
odio morbi, quem propter se detestamur, fugere possumus luxuriam, utramque turpitudinis
quare distingui debent actus aversionis, et fugae, sicut et actus amoris, tam in intentione,

[custos:] quam

qm in electione; maneat qd n̄ os ꝓsecutionis ee formaliter fugē, neq; e ꝯ fugam
ee 2ª dicentis obi ꝓsecutionis; sicut in intell. n oīs assus formalr ē dissꝰ, nec oīs
dissus unius ē formaliter assus obi 2º dictorij.

110. Sed hinc orit[ur] 2ᵐ aliud argum[entum]; iudicium negans existere Lucē pro
parte n̄ esse alter indicij hic obiꝗ aliq. directi; at obiectum id n̄ ē exa[ctu]s et aliud
alter id sola exprimeret actu negativo, q. affirmatione 2º dicta dicit; sc. existere
Lucē; q. r ea particulari directe signat pura carentia, et aliter dicta a Luce. sc. n̄ nat
Lucē; q. negationes hanc, i. q. r eq affirmat; iḡo dissus q. a Lucis existere negando Lucē, affirmat aliqd
aliud a Luce, sc. i Musica [illegible]; unde debiter dicitur unius 2º dictorij ꝓsecutionis
ē fuga alterius, iḡd ꝗ quē devenit iudicio negante rebus impossibilia exq.

111. Affirmat; amor enim, et odium efficax ad obta dixta malia se-
runt; alter enim actus, v. d. t. existere et, et alter desiderat et n̄ ē. i. sc. hec dixit
obtentu, sine carijs a quaē dictis ā velle pro uis explari inquit. ḡo. Sicut assensus,
et dissus ad obta dixta trant, non ut Aris. docuit, 6º ethicorum cap. 2º;
dissus, et odium ꝗ quā paxant, sicut amor, et assus; ē enim id in appetitu ꝓsecutio et
fuga, iḡd ē affirmatio, negatio in mente. atq.

112. Resꝑ ad 1ᵐ; assus, et dissus sibi 2º dicentes q. a Lucis
existere adide obiꝗ male directi im materiali, nec enim sibi 2º dicerent ac in 2ª dies
actus essent in veritate, et falsitate, nisi forent eiusdem de eod; i. sc. q. a m ē eandem
in dissa; nec et re adversa aut quat affirmationes, sed. et neq. esse verum; prius enim
quarit, et Paulus n̄ querit. Ad idq q. obiꝗ oppositio modo tendendi ferunt actu
sibi 2º dicentes, alter scilicet affirmando Lucē, negando in altero: sola q. o dicunt
ex parte modi, tamq. in fuga, sc. recessus, et accessus ad eundem, nec enim opus ē,
ut assus unius sit alterius obi 2º dicti dissus, aut ē 2º dissus existe Lucis, sit formalr
assus existere tenebrarum; i. sc. actus hi se vicissim inferant, et dicant ꝗ qualiter,
q. si Lux existit, tenebre n̄ dant, et si tenebre ponunt, Lux n̄ exit. Unde n̄ nimirum

113. Ad probationem dic: negatione vocali signari et, ut mentali
negatione dictum, at particula negativa mentali removeri id ipsum, q. affirmativo verbo ponit
et affirmat, v. g. Lux; quapropter id obiꝗ male directi signat utroq. actu iudicativo q. o
dicenti, modo in opposito, n̄ ab altero ꝓ[pe]r unum fugi, sc. recessum attingit id ipsum,
q. ab alio ꝓ modum ꝓsecutionis, et accessus; utq. actus alij volatis, et intus vicissim
discrepat ex solo modo tendendi circa eandem; volas enim efficax ab inefficaci,

indiciij

indistinctam apprehensionem, distinctus actus a copulativo, quod obiecto mali directo, et modo tendendi solum inter se discriminant. Idem enim obiectum attingit distinctivum his Leo, vel Equus, ac istis copulative significat, Equus, et Leo.

114. Quam massus, et discursus intuali[?] ex suo modo tendendi distinguuntur propter vocalis affirmatio dicens aliquid dicit, quam natio, quod verbum internum affirmativum exercite innuitur, & in notata affirmatur, natione vero & in notatur internum indistinctum nativum. Ad hoc dic: amor, et odium etiam illius non exigere semper obiectum directum mali directum, sed aliquod circa illud indistinctum ferri, modo tendendo opposito, vel in opposito, ut circa lucem, et amor procurandi, et prosecutio exigentis lucis exercitio; odium vero per recessum et aversionem impedientium exercere lucem, qui modi satis diversi sunt, ut distinguant actus hi, quamvis actu deferant obiectum. Etenim, qui solum cognoscit salutem esse bonum immensum in quantum indiviso opposito, nequit odisse morbum ignorando, dum salutem sibi vero amat. Item qui lucem cogitat quis oculis inimicos, nisi de tenebris excogitans, aversari potest lucem, et amare tenebras, tamen potens enim est malum ad odium, quam bonum ad amorem.

115. Idem dicendum est de ceteris speciebus actuum prosecutionis, et fugae: timor enim unius mali non est spes formaliter oppositi, nec tristitia formaliter est delectatio, nec desperatio formaliter est obiecti. Ideo dicentis spes enim quidem sperat salutem amici deplorati, non ideo desiderat eius mortem, quamvis potius aversatur, ac timet, per quod formaliter esse recessus ab obiecto, quamvis sit accessus, et appetitio, ideo dicimus. Secundo contra recentiores ad haec, Pater Salas 1a 2ae quaestione 29 disputatione 13 num. 35, qui docet amorem unius esse formaliter amorem unius esse formaliter odium, ideo dicentis, et e contra. Haec reiicienda sunt primo; tamen haec opinio totam Philosophiam, ac Theologiam multis defectibus implicat, utique sequendi modum, Pater Vasquez irato[?] affirmat 1a 2ae disputatione 23 num. 7. Quia [?] esse manifestum ignorantiam actuum voluntatis, qui totius Theologiae moralis praxim de medio tolleret, et utique confunderet. Secundo, nequit experimur; volas aliter se gerit, dum amat, ac dum fiet odio, tener enim, ac dulcis, suavis, et iucundus amore, odium autem contra, rigidum, et insuave, dum enim amamus lucem, dum non expresse fugimus tenebras, aut dum aversamur tenebras, expresse lucem amamus.

116. Hinc colliges propter enunciationem formaliter, aut virtualiter discursivas admittendas esse cum Arist. Posteriorum capite 12, propter eius persensiones immateriales, ac pure nativas, quas recentiores interpretes admittunt, ut non potest idem

Sed

subiecti, et mediis, qui l. solus tris apprehensis absentia dicit. Hoc tamen interest inter utrasque discrimen, quod enunciatio mala saltem vialiter discursivo cum syllogismo debet enunciatio sua complectat, mixta vero debet affirmationi aliquam soli praesentari, quo movet intus ad assensum discursivum dentis, cum debeant exire praemissarum requisitae quae natura, ut fiat etiam ad praemissas. Quando post immediate per se notae cum negantalis motivo praemissarum, qua aliqua altera saltem affirmanda sit, scilicet ex apprehens. solatiorum, qui per se praesentia immediate dicunt, et aliquando removent absentia dicunt, ideo possunt per se esse nativae, qua propter non indebite cum philosophi definiunt fiam, per orationem aliquam affirmantem aut negantem, quae sunt extrema se vicissim excludentia, quae cum nulla ... fieret, si nulla posset pure nativa esse, et omnis enunciatio sui modi saltem affirmativa foret.

Cap. 15.

Argumenta contra nationes contingentes indistas ab ... positiva.

17\. Privatis autem adversus carior requirere polis absque contingentia obiices 3°: velle Dei liberum, itaque efficax, ut exeat homo, quod Deus vult hoc exire, quam nolle divinum efficax, ut homo non exeat, quod Deus non vult exire, solum fit efficax per voluntatem ..., ut per se solum formaliter hominis exeat, scilicet solum effective producenda novam entitatem sibi superadditam, quo nec divina nolitio potens exit, et efficax, ut per se solum formaliter auferat, et impediat hominis exitum, nisi producat effective aliquam entitatem sibi superadditam, et oppositum hominis exitui. Nec solum ... hominis ... aliquam extra Deum, quam per ... quam Deus efficaciter nolit.

18\. 2° iterum: volitio et nolitio divina efficace ... creatam exitum, qualitercumque quoad effectum in ... cum tris ... enim opponit nolitio exitui, ... volitio divina ... hominis carior, ..., et aliter una ... quae sit efficax ad suum obiectum, non efficax volitio dicitur efficax ad exitum hominis, ... in genere causae formalis constituentis exitum hominis, enim hec extra Deum, sed in genere solum efficientis, qua vult aliquid extra se produci constitutum formaliter exitum extra Deum, nolitio vero divina ... formaliter est efficax ad non exitum hominis verificandum in genere causae

cae fralis extra, q° n̄ vult ponere aliqd extra Dey, s. impediat, ad impediendum aut necessitas aliqd extra Dey sed sola sufficit Dei libertas in suo libitate sui cy exatis 2a xij ; quapropter ut nolitio Divina denotet hoc chexin- tiam ; n̄ eget alio preter se, facilius enim e destruere, q[ua]m edificare, ponere re extra causas, q[ua]m intra pro consonare.

119. Replicas 4° ; Deus amare effacitur ex hois viriliter viriliter salus herodio causa eiusdem, s. dbtva causa, quia trat odium n̄ e homo, nec dein decretum, cy hec potius amentiae effacitur, q[uia] re aliqd ab hic rebus pour aquare dicitur, cuius positio deficit, dum exit homo. Item, accedendo maiore, et minore, et causa ipsa, nando dotis huiusmodi disquisitaliter ab dio pro, Deus enim effacitur amans ex hois, nec hoc herodio, nec ipsius amorem, s. impendatque viris n̄ potius cy predictis ergo Divino nolitione hois oppo, tota cy amore Divino, q[uia] inter hois exam cyauthaltiore exhis impedimentis exens, denotet hoc n̄ exens ; ideo dum amat Deus effacitur hoc exerc, viriliter odisse dicitur hois nationes.

120. S. obies 5° ; Bruta sensualitas in tanto cognunt prave absentia pabuli, filiorum, et solis, ut testantur gemitus, eiulatus, ira, dolor atque tristitia ; qui sunt affectus mali presentis, et absentis boni notitia excitati, s. brutorum sui internus decreta Dei minime percipere pose, aut dotas pravas, qui pugnant cy presentia boni, de cuius absentia dolent ; ergo percipiunt aliqd fr effectivo causa distum, tota a Deo, q[ua]m abstreati pravo. Item forte rerum queritur in adversarios argutus, et acrius, difficilius enim e bruti percipere causas distas ab eo pravo, q[ua]m pravam aliqd nobis sensorum, sunt enim magis insensatis pure causis. 2a retuid et si bruta diste n̄ percipiant decreta Dei, necesse aliud pravum insensatis etiam potest cy bonis sibi presentibus, possunt tamen apprehendere, pabuli, lucis, ac filiorum ex impedito apprehensione nativa, quia reperiet bonum o privi ut absens ; quis mus cognendi bonum impeditum sufficit ad excitandum iram tristitiam, aut dolorem, aut affirmativa cognitio boni presentis ad gaudium, et delectationem satis e.

121. Replicabis ; Rusticus et imperitus exer lucis nare solet, et affirmare tenebrarum exer, cy tamen immemoratio sit Dinorum actuum ; similiter Atheiste, dum expresse Dey, et contra eius decreta narrant, adhuc in- dubitanter agnoscunt n̄ ee dies, aut in crion ee visus, q[uia] causa visus, et

Solis

solis aequate disquit a Dei decretis. Cons patet, alioqui non posset ignorari decreta Divina, de expresse cognitis illa certa. Itemque quando sacerdos nox, aut Custos, maxime cognitus impedimenti alicuius visus, atque dicitur impedimentum a Deo non distinguitur a Divino decreto, sed decreto repellente visum, ac dicitur

122. Quia tamen ad id ingeritur, hinc idem timor, superatur, aut ignoratur, hinc, ut tale Dei grave sancti, aut victum exercere sit sub nomine Divini decreti, sed ut vere cognitum, sit et actuum sub [illegible] dicitur, ac visum impediens. Frequenter enim eveniunt ea, eandemque sub diversis significationibus, valet expresse [illegible], [illegible] Athanasius [illegible], quid exemplo [illegible] gravitudinem distinguunt, et leges illius videant, quod evenire nequit, quin ipsum, qui [illegible] Dei sub [illegible], sub alio regimine, legis cognoscent.

123. Obiicies 7°, Vel Deipara sub potestate cum homine exus semel existens, petrans est, et indeficiens perpetuo durans in ipso Deo, de eligi incipit homo exus, quapropter cum illa exiit at hominis debito scientia, nequit ullo modo cum hoc esse, nec eo praesente perseverat, quia homo debito scientia, disquit ab omni Deipara to novo duraturo [illegible] potestatis. Cons patet, alioqui de existit homo, differret scientia, decretum vel Divinum impediens hominem exus.

124. Si argumentum hoc quod pugnat cum adversa sua, non velle Divinum effax, et [illegible] earumdem exus secundum se pugnant inter se vicissim qualiter est exus rerum, et ipsius scientia. Si velle Dei exus hominis hodiernum absolute ponitur cum hoc, quod Deus noluit crastinum, aut hesternum hominis exus, quia homo non exus crastina. Sed hesterna, ponit absolute cum eiusdem exus hodierna, cum enim debito scientia resultet apud adversarios ex Divino decreto, quod a pridiores pertinet, sicut Incarnationis, et exus ponant in Deo, sic et illas effus inevitabiliter, scilicet exus praesens cum non exus praeduratio praeteritis ponit debent.

125. Item quia, concessa maiori, disquiendum minor, non perseverat cum hoc scientia instanti hominis, qui semel existit, non minor, non perseverat hanc scientia, qui numquam exiit, Concedo minorem, quia enim numquam ante fuit, in se perseverare nequit, unde nos [illegible], ponamus hoc hodie solum exus, [illegible] nec exus cum hoc heri non exstitisse minime pugnat cum hoc exus hodierna, quapropter hoc praesente perseverat, non hoc [illegible] nunc non est heri, sed exus

exred. s. existit, non exred. heri, dicit exnem relatum ad durationem hesternam, quae separabilis est ab hodierna durat.ne, quare s. exit homo nunquam adhuc verum fuit, et nunquam erit, homo non existit, nec existit, nec exstet heri, perseverat + secundo existit homo nunc, causa, per quam hominis hesterna prorsus removet.

g°

126. — S. ut sale percipias adverte ex. hominis hodiernam, hesternam, et crastinam, distingui realiter, et saltem ex ratione ab eo, quo distinguit heri, et secundum se, sive duratio distinguat ab ea, sive non; quia si duratio est ex successive fluens, et sic ex realitempori, sicut heri, cras, hodie, sunt realis differentiae durationis, ut erunt ex dicte; si vero ex permanens sit, et ab ista praesertim a tempore dicta, quod ratione durat. successive, per hanc tamen distinguitur in quod durationis heri, cras, hodie; quapropter mutuo, ab separabilis sunt, ac distinctae sunt denotationes hominis existentis heri, hodie, cras, sunt que aequaliter proportione divisibilis, ac separabiles causae, quibus ista denotationes excludunt. Unde persistere potest in aeternum causa removens hominis exnem hesternam, quod existit homo, per quam hodiernam; hoc enim heri non exsere, dicit hoc solum esse contradictionem, quod homo non exit, quod autem exit homo, in homo non est contradictionem, quod homo non exit.

Cap. 16.

In eundem scopum argumenta ex tota

127. Inveniatur adhuc, causa removens exnem hominis hodiernam heri fuit: nec enim heri ipsa exstabat hominis durationis hodiernae, quae s. est, s. distinguit exnem hominis, ut hodiernam, at ea causa non exit hodie, supponitur homo scilicet exstat hodie per exnem hodiernam; ergo aliqua causa, quae fuerat heri, desinit esse, et incipit hodie realis hominis exnem, nullum autem ex decretis exentibus heri desit hodie, non aliquod decretis in aeternum duratum, causa, quae denotabat heri hac non exentis hodie, non hodie decretis perseverat, et illa causa minime perseveraverat. Retinendo disquirendo maiorem, heri fuit causa removens exnem hominis hodiernam, ut sublevetur cum hesterna, secundo maiorem, ut externam post exnem hominis externam, probo maiorem, non heri verum fuit hodiernam hominis exnem externam post hesternam.

128. Sustineo secundo minorem, s. enim homo ita exstat hodie, at tamen sub cum hesterna durationem, quae reperserverat adhuc, et in aeternum durabit ea causa, quo nec existit, nec exit, nec exstet unquam homo, sub diversis durationibus coexistentibus, +

quo

q° partes temporis successivi propter essentialem suam distantiam mutuo coexistere nequeunt; quare cum tempus sit huius naturae, opposita axiomata debet esse necessaria, q° exeo constat, non hoc heri fuit existere, nihil aliud fuit, quam a quovis hodie existente distingui, q° ea distinctio non tollit per existentiam hominis crastinam, aut hodiernam, nam qui semel distinguntur, nullo modo possunt identificari; semper quia durat ratio, per quam homo heri non fuerat existens hodie.

129. Pro 3° tandem sua sententia reglabit P. Aldrete, nequit Angelus incipere denuo, nisi denuo superveniat aliquid, quod ante non erat; quia Angelus semel existens desinere denuo nequit, nisi denuo superveniat aliquid, quod ante fuerat; alias non erit ulla mutatio: sed nullum Dei decretum exit denuo, dum Angelus esse desinat; ergo praeter decretum Dei semper existens, requiritur aliqua nova causa praeexistens, alias non mutabitur Angelus ab existendo, quam habuit, ad novam cessationem, quod argumentum huic authori iudicatur evidens; mentem optarem, ut urgeret, et non assignaret. Nam enim unico verbo, totum est novum, quod modo sit, quod erat non assignatur. Sicut enim esse quod antea, quamquam modo sit, quam quod modo sit, quod antea non erat. Sicut enim esse quod immateriale fuerat, est mutationem immaterialem non fuit, est nova mutatio positiva, sic ne esse quod immateriale fuerat, est mutationem privativam; quare solum unius, et eiusdem entitatis impendio fit uterque transitus; sicut enim entitas Angeli superveniens sufficit ad inceptionem, sic ad eiusdem destructionem satis est eadem existere recedat, quibus enim rebus positis aliquid ponitur, eisdem desinentibus illico destruitur, idem enim est transitus a Thebis ad Athenas, ac e contrario ab Athenis ad Thebas.

130. Tandem obiicies, peccatum per se tamen omissionis est aliquid privativum excludens rectitudinem debitam, et incipit in tempore; nec enim ab aeterno, quod solus Deus fuit, peccatum ullum fuit, quia privatio, quod peccatum destruit, non aliquid Divinum, aut positivum, nec aliquid creatum positivum, alioquin Deus esset illius author, restat quod sit privativum aliquid ab omni positivo distinctum. Nam, peccatum esse liberum defectum debito rectitudinis, appellamus aliquid privativum, quia subiectum spoliat perfectione debita, non quod distinguatur ab omni positivo, quod authore comprehendit entitatem defectivam; nec ideo Divinum aliquid positivum, ac pure derogativum est, incipit enim in tempore, quando voluntas se detrahat ad Vilitatem ... rationis. Caetera, quae desiderari possunt, sequenti Disp° patefaciet.

Disp° 12. Analiticum salgentis ... L. alicuius imperfectis ... debeat ... natio, quae distinguatur ab omni positivo? Cap. 5 ... recens Spinulae sententia proponitur, et refutatur.

Disp°

Disputatio 12.

An alicuius saltem entis rationis, seu alicuius impossibilis concedi debeat pura ratio, quae distinguatur ab omni positivo.

Cap. 1um.

Recens Spinulae sententia proponitur, et refutatur.

1\. Negationes, et privationes extra Deum, omnino nullum esse reale, ab ipso vero dicere doctorum decem ab hinc annis; pollicitus id elaborandum me habere, dum occasio tulisset, dum his diebus meum Salvatoris fidem, et extremam fere disputationum manum addiderim; ad meas pervenit manus cursus Spinulae philosophicus nuper editus; qui cum meam doctrinam, negationes, et privationes nullum esse reale actualiter existens, in istis asserere, sicut statim [illegible] de identificatione disp. 1o, 2o, et 3o, de multis, quae nunc exposui, nihil memini, nullum item aliis prius a me iactis ordine 3o dixit. Docet enim 1o, negationem esse prorsus distinctam ab omni esse, sive relativo, seu abusivo, quod ipse probat, quia negationes nihil sunt, et nihil aliud sunt, quam purum non esse, quia sive denominative [illegible], id est, quia affirmat realitatem, et in recto, verum sit, falsum tamen est non includi saltem realitatem negationis activum, aut potius impedimentum in esse negationis.

Absurdo +

2\. Quapropter refutatur 1o, quia reverā esse realitatem extra Deum, verificari nequit, nisi realiter aliquid existat in potentia extra Deum, quod realiter impediat existere Deum; quod ut vere Deus non existat realiter, aliquid potius realiter debet affirmatione monstrabile citra fictionem, quod requiritur, ut Deus non existat in suo opposito, seu eius impedimento positivo, nequit ergo suppositum Deus reverā existere realiter, nisi ponatur aliquid in potentia extra Deum, quod denotet Deum realiter non existens, quamvis id solum afferat in obliquo. Constat, neque hoc ab laboratum, nec sic dicitur verum dicere Deum existere, quam non existere realiter.

3\. Praeterea si quaeris, quid sit nihil, quod debuit extra Deum, quod Deus non existit, cum praecise Deus tunc potius non existit, quam existit? nihil sane reperiri potest,

nisi

nisi q° gratis stadiar, q° minime licet, alioqui liceret dicere vere
Petry exerc, dy n exist, cum nihil in negotio [illegible] ad exe [illegible] ad
linin exis ignorans pars [illegible] prius quam esse [illegible] formaliter affert ut par-
tiale [illegible] aliq. ee pour a [illegible] monstrandi [illegible]
de omnibus, pour, et n ... nihil, ergo [illegible] nihil in se sit actu
formaliter, et in recto; vere [illegible] inroedientis formalis [illegible] inquantum
natus habet ee formaliter impeditus ut sit.

4. 2° reiicit adhoc, q a Petry e natio pol [illegible] exat,
licet nullus afferat actualiter intra ee [illegible] q [illegible], nihilominus
actum [illegible] affert essaliter [illegible] ratione, pour [illegible] natio
potentis esse simpliciter, et statutis durare [illegible] pergens ab [illegible]
inroe polis absolute; ergo [illegible] asserente [illegible] excusat
disp. 50 sue Metaphys. sectio 2 [illegible], prius n exent ut talis, nullus ee
[illegible] pariunt actuale formaliter affert; adhuc afferre potest essaliter aliq. ee
pour extra actualiter exeris, pro q° ab ptio [illegible] inroe n exentis ab
[illegible] author, nihil sufficit; licet enim pars natio
formaliter et in recto nihil actu sit, ipsa tamen in eius defectu pour impedi-
mentis removens active exe [illegible] nec dicatur Petrus n exere [illegible]
[illegible] ens pour exens.

5. 2° docet hic author natus, et privatus ee forma-
liter entia rationis ex imperfecto modo nostro cognoscendi, cognoscunt enim [illegible]
[illegible] Repellitur hoc; quia asserunt q° Petry vere n ee n eius impote
est. [illegible] ens rois e
cognitum, aut aliq. falso dicit a [illegible] Petry exerc; [illegible] ens rois
impote cognitum, aut aliq. enuntiat a [illegible] falsus; Petry ergo priur n exerc
[illegible] formaliter aliq. ens rois, necesse est ut natio [illegible] ens rois formaliter
q° [illegible] impertit exhibeat cognoscendi natus, at ens si quatenus
[illegible] aut illius specie cognoscendi debet; ens enim reale pour [illegible]
per alienas species praebet [illegible] apprehendendi Deus [illegible] et
[illegible] ideo [illegible] asserere Deus aut An-
[illegible] esse formaliter entia [illegible] formaliter e ens rois [illegible]
[illegible] erit ens rois [illegible] vere natus exere [illegible] tunc instans
pure polis, habet aliud ee prius ee rois exercitus, sive nam ee [illegible],
que

qui perfectissa xo dicit, pr quo, etiā a solo intenti alter exit pruis quā
poslis. Ad 2o aut Spinula, ni l addendū superest.

6. 3o docet idē author disp. 1o methaphysicam .... impossibile a parte rei pr verā nat. inauferibilē, ut ipse loquit., nā aut pr entitatē possibilē vel... excludi; quo satis insinuat natē impossibilē esse a... indefectibilē, et exentē natio ... fictor extrinsecē..., ac dis... ab oī posse; ... 3 assertū esse cū asserto 1o sūt. Administrō sfidenter ... ablata prius natione rei formaliter et exente, ponit ip... sari, nulla enim ad mutūt pōt mediū inter esse, aut esse formaliter, quia liberē enim ē, 1. nē; ut patz i ... ad pr... ab oīb a... admissū ostendit ... ablato possi a quovis, nihil ideo, neq. exdentē ... impōle, ... Chira, ne ... immediate formaliter, ... nec Chira nē formaliter ... esse... possi, ... pr.q. formaliter impōle removet, ē aliq. pura natio, ... defectibil.

7. Cōa constat, et maior exte ..., minor aut pbat, ... enim ablatis contradicti ... formaliter solū infert ... dictorū positio, ... oī possi... dictū, n ē aliq. possi, ... ablatis pro possi oī, prius n infert formaliter, et immate, nisi pura ... minime ... aliq. impōle re ipsa posita. Pbat 1o, ... impōle posita afferat ... sal, et nat., at nullū possū removet ... sal, ... natiorū, quia impōle ... excludit aliquo ... possē ... liter, ... patet, nā si formaliter impōle poni, ... excludit essaliter ... esse, ... esse, ... impōle n esse ... essaliter esse potius, q... n esse.

8. 3o Pbat, Deus alter impossibilis ē, ... Deus alter ... removet formaliter ... aliq. esse possū ac ... alter ..., neq. pr Deū ipsū ... praesentē, ... removet formaliter natē verā natā, quā ... ab oī possū. Cōa patet, et minor pbat 1o, ... hic Deus exere..., n ē formaliter n esse Deū alterū, alioqui pr hoc prius ... hic Deus aufferat, ponet ... dictū, scilicet Deus alter, at n ideo prius ponit alter Deus, quo ... Deus aufferat, hic enim Deus, quē ... unicus, et oīs Deus, et contra ... ablato Deo, tollit oīs Deus, et natio Dei ... ponitur, ... oīs Dei natio requirit esse Deū, nec ... oīs Dei ... pōt ... Deo, ... ablato Dei formaliter n infert immate poni Deū alterū. Unde colligit

Spinula

Spinulam, cum impossita vere non dent, et ideo non dari non etiam aliquod posuit, con-
terim effecisse, quod impedimenta removeant per vere aliquam nationem. Alexandri
Sanctae dicitur, cui ipse disputat 1o [illegible] statuit nationem nullo modo reperiri
dari, [illegible] nec [illegible]

absolutus +

9. 4o denique docet Spinula quod [illegible] removeri
per [illegible] potentiam absque vera natione, quod ipse probat, non impedimentum quod [illegible] est
[illegible] hominem natione [illegible], quod [illegible] potentia removet. [illegible]
[illegible] per [illegible] non est [illegible] non [illegible]
hec [illegible] talis [illegible] quamvis est hec [illegible] in aliis
impossibilis; [illegible] impossibilis est, nec [illegible] removet [illegible] per [illegible]
[illegible] posset [illegible], et [illegible] quamvis
adhuc [illegible] impossibilis esset, [illegible] non removet per [illegible]
[illegible] vera natione.

Cap. 23.

Nullum impossibile removeri per nationem actu aliter existentis ab omni potentia, contra predictos Spinulae [illegible] ostendit.

10. Ne precedens caput [illegible] status [illegible] novum [illegible]
[illegible] manifestum quod [illegible] superiori [illegible] alteri [illegible]
[illegible] Spinula [illegible] fallaci quodam splendore vibrent,
[illegible] subito vanescunt, [illegible]
subito, [illegible] brevissimo fulgore [illegible]
[illegible] ingeniorum [illegible] ille brevius [illegible] falsitatem [illegible]
[illegible] qui [illegible] flammam fovent, [illegible]
[illegible] Ad [illegible] major, [illegible]
nationem [illegible] ipsam [illegible] major, [illegible]
[illegible] actua, [illegible]
[illegible] non major. [illegible] minor, [illegible]
natione [illegible], non [illegible] potentiam actuale [illegible]

n. ee Chira perseverationy extra abactiva natione, l. impeditis ee per impedimentum realepory, n. e a ssy essexalepody, allatum in du̅biis, n. ...

11 — Ad probationem vero minoris, distinguo maiorem, si 2° dictum ab latum erat puranatio parvus, concedo maiorem, si 1° dictum ab latum erat extremum actuale pondus, nego maiorem; huius enim 2° dictum, formaliter est pura natio parva, quum non ponitur ... purum est extremum intrinsecum. Deinde concedo minorem et ... nego, ... extremum ... inferri ... hoc impedi... ... scilicet ee pondus aliquod ... Sequitur ee, q[uod] nisi quid ... obesset ... pondus ista pertinuerint. Insufficientiam ... supponendo ... pondus q[uod] sine mixtione ... dicentium ... nihil impedit...

12. Ad affirmationem 2°, dico, impedit, si ponatur affirmatio ve-ritatis affirmationis, et nationis sub aut... esse sub ... simultas aut hec impedit excludit immediate formaliter ... veritatis alterius tantum in de-terminate, quae disiungit, affirmationis, et nationis veras simultanee, sive falsificat ... sub vero affirmatione, et natione, affirmatione, aut natione, non ee sub vero, ... aliud est, quod ... parva Chirae natio, ponentis sub ee, et ... parva Chirae ... non distinguit a Chira natio, l. impedita nesit ... realle pondus entis naturis ... enim stat ... affirmat ... quae libere ... quod ... actuale necessitat, ut est dudum ... dicentibus obtis, alterum tantum indeterminate sub vero, et alterum falsum, nec subutrumque verificari posit, aut falsificari sub.

13 Hinc ... alligat ... non excedit ... impedit impedito, quod formaliter ... Chiny et naturaliter, ... impediens simultaneo veras affirmationes et nationes ... utrumque falsas, quae impedit clauderet quod ponendo, non ... Chira poni nequit, quod Chiny ... eius ... impedit ... quavis manere nequit ... extremum ... non ee ... impedit, nisi per ... fictionem, quod modo ... hunc est ... impedit ... actuum ... contradictionibus ... at 3° ... concedendo maiorem, et distinguendo minorem, ... removet active per ... vero extremum, nego minorem, non removet ... parva natio ... concedo minorem, et distinguo ...

n

n. ee Dey alterius in e[illegible]; n. e. fraliter n. ee Dey alterius parve, secundo cog; item enim n. disquit a Deo Christo, qui fraliter vere [illegible] parve n. e. pr existentia denotat ab unico Deo vero Spiritu, quo pone denotat existentia alterius quilibet Deus impeditus, et impeditus ad existendum.

14. Ad [illegible] naturarum [illegible] ab latere [illegible] potentiarum, quae sunt activa natura [illegible], solum fraliter et immate deduci, n. ee potentiarum [illegible] quo impediat existentia alterius Dei, nec ulla activa Dei [illegible] naturae vera ex hac natura ablatio naturae activae verae, n. immate sequitur fraliter existentia Dei [illegible] ex [illegible], non [illegible] impedimenti, requirit aliquid [illegible] existentis, nimirum ipsius [illegible] existentia, [illegible] ablatio, qui disquit ab impedimento ablato, et ideo [illegible] ablato Deo, n. ideo prius [illegible] fraliter et immate Deus alter Christus existat, nec enim immate [illegible] fraliter et immate Deus alter Christus existat, nec enim immate [illegible] [illegible] dicunt, hic, et alter deus, sicut Dey hunc ee fraliter, et n. ee, [illegible] hic, et alter Deus [illegible] sint [illegible], et unius existentia naturae alterius pariter [illegible] fexat, minime [illegible] [illegible] natura parva [illegible] alterius dei [illegible] existentia fraliter.

15. Etenim negatio parva veri Dei, n. e. fraliter Deus alter [illegible] ee vere Dey impeditur existendi [illegible] aliud ee, quod Christi [illegible] esset [illegible] [illegible] esset realiter parva [illegible] Christi n. ee Dey veri [illegible] de nationibus [illegible] atque Christianis [illegible] [illegible] ut cuique placuerit ingenii [illegible], [illegible] qui Theologi [illegible] [illegible] affirmasse quod natura [illegible] afferant [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] ut [illegible] excludat, [illegible] quae [illegible] gratuito [illegible] existe [illegible] [illegible] libito. Ego [illegible] dispu[illegible] quod [illegible] lege [illegible] [illegible].

16. Denique praecipuum argumentum et [illegible] rationem quae [illegible] [illegible] natura [illegible] realiter existentia [illegible] dicta [illegible] parvo, n. differentia [illegible] [illegible] Dey [illegible] n. ad hunc fraliter et immate [illegible] Dey [illegible] [illegible] perseverat adhuc n. ee Dey alterius, aut Christus [illegible] alter [illegible] [illegible] n. requirit immate [illegible] quod aliquid existat, enim [illegible] sint, [illegible] [illegible] verus esset n. ee Dey alterius [illegible] Christus.

17. Examinatis argumentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nat. [illegible] [illegible] numero 6, constat mihi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ee dixim[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ee [illegible], et [illegible] ee realiter indistinctum ab entitate [illegible] ee [illegible]

parva

poruos, q. minime est 3a parte Physic. q.a Physice dicitur a se realiter, et intrinsece solum afficit dicitur a se [illegible], ut impeditum, seu vera privatio impedimenti porum extrinsecarum, q.d solus Deus est, qui semel statuens, Deus sit, seu esse, consentaneum, [illegible], excludit, illa dicta christiana [illegible] entia, Deus, [illegible] contingentia [illegible] exit, ut abunde probavi disp. 2a a num.o 57, [illegible] explicui [illegible] veritates, quas res creatas. Unde ruunt ad argumenta a num. [illegible], Si vero contendat Spinulla [illegible] negationem activam implicare dicitur esse prorsus a rebus positivis extrinsecis realiter, et tanquam adducti, s. minime concludit, q.a negationes activae non opponunt immediate realiter, et intrinsece terminato, s. mate, s. in obliquo, solum enim opponit [illegible] realiter, et intrinsece non esse positivum.

Cap. 38

Omnibus idipsum positive firmatur.

18. Restat arguam positivis omnibus inconstantiam assertionum, quas supra retuli, praesertim a num.o 6. Primum quod non [illegible] Lux in bene multis nunc, quemadmodum non exit impossibile quodcumque, [illegible] lux nullum secundum Spinullam afficit realiter esse, neque positivum, neque negativum, ergo a tutis vel extra [illegible], etiam q. affirmare monstrari possit, [illegible] enim affirmationes [illegible] Lucis convertendum in negationes, ut verum sint apud hunc authorem, quod non exit impossibile, nullum afficit, [illegible] realiter, sive positivum, sive negativum, ergo absurdum, quod non potius impossibile, quam lux pure positiva; et non extrinsecus excludi debet per verum naturae, ea patet, [illegible] modo non est, et quae non advenit immediate lux [illegible] positive [illegible], atque non advenit [illegible], quod sicut lux, [illegible] non [illegible] dicunt, ita nec impossibilia, quod dicunt immediate [illegible] ablationi [illegible] positivam [illegible] impossibilis ablatio [illegible], quae per non distinguit abiciendum ex natura.

19. 2o refellit, q. [illegible] vere sive negativum vel dicere absque [illegible] positivum movendi potius ad negandum [illegible] ad affirmandum, alioquin [illegible] solluuntur, sicut quodlibet verum esse dicere, [illegible] teneret de semel a [illegible] realiter, ab [illegible], ergo Deo, nullum supremum quod [illegible], quo positive moveat intellectum ad negandum potius ex impossibili, aut

alterius

alterius Dei, qm ad affirmandum, cum nequit in hac hypothesi vere dici, Deum existere, aut alterum Deum, potius quam existere, eo quod nullum adesset fundamentum ad affirmandum, potius quam ad negandum, ergo. Consequentia patet, et maior. Probatur minor, nam ubi nihil esset suppositum esse, nullum adesse posset fundamentum ad statuendum potius unum quam alterum e duobus dicentibus.

20\. Confirmatur 3º, quia quod dictum est de veritate non est; ideo nego rationis aliquod ens minime fictum dari actualiter existens realiter [illegible], non est; ex qua ostenditur id in ratione non entis, eo quod revera si fuerit Deus alter, aut aliud quod vis impossibile non extiterit, dari debet actualiter aliqua ratio realiter existens, essentialiter exigens, ni Deus alter sit, et quod impossibile non existat, et quia inde ostendant haec in ratione non existentis. Consequentia patet, nullum enim verum effectus realis minime fictum dici potest, nisi detur aliqua causa realis illius effectiva, prius quam id ab intellectu cogitetur, nam alioqui cur potius impossibile realiter non existeret, et sin nihil reale sit causa liberum, et impediens illius esse. Et quod dari debet dicere posset ratio non existendi, et nullum potest fundamentum in possibile ex existentia ratione naturali; requiratur ad aliquod veritatem rationandum.

21\. Dices, ablatis istis potius, nunc adhuc superesse veram rationem eorum. Sed contra, non habent ratio realitatis existit et existentia [illegible] intus, ideo non [illegible] ratione affirmatione monstrabilis, et [illegible] aliquod potius, et recurrunt argumenta quae deduximus disputatione 12 a numero [illegible] potius, et ideo nihil est quod moveat potius ad affirmandum, quam ad negandum realitatem, non est quod natura quam est quod affirmatur, quod tam reale ostenditur, et motivum exigit non ens, et non sit quam ens potius esse, et nisi de realitate potius in possibile [illegible] ratio non datur quod revera ostendat in ratione non entis, eo quod revera non est, ostendit in ratione non entis, per aliquod esse reale potius existens, quod deberet intus ad negandum illius existentiam.

22\. Replicas: ad negandum aliquod esse non requiritur aliud fundamentum, quam pure necessarium ad affirmandum. Contra est 1º, quia non intuitus prudenter et sine temeritate negat quod vere negat suo dissensu formali, quam prudenter affirmat, et sine temeritate, quod per talem sensum assensum affirmat; quod si, tandem suspendendo affirmationem satis sit non habere fundamentum affirmandi, minime tamen id sufficit ad prudenter, et sine temeritate pronuntiandum, nisi rursus occurrat fundamentum potius ad dictandum negandum. 2º, quia si res indifferens, ut sit et non sit, [illegible] si affirmatur, adhuc existit, ut Chimaera, si ita, [illegible] afferat aliquod reale potius contingenter esse, quam contingenter non esse, quod libere dictat potius ad non esse; sunt potius denominationes, quibus ens reale possibile transit de

Stati

statum secundum, siquidem datur vel illud quod habet a sua denominatione libertatis ad statum liberum, quod habet a potentia creata vel libero, neque enim impossibile est omissionem [illegible] prorsus ab omni [illegible] potentia; sin autem res affixa sit adhuc, quae eo [illegible] nunquam etiam afferet potentiam denominatione impeditam vel impeditam [illegible] nazio, quae [illegible] permittit res impositas exire possei: [illegible] quod non [illegible]: Innotat aliquam potentiam, ro [illegible] negetur illi [illegible].

23. Sed importune reclamabit Spinula; vere Chira rexit, quamvis Deus, et eius potentiam auferat, quo quamvis Deus et eius potentiam [illegible]ficiat, superesset aliqua ratio, vel [illegible] eius potentiam, quia Chira tollat existentiam. [illegible], non ab [illegible] Deo, nisi [illegible] modo, nec [illegible] vera sufficiens assignabilis est veritatis ullius, nec ad [illegible] ullorum [illegible] posset sine [illegible], [illegible] sublata veritate [illegible], super [illegible] sapientia [illegible] primaria [illegible] fiali veritatis omnis, manere nequit ulla [illegible] vera, aut vera [illegible]; nec sapientia [illegible] quisquam potuit, vel [illegible] nisi per summam insipientiam, [illegible] neque summe sapiens novit, qui [illegible] erit insipiens, ut [illegible] illud scire [illegible] quod defixeo, quod [illegible] verate dici [illegible], nisi statim posse, de quibus [illegible] rogatis [illegible] Deo, sine mixtione [illegible] dicentis falsatis, et ideo Dei [illegible] activa [illegible] dictam [illegible] Deum; unde [illegible] ipso de [illegible] nationis Dei Chiram [illegible] persistat, quia Deus [illegible] denominat impo[illegible]tis, ipsius natio persistit, [illegible]. [illegible] quo Deus [illegible] conferat, nec ullius nationis impeditas potentias persistorem, neque [illegible] ab veniret, [illegible] quid [illegible] affiniat potentia sub hypothesi dictam falsum esset.

24. Ne tamen id ullus exhorreat, advertere tenoris [illegible] dicendum id inevitabiliter [illegible], non ab Spinula rogo; per quod Chira denominat impeditus [illegible]? [illegible] prope 12 [illegible] sententiam [illegible] natio [illegible] ex virtute ratione [illegible] potentia actualiter [illegible] illum [illegible] ducere. [illegible] numero suo 24; rex Chira impeditus [illegible] natis [illegible] sive [illegible] Deus [illegible] virtute productiva Chira [illegible] sic [illegible] resultat [illegible] ex virtute potentiae Dei perfectissimae, [illegible] talis [illegible]. Sed ab horum authore nunc rogo, si tollat Deus, et eam a [illegible] ad Chiram, ex Deo nunc ipso [illegible], resultans, nec det ulla [illegible] pollitis [illegible] authore [illegible] impeditas Chira, quid tunc eveniret? esset ne Chira [illegible], an impeditus? aut [illegible]; sed nullus [illegible] dici [illegible] veritate posset, quod [illegible]

rexit

xerit Spinula, sibi responsum habeat.

25\. Nos si quis asserat, quod politas aquatos politiis omnibus esse Deo, qualis sat Deo, dicat adhuc ab Spinula, Christo vere politis, et si quis ultra, in effectu, quod impolitas vera Christo non distinctionem politis ipsius, quamvis esset ex Deo [illegible] hac ablata causa, sublato Deo superaret adhuc vere aliqua formalitas impolita. Si quis asserat utrumque dici, scilicet Christo esse polit et non esse, periculosius infertur quod manet sola politas, et impolitas eius, quod per positionem novum impolitas non destruat [illegible], concedere quod intendo, scilicet ablato eo formalis vera tollitur politas, et impolitas, scilicet Dea, virtus quod divina causa, manere formalis effectus impolitas, et impolitas quod valde magnum absurdum. Restat quod dicat quod a medio, scilicet in hac hypothesi, nec posuerit verum, quod nulli omitte mirum falsitatibus per fictionem, tollit ex formalis aquatos quod verum destruit alterum contradicentium, perinde esset tenendum. Quod sibi dictum habeat Spinula neque enim hoc argumento me flectere possit, nisi prius sibi singulum petat.

26\. Demum, si quaeritur cur sit impolitas Christo? Stet Spinula, quod datur Deo naturae virtus non Christo [illegible], et itaque peto, cum in Deo sit virtus ad Christum, sicut de alia [illegible] Demum, quod Dei virtus est ex se perfectissima, quapropter adversatur Christo. Bene, sed infero, quod divina virtus semel ipsa formaliter opponit Christo, et illi repugnat, quod verse formaliter activa naturae formaliter distincta a Christo, quod a Christo novum, quod non opus sit intellectu naturae [illegible] distincta a Christo, quod non a virtute Dei. Recurrunt enim omnes omnes allatae supra l. l. numero quo propter [illegible] ostendi naturam ejusque [illegible], et [illegible] collegit quod non sit Divina Virtus aufferat, perseverare nequit Canadi politas Christi, sive Christo [illegible] liberum esse posse, quod sine eo fundandi, sive quam addit [illegible], ut eam naturam sit, temere dicit, quia absoluto Deo quavis sua tollit impolitas vera Christi, aliquod [illegible] Dei per [illegible] formaliter ad destruendam veram impolitam Christi, [illegible] et actionem Christi naturae, quod non rationem Christo sit impolita non sit ex solo titulo, quod scilicet ablato Deo superest adhuc non esse Christo, et illius impolitas esse, quod ab Spinula factis supponi, nunquam ostendi.

Cap. 4

Nationes erudiri fuisse, quae obscurae, ac tenebrosae in nationibus aliis in opinionibus erat.

27. Ex dictis a disp.e 3.o colliges, quod repugnantia privationis, ut ex sua ratione polis est duplex, alia dicitur negativa, alia positiva et intrinseca repugnantia. 2.o dicitur activa ratio fundamentalis et affirmativa mentis realis, et contra ex suo repugnantiae, parata repugnantia positive et quae pure negativa, idem ipsa repugnantia creaturae, quae est tamen impedita ratio per aliquod impedimentum positivum in existendo nativum, et ex aliter in potentia cum repugnantia creaturae active vero [illegible] fundamentalis repugnantia si sit ex sua natura, nihil obstante, quod minime impedimentum positivum ex eius natura realiter et efficaciter impediens, ne ponat ea repugnantia quod impedimentum positivum dispositio Dei, virtus mi- activa Dei per se ne suspensiva [illegible], quae efficax est positive, et sola apprehenditur ex aliis creaturis, nullum habere nativum impedimentum ad existendum, ideo Propterea est in potentia cum repugnantia creaturae, et illud denotat ratio non existentis, et in potentia existere.

28. Propter hanc autem [illegible] et nativum repugnantiae activum, e- tiam alia temporalis fundamentalis activa in repugnantia contingentis, quae non disputabilis entitatis creatae, [illegible] absolutis intrinsecis positivis quae potest suae entitati est in potentia cum repugnantia sua, quae dicitur activa ratio sui repugnante. Igitur de facto colliges quod ex ablatione solius activae repugnantiae contingentis, [illegible] sequitur exsa- repugnantiae, superest enim aliud impedimentum nativum, et inexpugnabile vincendum, quare donec omnis etiam nativa repugnantia fundamentalis auferatur, non removetur adhuc repugnantia, cum ergo Deus ab aeterno creata ratio supersit, ideo repugnantia creaturae per Deum exclusa superest, et contra repugnantia nequit existere, quamdiu Deus extiterit [illegible] efficiat entitas creata, quae contingentia etiam inveniat ad impediendum adventum repugnantiae.

Creata

29. Ab his facile etiam ad existentiam requiri rationem, causas [illegible] in potentia cum ex hoc, quod nihil sit [illegible] ex se possibilis alia secundum possibilia ce- terum ad [illegible] ex parte naturae quod ex ante [illegible] oppositae. [illegible] quod est in potentia talis [illegible], sufficit enim quod una sola opposita [illegible] impedimentum uniuscuiusque existat, id enim sufficienter [illegible] utriusque pari, [illegible] non existentis cum ergo Omnipotens, quae mentalis creata [illegible] in potentia repugnantiae polis, sufficit alterutrum impedimentum existens, scilicet Deus, aut creaturae polis intrinseca, ne realiter exsistat repugnantia creaturae polis, [illegible] existat solius repugnantia non sufficit, quod auferat alterum impedimentum [illegible] utrumque tollat.

[illegible signature]

30. Ministeri non rugna [illegible] distrugna, [illegible] Prius [illegible] tipicum introducit rugna [illegible] contingens [illegible] [illegible] [illegible] Distrugna [illegible] contingenter [illegible] [illegible], quod est absurdum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur [illegible] [illegible] alteri [illegible] [illegible] [illegible] dicitur contingens, [illegible] debet esse contingens, et ad alterius absentiam subrogari potest et debet. [illegible] disquirendo maiorem, non rugna pauca [illegible] [illegible] dicit ipsa rugna, [illegible] maiorem, [illegible] non rugna [illegible] [illegible] dicit ipsa rugna, non maioris, et [illegible] disquirentibus, Prius est contingens, et [illegible] non rugna [illegible] et pauca, [illegible] minore, est [illegible], et [illegible] rugna contingenter, non minorem, et [illegible] enim inferat, quod rugna [illegible] contingens, et [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] pauca, [illegible] contingenter, quod [illegible] [illegible] pauca [illegible] impedimento [illegible] contingenti, quod non disquirit ab [illegible] decreto [illegible] [illegible] [illegible] quod Prius exstat [illegible] contingenti, quod [illegible] omissioni [illegible], decernendo, quod Prius exstat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mihi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impedimentum [illegible] [illegible] [illegible] aequaliter [illegible] [illegible].

31. [illegible] colligitur non rugna pauca, et [illegible], ut exstat [illegible], seu [illegible] rugna pauca est quasi [illegible] [illegible] inseparabilis ab Omnipotentia Dei, [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] Omnipotens [illegible] [illegible] essaliter in [illegible] rugna [illegible], et [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible], [illegible] impedimentum [illegible] [illegible], et [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] impedimentum [illegible] essaliter [illegible] [illegible] [illegible] rugna [illegible] [illegible] [illegible] impedimentum [illegible] essaliter [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pauca [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible], per se quasi pendens ab Omnipotentia [illegible] [illegible].

32. [illegible] colligitur rugna [illegible], et aequaliter [illegible] est [illegible] [illegible] essaliter in [illegible], [illegible] [illegible] mundum [illegible] [illegible] [illegible] mundi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rugna non [illegible] [illegible] aequaliter [illegible] [illegible]

extremum posse seiunctim existendo, ut de relationibus saepe dixi; si ab entitate Dei nascitur dividendo, vestri spectantes, neque hoc est oppositiva, sed oppositionis relativa quoad existendum, quia non disputat utrumque sub extremo substantiale diviso, quod tamen extremum utrumque repugnat sine existentia non possit. Sed alterum solum existendi nativum; propter quod existens existit, dicitur deratte... illum existentiae repugnantia positiva, stringere, ignoratur quod, uno posito, sub existat alterum extremum oppositum, quod autem non existit, dicitur extremum nativum, sive natum et impeditum ut existat. Aves enim excludunt contra dictis, idque deterius est appellat privativum.

33\. Unum tamen discrimen interest, neque simpliciter existat unum extremum, id perfectiori absoluta repugnantia positiva non exeuntis contradictoriis existendi, quia denotat alterum extremum impotentiam simpliciter. Sic Dei sanctitas, quia non simpliciter existit, et pugnat essentialiter peccatum Dei, dicitur absoluta repugnantia peccati Divini, nam ejus est impotentia simpliciter quod Deus peccet, quod tamen extremum quod existit non est nativum impedimentum essentialiter in potentia alio... sed mere liberum, et stringere non dicitur id absoluta repugnantia positiva sed contradictio sed solum hypothetica. Sed existens quod existat, quia solum impedit ex hac hypothesi, ne ponat alterum, et si sit extremum oppositum, est secundum se potentiale secundum contradictorio; sicut existens ex suppositione quod existat, est repugnantia divisus, et amor efficax, et odium repugnantia impeditum... efficax, et volitio conservandi mundum, ex suppositione quod existat, est repugnantia volitio mundi, efficacis volitio Divinae conservandi mundum; simul enim poni nequeunt, sed tamen in sensu diviso possunt extrema singulariter existere posse.

Cap. 5.

Alie Relationes.

34\. Hinc infertur 4º, quod libet implicatio simpliciter est non entia, quia sub hypothesi nulla possibili possunt existere, nativum enim impedimentum obstat, sed semper existit indefectibilitate. 2º vero existentiae possibilis.

45.

et n̄ exentes, sunt n̄ entia solu ex hypotesi, q. Deus efficaciter nollet exercere illas, nam si Deus vellet, protinus exerent, et essent entia possibilia simpliciter. 5° colliges repugnantiam activam aeternam impossibilium esse quoddam possibile impedimentum internum, nam efficaciter, et efficaciter impediens necessario ponant impossibilia, et inde distinguitur ab omni potentia, sciens omnia, quae semetipsa efficaciter impossibilia est ipsis impossibilibus, adeo quae nullam habent existentiam, nec absolutam, nec conditionatam, quia certissime comprehendit impossibilia repugnantia naturae, supponamus.

35. 6° colliges, quod n̄ repugnantia activa, et simplex impossibilium est natura n̄ ens, et impossibile, quia ad unum existentiam et naturalium, et possibilium, oppositum impossibile ipso deberet esse nativum, et impossibile, sed repugnantia creaturarum impossibilium simplex, et ens n̄ repugnans sunt opposita, sed verum, scilicet repugnans naturae dat, q. n̄ repugnans ens impossibile, natura n̄ exit, et contra impossibilis, ac natura eius excludit impedimentum ordinarium, q. est natura n̄ esse, sive nativum esse. 7° deducit, repugnantiam creaturarum possibilium esse natura n̄ ens, 1°, quia nullum exit naturalium ens possibile, et impossibile ipsis possibilibus, quae sit naturalium impedimentum, ut existant, quod n̄ est illa propria repugnantia creaturarum possibilium absoluta, sed quod n̄ exit, est n̄ ens, aut ens, aut naturale, aut impossibile, ut sit, quod absoluta repugnantia creaturarum possibilium est natura n̄ ens, aut nativum ens.

36. Primum autem probat, quia solus Deus exit natura, deinde autem n̄ est natura repugnans possibilis, aut ipsis impossibiles, imo Deus est absolute creaturarum possibilium, et extra n̄ repugnans, sed vero Deus efficaciter nollet exerere creaturas aliquas, sit praesciens, impediat illarum existentiam, et sit libera quod repugnans creaturarum ex hypotesi, quod existat nolitio Dei. Sed insuper posito, simpliciter in hac absurdum ponit, dicitur est natura repugnans possibilium absolute. 8° colliges, naturam aeternam, et absolutam creaturarum n̄ repugnantiam activam, esse potentiam Dei perfectionis infinitae ab ipsa potentia sapientissima, non ideale aeternum n̄ repugnans naturae sunt aliis, aut extra possibilia, quod excludit naturae, et essentialiter repugnans creaturarum ab aeterno, tamen impedimentum essentialiter impossibile ipsi illa, nec patens unquam nullam exerere, sed n̄ ens excludit per aliquod ens, et n̄ ens essentialiter opponit ens, igitur repugnans per se esse natura n̄ ens per se probavimus opponitur essentialiter ens existens natura, sed hoc n̄ est aliud, quam Deus, igitur Deus per suam perfectionem natura est potentia n̄ repugnans creaturarum, praeterea, naturalis.

37. Confirmatur 1°: lux per se essentialiter est n̄ tenebrae,

Sit

Et Luxsitenspovy, qo tendere sunt h. enis; qr Et Deus sit ens povy,

dicipotrait n. rugna creaty, q. rugna n. e erq. stabsute n. ens. Istat

pot. Deigent creatione, ne deratq. pro impedier, quaminq. sitabsute poery

p. ducere creas. Exigit enim ne quisq. ipsi natio prevaleat, aut efficaciter

rugnare valeat quaminq. si velit pducat creas. Horauz e ed n. rugno l. ext.

creaty. L. eo naty impedimenty in potely rugna creaty, qr h. rugna creaty

baliqua potest perfectio Dei. Istat 3o. nil e naty absute, nisi sit Deus,

at hic rugna n. e dependens, P. ordinaria, n. qd diffuit a Deo.

38\. 9o colligit ex indnexiorj e necesat. identitatis sint hois prato,

sicut e contra rugno ex. ut s. dividant. eo visu factu, Deus debere dictat ad

pducendy hoi. haliteq. sr. adistq. etindissq. suis pratis, et contra impotency ea p-

ducere n. identitate, L. divisa. q. 2 enim e absute naty, e Deus, ut ex

dictis satis constat. De 2o, at indnexio pratory hois, siue necessitas ut sint id-

titate L. impositas, ut dividant, e aliq. naty, et ptty, qr h. dispuit a Deo,

Deus aut n. aliter necessat ad identitat. pratoy hois, nisi quatq. pducere poe

ea prato haliteq. sr. identitate valeret, et ei rugnat ea divisa pducere.

39\. Io colligit, rugno ad identitat, et n. rugno ad divisiorj,

L. indnexiorj p. rugno int hois prato, natio fore chirico, et absute n. ens. Sunt

enim hec impedita natio, ne aliter erant, p. impedimenty exens natio. L. per

indnexiorj ptty pratoy hois, et rugno natiq. ut erant cy divisione, q. aut impe-

dit aut exendy p. impedimenty ordinary, e chiros, siue natio n. ens, qr rugnas

pratoy hois quo ad identitat, et n. rugno quo ad divisiorj, at indnexio prato-

ry hoij, e aliq. chirey, et ota n. ens exclusiuy, et naty oppylens ordinarty.

40\. Colligit 11. res impolit hoc necesat. ei exendi

frallitor p. exq. natiq. enis cy poin Ipolit q. e ipse Deus. ey enim tony exoppit.

e naty, altery e imple, quare naturaliy impolit, realiter naty dicunt. Sunt enim

exemas de natio n. exendi quo impolia natio subeunt ab impedimento pato,

p. q. excludunt ut eors. Dei natio removet p. vitoy Dei naty. Et

indeficcaty. Et sic de extelligunt. Colligit 12. quo differant impolit, rugna

q. o dictioniy, implicatio, sicut et concreta, qui resultant ex his abstractis,

ut d. impoly, rugnans, et implans q. dictiony. Etenim duo ripsloxy ex-

plant aliq. vera dat in abstracto, secus tr. hus ut Sama, nog. vera dat impolitory,

et

et rugnā chize saltē extra: quavere denoat Chixa rugnans; et impolis, quia si poneret, involveret contradictionem in dictis eam implat absolute, quia numquam existit, nec exsistet.

41. Contradictio implatio seu contradictionis, aut enim contradictionem implans absolute minime dat a parte rei, nisi excogitet solum intellectus, pro hoc tamen, q. daret, si poneret ens Chimerum, quod recipit a nobis, si explamus, idque dicit impossibile, seu rugnans, quod impossibile rugnans, aut ibi stativum contradictionis sub statu, q. sibi mutuo se reciprocant, ut in se veniunt hic tota, rugnans, impossibile contradictionem involvens absolute. Denique colligit impossibile per se, et pro ipso parte alterius contradictionis, non ex uno capite natum non existit propter impedimentum essentialiter impossibile, per quod denotat impossibile, sive natio non exsistens, ex alio vero capite supponit exerce, in quo exsisteret, et non exsisteret impossibile, sub hypothesi, quod existeret.

Cap. 6

Rationes rei ligui concludunt.

42. Primo colliges ens lucis, et non ens lucis pure sumptum, ut possibili dicit denotet indebitum [illegible] idest [illegible] ad male sumptum saltem native, quatenus non afficit [illegible] pure dictum, ut ens exsistens, et pure possibile dicit denotat [illegible] in Deo, [illegible] idest saltem native, quatenus non sunt entia pure dicta, quae unum est non alterum, [illegible] et non essent [illegible] impossibilia. Nec licet hinc inferre [illegible] unum [illegible] dictum sit [illegible] reduplicative [illegible] in suo opposito, [illegible] status, [illegible] idque male dictum specificative sit id, adeo [illegible] successive [illegible], et adeo [illegible] simul [illegible] nequeunt, quod rugnat idest esse [illegible], quamvis idest, quod nunc est, possit [illegible] vero.

43. Neque 2o deducere fas est, [illegible] esse [illegible] in suo opposito [illegible] aut [illegible] [illegible] distractione [illegible] quanto dicit, [illegible] videt, vivit movit, in quo [illegible] invenientur, imo [illegible] esset [illegible] falsum, quia si dixi esset male, q. est, [illegible],

n

ñ repugnarent in veritate, tum exigentia eo Jul, dissentimentum sine pugna

evenit, quia esse Predicatum, ñ enegatio Jus, nec semetipsum negat, quia vero ñ existit

semetipsum nato, sed impeditur per impedimentum positum, reveraque est, sicut idem quantum

movetur et quiescit sub diversis ubicationibus, et sub diversas formas, dimanantes, et

oppositas, unde fale deliniescent spumae, quoad adversa nos agit fuimus

44.

14 colliges, quod et has est impossibile, quod deficiat veritas

utrumque contradictoriorum, si deficiat ex a parte, poni debet eius contradictorium, ñ sic

intelligendum esse, quod supponat obiectum utrumque contradictorium afferre sunt eo primum

intellectus actus dictus ab actu contradicenti, quod ponat ad absentiam alterius, a unde

efficiat ad aliud prius, idem enim modo subiectum affirmat assensum, quod a dissensu natura

solum quia idem verum, quatenus unius affirmatio Jul, et eiusdem natio, et poni

nequeunt in veritate, nec in falsitate, sed ponere veritatis assensu, et de efficacia

dissensu datis, et econtra, si autem ab actibus ad obiecta denotatio traducitur

verate [margin: +]

licet, quod in actibus intus contradicentibus praedictis, in cause traducitur a multis

ad obiectum, cum obiecta ñ sint in se dissensu, quoad intus, sicut actus intus, sed solum

dissentient status, quatenus denotant a dictis praedictis, quod stimulus sese efficerent,

at dixi, dignoscentur obiecta dicta a dictis contradictoriis intus se efficientibus

45.

15 colliges, sicut adversarii cognoscunt essentias falsitatis

propositionis affirmantis sui esse, ñ ex obiectis quod formaliter exprimit, nempe sicut in

exnatione dictam, quod actus formaliter ñ attingit, sic ad veritatem essentiae propositionis Ingenii

exnatione dicta, quod vel actus ficti ñ attingit, sic ad veritatem essentiae propositionis ingenii

tis, exeo Juis, et falsam affirmantis, in mea ñ requiritur obiectum actu dicti

recte, et expresse actualiter exenus, sed satis erit ñ eo Juis ipse, non propria

dicitur affirmatio falsa, sicut et natio vera, quia conformitatis huius, et

illius difformitatis essentia ad Juis, utinam, quae vult obiectum sui esse divina

salutis propositio quod, nisi malit asserere quam creatum sumere veritatis ex

conformitate actuali iudicio Dei creat eandem, et falsitatem ex difformitate cum

eadem, quod est veritatis, aut falsitatis mensura. Deinde posito dictum obiectum propositionis

manentis actualiter exerto natum in alio, per quod actualiter impedit eius affirmatio

tio, deinde ñ est unde habet ad nativum verum exigi directe obiectum variter

existentiae, cui confert, cum necessario requiratur ad affirmationem de subiecto

posito, satis enim est exitus omnipotentia, quam esse denotant possibilitatem Proprie

ab

abopp^a so^s pdisasserat.

46. 16 deducitur inquiries in instanti signato, quo non existit rogari posse, num antequam intelligatur decretum, et eius objectum impers. potuit existendi deesse lux, an non det? Respondendum concaus. rendy e non existente luce ante potentiam obj. libertatis ... non negatur antecedentia lucis ad hoc libertatis, non tamen simpliciter illud non affert antecedentiam nationis, neutrum enim ... dictum antecedit obj. potentiam, et ... ex natione ab oi poss, lux enim non antecedit, est dicta pp. ... antecedentiam, et ideo vera dicit nativam negationem antecedit ... quapropter ... affirmatio potest esse falsa, quibus precavent satis implex ... quibus ... implicant:

47. 17 collige ... sit esse dicta ab oi possibilitate simpliciter, et actualiter existenti ... posse non existenti ... negatio pura non distinguitur a Deo ... impediente ... exat ... ante quam exat impediens ... in sensu composito ... in sensu diviso ... quamlibet ... posse nationem ... pura et ... Deo ... neque etiam in sensu composito ... ad lucem et statum ex simpliciter.

Disp.^o 13.

Num ad Omnipotentiam Dei pertineat, ut res potentia ad preteritum, et quo sensu verum sit ad preteritum non esse potentiam potius quam ad presens, aut futurum?

N. 1. In hac difficultate grande mysterium invenisse videntur alij, ... dire moventur; ego vero nil sine arte, ... vocum equivocationem, et acceptionum varietatem inveniens, quam semel detexero ... brevitati ero. 1° ... in sensu composito, ... reduplicativo, non posse Deum facere, quod preteritum non sit preteritum ... quod semel fuerit, ... potest facere, quod presentia non sint ... quod sint, aut

aut, q. futura non sint futura. Hi supponunt esse futura, nec enim in Deo potestas ad contradictoria componenda sunt, nisi illa foret potentia, sed perfectio, sed impotentia simpliciter et imperfectio, sed contra sibi contradicunt fuisse sed et non sed, quam esse sed et non esse, fore sed et non fore, quare talis nec in Deo potestas, ut praeterita non fuerint, ex hypothesi q. semel fuerint, ac ut praesentia sed futura non sint, ex hypothesi q. praesentia, sed futura sint, q. plane docent Augustinus, Anselmus allegandi num. 3.

2. 2° etiam certum est, absolute secundum se sub sensu diviso, sed specificativo, tamen posse Deum facere, q. non fuerint id, q. est praeteritum, aut q. non sit praesens, aut futurum, id, q. praesens ac futurum est, eandem enim potentiam ac virtutem intrinsecam, quam Deus semel habuit, habet aut habebit immutabiliter habet erga res pro circumstantia sub quo potest semel illa efficere, sicut etiam nullam habuit, habet aut habebit potentiam ad res sub circumstantia, pro qua semel ea non potest facere. Qua dicto conciliant authores utriusque sententiae; tam affirmantes, quam negantes in negantes Deo potentiam ad praeterita, loquuntur in sensu composito, qui vero id affirmant loquuntur in sensu diviso secundum se et absolute semper tamen in modo loquendi cavendum est, ne, sed potentia Dei neget ad absolute possibile, sed potentiam concedat ad absurdum et impossibile.

3. 3° mihi certum est in aliquo peculiari sensu verum esse non esse in Deo potentiam ad praeteritum, quo sensu falsum est, non esse in Deo potentiam ad praesens et futurum, et contendo ad omnipotentiam spectat aliquo sensu posse praesens et futurum, quo sensu non potest praeteritum id, q. probatur ex axiomate communi testanti, q. factum est, infectum fieri non potest; item, ad praeteritum non est potentia, q. traddit ab Aristotele 6° ethicorum, capite 2°, confirmat quoque carminibus his.

> Hoc etiam ipse Deus solo quod caret videtur,
>
> infectum ut faciat, q. factum est atque peractum.

Patres ecclesiae suffragantur, Augustinus enim libro 26 contra Faustum, cap. 8°, sic loquitur; Quisquis dicit, si omnipotens est Deus, faciat, ut quae facta sunt, facta non fuerint, non videt se dicere: faciat, ut quae vera sunt, eo ipso, q. sint, falsa sint. Subscribit Hieronymus ad Eustochium, dum ait, audenter loquar, cum Deus omnia possit, hoc solum non potest, virginem post ruinam suscitare. Dubium ergo est, quo peculiari sensu verum sit non esse in Deo potentiam ad praeteritum, qualiter habet ad praesens et futurum.

4\. Dicendum quod est duplici sub verum esse, quod Deus non habeat potestatem ad praeteritum, licet eam habeat ad praesens, ac futurum. Et quia potentia erga praeteritum contra accipiunt in sub opposito potentiam titulo, quam alia potentia erga praesens, aut erga futurum. Et ratio disparitatis esse potest, quod cum tempus praeteritum ut tale sit elapsum irrevocabiliter, nec iterum reddere possit ut praeteritum, quamvis semel iterum nunc reproduceret, ideo iure supponit iam fuisse determinatam partem alteram, quam habebat causa secundum se subiecta potestati, quod vero tempus actionis, aut omissionis non dum est elapsum, quia praesens, aut futurum, adhuc non supponit id quali iure, quia causa iure adhuc habet eligendi quod maluerit. Sic ex Anselmo [illegible] explicat P. Valentia q. 25. puncto 3°.

5\. 2° verum est id axioma, quod nulla causa potest esse prius proximum agendi, vel omittendi, quamdiu non exit, aut tempore, quo non durat, aut elapsa semel duratione, quae praeteriit, nequit Deus intra durante [illegible] exere, et haec affixa [illegible] imaginario tempori determinato, quod evanuit. Licet posset Deus exere tempore praesenti, vel futuro, quamdiu non effluxit, quod ex hac parte, licet quoad praesens aut futurum Deus habeat potestatem agendi, vel omittendi, non tamen potest iam agere, vel omittere erga praeteritum, alioqui posset operari, quamdiu durat, immo licet aliquis ens posset facere id aliud iterum, ut artifex hodie domum perficit [illegible] quod non exit ipse, quamdum ut [illegible] dependet ab artifice, sed a Deo qui [illegible] cras, minime tamen fieri potest, quod infectum heri, denuo fuerit factum, quia nullum hodie prius exere potest pro duratione, quae semel effluxit.

6\. Instabis; quia licet Deus posset mutare sententiam, ac efficaciter vellet, ne fuisset peccatum Adami, non apparet quomodo illud possit id obtinere, nisi enim id facere potest ut id impediret tunc [illegible] ad hoc subtraheret modo decursum, hoc non impedit, quominus [illegible] exstiterit Adami peccatum pro decursu olim a Deo praemissum, quod enim tunc exstiterit non dependet ab hodierno decursu, sed a praeterito, vel deinde ad hoc Deus modo gratiam adhiberet illi peccato praeterito, sed necesse sufficeret, nam gratia solum se expellunt ab eodem tempore, sub [illegible] tamen duratione physica gratia [illegible] ad praeteritum quo peccatum impediendum, nullo modo potest Deo modo esse potest, licet ergo Deus modo reproducere posset tempus quod est praeteritum, et illi loco exere gratiam vice, non tamen potest ut praeteritum [illegible] vice reproducere, vel illi loco exere

nunc

nunc p. 1a vice. Nos præterea tº, l. duratio prior è immobilis, ab imaginario tempore, qua propter ipsum reddentur pod. Nec in hac re Mysterij quidquam aliud invenio. Cetera, quæ peti possunt in hac materia, latius a nobis discussa sunt in libris Philosophicis, et ideo iure præteramittuntur hic à Theologis.

DISPº VLTIMA.

An attributis Omnipotentiæ conceptus præter omnis perfectionis absolutis, sit adæquatus, et ultimus Dei constitutivus, realis, et virtualiter ac ratione nostra verè de Deo iudicanti?

CAP. I.

Prenotationes ad statum quæstionis

N. 1º. Adæquatus ... Omnipotentiæ dignosci nequit, nisi prius scrutemur an etiam ad omnia Divina porrigatur. Unde ... opportune statuitur quo nam Deus perfectio constituatur adæquate, qua propter ultimus de nostra Divina quæstione hic appendere visum est, ut attributum quod Dei constitutivum exponere difficilius est, quam aliquibus rationibus visum est. Omnes enim 1º distant ex multiplici genere perfectionum, quæ dicuntur in Deo, maxime in suis opinantium dissidio.

2. Nam alia sunt absoluta perfectiones, quæ vel uni, l. alteri Personæ Divinæ ... devincta, aut propria sunt, l. ... quæ l. quatuor Divinæ ... sedant, aut essentialia ... dicuntur, essentiales perfectiones dicuntur. Alia sunt perfectiones relativa, l. unius ad alias Personas, quæ propter ... Divinis supposita sunt ... ; sed l. unius propria, quæ personalia dicuntur, ut Paternitas, l. duabus ... Personis convenire possunt, quibus ab alia saltem Personarum distinguuntur, quæ non essentialia, sed notionalia dicuntur, quia deserviunt, ut Personæ dignoscantur.

3. Jam ab utrisque, quæ relativæ Dei perfectiones, dividi personalitas, quæ differre nullo modo possunt, et in aliquo modo liberum, et contingentes saltem in

indenoando, i. secundum quod; oes nariy dicit ~~[illegible]~~ in mea sos perfectivy, et e contra. Ibus autem prata e in mea sos pure denotativy, et rbo sui grisse perfectionis, quam imperfectionis expers, ideoque secundum quod exeunt in se stabilia, postquam simpliciter existit prinarium sui perfectionis quam hit in essas, i. analiory ... solet etiam prata naria pure denotativo, nullis Deo perfectionis aut imperfectionis afferentia. Sicut P. Hurtado de pos simpliciter et absute praedicata docuit disp. 9.a num.o ... De relationibus aut Divinis idem opinant Scotistae; Alias vero prata dicunt a Caietano, ceterisque sequacibus, perfectiva saltem extensive, quibus praedifferentibus aliqua perfectio Deo deficit. Aquibus ego procul abesse, ut exposui relecte de Deo disp. 5.a

4. Alia deinde prata prata Dei posita, ut bonos aliud nativy appellat, saltem secundum dici, sicut immortalitas, nariva prata realiter in sos recentiores afferunt carios realiter extrariis inter exeunt extra fictiones ab eis repos distinctas, aquate i. intrinsy, et sunt posy interiecty. Istis ego nequiesco, i. reorientun Deo soli svenire nativy activo indistinctam a posita prata, q. existit in Deo, pro natura alterius sectum ipsius excludat, quod prius eius alteri repugnat, q. a Deo propter seu se removet, ideoque movet intra admanandos ex oppositi, v.g. vita Dei perfectissima, se ipsa cum morte pugnat, et eam a Deo procul abiicit, ideo dicit activa natio narias mortis Dei detrimentis, aut immortalitas posita, prius has autem rationem nullum in Deo dat prata naria pavenativy, quod est se pavementis, tionis activas, nullum in Deo dat prata naria pavenativy, q. est se pave mortis, quae Deus extinguat, i. e exerceret mortis, f. eius eximi impediri, quae pavet nationes indistinctae sunt a pratis positivis, aut imposita, quae Deo nanti, et contendunt Deo repugnantia, i. in eo numerum exeunt, unde nec sunt actu prata Dina, s. f. Deo repugnantia, i. in eo numeri exentia, v.g. velle mundum alium.

5. Alia deinde sunt prata primaria de genere suo, v.d. et eius substantiam, quibus Deus svenit cum essas substantiali creata, quae nullius aliud dicunt secundaria, i. accidentalia prata prius ante se supponit, quae dici vero dicunt secundaria, i. accidentalia prata saltem logice, sive reo intra, quibus se sistat Deus svenit cum creatis accidentibus aut subsistis supponentibus aquate distinctionis substantiali, quod ut s. q. ... sequuntur, i. f. ... Dei prata sint ex parte obti substantialia, modo ... perfecto cognendi ... pro species alienas creatas, ... denoat obiectum Dinum primarium ... aut secundarium ex obto creato, cuius ad similitudinem intelligit. Quapropter illa sunt extrip denotationes obto Dino supervenientes et imperfecto ... modo cognendi.

6. Item alia prata sunt Deo propria, nec ulli ... Iliae convenientia, v.g. comprehensio Dei, i. ens absutum a se, quaedam vero sunt Deo, creisque

coias

cilas, vg. sapia, quae ~~habent~~ ab extro partim, nam si nulla creat. sapiens esset, et aliq. prxit Deus esset a se, sicq. hoc ipso sapia foret praeitas Deo, ppriy enim aut a se pratij essentia. Colligitur a recentioribus eo pratos propria dicunt Deo, quae singulis pratis, seu nominibus explanantibus insitam perfectionem, seu ulius et omnium linea signant, ut infinitam sapiam, bonitatem, amorem, aut potentiam; et eis singulis non

poa

exprimant omnes Dei perfectiones absolute, collective sumptae, i. infinita perfectio sub omni linea. Nostrum alter opinamur, ut constat ex disp. 9. a num.o 28, non pratum Dei propria, solum ea invenimus, quae fraliter omnes suas perfectiones simpliciter simplices explanant nulla dempta, nam si i. una taceat, dat non exprimat infinitam perfectionem sub omni linea, Iosephus ille, qui ceteras explat, prxit unius, erit communis rebus aliis a vero Deo distinctis, et contra ea praesertim Deo minime propria; ut explicavi disp. citata a num.o 39.

7. Demum alij dividunt pratis Divini in vitale fraliter, et non vitale; vitalia dicunt esse ipsius amorem, et sapiam, non aut vitalia censent esse eis immensitatem, et aeternitatem, ut in creatis evenit. Ego tamen omnia Dei pratum praecisam naturam fraliter vitam actualem praestantissimam appello, quia nequit dari rigidior acceptio vitae, quam illa, quae sumitur pro fralitate rei, quae possidet, et habet ab intrinseco, quin aequaliter possit ab extrinseco provenire; sed omnes Dei pratis ab intrinseco prio possidet, et habet, ergo pratis omnes Divini fraliter e vita praestantissima. Cons. patet, et minor probatur, nihil enim magis ab intrinseco quam q. e a se realiter, aut etiam virtualiter, i. ab intrinseco prio producens eo identitate nostra, Deitas aut, et absolutae perfectiones sunt a se fraliter, et virtualiter, ut ostendi disp. de poa Deitatis ad intra, et disp. 12 de Trinitate. Paternitas e, virtualiter a Deitate seu identificata fraliter, ceterae vero relationes sunt ab essa virtualiter, et filiatio producitur a Patre realiter sub eadem essa, demum spiratio passiva producitur a Patre ~~realiter~~ filioq. ut pt unum utriq. sicq. spirationis activae; denotationes vero liberae producuntur virtualiter ab essa, tamquam ab intrinseco prio; nullum ergo Dei pratum, q. non sit fraliter, et ab intrinseco praestantissima vita.

8. Oritur etiam difficultas exponendi Dei attributa ex varia Doctorum opinione circa fralitatem rei attributi in genere, de quo D. Thomas 1. p. q. expressisse disputat, et omnes supponunt potius, quam probant prius, q. assumunt ad probandum in specie, q. sit huius, aut illius rei attributum ut, ut Divinum et aequaliter. Et cum non omnes in eadem definitione conquiescant, operae erat prius, id secunda disp. sancire,

ne

ne gratis possit falsum neget, ac nihil e paid. facto concludat, quare discutiendum est prius, quid sit rei cuiusque constitutivum ultimum in genere, moraliumque informandum est, quonam pacto Deus sit aequale constitutum.

Cap. 2um

Quid, et quotuplex sit in genere rei constitutivum expenditur.

9. In re satis implexa, nihil ferè hinc inde discussum apud Authores invenies, cum tamen inde pendeat rerum quiddam ... apud ... cognitionem, solum enim dicitur, frequenter supponitur a multis, rei constitutivum ... aequale, et ultimum esse, ... rei ..., cum caetera debent, atque vera ... attributa, quod ... alteri ... debet, quod esse primum ... radix operationum humanarum, et in Deo radix attributorum, aut ... radix operationum humanarum ... hoc definitionis ... peccat ... Et enim ... intellectivum, ... esse ... constitutivum ... debet esse primum ... rei ... sit essentiale constitutivum, ... e contra ... constitutivum debet esse primum rei ..., ... intellectio, ... intelligit, ... alia quaeque ... ponant. ... saepe ... attributi ... aut radicem.

10. ... exemplis: ... enim ... est essentialis ... constitutivum hominis, ... eius constitutivum, praesupponit enim ... ut hoc constituat, ... debilitate materiae ... exsistet. Similiter genus subsistendi ... prius est, quam differentias. Differentias vero frequenter ... perfectionibus superat, ... nec solam ... physice constituit hominem, neque solum genus methaphysice constituit speciem ... esse primum ... sit rei constitutivum, ... omne rei constitutivum debet esse ... Praeterea ... esse ... aequale, ... in genere ... radicem ... operationum, sive ... operationis ... aequales in utroque genere, cui debent ... ut aequalis radix caetera ... participata. Similiter de genere ... dici in ... methaphysica.

11. ... 3° ... essentiale constitutivum aequale perfecte resultat ex duobus, quorum unum est altero prius, quod ut ... prius, quam ...

posterius, praty. formale constitutivum illius rationis, quo formaliter homo constituitur, quia omne constitutivum essentiale est praecisum. Urget 4°: nam in illis, sal constitutivum Dei claudit formaliter plures formalitates explicite distinctas, quarum una alteri subordinatur, ut esse et essentia, radix attributorum, intellectivum, et volitivum, motivum formale divinae cognitionis, prius subsistentia personalis, et in se multorum essentiarum quasi species, quae praecisae nequeunt ut saepe dissolutum, debent apud eos uni subordinari et sicut divina subordinantur attributa, reponantur sub ratione inordinata; ergo quia aliquis conceptus obiectivus formaliter subordinatus, utrumque non obstat, quominus subsistentiae constituens, de quo sub utroque praecise, neque extendo formalitates hos in ante relatas obiective praescindibiles, licet salvata ex parte modi cognitionis, ut apud me, distinguntur omnes perfectiones divinae praescindantur, quare ut patet arguitur hoc evasionem, quam aliqui meditantur negatis praecisionibus obiectivis.

12. Confirmatur 5°: nam ultimum hominis constitutivum, includit essentiam prius subsistentia, cognitionis et amoris. Item apprehensivum, iudicativum, atque discursivum, et tamen prius ratione dicitur concipitur radix subsistentiae, quam prius cognitionis. Item intellectivum explicite prius est, quam iudicativum, et apprehensivum prius concipitur ante discursivum, sicut unitas connotatum ipsi alterius radix ante cedit, ergo quod unum praecisum sit altero posterius, non impedit, quominus utrumque sit eiusdem rei constitutivum. 6° non essentiale constitutivum entis in communi, prius est explicite entis veritatis, quam bonitatis, prius unitatis, quam distinctionis, et prioritate connotatum, ac quae in cognitione comparantur, concipit ita et taliter: et nihilominus ens constituit aequaliter per esse entis, atque radices, tam veritatis, quam bonitatis, unitatis, et distinctionis.

13. 7°: nam prius concipit in mea 1° receptivum caloris, quam ignis, et prius dignitate perfectionis concipit receptivum ignis, quam caloris, et tamen ea subordinatio non obest, quominus diffusa tamen ... utriusque accidentalis, quam substantialis, ut ex adversariis plurimi fatentur. Item calor prius est calefactivum subiecti, quam expulsivum frigiditatis, et tamen utrumque praecise constituit essentiam caloris. 8° denique confirmatur; calor quidditative sumptus ex signe calore qui constituitur, proprios habet effectus, quos formaliter constituit solo 1° calidi formato, ut de igne, sicut ex calore. Alterabilis et in ... et albedine, tam

Substantia

subitas nivis, quæ prioré, q^m albedine, quæ manat, [illegible] subiecta nivis essaltur [illegible]. i quod [illegible] [illegible] [illegible], n tn̄ o [illegible] constitutivum debet esse primum [illegible] abstute.

14. Propter hec alij dixerunt rei constitutivum adæquatum esse, quo re, [illegible] cogitatio[n]e præcise posito, res immediate ponit, q^{uæ} attà[illegible] et quo præcise [illegible] cogitatione partim, aut totaliter ablato, res immediate tollit[ur] quæ alia quæ [illegible] superaddunt, ut [illegible] partiali constitutivo, definitio possit applicari, constitutivum totali; sic brevius definiunt, quo præcise sublato, q^{uis} cætera quæ [illegible] supersint, immediate res auferat, ut [illegible] præcise definiti, tollit immediate [illegible].

15. Sed hanc definitionem oppugnat, una, [illegible] altera difficultas: 1^a, [illegible] relativa sunt, non sub [illegible] et [illegible], quare n intellecto [illegible] relationis, neq [illegible] relatio [illegible] possit, et tn̄ n est relatio constitutiv[illegible] [illegible] relativum enim transtale, [illegible] sit, n tn̄ constitutivum, quod n [illegible] quo [illegible] se n intellecto, n intelligatur hoc ipso [illegible], quod difficultas, [illegible] asserendo percipi posse totum [illegible] relativi transcendentalis aliq[illegible] [illegible] q^{re} eodem genere cognis, intelligatur alterum ex quo, satis definitio predicta [illegible], [illegible] enim vere indicat unum relativum aquate distinctum esse [illegible] ab alio, dicit enim: Pater non est Filius: [illegible] tale talis iudicij vere subiectivum relativum, ut dividendum a [illegible], [illegible] alterum relativum, [illegible] ab eodem [illegible] nato, bene, seu vere dividat relativum alterum, aliquin iudicium esset falsum, unde [illegible] relationis transtis vere convenit, q[illegible] [illegible] superest [illegible] tota [illegible] [illegible] cognita [illegible] aliquod genus [illegible], quæ [illegible] [illegible] præscindat, q^{re} [illegible] dicta constitutivi definitio minime convenit [illegible] relationis transtis.

16. Occurrit tn̄ gravior alia difficultas, quæ me retrahit ab eadem definitione [illegible] pro constitutivo quovis [illegible], neq[illegible] ea sufficit esse pro constitutivis in genere, quæ abstrahunt a constitutivis in recto, [illegible] obliquo, minime [illegible] aquato pro constitutivo [illegible] et in recto, quod [illegible] quit a constitutivis in obliquo, [illegible] enim utrinq[illegible] [illegible] sit, ut eo præcise n intellecto, n intelligatur [illegible] tota [illegible], n tn̄ [illegible] præcise satis discerni poss[illegible] constitutivum rectum, et obliquum, nisi nove partes definitioni superaddant, in hac vero quæstione, [illegible], quibus essam rerum indagat, præcise disquirit, quodnam sit rei constitutivum aquatum [illegible], et in recto, [illegible] ex hac definitione n dum constat, et ideo [illegible] [illegible] [illegible] n sufficit.

Hinc

17. Hinc infero, nec a parte deffinitionis exigi constitutivum in recto, pro hoc q. [illegible] etenim requiritur ad rei constitutionem, nulla enim pluchius essaliter exigit ad constitutiones actionis, ad esse q. its unionis, extrema requirunt. Denique Deus ad creaturam constitutionem exigit, et tamen neque creatura est Deus, nec unio est extrema, nec actio formaliter, et in recto pro suo constitutivo. 2° colligo non esse sufficiens ad essale constitutivum in recto, q. aliud constitutum sit realiter indistinctum, aut ratione realiter identificatum cum ente constituto. Paternitas enim a Deitate reipsa non distinguitur, nec tamen est essale constitutivum Deitatis in recto. Filius enim est plene Deus, qui non sit essaliter Pater, aut essaliter ex Paternitate constitutus.

Cap. 3°

Aquatum rei constitutivum in recto, complectitur id solum omne, quod est idem realiter virtualiter aquate cum ipsa.

18. Pro deffinitionis expositione supponendum est 1°, Deum et Deitatem a nullo suo praedicato divino distingui realiter ullo genere distinctionis actualis antecedentis intellectum, sed omnia singula Dei praedicata esse vera et perfecta identitate realem summam identificari cum essentia divina. Ubi cum omnis actualis finis Dei et eius praedicatorum distinctio vera, removeat antecedentis intellectum, ut ostendi disp. 3 de Trinitate. 2° supponendum est, inter perfectiones absolutas, et relativas realiter identificatas inveniri distinctionem realem virtualem intrinsecam antecedentem intellectum, quae solum post eius operationem possit fieri actualis distinctio formalis, dari enim paritatem intrinsecam in capacitate ad opposita praedicata realia, quoad intrinsecum, verificanda prius, quam intellectus realiter distinguat, Deus enim est unus, et tamen trinus supposito. Persona vero divina triplex est, et incommunicabilis alteri personae, quam distinctionem eo solo pro praesenti admittendam esse, satis multis ostendi, disp. 4°, et 5° de Trinitate.

19. 3° supponendum est, inter omnia absoluta Dei perfectiones simpliciter simplices, non solum esse realem identitatem, quam inter ipsas, et relationes ad intra, sed etiam specialem identitatem, et indistinctionem virtualem intrinsecam, virtualiter uniuntur realiter praedicata de una perfectione possunt dici, quin de qua vere de altera falsum enunciet, ut ostendi disp. 3 de Trinitate per totam. 4° supponendum est in creatis omnes formalitates realiter

realiter identificatos, etiam esse virtualiter idem inter se, quae [illegible] per se possunt oppositis praedicata realia quoad intrinseca, virtualis enim [illegible] identitate reali cum ista perfectissima, solius divinitatis privilegium est, ut ostendi disp. 4ª de Trinitate.

20\. 6º sciendum est, perfectam identitatem realem, quam ex virtuali distinctione constituimus in divinis, etiam in creatis annexam habere virtualem identitatem, quatenus abstrahit ab identitate: nam dicta virtualis formalitatum nihil aliud esse, quam intrinseca formalitatum communicatio, vicissim omnes, quae sub se excedunt earum alteram: nam est intima communicatio cum aequivalentia perfectionis, quod abunde probatum est disp. 1ª de Trinitate, 1º capite. Considerandum est, identitatem virtualem inter esse mutuam, conversam formalitatum in ordine praedicato reali versabili quoad intrinsecum, sive ratione adhaerendo oppositis praedicata realia, quoad intrinseca. Atque haec dicta virtualis inter formalitates est intrinseca paritas capacitatis ad opposita praedicata realia quoad intrinseca versanda, sine repugnantia: nam adaequata, et additione eiusdem praedicati sine eo dicto versando.

21\. 7º sciendum est, formalitates realiter identificatas duplici genere realis identitatis adhuc identificari posse; 1º taliter, ut identificata sint extrema conversabiliter aequata reciproce, quin opponant ullo modo quoad identitatem in aliquo 3º, sed in omni praedicato, sed conversive habeant mutuam et unicam formam, et contra quidquid est unum extremum, sit etiam quidquid est alterum, quae realis identitas non disparatur ab identitate virtuali formalitatum intrinseca, qualis est inter deitatem, et definita, intellectum, et volitivum in sola re, nam inter formalitates pure creatas in sola re: nam etiam inter perfectiones divinas absolutas vel ad sensum comparatas.

22\. 2º, formalitates identificatae realiter, possunt idem esse non conversibiliter aequate, scilicet cum opposita reali formalitate in aliquo 3º, cum quo sit realiter idem formalitas communis, seu sub altera, quae realis identitas mixta habet distinctionem virtualem inter se, sive distinctam in aliquo praedicato, ergo non sub eodem gradu, inhaeret qualitates, talis autem identitas omnino ocurrit inter solas formalitates divinas absolutas cum relativis comparatas, inter quas admitto distinctionem virtualem internam admixtam cum identitate reali perfectissima, caret tamen haec identitas exemplo creatarum, aut praedicatorum divinorum, indistinguibili lumine naturali, quapropter esse Trinitatem ostendi disp. 4ª de Trinitate, quod autem non opponat cum identitate reali perfecta distinctio

virtualis

virtutis; atque dixi [illegible] rationes identitatis utriusque; satis constat ex dictis 1°, 4° quaestionis citatae.

23. 8°; si semel identitas realis cum distinctione virtuali cohaeret in divinis, colligitur inde non obesse realem formalitatem divinam identitati, ut unum extremum sit essentialiter constitutivum deitatis in recto, quin alterum extremum identitatis sit etiam constitutivum in recto, quia si semel haec identitas patitur secum admixtam distinctionem virtualem et capacitatem, ut aliquid affirmetur de uno realiter identificato extremo, de altero secundum identitatem negetur; cur non patietur unum extremum esse formaliter et in recto constitutivum essentiale Dei, quin aliud, quod verum sit, quod identitas realis sit inter absolutas et relativas perfectiones, non impedit, quominus absoluta revera sit essentiale constitutivum Dei in recto, non item relativa. Confirmatur; sicut enim diversus in gradibus inaequalitatis impedit identitatem realem extremorum, ut distinctio in gradibus his, scilicet esse sapientem, et non esse, viventem esse, et non esse, sed esse virtualiter identificatum cum 1° Dei praedicato, et esse constitutivum deitatis in recto, non est gradibus inaequalitatis, quos habens omnes praestantia, et omni non habens; non quia perfectius est esse Patrem, et esse Deum, identificari realiter cum distinctione virtuali; et identificari realiter, et virtualiter; quia identitas realis inter relativas et absoluta, non impedit, quominus absoluta revera Deum formaliter et in recto constituat et relationibus Deum constituat.

24. His suppositis constitutivum aequatum rei formaliter, et in recto, sic apte defendi tenet; est, quod quod in recto, sive nominandi casu, de re constituta vere praedicatur, ac debet convertibiliter aequate. Quod alijs terminis brevius dicitur: est id, quod identificatur virtualiter aequate cum re constituta; et est id, quod habet munus concretum in praedicato cum re, quam constituit. Colligitur inde quid sit inadaequatum Dei constitutivum in recto; dicitur enim id, quod sine alijs habet identitatem virtualem aequatam cum re constituta, sive, quod est idem, virtualiter aequate cum formali quo rei constitutae. Denique, quod de re constituta, secundum aliquam eius partem praedicatur in recto; convertibiliter aequate. Sic ratio de proposito dicit rationes paternitatis filius, paternitatis Dei in divinis de Patre, rationes proprietatis.

25. Bonas autem tradidit definitiones; ex eo constat, quod omni constitutivo formaliter, et in recto spectat, nec alijs aptari possit, quae sola constitutivis in recto non sunt in divinis ex se formaliter, et in recto Deum constituunt, quae sunt idem aequate virtualiter cum deitate, quales sunt omnes sub absolutis perfectionibus,

ut

Utinfra dicetur. Relativae vero, quae dicunt realiter aliquid a se distinctum, removeri quoque debent ab esse distincto formaliter, et in recto eius quod distinguunt. Rursus in creatis, quod quo realiter identificatur cum realiter aequatur cum re distincta, distinguitur ab eo formaliter, et in recto, quod realiter cum eo identificatur, aequatur cum re distincta; sicut ostendimus infra. Ergo definitio convenit omni, et soli definito, quapropter exacta censeri debet.

20. Instatur: non ideo genus, et differentia sunt formaliter, et in recto sunt aequalia speciei distinctae, quia convertibiliter aequatur realiter idem sunt cum specie distincta, partes sunt physicae sed cum unione collective sumptae distinguunt aequate formaliter in recto totum substantiale, quae convertibiliter aequate sunt idem realiter, et realiter cum toto composito, de quo proinde praedicantur etiam in recto. Denique differentia realis, ideo non distinguit formaliter, et in recto omnes, nec similiter constituit speciem formaliter, et in recto, quia nec differentia realis est idem convertibiliter aequate realiter cum alio secundum se, neque distinctas rationes constituat. Distinctum quod aequate, formaliter, et in recto, nihil aliud est, quam id quod convertibiliter aequate realiter idem est cum re distincta. Suspicor ab hac re, non procul abiisse Patres Suarez, Molina, Rusius, Aegidius, et aliis eandem rem docuisse videntur, ubi distinctivum essentiale nuncupant, id quod praedicatum, sine quo res esse nequit, ubi distinctivum essentialia quaelibet absoluta rei praedicata. Derunt; unde merito dicunt essentialia quaelibet absoluta rei praedicata; interpretandi sunt de distinctivo in recto, non alioqui foret angusta nimis eadem definitio.

27. Obiicies: Paternitas praedicabilis est in recto de Deitate recipere, Patres enim, et Concilia quae quibus beatus decrevere concedendas recipere, Patres enim, et Concilia quibus abstracta relativa praedicant de concretis, et abstractis absolutis, ut dixi disputatione 3a de Trinitate cap. 3o, et disputatione. Deus enim non Pater, non solum est Deitate Deus, sed est ipsa Deitas, nec solum est Paternitate Pater, sed est ipsa Paternitas; at Paternitas non distinguit in recto Deitatem, alioqui sicut Filius est Deitas, sic Filius esset etiam Paternitas: quod satis non est ad distinguendum aliud in recto, praedicare de re distincta casu nominandi, id est in recto.

28. Hinc tandem potius in rationes definitionis, instatur; non dicitur quomodo Paternitas est praedicabilis in recto de Deitate, convertibiliter aequate. Ut per identitatem realem formaliter, ut quo quo est Deitas, sit etiam Paternitas, et e converso; non ob maiorem, praedicabilis est in recto non convertibiliter, neque per identitatem realem aequate,

sed

s. inaequatè, quatenus aliquo tantum, et non omni, quod dicitur cum Deo, de Paternali praedicato, secundo maiori, et minori, atque totali. Nos enim non definivimus constitutivum aequatum in recto per ea praecise verba, quae truncant ab oblatione, s. per omni praedicatione convertibiliter aequatè reciproce dere constitutum casu nominandi, s. in recto. Sive per identitatem virtualem aequatam, quam non habet Paternitas cum Deitatis, quapropter exeant constitutum Deitas formaliter, et in recto.

Cap. 43.

De definitio praedicta constitutivi inductive creaturarum.

Si definitio tradita vera sit in creaturis, nimirum praedicatis, utrum possit in Deo non admitti; secundum id, quod in Deo pluralitas fieri nequit, scilicet quoad esse, et non omnino. Ostendendum est hic, in creaturis, esse singulare, et individuum, de uno tantum praedicabile aequatè formaliter, et in recto constitui per omni praedicatum realiter identificatum convertibiliter aequatè cum ipso naturalo. Probatur 1°, nam oblato scilicet uno praedicato praecise, quod erat convertibiliter cum ente singulari, non manet totum idipsum ens singulare, quod prius erat; sed ex parte deficit, quod prius ens singulare constituit formaliter et in recto cum omni praedicato, quod reipsa convertibiliter praedicatur in recto. Consequentia patet; constitutivum enim intelligitur huius formaliter est id omne, quo praecise dempto, licet reliqua maneant, non manet hoc in recto constitutum. Antecedens probatur.

30\. Nam illud ens singulare prius, quod appello B, erat formaliter, et virtualiter convertibiliter erat ad praedicatum C, quod modo detractum supponitur. Ens autem quod modo manet, quod appello D, non erat, et virtualiter convertibiliter C. Supponimus enim differri, quod sit C, prius quam ens singulare non manet, quod erat scilicet B C, per hoc praecise, quod detrahatur in recto scilicet unum praedicatum identificatum virtualiter, aut convertibiliter aequatè cum ipso. Probatur 2°; si mens singularis scilicet A, sit receptiva speciei leonis, et equi tantum, hoc praecise, quod detrahatur ab illa receptivum speciei leonis, non manet mens singularis A, quae prius erat: quod est acceptum formaliter talis, est utriusque receptivum, et oratio omnino dicit, per alterum tantum in recto constitui formaliter: quod de quovis ente singulari praedicabili de uno tantum, dicitur essentia, quod in recto formaliter non, id omne, quod realiter, et virtualiter, aut convertibiliter aequatè cum ipso est idem.

31\. 3° probatur: nam est pluribus praedicatis identificatis convertibiliter aequatè realiter, aut virtualiter cum ente singulari creato in universo

rō vera, cum unum sit potius quidditativum, et formale constitutivum in recto, quam aliud alterum ratio sit, si concludat ab esse? Cum per quem res singularis creata sit formaliter et in recto, et per quem constituitur utrumque, sed omnia praedicata sunt, quae de conceptu rei creatae singularis formaliter et in recto. Sunt indiscriminatim omnia, quae convertibiliter aequaliter realiter de ipsa verificant in recto. Consequentia patet, et ansprobatur; si quod enim discrimen esset, maxime quod unum praedicatum rationale v.g. esset altero rationale prius, v.g. risivo, quamquam propter intellectivum prae ceteris praedicatis admirativo, scilicet, et visivo formaliter et in recto [illegible] constitutum sed earum non sufficit: quoniam nullum est praedicatum idem identitatis convertibiliter aequaliter cum ente singulari, removendum est a constitutivo talis entis formaliter, et in recto.

32\. Et minor: nec esse [illegible], arguit esse constitutivum, non esse constitutivum aequatum, sive enim hic aliud esse constitutivum in recto praeter ipsum, nam praedicatum, quod sit constitutivum hoc, et omnia formaliter, et in recto constitutiva, et si non sit constitutivum omnibus. Deinde secundum adversarios, volitivum est radix constitutivum entis intuitivi formaliter, et in recto. Et praesupponat rationem constitutivum explicitum intellectus radicalem, quod non esse entis rationalis, permittit adhuc esse constitutivum in recto, quod [illegible] radicaleque visivus, rationalis supponat admirativum, et hoc supponeret intellectivum, adhuc hec omnia praedicata [illegible] constituere possent formaliter in recto singularis hominis entitatem. Confirmatur 1°: praedicatum quidditativum [illegible], quod satisfacit quaestioni quid est? sive quo vere remus rogantibus quid est res? Sed per omnia praedicata identificata convertibiliter aequaliter cum re singulari signata in recto, vere respondemus, et in recto satisfacimus rogantibus quid est hoc ens, et non sola collectio satisfacit aequaliter praedictae quaestioni, nam [illegible] uno praetermisso, restat adhuc aliquid assignandum, quid sit ipsa res: quod praedicatum omne convertibiliter aequaliter realiter identificatum cum ente singulari, quidditativum est, et sola collectio praedicatorum omnium, quae dicere praedicatum identitatem virtuali, sive convertibiliter aequaliter, dici debet aequatum, et quidditativum rei constitutivum formaliter, et in recto.

33\. Confirmatur 2°: res singularis constituitur ultimo per conceptum sibi proprium, et cuilibet alteri repugnantem, alioquin non esset aliquid essentialiter singularis, sed communicabilis; at sola collectio praedicatorum omnium, quae sunt identificata aequaliter convertibiliter cum ente singulari, dicit conceptum illi proprium et cuilibet alteri repugnantem: quod sola collectio praedicatorum omnium convertibilium cum ente singulari, sunt aequatum, et ultimum illius constitutivum. Consequentia patet, et maior: minor probatur; nam detracto [illegible] uno praedicato virtualiter identificato cum ente singulari

singulari, relligo collectio partialis est cons entium cuiusque excogitabili, cui superstes illa decurtata partium collectio conveniat, prt unum id, quod detrahit, quod illa collectio partialis non est prt solius sortis entis singularis: quod debet addi prt detractum, ut compleat perfectus conceptus aquatus cuiuscunque entis singularis, et omnibus aliis repugnans.

34\. Confirmatur 6°: conceptus methaphysicus et formalis aquate quidditativus, colligere debet omnia, quae reipsa sunt idem reipsa conversibiliter aquate cum ente, cuius est imago formalis aquata quidditativa, quod aliqua praetermittat, aliquid non traducerit ad intra, quod quid res habet in se per identitatem realem, nec servarent stricte imagine veridicarum intentionali, quae cum non sunt in re sine edi dico ig. in opus est, ut cognitio sine fictione vel exprimat aquate quidditative, quae est in se realiter, alio-quin constituto nos a reipsa discrepantem, esset omnino fictitia, cum essendi verum per compositum determinarent, quae exprimeret: quod quidquid est idem realiter aquate cum re constituto, pertinet ad conceptum formalem aquatum, et quidditativum entis singularis. Coa constat.

35\. Antecedens probatur, quia nec secundum sententiam Theologorum, neque Deus, neque beati per visionem intuitivam aquate quidditativam videre possunt Deum, aut rem aliam singularem, quin expresse videant quidquid est identitate conversibiliter aquate ex parte Deo, vel ente singulari. Secundo hoc inde solum convenit, quod conceptus aquate natalo cum ipso Deo, sed ente singulari. Secundo hoc inde solum convenit, quod concep-tus aquate quidditativus attactu suo complicit, et attingit omnia, quae sunt idem cum obiecto realiter, aquate quidditativo ut exprimat quod quid in ipso conversibiliter est, et scitur praecipue; ergo. Vero ingi deo cognitio praecisiva sed abstractiva dicitur inaquata, quia non exprimit omnia praedicata, quae sunt idem conversibiliter aquate cum ente singulari, quaevis possit cognitio entium aquata, dicit omnia, quae sunt idem conversibiliter aquate cum ipsis rebus.

36\. Confirmatur 7°: conceptus rei per prius exprimere debet quidquid est idem realiter, sive conversibiliter aquate cum ipsa re. Sicut formalis est dispositio quod numero, non si solum unum praetermittat, dicit conceptus sibi de loco alterius rei, quae cetero praeter unum rei praedicata retineat, sed propterius rei conceptus stat aliud ius formale constitutivum aquatum in recto repraesentans, et formale rei constitutivum aquatum, et methaphysicum importat omne quod est idem realiter, aut conversibiliter aquate cum ente singulari, quod constituit.

37\. Obiicies: singularitas non est essentialis, neque formale rei praedicatum; sed male solvitur: at singularitas est idem conversibiliter aquate cum ipso, de ipso quod probabilis in recto per identitatem realem: quod non praedicatum in recto probabile

per

per identitatem virtualem a re constitutam, et ideo debet etiam formale constitutivum in recto. Loc.

constat: ansprobat, neq. differentio formalis, et essentialis hominis, et multa alia praedicata formalia, vel essentialia, quantum existimat, & differentia individualis, quae nec humana scientia vestigari potest (non enim est scientia de rebus individuis), nec de se vera comprehendi potest, nec enim solum assequitur genus, et differentias specificas, quibus homo substantia dignosci potest a caeteris rebus nobis notis, quae disjunctae a homine, quoad nos. Caetera vero minutiora praedicata, quibus individua discernuntur, praetermittere solet, quia non est unde, neque sola a posteriori demonstrentur a nobis.

38. Item dici tripliciter, seu triplici sensu, dici posse praedicatum aliquod male: 1°, quia corporeum, et hoc sive similaris, sive maliter, quod si fuerit individuum fuerit ens corporeum, secus autem si fuerit in corporeum. 2°, quod non exprimit formaliter ab obliquo conceptum formali, sed mere maliter, et confuse, quatenus est idem re ipsa cum eo, quod formaliter exprimit, hoc autem sive similaritas est praedicatum male ratione conceptus specifici, quod solum exprimit formaliter genus, et differentiam, maliter autem, et identice, sive confuse differentiam similaris attingit, sicut specifica differentia rationalis, male praedicatum est, ratione generis animalis formaliter, sive ratione similaritatis comparetur ad conceptum similarem, hoc est, individualem, quo prius exprimi debet a quatenus, qualiter a Deo cognitum, totum est formale praedicatum in individuum similarius, quam specifica differentia ratione totius speciei, quam ipsa constituit. 3° potest dici aliquid male, quia sequitur instar materiae, nihil agendo, non autem instar formae, quae dicitur activa ratione operationum, et eo sive similaritas dici quoque solet praedicatum male, quia sepius sequitur instar materiae, quam instar formae, similaritas enim non est formaliter principium operationum, sicut specifica differentia, quae per operationes formaliter a nobis explicari solet, quarendo maiorem. Quo totus evanuit argumentum.

Cap. 54.

In Divinis etiam omnia, quae sunt idem virtualiter aequaliter cum 1° Dei praedicato, pertinent ad metaphysicam et formale Dei constitutivum in recto, ratione quoque nostra non concipienti.

39. Haec assertio pugnat cum omnibus, qui ratione nostra metaphysicam uno vel altero Dei praedicato, Deum formaliter, et in recto constituunt. Nostra tamen conclusio talis probatur 1°, neque apud eos, vel in re ipsa praedicatum, cum debent caetera, et aequaliter

caetera

cetera derivant, quoniam ipsum alteri ratione, priori debeat ad rei essentiam metaphysicam constituendam spectat in recto. Ultra, igitur sive realiter, et virtualiter, aut radix aliorum, qui sunt intra, vel extra Deum, scilicet praedicatum omnium virtualiter identificatum aequale cum eo primo Dei praedicato, revera formaliter, et in recto est de conceptu eiusdem Dei praedicati; et quod praedicatum omnium identificatum virtualiter aequale cum primo Dei praedicato metaphysice, et formale Dei constitutivum in recto, nihil quod identificatum virtualiter cum primo praedicato Dei, removere potest a constitutione formali metaphysica Deitatis in recto.

40. Consequentia patet. Maior communi doctrina, et sententia, verissima, non interalia, quae Deum formaliter, et in recto constituunt, praecipuum habet meritum, seu ipsius praedicatum, a quo cetera derivant; minor est evidens; non ea sunt seu virtualiter aequalia quoad intrinseca, quae mutuum habent consensum in primo praedicato, quod inter revera de ipsis enunciatur, non si in uno discrepent, discrepant extrema realiter, aut virtualiter; ergo quae sunt idem inter virtualiter aequalia cum primo Dei constitutivo metaphysico, non possunt non ad seu Dei constitutivum formale metaphysicum et in recto pertinere, secus convinceret exclusum non esse cum illo virtualiter idem, sed aliquo modo distinctum virtualiter a primo Dei praedicato.

41. Confirmatur 2º: non omnia, quae sunt idem virtualiter aequalia cum primo Dei praedicato, sunt aeque primo praedicatum idem seu, quod non est illa veraratio, cur unum potius, quam aliud constituat Deum formaliter, et in recto, pertinent quod omnia pariter ad formalem, et metaphysicam constitutionem Deitatis in recto, tam formaliter, quam in ratione non sufficienti. Consequentia patet, siquidem enim praedicatum prae ceteris esset seu Dei constitutivum formale metaphysicum, distinctum id a ceteris haberet in aliquo praedicato reali, propter quod distinctum esset virtualiter a ceteris, quae non aeque primo Deum formaliter, et in recto constituerent, quod si omnia pariter formaliter, et in recto metaphysice Deitatem constituunt, atque idem primum Dei praedicatum; sed non idem omnia virtualiter cum primo Dei praedicato constituunt metaphysice formaliter, et in recto Deitatem.

42. Confirmatur 3º: non radix intellectionis, et volitionis, aut omnia sive virtualiter, sive quodvis aliud, quod intima sapientia dicatur formale Dei constitutivum in recto, propter tale dictum, quod realiter et virtualiter est idem aequale cum primo Dei praedicato, sive quia summum habet cum illo consensum mutuum in primo praedicato, sed esse verificabili de illo; scilicet sapientia, bonitas, amor, et omnipotentia sunt aeque virtualiter idem aequale

cum

Gpratu Dei 1°, g. Liber g.r Deipratis ēque pertinere debet ad methaphy, et fiale Dei statuy inrecto, ñ aliter, atqꝫ radiza attributorum, aut entia a se, sive quodlibet aliud, q. in cuius rd sa [illegible] eligat, l. disquendy ē virtualiter a 1° Dei statuto.

43. Ifrat 4°: nego idē fiale, et methaphy Dei statuto inrecto, pr q. fialiter, et methaphē disquit a quolibet alio, q. Deus n ē fialit et inrecto, l. perido d, q. ē idē virtualiter aquat ē cy 1° Dei proprio prato fialiter, et inrecto, methaphē disquit a quolibet alio, q. n sit fialiter, et inrecto Deo, gr peroe virtualiter identificaty aquate cy 1° Deipratu proprio, statuit Deus methaphē fialit et inrecto. Toa constat, et maior ex prlis adversarioy, minorauty probat, quia sicut disqueret Deus fialit ab ōi illo, q. n ē sy Deipraty fialiter, et inrecto, pr idoe, q. ē idē virtualiter aquate cy illo 1° prato Dei, l. de rebus indistis inter virtualiter, verifacerent oppa prata realia, scilicet disqui pr id, et n disqui ab ōi, q. n ē fialiter et inrecto Deus, q. in ē quē chimericy ē, ac hoc n ees reale, tq enim deffiniunt identificata virtualiter, pr riugna ad oppa prata, quibus deffinit homo pr ees reale.

44. Ifrat 5°; nego ees ens realit et virtualiter, a quo ē tero realiter aut virtualiter distas prdunt, n poes n ad statuy Deitatis inrecte pertinere; l. oes q. ē idē virtualiter aquate cy ente 1° realiter, et virtualiter a se, q. ē prius ad cetera dista praesuponit, ē etiam essentialiter ens a se virtualiter, et realit, a quo prius cuncta procedunt, aliter oppa prata subiret, neq esset virtualiter idt aquate cy ees 1° realiter, et virtualiter, igoes q. ē virtualiter idt aquate cy 1° Dei prato fialiter, et inrecto statuit Deitatis. Tandem rpe, idt oio virtualiter inequit ees prius, et posterius virtualiter intrē, l. oe, q. ē excludit a methaphysico fiali statuto Deitatis inrecto, posterius ē virtualiter, et intrē 1° Deipratus, n gr excusy a statuto fiali Deitatis inrecto, oe ē ees idē virtualiter aquate cy 1° Deiprato, q. ē prius intrē virtualiter quolibet alio.

45. Ifrat minor; nego q. q. ē posterius alio virtualit. ē disty virtualiter ab eo alio priori, sicut e contra, q. q. ē disty virtualit a 1° Deiprato, debet ees virtualiter ipso posterius, quare requirit idt ees oio virtualiter ... virtualiter, et posterius, urostendi disy 1° Deipra Deitatis ad intra ...

Constuit

S. ocd. q. n constituit formaliter, et in recto Deitatis, d ipsa Deitate posteriq virtualiter, quoniam i Summitatis virtualiter cum Deitate; pro n. Ierimi Dalli et in recto Deitatis. Coa constat, et minor Ducet q. prat, Lanes, Sr Laxe, quod n e Dstitutivo Deitatis in recto, supponitur Deto aquate. Strinq, et exit in Deo, quia Deitas exit. Maior autem pt. n. de prato posteriori, veri- ficari debet prat. oppo alterpaiori, posterq enim intise Deitati et realiter exit, q. fidocq modo pzio exerit potuit, sive q. prop. exlittali. q. pam, in ceto, poa virtualiter aquate strabat, q. aut e oto, etiam virtualiter, n e inse revera, q. priucatio exiit, in cuius poa prestinerer inesse in De quia fuit in actio, S. a se ad, ethq virtt. e inse.

46. Sed obiet adversum perspicuos ad ro veratis, in clis, incautis arguit. Personalitas Dina Secundum suam. rpe. fiat quidem sanior identificat realiter conver. liter aquati cum Deitate, ut Dina Personalitas n Dstituit formaliter, et in recto Deitatis, quoniam ocd. q. identificat realiter conver. liter aquate cum essa Dina Dstitut pertinet ad methaphy, et finale sent Deitatis. Coa patet, et minor constabit excliandis t. fra num. . Tali q. probat. Deitas enim cocat. tribus suppositis, et essaliter e cocabilis ex intra suam perfectioni Personalitas aut. essaliter e incoicabilis. Maior demq. suadet, quiat. patet Late Personalitas, ac Deitas, in eo utraq. realiter eidem cum omni Dino prato. Deinde, q. q. d e Deitas e Personalitas, et q. q. d e Personalitas e Deitas, q. sufficere videt, ut Deitas et Personalitas q identificent convert. liter aquate vicissim.

47. Respondeo, nando maiorem, ad probationem, et Deitas, et Personalitas secundum se forent quae patentes, quantum n e realitas, in quantum Deitas, quam sit etiam Personalitas, utraque sua identitate cum sin- gulis Personalitatibus in particulari solum inaquate, n vero converti liter aquate, sive virtualiter oio; nequit enim verificari, q. q. d e Deitas, e q. q. e Personalitas, et q. q. d Personalitas, e q. q. e Deitas. Pater enim e Deitas, et tamen n e q. q. e Deitas; nec enim Filius e Pater; quia tamen e Deitas, hec aut recipro- ca distinctiva oratio requirit ad identitatem convertibiliter aquatam, q. tm ab dot Dstitutivi formalis, et in recto requisitum. Et ideo Personalitas n e Deitatis Dstitutivum formaliter, et in recto, sunt enim distinctae virtualiter. Deitas enim e una- tantum, Personalitas aut e triplex; hec realiter, et virtualiter incoicabilis e, Deitas aut e essaliter reipsa coicabilis; nihil aut distinctum a Deitate virtualiter

Dstituit

constit. ergo formaliter, et in recto.

48. Replabis, esse ipsas Personas. Et idem esse tam ipsas quam gradus communi tribus suppositis, est perfectio simpliciter simplex, quae est melior ipsa, quam non ipsa, meliorque habenti, quam non habenti. Sed esse ipsas Personas, aut id esse quam gradus communis tribus, constituit formaliter et in recto Deitatem, alioqui Deitas constitueretur in recto formaliter ex relativis, quibus communiter convenit esse ipsas Personas, et esse realiter idem cum gradu communi tribus; quod non est perfectio simpliciter simplex, quae melior sit ipsa, quam non ipsa. Ergo constituit formaliter et in recto Deitatem. Nego perfectionem illam simpliciter simplicem, de qua loquimur, maiorem, paritatem et aequalitatem esse cum absolutis, saltim cum gradu Dei relativo, est enim ad transcendens ultra quam perfectionem, quapropter, nec aequale cum absoluto, nec aequale cum relativo convertitur; identificatur, sed inaequale cum singulis, quorum solum est constituere absolutum. Constituit formaliter et in recto Deitatem, seclusa aut [illegible] limitatur a relativis. Ad formam ad formale ad constitutivum in recto Dei, solum pertinere maxima, quae est solum convertibiliter aequale, illo vi [illegible] idem cum Deitate.

Cap: 6um

Colligitur Deum metaphysice formaliter, et in recto constitui per omnem perfectionem simpliciter simplicem, absolutam, et Trinitati communem.

49. Theologiae audiscerem, cum huic sententiae firmiter adhaesi, [illegible] frequentius docentium impulsum adoptavi, et in ea quotidie firmior evasi, nobis enim haec Rationes haec, et talis aliis movent, eam enim planè tuetur P. Montoia disputatione 8a de Trinitate sectione 5a num° 6°, Vasquez tomo 1° disputatione 2a sectione 6a, num° 16, Ruiz de predicamentis [illegible] [illegible] 5° libro 5°, q° 13°, articulo 3° § 4°. P. Christophorus Gillius libro 2° [illegible], capite 8° et 9° capite, eamque apertè tuentur Ecclesiae Patres, quibus praefulsit Augustinus, praesertim libro 15 de Trinitate capite 5°, Sanctus Anselmus in Monologio capite 14, et 15, quorum verba refert disputatione 7a de Trinitate, a numero 39, ad 42. Plures alios Patres videbis apud Alvarez in 1° distinctione 45, articulo 3° [illegible] 3°. Plures Authores, et [illegible] praecitatos.

50. Omissis aliorum fundamentis, a praedictis [illegible] apertè demonstratur a me 1°, non idem formale metaphysice quod rei constitutivum aequatum: [illegible] identitatis [illegible].

et virtualiter, divertlitera aquate. Sive evidentiats virtualis ... Sive ex illis
l° orato propriè methaphorice; Sive oes perfectiones absolutas, Sive simpliciter simpliciter
trinatiter, idem tam equè . diversitera aquate evidentias etiam virtualis, eas
esso Dei. Sive ex l° orato proprio methaphorico ... : q° perfectiones absolu-
tas, Sive simpliciter simpliciter trinatiter, equè sunt talis methaphorice ... Dei
... in ... ... equè pertinent. Coadunicat ... jactis
firmissimè constat. Omnino à me perchio probat, tota dicatis ... intrare
presertim à capite 3° ad 7y, ... quibus eam ... dispd ... ...
matim hic, singula ferè perstringo.

51\. Idemtamq q° virtualis ... absolutorum ... l° Deiprato, probat
inpenere l°, neq dicto virtualitera Ladendati e, neq formalitates virtualiter distinctae
multiplicandae sunt, sine per urgenti ... , ... necessitate, ... nulla necessariò ...
oes ad disponendas virtualiter perfectiones absolutas simpliciter simplices a l°
Deiprato ... q° ... à se realiter, ... virtualiter, q ... oes sunt indisti ... virtualiter ab
eo l° orato Dei. 2° quia formalitates disti virtualiter debent ... separabiles
ad ... ... uni, securis alteri; ... omnis formalitas absolut ... ...
nat, oes enim equè realiter uniformiter ad ... quodcunq ... separant ... ne
rali distinct separatorum, ... disguunt inter virtualiter.

52\. 3°, ... dexoe perfectionis infinitè simpliciter in oi gen ...
qualis e l ... Deiprato, ... virtualiter ... idemtificare secus oe perfectionem secus non oppos
... requisitos ... excludendas imperfectiones, quas proinde melius sit habere,
q ... non habere, neq alioquin ... esset perfectior, quis sic eas oes perfectiones intra
sua lineas haberet ... q ... ea, quas non habet, et contra hec ... esset infinita simpliciter in
oi genere, careret enim perfectione, quas melius esset habere ... formalitas ... oes absolutas
Dei perfectiones, ... omnigenas, sunt perfectiones simpliciter
simplices ... defectu carentes, et ad imperfectiones excludendas ... requisitae, q ...
... melius e habere, quas non habere ... nec opp ... sunt ... ... Deiprato, ...
... ... constabit, ... Deiprato secus habet idemtificatos virtualiter
... ... lineas oes Dei perfectiones absolutas.

53\. 4° ... in Deo dat ... ... à se, realiter, et virtualiter
indisite, scilicet ... aquatae radix realiter, aut virtualiter, et contra
adeo ... ... perfectè altioressa Dina supponeret aliud anius ...
... virtualiter, ... requisite relativas, hoc enim supponi ... aliud
... adsum

-r salte

absoluti, ~~a d. formaliter~~ Casus, i alio est, restaret quod aliquid absolutum, et
hoc absurdum esse formaliter et virtualiter perfectiones omnes simpliciter simplices,
sed non habet identitatis virtualiter, quia essentia divina secundum suum conceptum essentialem non
habet identificatas virtualiter omnes perfectiones simpliciter simplices trinitatis omnes. Consequentia
patet, et maior, alioquin processus esset in infinitum in eis, quae sunt ab alio virtualiter,
quin sit aliquid omnino suum indistinctum virtualiter, sicut si non esset aliquid suum primum a se realiter
a quo fuerint omnia causata, daretur processus infinitus in causis creatis per se subordinatis,
quod repugnat. Minor probatur, non aquatam radix, et prius prius sufficiens omnium,
quae perfectiones aliquas simpliciter simplices habent eas omnes, praeterea ante debet in se formaliter
quia nemo dat quod non habet, et prius aquam debet esse, saltem per quam perfectiores, ac
trius productus, quod sit ens a se virtualiter etiam, ut omnium potius radix omnis, ostendere
debet in se per identitatem virtualiter omnes perfectiones simpliciter simplices
aliis dispensare posse, sicut et eminenter habere debet, omnes, quae non sunt per-
fectiones simpliciter simplices.

54. 5° probatur: Si quae perfectiones absolutae distinguerentur a
Deitate virtualiter intrinsece, maxime cognitio et amor, sed hi sunt indistincti
virtualiter a suo conceptu Deitatis, ergo nullae distinguuntur. Probatur: quod nullae perfec-
tiones absolutae distinguuntur virtualiter a cognitione et amore, sed non cognitione et non dis-
tinguuntur inter virtualiter a suo conceptu Deitatis, ergo nullae distinguuntur. Minor utraque
probatur sequentibus argumentis. Suus igitur Deitas, quatenus est principians omnes distinctas a se rea-
liter, aut virtualiter, et illud ex se producerent, ut formaliter sapiens, et
amans, finem aliquem honestum, ad quem omnia, quae sunt in ipsa Deitate referret,
et ordinat, alioquin temere, et iniucunde, non autem sapienter, honeste, iocunde
quod cuncta procederent a suo principio perfectissimo, quod absurdum est, ergo suus Dei
conceptus quatenus omnia distincta realiter, aut virtualiter antecedit, et ex se derivat
a seipso formaliter includet sapientiam, et amorem iocundum, et honestum per identitatem
virtualem. Consequentia patet, non in conceptu ut nihil intelligitur distinctum virtualiter a suo Dei
conceptu proprio, quare, sed eius simplicitas, et tamen habet formaliter sapientiam.

55. 2° est, quia Deitas secundum suum conceptum est summum
bonum formaliter, et non in genere, quo nihil melius cogitari potest, est enim
aquata radix omnium aliarum perfectionum, et ipsa sola caeteris praevaleret, quod
in eo potius summe felix est possessione summi boni, quod summa felicitas
est

ē ne̅ralis, et distinctio qñ, dilectione q̄ summi bonitatis ratione pariat, sicut habet ea que sunt identificata cum ipso realiter, q̄ amor et cognitio summi boni sunt ipsa realiter cum ipso Dei natura. 3.° Deitas sine cognitione, quos ejus sunt pro alijs intellegimus, ē capax beatitudinis, nec appetitus ē vacuus ē ato q̄ famescerus, esset enim imperfectus, qui explet plene beatitudine, amore, cognitione summi boni, si non identificatis realiter, alioqui n̄ expleret appetitus in se ipso.

4.° natura intellectualis, et appetitiva substantia, actualiter est cognoscens, et amans objecti optimi, melius ē, quam si actu non amare, et nescire, s.° 14 Deitatis, si ipso formaliter est intellectualis, et appetitiva substantia perfectissima, qua cogitari potest, ergo posset et ē actualiter intelligens, et amans objecti perfectissimi. 5.° probat: Sanctus Spiritus accipit realiter productionem suo esse ex eis, et n̄ accipit distinctione realiter ab amore, quod n̄ distinguit realiter amor, et esse Sancti Spiritus, qui n̄ distinguit realiter ab essentia Trinitatis. 6.° Deitas qua ratione dicitur perfecta, ē in se sola tota essentialiter omnis perfectionis requisita ad excludendam imperfectionem, qua supposita carens esset imperfectus, at amor, et cognitio summi boni requirit ad removendam imperfectionem insipientiae, i. inappetentiae, quia si n̄ amaret, et cognosceret, prorsus ignoraret, i. inappetens summi boni.

7.° 14 Deitatis, ē vita perfectissima substantialis, a qua ceterae manant, ē enim a se vitaliter, et ab intra se possidet, qui aqua te possit ab extra convenire, ergo vita perfectissima definitur i.e. vita perfectissima debet esse actualis, si n̄ habet amor, et cognitio, si ergo Dei natura n̄ includeret formaliter amor, et cognitio summi boni, ~~deest~~ ad summam perfectionem; Consequentia constat, et minor probatur, donec enim actualiter et formaliter amor, et cognitio summi boni, desiderat aliquid ad summam perfectionem et felicitatem ita vitalis ut pertinerent, nec satis est asserere continere eminenter in ulteriori radice. 1.° n̄ ergo sufficeret virtualiter continere, salvo eminenter in intellectivo, quia in ipso esset, quod 14 Deitatis esset formaliter, et vere volitiva, ut asseruerunt hi qui solutionem admittunt. 2.° n̄ ergo continere eminenter aliud, n̄ potest n̄ habere perfectionem oppositam simpliciter, quia habet aliud illius radix adaequata ē, i.e. amor, et intellectio summi boni, perfectionem afferunt simpliciter simplex; ergo continere nequeunt eminenter

in

in radice, quis n' heat inseq[illegible]aliter sapientiam et amorem.

329

Cap. 7m.

Aliis argumentis ostendit constitutio Dei per absolutam [illegible]aliter, et in recto.

58. Aliter idem scopus privari potest 1°, quia Deus essaliter est ens actu quo perfectius excogitari possit sine contradictione ... [illegible] Bernardus, Anselmus, et Boetius. Deus est quo nihil melius excogitari potest, et melius cui esset, nisi sic constitueret noster Deus. Ut haret essaliter ... ens essaliter ita perfectum includit perfectionem omnem perfectionem [illegible] ... omnes posse in suo conceptu simpliciter simplices [illegible]aliter, et in recto, debet enim esse [illegible] infinite sapiens, omnipotens, justus etc., cum omnes hae perfectiones possibiles sint ac exaltabiles in recto dicere non chimaeram, quamvis ... [illegible] ... tracta [illegible]aliter, et in recto non maneret ens quo perfectius esse potest in 1° suo ... [illegible]aliter, et in recto perfectionem omnem simpliciter conceptu [illegible] ergo Deus includit [illegible]aliter, et in recto perfectionem simpliciter ... Confirmatur 1°, perfectius est habere ... perfectionem simpliciter ... accidentaliter, quatenus ... simpliciter actu [illegible]aliter, quam solum in virtute ... sicut melius ignis esse ligni ... aliquid cui debeat ea perfectio, sicut melius est actu Deus videre, quam ad ... dispositiva adiungere et melius est actu Deus ... Deus esset perfectius ens ... esse posset quam solum essaliter ... perfectius in omni linea radicaliter, aut in virtute ... in conceptu cui perfectiones simpliciter simplices ... sedet ... actu [illegible]aliter per omnes perfectiones simpliciter simplices absolutas posse, actu possessas, et inclusas.

Confirmatur 2°

59.

Cetera omnia, quae de constitutivo Dei dici possunt, per ... tractata sunt in primis disputationibus materiae de Summo Bono, et Summo Malo.

Auendaño de Omnipotẽ